

Siddharth Kara

ΣΕΞ ΤΡΑΦΙΚΙΝ

ΣΤΟ ΑΔΥΤΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ

Μετάφραση: Αριάννη-Μαρία Αλαβάνου
Εισαγωγή: Γρηγόρης Λάζος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΣΒΟΣ

Ο ΣΙΝΤΑΡΘ ΚΑΡΑ γεννήθηκε στο Τεννεσσί των Ηνωμένων Πολιτειών από Ινδό πατέρα και Περούδα μητέρα. Φοίτησε στο Πανεπιστήμιο του Ντιουκ και στο Κολούμπια, όπου αποφοίτησε με μεταπτυχιακό στη διοίκηση επιχειρήσεων. Εργάστηκε αρκετά χρόνια ως επενδυτικός τραπεζικός και διευθυντικό στέλεχος επιχειρήσεων. Εγκατέλειψε την επιχειρηματική καριέρα του για να αφοσιωθεί στην έρευνα των σύγχρονων μορφών δουλείας, στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των θυμάτων και στη συγγραφή. Προσφάτως απέκτησε πτυχίο νομικού. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της οργάνωσης «Ελευθερώστε τους Σκλάβους». Το 2005, κλήθηκε να καταθέσει για το ζήτημα της σύγχρονης δουλείας στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Αμερικανικού Κογκρέσου. Συμβουλεύει τα Ηνωμένα Έθνη και διάφορες κυβερνήσεις για την στρατηγική και το νομικό πλαίσιο που θα πρέπει να υιοθετήσουν εναντίον αυτής της σύγχρονης μάστιγας.

Ο Καρα πρωτοαντίκρισε τη φρίκη της δουλείας σε καταφύγιο προσφύγων στην Βοσνία το 1995. Στη συνέχεια, ταξίδεψε σε είκοσι χώρες έξι ηπείρων για να ερευνήσει αυτά τα εγκλήματα παίρνοντας συνεντεύξεις από περισσότερα από πεντακόσια θύματα κάθε είδους. Έχει υπάρξει μάρτυρας αγοραπωλησιών και έχει έρθει αντιμέτωπος με σπείρες διακίνησης και εκμετάλλευσης ανθρώπων.

Το *Σεξ Τράφικιν* είναι το πρώτο από τρία βιβλία του συγγραφέα με θέμα την σύγχρονη δουλεία. Το 2011 πρόκειται να κυκλοφορήσει η ταινία *Τράφικιν*, όπου ο συγγραφέας έχει γράψει το σενάριο (βραβείο CineStory Screenwriting, 2003).

Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΛΑΖΟΣ είναι αναπληρωτής καθηγητής στον Τομέα Εγκληματολογίας του Τμήματος Κοινωνιολογίας, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Έχει δημοσιεύσει μια σειρά μελετών. Σ' αυτές συγκαταλέγονται, η *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα: 1. Η εκδιδόμενη* (Εκδόσεις Καστανιώτη, 2002), η *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα: 2. Ο πελάτης* (Εκδόσεις Καστανιώτη, 2002), η *Διαφθορά και αντιδιαφθορά* (Νομική Βιβλιοθήκη, 2005) και η *Κριτική εγκληματολογία* (Νομική Βιβλιοθήκη, 2007).

ΣΕΞ ΤΡΑΦΙΚΙΝ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΣΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΣΒΟΣ:

OLAUDAH EQUIANO – *Το ενδιαφέρον αφήγημα
της ζωής του Ολόντα Εκουιάνο*

(μετάφραση: Αριάδνη-Μαρία Αλαβάνου, με χαρακτηριστικά
από το βιβλίο του Jacques Arago *Voyage autour du monde*, 18–)

MARK TWAIN – *Καν-καν, γάτες και πόλεις από στάχτη*

(μετάφραση: Αγορίτσα Μπακοδήμου, με οκτώ χαρακτηριστικά
από την έκδοση *The Innocents Abroad*, 1899)

SIR RICHARD BURTON – *Ταξίδι στα ιερά τεμένη*

(μετάφραση: Αλέξης Καλοφωλιάς)

ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ:

GEORGE ORWELL – *Down and Out in Paris and London*

(μετάφραση: Αλέξης Καλοφωλιάς)

FRANTZ FANON – *Μαύρο δέρμα, λευκές μάσκες*

(μετάφραση: Αθανάσιος Κυριαζόπουλος,
εισαγωγή: Ziauddin Sardar και Homi K. Bhabha)

DAMBISA MOYO – *Dead Aid. Why aid is not working
and how there is another way for Africa*

(μετάφραση: Κωνσταντίνος Αμπαζής)

CHARLES DICKENS – *American Notes*

(μετάφραση: Αγορίτσα Μπακοδήμου)

SIDDHARTH KARA

ΣΕΞ ΤΡΑΦΙΚΙΝ

Στο άδυτο της οικονομίας της σύγχρονης δουλείας

Μετάφραση: Αριάδνη-Μαρία Αλαβάνου

Εισαγωγή: Γρηγόρης Λάζος

ΑΣΒΟΣ

Οι εκδόσεις Ασβός ευχαριστούν τον Λεωνίδα Εμπειρικό για τη βοήθεια στην ελληνική μεταγραφή των αλβανικών ονομάτων και όρων και την Πρεσβεία της Ταϊλάνδης για τη βοήθεια στην ελληνική μεταγραφή των ταϊλανδέζικων ονομάτων και όρων.

ISBN 978-960-99067-3-9

Τίτλος πρωτοτύπου:

Siddharth Kara – *Sex Trafficking. Inside the business of modern slavery*

2009, Siddharth Ashok Kara

Για την έκδοση στην ελληνική γλώσσα έχει δοθεί ειδική άδεια από το Columbia University Press, τον αρχικό εκδότη του βιβλίου.

2010, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΣΒΟΣ – Ιόλη Δελιβάνη

Βουκουρεστίου 50, 106 73 Αθήνα

τηλ.: 210-3640673, www.asvos.gr, e-mail: info@asvos.gr

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

<i>Εισαγωγή</i>	9
Πρόλογος	17
Ευχαριστίες	27
Διεθνική σωματεμπορία: Μια σύνοψη	29
Ινδία και Νεπάλ	93
Ιταλία και Δυτική Ευρώπη	147
Μολδαβία και πρώην Σοβιετική Ένωση	183
Αλβανία και Βαλκάνια	213
Ταϊλάνδη και υποπεριοχή του Μεκόνγκ	245
Ηνωμένες Πολιτείες	285
Το πλαίσιο για την κατάργηση της δουλείας: Ρίσκο και ζήτηση	315
Παράρτημα Α: Επιλεγμένοι πίνακες και σημειώσεις	343
Παράρτημα Β: Τα οικονομικά της σύγχρονης δουλείας	351
Παράρτημα Γ: Επιλεγμένες στατιστικές για την ανθρώπινη ανάπτυξη	387
<i>Σημειώσεις</i>	391
<i>Βιβλιογραφία</i>	417

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έννοια του trafficking μπορεί να αποδοθεί με δυσκολία στην ελληνική γλώσσα, αφού περιλαμβάνει δύο συγγενικές μεταξύ τους καταστάσεις. Από τη μια, τη διεθνή σωματεμπορία, που αφορά στα διεθνή δίκτυα πορνολόγησης, μεταφοράς και «επεξεργασίας» γυναικών και παιδιών ώστε να εκδίδονται σε χώρα άλλη από αυτήν που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν. Από την άλλη, την εξαναγκαστική πορνεία, που αφορά στην πορνική έκδοση γυναικών (και παιδιών και ό,τι άλλο είναι εκδόςιμο ώστε να παρέχει πορνική απόλαυση) παρά τη θέλησή τους.

Στο σημείο αυτό τίθεται ένα ερώτημα: Δηλαδή η «άλλη» πορνεία, η μη εξαναγκαστική, είναι ελεύθερη πορνεία; Αυτό είναι τουλάχιστον αμφίβολο. Δεν υπάρχει γυναίκα –ή τουλάχιστον δεν έχω υπόψη μου κάποια– που να ξύπνησε ένα πρωινό και, κάνοντας μian ορθολογική αποτίμηση της αγοράς εργασίας και των προοπτικών της, να αποφάσισε να εκδίδεται. Μετά, προσέφυγε στις αρχές, κατέθεσε τα απαραίτητα δικαιολογητικά, πήρε την άδεια άσκησης επαγγέλματος, βρήκε την πλέον πρόσφορη περιοχή εγκατάστασης, κάλυψε τα αξιόλογα έξοδα εγκατάστασης και άρχισε να εκδίδεται. Αυτά είναι (νεο)φιλελεύθερες μυθολογίες. Για να μεταπέσει μια γυναίκα σε εκδιδόμενη απαιτούνται ποικίλες διεργασίες στον ψυχικό κόσμο και στο κοινωνικό περιβάλλον της. Απαιτούνται επίσης και άμεσοι ή έμμεσοι εξαναγκασμοί. Οι εξαναγκασμοί αυτοί μπορεί να έχουν ευθύς εξ-αρχής το πρόσωπο του σωματέμπορου ή να αφορούν σε χρέη, εξάρτηση από ου-σίες, καταναλωτισμό – και πάλι όμως με τον σωματέμπορο να συνιστά αναγκαίον όρο για τη μετάπτωση σε εκδιδόμενη. Είναι γι' αυτόν το λόγο που η Kathleen Barry στη μελέτη της The Prostitution of Sexuality τόνισε πως το ότι η πορνεία είναι το αρχαιότερο επάγγελμα του κόσμου είναι μάλλον μια ανδρική μυθολογία. Αντιπείνει δε σαρκαστικά ότι, εάν υπάρχει κάποιο επάγγελμα που να μπορεί να χαρακτηριστεί ως το αρχαιότερο, αυτό είναι το επάγγελμα του σωματέμπορου. Οπότε, με την έννοια «εξαναγκαστική πορνεία» εννοείται μια μορφή πορνείας και μια μορφή μετάπτωσης στην πορνεία: Η πορνεία όπου ο εξαναγκασμός

της γυναίκας να εκδοθεί και η εκπόρνευσή της εδράζονται κυρίως στην άσκηση φυσικής βίας, την απειλή άσκησης φυσικής βίας σε βάρος της ίδιας ή αγαπητών προσώπων και την αποκοπή από το κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο ζούσε.

Η διεθνική σωματεμπορία αποτελεί σύγχρονο φαινόμενο περίπου τριών δεκαετιών. Σχηματικά, κατά τη δεκαετία του 1980 δημιουργήθηκε ένας πρώτος σχηματισμός πλατιών διεθνών δομών πορνολόγησης σε κάποιες χώρες, εκπόρνευσης και εγκατάστασης σε άλλες. Κατά τη δεκαετία του 1990, η διεθνική σωματεμπορία γιγαντώθηκε: δίκτυα, γυναίκες, χρήμα και πελατεία όχι μόνο αυξήθηκαν αλλά και πολλαπλασιάστηκαν. Η νέα μορφή διαχείρισης της πορνείας ενθουσίασε τις πορνικές πελατείες διάφορων χωρών, αφού παρείχε ποιοτικότερο εμπόρευμα (υπέρτερη εμφάνιση και κάθε υπηρεσία – ανάλογα με το πορτοφόλι του καθενός) και σε καλύτερες τιμές. Τέλος, κατά τη δεκαετία του 2000 υπήρξε μια άτυπη διευθέτηση με την κοινωνία και την πολιτεία: Οι μεν σωματέμποροι απέφευγαν τις ακρότητες που ενοχλούσαν την κοινή γνώμη, η δε κοινωνία και η πολιτεία «έκαναν τα στραβά μάτια» για την παρουσία της εξαναγκαστικής πορνείας των διεθνο-σωματέμπορων. Η πελατεία –ας μην ξεχνάμε ότι στην Ελλάδα περίπου ένας στους δύο σεξουαλικά ενεργούς άνδρες είναι και πελάτης– είχε το σωστό εμπόρευμα στις σωστές τιμές και οι σωματέμποροι πλούτιζαν. Και οι γυναίκες; Οι γυναίκες υπέστησαν σημαντική πολιτική και πολιτισμική ήττα. Κέρδισαν μια θεαματική υποτίμηση.

Βέβαια, από μια ευρύτερη οπτική, η διεθνική σωματεμπορία προϋπήρχε, δεν συνιστά εξολοκλήρου καινούργιο φαινόμενο. Ήδη από την αρχαιότητα διενεργούνταν ληστρικές επιδρομές, οπότε, μεταξύ άλλων, αρπάζονταν γυναίκες (και παιδιά) για να χρησιμοποιηθούν ως δούλες και στην πορνική αγορά. Ανάλογο ρόλο έπαιξε και το εμπόριο, με κάποιους ντόπιους να αρπάζουν γυναίκες, να τις πουλάνε στους εμπόρους, αυτοί να τις μεταφέρουν και να τις μεταπουλάνε και σε σωματέμπορους. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του εμπορίου Αφρικανών δούλων ανάμεσα στην Αφρική και την Αμερική. Όσο υπερήφανοι και αν είναι οι δυτικοί για τον «ανώτερο» πολιτισμό τους, δεν πρέπει να ξεχνιέται ότι οικοδομήθηκε με την άσκηση παρατεταμένης στρατιωτικής, οικονομικής και πολιτισμικής βίας σε πολλούς «κατώτερους» λαούς και την εκμετάλλευσή τους. Ας μελετήσει και ας στοχαστεί κάποιος τι σήμαινε η «ανακάλυψη της Αμερικής» στα τέλη του 15ου αιώνα για τους ντόπιους, τους Αμερικανούς.

Οπότε, το νέο (αλλά όχι και καινούργιο) της διεθνικής σωματεμπορίας ήταν η κλίμακα και η ταχύτητα στην οποία πραγματοποιήθηκε. Αν η μεταφορά μιας γυναίκας ως δούλας από την Αφρική στη Βόρεια Αμερική, για παράδειγμα, διαρκούσε ένα μήνα τον 16ο αιώνα –με τις μισές γυναίκες να πεθαίνουν κατά τη μεταφορά–, η μεταφορά μιας γυναίκας για έκδοση σήμερα μπορεί να ολοκληρωθεί σε μερικές ώρες ή, έστω, ένα 24ωρο. Συγχρόνως, από την αρχή, η διακίνηση των γυναικών οργανώθηκε, στην ορολογία του Andre Gunder Frank, από την καπιταλιστική περιφέρεια (τις «υπανάπτυκτες» χώρες και τις χώρες σε πολιτικο-οικονομική κρίση) προς το καπιταλιστικό κέντρο, τις «αναπτυγμένες» χώρες της Δυτικής Ευρώπης, των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας, της Αυστραλίας κ.λπ. Ουσιαστικά, το απελευθερωμένο από κοινωνικές υποχρεώσεις κεφάλαιο κινούνταν από τις «αναπτυγμένες» προς τις «υπανάπτυκτες» χώρες σε αναζήτηση φθηνότερης εργασίας και πιο υπάκουων υπηκόων. Και αντίστροφα, η απελευθερωμένη εργασία, τα εκατομμύρια των ξεριζωμένων από τους παραδοσιακούς τρόπους ζωής τους χάρη στην προώθηση των «απελευθερωτικών» δυτικών στρατών, του δυτικού κεφαλαίου και του δυτικού νομικού και εμπορευματικού πολιτισμού, ωθούνταν όπως-όπως προς τη Δύση για μίαν όπως-όπως επιβίωση. Μέρος αυτής της πλατιάς ιστορικής κίνησης, της πολυδιαφημισμένης παγκοσμιοποίησης, αποτέλεσε και η διεθνική σωματεμπορία, που ειδικευόταν στη μεταφορά γυναικών και παιδιών στις πορνικές αγορές των οικονομικά αναπτυγμένων χωρών (αλλά και των οικονομικά αναπτυγμένων τομέων στις «υπανάπτυκτες» χώρες).

Στη μελέτη του αυτή, ο Siddharth Kara, μετά από προσεκτική ανάλυση του συνόλου των διαθέσιμων στοιχείων, εντοπίζει ότι το 2006 τα συνολικά μεγέθη των πληθυσμών που μεταφέρθηκαν σε καθεστώς εξαναγκασμού στη Δύση ή σε απασχολήσεις για λογαριασμό δυτικών επιχειρηματικών συμφερόντων ήταν 28,4 εκατομμύρια και συνεχώς αυξάνονταν. Μεταξύ πολλών άλλων σημαντικών στοιχείων που παρουσιάζονται στη μελέτη του, ο Kara αναφέρεται σε παιδιά που εργάζονται μέχρι θανάτου στην παραγωγή καφέ, τσαγιού, κακάο, χαλιών ή σε ενήλικους και παιδιά που εργάζονται επίσης μέχρι θανάτου στην παραγωγή καλαμποκιού στις ΗΠΑ ή σε ορυχεία στη Βραζιλία. Η παγκόσμια αυτή επιχείρηση μεταφοράς και «επεξεργασίας» ανθρώπων, ώστε να μεταπέσουν από μια ζωή με κουλτούρα και νόημα σε μια ζωή εξασθλιωμένων ανειδίκευτων, αποφέρει, εκτιμά ο Kara, έσοδα 152,3 δισ. δολάρια και κέρδη 91,2 δισ. δολάρια τον χρόνο. Μέσα σε αυτό

το πλήθος των κολασμένων, τον κόπο των οποίων καταναλώνουμε κάθε μέρα, ο Kara εντοπίζει ότι 1,5 ως 1,8 εκατομμύρια ετησίως μεταφέρονται στην πορνεία.

Στο Σεξ Τράφικιν ο Kara μάς προσφέρει ένα πανόραμα της σωματεμπορίας ως παγκόσμιας επιχείρησης. Τρία κεφάλαια εστιάζουν στην Ευρώπη (Δυτική, Ανατολική και Βαλκάνια). Στο σημείο αυτό πάντως ας αναφερθεί ότι απουσιάζουν οι σχετικές εξελίξεις στην κεντρική Ευρώπη, αλλά και στην Ελλάδα, που κατά τη δεκαετία του 1990 και ως το 2002 πρωτοπορούσε στην ανάπτυξη της διεθνικής σωματεμπορίας και της σχετικής πορνείας. Ένα κεφάλαιο εστιάζει στις ΗΠΑ και, εμμέσως, στη Λατινική Αμερική. Τα δύο κεφάλαια, το πρώτο που εστιάζει στην Ινδία και το Νεπάλ και το δεύτερο που εστιάζει στην Ταϊλάνδη και την ευρεία περιοχή του ποταμού Μεκόνγκ, είναι τα σημαντικότερα κεφάλαια στη μελέτη του, με το πλουσιότερο υλικό και την πληρέστερη επεξεργασία. Συγχρόνως δε, τα κεφάλαια αυτά παρέχουν γνώσεις που στην Ελλάδα μόνον κάποιοι ειδικοί διαθέτουν. Οποσδήποτε, στη μελέτη του υπάρχουν κενά τα οποία θα έπρεπε να έχουν καλυφθεί ώστε η εικόνα που παρουσιάζεται να είναι πραγματικά παγκόσμια. Όμως αυτός ο περιορισμός μάλλον επιβλήθηκε στον Kara από την ανισότητα του διαθέσιμου υλικού και τους γλωσσικούς περιορισμούς του, αφού τα όποια στοιχεία ήταν διαθέσιμα σε γλώσσες που δεν κατέχει, όπως η ελληνική, η ουγγρική και η πορτογαλική.

Ολοκληρώνοντας, ο συγγραφέας προτείνει μια δέσμη μέτρων για την κάμψη της διεθνικής σωματεμπορίας. Το πρώτο μέτρο είναι η ενημέρωση των πολιτών (και, αφού οι πολίτες είναι καταναλωτές, των πελατών) με την ελπίδα να υπάρξει ουσιαστική κάμψη στη ζήτηση. Το δεύτερο μέτρο είναι η δημιουργία ενός διεθνούς μη κυβερνητικού οργανισμού, ενός Συνασπισμού για την Ελευθερία, που θα συντονίσει την προσπάθεια σε διεθνή κλίμακα. Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις (απόδοση πολιτικής προτεραιότητας από τις κυβερνήσεις, οικονομική στήριξη, συντονισμός με τους ενεργούς μηχανισμούς καταστολής) η πρόταση του Kara, που είναι συγκροτημένη και απαντά σε πολλά επιμέρους ζητήματα, θα μπορούσε ίσως να περιορίσει τη διεθνική σωματεμπορία. Πάντως, η προσωπική μου γνώμη είναι ότι αν δεν υπάρξει διεθνής ανάσχεση της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης συνολικά, κανένα επιμέρους μέτρο δεν πρόκειται να αποδώσει. Όσο υπάρχει ζήτηση για φτηνούς και υπάκουους ανθρώπους και όσο η πολιτεία, παρά τις μονότονες εξαγγελίες περί ανθρώπινων δι-

καιωμάτων κ.λπ., αποδέχεται τις ανάγκες του κεφαλαίου για μείωση του κόστους εργασίας σαν ανάγκες της κοινωνίας συνολικά, η σωματεμπορία και γενικότερα οι ανάλογοι μηχανισμοί μαζικής μετανάστευσης πληθυσμών σε εξαθλίωση και απόγνωση προς τις οικονομικά αναπτυγμένες χώρες θα συνεχιστούν.

Έχοντας τη γνώμη ότι το να προλογισθεί μια μελέτη δεν είναι συνώνυμο του εκθειασμού –κάτι τέτοιο θα προσέβαλε και τον συγγραφέα, ο οποίος δεν χρειάζεται διαφημιστή– καταθέτω και την πιο αυστηρή κριτική που μπορώ να διατυπώσω για το Σεξ Τράφικιν.

Στρέφοντας την προσοχή στις αδύνατες πλευρές του Σεξ Τράφικιν, έχω τη γνώμη ότι η θεωρητική βάση στην οποία ο Kara εδράζει το επιχείρημά του εμφανίζει δύο βασικές αδυναμίες. Τις αδυναμίες αυτές τις καταθέτω και για τον λόγο ότι χαρακτηρίζουν όχι μόνο το συγκεκριμένο έργο αλλά την πλειονότητα των μελετών της τελευταίας εικοσαετίας με θέμα τη διεθνική σωματεμπορία.

Η πρώτη αδυναμία οφείλεται στο ότι ο Kara προσεγγίζει το αντικείμενό του από μια στενή οπτική ανθρώπινων δικαιωμάτων, ενώ βλέπει θετικά την άποψη του J. Stiglitz ότι, σε τελική ανάλυση, η παγκοσμιοποίηση συνιστά σπάσιμο όλων των «τεχνητών εμποδίων» στην προώθηση των δυτικών πολιτικών και οικονομικών θεσμών στις μη δυτικές χώρες. Η αντίληψη αυτή είναι μάλλον δυτικοκεντρική και έχει σχηματιστεί ήδη από τον 19ο αιώνα, όταν ο ιμπεριαλισμός και η αποικιοκρατία –η με τη βία ένταξη της ανθρωπότητας στο προκρούστειο κρεβάτι της ελεύθερης αγοράς και των ομόλογων αστικών θεσμών– νομιμοποιούνταν ως το «ιστορικό καθήκον» της «πολιτισμένης» δυτικής κοινωνίας να εκπολιτίσει την «κατώτερη» ανθρωπότητα. Προσεγγίζοντας το ζήτημα από την οπτική των δεκάδων κοινωνιών που εντάχθηκαν στις διαδικασίες της παγκοσμιοποίησης, το κυρίαρχο τεχνητό εμπόδιο στην ανάπτυξή τους είναι ακριβώς η προώθηση των δυτικών πολιτικών, οικονομικών και πολιτισμικών θεσμών, που συνέτριψαν τις κοινωνίες τους ή απειλούν να τις συντρίψουν στο άμεσο μέλλον.

Η δεύτερη αστοχία του συγγραφέα, η σημαντικότερη, κατά τη γνώμη μου, σ' αυτή τη μελέτη, είναι ότι ξεχνάει τον πελάτη. Με τον πορνοπελάτη να εμφανίζεται μόνον έμμεσα στο επιχείρημά του, ο Kara δεν έλαβε υπόψη του την πλουσιότητα και ποιοτικότητα φεμινιστική βιβλιογραφία. Προσεγγίζοντας το ζήτημα με όρους ανθρώπινων δικαιωμάτων και φιλελεύθερης οικονομικής, και παρακάμπτοντας τον φεμινιστικό λόγο, στη μελέτη τού Kara υπάρχει ο οικονομικός

εκμεταλλευτής – ο διεθνικός σωματέμπορος. Δεν υπάρχει όμως ο σεξουαλικός εκμεταλλευτής – ο πορνοπελάτης, ο κεντρικός χρηματοδότης του φαινομένου που αναλύει με κόπο και ικανότητα. Παρά το ότι αναφέρεται στην ανάγκη λήψης μέτρων που θα περιορίσουν τη ζήτηση, ο Kara δεν «τολμά» να αγγίξει τον σημαντικότερο ιστορικό δράστη της πορνείας, κάθε μορφής, τύπου ή εποχής. Η στάση του αυτή είναι μάλλον πολιτική παρά επιστημονική. Στα μέτρα που προτείνει, δεν επιθυμεί να έχει ως αντίπαλο την πολυπληθή και ισχυρή πελατεία αλλά και όσους υποστηρίζουν ότι η πορνεία είναι δικαίωμα. Δικαίωμα της γυναίκας (ή όποιου άλλου) να εκδίδεται ή μήπως του άνδρα να έχει γυναίκες (ή όποιους άλλους) να εκδίδονται για λογαριασμό του; Οπότε ο Kara στρέφεται έμμεσα προς την πορνική πελατεία με όρους πειθούς μάλλον παρά ελέγχου και καταστολής, όπως θα ήταν, για παράδειγμα, η ποινικοποίηση της σεξουαλικής χρήσης γυναικών που ελέγχονται από τη διεθνική σωματεμπορία.

Συνολικά, περιλαμβάνοντας και τις κριτικές, το Σεξ Τράφικιν του Kara αποτελεί μοναδική πηγή γνώσης τού ελληνόφωνου κοινού για τη διεθνική σωματεμπορία σε παγκόσμια κλίμακα. Πέρα από το πλούσιο στατιστικό υλικό (όπου είναι φανερή η προσπάθεια που καταβλήθηκε ώστε να είναι εύκολα αναγνώσιμο) και τα σημαντικά Παραρτήματα, ο συγγραφέας εμπλουτίζει το υλικό του, του δίνει το νόημα και τη σημασία που δεν μπορούν να προσφέρουν οι στατιστικές, με την παρουσίαση εκατοντάδων συγκεκριμένων περιπτώσεων όπως εξελίχθηκαν και εξελίσσονται σε διάφορες περιοχές του πλανήτη. Στις περιπτώσεις αυτές, αποδίδονται ο τοπικός πολιτισμός, η γυναίκα και το παιδί πριν και μετά τον εναγκαλισμό τους από τη διεθνική σωματεμπορία. Ο αναγνώστης του Σεξ Τράφικιν θα απολαύσει πολλά από αυτά που ο συγγραφέας του περιλαμβάνει σκόπιμα, που επιθυμεί να περιλάβει στη μελέτη του, όλα αυτά που αρθρώνουν την οπτική και την πρότασή του. Σε πολλές δε περιπτώσεις, θα απολαύσει ακόμα περισσότερο αυτά που ο Kara αναγκάζεται να περιλάβει στη μελέτη του ώστε να της δώσει υλικό και νόημα. Εμμέσως λοιπόν, ο συγγραφέας έρχεται να γνωρίσει στον ελληνόφωνο αναγνώστη πολλές κοινωνίες και πολιτισμούς και πολλές ιστορικές ανατροπές με μεγάλη σημασία. Ουσιαστικά, ο Kara έρχεται να μας καταθέσει ένα δοκίμιο με θέμα τη βαρβαρότητα και εμμέσως, για τον πιο προσεκτικό αναγνώστη, την υποκρισία.

Διαβήκαν του πελάγου τ' ανοιχτά. Κιόλας το θαλασσόδαρτο καράβι
τους έβγαλε στις Θράκης το γιαλό. Με το που φτάσαν πάνει ο Τηρέας
την κόρη και τη σέρνει με τη βιά σ' ένα μαντρί βαθιά μες στα ρουμάνια.
Έτρεμε εκείνη σύγκορμη, κλομή την έζωναν ολούθε μαύρα φίδια,
και μέσα σε βαριά αναφιλητά τον ρώταγε που είναι η αδερφή της.
Όλα κλειστά, το πάθος φανερό, το ανόσιο – μονάχη και παρθένα
τη βίασε. «Πατέρα μου!» αυτή, την αδερφή της φώναζε την Πρόκνη
μα πιο πολύ των άγιων θεών τη συνδρομή ζητούσε στο χαμό της.

Οβιδίου, *Μεταμορφώσεις*, VI, 519-526
(μτφρ. Θ. Δ. Παπαγγελής)

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Ύστερα από το τρίτο ταξίδι μου στον κόσμο του παγκόσμιου εμπορίου σαρκός συλλογίζομαι ακατάπαυστα, κατά τη διάρκεια εικοσιτετράωρης πτήσης από τη Βομβάν στο Λος Άντζελες, πώς θα μπορούσα να γράψω αυτό το βιβλίο. Στο μυαλό μου στριφογύριζαν οι άπειρες όψεις του βασανισμού, της βαναυσότητας, της αποτρόπαιας σκλαβιάς. Δεν ήξερα πώς να μεταφέρω αυτές τις ιστορίες· ήξερα μόνο πως οι αλήθειες τις οποίες μου διηγήθηκαν οι εκατοντάδες σκλάβες του εμπορίου του σεξ που συνάντησα στα πορνεία, στα μασατζιδικά, στις γωνιές των δρόμων και στα διαμερίσματα πολλών χωρών του κόσμου πρέπει να ειπωθούν, όσο ανείπωτες κι αν ήταν. Αν και αρχικά σκόπευα να γράψω το βιβλίο ως συστηματική αφήγηση της περιήγησής μου στον κόσμο του σύγχρονου δουλεμπορίου του σεξ, στο μυαλό μου άρχισε να σχηματίζεται κάτι πολύ πιο ευρύ. Συνειδητοποίησα ότι ήθελα να διηγηθώ ένα ταξίδι που μου άλλαξε τη ζωή, που με ώθησε να αναλάβω καινούργια αποστολή, να συμβάλω δηλαδή σε πιο επιτυχείς προσπάθειες για την κατάργηση του δουλεμπορίου του σεξ και άλλων μορφών σύγχρονης σκλαβιάς.

Κάποιοι αναγνώστες ίσως εκπλαγούν διαβάζοντας ότι υπάρχει ακόμη δουλεία, αλλά η πρακτική της βίαιης, καταναγκαστικής εργασίας εξακολουθεί να εφαρμόζεται ευρέως σε κάθε γωνιά της υφηνλίου. Στο τέλος του 2006, στον κόσμο μας υπήρχαν 28,4 εκατομμύρια σκλάβοι και πιθανώς έχουν αυξηθεί τώρα που διαβάζετε τούτο το βιβλίο (δείτε Πίνακα Α.1, για πιο αναλυτικά στοιχεία). Ορισμένοι απ' αυτούς είναι παιδιά, όπως στην Ινδία, τα οποία έχουν απαχθεί από τα σπίτια τους και εργάζονται δεκαέξι ώρες την ημέρα στη συγκομιδή του τσαγιού που καταναλώνουν τα μέλη της μεσοκλάσης ή υφαίνουν τα χαλιά που κοσμούν τα σαλόνια τους. Άλλοι, όπως στην Ασία, τη Λατινική Αμερική και την Αφρική, είναι άνθρωποι που με την εργασία τους εξοφλούν χρέη τα οποία έχει συσσωρεύσει η οικογένειά τους και τα οποία δεν μπορούν να αποπληρωθούν στον αιώνα τον άπαντα, όσο κι αν δουλέψουν. Οι σκλάβοι στις ΗΠΑ εργάζονται

στη συγκομιδή των αγροτικών προϊόντων: στη συγκομιδή των κρεμμυδιών, των αβοκάντο και του καλαμποκιού, στις Πολιτείες του Τέξας, της Καλιφόρνιας, της Φλόριντας και της Βόρειας και Νότιας Καρολίνας. Το 5% της παγκόσμιας συγκομιδής καρπών κακάο το συλλέγουν εργατικά χέρια σκλάβων στην Ακτή του Ελεφαντοστού. Στην Κένυα και την Αιθιοπία οι καρποί του καφεόδεντρου μαζεύονται από σκλάβους και στη Βραζιλία σκλάβοι επίσης καίνε ξύλα σε φούρους που θυμίζουν φωπιές της Κόλασης και παράγουν κάρβουνο που χρησιμοποιείται για να δέσει το ασάλι σε καθετί, από τα κοπτικά εργαλεία κήπου μέχρι τους άξονες των αυτοκινήτων. Σχεδόν 1, 2 από αυτά τα 28,4 εκατομμύρια σκλάβους είναι νεαρές γυναίκες και παιδιά που έχουν εξαπατηθεί, απαχθεί, αποπλανηθεί ή πουληθεί από τις οικογένειές τους για να εκπορνευτούν σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της υφηνλίου. Αυτές οι σκλάβες του σεξ εξαναγκάζονται να προσφέρουν ερωτικές υπηρεσίες σε εκατοντάδες, συχνά σε χιλιάδες άνδρες, πριν τις πετάξουν σαν σκουπίδια, και αποτελούν τη ραχοκοκαλιά ενός από τους πιο κερδοφόρους, παράνομους επιχειρηματικούς κλάδους στον κόσμο. Το λαθρεμπόριο ναρκωτικών αποφέρει περισσότερα έσοδα σε δολάρια, αλλά οι γυναίκες που διακινούνται από το πορνοεμπόριο είναι πολύ πιο επικερδείς. Σε αντίθεση με τις ναρκωτικές ουσίες, μια γυναίκα δεν χρειάζεται να καλλιεργηθεί, να ωριμάσει, να διυλιστεί και να συσκευαστεί. Σε αντίθεση με τις ναρκωτικές ουσίες, μια γυναίκα μπορεί να χρησιμοποιηθεί πολλές φορές από τον καταναλωτή.

Οι κτηνωδίες που συνοδεύουν την πορνοδουλεία είναι διεστραμμένες, βίαιες και εξόχως καταστροφικές πράξεις. Μαστιγώσεις, κάψιμο με τσιγάρα, σπασμένα οστά, πείνα – όλοι οι σκλάβοι έχουν υποστεί τέτοια βασανιστήρια· αλλά οι σκλάβες του σεξ υφίστανται όλα αυτά και επιπλέον αναρίθμητους βιασμούς – δέκα, δεκαπέντε, είκοσι ή και περισσότερους κάθε μέρα. Στα πορνεϊά όλης της υφηνλίου, συνάντησα γυναίκες και παιδιά που υφίστανται απερίγραπτες πράξεις βαρβαρότητας. Η συνάντησή μ' αυτά τα θύματα δεν ήταν εύκολη. Με κάθε συνέντευξη, η καρδιά μου κομματιαζόταν όλο και περισσότερο από θλίψη και οργή. Τίποτε από όσα γράφω δεν μπορεί να μεταφέρει την αίσθηση της απελπισίας μέσα στα βασιλεμένα ματάκια ενός τσακισμένου παιδιού που έχει αναγκαστεί να κάνει σεξ με εκατοντάδες άνδρες πριν από τα δεκάξι του χρόνια.

Συχνά με ρωτούν πώς «ενδιαφέρθηκα» για το θέμα του δουλεμπορίου του σεξ. Οι σπόροι της έρευνάς μου φυτεύτηκαν χρόνια πριν, τον χειμώνα του 1994, όταν ήμουν φοιτητής στο Πανεπιστήμιο Ντιουκ. Σε ένα ρεπορτάζ του CNN παρουσιάστηκε μια νεαρή Κροάτισσα, δεκατεσσάρων ετών, από εύπορη οικογένεια του Ζάγκρεμπ. Είχε επιτύχει πολλές διακρίσεις στην κολύμβηση σε όλη την Ευρώπη και επρόκειτο να αγωνιστεί με τα χρώματα της Κροατίας στους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες της Ατλάντα το 1996. Υπήρχαν πολλές προσδοκίες ότι θα έφερνε πάνω από ένα χρυσό μετάλλιο στη νεοσύστατη χώρα. Μια νύχτα, στον ύπνο της, ένα βλήμα σράπνελ έπεσε στην κρεβατοκάμαρά της και διέλυσε τα άκρα της. Δεν θα μπορούσε ποτέ πια να κολυμπήσει.

Καθώς παρακολουθούσα αυτό το ρεπορτάζ, στο μέσον της γεμάτης έντασης περιόδου εξετάσεων του πρώτου εξαμήνου, με πλημμύρισε η αγανάκτηση. Το ταλέντο της την είχε τοποθετήσει στο 0,001% των κολυμβητών του κόσμου και η ανόητη βία είχε καταστρέψει τη ζωή της. Ποιος ήμουν εγώ για να οδύρομαι επειδή είχα τόσες πολλές εργασίες να γράψω, όταν υπήρχαν πολύ πιο σπουδαία άτομα, η ζωή των οποίων είχε καταστραφεί στα δεκατέσσερα χρόνια τους; Αποφάσισα να ταξιδέψω στην πρώην Γιουγκοσλαβία και να κάνω ό,τι μπορούσα για να βοηθήσω. Ένωσα τις δυνάμεις μου με δύο επί πτυχίω φοιτητές του Ντιουκ και εξασφάλισα την υποστήριξη ενός από το διδακτικό προσωπικό, πήρα συνεντεύξεις από λίγους φοιτητές με σκοπό να ενταχθούν στην ομάδα μας, βρήκα μια φοιτήτρια του Ντιουκ που καταγόταν από την πρώην Γιουγκοσλαβία και συναντήσαμε μία φορά την εβδομάδα μαζί της για να μάθω βοσνιακά, εξασφάλισα μια δωρεά από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ντιουκ, ήρθα σε επαφή με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) για να πληροφορηθώ τις τοποθεσίες των προσφυγικών καταυλισμών και το καλοκαίρι του 1995 έμεινα οκτώ εβδομάδες κάνοντας εθελοντική δουλειά σ' αυτούς τους καταυλισμούς.

Ο δικός μου καταυλισμός ήταν στο Νόβο Μέστο, της Σλοβενίας, περίπου εξήντα χιλιόμετρα δυτικά των κροατικών συνόρων. Στον καταυλισμό βρίσκονταν πεντακόσιοι πρώην κάτοικοι μιας μικρής πόλης της βορειοδυτικής Βοσνίας που ονομαζόταν Βέλικα Κλαντούσα. Στα τέλη του 1991, Σέρβοι στρατιώτες επέδραμαν στην πόλη, εκτέλεσαν τους άνδρες, έκαψαν τα σπίτια και είπαν στους επιβιώσαντες –που ήταν κυρίως ηλικιωμένοι και παιδιά– ότι θα τους σκότωναν εάν

έμεναν εκεί. Έτσι αυτοί έφυγαν και περπάτησαν μέρες ολόκληρες για να φτάσουν στα σύνορα της Κροατίας, όπου το προσωπικό του ΟΗΕ τους παρέλαβε και τους έστειλε σ' αυτόν τον καταυλισμό στη Σλοβενία. Δεν στάλθηκαν σε κροατικούς καταυλισμούς, που ήταν πολύ πιο κοντά, γιατί ήταν γεμάτοι.

Στον καταυλισμό του Νόβο Μέστο, έμεναν έξι πρόσφυγες σε κάθε δωμάτιο, μοιράζονταν τις ίδιες βρομερές εξωτερικές τουαλέτες και έτρωγαν δύο γεύματα την ημέρα αποτελούμενα από μπαγιάτικο ψωμί, μια λιπαρή σούπα και μια σαπισμένη καφετιά σαλάτα. Εμείς οι τρεις φοιτητές του Ντιουκ ζούσαμε όπως και οι πρόσφυγες. Εκείνο το καλοκαίρι έχασα περίπου εννιά κιλά, προσπάθησα να βελτιώσω όσο μπορούσα τη ζωή των προσφύγων και έμαθα ότι το μόνο που πραγματικά ήθελαν ήταν κάποιον να τους ακούει. Έτσι άκουγα – τον πατέρα που κάποτε ήταν μηχανικός αεροσκαφών Boeing στο Σεράγεβο, ο οποίος μιλούσε για την καταστροφή του σπιτιού του και για τη θλίψη που αισθανόταν γιατί τα παιδιά του δεν πήγαιναν στο σχολείο εδώ και τέσσερα χρόνια σχεδόν τις γριές γυναίκες, που είχαν χάσει τα παιδιά τους και φρόντιζαν τα σακατεμένα από την κακή διατροφή εγγόνια τους· τους εφήβους, που έπνιγαν τη θλίψη τους μεθώντας και μισώντας τους εαυτούς τους. Και, εξίσου σημαντικό, άκουγα ιστορίες για Σέρβους στρατιώτες που απήγαγαν και μετέφεραν λαθραία με φορτηγά νεαρές Βόσνιες μουσουλμάνες σε πορνεία σε όλη την Ευρώπη.

Χρειάστηκα κάποια χρόνια για να αφομοιώσω τις εμπειρίες που απέκτησα στη Σλοβενία. Στις αρχές του 2000, ήμουν στο μέσον της προσπάθειάς μου για ένα μεταπτυχιακό στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια, όταν αναδύθηκαν στη σκέψη μου οι ιστορίες του εμπορίου γυναικών στη Βοσνία. Δεν είχα πολλή όρεξη να επιστρέψω στη ζωή του εργαζόμενου σε εταιρεία, αλλά ήμουν εξίσου αβέβαιος για το τι μπορούσα να κάνω μ' αυτές τις ιστορίες που είχα ακούσει στον καταυλισμό των προσφύγων. Εξέτασα τις επιλογές μου και πήρα μια ριζοσπαστική απόφαση: είχε έρθει η ώρα να διηγηθώ αυτή την ιστορία.

Η έρευνα που άρχισα εκείνο το καλοκαίρι αποδείχθηκε η μοναδική και σημαντικότερη πρόκληση της ζωής μου. Όταν άρχισα, ελάχιστοι άνθρωποι γνώριζαν τι ήταν το δουλεμπόριο του σεξ, έτσι αποφάσισα πως ο μόνος τρόπος για να ανακαλύψω περί τίνος επρόκειτο ακριβώς ήταν να πάω επιτόπου και να δω με τα ίδια μου τα μάτια. Χρησιμοποίησα τα χρήματα που είχα εξοικονομήσει από τη δουλειά μου στις επιχειρήσεις και έκανα τρία ταξίδια για να

επισκεφθώ πορνεία, προσφυγικά καταφύγια, πόλεις, σύνορα και χωριά στην Ινδία, το Νεπάλ, τη Βιρμανία, την Ταϊλάνδη, το Βιετνάμ, την Ιταλία, τη Μολδαβία, την Αλβανία, την Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Μεξικό και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Σταματούσα μόνο όταν χρειαζόταν να δουλέψω για να μαζέψω χρήματα, ώστε να συνεχίσω τα ερευνητικά ταξίδια. Πήρα πάνω από 150 συνεντεύξεις με θύματα του εμπορίου του σεξ σε πορνεία και προσφυγικά καταφύγια. Πήρα άλλες 120 συνεντεύξεις από τις οικογένειες των θυμάτων, από τους άνδρες που τα είχαν αγοράσει, από εργαζόμενους σε προσφυγικά καταφύγια και σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), από τις υπηρεσίες αστυνόμευσης του λαθρεμπορίου, από δικηγόρους, από έναν ιδιοκτήτη πορνείου και από έναν λαθρέμπορο. Πήγα σε πορνεία, σε μασατζιδικά και σε σεξ κλαμπ για να διαπιστώσω προσωπικά πώς λειτουργεί όλο αυτό το εμπόριο. Ταξίδεψα σε χωριά και πόλεις απ' όπου κατάγονταν τα θύματα για να κατανοήσω υπό ποιες συνθήκες οδηγήθηκαν στην εκμετάλλευση. Ταξίδεψα στις συνοριακές περιοχές μεταξύ της Ινδίας και του Νεπάλ, του Νεπάλ και της Κίνας, της Μολδαβίας και της Υπερδνειστερίας, της Μολδαβίας και της Ρουμανίας, της Ιταλίας και της Αυστρίας, της Ιταλίας και της Σλοβενίας, της Αλβανίας και της Αδριατικής, της Αλβανίας και της Σερβίας, των Ηνωμένων Πολιτειών και του Μεξικού, της Ταϊλάνδης και της Βιρμανίας, της Ταϊλάνδης και του Λάος, του Βιετνάμ και της Κίνας, για να διερευνήσω πώς γίνεται η διακίνηση των θυμάτων. Πήρα συνεντεύξεις από θύματα που διακινήθηκαν λαθραία για σκοπούς άλλους πέραν της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και μίλησα με περισσότερα από διακόσια άτομα που υπόκεινται σε άλλες μορφές σύγχρονης δουλείας, μεταξύ των οποίων με εργάτες που αποπλήρωναν χρέη, με εργάτες που σύρονταν αναγκαστικά στη δουλειά και με παιδιά-σκλάβους.

Στην Ινδία η έρευνά μου ήταν πιο εκτεταμένη απ' ό,τι σε άλλες χώρες γιατί μιλούσα στοιχειώδη ινδικά και ήμουν εξοικειωμένος με τους απλούς ανθρώπους της χώρας. Σε άλλες χώρες, μίσθωνα οδηγούς και μεταφραστές για να με βοηθήσουν. Έμεινα σε ξενώνες, κοιμόμουν σε παραπήγματα χωριών και ταξίδεψα με αεροπλάνα, τρένα, λεωφορεία, αυτοκίνητα, μοτοσυκλέτες, άμαξες που τις έσερναν βόδια και με τα πόδια μέσα από υγρές ζούγκλες για να φτάσω στους προορισμούς μου. Τα καλύτερα εργαλεία μου για να ανακαλύψω το μαλακό υπογάστριο της σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική

εκμετάλλευση σε κάθε χώρα ήταν το κουτσομπολιό και το ανακάτεμα με τους τόπους. Σε πόλεις όπως η Τοϊάνγκ Μάι ή η Βομβάη ήταν εύκολο να βρει κανείς τις σκλάβες του σεξ – τα πορνεία ήταν ορατά απ' όλους, παρ' όλο που ήταν παράνομα. Στη Μολδαβία, τα σεξ μπαρ ήταν πολυάριθμα και οι πόρνες ήρθαν κατευθείαν στην πόρτα του ξενοδοχείου μου, το ίδιο το απόγευμα της άφιξής μου. Σε άλλες χώρες, όπως η Ιταλία, όπου εφαρμόζονται πιο αυστηρά οι νόμοι κατά των παράνομων πορνείων, χρειάστηκε να αφιερώσω αρκετό χρόνο για να βρω τις σκλάβες του σεξ. Τελικά, έμαθα ότι στις περισσότερες χώρες οι ταξιτζήδες πάντα γνωρίζουν πού μπορείς να βρεις φθινό σεξ και το φθινό σεξ σχεδόν πάντα προσφέρεται από σκλάβες.

Οι περισσότερες συνεντεύξεις μου έγιναν σε έναν εκ των δύο τόπων: είτε μέσα σε παράνομο πορνείο είτε σε κάποιο καταφύγιο όπου στοιβάζονταν τα θύματα. Οι συνεντεύξεις που έγιναν στα πορνεία ήταν ή πολύ επιτυχημένες ή λειψές. Έψαχνα άτομα που να μιλούν αγγλικά και ήθελαν να συνομιλήσουν μαζί μου. Ποτέ δεν πήρα μαγνητόφωνο ή κάμερα μέσα σε πορνείο, γιατί τα αφεντικά συχνά έκαναν έρευνα και δεν ήθελα να βάλω σε κίνδυνο ούτε τον εαυτό μου ούτε τις σκλάβες. Για τους ίδιους λόγους, δεν επισκέφθηκα ποτέ δεύτερη φορά το ίδιο πορνείο, είτε είχα κατορθώσει να πάρω συνέντευξη είτε όχι. Όταν ήθελα να προκαλέσω συζήτηση, έπρεπε να κρίνω σε ελάχιστο χρόνο αν το αίτημά μου μπορούσε να προκαλέσει κάποια βλάβη στη γυναίκα με την οποία θα μιλούσα. Οι ιδιοκτήτες των πορνείων και οι μαστροποί συχνά επινοούσαν τρόπους για να δοκιμάσουν την αφοσίωση των σκλάβων τους και αν περνούσαν τις «εξετάσεις», είχαν καλύτερη μεταχείριση, αλλιώς υφίσταντο σοβαρές τιμωρίες. Τέτοιες δοκιμασίες, όπως το να στέλνουν έναν δήθεν εργαζόμενο σε οργανισμούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο οποίος υποσχόταν την απελευθέρωση όσων θα του έδιναν πληροφορίες, είχαν δημιουργήσει μεγάλη δυσπιστία στα θύματα. Το αποτέλεσμα ήταν να τελειώνουν οι περισσότερες από τις συνεντεύξεις μου πολύ γρήγορα. Πάντοτε έλεγα στα ίδια ποιος ήμουν, αλλά οι περισσότερες σκλάβες δεν με εμπιστεύονταν. Από τις πολυάριθμες ιστορίες που αναφέρονται στο παρόν βιβλίο, μόνο λίγες, μετρημένες στα δάχτυλα του ενός χεριού, προέρχονται από ολοκληρωμένες συνεντεύξεις μέσα σε πορνεία και αντιπροσωπεύουν ένα μικρό μέρος των συνομιλιών που επιχειρήσα να κάνω σ' αυτούς τους χώρους.

Στα καταφύγια οι συνθήκες ήταν πιο ευνοϊκές και μπορούσα να χρησιμοποιώ μαγνητόφωνο ή να καταγράψω τις περισσότερες συνεντεύξεις μου. Όταν πρωτοάρχισα την έρευνά μου, σε πολλά τέτοια καταφύγια επιτρεπόταν η συνέντευξη με τα θύματα ενώπιον επιτηρητή, αλλά μέσα σε ελάχιστα χρόνια άρχισαν, ορθώς, να μειώνουν αυτού του τύπου τις συνεντεύξεις, επειδή τα άτομα συχνά αισθάνονταν υποχρεωμένα να μιλούν για θέματα που θα προτιμούσαν να ξεχάσουν και επειδή πολλοί από τους ερευνητές δημοσίευαν απρόσεκτα πληροφορίες, χωρίς να προστατεύουν την ταυτότητα ή να φροντίζουν για την ασφάλεια των πρώην σκλάβων. Ευτυχώς, είχα αφιερώσει πολύ χρόνο για να δημιουργήσω σχέσεις εμπιστοσύνης με τους υπευθύνους τέτοιων καταφυγίων σε διάφορες χώρες και έτσι μπορούσα να πάρω συνεντεύξεις από εθελοντές, να συλλέξω στοιχεία και να συνομιλήσω με όσα θύματα προθυμοποιούνταν να μιλήσουν. Ωστόσο, τα περισσότερα θύματα του εμπορίου του σεξ δεν ήθελαν να μιλήσουν. Δεν ήθελαν να ξαναζήσουν όλες τις αγωνίες που είχαν περάσει και φοβούνταν την ατίμωση που θα τα στιγματίζε εάν οι συμπατριώτες τους μάθαιναν τα δεινά τους. Φοβούνταν επίσης μήπως οι έμποροι βλάψουν τις οικογένειές τους, αφού είχαν προειδοποιηθεί να μην πουν ποτέ ούτε λέξη, και έτρεμαν την απέλαση. Τα περισσότερα θύματα από τα οποία πήρα συνέντευξη ήταν κάτω από είκοσι πέντε ετών και έπασχαν από εξασθενητικά φυσικά τραύματα, υποσιτισμό, ψυχολογικά τραύματα, μετατραυματικές ψυχικές διαταραχές και από τις σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες, συμπεριλαμβανομένου του AIDS. Σε περισσότερες από μία περιπτώσεις, έπρεπε να προγραμματίσω ξανά μια συνέντευξη, επειδή το άτομο με το οποίο συνομιλούσα δεν μπορούσε να συνεχίσει. Οι αναμνήσεις ήταν οδυνηρές και χρειαζόταν πολύ κουράγιο για να τις επαναφέρει. Τρία από τα θύματα μίλησαν για πρώτη φορά για την ιστορία τους στη διάρκεια των συνεντεύξεων. Ένα από αυτά ήταν παιδί.

Επειδή έπρεπε να επιδεικνύεται μεγάλη ευαισθησία και επειδή η συζήτηση για τα δεινά του δουλεμπορίου του σεξ εγκυμονούσε κινδύνους, εφάρμοσα δύο βασικούς κανόνες για να εξασφαλίσω ότι εγώ τουλάχιστον δεν θα επιδείνωνα την ήδη δύσκολη ζωή ενός θύματος. Πρώτον, ήμουν αποφασισμένος να μην προκαλέσω βλάβη. Ουδέποτε ανάγκασα κάποιο άτομο να μιλήσει και ουδέποτε ζήτησα συνέντευξη από άτομο που θα υπέφερε μιλώντας μου. Στα καταφύγια, όταν πλησίαζα τα άτομα που θα έδιναν συνέντευξη

δεν είχα λίστα ερωτήσεων που προσδοκούσα να απαντηθούν: κάθε συνάντηση αποτελούσε μια συνομιλία. Ενημέρωνα τη συνομιλήτριά μου ότι μπορούσε να αναφέρει όποια πληροφορία επιθυμούσε. Το αποτέλεσμα ήταν συνήθως μια μακρά, ειλικρινής και λεπτομερής συνομιλία, στην οποία τα θύματα αποκάλυπταν την ψυχή τους. Δεύτερον, όταν επισκεπτόμουν τα πορνεία, πάντα είχα πάρει πληροφορίες για παρακείμενα καταφύγια ή οργανισμούς παροχής υγείας, μήπως κάποια σκλάβη του σεξ ζητούσε βοήθεια. Στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν πρόσφερα αυτές τις πληροφορίες παρά μόνο όταν το ζητούσαν, γιατί πολλές σκλάβες του σεξ είχαν πειστεί ότι δεν ήταν σκλάβες και το να υποθέσουν ότι ήταν άλλο απ' αυτό που νόμιζαν θα τους προκαλούσε μεγάλη πίκρα. Παρ' όλα αυτά, φεύγοντας συνήθως άφηνα αυτές τις πληροφορίες, ελπίζοντας ότι κάποια στιγμή μπορεί να αποδεικνύονταν ευεργετικές για κάποια κοπέλα.

Μετά από τα τρία ερευνητικά ταξίδια μου μέσα και έξω από πορνεία και καταφύγια σε όλη την υφήλιο, είχα πλέον πειστεί ότι το δουλεμπόριο του σεξ αποτελεί ειδικό είδος έγκλημα κατά της ανθρωπότητας. Δημιουργεί τεράστια κέρδη μέσω της αγοραίας και ανήθικης καταστροφής της γυναικείας ζωής. Δεν μου ήταν εύκολο να περιγράψω τέτοια καταστροφή. Τα πρώτα σχέδια αυτού του βιβλίου γράφτηκαν στο ύψος ταξιδιωτικής αφήγησης, μέσα στην οποία έπλεκα μια γενική περιγραφή της λειτουργίας του σύγχρονου δουλεμπορίου του σεξ. Όμως, αυτή η πρώτη προσέγγιση του θέματος δεν ήταν επιτυχής. Μπορεί να απευθυνόταν σε ευρύ αναγνωστικό κοινό, αλλά δεν υπηρετούσε το πιο επιτακτικό ζήτημα: να περιγραφεί, με τα πιο ακριβή, κατά το δυνατόν, στοιχεία η γένεση του οικονομικού κλάδου του δουλεμπορίου του σεξ, το πώς λειτουργεί παγκοσμίως και το πώς μπορεί να εξαλειφθεί. Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, το πρώτο κεφάλαιο αφιερώνεται στην αναλυτική παρουσίαση των βασικών πλευρών του κλάδου του δουλεμπορίου του σεξ και καταλήγει σε επιχειρηματολογία σχετικά με την κατάργησή του. Το τελευταίο κεφάλαιο διερευνά πληρέστερα αυτή την επιχειρηματολογία, η οποία μπορεί να συνοψιστεί ως εξής: Τα πιο αποτελεσματικά μέτρα για την εξάλειψη του παγκόσμιου κλάδου του δουλεμπορίου του σεξ είναι εκείνα που μειώνουν τη συνολική ζήτηση για σκλάβες του σεξ από ιδιοκτήτες και καταναλωτές μέσω επίθεσης στην τεράστια κερδοφορία του κλάδου. Υποδεικνύεται η ανάγκη δημιουργίας ενός νέου κινήματος χειραφέτησης των σκλάβων, στο πλαίσιο του οποίου κυβερνη-

σεις, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, βασικές διεθνείς οργανώσεις και πολίτες προχωρούν σε ακριβείς ενέργειες, σχεδιασμένες έτσι ώστε να αποδιαιρθρώνουν τις επιχειρήσεις του δουλεμπορίου του σεξ. Το παρόν βιβλίο καλεί στη δράση γι' αυτό τον σκοπό, παρέχοντας ως κίνητρο την προσωπική μου μαρτυρία για αδιανόητα βάσανα που μεταφέρονται μέσα από τα αφηγηματικά κεφάλαια με λιγότερο συγκρατημένο τόνο. Σας υπόσχομαι, σ' εσάς τους αναγνώστες, ότι εάν διαβάσετε προσεκτικά τη θεμελιώδη ανάλυση του Κεφαλαίου 1, θα είσαστε πολύ καλύτερα εξοπλισμένοι να περιδιαβείτε τον παγκόσμιο κλάδο του δουλεμπορίου του σεξ που ακολουθεί. Καθ' οδόν, θα συναντήσετε πολλές σκλάβες, αλλά και λίγους θαρραλέους ανθρώπους που είναι αφιερωμένοι στην κατάργηση του δουλεμπορίου του σεξ και στην παροχή βοήθειας προς τα θύματά του. Ελπίζω ότι αυτό το βιβλίο θα παρακινήσει σε ακόμη μεγαλύτερες προσπάθειες να βοηθηθούν.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα είμαι πάντοτε ευγνώμων σε όλα τα άτομα που μοιράστηκαν τις ιστορίες τους μαζί μου. Με εντυπωσιάζει η δύναμή τους και αισθάνομαι ταπεινός μπροστά στο θάρρος τους. Ένα προς ένα, εναπόθεσαν την πίστη τους σ' εμένα, με μόνο το όνειρο ότι μπορεί να ακουστούν οι φωνές τους. Ελπίζω να μην τα απογοήτευσα.

Πάμπολλοι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο μού πρόσφεραν πολύτιμη καλή θέληση, βοήθεια και τις απόψεις τους σε όλη τη διάρκεια της έρευνάς μου. Θα ήθελα να ευχαριστήσω έναν προς έναν τους: Supriya Awasti, Manju Vyas, Bhanuja Saran, Ranjana Gaur, πατέρα Raymond, Devika Mahadevan, Deepak Kumar, Kanhiya Singh, το προσωπικό του Gramin Mahila Srijansil Pariwar, Anu Tamang, Sunita Danuwar, Sushila Mahato, Januka Bhattarai, Shama Chhetri, Bhola Dhungana, Lhwang Lama, επόπτρια Sushila Singh, το προσωπικό της αμερικανικής πρεσβείας στην Κατμαντού, Daniela Mannu, Rosanna Paradiso, Isabella Orfano, Francesco Cachediti, Paola Monzini, Morena, Nayla και Shpresa από την Parcec Street Unit Team, Claudio Donadel, "Michael", Cristina Bianconi, Monika Peruffo, Suzanne Hoff, Maria de Cock, Klara Skrivankova, Liliana Rotaru, Stella Rotaru, Daniela Gutu, Lily Moka, Alina Budeci, "Peter", Olga Colomeet, Olga Patlati, Angela Bulat, Holly Wiseman, Victor Lutenco, Susanne Jalbert, Ludmila Bilevschi, Antonia De Meo, Matthias Kalush, Ledia Beci, Ruth Rosenberg, Donika Curraj, Brikena Puka, Arian Giantris, Bernadette Roberts, Vincent Tournecuillert, Artur Marku, Bruce Hintz, Michael Robinson, Melissa Stewart, Panadda Changmanee, Karen Smith, Mimi, αντι συνταγματάρχην Suchai Chindavanich, τους μεταφραστές στη Μέε Σοντ, Kit Ripley και αδελφή Judy.

Οι Jolene Smith, Ginny Baumann και οι συνάδελφοί μου στο «Ελευθερώστε τους Σκλάβους» μού πρόσφεραν ανεκτίμητη βοήθεια από την πρώτη στιγμή που συνέλαβα την ιδέα του παρόντος βιβλίου. Υποκλίνομαι στην αφοσίωσή τους στον αγώνα εναντίον της σύγχρονης δουλείας.

Ο Kevin Bales στάθηκε εμπνευστής, καθοδηγητής και φίλος από την ημέρα που συναντηθήκαμε για σούσι στην κεντρική πλατεία της πόλης Όξφορντ του Μισισσιπί. Με δίδαξε πιο πολλά από οποιονδήποτε για τη σύγχρονη δουλειά και το παράδειγμα που έθεσε έκτοτε πασχίζω να μιμηθώ.

Η λογοτεχνική αντιπρόσωπός μου Susan Cohen πίστεψε σε έναν νεαρό άνδρα που δεν είχε να προσφέρει τίποτε περισσότερο από μια πρόταση και νεανικό ιδεαλισμό. Χάρη στις ακούραστες προσπάθειες της βρέθηκε σίτι για αυτό το βιβλίο. Στην πορεία, έγινε αγαπημένη φίλη.

Ο Peter Dimock είναι κάτι πολύ πιο σημαντικό από επιμελητής. Αγωνίστηκε για αυτό το βιβλίο σε κάθε φάση της πορείας του και με ώθησε να βρω τη μοναδική φωνή που θα μπορούσε να πει αυτή την ιστορία. Όταν κλωνιζόμουν, αυτός ήταν βράχος. Όταν δεν μπορούσα να γράψω καλύτερα, με δίδασκε πώς να το κάνω.

Θέλω να ευχαριστήσω τη μητέρα, τον πατέρα και τον αδελφό μου για την απεριόριστη ενθάρρυνσή τους. Ό,τι καλό έχω προέρχεται από τους γονείς μου και δεν θα μπορούσα να ολοκληρώσω αυτό το βιβλίο χωρίς όλα όσα θυσιάσαν για να με μεγαλώσουν, να με σπουδάσουν και να διευκολύνουν αυτή την αποστολή.

Πάνω απ' όλα, υπάρχει η αγαπημένη μου Aditi. Η έμπνευσή μου, το ατέλειωτο όλον μου. Η αγάπη και η φιλία της με βοήθησαν να ξεπεράσω τις πιο δύσκολες μέρες αυτού του ταξιδιού. Με περισσότερη ευγνωμοσύνη από όση μπορεί να εκφραστεί με λέξεις, σ' ευχαριστώ για την καθοδήγηση, την υποστήριξη και την αταλάντευτη πίστη. Δεν θα μπορούσα να αρμενίσω μέσα σ' αυτόν τον κόσμο χωρίς εσένα.

Διεθνική σωματεμπορία

Μια σύνοψη

Οι άνθρωποι μπορούν να συνυπάρχουν υπό τον όρο ότι αναγνωρίζουν αμοιβαία πως, παρά το ότι διαφέρουν, είναι άνθρωποι, όμως μπορούν επίσης να συνυπάρχουν αρνούμενοι ότι έχουν την ίδια ανθρώπινη υπόσταση, δημιουργώντας μ' αυτό τον τρόπο ένα σύστημα υποταγής.

Claude Lévi-Strauss, *Θλιβεροί Τροπικοί*

Η ακαλίνωτη επιθυμία

Κάποτε ο πατέρας μου μου διηγήθηκε την ιστορία της δημιουργίας του κόσμου. Ανάμεσα σε κάθε κύκλο του χρόνου, είπε, υπάρχει κενό. Ο θεός Βράχμα μισοκοιμάται και ένας άλλος θεός, ο Σίβα, στοχάζεται γιατί ο ανθρώπινος κόσμος πάντα ξεπέφτει από το βασίλειο της «γενναιοδωρίας, της αυτοσυγκράτησης, της ευγένειας και της αλήθειας» στο μίσημα της «απληστίας, της λαγνείας, της βίας και της απάτης». Επειδή ο Σίβα πρέπει να καταπεί αυτόν τον δηλητηριώδη κόσμο στο τέλος του χρόνου, στοχάζεται πώς θα μπορούσε να εμποδίσει τον ξεπεσμό του ανθρώπου. Τη στιγμή που κόντευε να βρει μια απάντηση, διακόπεται από τον Βράχμα, που γίνεται όλο και πιο ανήσυχος και επιδιώκει να αρχίσει τη δημιουργία παίρνοντας τη μορφή ενός ταύρου και καβαλικεύοντας την ίδια του την κόρη. Έξαλλος ο Σίβα, εκσφενδονίζει την τριάινά του στον θεό-ταύρο, που αποτραβιέται από την κόρη του

προσπαθώντας να αποφύγει το όπλο. Έτσι, το σπέρμα του Βράχμα σκορπίζεται στους ουρανούς και η τρίαίνα του Σίβα χτυπά το σπέρμα εκεί όπου πέφτει στη γη, δίνοντας το έναυσμα για τη δημιουργία. Την ίδια στιγμή ο Σίβα κατεβάζει το κεφάλι του με μεγάλη θλίψη. Ξέρει ότι, για άλλη μια φορά, ο κόσμος του ανθρώπου θα κατακλυστεί από την απληστία, τα βάσανα και τον πόνο, γιατί δημιουργήθηκε από το σπέρμα μιας ακαλίνωτης επιθυμίας. Η σειρά των γεγονότων είναι πάντα ίδια – η επιθυμία οδηγεί σε βάσανα, τα βάσανα οδηγούν στον θυμό, ο θυμός οδηγεί στη βία και η βία καταστρέφει τον κόσμο.⁽¹⁾

Δεν είχα καταλάβει στο βάθος της αυτή την ιστορία μέχρι που έριξα για πρώτη φορά το βλέμμα μου στη Μάγια. Όταν της πήρα συνέντευξη ήταν δεκαεννιά ετών, εξαιρετικά λιπόσαρκη και καταθλιπτική, αφού είχε περάσει τέσσερα χρόνια ως σκλάβα του εμπορίου του σεξ στις δύο βασικές γειτονίες όπου ασκείται η πορνεία στη Βομβάν, την Καματιπούρα και την Οδό Φώλκλαντ. Είχε γεννηθεί στην περιοχή Σιντουπάλσοκ του Νεπάλ, μια από τις φτωχότερες στον πλανήτη με επίσημο κατά κεφαλήν εισόδημα 180 δολάρια ή πενήντα σεντς την ημέρα. Οι γονείς της, σε μια απελπισμένη προσπάθεια να καλύψουν τις ανάγκες της οικογένειας, την πούλησαν σε τοπικό μεσάζοντα έναντι 55 δολαρίων παίρνοντας την υπόσχεση ότι θα της έδινε μια καλή δουλειά σε εργοστάσιο χαλιών και ότι από τον μισθό της θα έστελνε 10 δολάρια τον μήνα στο σπίτι. Τη νύχτα που η Μάγια έφυγε από το σπίτι της, ο μεσάζων αυτός την μεταπώλησε σε έναν *dalal* (σωματέμπορο) που την μετέφερε στο Μπούτβαλ, μεθοριακή πόλη στα σύνορα της Ινδίας, όπου πέρασε τη νύχτα μαζί με ένα ακόμη κορίτσι. Την επομένη, η Μάγια, το άλλο κορίτσι και ο *dalal* πέρασαν τα σύνορα πεζή και μπήκαν στην Ινδία. Λίγες ημέρες αργότερα έφτασαν στη Βομβάν.

Ιδού τι μου είπε η Μάγια για το τι επακολούθησε:

Όταν φτάσαμε στη Βομβάν, ο *dalal* με πούλησε σ' έναν *malik* [ιδιοκτήτη πορνείου] στην Καματιπούρα. Ο *malik* μου είπε ότι του χρωστούσα τριάντα πέντε χιλιάδες ρουπίες [780 δολάρια] και πρέπει να κάνω σεξ με κάθε άνδρα που με διαλέγει μέχρι να αποπληρω-

θεί το χρέος. Αρνήθηκα και οι άντρες του με βίασαν και με άφησαν νησιική. Όταν συμφώνησα να κάνω σεξ, μου έδωσαν φάρμακα γιατί είχα ουρολοίμωξη. Έμεινα σ' αυτό το σπίτι δύο χρόνια και έκανα σεξ με είκοσι άνδρες κάθε μέρα. Υπήρχαν εκατοντάδες κορίτσια εκεί, πολλά από το Νεπάλ. Μια φορά επηχείρησα να δραπετεύσω. Παραπονέθηκα στην αστυνομία, αλλά δεν έκανε τίποτε. Λίγες ημέρες αργότερα οι άνδρες του malik με βρήκαν στον δρόμο και με μετέφεραν ξανά στο πορνείο. Ο malik έβαλε καυτερή αλοιφή σε ένα σκουπόξυλο και το έβαλε στον κόλπο μου. Μετά μου έσπασε τα πλευρά με τη γροθιά του. Η gharwali [η «μαντάμ» που διευθύνει ένα πορνείο] φρόντισε τα τραύματά μου για λίγο καιρό και μετά πήγαινα και πάλι με πελάτες, παρ' όλο που τα πλευρά μου πονούσαν αφόρητα. Η «μαντάμ» μου έδινε όπιο για να μειώνεται ο πόνος. Ύστερα από δύο χρόνια, ο malik με πούλησε σε έναν άλλο malik στην Οδό Φώλκλαντ. Όσο έμεινα εκεί ζούσα σε ένα rinjara [κλουβί] μαζί με μια άλλη γυναίκα. Ήταν πολύ μικρός ο χώρος και πάνω στον δρόμο, τη νύχτα γινόταν τρομερή φασαρία. Δύο φορές έμεινα έγκυος και η «μαντάμ» μου έδωσε χάπια για να αποβάλω. Τη δεύτερη φορά αρρώστησα βαριά. Όταν δυνάμωσα, δραπέτευσα και πήγα σε ένα καταφύγιο κοντά στην Οδό Φώλκλαντ. Μου είπαν ότι έχω τον ιό του AIDS. Με βοήθησαν να έρθω σ' επαφή με τον πατέρα μου, αλλά εκείνος μου είπε να μην επιστρέψω στο σπίτι. Είπε ότι δεν θα μπορέσω ποτέ να παντρευτώ και αφού είχα AIDS μόνο ντροπή θα τους έφερνα.

Η ιστορία της Μάγια είναι χαρακτηριστική των εκατοντάδων χιλιάδων γυναικών και παιδιών που κάθε έτος διακινούνται λαθραία από εμπόρους και αναγκάζονται να επιδίδονται στην πορνεία. Όπως έκανα σε κάθε περίπτωση θύματος που αναφέρεται στο παρόν βιβλίο, δεν χρησιμοποίησα το αληθινό όνομα της Μάγια και επειδή σε ορισμένες περιπτώσεις η αναφορά σε ακριβείς γεωγραφικές τοποθεσίες πιθανώς θα έβαζε σε κίνδυνο το άτομο με το οποίο είχα συνομιλήσει, παρουσιάζω ένα διαφορετικό περιβάλλον. Η Μάγια και η οικογένειά της, όπως και τα περισσότερα θύματα του δουλεμπορίου του σεξ, ήταν άνθρωποι

ευάλωτοι στην εξαπάτηση λόγω της απελπιστικής οικονομικής θέσης τους. Όταν η Μάγια έφτασε στο πορνείο, πολύ γρήγορα κατέρρευσε λόγω των σωματικών και ψυχικών βασανιστηρίων που υπέστη. Και ενώ αυτή ταξίδεψε κατευθείαν στη Βομβάη, άλλα θύματα περνούν από αρκετές χώρες, όπου τα εκμεταλλεύονται, τα μεταπωλούν και τα βασανίζουν. Σε κάθε προορισμό, οι εκμεταλλευτές λένε στα θύματα ότι πρέπει να δουλέψουν για να ξεπληρώσουν το «χρέος» της μεταφοράς τους κάνοντας σεξ με είκοσι άνδρες την ημέρα. Ο υπολογισμός αυτού του χρέους είναι άκρως εκμεταλλευτικός, αφού συμπεριλαμβάνει κρατήσεις για τροφή, ένδυση, ενοίκιο, αλκοόλ και τρωμερά υψηλά επιτόκια. Η ψευδής υπόθεση ότι θα ελευθερωθούν είναι ένα ισχυρό μέσο που χρησιμοποιούν οι ιδιοκτήτες των πορνείων για να ελέγχουν τα θύματά τους. Όσο περνάει ο καιρός, κάποιες σκλάβες δέχονται αδιαμαρτύρητα τη μοίρα τους και όταν υποστούν μια ψυχολογική μεταμόρφωση παρόμοια μ' αυτή που περιγράφεται υπό τον όρο Σύνδρομο της Στοκκόλμης [όπου ο όμηρος δείχνει σημάδια αφοσίωσης και συναισθηματικής προσκόλλησης στον απαγωγέα του], μπορεί να «απελευθερωθούν» για να εργαστούν μόνες τους ως πόρνες, με αποστολή να εκπαιδεύουν νέες σκλάβες μόλις φτάσουν στα πορνεία. Στην περίπτωση της Μάγια, όταν ο ιδιοκτήτης του πορνείου αποφάσισε ότι είχε ξεπληρώσει το χρέος της, την πούλησε και έτσι της δημιούργησε καινούργιο χρέος. Εάν δεν το είχε σκάσει, ο κύκλος της σκλαβιάς μπορεί να μην τέλειωνε ποτέ.

Ο πολιτισμός σε σταυροδρόμι

Το παγκόσμιο μέγεθος θυματοποίησης νέων γυναικών σαν τη Μάγια είναι εκπληκτικό. Κάθε λεπτό της μέρας, οι πιο ευάλωτες γυναίκες και παιδιά στον κόσμο βιάζονται με σκοπό το κέρδος αιμωρητή κι ωστόσο οι προσπάθειες καταπολέμησης του εμπορίου του σεξ είναι θλιβερά ελλειπείς και αποπροσανατολισμένες. Η ανεπάρκεια αυτή οφείλεται σε αρκετές αιτίες. Πρώτον, παρά την αυξημένη προσοχή των ΜΜΕ,

δεν υπάρχει αντίληψη του τι εστί σωματεμπορία. Δεύτερον, οι οργανώσεις που έχουν ως σκοπό την καταπολέμηση της σωματεμπορίας υποχρηματοδοτούνται και οι προσπάθειές τους δεν συντονίζονται διεθνώς. Τρίτον, οι νόμοι εναντίον της σωματεμπορίας είναι εξαιρετικά αναιμι-κοί και, ως επί το πλείστον, δεν εφαρμόζονται. Τέλος, παρά τις πολλές μελέτες και ρεπορτάζ, δεν έχει ποτέ αναληφθεί μια συστηματική επιχειρηματική και οικονομική ανάλυση αυτού του κλάδου δραστηριότητας ώστε να εξακριβωθούν τα στρατηγικά σημεία παρέμβασης.

Το βιβλίο τούτο αφιερώνεται στο καθήκον της λεπτομερούς εξέτασης καθενός από τα βασικά εμπόδια που φράζουν τον δρόμο για μια αποτελεσματική παγκόσμια αντίδραση στη διεθνή σωματεμπορία. Η κεντρική επιχειρηματολογία του βιβλίου είναι πως το τεράστιο μέγεθος και η έκταση του εμπορίου του σεξ συνιστούν άμεσο αποτέλεσμα των τεράστιων κερδών που αποφέρει η πώληση φθηνού σεξ σε όλο τον κόσμο. Οι δομές του δυτικού καπιταλισμού, καθώς εξαπλώνονται μέσω της διαδικασίας της οικονομικής παγκοσμιοποίησης, συμβάλλουν κατά πολύ στην καταστροφή ζώων που οδηγεί σ' αυτή την κερδοφορία. Η διεθνή σωματεμπορία είναι μια από τις πιο απαίσιες σύγχρονες μορφές πραγμάτωσης του παγκόσμιου καπιταλισμού, επειδή παράγεται απευθείας από τις βλαβερές ανισότητες που διαχέονται λόγω της διαδικασίας της οικονομικής παγκοσμιοποίησης: την ολοένα δεινότερη φτώχεια των αγροτικών πληθυσμών, την καθαρή απόσπαση πλούτου και πόρων από τις φτωχές οικονομίες και τη μεταφορά τους στις πλούσιες και την ευρεία διάβρωση των πραγματικών ανθρώπινων ελευθεριών σε όλο τον αναπτυσσόμενο κόσμο.⁽²⁾ Ο τερματισμός και η εξάλειψη της διεθνούς σωματεμπορίας απαιτεί επίθεση στην τεράστια κερδοφορία αυτού του κλάδου και ριζική αλλαγή στον τρόπο που πραγματώνεται η οικονομική παγκοσμιοποίηση.

Τι είναι η παράνομη διακίνηση ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση;

Πολλοί πολιτικοί διαφωνούν ακόμη μεταξύ τους σχετικά με το τι ακριβώς

σημαίνει ο όρος "trafficking" (διακίνηση/εμπορία ανθρώπων).^{*} Το Πρωτόκολλο του ΟΗΕ, το 2000, καθιερώνει για το *trafficking* έναν γενικά αποδεκτό ορισμό, τον εξής:

[το *trafficking* ορίζεται ως] στρατολόγηση, μεταφορά, μετακίνηση, υπόθαλψη και παραλαβή ανθρώπων με παράνομα μέσα όπως απειλή, εκβιασμός, χρήση σωματικής ή ψυχολογικής βίας, απαγωγή, απάτη, εξαπάτηση, εκμετάλλευση δύναμης και θέσης του θύτη, αδυναμίας του θύματος, λήψη ή προσφορά χρημάτων ή ανταλλαγμάτων για να επιτευχθεί ο σκοπός, που είναι να έχει ένα άτομο (θύτης) πλήρη έλεγχο του άλλου ατόμου (θύμα) με σκοπό την εκμετάλλευσή του. Η εκμετάλλευση περιλαμβάνει, τουλάχιστον, την εκμετάλλευση μέσω πορνείας ή άλλων μορφών σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την εξαναγκαστική παροχή εργασίας ή υπηρεσιών, την δουλειά ή την άσκηση πρακτικών παρόμοιων με τη δουλειά και την αφαίρεση οργάνων.

Η πρωταρχική σύγχυση προκύπτει μόλις διερωτηθούμε εάν ο ορισμός του *trafficking* ως διαδικασίας «στρατολόγησης, μεταφοράς, [και] μετακίνησης... με σκοπό την εκμετάλλευση» συμπεριλαμβάνει την εκμετάλλευση καθ' εαυτήν.⁽³⁾ Η διατύπωση υπονοεί μόνο το τμήμα διακίνησης της αλυσίδας εμπορίας ανθρώπων, πράγμα που εξηγεί γιατί πολλοί νόμοι και προγράμματα κατά της παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων εστιάζουν περισσότερο στη διακίνηση παρά στην εκμετάλλευση. Ωστόσο, το θέμα δεν είναι η διακίνηση: το θέμα είναι η δουλειά. Το διατλαντικό δουλεμπόριο από τον 16ο έως τον 18ο αιώνα είχε ως αποτέλεσμα να μετακινηθούν έντεκα εκατομμύρια Αφρικανοί χιλιάδες μίλια μακριά για να εργαστούν ως σκλάβοι στις φυτείες.

⁽⁴⁾ Γιατί αυτή η ιστορική πρακτική ονομάστηκε «δουλεμπόριο» και η ίδια πρακτική σήμερα ονομάζεται «παράνομη διακίνηση»; Αυτή η γλωσσική άμβλυση δυσκολεύει τη συγκέντρωση της παγκόσμιας προσοχής και μειώνει την ένταση της πολιτικής υπέρ της χειραφέτησης των σύγχρο-

* Ο όρος *traffick* κατάγεται από το γαλλικό *trafiquer*, που έχει ως αρχική σημασία το «διακινώ (παράνομα)». (Σ.τ.μ.)

των σκλάβων. Δίνεται μεγαλύτερο βάρος στην αντιμετώπιση της διασυνοριακής μετακίνησης από ό,τι στην κατάργηση των σύγχρονων φυτειών όπου μεταφέρονται αυτά τα άτομα. Η τακτική αυτή έχει αποδειχθεί εντελώς ακατάλληλη, γιατί οι τρόποι μεταφοράς είναι πολυάριθμοι (με πλοία, με οχήματα, με αεροπλάνα, με τρένα, πεζή), το κόστος μεταφοράς είναι ελάχιστο και οι πηγές δυνητικής εργασίας σκλάβων σχεδόν απεριόριστες. Παρά τις αλλαγές που έχουν γίνει ως προς την περαιτέρω διευκόλυνση και το μικρότερο κόστος των ανθρώπινων διαμετακομίσεων, οι τρέχουσες προσπάθειες κατά της παράνομης διακίνησης, που αποσκοπούν στη λήψη σκληρότερων μέτρων κατά των δουλεμπόρων, έχουν πενιχρά αποτελέσματα και το μόνο που καταφέρνουν είναι να αλλάζουν οι διαδρομές, να αυξάνονται τα «λαδώματα» των συνοριακών φρουρών και το κόστος προμήθειας πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων. Αυτή η μικρή αύξηση του κόστους ελάχιστη ζημία προκαλεί στο σύγχρονο δουλεμπόριο. Απαιτείται ευρύτερη και βαθύτερη κατανόηση της παράνομης διακίνησης προσώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση – στο πλαίσιο της οποίας η διακίνηση και ο σκοπός της διακίνησης διαχωρίζονται ως εγκληματικές πράξεις – για να γίνει πιο αποτελεσματική η πολιτική της χειραφέτησης. Προς όφελος αυτής της κατανόησης, προτείνω δύο ορισμούς που θα μπορούσαν να αποδειχθούν πιο χρήσιμοι στη διαμόρφωση της πολιτικής και των πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην εξάλειψη των πρακτικών του δουλεμπορίου του σεξ:

- Το *δουλεμπόριο* μπορεί να οριστεί ως διαδικασία απόκτησης, στρατολόγησης, υπόθαλψης, παραλαβής ή διαμετακόμισης ενός προσώπου, με οποιοδήποτε μέσο και σε οποιαδήποτε απόσταση, σε συνθήκες δουλείας ή εκμετάλλευσης συναφούς με δουλεία.
- Η *δουλεία* μπορεί να οριστεί ως διαδικασία αναγκαστικής εργασίας ή αναγκαστικής παροχής άλλων υπηρεσιών από αιχμάλωτο άτομο, με οποιοδήποτε μέσο, συμπεριλαμβανομένης της εκμετάλλευσης των σωμάτων ή μερών του σώματος.⁽⁵⁾

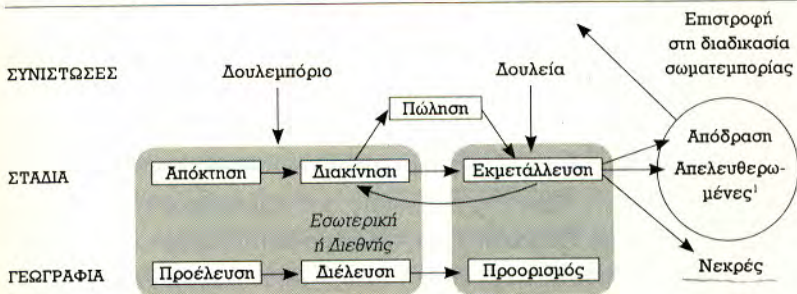
Αυτοί οι ορισμοί δεν σημαίνουν ότι αντικαθίστανται οι προ πολλού καθιερωμένες και πιο πολύπλοκες διατυπώσεις περί διάπραξης εγκλημάτων, αλλά ο διαχωρισμός των εγκληματικών πράξεων που αποτελούν συστατικό στοιχείο της παράνομης διακίνησης με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση θα μπορούσε να αποδειχθεί αποτελεσματικός όταν σχεδιάζονται οι ενέργειες καταπολέμησης αυτών των εγκλημάτων.

Η ανατομία της διεθνικής σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση

Όλα τα εγκλήματα που σχετίζονται με τη διεθνική σωματεμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση έχουν δύο συνιστώσες: το δουλεμπόριο και τη δουλεία. Το δουλεμπόριο αντιπροσωπεύει την πλευρά της προσφοράς στο πλαίσιο του οικονομικού κλάδου του δουλεμπορίου του σεξ. Η δουλεία αντιπροσωπεύει την πλευρά της ζήτησης. Μεταξύ των δύο αυτών συνιστωσών υπάρχουν τρία στάδια: απόκτηση, διακίνηση, εκμετάλλευση. Ο συσχετισμός των στοιχείων αυτών αποκαλύπτει την ανατομία της διεθνικής σωματεμπορίας προς σεξουαλική εκμετάλλευση, όπως δείχνει το Σχήμα 1.1.

Φανταστείτε ότι η διεθνική σωματεμπορία προς σεξουαλική εκμετάλλευση είναι ένας ιός που μολύνει τον ανθρώπινο πολιτισμό. Για να εξαλείψεις τον ιό απαιτείται να κατανοήσεις τη μοριακή δομή του. Με τη σειρά της, η κατανόηση της μοριακής δομής αποκαλύπτει ευρύτερη γνώση του τρόπου λειτουργίας του ιού. Με τούτη την ευρύτερη κατανόηση, έρχονται στο φως τα ευάλωτα σημεία του ιού και μπορούμε να βρούμε θεραπεία για να τον εξαλείψουμε. Για να μην έχουμε επανάληψη της ίωσης, πρέπει να κατανοήσουμε επίσης τον οργανισμό που αποτελεί ξενιστή του ιού. Οι συνθήκες που επέτρεψαν την εμφάνιση της ασθένειας πρέπει να αλλάξουν, για να μην επανεμφανιστεί. Αυτή η στοιχειώδης αναλογία παρέχει ένα πλαίσιο για την προσέγγισή μου σχετικά με την κατάργηση της διεθνικής σωματεμπορίας. Πρέπει να κατανοηθεί η ανατομία της μοριακής δομής της – απόκτηση, διακίνηση

ΔΙΕΘΝΙΚΗ ΣΩΜΑΤΕΜΠΟΡΙΑ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

1 Οι «απελευθερωμένες» σκλάβες απαλλάσσονται από τα δεσμά για διάφορους λόγους. Εκείνες που «αποφοιτούν» και στρέφονται προς την επί πληρωμή σεξουαλική εργασία δεν επανεπεντάσσονται στο κύκλωμα παράνομης διακίνησης.

ΣΧΗΜΑ 1.1 Ανατομία της σωματεμπορίας.

και εκμετάλλευση— ώστε να φωτιστεί η γενικότερη λειτουργία της ως εγκληματικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Οι λεπτομέρειες του τρόπου λειτουργίας της επιχείρησης αυτής αποκαλύπτουν τα ευάλωτα σημεία της, δηλαδή τους εκμεταλλευτές του κέρδους και τη ζήτηση ως δύναμη της αγοράς. Η ανάλυση αυτών των δυνάμεων μας επιτρέπει να συναγάγουμε την καλύτερη τακτική για την αντιμετώπιση της ασθένειας. Προκειμένου να εξασφαλίσουμε ότι θα εξαλειφθεί επί μακρόν η διεθνική σωματεμπορία, πρέπει επίσης να ασχοληθούμε με τις συνθήκες που επικρατούν στον «οργανισμό-ξενιστή του ιού» οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα εξαπλώσης της μόλυνσης — δηλαδή τη φτώχεια και την οικονομική παγκοσμιοποίηση.⁽⁶⁾

Η απόκτηση σκλάβων του σεξ γίνεται κυρίως με έναν από τους εξής πέντε τρόπους: την εξαπάτηση, την πώληση από την οικογένεια, την απαγωγή, την αποπλάνηση ή την ερωτική σχέση, ή με τη στρατολόγηση μέσω πρώην σκλάβων. Σε σχεδόν κάθε χώρα που επισκέφθηκαν είχαν χρησιμοποιηθεί όλα τα ανωτέρω μέσα· όμως, τοπικοί παράγοντες αναδεικνύουν ορισμένα απ' αυτά περισσότερο από άλλα.

Εξαπάτηση

Η εξαπάτηση έχει να κάνει με την ψευδή προσφορά εργασίας, ταξιδιού ή άλλης ευκαιρίας απόκτησης εισοδήματος με σκοπό την υποδούλωση. Σ' αυτή συμπεριλαμβάνονται και ψευδείς προτάσεις γάμου. Όταν οι άνθρωποι οδηγούνται στην απελπισία λόγω της έλλειψης οικονομικών ευκαιριών, λόγω της εκτόπισης από εμπόλεμες ζώνες ή από περιοχές εμφύλιων διαμαχών ή λόγω των προκαταλήψεων που εμποδίζουν την ένταξή τους σε χώρους εργασίας (αυτό ισχύει για τις γυναίκες και τις μειονότητες), είναι αδύνατον, όπως έχει αποδειχθεί, να αντισταθούν στον πειρασμό μιας σταθερής και καλά πληρωμένης εργασίας σε πλούσια χώρα. Σε όλο το πρώην σοβιετικό μπλοκ, με προσφορές εργασίας μέσω εφημερίδων, όπως η *Makler* στη Μολδαβία, στρατολογούν επιτυχώς χιλιάδες σκλάβες του σεξ κάθε χρόνο με την υπόσχεση δελεαστικών θέσεων εργασίας σε χώρες τόσο κοντινές όσο η Ιταλία και τόσο μακρινές όσο οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία. Οι άνθρωποι έχουν επίγνωση ότι οι περισσότερες προσφορές εργασίας είναι ψεύτικες, αλλά, όπως μου είπαν πολλές γυναίκες στις συνεντεύξεις, είναι τόσο η απελπισία τους που τις δέχονται ελπίζοντας ότι «τίποτε κακό δεν θα τους συμβεί προσωπικά».

Σε χώρες όπου ο γάμος είναι ο μόνος τρόπος για να εξασφαλίσει μια γυναίκα κοινωνική αποδοχή, βασικά δικαιώματα και να αποφύγει την εφ' όρου ζωής δίωξη, οι ψευδείς προτάσεις γάμου αποτελούν ιδιαίτερα αποτελεσματικό τρόπο για απόκτηση νέων σκλάβων. Στην αγροτική Αλβανία, ο καθορισμός του ρόλου των φύλων μέσω του *Kanun I Lekë Dukaginit** κάνει τη ζωή των ανύπαντρων γυναικών εξαιρετικά δύσκολη. Πρώην σκλάβα του σεξ, ονόματι Πίρα, μου είπε ότι, τη νύχτα που παντρεύτηκε, ο άντρας της την πούλησε στους ιδιοκτήτες σεξομάγαζου, οι οποίοι την ανάγκασαν να κάνει σεξ με εκατοντάδες άντρες πριν

* Του Κώδικα του Λέκε Ντουκατζίνι - σώματος εθιμικού δικαίου που ανάγεται στον 15ο αιώνα και το οποίο αναβίωσε σε ορισμένες περιοχές μετά την πτώση του καθεστώτος του Εμβέρ Χότζα. (Σ.τ.μ.)

κατορθώσει να δραπετεύσει. Παρόμοια, σε όλη τη Νότια και Ανατολική Ασία, οι ψεύτικες υποσχέσεις γάμου με πλούσιο άντρα οδηγούν, κάθε έτος, στο δουλεμπόριο του σεξ χιλιάδες γυναίκες. Στο Νεπάλ τέτοιες προτάσεις έχουν αποκτήσει εξαιρετικά πειστική μορφή, καθώς οι δουλέμποροι στρατολογούν Ινδούς ως υποψήφιους γαμπρούς, παρέχουν πειστήρια, οργανώνουν τηλεφωνικές συνομιλίες και δίνουν υποσχέσεις για παραμυθένια ζωή. Αφού το κοριτσάκι πουληθεί σε πορνείο, πολλοί δουλέμποροι στέλνουν μικρά χρηματικά εμβάσματα στους γονείς συνοδευόμενα από επιστολές γραμμένες από την ίδια τη σκλάβο, που διαβεβαιώνουν ότι η κόρη τους έχει κάνει έναν ευτυχομένο γάμο.

Ίσως, ο πιο κατάλληλος χώρος για να λειτουργήσει η εξαπάτηση ως μέσο στρατολόγησης σκλάβων είναι ένας καταυλισμός προσφύγων. Σε όλη την υφήλιο, υπάρχουν 32,9 εκατομμύρια άνθρωποι που έχουν εκτοπιστεί λόγω γενοκτονίας, εμφυλίων πολέμων, περιβαλλοντικών καταστροφών ή άλλων μεγάλων κρίσεων.⁽⁷⁾ Περίπου 9,9 εκατομμύρια απ' αυτούς, 72% των οποίων είναι γυναίκες και παιδιά, κατοικούν σε καταυλισμούς προσφύγων.⁽⁸⁾ Επισκέφθηκα τέτοιους καταυλισμούς στην Ταϊλάνδη, όπου έχουν καταφύγει δεκάδες χιλιάδες μέλη της φυλής των λόφων Κάρεν στη Βιρμανία, για να γλιτώσουν από τη στρατιωτική καταπίεση, τον βιασμό, τη φυλάκιση και τη δολοφονία. Οι συνθήκες ζωής στον καταυλισμό ήταν αισχρές, οι άνθρωποι ζούσαν ο ένας πάνω στον άλλο και ήταν πλήρως αποκαρδιωμένοι: στους πρόσφυγες δεν επιτρεπόταν να φύγουν ή να αναζητήσουν δουλειά στη φιλοξενούσα χώρα. Επειδή οι πρόσφυγες ήταν παγιδευμένοι, οι δουλέμποροι που πρόσφεραν εργασιακές ευκαιρίες σημείωναν μεγάλη επιτυχία στην απόκτηση νέων σκλάβων. Όλες οι γυναίκες που συνάντησα γνώριζαν τους κινδύνους, αλλά, όπως οι απελπισμένες Μολδαβές, ένιωθαν ότι δεν είχαν άλλη επιλογή.

Πώληση από την οικογένεια

Οι ίδιες συνθήκες φτώχειας, απελπισίας και εκτόπισης οδηγούν πολλές

οικογένειες να πουλήσουν ένα παιδί ως σκλάβο. Οι αποφάσεις αυτές σχεδόν πάντα παίρνονται με πόνο ψυχής και οι γονείς αναγκάζονται να το κάνουν λόγω της ακραίας φτώχειας τους, φτώχειας που ελάχιστοι Δυτικοί μπορούν ακόμη και να φανταστούν. Οι δουλέμποροι ανακαλύπτουν τα πιο στερημένα άτομα και προσφέρουν εργασία για ένα παιδί με αντάλλαγμα ελάχιστα χρήματα, της τάξης των είκοσι ή τριάντα δολαρίων. Σε ορισμένα μέρη του κόσμου, αυτό το ποσό αντιστοιχεί στο εισόδημα ενός ή δύο μηνών μαζί με τα μηνιαία εμβάσματα που υποτίθεται ότι θα εξασφαλίσει η παιδική εργασία. Σε σπάνιες περιπτώσεις, οι γονείς πωλούν τα παιδιά τους από απληστία. Αυτοί οι γονείς ξθίζονται στα εμβάσματα που στέλνουν οι δουλέμποροι, οι οποίοι χρησιμοποιούν αυτές τις ασήμαντες πληρωμές για να δελεάσουν περισσότερες οικογένειες να πουλήσουν τα παιδιά τους. Μια νευρική νέα γυναίκα, ονόματι Μπριγκίτε, που πιάστηκε να μείνει στη σεξουαλική δουλειά επί πολλά χρόνια λόγω των εμβασμάτων που στέλνονταν στους γονείς της, μου είπε: «Για τις οικογένειές μας είμαστε κάτι σαν κερματοδέκτες».

Απαγωγή

Η απαγωγή δεν είναι τόσο συχνή μέθοδος απόκτησης σκλάβων όσο μας έχουν κάνει να πιστεύουμε τα κατεστημένα ΜΜΕ. Οι ψεύτικες υποσχέσεις για εργασία ή η πώληση από τους γονείς είναι πολύ πιο συχνές μέθοδοι, επειδή η απαγωγή συνεπάγεται πως η διαμετακόμιση του απαχθέντος προσώπου είναι πολύ πιο επικίνδυνη. Διότι όχι μόνο το θύμα απαγωγής είναι απρόθυμο να ταξιδέψει, αλλά και προσπαθεί να δραπετεύσει με κάθε ευκαιρία. Εντούτοις, απαγωγές γίνονται. Μια από τις πλέον απίστευτες ιστορίες δουλεμπορίου του σεξ που άκουσα αφορούσε μια νεαρή γυναίκα, την Ινές, από την πόλη Αυλώνα της Αλβανίας. Την απίγαγαν τρεις άντρες μέρα μεσημέρι και την εκμεταλλεύτηκαν σε πολλά πορνεία και σεξομάγαζα, σε πολλές δυτικοευρωπαϊκές χώρες, από το 1995 ως το 2003.

Αποπλάνηση ή ερωτική σχέση

Πολλές κοπέλες αρχικά έγιναν θύματα αναγκαστικής πορνείας μέσω ερωτικού δεσμού. Στην Κεντρική και την Ανατολική Ευρώπη, οι «αγαπητικοί» είναι μεσάζοντες που προσεγγίζουν ελκυστικές και ευάλωτες κοπέλες, προσφέρουν τον αιώνιο έρωτα, τους χαρίζουν πολύ ακριβά δώρα και τις παραπλανούν πείθοντάς τες να φύγουν σε ξένη χώρα όπου θα φτιάξουν μαζί τη ζωή τους. Εξασφαλίζουν πλαστά διαβατήρια και συνήθως ο αγαπητικός στέλνει πρώτα την κοπέλα με το τρένο ή το αεροπλάνο και της λέει ότι μόλις φτάσει θα συναντήσει κάποιον φίλο του. Σχεδόν πάντα, αυτός ο φίλος είναι δουλέμπορος ή ιδιοκτήτης πορνείου. Αυτή η πρακτική είναι πιο συνηθισμένη στην Ευρώπη, αλλά χρησιμοποιείται επίσης για τη μεταφορά με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών από τη Λατινική Αμερική στις ΗΠΑ. Μια από τις πιο εντυπωσιακές περιπτώσεις αποπλάνησης ήταν αυτή στην οποία είχε αναμειχθεί η μεξικανική οικογένεια Καρέτο: αρκετοί άντρες της οικογένειας αφιέρωσαν χρόνια ολόκληρα φλερτάροντας γυναίκες, στη συνέχεια τις παντρεύτηκαν, έκαναν ακόμη και παιδιά μαζί τους, ορισμένες φορές, πριν μεταφέρουν τα θύματα σε διαμερίσματα του Κουίνς, της Πολιτείας της Νέας Υόρκης, όπου αναγκάστηκαν να γίνουν σκλάβες του εμπορίου πορνείας.

Στρατολόγηση μέσω πρώην σκλάβων

Για εμένα το πιο δύσκολο απ' όλα ήταν να αποδεχθώ τον τελευταίο τρόπο απόκτησης σκλάβων. Όταν πήρα για πρώτη φορά συνεντεύξεις από σκλάβες του σεξ που μου είπαν ότι είχαν στρατολογηθεί από πρώην σκλάβες, δυσκολεύτηκα να το πιστέψω. Ωστόσο, όσο εξοικειωνόμουν με την πολύπλοκη ψυχολογία της σεξουαλικής σκλαβιάς, άρχισα να κατανοώ καλύτερα την κατάσταση. Οι σκλάβες του σεξ επιστρατεύουν πολύπλοκους μηχανισμούς προσαρμογής προκειμένου να επιβιώσουν στις δεινές καταστάσεις στις οποίες βρίσκονται: παίρνουν ναρκωτικά,

κάνουν κατάχρηση αλκοόλ και αποδέχονται με δυσθυμία ότι η ζωή μιας σκλάβας είναι η καλύτερη που τους αξίζει. Στα ταξίδια μου, συνάντησα αρκετές σκλάβες που είχαν περάσει πολλά χρόνια σεξουαλικής σκλαβιάς και τελικά συμμάχησαν με τους ιδιοκτήτες τους. Η Σίλπα, πρώην σκλάβα από την Καματιπούρα που έγινε *gharwali*, με βοήθησε να πάρω συνεντεύξεις από πελάτες καθώς και τη μοναδική συνέντευξη που πήρα από ιδιοκτήτη πορνείου. Συνάντησα επίσης πρώην σκλάβες του σεξ που είχαν επιστρέψει στα χωριά τους για να στρατολογήσουν καινούργιες σκλάβες. Αυτές οι γυναίκες ήταν ντυμένες με τα πιο κομψά ρούχα, έδιναν πολλά χρήματα και υπόσχονταν προμήθειες για κάθε νέα σκλάβα που στρατολογούσαν. Εκθειάζοντας στις κοπέλες τις οποίες είχαν επιλέξει τα οφέλη που θα είχαν ως εργαζόμενες για λογαριασμό κάποιου επιχειρηματία ψυχαγωγίας στη Βομβάν ή στην Μπανγκόκ, κατόρθωναν να επιστρέψουν στις πόλεις αυτές με αρκετές καινούργιες σκλάβες.

Μια τελευταία μέθοδος στρατολόγησης είναι αυτή που εφαρμόζεται μόνο σε μία εθνότητα μιας χώρας: στους Έντο της Νιγηρίας. Οι γυναίκες που προέρχονται απ' αυτή την εθνότητα στρατολογούνται μέσω εξειδικευμένων τελετών που δεσμεύουν το πνεύμα ενός ατόμου υποχρεώνοντάς το να ξεπληρώσει τεράστια χρέη μετά τη μεταφορά του στη χώρα προορισμού. Εάν δεν ανταποκριθεί σ' αυτή την υποχρέωση, θα εμφανίσει βαριά πνευματική αναπηρία και θα προκαλέσει επίσης βλάβη στους αγαπημένους του. Στο Κεφάλαιο 3 περιγράφω λεπτομερώς αυτή τη μέθοδο απόκτησης σκλάβων.

Διακίνηση

Οι σκλάβες του σεξ μεταφέρονται από τις χώρες καταγωγής τους, μέσω άλλων, στις χώρες προορισμού. Στην περίπτωση της σωματεμπορίας στο εσωτερικό μιας χώρας, η ίδια χώρα λειτουργεί ως χώρα προέλευσης, διαμετακόμισης και προορισμού. Η μετακίνηση γίνεται με κάθε μέσο μεταφοράς που μπορεί να φανταστεί κανείς. Συνάντησα θύματα που μεταφέρθηκαν με αυτοκίνητα, λεωφορεία, τρένα, αεροπλάνα, ταχύ-

πλοα, φέρι μπόουτ και σχεδίες. Ορισμένες περπατούν επί ημέρες διαβαίνοντας ορεινές συνοριακές περιοχές. Άλλες μεταφέρονται από ένα κωριό στην παρακείμενη πόλη ή διανύουν αποστάσεις τόσο μακρινές όσο αυτή από την Ταϊλάνδη μέχρι τις Ηνωμένες Πολιτείες ή από το Περού μέχρι την Ιαπωνία. Οι συνοριακοί φρουροί δωροδοκούνται και χρησιμοποιούνται πλαστά διαβατήρια για τη μεταφορά σε κάθε γωνιά του κόσμου. Όταν τα θύματα απαγονται ή όταν αντιλαμβάνονται ότι η θέση εργασίας που τους πρόσφεραν ήταν απάτη, συνήθως τους δίνουν ναρκωτικά ή τους επιβάλλεται η σιωπή με τον συνεχή ξυλοδαρμό στη διάρκεια του ταξιδιού. Σε πρώην σκλάβο του εμπορίου του σεξ, ονόματι Σουσίλα, έδιναν παγωτό στο οποίο είχαν βάλει οπιούχους ουσίες κατά τη διάρκεια του τριήμερου ταξιδιού με λεωφορείο από το Νεπάλ στη Βομβάν. Η κοπέλα κοιμόταν σε όλο το ταξίδι και όταν ξύπνησε κάποιο πρωί είχε πουληθεί ως σκλάβο.

Η μεταφορά σε μακρινές αποστάσεις συνεπάγεται τη διαμετακόμιση από φτωχές περιοχές και χώρες προς πιο πλούσιες. Οι παράνομες διαδρομές στη Νότια Ασία αρχίζουν κατά κύριο λόγο από τις αγροτικές περιοχές του Νεπάλ, του Μπαγκλαντές και της Ινδίας και καταλήγουν στα αστικά κέντρα της Ινδίας, όπως η Βομβάν, το Νέο Δελχί, το Τσενάι και η Καλκούτα. Από την Ινδία, ορισμένα θύματα διακινούνται παράνομα προς τη Μέση Ανατολή και τη Δυτική Ευρώπη. Στην Ανατολική Ασία αυτές οι διαδρομές παράνομης διακίνησης ανθρώπων ξεκινούν κυρίως από τη φτωχή υποπεριοχή του ποταμού Μεκόνγκ, από τη Βιρμανία, την Καμπότζη, το Λάος και το Βιετνάμ προς την Ταϊλάνδη, ενώ Ταϊλανδές και άλλες Ανατολικοασιάτισσες σκλάβες μεταφέρονται στη Μαλαισία, την Κίνα, την Ιαπωνία, την Αυστραλία, τη Δυτική Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και τις ΗΠΑ. Τα θύματα από την Αφρική μεταφέρονται στη Δυτική Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή, την Ανατολική Ασία και τις ΗΠΑ. Σε παρόμοιους προορισμούς διοχετεύονται σκλάβες από τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική.

Απ' όλες τις περιοχές όπου διεξήγαγα την έρευνά μου, σε καμιά η κατάσταση δεν ήταν τόσο περίπλοκη όσο στην Ευρώπη. Η ροή των θυμάτων ακολουθούσε τα συνήθη πρότυπα μετακίνησης από τις πιο

φτωχές χώρες (της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης) προς τις πιο πλούσιες (της Δυτικής Ευρώπης, αλλά και προς την Τουρκία και τη Μέση Ανατολή), όμως η εγγύτητα μεταξύ φτωχών και πλούσιων ευρωπαϊκών χωρών και η ευκολία των ταξιδιών σχεδόν σε κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθιστούσε τη μετακίνηση των θυμάτων του δουλεμπορίου του σεξ επιχείρηση με υψηλή συχνότητα, η οποία ήταν σχεδόν αδύνατον να αποτραπεί. Πολλά θύματα που συνάντησα είχαν μεταφερθεί από την Ανατολική Ευρώπη και είχαν αναγκαστεί να γίνουν σκλάβες του σεξ επί πολλούς μήνες σε αρκετές δυτικοευρωπαϊκές χώρες. Άλλα θύματα μεταφέρθηκαν από την Ανατολική Ευρώπη στη Μέση Ανατολή και μετά πάλι στη Δυτική Ευρώπη. Οι προσπάθειες να παρεμποδιστεί η μετακίνηση μέσω μιας διαδρομής είχε ως αποτέλεσμα να ακολουθούνται άλλες ή να αυξάνεται η χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων ώστε να τα θύματα να μη γίνονται ορατά κατά τον συνοριακό έλεγχο ή από τις Αρχές που επιβάλλουν τον νόμο. Όσο διευρυνόταν η ΕΕ με νέες χώρες, αυξανόταν κατακόρυφα η μαύρη αγορά πλαστών ταυτοτήτων και διαβατηρίων σε όλη την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, επιτρέποντας στις άριστα οργανωμένες εγκληματικές ομάδες να διακινούν σκλάβες με ευκολία.

Μια από τις πιο πρόσφατες τάσεις που εντόπισα κατά τη διάρκεια της έρευνάς μου ήταν η διαδικασία μετακίνησης σε δύο φάσεις, από αγροτική περιοχή σε αστικό κέντρο της ίδιας χώρας και στη συνέχεια η μετακίνηση επλεγμένου αριθμού σκλάβων προς διεθνή εκμετάλλευση. Σκοπός αυτής της διαδικασίας ήταν να σπάσουν το πηικό των θυμάτων πλήρως πριν τα μεταφέρουν στο εξωτερικό. Όσο πιο καταπονημένη είναι μια σκλάβα, τόσο περισσότερο αποδέχεται τη ζωή της ως σκλάβας. Αυτό σήμαινε ότι οι πιθανότητες να δραπετεύσει μειώνονταν και άρα οι λαθρέμποροι μπορούσαν να την πουλήσουν πιο ακριβά στους ιδιοκτήτες των πορνείων. Επίσης, μπορεί να γίνει ακόμη πιο σύνθετος προσδιορισμός της τιμής αγοράς ανάλογα με την εθνότητα που ζητείται σε ορισμένα πορνεία ή σε ορισμένες χώρες. Μια ρωσική ομάδα οργανωμένου εγκλήματος μπορεί να παίρνει σκλάβες από την αγροτική Ρωσία, να τις εκμεταλλεύεται στη Μόσχα και στη συνέχεια να δέχεται

παραγγελίες από ιδιοκτήτες πορνείων της Ευρώπης για ακόμη περισσότερες Ρωσίδες σκλάβες. Η εν λόγω εγκληματική ομάδα θα μπορούσε λοιπόν να επιλέξει εκείνες τις σκλάβες που θα υπηρετούσαν τις ανάγκες των ιδιοκτητών πιο αποτελεσματικά –για εμπορευματοποιημένο σεξ, για εργάτριες, για τα δίκτυα αναγκαστικής επαιτείας– και να τις μεταφέρει στον αντίστοιχο ιδιοκτήτη. Η διαδικασία των δύο φάσεων στη μετακίνηση και στην εκμετάλλευση των σκλάβων δείχνει τον μεγάλο βαθμό αποτελεσματικότητας και εξέλιξης των επιχειρήσεων του μοντέρνου δουλεμπορίου.

Εκμετάλλευση

Η εκμετάλλευση των σκλάβων του σεξ εντοπίζεται, πρωτίστως, στον βίαιο καταναγκασμό προς εκτέλεση απλήρωτων υπηρεσιών, αν και στην ουσία η εκμετάλλευση αρχίζει από τη στιγμή που γίνεται κάποια γυναίκα σκλάβα. Τα θύματα βιάζονται, βασανίζονται, λιμοκτονούν, εξευτελίζονται και εθίζονται στα ναρκωτικά κατά τη διάρκεια της μεταφοράς τόσο προς απόλαυση των εμπόρων σαρκός όσο και για να καταπονηθούν πλήρως ώστε να είναι πλήρως υποταγμένα κατά τη στιγμή της πώλησης. Όπως μου είπε νεαρή γυναίκα, ονόματι Ταπίνα, η οποία δέχτηκε θέση εργασίας μέσω της εφημερίδας *Makler*, «Όταν έφυγα από το σπίτι μου με τους μεσάζοντες, αυτοί με βίαζαν και δεν μου έδιναν τροφή επί πολλές ημέρες. Με ανάγκαζαν να ουρώ πάνω μου». Άλλο θύμα σωματεμπορίας μεταφέρθηκε σε ξενοδοχείο από την υποτιθέμενη αντιπρόσωπο εργασίας και βιαζόταν από έξι Γερμανούς επί αρκετές ημέρες συνεχώς. Κάποια άλλη γυναίκα ήταν κλεισμένη στο πορτιμπαγκάζ αυτοκινήτου τις τέσσερις ημέρες που διήρκεσε το ταξίδι από την Πολωνία στην Ιταλία, δεχόταν καθημερινούς ξυλοδαρμούς και αφηνόταν νηστική.

Πολλά θύματα του δουλεμπορίου στην πραγματικότητα δεν πωλούνται ποτέ, γιατί αποκτιούνται, μεταφέρονται και τα εκμεταλλεύεται κάποιο ενιαίο εγκληματικό δίκτυο. Οι αλβανικές μαφίες παίρνουν σκλάβες από όλη την Ανατολική Ευρώπη, τις μεταφέρουν στη Δυτική

και τις αναγκάζουν να εργάζονται ως πόρνες σε μαγαζιά ή πορνεία τα οποία διαχειρίζεται η ίδια εγκληματική οργάνωση. Άλλα θύματα, όπως η Τατιάνα, αγοράζονται και πωλούνται αρκετές φορές καθ' οδόν προς τον τελικό προορισμό εκμετάλλευσης. Οι πωλήσεις γίνονται σε σημεία όπου υπάρχουν οργανωμένες αγορές, στις οποίες προσέρχονται οι υποψήφιοι αγοραστές, όπου αναγκάζονται να γδύνονται και το σώμα τους να εξετάζεται από τους αγόραστές, οι οποίοι ψάχνουν για τυχόν ελαττώματα, γενετήσια νοσήματα και εξετάζουν τη συνολική ελκυστικότητά του. Μεσάζοντες, που αντιπροσωπεύουν πολυάριθμα επιχειρηματικά συγκροτήματα και εγκληματικές ομάδες, αγοράζουν σκλάβους με τον ίδιο τρόπο που γίνονταν στους πλειστηριασμούς του αμερικανικού προπολεμικού Νότου. Είτε μέσω μεμονωμένων μεσαζόντων είτε μέσω μικρής κλίμακας επιχειρήσεων δουλεμπορίου, οι σκλάβες μεταφέρονται στις συνοικίες με τα κόκκινα φανάρια και πωλούνται στους ιδιοκτήτες των πορνείων, με τους οποίους οι δουλέμποροι έχουν συνάψει μόνιμα συμβόλαια.

Το σπάσιμο του ηθικού των θυμάτων αρχίζει κατά τη διάρκεια της μεταφοράς και συνεχίζεται μετά την πώληση. Στις σκλάβες επιφυλάσσονται περισσότεροι βιασμοί, βασανιστήρια και εξευτελισμοί, καθώς οι ιδιοκτήτες κάνουν παν το δυνατόν για να εξασφαλίσουν ότι θα υπηρετούν τους πελάτες πειθήνια και δεν θα επιχειρήσουν ποτέ να δραπετεύσουν. Στην οδό Φώκλαντ της Βομβάνης, η Μαλάικα, πρώην σκλάβα του σεξ που έγινε εργαζόμενη πόρνη, μου είπε ότι οι βασανισμοί και οι δολοφονίες σκλάβων του σεξ είναι καθημερινό φαινόμενο. Μου είπε επίσης ότι οι ανήλικες κοπελίτσες δέχονταν ανελήπη κακομεταχείριση όταν πρωτοέφταναν και τις πότιζαν με όπιο για να πηγαίνουν με τους πελάτες. Όταν δεν συμπεριφέρονταν καλά, τους έσπαζαν τα χέρια. Εάν επιχειρούσαν να δραπετεύσουν, τους έκοβαν τον λαιμό ενώπιον όλων των άλλων, οι οποίες έπρεπε μετά να καθαρίσουν τα αίματα της σφαγής, προς παραδειγματισμό: ιδού η μοίρα που τις περίμενε εάν προσπαθούσαν να δραπετεύσουν.

Η εκμετάλλευση των σκλάβων του σεξ γίνεται σε έξι βασικούς τόπους και εντόπια αρκετούς ή και όλους σε κάθε χώρα που επισκέ-

φθηκα: σε πορνεία, σε μαγαζιά της νύχτας, σε μασατζίδικα, σε διαμερίσματα, σε ξενοδοχεία και στους δρόμους. Στις συνοικίες των κόκκινων φαναριών, το πιο συνηθισμένο είναι τα πορνεία. Μερικά είναι τεράστια, όπως τα πορνεία-μπάνγκαλου στην Καματιπούρα και στην οδό Φώλκλαντ, τα οποία έχουν διακόσιες ή τριακόσιες πόρνες, οι μισές απ' τις οποίες είναι ανήλικες και σκλάβες. Τα πορνεία της Ταϊλάνδης έχουν συνήθως είκοσι έως πενήντα σκλάβες, η καθεμία από τις οποίες περιμένει να τη διαλέξουν πίσω από ένα τζάμι, μέσα σε ένα δωμάτιο που ονομάζεται «ενυδρείο». Άλλα πορνεία είναι μικρότερα, όπως τα παράνομα πορνεία της Ιταλίας που είναι εγκατεστημένα σε βίλες. Επισκέφθηκα ένα από αυτά στα μισά του δρόμου μεταξύ Τορίνου και Μιλάνου, το οποίο φιλοξενούσε είκοσι περίπου σκλάβες από αρκετές ευρωπαϊκές χώρες. Είχε επίσης ένα πολυτελέστατο δωμάτιο υποδοχής και πλήρως εφοδιασμένο μπαρ.

Τα μαγαζιά της νύχτας που λειτουργούν ως πορνεία βρίσκονται κυρίως στην Ευρώπη και στην Ανατολική Ασία. Είναι μαγαζιά χορού όπου παρέχονται σκλάβες του σεξ προς πώληση. Οι υπηρεσίες αυτές συνήθως λαμβάνουν χώρα στα πίσω δωμάτια ή στα υπόγεια. Οι σκλάβες κατοικούν μέσα σ' αυτά τα μαγαζιά και δεν τους επιτρέπεται να φεύγουν. Αρκετές σκλάβες που συνάντησα γνώρισαν ως πρώτο τόπο εκμετάλλευσης αυτού του τύπου τα μαγαζιά-πορνεία πριν μεταφερθούν στα ξενοδοχεία ή στους δρόμους, αφού πια είχαν αποδεχθεί τη ζωή της πόρνης. Τα περισσότερα απ' αυτά τα μαγαζιά δεν διαφέρουν από τα συνηθισμένα κλαμπ, έχουν υπαλλήλους στην πόρτα, μουσική, χορό, αλκοόλ και βέβαια ναρκωτικά. Άλλα ήταν τρομερά για την ακολασία τους, όπως ένα σεξ κλαμπ στο Κισινάου της Μολδαβίας που ήταν γεμάτο άνδρες από αρκετές χώρες οι οποίοι επιδίδονταν σε διαστροφικές πράξεις με «φτιαγμένα» από ναρκωτικά μικρά κορίτσια. Πολλά απ' αυτά δεν είχαν φτάσει ακόμη στην εφηβεία.

Στα ταξίδια μου, μέσα από τα μασατζίδικα οδηγήθηκα στις πιο τρομερές συνομιλίες που είχα. Από την Κατμαντού μέχρι το Μέστρε, την Τσιανγκ Μάι και το Λος Άντζελες, τα μασατζίδικα χρησιμοποιούνταν ως βιτρίνα της πορνείας και επειδή η πορνεία ήταν παράνομη

σ' αυτές τις πόλεις (στην περίπτωση του Μέστρε η πορνεία που ασκείται σε κλειστούς χώρους), δεν μου είπαν ποτέ ευθέως ότι θα μπορούσα να αγοράσω σεξ, μόνο μασάζ. Έκανα σκόπιμα τον χαζό κάθε φορά που έμπαινα σ' αυτά και επέμενα ότι ήθελα απλώς να κάνω μασάζ, για να εισπράξω βλέμματα γεμάτα απορία, οργισμένες απαντήσεις ή δικαιολογίες του τύπου ότι δεν υπήρχε ζεστό νερό και άρα δεν μπορούσαν να μου προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Όταν τελικά άφηνα να εννοηθεί ότι θα πλήρωνα για κάποιο άλλο είδος υπηρεσιών, με οδηγούσαν σε κάποιο πίσω δωμάτιο ή στον πάνω όροφο, όπου περίμεναν αρκετές νεαρές γυναίκες από τις οποίες έπρεπε να διαλέξω μία.

Τα πιο συνηθισμένα στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ είναι τα διαμερίσματα-πορνεία, δηλαδή πολύ μικρά πορνεία τα οποία διαχειρίζεται μια μικρή οργάνωση ή μια ομάδα ανθρώπων και δεν διαθέτουν πάνω από έξι έως οχτώ σκλάβες. Συνήθως τα έβρισκα από αγγελίες στα αντίστοιχα τμήματα των τοπικών εφημερίδων. Στο Μέστρε, μια διαφήμιση στη στήλη «Βρείτε έναν φίλο» με κατύθυνε προς μια συγκεκριμένη γωνία οδού, όπου μου είπαν να κάνω δεύτερο τηλεφώνημα για να μου δοθούν οδηγίες για το διαμέρισμα. Στις ΗΠΑ, όπου δεν μπόρεσα να βρω ένα διαμέρισμα-πορνείο, εξασφάλισα μαρτυρίες από σκλάβες του σεξ που είχαν γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης σε τέτοιου είδους πορνεία. Ελάχιστες ομοσπονδιακές αγωγές εναντίον δουλεμπόρων –μεταξύ των οποίων και η υπόθεση Καρέτο– έχουν αποκαλύψει επίσης ότι διαμερίσματα χρησιμοποιούνται ως τόποι εκμετάλλευσης. Οι Καρέτο διαφημιζονταν ακόμη και στη γειτονιά τους με καρτ-ποστάλ και με πόστερ γυνών για να εξασφαλίσουν πελατεία.

Τα ξενοδοχεία χρησιμοποιούνται λιγότερο συχνά ως τόποι εκμετάλλευσης σκλάβων του σεξ, επειδή το περιβάλλον δεν είναι τόσο ασφαλές. Οι πόρνες που δουλεύουν σε ξενοδοχεία για λογαριασμό μαστροπών ή εγκληματικών δικτύων συνήθως είναι πρώην σκλάβες που έχουν συμβιβαστεί με τη ζωή της πόρνης και επιδιώκουν να βγάλουν όσο το δυνατόν περισσότερα χρήματα. Οι μαστροποί μοιράζουν συνήθως στη μέση την πληρωμή με τις πόρνες των ξενοδοχείων. Αυτού του είδους η πορνεία κυριαρχεί στην Ταϊλάνδη περισσότερο από κάθε άλλη χώρα

που επισκέφθηκα. Σε κάθε ξενοδοχείο που κατέλυσα, οι μεσάζοντες, που βρίσκονταν μπροστά στην είσοδο, προσπάθησαν να με δελεάσουν με την προσφορά «νεαρών» και «φρέσκων» κοριτσιών τα οποία θα έστελναν στο δωμάτιό μου με το ελάχιστο αντίτιμο των δέκα δολαρίων. Στη Μολδαβία, Τούρκοι επιχειρηματίες επένδυσαν μεγάλα ποσά στη δημιουργία κλάδου σεξοτουρισμού μέσω του οποίου προμήθευαν πόρνες σε ξενοδοχεία, κλαμπ, μπαρ και εστιατόρια για κάθε άνδρα επισκέπτη. Δεν είχαν περάσει πέντε λεπτά αφότου μπήκα στο ξενοδοχείο μου, κοντά στη νότια άκρη του Κισινάου, και την πόρτα μου χτύπησε μια νεαρή γυναίκα η οποία μου είπε πως όταν ερχόταν μια ομάδα ανδρών ή ένας μόνο άνδρας το ξενοδοχείο ειδοποιούσε τον προστάτη της, ο οποίος έστελνε ένα κορίτσι στο δωμάτιο για να προσφέρει σεξ.

Όπως στα ξενοδοχεία, η πορνεία στους δρόμους συνεπάγεται επαφή με τον έξω κόσμο και προσφέρει πολλές ευκαιρίες απόδρασης. Οι μαστροποί επιλέγουν συνεπώς εκείνες τις γυναίκες που μπορούν να εμπιστευθούν και να προσφέρουν υπηρεσίες στους πελάτες χωρίς διαμαρτυρίες. Οι πόρνες οφείλουν κάθε βράδυ να προσφέρουν υπηρεσίες σε συγκεκριμένο αριθμό ανδρών. Εάν το κατορθώσουν, παίρνουν επιπλέον τροφή ή δώρα. Εάν δεν το κατορθώσουν, αφήνονται να πεινάσουν και υφίστανται βασανιστήρια. Η απόδραση είναι απίθανη, γιατί βρίσκονται μακριά από την πατρίδα τους, σε άγνωστη χώρα, τη γλώσσα της οποίας δεν γνωρίζουν. Επίσης δεν έχουν χρήματα ή διαβατήριο, έτσι κινδυνεύουν να φυλακιστούν ή να απελαθούν. Η καταφυγή στην αστυνομία σπανίως αποτελεί λύση, επειδή, σχεδόν σε όλες τις χώρες που επισκέφθηκα, οι αστυνομικοί ήταν αγοραστής σκλάβων του σεξ. Διεφθαρμένοι αστυνομικοί λαδώνονται για να επιτρέπουν τη λειτουργία των πορνείων και των κλαμπ, κάνουν τα στραβά μάτια όταν οι σκλάβες του σεξ εργάζονται στους δρόμους ή ειδοποιούν τους ιδιοκτήτες των πορνείων όταν σχεδιάζεται κάποια έρευνα. Επίσης, ως μέρος αυτού του παζαριού, δέχονται σεξουαλικές υπηρεσίες από τις σκλάβες. Στην Ιταλία, όπου η πορνεία στους δρόμους είναι ελεύθερη, οι μαστροποί δωροδοκούν τους αστυνομικούς, ώστε να αγνοούν την εκμετάλλευση των ανηλίκων. Στη Σαλάρια της Ρώμης, είδα δεκάδες έφηβες μαζεμένες

σε ελάχιστα οικοδομικά τετράγωνα, ημίγυμνες, να τουρτουρίζουν μέσα στο χειμωνιάτικο αγιάζι. Ο ρυθμός της αγοράς ήταν ταχύτατος, σχεδόν όπως γίνεται η συναλλαγή σε ένα φαστ-φουντ μέσα από το παράθυρο του αυτοκινήτου. Η Τζούλια, μια έφηβη από τη Ρουμανία, δούλευε στους δρόμους φορώντας μόνο σουτιέν και σορτς ακόμη και σε κατάσταση εγκυμοσύνης.

Η μοίρα των σκλάβων του σεξ

Η σύγχρονη βιομηχανία του δουλεμπορίου του σεξ έχει ως συνέπεια τον συστηματικό βιασμό, τα βασανιστήρια, τη δουλεία και τη δολοφονία εκατομμυρίων γυναικών και παιδιών, είτε άμεσα, με την ανθρωποκτονία, είτε έμμεσα, με τη μετάδοση αφροδίσιων νοσημάτων και τον εθισμό στα ναρκωτικά. Επειδή στις περισσότερες χώρες οι νόμοι για τον βιασμό, τα βασανιστήρια και την ανθρωποκτονία συνεπάγονται βαρύτερες τιμωρίες και εφαρμόζονται πιο αποτελεσματικά από ό,τι οι νόμοι για το δουλεμπόριο του σεξ –το οποίο μπορεί να ερμηνευθεί ως άθροισμα του βιασμού, των βασανιστηρίων και της ανθρωποκτονίας–, η μοίρα των σκλάβων του σεξ παγκοσμίως εξακολουθεί να είναι αμείλικτη. Πρώτα απ' όλα, δεν μπορούν να ξεφύγουν απ' αυτή τη ζωή, παρά μόνο σε σπάνιες περιπτώσεις. Όσες απ' αυτές συνάντησα σε καταφύγια θυμάτων ήταν οι ελάχιστες που κατόρθωσαν να ξεφύγουν, και σ' αυτή την περίπτωση δεν είχαν πολλές ελπίδες ζωής. Οι περισσότερες είχαν μολυνθεί από τον ιό του AIDS, ήταν εθισμένες στα ναρκωτικά και το αλκοόλ, οι οικογένειές τους δεν τις ήθελαν και είχαν ελάχιστες προοπτικές να εργαστούν ή να εξασφαλίσουν κάποια άλλη μορφή αυτοσυντήρησης μόλις έφευγαν από τα καταφύγια, τα οποία παρέχουν περιορισμένη διάρκεια παραμονής λόγω έλλειψης πόρων. Οι σκλάβες σπάνιας επιχειρούν να δραπετεύσουν, γιατί οι ιδιοκτήτες των πορνείων τις τρομοκρατούν σχετικά με τις συνέπειες και απειλούν ότι θα βλάψουν τα μέλη της οικογένειάς τους εάν επιστρέψουν στο σπίτι τους. Στις ελάχιστες μελέτες που έχουν γίνει σχετικά με το προσδόκιμο ζωής των σκλά-

βων του σεξ, εκτός αυτής του Manju Vyas, ειδικού για τις συνοικίες των πορνείων της Βομβάης, βρήκα πληροφορίες που υποδεικνύουν ότι τα θύματα σπανίως ζουν περισσότερο από τα τριάντα πέντε τους χρόνια.

Επίσης, πολιτισμικοί παράγοντες παγιδεύουν τα θύματα σε παρατεταμένη σεξουαλική δουλεία. Οι Ταϊλανδοί γονείς συχνά στέλνουν τα κορίτσια να εργαστούν στη βιομηχανία ψυχαγωγίας με σκοπό τα χρήματα τα οποία κερδίζουν να χρησιμοποιηθούν για τη φροντίδα των ίδιων των γονέων όταν γεράσουν. Μια αυστηρή έννοια της υποχρέωσης προς τους γονείς, που αποτελεί συστατικό στοιχείο της ταϊλανδέζικης κουλτούρας, το *bhun kun*, ενσταλάζει στη νεαρότερη κόρη την αίσθηση του καθήκοντος να παράσχει υλική υποστήριξη στους γηραιούς γονείς. Μια από τις πιο σπαραξικάρδιες συναντήσεις μου με σκλάβο του σεξ ήταν αυτή σ' ένα πορνείο της Τσιάνγκ Μάι, όπου μια γενναία Ταϊλανδή κοπέλα, ονόματι Πανάντα, μου είπε πως, παρ' όλο που μισούσε τους άνδρες που πήγαιναν στο πορνείο και την πλήγωναν, ήταν περήφανη γιατί εκπλήρωνε το καθήκον της προς τους γονείς μέσω των ελάχιστων χρημάτων που έστειλε ο ιδιοκτήτης του πορνείου στον πατέρα της, μετά την αποπληρωμή των εξόδων μεταφοράς της.

Παρόμοιες κοινωνικοπολιτισμικές πτυχές της κουλτούρας των Έντο στη Νιγηρία, που συνδέονται με τις τελετές *juju* (φετιχοποίησης), παγιδεύουν επί χρόνια τις σκλάβες του σεξ. Υπό το κράτος του πόνου εξαιτίας ακραίων σωματικών και πνευματικών δοκιμασιών, οι γυναίκες Έντο ορκίζονται να αποπληρώσουν χρέη και να μη μιλήσουν ποτέ για την κατάστασή τους με κανέναν. Επειδή η πνευματική δέσμευση είναι τόσο ισχυρή, τα χρέη είναι υπέρογκα – ορισμένες φορές ξεπερνούν τις πενήντα χιλιάδες ευρώ, δηλαδή είναι πενταπλάσια ή και δεκαπλάσια σε σχέση με τα χρέη που επιβάλλονται σε σκλάβες από άλλες χώρες. Οι Νιγηριανές σκλάβες υφίστανται ακραία κακομεταχείριση και μόνο απειροελάχιστη μερίδα τους μαζεύει το κουράγιο για να δραπετεύσει. Οι ελάχιστες που συνάντησα στο Τορίνο αρνήθηκαν να μιλήσουν για τα βάσανά τους και το προσωπικό του καταφυγίου μου είπε ότι αρνήθηκαν να μιλήσουν σε δικηγόρους για να τεκμηριωθούν οι κατηγορίες εναντίον των εκμεταλλευτών. Επειδή η Ιταλία επιτρέπει στα θύματα να

διαμένουν στα καταφύγια μόνο υπό τον όρο ότι θα υπογράψουν σύμβαση με την οποία συνομολογούν συνεργασία με τις Αρχές, αυτές οι γυναίκες βρέθηκαν τελικά σε δίκες στις οποίες όφειλαν να καταθέσουν αναγκαστικά. Ορισμένες έπαθαν επιληπτικές κρίσεις ή έπεσαν σε κατατονική κατάσταση εξαιτίας της απροθυμίας τους να παραβιάσουν τους όρκους τους.

Η μοίρα όλο και περισσότερων σκλάβων του σεξ τις οδηγεί στα δουλεμπορικά δίκτυα διακίνησης δύο, τρεις ή και περισσότερες φορές. Επειδή τα περισσότερα θύματα που κατόρθωσαν να δραπετεύσουν αναγκάζονται να επιστρέψουν στις ίδιες συνθήκες φτώχειας, οικογενειακής βίας, κοινωνικών προκαταλήψεων ή έλλειψης οικονομικών ευκαιριών, συνθήκες που τις είχαν ωθήσει και αρχικά στα δίκτυα του δουλεμπορίου, πολλές επιστρέφουν στους δουλέμπορους που τις είχαν εξαπατήσει, επιδιώκοντας καλύτερη συμφωνία τη δεύτερη φορά. Σε άλλες περιπτώσεις, τα θύματα που επιστρέφουν στρατολογούνται, εξαπατώνται, αποπλανώνται ή απάγονται και έτσι αρχίζει δεύτερος ή τρίτος κύκλος δουλείας, κάθε φορά με διαφορετικό δουλέμπορο. Στο ίδιο καταφύγιο της Αλβανίας όπου συνάντησα την Ινές, συνάντησα ένα άλλο θύμα, τη Νάντια, που είχε εμπλακεί πέντε φορές στον δουλεμπορικό κύκλο. Η έλλειψη καταφυγίου και αμειβόμενης εργασίας την ανάγκασε να σκλαβωθεί επανειλημμένα κατά το μεγαλύτερο μέρος της ενήλικης ζωής της.

Το δουλεμπόριο του σεξ ως επιχειρηματικός κλάδος

Η απόκτηση, η διακίνηση και η εκμετάλλευση των σκλάβων του σεξ συνιστά ολόκληρο κλάδο της οικονομίας που δημιουργεί κέρδη δισεκατομμυρίων δολαρίων κατ' έτος, με περιθώριο κέρδους πολύ μεγαλύτερο σχεδόν από οποιοδήποτε άλλο κλάδο στον κόσμο, παράνομο ή μη. Η ανάλυσή μου γι' αυτόν τον κλάδο διαιρείται σε τρία μέρη: στο συνολικό μέγεθος και επέκταση του κλάδου από την άποψη του αριθμού των σκλάβων, στα έσοδα και στα κέρδη που πραγματοποιούνται με

την πώλησή τους στους εκμεταλλευτές και στα έσοδα και τα κέρδη που πραγματοποιούνται με την εκμετάλλευσή τους. Στο Παράρτημα Β παρουσιάζονται οι τρόποι, τα μέσα και τα οικονομικά της διακίνησης και της εκμετάλλευσης των σκλάβων του σεξ, σε κάθε περιοχή που ερευνάται στο παρόν βιβλίο.

Βάσει του υπολογισμού που κάνω,⁽⁹⁾ ο ετήσιος συνολικός αριθμός ατόμων που διακινούνται λαθραία με σκοπό την εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση κυμαίνεται ανάμεσα στις πεντακόσιες και εξακόσιες χιλιάδες, από τον συνολικό αριθμό του 1,5-1,8 εκατομμυρίου θυμάτων που διακινούνται λαθραία. Σ' αυτούς τους αριθμούς περιλαμβάνονται άτομα που διακινούνται λαθραία μέσα στην πατρίδα τους, αλλά και διάμεσου των διεθνών συνόρων. Εκτός της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, άνθρωποι διακινούνται από παράνομα δίκτυα με σκοπό την εγκώρια δουλεία, την αναγκαστική αγροτική εργασία, την επαιτεία, την εργασία στις βιομηχανίες, στις οικοδομές και την αφαίρεση οργάνων. Πρόκειται για μια μπερδεμένη ιστορία εκτιμήσεων περί της λαθραίας διακίνησης ανθρώπων που ανάγεται στο 1998,⁽¹⁰⁾ ο αριθμός όμως που συχνά παρατίθεται από τις κυβερνήσεις και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) είναι ίδιος μ' αυτόν του αμερικανικού Στέιτ Ντιπάρτμεντ: εξακόσιες έως οχτακόσιες χιλιάδες άτομα διακινούνται λαθραία κατ' έτος μέσω των διεθνών συνόρων και «εκατομμύρια» διακινούνται στο εσωτερικό των χωρών.⁽¹¹⁾ Δεν παρέχεται ξεχωριστά ο αριθμός των ατόμων που διακινούνται λαθραία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευσή τους. Οι αριθμοί αυτού του βιβλίου δείχνουν ότι, σε όλη την υφήλιο, κάθε λεπτό, διακινείται λαθραία μία γυναίκα ή ένα παιδί με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, όπως φαίνεται στον Πίνακα 1.1.

Ο Πίνακας 1.1 απεικονίζει ένα στιγμιότυπο του μεγέθους και της επέκτασης της παρούσας βιομηχανίας του δουλεμπορίου του σεξ: 1,2 εκατομμύρια σκλάβες του σεξ διακινήθηκαν λαθραία στα τέλη του 2006, πεντακόσιες με εξακόσιες χιλιάδες νέα θύματα κατά τη διάρκεια του 2007, αριθμοί που αντιπροσωπεύουν ετήσιο κέρδος σχεδόν σάραντα τριών χιλιάδων νέων σκλάβων, αν αφαιρεθούν αυτές που δραπέτευσαν, ελευθερώθηκαν ή πέθαναν κατά τη διάρκεια του 2007. Οι

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1

Δουλεμπόριο του σεξ, μέγεθος και ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, 2006-2007

	Λαθραία διακίνηση σκλάβων του σεξ, εκτιμήσεις, τέλη 2006	Θύματα δουλεμπορίου του σεξ, εκτιμήσεις ¹ 2007	Σκλάβες του σεξ που δραπέτευσαν, απελευθερώθηκαν ή πέθαναν, εκτιμήσεις, 2007	Λαθραία διακινούμενες σκλάβες του σεξ κατά συμπερασμό, τέλη του 2007 (αριθμητικός μέσος)	Ποσοστό οικονομικής μεγέθυνσης (αριθμητι- κός μέσος)
Νότια Ασία	335.000	120.000 - 150.000	110.000 - 135.000	347.500	3,7
Ανατολική Ασία και Ειρηνικός	315.000	125.000 - 145.000	113.000 - 135.000	326.000	3,5
Δυτική Ευρώπη	180.000	82.500 - 96.000	78.000 - 88.000	186.250	3,5
Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη	125.000	62.500 - 74.000	60.000 - 66.500	130.000	4,0
Λατινική Αμερική	90.000	40.000 - 50.000	40.000 - 44.000	93.000	3,3
Μέση Ανατολή	80.000	40.000 - 50.000	40.000 - 43.500	83.250	4,1
Αφρική	65.000	25.000 - 30.000	24.000 - 27.000	67.000	3,1
Βόρεια Αμερική	10.000	5.000	4.700 - 5.200	10.050	0,5
Σύνολο	1.200.000	500.000 - 600.000	470.000 - 544.000	1.243.050	3,6

1 Συμπεριλαμβάνεται το εσωτερικό εμπόριο σκλάβων του σεξ.

ασιατικές χώρες έχουν τον υψηλότερο συνολικό αριθμό σκλάβων του σεξ, αλλά σε κατά κεφαλήν βάση η Ευρώπη έχει τα υψηλότερα επίπεδα σεξουαλικής δουλείας στον κόσμο. Συνολικά, η βιομηχανία του λαθρεμπορίου του σεξ αυξάνεται με μέτριο ετήσιο ρυθμό, με την Ανατολική Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή να επιδεικνύουν την ταχύτερη αύξηση, ενώ μόνο στη Λατινική Αμερική οι ρυθμοί είναι σχετικά σταθεροί. Ο τρέχων ρυθμός αύξησης είναι πολύ χαμηλότερος απ' ό,τι προ δεκαπενταετίας, όταν το δουλεμπόριο του σεξ αυξήθηκε εκρηκτικά σε συνδυασμό με την εμφάνιση της οικονομικής παγκοσμιοποίησης. Προς το παρόν, η βιομηχανία του δουλεμπορίου του σεξ είναι παρόμοια με μια ώριμη, πολυεθνική εταιρεία, η οποία έχει επιτύχει σταθερή μεγέθυνση και παράγει τεράστια ροή μετρητών. Υπολογίζοντας ρυθμό αύξησης της τάξης του 3,5% για τα επόμενα πέντε έτη, στα τέλη του 2012 θα υπάρχουν 1,48 εκατομμύρια σκλάβες του σεξ.

Από τον αριθμό των σκλάβων του σεξ μπορούμε να συναγάγουμε το μέγεθος των κερδών που δημιουργούνται από την εκμετάλλευσή τους. Έχουν υποδειχθεί δύο αριθμοί για τα ετήσια κέρδη του δουλεμπορίου του σεξ συνολικά: 9,5 δισεκατομμύρια δολάρια –πρόκειται για την εκτίμηση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ– και 31,7 δισεκατομμύρια δολάρια – αυτή είναι η εκτίμηση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ).⁽¹²⁾ Ο αριθμός της ΔΟΕ θεωρείται γενικά πιο αξιόπιστος απ' αυτόν του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, το οποίο δεν έχει διευκρινίσει αν στα στοιχεία του συμπεριλαμβάνονται τα κέρδη από την πώληση, την εκμετάλλευση των θυμάτων ή και από τα δύο. Τη σύγκυση επιτείνει το γεγονός ότι οι αριθμοί αυτοί παρουσιάζονται ενίοτε ως έσοδα και ενίοτε ως κέρδη. Η διαφάνεια ως προς τον τρόπο μέτρησης που χρησιμοποιείται για να προκύψουν αυτά τα στοιχεία είναι ελάχιστη και ούτε ο ένας ούτε ο άλλος φορέας παρέχουν συγκεκριμένες ποσοτικοποιήσεις των κερδών που πραγματοποιεί το δουλεμπόριο του σεξ ως μερίδιο στο πλαίσιο του ευρύτερου οικονομικού κλάδου της λαθραίας διακίνησης ανθρώπων.

Οι Πίνακες 1.2 και 1.3 παρουσιάζουν την πιο ολοκληρωμένη εκτίμηση μου για τα τρέχοντα έσοδα και τα κέρδη που παράγει η βιομηχανία του δουλεμπορίου του σεξ. Σε όλες τις περιπτώσεις έχω

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2
 Δουλεμπόριο του σεξ: έσοδα και κέρδη από το εμπόριο του σεξ, 2007¹

	Σταθμισμένος μέσος όρος τιμής αγοράς /σκέλαβα (Δολάρια ΗΠΑ) ²	Έσοδα από το εμπόριο σκέλαβων (σε εκατομμύρια δολ. ΗΠΑ)	Εκτιμήσεις για το περιθώριο κέρδους στο εμπόριο του σεξ (ποσοστό)	Κέρδη από το εμπόριο του σεξ (σε εκατομμύρια δολ. ΗΠΑ)
Νότια Ασία	660	89	57,6	51
Ανατολική Ασία και Ειρηνικός	750	101	58,7	59
Δυτική Ευρώπη	4.800	428	56,7	243
Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη	2.600	177	60,8	108
Λατινική Αμερική	1.500	68	57,9	39
Μέση Ανατολή	3.000	135	57,0	77
Αφρική	630	17	58,1	10
Βόρεια Αμερική	5.250	26	45,0	12
<i>Σταθμισμένη Μέση Τιμή</i>				
Σύνολο	1.895	1.042		599

1 Βασίζεται σε προβολές του αριθμητικού μέσου των νέων θυμάτων του δουλεμπορίου του σεξ από τον Πίνακα 1.1.

2 Η σταθμισμένη μέση τιμή αγοράς περιλαμβάνει τιμές που διαμορφώθηκαν το 2006 και παραμένουν σταθερές το 2007, υπολογισμένες ως εξής: στη Νότια Ασία δίνεται αναλογία ενός πέμπτου διεθνούς προέλευσης και τεσσάρων πέμπτων εσωτερικής προέλευσης· στην Ανατολική Ασία και τον Ειρηνικό, αναλογία δύο τρίτων διεθνούς προέλευσης και ενός τρίτου εσωτερικής προέλευσης· στη Δυτική Ευρώπη, το όλον είναι διεθνούς προέλευσης· στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, αναλογία δύο τρίτων διεθνούς προέλευσης και ενός τρίτου εσωτερικής· στη Λατινική Αμερική και την Αφρική, αναλογία ενός τρίτου διεθνούς προέλευσης και δύο τρίτων εσωτερικής· στη Μέση Ανατολή και στη Βόρεια Αμερική, το όλον είναι διεθνούς προέλευσης. Χρησιμοποιείται η τελική τιμή πώλησης μιας σκέλαβας και όχι η πρόθεση εκ των πολλαπλών πωλήσεων κατά τη διάρκεια της μετακίνησής της.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3

Δουλεμπόριο του σεξ: έσοδα και κέρδη από τη δουλειά, 2007

	Σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής για κάθε σεξουαλική πράξη (δολάρια ΗΠΑ) ¹	Μέσα επίσημα έσοδα για κάθε λαθραία διακανούμενη σκλάβο του σεξ (δολάρια ΗΠΑ)	Έσοδα από τις λαθραία διακανούμενες σκλάβες του σεξ (εκατομμύρια δολ. ΗΠΑ) ²	Σταθμισμένο μέσο περιθώριο κέρδους για κάθε λαθραία διακανούμενη σκλάβο του σεξ (ποσοστό)	Μέσα επίσημα κέρδη για κάθε λαθραία διακανούμενη σκλάβο του σεξ (δολάρια ΗΠΑ)	Κέρδη από τις λαθραία διακανούμενες σκλάβες του σεξ (σε εκατομμύρια δολ. ΗΠΑ)
Νότια Ασία	4,15	16.705	5.701	71,5	11.942	4.075
Ανατολική Ασία και Ειρηνικός	4,40	18.749	6.009	70,5	13.222	4.238
Δυτική Ευρώπη	33,00	114.129	20.900	68,5	78.196	14.320
Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη	16,00	55.905	7.128	70,0	39.110	4.987
Λατινική Αμερική	9,00	35.640	3.261	70,5	25.126	2.299
Μέση Ανατολή	20,00	78.120	6.377	69,5	54.293	4.432
Αφρική	4,00	15.984	1.055	71,0	11.349	749
Βόρεια Αμερική	27,50	90.648	909	64,0	57.975	581
Σύνολο		42.030	51.399		29.210	35.680
		Σταθμισμένος μέσος όρος εσόδων	Σταθμισμένος μέσος όρος κέρδους			

1 Η σταθμισμένη μέση τιμή μιας σεξουαλικής πράξης συμπεριλαμβάνει τιμές του 2006 που διατηρούνται σταθερές το 2007, υπολογισμένες από τους έξι βασικούς τόπους όπου ασκείται η δουλειά του σεξ και οι οποίοι ανευρέθησαν σε κάθε περιοχή.

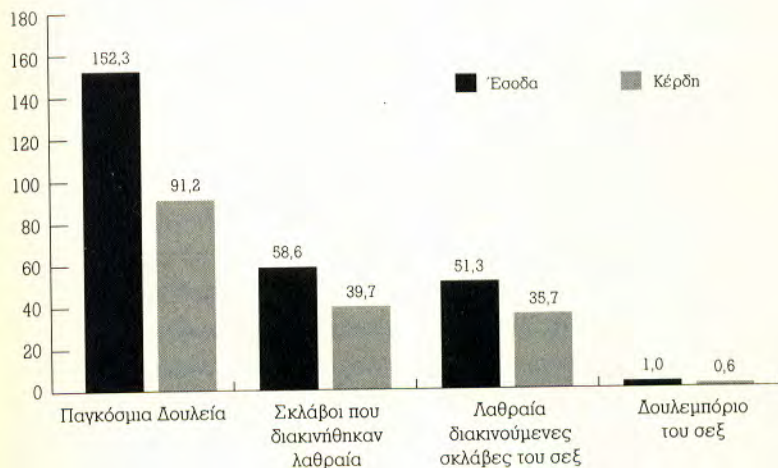
2 Βασίζονται στον μέσο όρο του αρχικού και τελικού αριθμού των σκλάβων του σεξ, το 2007.

στρογγυλοποιήσει τους αριθμούς προς τα κάτω για να παρουσιάσω συντηρητικές εκτιμήσεις.

Στους Πίνακες έχω ξεχωρίσει τα κατά περιοχική κέρδη που πραγματοποιούνται από το εμπόριο σκλάβων και από τη δουλεία, τις δύο συνιστώσες της αλυσίδας του δουλεμπορίου του σεξ.⁽¹³⁾ Ο διαχωρισμός αποκαλύπτει σημαντικά πράγματα. Πρώτον, η πώληση των λαθραία διακινούμενων σκλάβων του σεξ στους ιδιοκτήτες των πορνείων και στους μαστροπούς απέφερε έσοδα 1 δισεκατομμυρίου δολαρίων το 2007 ή μια παγκόσμια μέση τιμή πώλησης ανά σκλάβο της τάξης των 1.895 δολαρίων. Μετά την αφαίρεση του κόστους, αυτές οι πωλήσεις απέφεραν κατά προσέγγιση 600 εκατομμύρια δολάρια κέρδος. Δεύτερον, η εμπορική εκμετάλλευση των λαθραία διακινούμενων σκλάβων του σεξ απέφερε έσοδα 51,3 δισεκατομμυρίων δολαρίων το 2007, ως αποτέλεσμα της αγοράς σεξ από σκλάβες εκ μέρους εκατομμυρίων ανδρών καθημερινά. Μετά την αφαίρεση του κόστους, οι εκμεταλλευτές των σκλάβων είχαν 35,7 δισεκατομμύρια καθαρά κέρδη ή παγκόσμιο μέσο όρο 29.210 δολάρια για κάθε σκλάβο. Τα συνολικά έσοδα από την εκμετάλλευση όλων των θυμάτων λαθρεμπορίου ανθρώπων το 2007 ήταν 58,6 δισεκατομμύρια δολάρια και τα καθαρά κέρδη 39,7 δισεκατομμύρια. Τα συνολικά έσοδα που αποφέρουν όλες οι μορφές σύγχρονης δουλείας το 2007 έφτασαν στο εκπληκτικό ποσό των 152,3 δισεκατομμυρίων δολαρίων και τα καθαρά κέρδη στα 91,2 δισεκατομμύρια δολάρια. (Βλέπε Πίνακα Α.2 για λεπτομέρειες.) Το Σχήμα 1.2 συνοψίζει αυτούς τους αριθμούς.

Οι αριθμοί των κερδών σ' αυτό το Σχήμα δείχνουν ότι οι λαθραία διακινούμενες σκλάβες του σεξ είναι οι πιο επικερδείς σκλάβες στον κόσμο. Στο σύνολο των σκλάβων που υπάρχουν σ' όλο τον κόσμο, οι σκλάβες του σεξ αντιπροσωπεύουν μόνο το 4,2%, αλλά αποφέρουν το 39,1% των κερδών των δουλοκτητών. Για να μετρήσει κανείς τα υπέρογκα κέρδη που δημιουργούνται από την εκμετάλλευση των σκλάβων του σεξ δεν χρειάζεται να εξετάσει παρά μόνο το σταθμισμένο περιθώριο μέσου καθαρού κέρδους σε παγκόσμιο επίπεδο που φτάνει το 70% σχεδόν, κάτι που καθιστά το δουλεμπόριο του σεξ μια από τις πιο επικερδείς επιχειρηματικές δραστηριότητες στον κόσμο. Συγκριτικά, το

Δολάρια ΗΠΑ (δισεκατομμύρια)

ΣΧΗΜΑ 1.2 Έσοδα και κέρδη δουλείας και λαθραίας διακίνησης, 2007.

περιθώριο καθαρού κέρδους της Google το 2006 ήταν 29% και είναι μια από τις πιο κερδοφόρες επιχειρήσεις στις ΗΠΑ. Το αντίστοιχο δεδομένο για τη Microsoft ήταν 28,5%· για την Intel 14,3%. Η General Electric ανακοίνωσε περιθώριο κέρδους 12,8%· η AT&T 11,7% και η Exxon Mobil 10,8%.*

Ίσως φαίνεται υπερβολική η άμεση σύγκριση ανάμεσα στις πολυεθνικές εταιρείες και τα ετοιμόρροπα πορνεία, αλλά πρέπει να είναι σαφές το ορατό στοιχείο: η εργασία των σκλάβων εκτοξεύει τα κέρδη στα ύψη. Ως αποτέλεσμα, στο δουλεμπόριο του σεξ εμπλέκονται τόσο οι μικρο-εγκληματίες όσο και οι μεγάλες και καλά οργανωμένες εγκληματικές ομάδες σε όλη την υφήλιο. Ο βαθμός της διαπλοκής και του

* Περιθώριο κέρδους: εξάγεται με τη διαίρεση των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τις πωλήσεις (αφού αφαιρεθούν τα λειτουργικά έξοδα) διά του αριθμού των προϊόντων που πουλήθηκαν (μονάδων). (Σ.τ.μ.)

συντονισμού μεταξύ αυτών των εγκληματικών οργανώσεων είναι εντυπωσιακός. Στην Ιταλία, διεθνείς μαφίες από τη Νιγηρία, τη Μολδαβία, τη Ρουμανία και την Αλβανία μεταφέρουν τα θύματα του δουλεμπορίου του σεξ προς και από τη χώρα. Αυτές οι εγκληματικές οργανώσεις συνεργάζονται στενά με τις τοπικές ιταλικές μαφίες, οι οποίες έχουν κατοχυρώσει την ενοικίαση ορισμένων χώρων στους οποίους γίνεται η εκμετάλλευση των θυμάτων με αντάλλαγμα μερίδιο από τα έσοδα που αποφέρει αυτή η εκμετάλλευση. Στη Νότια και την Ανατολική Ασία, το δουλεμπόριο του σεξ διεξάγεται ως επί το πλείστον από μικρές ομάδες και μεμονωμένους μεσάζοντες που λειτουργούν ως ελεύθεροι επαγγελματίες του εγκλήματος. Εντούτοις, οι μαφίες διακινούν λαθραία άτομα από τις χώρες της υποπεριοχής του Μεκόνγκ στην Ταϊλάνδη ή από το Νεπάλ, το Μπαγκλαντές και το Πακιστάν στις συνοικίες των κόκκινων φαναριών των πόλεων της Ινδίας. Μέρος των κερδών από τις πωλήσεις επενδύεται ή ξοπλένεται σε νόμιμες επιχειρήσεις, όπως σε ταινίες του Μπόλιγουντ, τουλάχιστον αυτό ισχυρίστηκε ένας άνδρας ονόματι Μ.Β. από τον οποίο πήρα συνέντευξη και ο οποίος είναι ιδιοκτήτης αρκετών πορνείων στη Βομβάν.

Άλλες ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος, όπως η Κόκκινη Μαφία και το Δίκτυο Αλέσκι, που είναι πασίγνωστο ότι κάνουν λαθρεμπόριο ναρκωτικών, γυναικών και όπλων σε όλη την Ευρώπη, πραγματοποιούν δεκάδες εκατομμύρια δολάρια ετήσια κέρδη. Στην Ιαπωνία, οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες Γιαμαγκούτσι-Γκούμι, Ιναγκαβάκια και Σουμιγιοσικά διακινούν λαθραία ναρκωτικά, γυναίκες και όπλα σε χώρες τόσο κλειστές όσο η Κίνα και η δραστηριότητά τους απλώνεται τόσο μακριά όσο το Περού. Το σε τριπλό ταμπλό παιχνίδι του λαθρεμπορίου σε ναρκωτικά, ανθρώπους και όπλα που μεταφέρονται ταυτόχρονα έχει γίνει εξαιρετικά δημοφιλές, ιδίως σε περιοχές που σπαράσσονται από πολέμους, όπως η Αφρική, το Αφγανιστάν και η πρώην Γιουγκοσλαβία, όπου το οργανωμένο έγκλημα έκανε εμπόριο σκλάβων του σεξ κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 για να ικανοποιήσει τη ζήτηση για σεξουαλικές υπηρεσίες από τους χιλιάδες στρατιώτες της ειρηνευτικής δύναμης και από τους ξένους εργαζόμενους. Έχει τεκμηριωθεί

με ακλόνητα στοιχεία ότι, στην ίδια χρονική περίοδο στην πρώην Γιουγκοσλαβία, το αμερικανικό και άλλο ξένο στρατιωτικό προσωπικό αγόραζε σε πορνεία γυναίκες που διακινούνταν λαθραία· κάποιοι αγόραζαν και πουλούσαν σκλάβες του σεξ σαν κανονικοί δουλέμποροι. Σήμερα, στο υπό αμερικανική κατοχή Ιράκ, σε χιλιάδες Νοτιοασιάτες και Μεσανατολίτες που διακινούνται από τα λαθρεμπορικά δίκτυα με προορισμό την καταναγκαστική εργασία στις αμερικανικές στρατιωτικές βάσεις κατάσχονται τα διαβατήρια και αφήνονται απλήρωτοι.⁽¹⁴⁾

Τα οικονομικά της δουλείας του σεξ

Η ανάλυση μιας επιχείρησης μπορεί να μας υποδείξει πώς βγάζει χρήματα μια βιομηχανία και πόσα. Η οικονομική ανάλυση μπορεί να μας υποδείξει πώς λειτουργεί μια βιομηχανία μέσω των συντελεστών προσφοράς και ζήτησης. Ορισμένες δυνάμεις της αγοράς δημιουργούν τη ζήτηση για ένα προϊόν· άλλες δυνάμεις της αγοράς δημιουργούν την προσφορά για να ανταποκριθούν στη ζήτηση. Μια βιομηχανία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς αυτές τις δυο δυνάμεις. Η κατανόηση των δυνάμεων της αγοράς που δίνουν τη δυνατότητα να εμφανιστεί η σύγχρονη βιομηχανία του λαθρεμπορίου του σεξ και των επιδράσεων που ασκούν αυτές οι δυνάμεις στην πορεία της θα αποκαλύψει τις καλύτερες δυνατές παρεμβάσεις που είναι αναγκαίες για να διαβρωθεί ή να εξαλειφθεί το λαθρεμπόριο του σεξ. Ας αρχίσουμε από την πλευρά της προσφοράς αυτής της δυναμικής σχέσης.

Η πλευρά της προσφοράς: Προς τι η προσφορά τόσο πολλών σκλάβων του σεξ;

Στη διάρκεια της ιστορίας, αρκετοί παράγοντες συνέβαλαν στην προσφορά εργασίας δούλων, σ' αυτούς περιλαμβάνονται η φτώχεια, οι προκαταλήψεις έναντι του φύλου ή της εθνότητας, η ανομία, οι στρατιωτικές

συγκρούσεις, η κοινωνική αστάθεια και η οικονομική κατάρρευση. Καθένας απ' αυτούς τους παράγοντες έπαιξε σημαντικό ρόλο στην επαύξηση της προσφοράς σκλάβων του σεξ στην εποχή μας. Επίσης καθένας απ' αυτούς τους παράγοντες επιδεινώθηκε άμεσα από το σαρωτικό φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης – εκείνων, δηλαδή, των πτυχών της που σχετίζονται με την αυξημένη οικονομική ολοκλήρωση του κόσμου μέσω της ανεμπόδιστης διάχυσης του καπιταλισμού αμερικανικού τύπου.

Όταν έπεσε το Τείχος του Βερολίνου, τον Νοέμβριο του 1989, άμεσα ήταν η αποσυμπίεση σ' όλο το μήκος και το πλάτος του σοβιετικού μπλοκ. Οι επαναστάσεις πολλαπλασιάζονταν τόσο γρήγορα όσο μπορούσαν οι άνθρωποι να τις κινήσουν απαιτώντας δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις. Στα χρόνια που ακολούθησαν, όλη την περιοχή τη σάρωσε η μετάβαση από τις σοβιετικού τύπου δημοκρατίες με την απόλυτη κρατική κυριαρχία σε δυτικού τύπου δημοκρατίες και στον καπιταλισμό, εμπνέοντας παρόμοιες επαναστάσεις σε χώρες τόσο μακρινές όσο το Νεπάλ. Ο καπιταλισμός και η δημοκρατία είναι σχεδόν πάντα⁽¹⁵⁾ πιο επιθυμητά από ό,τι τα καταπιεστικά, ελεγχόμενα από το κράτος καθεστώτα, αλλά κατά τη διάρκεια αυτής της εύθραυστης μεταβατικής περιόδου, πολλές μετακομμουνιστικές χώρες έγιναν οι πηγές των λαθραία διακινούμενων σκλάβων του σεξ.

Ο Τζόζεφ Στίγκλιτς, ο νομπελίστας οικονομολόγος, ορίζει την παγκοσμιοποίηση ως

την όλο και μεγαλύτερη ενσωμάτωση των χωρών και των λαών του κόσμου που πραγματοποιείται μέσω της μείωσης του κόστους μεταφορών και επικοινωνιών και της κατεδάφισης των τεχνητών εμποδίων στη ροή των αγαθών, των υπηρεσιών, του κεφαλαίου, της γνώσης και (σε μικρότερο βαθμό) των ανθρώπων διαμέσου των συνόρων.⁽¹⁶⁾

Ενώ η παγκόσμια οικονομική ενσωμάτωση που άρχισε από τα πρώτα έτη της δεκαετίας του 1990⁽¹⁷⁾ επέφερε αρκετά οφέλη, όπως η επέκταση του διεθνούς εμπορίου, των ξένων επενδύσεων και η επιτάχυνση

της μεταφοράς γνώσης μεταξύ χωρών, οι αντίστοιχες αρνητικές πλευρές της παγκοσμιοποίησης είχαν ως αποτέλεσμα την ταχύτατη αύξηση της δουλείας σε παγκόσμια κλίμακα, λόγω της επιδείνωσης της φτώχειας των χωρικών, του αυξανόμενου χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών, της κοινωνικής αστάθειας που προκάλεσε και της υπόσκαψης των πραγματικών ανθρώπινων ελευθεριών· όλα αυτά υπονόμισαν τις δημοκρατικές μεταβάσεις, που έδωσαν αρχικά τη δυνατότητα μετασχηματισμού των κοινωνιών αυτών. Κατά τη διαδικασία της οικονομικής παγκοσμιοποίησης, εκδηλώθηκε στην πραγματικότητα μια ενιαία δυναμική: καθαρή μεταφορά πλούτου, πρώτων υλών, εμπορευμάτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων από τα αναπτυσσόμενα έθνη που είχαν προσφάτως ανοίξει τις αγορές τους στα πιο πλούσια έθνη, στις αναπτυγμένες χώρες. Η κοινωνική πάλη και η οικονομική κατάρρευση που ακολούθησαν, σε συνδυασμό με την πιο ελεύθερη ανταλλαγή αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίου, γνώσης και ανθρώπων έπαιξαν καταλυτικό ρόλο στην εμφάνιση του λαθρεμπορίου ανθρώπων και της σύγχρονης δουλείας.

Η παγκοσμιοποίηση διευκόλυνε την προμήθεια των σημερινών σκλάβων, τη μεταφορά και την εκμετάλλευσή τους σε αυξανόμενο αριθμό επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Η συντήρηση των σκλάβων δεν απαιτεί πολλά, ιδίως των σκλάβων του σεξ, που μπορούν να πωλούνται, για να προσφέρουν σεξουαλικές υπηρεσίες, χιλιάδες φορές στην κυριολεξία πριν αντικατασταθούν. Συνεπώς, οι σύγχρονοι σκλάβοι/ες αντιπροσωπεύουν ένα κβαντικό άλμα στην κερδοφορία σε σχέση με τους σκλάβους του Παλιού Κόσμου.⁽¹⁸⁾ Ένας ιδιοκτήτης πορνείου σήμερα μπορεί να αγοράσει μια σκλάβα δίνοντας 200-1.000 δολάρια, στην Ασία, ή 2.000-8.000 δολάρια, στη Δυτική Ευρώπη, και να έχει αποδόσεις άνω του 1.000% ανά έτος. Το κόστος της αγοράς είναι χαμηλό επειδή υπάρχουν εκατοντάδες εκατομμύρια φτωχοί, άνθρωποι χωρίς δικαιώματα και ευάλωτοι, που αναζητούν απελπισμένα μια καλύτερη ζωή. Το κόστος μεταφοράς είναι επίσης εξαιρετικά χαμηλό.⁽¹⁹⁾ Ακόμη κι αν ένα θύμα μεταφέρεται από τη μια άκρη του κόσμου στην άλλη, τα αεροπορικά εισιτήρια είναι ασήμαντη δαπάνη σε σχέση με τα κέρδη που αποφέρει η εκμετάλλευση των σκλάβων του σεξ.

Ενώ το δουλεμπόριο του σεξ έχει αναπτυχθεί σε όλες τις περιοχές του κόσμου, στη δεκαετία του 1990 αναδείχθηκαν τρεις βασικές περιοχές προέλευσης των σκλάβων: η Νότια Ασία, η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και η Ανατολική Ασία. Σε καθεμία από αυτές τις γεωγραφικές περιοχές ιστορικοί παράγοντες συντέλεσαν στην εμφάνιση της σεξουαλικής δουλείας, δηλαδή: η ακραία φτώχεια, οι μεγάλες προκαταλήψεις έναντι του γυναικείου φύλου και η σχεδόν πλήρης στέρση πολιτικών δικαιωμάτων. Οι κρίσεις που προκάλεσε η παγκοσμιοποίηση επιδείνωσαν αυτή την κατάσταση, καθιστώντας δεκάδες εκατομμύρια άτομα, ιδίως γυναίκες και παιδιά, ακόμη πιο ευάλωτα στην εκμετάλλευση. Η ευάλωτη θέση τους σε συνδυασμό με την επέκταση της ζήτησης εκ μέρους των ανδρών για αγορά σεξ δημιούργησε ένα άκρως ευνοϊκό περιβάλλον για τον πολλαπλασιασμό του δουλεμπορίου του σεξ. Οι περίπλοκες λεπτομέρειες σχετικά με την εκτύλιξη της οικονομικής παγκοσμιοποίησης κατά τη δεκαετία του 1990 έχουν τεκμηριωθεί άριστα, αλλά όχι και η σχέση ανάμεσα σ' αυτή τη διαδικασία και στο δουλεμπόριο του σεξ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ Στο χειρότερο σημείο της Μεγάλης Ύφεσης [της δεκαετίας του 1930], ο Τζων Μέυναρντ Κένυς έγραψε: «Ο παρακμάζων διεθνής, αλλά ατομικιστικός καπιταλισμός, στα χέρια του οποίου βρεθήκαμε μετά τον πόλεμο, δεν αποτελεί επιτυχία. Δεν είναι ευφυής. Δεν είναι ευπαρουσίαστος. Δεν είναι δίκαιος. Δεν είναι ενάρετος. Και δεν διανέμει τα αγαθά».⁽²⁰⁾ Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, η επιθετική επέκταση των αρχών της ακραίας οικονομίας της αγοράς και του καπιταλισμού αμερικανικού τύπου, που υπηρετεί τα συμφέροντα των μεγάλων εταιρειών, ήταν εξίσου βλακώδης, μη ενάρετη και άδικη. Η οικονομική παγκοσμιοποίηση προκάλεσε τεράστια επιδείνωση της φτώχειας και της πολιτικής διαπάλης, πιο άμεσα στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και στην Ανατολική Ασία. Στη Νότια Ασία, τα αρνητικά αποτελέσματα ήταν λιγότερο άμεσα, αλλά εξίσου ολέθρια όσον αφορά την εμφάνιση του σύγχρονου ανθρώπινου δουλεμπορίου. Ένα από τα πλέον σημαντικά ιδρύματα που προώθησε

την οικονομική παγκοσμιοποίηση ήταν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ),⁽²¹⁾ οι πολιτικές και οι πράξεις του οποίου επιδείνωσαν, τη δεκαετία του 1990, την οικονομική κατάρρευση των περισσότερων πρώην σοβιετικών δημοκρατιών, όπως επίσης των αποκαλούμενων οικονομικών τίγρεων της Ανατολικής Ασίας. Οι συνδυασμένες κρίσεις οδήγησαν στη χειρότερη παγκόσμια οικονομική κρίση από την εποχή της Μεγάλης Ύφεσης.

Λίγο μετά την πώση του Τείχους του Βερολίνου, το ΔΝΤ εισηγήθηκε ένα αυστηρό πρόγραμμα μέτρων υπέρ της οικονομίας της αγοράς για τις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες προκειμένου να τις βοηθήσει να μετασχηματιστούν σε αγοραίες οικονομίες δυτικού τύπου. Αυτό το πρόγραμμα είχε ως συνέπεια την ταχεία υιοθέτηση ενός πακέτου νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής, που δεν λάμβανε υπόψη ούτε την κατάσταση της κάθε χώρας ούτε το γενικότερο πλαίσιο. Πρώτον, το ΔΝΤ υπαγόρευσε μέτρα δημοσιονομικής λιτότητας, όπως περιοχή δημοσίων δαπανών για την υγεία, την παιδεία, για τα επιδόματα ανεργίας και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες. Η λογική αυτών των μέτρων κατέτεινε στην προώθηση της αποτελεσματικότητας, αλλά το αποτέλεσμα ήταν η επιδείνωση της ένδειας όλων όσοι βασιζόνταν σ' αυτά τα κρατικά προγράμματα. Δεύτερον, το ΔΝΤ υποστήριξε ότι οι τιμές των προϊόντων, των υπηρεσιών και των εμπορευμάτων θα έπρεπε να υπαγορεύονται από τις δυνάμεις της αγοράς και όχι από την κεντρική εξουσία, όπως γινόταν επί σοσιαλισμού. Αποσκοπούσε στην προώθηση της αποτελεσματικότητας και του ανταγωνισμού, αλλά το αποτέλεσμα ήταν ένας τεράστιος πληθωρισμός, που διέβρωσε την αξία των τοπικών νομισμάτων. Τρίτον, το ΔΝΤ άσκησε πίεση για ταχεία απελευθέρωση της αγοράς, άνοιγμα των τοπικών αγορών σε ξένα εμπορικά και χρηματοπιστωτικά συμφέροντα. Στόχος ήταν η προώθηση της ελεύθερης ροής κεφαλαίων και η οικονομική μεγέθυνση, αλλά το αποτέλεσμα ήταν ακαλίνωτες ροές ζεστού χρήματος, που κατέστρεψαν τις τοπικές αγορές. Τέταρτον, το ΔΝΤ επέμεινε στη θέσπιση ταχείας ιδιωτικοποίησης, με την πώληση κρατικών επιχειρήσεων στους ιδιώτες. Στόχος ήταν και πάλι η αύξηση της αποτελεσματικότητας και του ανταγωνισμού, αλλά το

αποτέλεσμα ήταν η μεταφορά δισεκατομμυρίων δολαρίων πλούτου και περιουσιακών στοιχείων στα δυτικά οικονομικά συμφέροντα και σε μια κούφια διεφθαρμένων πολιτικών και επιχειρηματιών. Τέλος, το ΔΝΤ απαίτησε μεγάλες αυξήσεις των επιτοκίων. Στόχος ήταν η προσέλκυση ξένου χρήματος, που επιδιώκει μεγάλες αποδόσεις, το οποίο θα στήριζε τα τοπικά νομίσματα και θα μείωνε τον πληθωρισμό, αλλά το αποτέλεσμα ήταν μια διαβρωτική αδυναμία εξυπηρέτησης των δανείων, χρεωκοπίες τραπεζών και επιδείνωση της οικονομικής ύφεσης.

Η θεραπεία-σοκ που επέβαλε το ΔΝΤ στις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, επέφερε κατακλυσμαία αποτελέσματα. Οι περισσότερες σοβιετικές δημοκρατίες υπέστησαν απότομη οικονομική κατάρρευση, η οποία, μαζί με την υπαγορευμένη από το ΔΝΤ περικοπή των δαπανών για την κοινωνική προστασία, οδήγησε σε πρωτοφανή επίπεδα φτώχειας και στέρησης. Στην πρώην Σοβιετική Ένωση, το συνολικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν μειώθηκε, από το 1990 έως το 1998, κατά 44%,⁽²²⁾ ενώ την ίδια περίοδο στο Ηνωμένο Βασίλειο αυξήθηκε κατά 11% και στις ΗΠΑ κατά 18%.⁽²³⁾ Το 1998, στη Σοβιετική Ένωση τα πράγματα χειροτέρεψαν, όταν η τιμή του πετρελαίου μειώθηκε σε λιγότερο από 10 δολάρια το βαρέλι, εν μέρει εξαιτίας των συνθηκών που είχαν επιβληθεί από το ΔΝΤ στην Ανατολική Ασία. Επειδή το πετρέλαιο ήταν το κορυφαίο εξαγωγίμο προϊόν της Ρωσίας, η ρωσική οικονομία κατέρρευσε, επιδεινώνοντας έτσι την ύφεση σε όλη την Ανατολική Ασία και τη λατινική Αμερική. Οι αγορές κεφαλαίου σε όλη την υφήλιο βυθίστηκαν σε επίπεδα τόσο χαμηλά που είχαν να εμφανιστούν επί πολλά χρόνια και εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι είδαν το βιοτικό τους επίπεδο να πέφτει κάτω από το όριο της φτώχειας, κάτι που κατέληξε σε σοβαρή οικονομική υποβάθμιση, κοινωνική αναταραχή και οδήγησε την παγκόσμια ανεργία σε ιστορικά πρωτοφανή επίπεδα. Ακόμη και οι ΗΠΑ δεν έμειναν ανεπηρέαστες, καθώς ο χρηματιστηριακός δείκτης Dow Jones υπέστη τις τρεις πιο απότομες ημερήσιες πτώσεις του στο δεκάμηνο από τον Οκτώβριο του 1997 μέχρι τον Αύγουστο του 1998.

Επειδή η Ρωσία ήταν ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος των πε-

ρισσότερων από τις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες, η κατάρρευση της ρωσικής οικονομίας το 1998 επιδείνωσε τις ήδη διαβρωμένες οικονομίες όλου του σοβιετικού μπλοκ. Το 1998, η ουκρανική οικονομία είχε συρρικνωθεί στο 41% του μεγέθους της κατά την περίοδο της πτώσης του Τείχους του Βερολίνου. Την ίδια εποχή ο πληθυσμός είχε μειωθεί κατά 1,6 εκατομμύρια,⁽²⁴⁾ και πάνω από πεντακόσιες χιλιάδες άτομα διακινούνταν λαθραία στο εξωτερικό. Η Μολδαβία υπέστη ακόμη μεγαλύτερη οικονομική πτώση, η οικονομία της συρρικνώθηκε στο 35% του μεγέθους που είχε το 1990.⁽²⁵⁾ Ήταν λοιπόν αναμενόμενο η Μολδαβία να υποστεί τη μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού από όλες τις άλλες πρώην σοβιετικές δημοκρατίες – εφτακόσιες είκοσι χιλιάδες άνθρωποι ή το 16,5% του συνολικού πληθυσμού,⁽²⁶⁾ εκ των οποίων οι μισοί διακινούνταν λαθραία διεθνώς. Όσο οι οικονομίες κατέρρεαν, η φτώχεια εκτοξευόταν στα ύψη. Το 1990, είκοσι τρία εκατομμύρια Ανατολικοευρωπαίοι ζούσαν με λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα.⁽²⁷⁾ Το 2001 ο αριθμός είχε αυξηθεί σε ενενήντα τρία εκατομμύρια ή στον έναν στους τέσσερις κατοίκους αυτής της περιοχής.⁽²⁸⁾ Το 2001, τα διακόσια πενήντα εκατομμύρια από τα τετρακόσια των κατοίκων της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης ζούσαν σε οικονομίες που συρρικνώνονταν. Η αύξηση της φτώχειας και οι καταρρέουσες οικονομίες σήμαιναν ότι ο πληθωρισμός αυξανόταν αλματωδώς, και πράγματι έφτασε στο 3.000% ανά έτος σε πολλές πρώην σοβιετικές δημοκρατίες. Εάν μια κούτα γάλατα κόστιζε 3 δολάρια στην αρχή του έτους, έφτανε στα 90 στο τέλος του· αν ένα αυτοκίνητο κόστιζε 20.000 δολάρια στην αρχή του έτους, έφτανε στις 600.000 στο τέλος του. Για να το πούμε διαφορετικά, αν ένα άτομο είχε 30.000 δολάρια προσωπικές αποταμιεύσεις στην αρχή του έτους, το ίδιο ποσό είχε αξία μόνο 1.000 δολαρίων στο τέλος του. Μετά από λίγα χρόνια τέτοιου πληθωρισμού, οι προσωπικές αποταμιεύσεις εξαφανίστηκαν και αυτό οδήγησε σε μαζική μετανάστευση προς τις πιο σταθερές οικονομίες και νομίσματα στη Δυτική Ευρώπη. Πανούργοι λαθρέμποροι ανθρώπων αξιοποίησαν σαν αρπακτικά αυτή την απελπισία, ρίχνοντας εκατομμύρια ανθρώπων στη σύγχρονη δουλειά. Επειδή η έλλειψη δικαιωμάτων των γυναικών και των μειονοτήτων συνεπαγόταν

ότι οι γυναίκες, τα παιδιά και τα μέλη των μειονοτήτων πλήττονταν πιο σκληρά στις περιόδους των κοινωνικο-οικονομικών κρίσεων, αυτές οι ομάδες έγιναν τα μεγαλύτερα θύματα του λαθρεμπορίου ανθρώπων. Προς επιδείνωση των πραγμάτων, οι κυβερνήσεις στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη δεν μπορούσαν να παράσχουν καμιά κοινωνική βοήθεια λόγω της ογκώδους αύξησης των χρεών τους έναντι δυτικών πιστωτών –ιδίως του ΔΝΤ– από τα δάνεια που τους είχαν δώσει για τη σταθεροποίηση των οικονομιών τους.⁽²⁹⁾ Το 1990, η Μολδαβία δεν είχε εξωτερικό χρέος. Στο τέλος του 2006, το χρέος της Μολδαβίας είχε εκτοξευτεί στα 2,1 δισεκατομμύρια δολάρια, ποσό που αντιστοιχούσε σχεδόν στο σύνολο της οικονομίας της. Το μεγαλύτερο μέρος του χρέους αυτού είχε δημιουργηθεί υπό τη μορφή των δανείων που παρείχε το ΔΝΤ με όρο τη διαρθρωτική προσαρμογή της οικονομίας, δηλαδή με την εντολή να γίνουν οι άμεσες περικοπές των δημοσίων δαπανών στις οποίες αναφερθήκαμε παραπάνω. Στο τέλος της δεκαετίας, οι πιο φτωχοί του πρώην σοβιετικού μπλοκ είχαν υποστεί τα πάνδεινα από το ΔΝΤ. Ίσως τίποτε δεν αποτυπώνει πιο καλά αυτό το γεγονός από το ότι το προσδόκιμο ζωής στην περιοχή μειώθηκε από το 1990 μέχρι το 2000. Η μόνη περιοχή εκτός αυτής σ' όλο τον κόσμο όπου μειώθηκε το προσδόκιμο ζωής κατά την ίδια περίοδο ήταν η υποσαχάρια Αφρική, κυρίως λόγω της πανδημίας του ιού του AIDS.

Στην Ανατολική Ασία, παρόμοιες πολιτικές του ΔΝΤ αύξησαν κατά πολύ τα επίπεδα της φτώχειας και ώθησαν εκατομμύρια φτωχούς Ανατολικοασιάτες στη μετανάστευση στη δική τους «Δυτική Ευρώπη» –την Ταϊλάνδη, τη Μαλαισία και την Ινδονησία– προς αναζήτηση μέσωσ επιβίωσης. Προ της οικονομικής παγκοσμιοποίησης, οι οικονομίες των τίγρων της Ανατολικής Ασίας μεγεθύνονταν σταθερά επί τριάντα χρόνια, χωρίς να υποστούν κάποια ύφεση. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, οι αναπτυσσόμενες ασιατικές χώρες, όπως η Ταϊλάνδη, αναζητούσαν κεφάλαια από δυτικούς επενδυτές για να συνεχιστεί η οικονομική τους μεγέθυνση και να αναπτυχθεί η αναγκαία υποδομή, αλλά η πρόσβαση στα κεφάλαια είχε ως προαπαιτούμενο τη διαβεβαίωση του ΔΝΤ ότι έχουν υιοθετηθεί οι δικές του αρχές περί οικονομίας της αγοράς.

Και όπως ακριβώς έγινε στην πρώην Σοβιετική Ένωση, η αποδοχή των αρχών της θεραπείας-σοκ οδήγησε στην καταστροφή.⁽³⁰⁾

Λόγω της ταχύτατης απελευθέρωσης των αγορών κεφαλαίου που επέβαλε το ΔΝΤ στις αρχές της δεκαετίας του 1990, οι κερδοσκόποι επενδυτές και τα κερδοσκοπικά κεφάλαια κάλυψης των ΗΠΑ διοχέτευσαν χρήματα στις αγορές νομίσματος, κεφαλαίων και ακινήτων της Ανατολικής Ασίας, δημιουργώντας φούσκες [κερδοσκοπικές, ψευδείς αυξήσεις τιμών μετοχών, ακινήτων κ.λπ.]. Όταν έσκασε η φούσκα στην αγορά ακινήτων της Ταϊλάνδης, αυτοί οι ίδιοι επενδυτές φοβήθηκαν ότι θα υποτιμηθεί το νόμισμα και απέσυραν τα χρήματά τους όσο πιο γρήγορα μπορούσαν πουλώντας μπατ [το ταϊλανδέζικο νόμισμα] έναντι δολαρίων ΗΠΑ. Η ταϊλανδέζικη κυβέρνηση δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει τις ογκώδεις κινήσεις του νομίσματος και χρησιμοποίησε όλα τα αποθεματικά της σε δολάρια προσπαθώντας να το διατηρήσει σταθερό. Όταν η κυβέρνηση εξάντλησε όλους τους πόρους της, το ταϊλανδέζικο μπατ κατακρημνίστηκε κατά 25% μέσα σε μια νύχτα, στις 2 Ιουλίου 1997. Η κερδοσκοπική υποτίμηση και τα νομισματικά κραχ εξαπλώθηκαν ταχέως στη Μαλαισία, τη Νότια Κορέα, την Ινδονησία και τις Φιλιππίνες. Οι οικονομίες που δεν είχαν ζήσει καμιά ύφεση επί τριάντα χρόνια βυθίστηκαν στο χάος, κάτι που έκανε τον Μαχαθίρ μπιν Μοχάμετ, πρωθυπουργό της Μαλαισίας, να εκραγεί:

Μας είπαν ότι... πρέπει να ανοίξουμε τις αγορές μας, ότι το εμπόριο και οι συναλλαγές πρέπει να απελευθερωθούν πλήρως. Να απελευθερωθούν για ποιον; Για τους απατεώνες κερδοσκόπους. ... Προσπαθήσαμε να συμμορφωθούμε με τις επιθυμίες των πλούσιων και ισχυρών... αλλά όταν τα μεγάλα κερδοσκοπικά κεφάλαια χρησιμοποιούν το τεράστιο βάρος τους για να ανεβοκατεβάζουν τις μετοχές κατά βούληση και αποκομίζουν τεράστια κέρδη με τη χειραγώγηση των τιμών, τότε είναι πάρα πολύ να αναμένουν ότι θα τα δεχθούμε με ευχαρίστηση, ιδίως όταν τα κέρδη τους έχουν ως αποτέλεσμα τεράστιες ζημιές για εμάς... οι έμποροι του νομίσματος έχουν γίνει πλούσιοι, πάμπλουτοι, κάνοντας άλλους ανθρώπους φτωχούς.⁽³¹⁾

Αφού προκάλεσε την καταστροφή, το ΔΝΤ αντέδρασε στη διαμορφούμενη κατάσταση παρέχοντας ένα τεράστιο ποσό διάσωσης, της τάξης των 95 δισεκατομμυρίων δολαρίων, και επιβάλλοντας ένα σύνολο πολιτικών που αφορούσαν ιδιωτικοποιήσεις και επιτόκια, πολιτικές που μετέτρεψαν μια νομισματική κρίση στη χειρότερη παγκόσμια οικονομική ύφεση που θυμάται η ανθρωπότητα. Τα υψηλά επιτόκια σήμαιναν ότι οι επιχειρήσεις δεν μπορούσαν να εκπληρώσουν τις δανειακές υποχρεώσεις ούτε να έχουν πρόσβαση σε κεφάλαια ώστε να διατηρήσουν το επίπεδο της παραγωγής, πράγμα που οδήγησε σε μεγάλη μείωση θέσεων εργασίας. Η ανεργία εκτοξεύτηκε στα ύψη σε όλη την περιοχή, στην Ταϊλάνδη δε τριπλασιάστηκε μέσα σε ένα χρόνο, από το 1997 στο 1998. Μόλις επιβλήθηκαν από το ΔΝΤ οι αυξήσεις των επιτοκίων –πάνω από πενήντα φορές σε σχέση με το προηγούμενο διάστημα–, τα μισά τραπεζικά δάνεια στην Ταϊλάνδη έπαψαν να εξυπηρετούνται. Ορισμένες από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Ανατολικής Ασίας, της Ιαπωνίας και του Χονγκ Κονγκ κατέρρευσαν, κάτι που επιδείνωσε ακόμη περισσότερο την ύφεση σε όλη την περιοχή. Καθώς τα κεφάλαια εξακολουθούσαν να φεύγουν από τις χώρες της Ανατολικής Ασίας, οι δυτικές τράπεζες χρησιμοποίησαν τα χρήματα της διάσωσης για να πουλήσουν τις υπόλοιπες τοποθετήσεις τους σε νομίσματα και να αποφύγουν να εκτεθούν στην περαιτέρω πώση των τιμών.⁽³²⁾ Οι τιμές των μετοχών κατρακύλησαν μέχρι και 90% σε όλη την Ανατολική Ασία, καθώς και οι πιο δυναμικές οικονομίες της Μαλαισίας, της Ταϊλάνδης και της Ινδονησίας μειώθηκαν κατά 7, 10 και 13% αντίστοιχα, μέσα σε ελάχιστους μήνες,⁽³³⁾ οδηγώντας στο κραχ των τιμών του πετρελαίου το 1998, που βάρυνε τις υφέσεις στο σοβιετικό μπλοκ και στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Το ΔΝΤ επέβαλε επίσης περικοπές στα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας σε όλη την Ανατολική Ασία. Οι τιμές των βασικών ειδών διατροφής και πρώτης ανάγκης αυξήθηκαν από 50 έως 80%· το αποτέλεσμα ήταν μαζικές ταραχές και πείνα. Στην υποπεριοχή του Μεκόνγκ, η απότομη αύξηση της φτώχειας στα χωριά είχε ως αποτέλεσμα τη μαζική μετανάστευση από τους λόφους της υπαίθρου της Ταϊλάνδης, της Βιρμανίας, του Λάος και της Καμπότζης στα αστικά κέντρα, όπως

η Ταϊβάνγκ Μάι και η Μπανγκόκ, όπου η σχετικά πιο σταθερή οικονομία⁽³⁴⁾ έδινε στη χώρα τη δυνατότητα να αντεπεξέλθει πιο αποτελεσματικά μέσα στην καταιγίδα της παγκοσμιοποίησης. Αυτοί οι απελπισμένοι μετανάστες έγιναν τα εύκολα θύματα εκμετάλλευσης στα εργοστάσια-κάτεργα, στις οικοδομές, στις κατασκευές και στα πορνεϊά.

Στη Νότια Ασία, η αρνητική επίδραση της οικονομικής παγκοσμιοποίησης ήταν λιγότερο άμεση, αλλά και εκεί πυροδότησε την άνοδο του λαθρεμπορίου του σεξ. Στην Ινδία, η οποία σημείωσε μεγάλη οικονομική μεγέθυνση μετά τις ευθυγραμμισμένες με την παγκοσμιοποίηση μεταρρυθμίσεις απελευθέρωσης της αγοράς, τις οποίες εφήρμοσε ο τότε υπουργός Οικονομικών Μάνμοαν Σινγκ, τα οφέλη δεν διακλύθηκαν παρά ελάχιστα στους πιο φτωχούς ανθρώπους της χώρας. Περίπου 850 εκατομμύρια άνθρωποι –το 80% του πληθυσμού της Ινδίας και σχεδόν τριπλάσιοι από τον συνολικό πληθυσμό των ΗΠΑ– συντηρούνται ακόμη με λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα.⁽³⁵⁾ Στο γειτονικό Νεπάλ, ένα ακόμη μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού κερδίζει λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα: το 82,5% ή 22 εκατομμύρια άνθρωποι. Τα επίπεδα φτώχειας στο Πακιστάν και στο Μπαγκλαντές είναι εξίσου αδιανόητα. Επειδή τα εισοδήματα των μεσαίων και ανώτερων τάξεων στην Ινδία έχουν αυξηθεί κατακόρυφα, ενώ τα εισοδήματα των φτωχών έχουν μείνει στάσιμα, τα πραγματικά εισοδήματα των φτωχών ανθρώπων της Νότιας Ασίας μειώθηκαν λόγω των πληθωριστικών πιέσεων στα βασικά αγαθά και υπηρεσίες. Σήμερα, στην Ινδία, υπάρχουν περισσότεροι δισεκατομμυριούχοι από ό,τι στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά υπάρχουν επίσης δεκατέσσερις φορές περισσότεροι άνθρωποι από όλο τον πληθυσμό του Ηνωμένου Βασιλείου που ζουν στη φτώχεια. Αυτό το διευρυνόμενο χάσμα ανάμεσα στους πλούσιους και στους φτωχούς έχει αυξήσει την οργή, την έλλειψη πίστης στην κυβέρνηση και τον όγκο της μετανάστευσης από τις φτωχές αγροτικές περιοχές όλων των χωρών της Νότιας Ασίας προς τις ινδικές πόλεις, όπου αναζητούν μερίδιο από την αυξανόμενη οικονομική πίτα της χώρας. Οι δουλέμποροι εκμεταλλεύονται τη μετανάστευση στρατολογώντας άτομα για χαμηλόμισθη ή απλήρωτη εργασία. Οι γυναίκες και τα παιδιά συχνά μεταφέρονται λαθραία

ομαδόν στα φονικά πορνεία της Ινδίας, όπου οι άνδρες έχουν περισσότερα χρήματα απ' ό,τι πριν, με τα οποία αγοράζουν σεξουαλικές απολαύσεις από τις σκλάβες του σεξ.

ΦΥΛΟ Ενώ οι πολιτικές του ΔΝΤ προκάλεσαν θανάσιμη ένταση της εκμετάλλευσης και των ανθρώπινων βασάνων σε όλη την υφήλιο, δεν υπαγόρευαν κατ' ανάγκην έκρηξη της σεξουαλικής δουλείας στη Νότια Ασία, στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και στην Ανατολική Ασία, μετά την πώση του Τείχους του Βερολίνου. Η αύξηση της δουλείας του σεξ σ' αυτές τις περιοχές οφείλεται στο ότι σ' αυτές τέμνονται η κοινωνικο-οικονομική παραφροσύνη που προωθεί η οικονομική παγκοσμιοποίηση με τις ιστορικές, βαθιά ριζωμένες προκαταλήψεις έναντι των γυναικών.

Στα ταξίδια μου, τίποτε δεν με σόκαρε πιο πολύ από τις ακραίες προκαταλήψεις και τη στέρση κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε όλη την υφήλιο. Κατ' αυτόν τον τρόπο καθίστανται ευάλωτες στους δουλέμπορους, όταν διαλύονται οι πολιτικές και οικονομικές υποδομές στο περιβάλλον τους. Πολυάριθμες αναφορές παρέχουν μια ξεκάθαρη αντίληψη για την τεράστια δυσαναλογία μεταξύ ανδρών και γυναικών ως προς την πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην περίθαλψη και στις οικονομικές ευκαιρίες, ιδίως στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Μια αναφορά του ΟΗΕ σημείωνε ότι από τα 115 εκατομμύρια παιδιά που δεν πηγαίνουν σχολείο σε όλο τον κόσμο, τα 70 εκατομμύρια είναι κορίτσια, και οι αριθμοί τους στη Νότια Ασία και στην Ανατολική Ευρώπη είναι ιδιαίτερα αυξημένοι.⁽³⁶⁾ Μια άλλη αναφορά αποκάλυψε ότι 600 από τα 850 εκατομμύρια αναλφάβητους ενήλικες στον κόσμο είναι γυναίκες και ότι η έλλειψη εκπαίδευσης παίζει μεγάλο ρόλο στην ύπαρξη της φτώχειας, στη μόλυνση με τον ιό του AIDS και στο να καθιστά ευάλωτους τους ανθρώπους στην εκμετάλλευση και στο δουλεμπόριο του σεξ.⁽³⁷⁾ Αποτέλεσμα αυτών και άλλων κοινωνικών και οικονομικών ανισορροπιών είναι το ότι το 70% των 985 εκατομμυρίων ανθρώπων που ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι γυναίκες.⁽³⁸⁾ Καθώς η στέρση κοι-

γωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων καθιστά, αναμφίβολα, κάποιον ιδιαίτερα τρωτό έναντι του δουλεμπορίου του σεξ, καθεμία από αυτές τις πάμπωχες γυναίκες –και τα παιδιά που φροντίζουν– είναι ευάλωτη στη δουλεία.

Εκτός των συστημικών προκαταλήψεων, η πιο ανησυχητική ανακάλυψη της έρευνάς μου ήταν η υπερίσχυση της βίας εναντίον των γυναικών, ιδίως στις αγροτικές περιοχές. Από τη Μολδαβία μέχρι την Αλβανία, το Νεπάλ και την Ταϊλάνδη, οι γυναίκες στις αγροτικές περιοχές κακοποιούνταν συστηματικά από τους άνδρες και οι τοπικοί νόμοι για την οικογενειακή βία –εφόσον υπήρχαν– δεν εφαρμόζονταν.

Στην Ινδία, κατ' έτος δολοφονούνται δεκαπέντε χιλιάδες γυναίκες λόγω των διενέξεων για την προίκα, παρ' όλο που η προίκα είναι παράνομη.⁽³⁹⁾ Η χρήση υπερίχων στις αγροτικές κλινικές είχε ως αποτέλεσμα να γίνονται, σύμφωνα με εκτιμήσεις, πεντακόσιες χιλιάδες εκτρώσεις θηλυκών εμβρύων κατ' έτος από το 1981.⁽⁴⁰⁾ Σε ορισμένα μέρη της Ινδίας, είναι, μάλλον, τόσο τρομερό το να είσαι γυναίκα ώστε μόνο στα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια έχουν θανατωθεί 12,5 εκατομμύρια μελλοντικές γυναίκες.⁽⁴¹⁾ Από το οξύ μπαταρίας που ρίχνεται στα πρόσωπα των κοριτσιών του Μπαγκλαντές όταν απορρίπτουν τις ερωτικές προτάσεις ανδρών μέχρι το πακιστανικό Διάταγμα Χουντούντ του 1979, βάσει του οποίου μια γυναίκα θεωρείται ότι έχει υποστεί βιασμό μόνο αν υπάρχουν τέσσερις άνδρες που να καταθέτουν ως μάρτυρες της επίθεσης, η ζωή εκατομμυρίων γυναικών στη Νότια Ασία είναι μια διαδικασία τρομερής κακοποίησης. Σύμφωνα με την Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης,

η οικτρή κατάσταση των γυναικών αντανακλάται δραματικά στο γεγονός ότι στις επτά χώρες της Νότιας Ασίας οι γυναίκες είναι λιγότερες αριθμητικά απ' ό,τι οι άντρες. Η αρνητική αναλογία μεταξύ των φύλων μπορεί να αποδοθεί στη μεγάλη θνησιμότητα των γυναικών και των κοριτσιών λόγω των άμεσων και έμμεσων διακρίσεων εις βάρος τους όσον αφορά την προμήθεια τροφίμων, την ιατρική περίθαλψη, την εκπαίδευση και πάνω απ' όλα λόγω της άσκησης σωματικής και σεξουαλικής βίας.⁽⁴²⁾

Στην Αφρική, κάθε ημέρα υφίστανται κλειποριδεκτομή έξι χιλιάδες γυναίκες, πάνω από δύο εκατομμύρια το έτος.⁽⁴³⁾ Στη Νότια Αφρική, κάθε έξι ώρες δολοφονείται μία γυναίκα από τον σύντροφό της. Παγκοσμίως, οι μισοί φόνοι γυναικών κατ' έτος διαπράττονται από τους ερωτικούς τους συντρόφους, νυν ή πρώην.⁽⁴⁴⁾ Ακόμη και στη Δύση εξακολουθεί να παρατηρείται η άσκηση βίας κατά των γυναικών. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, κάθε εβδομάδα δολοφονούνται δύο γυναίκες από τους συντρόφους τους· στην Ισπανία, κάθε πέντε ημέρες δολοφονείται μία γυναίκα από τον σύντροφό της· στην Ιταλία κάθε δεκαεφτά λεπτά γίνεται ένας βιασμός· και στις ΗΠΑ, κάθε έξι λεπτά βιάζεται μια γυναίκα και κάθε δεκαπέντε δευτερόλεπτα ξυλοκοπείται.⁽⁴⁵⁾

Σε όλο τον κόσμο, εκατομμύρια γυναίκες υφίστανται συστηματικές διακρίσεις, τους αρνούνται την πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην απασχόληση, ξυλοκοποούνται και τις μεταχειρίζονται ως σεξουαλική ιδιοκτησία των ανδρών. Κατά την έρευνά μου ανακάλυψα ότι οι περιοχές όπου η κακοποίηση είναι ευρέως διαδεδομένη αποτελούν τους βασικούς τόπους προέλευσης των σκλάβων του δουλεμπορίου του σεξ. Σε κάθε αγροτική περιοχή που επισκέφθηκα, οι γυναίκες διαμαρτύρονταν για τις κακοποιήσεις που υφίστανται. Ορισμένες τις κατηγορούσαν για μαγεία, άλλες τις είχαν βιάσει όταν ήταν ακόμη παιδιά και άλλες ξυλοκοπούνταν καθημερινά από μεθύστακες, άνεργους συζύγους. Πολλές σκλάβες του σεξ εξήγησαν ότι η προσπάθεια να ξεφύγουν απ' την κακοποίηση τις οδήγησε στα χέρια των δουλεμπόρων του σεξ. Όταν ρώτησα κάποιες απ' αυτές γιατί, κατά τη γνώμη τους, τους μεταχειρίζονταν οι άνδρες τόσο άθλια, όλες απάντησαν ότι είναι μοιραίο να κακοποιούν οι άνδρες τις γυναίκες. Υπέδειξαν ως λόγους για την ατιμωρησία των ανδρών την κουλτούρα, τη θρησκεία, την έλλειψη δικαιωμάτων και τις προκαταλήψεις στην επιβολή του νόμου και στα δικαστικά συστήματα. Μια γενναία γυναίκα στη Σιντουπάλτσουκ διατύπωσε λακωνικά την αλήθεια για τη ζωή πολλών γυναικών που ζουν σε αγροτικές περιοχές σ' όλο τον κόσμο λέγοντας: «Οι άνδρες θέλουν τις γυναίκες σκλάβες».

ΕΘΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΣΤΑ Όπως και με το φύλο, οι εθνοτικές μειονότητες

τες στερούνται οικονομικών και εκπαιδευτικών ευκαιριών, όπως και δικαιωμάτων ιατρικής περίθαλψης, ένταξης στα δίκτυα κοινωνικής ασφάλειας και απόλαυσης άλλων βασικών δικαιωμάτων. Σε καθεμία από τις τρεις βασικές περιοχές διεξαγωγής του δουλεμπορίου του σεξ, οι προερχόμενες από μειονότητες γυναίκες αποτελούσαν τα περισσότερα θύματα του δουλεμπορίου στη διάρκεια της κοινωνικο-οικονομικής αναταραχής που προκάλεσε η παγκοσμιοποίηση. Οι *dalit* (η κατώτερη κάστα στο ινδουιστικό σύστημα των καστών) στην Ινδία, οι Ταμάνγκ στο Νεπάλ, οι φυλές των λόφων στην Ταϊλάνδη και στο Βιετνάμ, οι Κάρεν στη Βιρμανία, οι Ρομά στην Αλβανία και οι Γκαγκαούζοι στη Μολδαβία είναι οι πληθυσμοί από τους οποίους αντλούνται συχνότερα τα θύματα του δουλεμπορίου. Τα άτομα που ανήκουν στην κατώτερη κάστα σπαιώς βρίσκουν το δίκιο τους στα δικαστήρια όταν γίνονται θύματα εκμετάλλευσης, γιατί στα συστήματα επιβολής του νόμου και τη δικαιοσύνη εγγράφονται βαθιές προκαταλήψεις εναντίον τους. Οι εθνοτικές πλειοψηφίες βλέπουν τα μέλη των μειονοτήτων ως αδαείς και υπανθρώπους. Η εργασιακή εκμετάλλευσή τους θεωρείται παρόμοια με την εκμετάλλευση των ζώων. Η υποδούλωσή τους με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση ήταν μια θρασεία δήλωση φυλετικής ανωτερότητας.⁽⁴⁶⁾

Η πλευρά της ζήτησης: Προς τι η ζήτηση για τόσο πολλές σκλάβες του σεξ;

Ενώ η προσφορά δυνητικών σκλάβων του σεξ πήρε εκρηκτικές διαστάσεις κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, παράλληλα με τον όλεθρο που εξαπέλυσε η οικονομική παγκοσμιοποίηση, η πλευρά της ζήτησης μπορεί να εντοπιστεί σε τρεις δυνάμεις της αγοράς: στη ζήτηση σεξ από τους άνδρες, στο κέρδος (το οποίο έχει σχέση αντιστρόφως ανάλογη με το κόστος) και στην ελαστικότητα της ζήτησης.⁽⁴⁷⁾

Η ΖΗΤΗΣΗ ΣΕΞ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ Δεν θα υπήρχε ο οικονομικός κλάδος του δουλεμπορίου του σεξ χωρίς τη ζήτηση των εμπορικών

σεξουαλικών υπηρεσιών. Ωστόσο, αυτή τη ζήτηση τη δημιουργεί μικρός αριθμός ανδρών. Ορισμένοι άνδρες αγοράζουν σεξ μόνο μία φορά στη ζωή τους· άλλοι αγοράζουν μία φορά την εβδομάδα. Βάσει δικού μου υπολογισμού, απαιτείται η αγορά σεξ μόνο από το 0,5% των ανδρών άνω των δεκαοκτώ ετών κάθε ημέρα ώστε να μεγιστοποιείται η απόδοση του 1,2 εκατομμυρίου σκλάβων του σεξ που αγοράζονται και πωλούνται σήμερα. Ανάλογα με τους υπολογισμούς που σχετίζονται με τη συχνότητα αγοράς ανά καταναλωτή, το 6-9% των ανδρών, άνω των δεκαοκτώ ετών, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, αγοράζουν σεξ από σκλάβες κάποια στιγμή μέσα σε κάθε έτος. Ενώ το βασικό περιεχόμενο του παρόντος βιβλίου σχετίζεται άμεσα με τις συνέπειες της ανδρικής διατροφής, απληστίας και σεξουαλικής βίας, πιστεύω επίσης ότι η επικυριαρχία των ανδρών δεν μπορεί να κάνει ανεκτές αυτές τις χυδαιότητες. Η ζήτηση σεξ από τους άνδρες έχει συμβάλει στην ανάπτυξη του εμπορικού σεξ επί αιώνες και μάλλον θα εξακολουθήσει να υπάρχει και στους αιώνες που έρχονται. Είτε επειδή θέλουν να ψυχαγωγηθούν είτε γιατί είναι βίαιοι ή για όποιον άλλο λόγο, η ανδρική ζήτηση για σεξ οδηγεί τους άνδρες στα πορνεία σχεδόν σε κάθε χώρα, σε όλο τον κόσμο. Αρχίζοντας από τη δεκαετία του 1990, αυτά τα πορνεία γέμισαν με σκλάβες. Η αιτία αυτής της εξέλιξης αποτελεί το πιο σημαντικό θέμα αυτού του βιβλίου: η σεξουαλική σκλαβιά είναι η πιο επικερδής παραλλαγή της πορνείας.⁽⁴⁸⁾

ΚΕΡΔΟΣ Για κάθε επιχείρηση, ο πιο αποτελεσματικός τρόπος αύξησης του κέρδους της είναι η μείωση στο ελάχιστο του κόστους. Για τις περισσότερες επιχειρήσεις, το μέγιστο λειτουργικό κόστος είναι το κόστος εργασίας. Δείτε ένα πορνείο ως επιχείρηση. Οι ιδιοκτήτες του πορνείου που το γεμίζουν με πόρνες «πληρώνουν» τις «εργαζόμενες» δίνοντάς τους ένα μέρος του ποσού της τιμής αγοράς που πληρώνει ο πελάτης. Οι ιδιοκτήτες του πορνείου που το γεμίζουν με σκλάβες δεν πληρώνουν σχεδόν τίποτε στις «εργαζόμενες» τους από τη λιανική τιμή του σεξ. Το μόνο κόστος εργασίας στη δουλειά του σεξ είναι ο μισθός για το προσωπικό και τα απειροελάχιστα χρήματα στις σκλάβες ή στις

οικογένειές τους. Όταν αναπτύχθηκαν οι τάσεις μαζικής μετανάστευσης, κατά τη δεκαετία του 1990, που δημιούργησαν απρόσμενες ευκαιρίες δυνητικής εργασίας σκλάβων, οι εμπλεκόμενοι στη βιομηχανία του σεξ δεν χρειάστηκαν πολύ χρόνο για να συμπεράνουν ότι μπορούσαν να αποκομίσουν τεράστια κέρδη κεφαλαιοποιώντας την απελπισία και το ευάλωτο των εκτοπισμένων γυναικών και παιδιών. Άλλοι κλάδοι –όπως ο οικοδομικός, η γεωργία, η επαιτεία και το εμπόριο ανθρώπινων οργάνων– λειτούργησαν με την ίδια λογική. Όπου επικράτησε η ανομία, το χάος και η αδυναμία προστασίας των δικαιωμάτων των πιο ευάλωτων ανθρώπων, η δουλεία γενικώς εκτινάχθηκε στα ύψη και, καθώς συνέβη το ίδιο στον τομέα της σεξουαλικής δουλείας, η κερδοφορία των επιχειρήσεων που πουλούν σεξ επίσης εκτινάχθηκε στα ύψη. Όσο μεγαλύτερα ήταν τα κέρδη, τόσο μεγαλύτερη ήταν και η ζήτηση για σκλάβους. Η χρήση των σκλάβων αύξησε και την καταναλωτική ζήτηση, επειδή οι ιδιοκτήτες των πορνείων μπορούσαν να επεκτείνουν τη δυνητική αγορά του προϊόντος τους – δηλαδή το σεξ με μια γυναίκα ή ένα παιδί– μειώνοντας τη λιανική τιμή του. Όσο μικρότερο είναι το κόστος του σεξ, τόσο περισσότεροι άνδρες μπορούν να πληρώνουν γι' αυτό ή μπορούν να πληρώνουν πιο συχνά. Αυτή η ελαστικότητα της ζήτησης είναι ο πιο ισχυρός παράγοντας της πλευράς της ζήτησης του κλάδου του δουλεμπορίου του σεξ.

ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ Πόσο λίγο στοιχίζει το σεξ με μια σκλάβα; Αν πάρουμε ως βάση ένα οκτάωρο εργασίας την ημέρα και 260 εργάσιμες ημέρες το έτος στην Ινδία, η τιμή μιας σεξουαλικής πράξης από μια σκλάβα απαιτεί 2,5 ώρες εργασίας βάσει των 3.339 δολαρίων του εθνικού κατά κεφαλήν εισοδήματος, το έτος 2006.⁽⁴⁹⁾ Αν εξαιρέσουμε τα 850 εκατομμύρια Ινδούς που ζουν με λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα, οι απαιτούμενες ώρες εργασίας μειώνονται πάνω από το μισό. Στην Ιταλία, απαιτούνται 2,2 ώρες εργασίας [για την πληρωμή μιας σεξουαλικής πράξης με σκλάβα] σε ένα εθνικό κατά κεφαλήν εισόδημα της τάξης των 30.921 δολαρίων. Στις ΗΠΑ, απαιτούνται 1,4 ώρες. Φανταστείτε τώρα ότι είστε ένας εργάτης που πληρώνεται με

ημερομίσθιο, ένας οδηγός ταξί ή ένας σκουπιδιάρης και ότι θα μπορούσατε να ανταλλάξετε δύο ώρες εργασίας με μία ώρα σεξ. Πόσο συχνά θα το κάνατε; Αν αποτελεί ένδειξη το τρέχον μέγεθος του δουλεμπορίου του σεξ, η απάντηση είναι: συνέχεια.⁽⁵⁰⁾

Στις περισσότερες συνοικίες με κόκκινα φανάρια που επισκέφθηκα, συνέλεξα απτές αποδείξεις ότι η μέση τιμή μιας σεξουαλικής πράξης μειωνόταν συνεχώς ως άμεσο αποτέλεσμα της αυξημένης χρήσης σκλάβων. Αυτές οι μειωμένες τιμές άνοιξαν την αγορά στους καταναλωτές με χαμηλό εισόδημα, όπως είναι οι ημερομίσθιοι εργάτες και οι κούληδες [οδηγοί καροτσιών που μεταφέρουν πρόσωπα]. Οι άνδρες αυτοί προηγουμένως δεν είχαν τα οικονομικά μέσα για να αγοράσουν σεξ από μια πόρνη, αλλά, καθώς οι τιμές έπεσαν στο μισό σε ορισμένα μέρη της Ασίας και της Ευρώπης, στην αγορά εισήλθαν νέοι καταναλωτές, ενώ οι παλιοί καταναλώναν ακόμη πιο συχνά σεξ. Η πτώση της λιανικής τιμής του σεξ λειτουργεί με τον ίδιο ακριβώς τρόπο όπως μια αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος του καταναλωτή, και, όπως υποστηρίζει ο Κένυς, «ο θεμελιώδης ψυχολογικός νόμος... είναι ότι οι άνθρωποι είναι διατεθειμένοι, κατά κανόνα και κατά μέσο όρο, να αυξήσουν την κατανάλωσή τους όσο αυξάνεται το εισόδημά τους».⁽⁵¹⁾ Το λογικό ερώτημα που προκύπτει είναι τι θα συνέβαινε ως προς την καταναλωτική ζήτηση αν η τιμή του σεξ αντιστοιχούσε σε έξι ή εννέα ώρες δουλειάς; Τι θα συνέβαινε αν η τιμή αυξανόταν πάνω από το μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα του καταναλωτή; Η οικονομική έννοια της ελαστικότητας της ζήτησης μπορεί να ρίξει φως σ' αυτά τα ερωτήματα.

Όταν αναλύουν την ελαστικότητα της ζήτησης, οι οικονομολόγοι χρησιμοποιούν καμπύλες ζήτησης για να καθορίσουν το επίπεδο ζήτησης ενός προϊόντος σε μια δεδομένη τιμή. Όταν η τιμή αυξάνεται, η ζήτηση μειώνεται. Η ελαστικότητα τιμής ενός προϊόντος καθορίζει την ποσοστιαία μείωση της ζήτησης για κάθε 1% που αυξάνεται η τιμή. Μερικά προϊόντα είναι πολύ ελαστικά· άλλα δεν είναι. Η βενζίνη είναι εξαιρετικά ανελαστική: ακόμη κι όταν αυξάνονται πολύ οι τιμές, οι καταναλωτές αγοράζουν βενζίνη σχεδόν στα ίδια επίπεδα. Η ζήτηση παραμένει υψηλή, επειδή οι καταναλωτές έχουν ήδη πάρει τις αποφάσεις

που καθορίζουν πόση βενζίνη χρειάζονται, ανάλογα με τον τύπο του αυτοκινήτου τους και την απόσταση από το σπίτι μέχρι τη δουλειά τους. Επίσης, δεν υπάρχει προϊόν που να αντικαθιστά τη βενζίνη. Οι καταναλωτές δεν μπορούν να γεμίσουν τα αυτοκίνητά τους με νερό. Όμως, τα εισιτήρια του κινηματογράφου είναι εξαιρετικά ελαστικά. Αν η τιμή τους διπλασιαστεί, η ζήτηση θέασης κινηματογραφικών έργων θα μειωθεί ανάλογα, καθώς οι καταναλωτές επιλέγουν υποκατάστατα, όπως είναι η ενοικίαση ενός DVD ή η παρακολούθηση καλωδιακής τηλεόρασης.

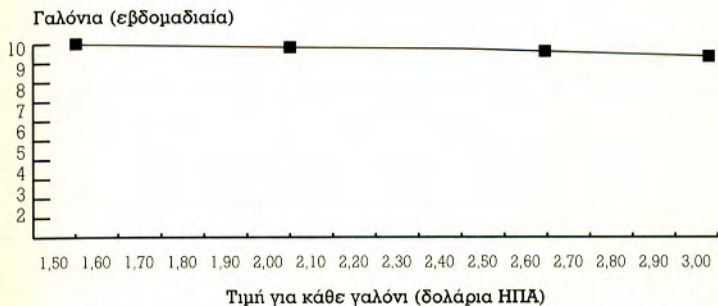
Χρησιμοποιώντας στοιχεία από μια ομάδα δεκαοχτώ φίλων (το 2005), σχεδίασα συνηθισμένες καμπύλες ζήτησης για τη βενζίνη και τα κινηματογραφικά εισιτήρια. Αν και δεκαοχτώ άνθρωποι δεν επαρκούν για μια στατιστικά αξιόπιστη καμπύλη, τα στοιχεία εκφράζουν τη γενική αρχή της ελαστικότητας της τιμής. Το Σχήμα 1.3 δείχνει ότι ακόμη κι αν διπλασιαστεί η τιμή της βενζίνης, η ζήτηση μειώνεται ελάχιστα. Στο παράδειγμά μου, η ελαστικότητα της τιμής της βενζίνης είναι 0,09.⁽⁵²⁾ Οι τιμές που έχουν ελαστικότητα λιγότερη από το 1.0 θεωρούνται ανελαστικές. Τα κινηματογραφικά εισιτήρια δείχνουν πολύ μεγαλύτερη ελαστικότητα (Σχήμα 1.4): Όταν αυξάνονται οι τιμές, η ζήτηση πέφτει σημαντικά. Η ελαστικότητα της τιμής του εισιτηρίου είναι 1,32.

Παρομοίως, με στοιχεία που συγκέντρωσα από τέσσερις καταναλωτές κατά την επίσκεψη σε ένα πορνείο στην Καματιπούρα, το οποίο διπύθνε η προαναφερθείσα Σίλπα, κατασκεύασα μια βασική καμπύλη ζήτησης για σεξουαλικές υπηρεσίες σ' αυτό το πορνείο. Θα χρειαζόταν η συλλογή πολύ περισσότερων στοιχείων για να βελτιωθούν οι αριθμοί και παρόμοιες καμπύλες ζήτησης θα μπορούσαν να σχεδιαστούν για διαφορετικές πόλεις και διαφορετικούς τόπους παροχής σεξ. Ωστόσο, η καμπύλη ζήτησης για σεξουαλικές υπηρεσίες σ' αυτό το πορνείο δείχνει ότι οι σεξουαλικές υπηρεσίες έχουν υψηλή ελαστικότητα (Σχήμα 1.5).

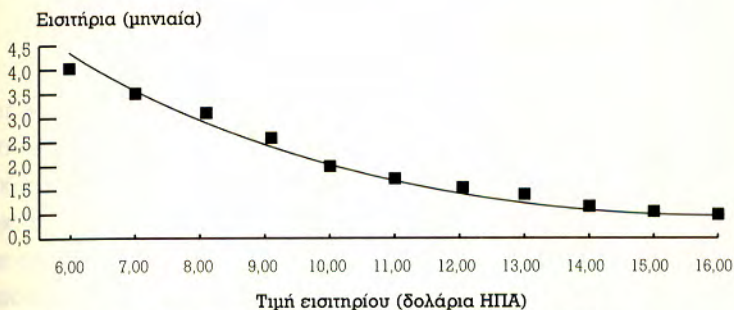
Με τη βοήθεια της Σίλπα, συνέθεσα την καμπύλη του Σχήματος 1.5 που βασίζεται σε συνεντεύξεις με δύο ημερομίσθιους εργάτες, ένα μαγαζάτορα και έναν οδηγό ταξί που σύχναζαν στο πορνείο.

Αποτύπωσα επίσης το μηνιαίο εισόδημα και τις δαπάνες των ατόμων αυτών για να καθορίσω το μέγιστο μηνιαίο διαθέσιμο εισόδημα που διατίθεται για αγορά σεξ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ακριβείς προβλέψεις των αγοραστικών συνθηκών του καταναλωτή είναι άκρως υποθετικές· κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεών μου χρειάστηκε να τους παρακινώ και να υποδείξω ερωτήσεις πάνω από μια φορά για να αποσπάσω στοιχεία. Παρ' όλα αυτά, βάσει των συνεντεύξεων, η ελαστικότητα της τιμής των σεξουαλικών υπηρεσιών στο πορνείο της Σίλπα είναι 1,9, πολύ μεγαλύτερη απ' αυτή των κινηματογραφικών εισιτηρίων. Μια σοβαρή αποκάλυψη είναι πως όταν η τιμή διπλασιάστηκε από 4 σε 8 δολάρια, η συνολική ζήτηση μειώθηκε σχεδόν κατά 80%. Μεγάλο μέρος της μείωσης οφειλόταν στο γεγονός ότι, όταν η τιμή αυξήθηκε από 5,50 σε 6 δολάρια, οι δύο μεροκαματιάρηδες εργάτες πετάχτηκαν έξω από την αγορά. Είχαν διαθέσιμο εισόδημα για να αγοράσουν μόνο μία σεξουαλική συνέντευξη τον μήνα μέχρι 5,50 δολάρια και είπαν ότι αν αυξανόταν, θα επέλεγαν κάποια υποκατάστατα, όπως η οινοποίηση ή η πορνογραφία. Όμως, ακόμη κι αν δεν πετάγονταν έξω από την αγορά οι μεροκαματιάρηδες εργάτες, η βασική οικονομική θεωρία υποδεικνύει ότι κάθε αύξηση στη λιανική τιμή –που ισοδυναμεί με μείωση του εισοδήματος– θα κατέληγε σε μεγαλύτερη από τη γραμμική μείωση της ζήτησης, επειδή οι καταναλωτές αυξάνουν πάντα την κατανάλωση, «αλλά όχι τόσο όσο αυξάνεται το εισόδημά τους»,⁽⁵³⁾ και παρομοίως μειώνουν την κατανάλωση πολύ περισσότερο από όσο μειώνεται το εισόδημά τους. Εάν οι πραγματικές τιμές διπλασιάζονταν και έτσι η ζήτηση μειωνόταν έστω και κατά το ήμισυ της προβλεπόμενης βάσει των στοιχείων που συνέλεξα, η κερδοφορία στον κλάδο του δουλεμπορίου του σεξ θα υποχωρούσε σε μεγάλο βαθμό.

Αν και η ανάλυση είναι εξαιρετικά απλοϊκή, ενισχύει τον ισχυρισμό ότι η ζήτηση για σεξουαλικές υπηρεσίες έχει αυξηθεί ως αποτέλεσμα της αυξημένης χρήσης σκλάβων. Οι άνδρες πιθανώς δεν γνωρίζουν ότι αγοράζουν σεξ από μια σκλάβα, αλλά γνωρίζουν ότι πληρώνουν πολύ χαμηλότερες τιμές απ' ό,τι πριν και ότι μόνο η εργασία σκλάβων μπορεί να στηρίξει αυτές τις χαμηλότερες τιμές. Στην Καματιπούρα, οι

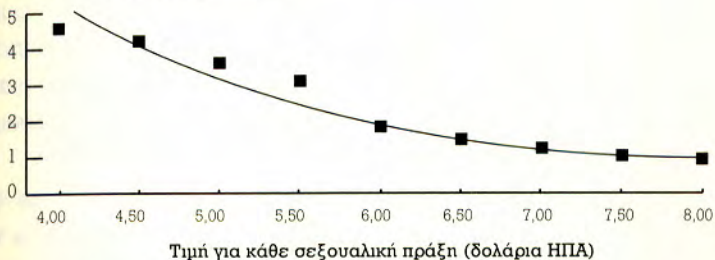

Σχήμα 1.3 Καμπύλη ζήτησης για βενζίνη.

Σχήμα 1.4 Καμπύλη ζήτησης για εισιτήρια κινηματογράφου.

Σεξουαλικές πράξεις (μηνιαία)

Σχήμα 1.5 Καμπύλη ζήτησης για σεξουαλικές πράξεις: πορνείο στην Καματιπούρα.

τιμές μειώθηκαν πάνω από 50% την τελευταία δεκαετία ως άμεσο αποτέλεσμα του αυξημένου δουλεμπορίου από το Νεπάλ, το Μπαγκλαντές και τις αγροτικές περιοχές της Ινδίας. Έχω την πεποίθηση ότι περισσότερες αναλύσεις της ελαστικότητας της τιμής των σκλάβων του σεξ θα καταλήξουν σε παρόμοια αποτελέσματα, κάτι που υποδεικνύει πως η πιο αποτελεσματική στρατηγική εναντίον του δουλεμπορίου του σεξ θα ήταν η υπονόμευση της κερδοφορίας αυτής. Όταν αυξάνεται το κόστος της λιανικής πώλησης του σεξ, ο δουλοκτήτης πρέπει είτε να χάσει μέρος του κέρδους είτε να αυξήσει την τιμή. Και στις δύο περιπτώσεις, η ζήτηση μειώνεται.⁽⁸⁴⁾

Γιατί η σεξουαλική δουλεία εξακολουθεί να ανθεί;

Παρ' όλο που έχει αυξηθεί η πολιτική δραστηριότητα, η επιβολή του νόμου και η προσοχή των ΜΜΕ για το δουλεμπόριο του σεξ, αυτό συνεχίζει να ανθεί. Ο λόγος είναι απλός: τεράστια κερδοφορία με χαμηλό ρίσκο. Η σεξουαλική δουλεία είναι παράνομη σε όλες τις χώρες του κόσμου· συνεπώς, θα έπρεπε να υπάρχει εγγενές ρίσκο για όσους συμμετέχουν στην εκμετάλλευση των σκλάβων του σεξ. Ωστόσο, η εξόφθαλμη απουσία σχεδόν κάθε υπολογίσιμου πραγματικού ρίσκου που σχετίζεται με εγκλήματα τέτοιου είδους συμβάλλει άμεσα στην επέκταση και τη συνεχή άνθηση του δουλεμπορίου του σεξ. Μέχρι να αυξηθεί δραστικά το ρίσκο ως παράγοντας αυτής της ειδικής αγοράς και όσο το δουλεμπόριο του σεξ διατηρεί την τεράστια κερδοφορία του, αυτός ο τομέας θα ανθεί. Ευτυχώς, η τακτική που υποσκάπτει την κερδοφορία είναι ίδια με την τακτική που αυξάνει το πραγματικό ρίσκο. Για να αυξηθεί το πραγματικό ρίσκο, είναι αναγκαίο να κατανοήσουμε κατ' αρχάς γιατί είναι τόσο χαμηλό.

Η απουσία πραγματικού ρίσκου μπορεί να μεταφραστεί σε μια σειρά αποτυχιών όσον αφορά την προσέγγιση του δουλεμπορίου του σεξ από φιλοσοφική και νομική άποψη και από την άποψη της επιβολής του νόμου. Αυτές οι αποτυχίες περιλαμβάνουν:

- τη σύγχυση γύρω από τον όρο του *trafficking*, η οποία οδηγεί στο να εστιάζεται το πρόβλημα στη μετακίνηση και όχι στην εκμετάλλευση·
- τη διαφθορά των οργάνων που επιβάλλουν τον νόμο, τους συνοριακούς ελέγχους και τη δικαιοσύνη·
- την έλλειψη διεθνούς συντονισμού και συνεργασίας στην έρευνα και την παραπομπή στη δικαιοσύνη των σχετικών εγκλημάτων·
- την έλλειψη συγκεκριμένης στόχευσης από τα όργανα επιβολής του νόμου στα εγκλήματα που σχετίζονται με τη δουλεία ή την υποχρηματοδότηση της επιβολής του νόμου όταν υπάρχει·
- την αδύναμη επιβολή του νόμου και τις ελάχιστες προσαγωγές δουλεμπόρων·
- την ανεπαρκή προστασία των θυμάτων, η μαρτυρία των οποίων απαιτείται για την καταδίκη των δουλεμπόρων του σεξ·
- και τους ανεπαρκείς νόμους, οι οποίοι έχουν ελάχιστη οικονομική επίδραση στους δουλέμπορους του σεξ.

Η σύγχυση γύρω από τον όρο *trafficking* καταλήγει σε ασαφή σκοπό, στη διάσπαση της προσοχής και στον αποκλεισμό σημαντικών συνιστωσών των εγκλημάτων που σχετίζονται με το δουλεμπόριο του σεξ. Από λειτουργικής απόψεως, αυτές οι αποτυχίες μπορούν να διορθωθούν με τον διαχωρισμό του δουλεμπορίου και της δουλείας που πρότεινα στην αρχή του παρόντος κεφαλαίου. Πιστεύω ότι αυτοί οι δύο ορισμοί, όταν θα χρησιμοποιηθούν για να διατυπωθούν οι νέες πολιτικές κατάργησης της δουλείας, θα βοηθήσουν να επικεντρωθούν οι προσπάθειες στις διακριτές συνιστώσες και στις ενέργειες που προσδιορίζουν τα εγκλήματα του δουλεμπορίου του σεξ –ιδίως τη δουλεία και την εκμετάλλευση– και θα οδηγήσουν σε καλύτερα αποτελέσματα.

Σε όλο τον αναπτυσσόμενο κόσμο, η διαφθορά των αστυνομικών οργάνων, των συνοριακών φρουρών και των δικαστικών συστημάτων επιτρέπει στους δουλέμπορους να κάνουν τις δουλειές τους με ελάχιστες συνέπειες. Σε κάθε χώρα που επισκέφθηκα, οι αστυνομικοί λαδώνονταν για να επιτρέπουν τη λειτουργία των πορνείων που

χρησιμοποιούσαν σκλάβες του σεξ, για να προειδοποιούν τους ιδιοκτήτες των πορνείων όταν επρόκειτο να γίνουν έφοδοι της αστυνομίας και για να γίνεται εκμετάλλευση των ανηλικών ατιμωρητί. Οι συνοριοφύλακες λαδώνονται επίσης για να αφήνουν τους δουλέμπορους να περνούν από τη μια χώρα στην άλλη. Οι δικαστές δωροδοκούνται για να υποβιάζουν τις κατηγορίες κατά των δουλεμπόρων στις κατώτερες δυνατές, όπως η μαστροπεία. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι μηδαμινές αμοιβές των δημοσίων υπαλλήλων επιτρέπουν στους δουλέμπορους να δίνουν χρήματα για δωροδοκίες που αντιπροσωπεύουν απειροελάχιστο ποσό ως προς τα κέρδη που αποκομίζουν, αλλά τεράστια αύξηση του εισοδήματος του δημοσίου υπαλλήλου.

Η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των χωρών προέλευσης και προορισμού εμποδίζει επίσης τη δίωξη για εγκλήματα δουλεμπορίου του σεξ. Η Κριστίνα Μπανκόνι, ανώτατη εισαγγελέας της Ιταλίας που ασχολείται μ' αυτά τα εγκλήματα, μου είπε ότι το μοναδικό μεγάλο εμπόδιο που αντιμετωπίζει στη δίωξη των δουλεμπόρων του σεξ είναι ο ελλιπέστατος συντονισμός μεταξύ της Ιταλίας και χωρών προέλευσης όπως η Αλβανία, η Μολδαβία και η Ρουμανία, όπου οι προσπάθειες να συλλεγούν πληροφορίες αντιμετωπίζουν διαξιφισμούς σχετικά με τη δικαιοδοσία και πολιτικές ολιγωρίες. Ένας Μολδαβός εισαγγελέας που ασχολείται με τη δίωξη παρόμοιων εγκλημάτων, και ο οποίος προτίμησε να διατηρήσει την ανωνυμία του, μου είπε πως όταν ασκήθηκε δίωξη εναντίον Ρώσων δουλεμπόρων στη Μολδαβία, απλώς επέστρεψαν στη Ρωσία, η οποία δεν έχει συνάψει διμερή συμφωνία έκδοσης με τη Μολδαβία για τους εμπόρους ανθρώπων. Ενώ οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες έχουν παγκοσμιοποιήσει το έγκλημα του δουλεμπορίου του σεξ, οι νομικές και κρατικές προσπάθειες να το αντιμετωπίσουν μένουν τελματωμένες στην εθνικιστική αδράνεια και στη γραφειοκρατική αναποτελεσματικότητα.

Για να παρακάμψουν τη διαφθορά των οργάνων επιβολής του νόμου και να ερευνήσουν καλύτερα τα εγκλήματα που σχετίζονται με το δουλεμπόριο του σεξ, ορισμένες χώρες, ελάχιστες, έχουν δημιουργήσει ειδικές μονάδες της αστυνομίας που ασχολούνται μ' αυτό. Αυτές οι

μονάδες συνήθως είναι πολύ μικρές και με ανεπαρκείς οικονομικούς πόρους. Οι επικεφαλής των μονάδων στο Νεπάλ και την Ταϊλάνδη με τους οποίους μίλησα ήταν πραγματικά αφιερωμένοι στην εξάλειψη της λαθραίας διακίνησης προσώπων, της δουλείας και άλλων εγκλημάτων κατά των γυναικών, αλλά δεν είχαν αρκετά χρήματα στη διάθεσή τους για να εκπαιδεύσουν τους αξιωματικούς τους ούτε ακόμη για να τους προμηθεύσουν στολές. Το βασικό μέσο χρηματοδότησης ήταν η ξένη βοήθεια και αυτές οι πηγές υπολείπονταν κατά πολύ των αναγκών. Επίσης, δεν επιτρεπόταν σ' αυτές τις μονάδες να διενεργούν προληπτικές έρευνες ή εφόδους στα πορνεία· το μόνο που μπορούσαν να κάνουν είναι να ανταποκρίνονται στα παράπονα της γειτονιάς ή στα αιτήματα των σκλάβων που δραπέτευαν. Η τρομοκρατία εκ μέρους των δουλεμπόρων και η έλλειψη προστασίας των μαρτύρων συντελούσαν ώστε τα θύματα να καταφεύγουν σπανίως στην αστυνομία και λιγότερο από το 10% των θυμάτων να καταθέτει εις βάρος των εκμεταλλευτών τους. Το πιο σημαντικό είναι πως το ανθρώπινο δυναμικό και η χρηματοδότηση των μονάδων δίωξης του λαθρεμπορίου του σεξ σε αυτές και σε άλλες χώρες συνήθως αντιστοιχούσαν στο 10% ή ακόμη λιγότερο του μεγέθους και της χρηματοδότησης των μονάδων δίωξης του λαθρεμπορίου ναρκωτικών. Όσο αφιερώνεται στη δίωξη του λαθρεμπορίου ναρκωτικών το δεκαπλάσιο των πόρων και των δυνάμεων επιβολής του νόμου από ό,τι στη δίωξη του δουλεμπορίου του σεξ, το τελευταίο θα συνεχίζει να ανθεί.

Η απουσία πολιτικής βούλησης για την επιβολή του νόμου και η ενδημική διαφθορά επιτρέπουν στη λαθραία διακίνηση και στη δουλεία να διεξάγονται ανοιχτά. Όταν οι εγκληματίες δεν διώκονται, όταν δεν υπάρχει ποινή για τη διάπραξη του εγκλήματος, ακόμη κι αν οι περισσότερες χώρες έχουν αρχίσει να διατυμπανίζουν την αύξηση των διώξεων και των καταδικών για εγκλήματα που σχετίζονται με το λαθρεμπόριο του σεξ, αυτά τα (συχνά διογκωμένα) στοιχεία είναι επουσιώδη έναντι του συνολικού αριθμού των εγκλημάτων που διαπράττονται καί' έτος. Στις Ηνωμένες Πολιτείες –όπου οι νόμοι και η επιβολή τους είναι πιο αυστηροί απ' όσο σε οποιαδήποτε άλλη χώρα–, από το 2001 έως

το 2005 καταδικάστηκαν 140 δουλέμποροι σε 91 υποθέσεις ανθρώπινου λαθρεμπορίου.⁽⁵⁵⁾ Την ίδια περίοδο, στις ΗΠΑ εισήλθαν εβδομήντα πέντε έως εκατό χιλιάδες νέα θύματα. Εάν κανείς υπολογίσει είκοσι θύματα για κάθε λαθρέμπορο ανθρώπων, συνεπάγεται ότι διέπραξαν εγκλήματα λαθρεμπορίου ανθρώπων 3.750 έως 5.000 άτομα, συνεπώς οι 140 συλληφθέντες αντιστοιχούν μόνο στο 3-4%.⁽⁵⁶⁾ Εφόσον η πιθανότητα να συλληφθούν είναι ελάχιστη και εφόσον η δυνατότητα αποκόμισης κέρδους εκατοντάδων χιλιάδων δολαρίων με το δουλεμπόριο του σεξ είναι τεράστια, δεν είναι ν' απορεί κανείς που όλο και περισσότεροι εγκληματίες είναι πρόθυμοι να πάρουν αυτό το «ρίσκο».

Εκτός του ότι υπάρχει ελάχιστη πιθανότητα να συλληφθεί, το να γίνει κανείς δουλέμπορος του σεξ δεν εμπεριέχει κάποιον αληθινό κίνδυνο, λόγω των πολύ ελαφρών ποινών που επιβάλλονται από τον νόμο. Η σεξουαλική δουλεία αποτελεί κυρίως οικονομικό έγκλημα που σημαίνει ότι ο δουλοκτήτης εκμεταλλεύεται σκλάβες για να ελαχιστοποιήσει το κόστος εργασίας και να μεγιστοποιήσει το κέρδος. Για να καταστεί αυτό το έγκλημα πιο επικίνδυνο, χρειάζεται να υπάρξει ένα υπολογίσιμο ρίσκο οικονομικής ζημίας κατά τη διάπραξή του. Πραγματεύομαι το πραγματικό ρίσκο της διάπραξης εγκλημάτων που σχετίζονται με το δουλεμπόριο του σεξ στο Κεφάλαιο 8, ως μέρος λεπτομερούς εξέτασης των μέτρων που σχεδιάζονται για να μειώσουν την κερδοφορία σ' αυτό τον τομέα, όμως η ουσία του ζητήματος μπορεί να αναδειχθεί με ένα παράδειγμα. Στην Ινδία δεν υπάρχουν χρηματικές ποινές για τη σεξουαλική δουλεία, αλλά η ποινή για την κατοχή πορνείου προσεγγίζει τα 44 δολάρια. Ακόμη κι αν καταδικάζονταν κάθε έτος και επί σειρά ετών όλοι οι ιδιοκτήτες πορνείων που εκμεταλλεύονται σεξουαλικές σκλάβες, το δουλεμπόριο του σεξ θα απέφερε υψηλά κέρδη και θα ήταν οικονομικό εγχείρημα χαμηλού ρίσκου, επειδή ο ιδιοκτήτης μιας σκλάβας σε πορνείο μπορεί να αποκομίσει πάνω από 12.900 δολάρια κέρδος σε μετρητά ανά έτος (βλέπε Πίνακα Β.1). Το ποσό αυτό είναι 291 φορές μεγαλύτερο από το πρόστιμο που προβλέπεται από τον νόμο. Στην Ιταλία και στην Ταϊλάνδη δεν υπάρχει χρηματική ποινή για το δουλεμπόριο του σεξ. Όποιος καταδικάζεται για τέτοια εγκλήματα

πάντα φυλακίζεται, αλλά σπανίως η χρονική διάρκεια της ποινής είναι πάνω από ελάχιστα χρόνια και σε πολλές χώρες μπορεί να μειωθεί με την πληρωμή μικρών προστίμων. Ακόμη και σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, η Αλβανία και η Ολλανδία, όπου οι χρηματικές ποινές για εγκλήματα δουλεμπορίου του σεξ είναι βαριές, υπάρχουν καθυστερήσεις όσον αφορά την ονομαστική δίωξη και τους ρυθμούς των καταδικών, οι πραγματικές ποινές παραμένουν επουσιώδεις.

Η αντιστροφή των οικονομικών ρίσκου-επιβράβευσης στον τομέα του δουλεμπορίου του σεξ θα πρέπει να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα των πολιτικών σε όλη την υφήλιο. Ενώ πιο ευφυσείς θα επινοήσουν τα μέτρα μέσω των οποίων μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο, έχω την ελπίδα ότι θα δώσω το έναυσμα γι' αυτή την ανάλυση με ελάχιστες δικές μου υποδείξεις. Η τακτική που προτείνω αποσκοπεί στο να υποσκάψει την κερδοφορία του δουλεμπορίου του σεξ, αυξάνοντας το ρίσκο της διάπραξης τέτοιων εγκλημάτων. Αυτές οι παρεμβάσεις μπορούν να εφαρμοστούν εύκολα στο αμέσως επόμενο διάστημα. Δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι όσο τα οικονομικά εγκειρήματα του δουλεμπορίου του σεξ θα συνοδεύονται από μεγαλύτερες διακινδυνεύσεις και μικρότερη κερδοφορία, η επιχειρηματική σεξουαλική εκμετάλλευση σκλάβων γυναικών και παιδιών θα μειώνεται. Για να εξαλειφθούν πλήρως και μακροχρόνια αυτά και άλλα εγκλήματα που σχετίζονται με το δουλεμπόριο του σεξ, πρέπει ωστόσο να εξαλειφθούν οι συνθήκες που αποτελούν την αρχική αιτία εμφάνισης αυτών των εγκλημάτων. Οι συνθήκες αυτές συνίστανται κυρίως στο διαρθρωτικό έγκλημα της φτώχειας και των επιβλαβών ασυμμετριών που εξαπλώνονται μέσω της τρέχουσας διαδικασίας και διακυβέρνησης της οικονομικής παγκοσμιοποίησης και οι οποίες επιδεινώνουν τη φτώχεια. Η μακροπρόθεσμη κατάργηση του δουλεμπορίου του σεξ και άλλων μορφών σύγχρονης σκλαβιάς απαιτούν ένταση των παγκόσμιων προσπαθειών για την εξάλειψη της ακραίας φτώχειας, όπως και την εκ νέου σύλληψη της οικονομικής παγκοσμιοποίησης ως συστήματος του οποίου η τελική νομιμοποίηση εξαρτάται από το κατά πόσο προωθεί την κοινωνική, πολιτική και οικονομική ευημερία όλων των ανθρώπων.

Μια προσωπική αποστολή

Με τη συγγραφή αυτού του βιβλίου, ελπίζω να ασκήσω πίεση στην παγκόσμια κοινότητα ώστε να υιοθετήσει μια στοχευμένη ακολουθία επιτακτικών μέτρων, σχεδιασμένων έτσι ώστε να αντιστρέψουν τα οικονομικά του ρίσκου όσον αφορά τη διάπραξη εγκλημάτων που σχετίζονται με το δουλεμπόριο του σεξ. Πρέπει να γίνει ανάλυση και συζήτηση προκειμένου να αποφασιστούν τα καλύτερα μέτρα προς επίτευξη αυτού του σκοπού, και τα επόμενα εφτά αποτελούν μια καλή αρχή:

1. Δημιουργία μιας διεθνούς δύναμης εποπτείας της δουλείας και της λαθραίας διακίνησης, που θα είναι λειτουργικά παρόμοια με τη δύναμη των επιθεωρητών όπλων που χρησιμοποιείται από τα Ηνωμένα Έθνη, επιφορτισμένη με το καθήκον να κάνει έρευνες σε εγκαταστάσεις όπου γίνεται εκμετάλλευση σκλάβων, να απελευθερώνει τα θύματα και να προφυλακίζει τους εγκληματίες.
2. Δημιουργία μιας επισήμως εκπαιδευμένης και αμειβόμενης ομάδας επιτροπών επαγρύπνησης που θα αποτελείται από οδηγούς ταξί και οδηγούς αμαξιών *tuk-tuk*, ιδιοκτήτες επιχειρήσεων και ειδικά εκπαιδευμένα άτομα που θα συχνάζουν στα πορνεία προς αναζήτηση σκλάβων, θα συλλέγουν στοιχεία και θα αναφέρουν τα ευρήματά τους στην εποπτεύουσα δύναμη ή στις τοπικές Αρχές επιβολής του νόμου.
3. Στοχευμένες, προληπτικές έφοδοι σε πορνεία που είναι ύποπτα για εκμετάλλευση σκλάβων, με επιτόπια προστασία ώστε να ελαχιστοποιούνται οι δυσμενείς επιπτώσεις για τα άτομα –σκλάβες ή άλλα– που ζουν σ' αυτά.
4. Χρηματοδότηση ώστε να αυξηθούν οι μισθοί των αστυνομικών, εισαγγελέων και δικαστών που ασχολούνται με τη δίωξη του δουλεμπορίου του σεξ.
5. Ειδικά ή ταχέως διεξαγόμενα δικαστήρια για την άσκηση δίωξης σε εγκλήματα δουλεμπορίου του σεξ, με διεθνείς παρατηρητές και συμμετόχους, όπως επίσης δικαστική εποπτεία ώστε να ελαχιστοποιείται η διαφθορά.

6. Πλήρης χρηματοδότηση της προστασίας μαρτύρων για τις σκλάβες και τις οικογένειές τους κατά τη διάρκεια μιας δίκης και δώδεκα μήνες μετά.
7. Τεράστια αύξηση των χρηματικών ποινών που συνδέονται με εγκλήματα δουλεμπορίου του σεξ, οι οποίες, μαζί με την αύξηση των επιπέδων δίωξης και καταδίκης για τα σχετικά εγκλήματα, που θα επιτευχθούν χάρη στα παραπάνω μέτρα, θα αυξήσουν το πραγματικό ρίσκο του δουλεμπορίου του σεξ σε οικονομικά ζημιολόγο επίπεδο.

Το καθένα από αυτά τα μέτρα πρέπει να εξηγηθεί· αυτό γίνεται στο Κεφάλαιο 8, συμπεριλαμβανομένης μιας προκαταρκτικής ποσοτικής εκτίμησης του βαθμού στον οποίο ο συνδυασμός αυτών των εφτά μέτρων θα υποσκάψει την κερδοφορία και θα αυξήσει το ρίσκο που σχετίζεται με τη διάπραξη αυτών των εγκλημάτων. Άλλα μέτρα μπορεί να αποδειχθούν πιο αποτελεσματικά, όμως πιστεύω ότι τα ανωτέρω είναι μια καλή αρχή.

Τα γενικότερα δεινά, δηλαδή η φτώχεια και η επιβλαβής διεύθυνση της οικονομικής παγκοσμιοποίησης, απαιτούν πολύ πιο δραστικές ενέργειες. Γίνονται προσπάθειες σε παγκόσμιο επίπεδο για να αντιμετωπιστούν αυτά τα δεινά, αλλά φοβούμαι ότι πολλές απ' αυτές στηρίζονται σε κυβερνήσεις και θεσμούς τα συμφέροντα των οποίων έρχονται σε σύγκρουση με τα μέτρα που απαιτούνται για τη διόρθωση των σοβαρών ανισοτήτων που γεννά το σύγχρονο καπιταλιστικό σύστημα. Οι ίδιες κυβερνήσεις διασφαλίζουν και διατηρούν τη δύναμή τους θεσπίζοντας πολιτικές που ωφελούν ευθέως τις ίδιες και τους βασικούς υποστηρικτές τους – τις σύγχρονες πολυεθνικές εταιρείες –, που έχουν σχεδόν ως αποκλειστική προτεραιότητά τους το κέρδος, το οποίο τοποθετούν πάνω από την αξιοπρέπεια, τη βιωσιμότητα και τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Η εύνοια που επιδεικνύουν αυτές οι κυβερνήσεις προς τις πολυεθνικές εταιρείες είναι πιο έντονη κι από τους επαίσχυντους μονοπωλιακούς διακανονισμούς που σκόρπισαν τον όλεθρο σε όλο τον αναπτυσσόμενο κόσμο την εποχή της ακμής της ευρωπαϊκής

εμποροκρατίας. Σήμερα, οι πολυεθνικές εταιρείες, που αποτελούν τους αρπακτικούς διαδόχους των εμπορικών εταιρειών της Ανατολικής Ινδίας, εκμεταλλεύονται την εργασία και τους πόρους εκατομμυρίων πολύ φτωχών ανθρώπων σε όλο τον κόσμο, ρουφώντας την αξία της ζωής αυτών των ανθρώπων και διοχετεύοντάς την στις τσέπες ενός σχετικά μικρού αριθμού σκανδαλωδώς πλούσιων ιδιοκτητών (και μετόχων, αλλά κατά τι λιγότερο) αυτών των εταιρειών. Ωστόσο, ο καθένας που συμμετέχει στον δυτικό καπιταλισμό απολαμβάνει μερίδιο του οφέλους που προκύπτει από τις δομικές ανισότητες που είναι εγγενείς στο σύστημα και οι ανισότητες αυτές μπορούν να διορθωθούν μόνο με την ανακατανομή του κεφαλαίου, της παραγωγής, της συμμετοχής στα κέρδη, της πρόσβασης στην αγορά και σε άλλα βασικά αγαθά υπέρ των πιο φτωχών ανθρώπων του κόσμου. Για να επιτευχθούν αυτοί οι σκοποί, οι πολιτικοί στα υψηλότερα επίπεδα πρέπει να πειστούν ότι τα μέτρα που απαιτούνται είναι ουσιώδη για τη δικαιοσύνη και τη βιωσιμότητα του σύγχρονου κόσμου. Η πρόκληση είναι μεγάλη, αλλά η αναγκαιότητα αυτών των μέτρων είναι ακόμη μεγαλύτερη.

Τι μπορεί να κάνει ένας άνθρωπος;

Μέχρι σήμερα και για μεγάλο χρονικό διάστημα, οι σύγχρονοι σκλάβοι έχουν αντέξει την ολοένα αυξανόμενη εκμετάλλευση και τα βάσανα που τη συνοδεύουν. Χωρίς υπεροψία, οι σύγχρονοι οπαδοί της κατάργησης της δουλείας πρέπει να κάνουν ό,τι χρειάζεται για να τερματιστεί. Μην σκέφτεστε με απογοήτευση τι μπορεί να κάνει ένας άνθρωπος. Μπορεί να ακούσει, να μάθει, μπορεί να περιορίσει κάτι και μπορεί να πείσει κάποιον άλλον να δράσει. Εάν συμφωνείτε, σας ικετεύω να κάνετε τα παρακάτω πράγματα σήμερα:

1. Μάθετε περισσότερα: Διαβάστε τούτο το βιβλίο και μοιραστείτε το με όσο περισσότερους μπορείτε ώστε να αυξηθεί η γνώση γύρω από αυτά τα εγκλήματα.
2. Οικονομική υποστήριξη: Κάθε μία από τις Μη Κυβερνητικές Ορ-

γνώσεις που αντιπαλεύει το δουλεμπόριο του σεξ και αναφέρεται σ' αυτό το βιβλίο χρειάζεται βοήθεια. Όσο μικρή κι αν είναι η δωρεά σας, υποστηρίξτε όσο περισσότερες ΜΚΟ μπορείτε. Ακόμη κι αν τερματιζόταν σήμερα το δουλεμπόριο του σεξ, θα υπήρχαν πάνω από ένα εκατομμύριο γυναίκες και παιδιά που θα χρειάζονταν καταφύγιο, περίθαλψη, συμβουλευτικές υπηρεσίες και επαγγελματική κατάρτιση.

3. Επαγρύπνηση: Μην περιμένετε μέχρι να εφαρμοστούν τα μέτρα που προτείνονται σ' αυτό το βιβλίο. Μπορείτε να συμβάλετε συγκροτώντας τη δική σας επιτροπή επαγρύπνησης σήμερα. Όταν θα έχει κυκλοφορήσει αυτό το βιβλίο, θα έχω ήδη συνεργαστεί με την οργάνωση «Ελευθερώστε τους Σκλάβους» για τη συγγραφή ενός πλήρους οδηγού –εκπαίδευσης, κατάρτισης, εξεύρεσης πόρων– για το πώς μπορούν να ιδρυθούν αυτές οι επιτροπές, τον οποίο μπορείτε να προμηθευτείτε γράφοντας στο info@freetheslaves.net. Οι μοναδικές προϋποθέσεις είναι η αφοσίωση, η επαγρύπνηση και το πάθος για τον τερματισμό της σκλαβιάς.
4. Γράψτε μια επιστολή: Για να αρχίσει η διαδικασία έντασης των σύγχρονων προσπαθειών κατά της δουλείας, γράψτε μια επιστολή στους εθνικούς σας νομοθέτες. Εάν οι εκατό γερουσιαστές των ΗΠΑ λάβουν χιλιάδες επιστολές που απαιτούν την ανάληψη επιθετικής δράσης για τον τερματισμό της σύγχρονης δουλείας, είμαι σίγουρος ότι γρήγορα θα υιοθετηθούν τα απαραίτητα κυβερνητικά και θεσμικά μέτρα.

Κάντε αυτά τα τέσσερα πράγματα σήμερα και ζητήστε και από άλλους να συμμετέχουν. Η αρχή του τέλους της δουλείας είναι στο χέρι σας.

Ινδία και Νεπάλ

*Οι ευτυχοσιμένες μέρες πέρασαν, τώρα μαζεύεται τρόμος.
Η κάθε μέρα θα είναι χειρότερη απ' την άλλη. Η γη έχασε
τη νεότητά της.*

Μαχαμπκάρατα

Η πρώτη συνάντηση

Το να περπατάς στους δρόμους της Βομβάης είναι σαν να βρίσκεσαι μέσα στο μίξερ έχοντας γυρίσει το κουμπί στο φουλ. Η πόλη είναι ένας μανιασμένος ανεμοστρόβιλος – τρομερή ζέστη, φρενήρης κυκλοφορία οχημάτων και λεγεώνες ανθρώπων που οι λαχανιασμένες αναπνοές τους ακουμπούν στον σβέρκο σου. Οι αισθήσεις σου πρέπει να είναι σε εγρήγορση σαν του ελεύθερου σκοπευτή, αλλιώς θα πατήσεις κατά λάθος κόπρανα αγελάδας και την ίδια στιγμή ένας τρελαμένος οδηγός ταξί μπορεί να σε ρίξει κάτω. Κάθε γωνιά της πόλης ξεχειλίζει από ένταση και το τρίστρατο στην αρχή της Οδού Φώλκλαντ δεν αποτελεί εξαίρεση.

Όταν επισκέφθηκα για πρώτη φορά την Οδό Φώλκλαντ, τα νεύρα μου ήταν κουρέλια και ήμουν κάθιδρος. Είχα μιλήσει με θύματα του δουλεμπορίου του σεξ σε καταφύγια, αλλά τίποτε δεν με είχε προτοιμάσει για μια συνάντηση πρόσωπο με πρόσωπο με τον πραγματικό κόσμο της σεξουαλικής δουλείας. Εκατοντάδες πόρνες στέκονταν έξω από τα *pinjaras* (εμβαδού σαράντα ποδιών) στην κύρια αρτηρία του δρόμου και χιλιάδες άλλες γέμιζαν τα πορνεία, στα *gallis* (δρομάκια) που

βρίσκονταν στα αριστερά και δεξιά του δρόμου. Τα δρομάκια αριθμούνταν από το ένα μέχρι το εννιά.

Το πρώτο ψώνισμα με αιφνιδίασε. Ανέβηκα στο πεζοδρόμιο για να αποφύγω ένα παρκαρισμένο φορτηγό, εκεί με άρπαξε αμέσως μια νεαρή γυναίκα ντυμένη με καφέ μπλουζα πάνω στην οποία ήταν ραμμένα μικροσκοπικά καθρεφτάκια. Ανάμεσα στους ακάθαρτους άστεγους και στα λιγδιασμένα κτήρια, φαινόταν σαν όαση. Πρόσφερε σεξ έναντι εκατό πενήντα ρουπιών (3,33 δολαρίων). Άρχισα να τραυλίζω. Τα *pinjaras* βρίσκονταν στο ύψος του δρόμου και όλοι μπορούσαν να βλέπουν ποιος μπαίνει μέσα. Δεν ήμουν έτοιμος. Απομακρύνθηκα από το πεζοδρόμιο, κρατώντας χαμηλά το κεφάλι μου, και περιφερόμουν άσκοπα λίγα τετράγωνα παρακάτω. Σκέφτηκα ότι θα ήταν πιο εύκολο για μένα να χειριστώ τα πράγματα μέσα στον κρυφό χώρο ενός πορνείου, έτσι μπήκα σε ένα στο δρομάκι με τον αριθμό έξι. Αφού πέρασα την εξώπορτα, βρέθηκα μέσα σε ένα ξεχαρβαλωμένο σαλόνι, με σκισμένους καναπέδες και βρόμικες καρέκλες. Στο πρώτο δωμάτιο ραχάτευαν αρκετές πόρνες, ενώ υπήρχε ένα παρδαλό πλήθος ανδρών που μασούσαν *raan*,⁽¹⁾ καβγάδιζαν και ρεύονταν. Ένας *tout* (πραματευτής) πουλούσε τσιπς, τσιγάρα και αλκοόλ μέσα σε μια κακοφωνία γυναικείων φωνών που ακούγονταν από το πάνω πάτωμα. Τα πάντα ήταν καλυμμένα με σκόνη και γλίτσα.

Μια μεσόκοπη *gharwali*, που την έλεγαν Μπιπάσα, καθόταν σε μια καρέκλα κοντά στην εξώπορτα, μασώντας σπόρους φοινικόδεντρου. Ρώτησε τι θέλω. Η συνομιλία μας έγινε στα ινδικά.

«Τι χρειάζεσαι;» ρώτησε, όταν μπήκα.

«Έχετε Νεπαλέζες;»

«Ναι».

«Νεαρές;»

«Ναι, πολύ νέες. Πόσο νέα θέλεις;»

«Δεκατεσσάρων, δεκαπέντε;»

«Μάλιστα, αδελφέ. Έχω».

Τσίριξε, απευθυνόμενη στο πάνω πάτωμα, με μια κατάρα. Τουλάχιστον δυο ντουζίνες νεαρές κοπέλες μαζεύτηκαν στο φουαγιέ. Ήταν

όλες έφηβες. Είχαν διπλωμένα τα χέρια και απέφευγαν τη ματιά μου. Άρκετές είχαν μώλωπες στα μπράτσα τους. Μία είχε μια μεγάλη πληγή σε όλο το μέτωπο. Τα ρούχα τους ήταν καθαρά, αλλά το δέρμα τους ήταν αφυδατωμένο και ρυπαρό. Φαίνονταν εξουθενωμένες. Από το κωλ, οι μεγαλύτερες σε ηλικία πόρνες παρακολουθούσαν.

Έδειξα μια κοπέλα και ρώτησα: «Πόσα;»

«Τετρακόσιες ρουπίες».

«Δεν είμαι τουρίστας», της είπα. «Πες μου μια καλύτερη τιμή».

Η Μπιπάσα με ένα μορφασμό γέλιου που αποκάλυψε ένα στόμα γεμάτο κιτρινόμαυρα δόντια είπε:

«Εντάξει, αδελφέ, εντάξει. Διακόσιες ρουπίες. Μπορείς να διασκεδάσεις μ' αυτήν».

«Πώς λέγεται;»

«Σίτα».

Πλήρωσα την *gharwali* και ακολούθησα τη Σίτα στη σκάλα.

Καθώς ανεβαίναμε, σκούπιζα τις παλάμες μου στο παντελόνι για να στεγνώσω τον ιδρώτα που ανέβλυζε. Ένιωθα σαν να λάμπει πάνω

Τα *pinjaras* της Οδού Φώκλαντ.

απ' το κεφάλι μου ένα τεράστιο βέλος από νέον με τη λέξη *κατάσκοπος* ζωγραφισμένη στο πρόσωπό μου. Το πορνείο ήταν γεμάτο με εκατοντάδες γυναίκες όλων των ηλικιών. Κάποιες χαχάνιζαν, άλλες άναβαν τα φώτα στα ιδιαίτερά τους, μερικές έπιαναν το μπράτσο της Σίτα καθώς περνούσε. Πλυμένα ρούχα στέγγωναν κρεμασμένα στα κάγκελα της σκάλας. Μέσα στη βρομιά έπαιζαν παιδιά. Ένα κοριτσάκι ζωγράφιζε λουλούδια στο πάτωμα με μια ροζ κιμωλία· ένα άλλο έφτιαχνε κοτσιδάκια στα μαλλιά ενός πιο μικρού. «Άιμε! Άιμε!» ούρλιαζαν δυο αγόρια, σχηματίζοντας όπλα με τα δάκτυλά τους και κυνηγώντας το ένα το άλλο μέσα κι έξω στα δωμάτια των πορνών. Λίγοιπραματευτάδες τριγυρνούσαν στους χώρους υποδοχής, πουλώντας διάφορα προϊόντα στους πελάτες και στις πόρνες. Τις κλειστές πόρτες διαπερνούσαν τα γρυλίσματα των ανδρών και ακούγονταν μέχρι εκεί.

Το δωμάτιο της Σίτα ήταν στο τρίτο πάτωμα, κοντά σε έναν προχειροφτιαγμένο βωμό του θεού Γκανέσα. Το δωμάτιο ήταν μικρό, με ένα πολύ μικρό στρώμα. Τα ρούχα της Σίτα ήταν διπλωμένα σ' ένα ράφι στη γωνία, δίπλα σε μια σιδερένια στάμνα γεμάτη νερό. Στην επιφάνεια του

Το πορνείο-μπάνγκαλου που επισκέφθηκα στην Οδό Φώλκλαντ.

νερού έπλεαν ψόφια έντομα. Ένα επίσης μικρό σιδερόφρακτο παράθυρο άφηνε να περνούν στο δωμάτιο τέσσερις λόγχες φωτός μέσα στις οποίες χόρευαν σωματίδια σκόνης. Τους τοίχους κοσμούσαν φωτογραφίες μοντέλων με μπικίνι.

Η Σίτα έβγαλε τις παντόφλες της κοντά στην πόρτα και κάθισε στο στρώμα της. Παρατήρησα πως τα πόδια της είχαν αρκετές πληγές που έμοιαζαν με καψίματα από τσιγάρο. Αισθάνθηκα άβολα με το κλείσιμο της πόρτας, γι' αυτό την κράτησα μισάνοικτη καθώς προσπαθούσα να μιλήσω στη Σίτα στα ινδικά, τα οποία καταλάβαινε.

«Από πού είσαι;» τη ρώτησα.

«Απ' το Νεπάλ».

«Από ποια περιοχή;»

«Από τη Μακβανπούρ».

«Πόσο καιρό είσαι εδώ;»

Σήκωσε τους ώμους αδιάφορα.

«Πόσων ετών είσαι;»

«Δεκατεσσάρων».

Αρκετές γυναίκες κρυφοκοίταζαν μέσα στο δωμάτιο από το κωλ. Μία απ' αυτές φώναξε κάτω. Δεν ήξερα αν είχαν κρυφακούσει τη συνομιλία μας, αλλά δεν ήθελα μπελάδες. Ένωσα το πουκάμισο να κολλάει στην πλάτη μου από τον ιδρώτα και αποφάσισα ότι είχα δει αρκετά. Πάτησα το κουμπί έντασης του κινητού μου έτσι ώστε να φανεί ότι δεχόμουν κλήση. Απάντησα, έκανα σαν να συνέβαινε κάτι σημαντικό και άφησα στη Σίτα ένα χαρτονόμισμα εκατό ρουπιών και τη διεύθυνση ενός τοπικού καταφυγίου πριν κατέβω τρέχοντας τις σκάλες. Η *gharwali* με φώναξε καθώς διέσχιζα βιαστικά το δωμάτιο υποδοχής, αλλά συνέχισα να κάνω πως μιλώ στο τηλέφωνο μέχρι να ξαναβγώ στην Οδό Φώλκλαντ.

Τα παιδιά υποφέρουν

Στη διάρκεια πολλών εξορμήσεών μου στην Οδό Φώλκλαντ και στην Καματιπούρα –που σημαίνει «τόπος απολαύσεων»– συνάντησα δεκάδες

σκλάβες του σεξ από το Νεπάλ, το Μπαγκλαντές και τα ινδικά κρατίδια Κεράλα, Ούταρ Πραντές, Μπιχάρ, Πουντζάμπ, Άντρα Πραντές, Μαχαράστρα και Καρνατάκα. Το μέγεθος των βασάνων ήταν αφόρητο. Κάθε μέρα, χιλιάδες σκλάβες βιάζονταν δέκα με είκοσι φορές η καθεμιά. Λιμοκτονούσαν, ξυλοκοπούνταν και τις μεταχειρίζονταν σαν ζώα. Σχεδόν σε κάθε πορνείο που επισκέφθηκα, άκουγα τουλάχιστον μια κραυγή να ηχεί σ' όλο το μήκος του λιγδιασμένου διαδρόμου του.

Όσες φορές επισκέφθηκα τα πορνεία της Βομβάης, το μόνο που υπήρχε ήταν το πολλαπλάσιο από αυτό που μπορούσα να δω με τις γρήγορες διαδρομές μου μέσα κι έξω στον δρόμο της ανθρώπινης καταστροφής. Στα καταφύγια έμαθα περισσότερα. Μια νεαρή γυναίκα με το όνομα Μαλάικα περιέγραψε με πολύ ψυχρό τρόπο τη διαβρωτική εσωτερική λειτουργία της βιομηχανίας του σεξ στη Βομβάη. Τη συνάντησα με τη βοήθεια του Manju Vyas, διευθυντή του Καταφυγίου Γυναικών Aarne Aar (Ο Δρόμος σου), που βρισκόταν σε απόσταση πέντε λεπτών από την Οδό Φώλκλαντ.

Χωρίς πολλά-πολλά, η Μαλάικα μου είπε ότι οι γυναίκες στην Οδό Φώλκλαντ βασανίζονταν, εθίζονταν στα ναρκωτικά και δολοφονούνταν καθημερινά. Είπε πως κάθε χρόνο αυξάνονταν τα θύματα, ιδιαίτερα οι ανήλικες:

Οι ανήλικες αφήνονται να λιμοκτονούν και ξυλοκοποούνται όταν πρωτοέρχονται. Η gharwali τις ποτίζει με όπιο έτσι ώστε να κάνουν σεξ. Αν δεν συμπεριφερθούν καλά, ο malik βάζει δυνατά το ραδιόφωνο και τις χτυπάει μέχρι να μείνουν αναίσθητες. Πριν από λίγες μόνο μέρες μια ανήλικη ήρθε από το χωριό μου πουλημένη από τους γονείς της για είκοσι χιλιάδες ρουπίες [444 δολάρια]. Αρνήθηκε να κάνει σεξ και ο malik της έσπασε το χέρι.

Η Μαλάικα ήταν μια πρώην σκλάβα του σεξ που δούλεψε στις συνοικίες με τα κόκκινα φανάρια στη Βομβάη επί είκοσι χρόνια, από τα δεκαέξι της χρόνια. Στα δεκατρία, αναγκάστηκε να παντρευτεί τον θείο της, αλλά μετά από δύο γέννες νεκρών εμβρύων ο θείος-σύζυγος την

πούλησε σε έναν *dalal*, που την πούλησε σε μια *gharwali* στη Βομβάν. Αρκετά χρόνια αργότερα, η *gharwali* την πληροφόρησε ότι είχε ξεπληρώσει το χρέος της και η Μαλάικα από σκλάβα πέρασε στο σύστημα *adhiya*, βάσει του οποίου μοιραζόταν στη μέση τα χρήματα που κέρδιζε με τον ιδιοκτήτη του πορνείου. Παρ' όλο που είχε αποδεχθεί τη ζωή της πόρνης, η Μαλάικα ήξερε πως οι μέρες της ήταν μετρημένες. Είχε τον ιό του AIDS, όπως και μια άλλη πρώην σκλάβα του σεξ που είχα συναντήσει, η Σίμα. Κατά τη διάρκεια της συνομιλίας μας, η Σίμα κρατούσε σφιχτά την εξάχρονη κόρη της Χασίνα και μου είπε:

Ήμουν στην Οδό Φώλκλαντ είκοσι τέσσερα χρόνια. Ήμουν πολύ νέα όταν πουλήθηκα για να κάνω αυτή τη δουλειά. Δεν ήξερα τίποτε καλύτερο. Τώρα το κάνω γιατί δεν έχω άλλη επιλογή. Έχω AIDS και δεν ξέρω πόσο θα ζήσω ακόμη. Ποιος θα προστατεύσει την κόρη μου όταν θα έχω φύγει;

Η Σίμα είχε δίκιο ν' ανησυχεί. Γιατί το AIDS μεταξύ των πορνών και των σκλάβων του σεξ δεν είναι απλώς ο κυριότερος παράγοντας της ταχείας εξάπλωσης του ιού του AIDS στην Ινδία⁽²⁾ η αύξηση των προσβολών των σεξουαλικά εργαζόμενων από τον ιό έχει οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης για πιο νεαρές πόρνες, οι οποίες θεωρείται λιγότερο πιθανό να πάσχουν. Από την πρώτη μου επίσκεψη στις γειτονίες των πορνείων της Βομβάνς, το 2000, μέχρι την τελευταία, στα τέλη του 2005, όπως μου ανέφεραν οι εγχώριοι ειδικοί, υπήρξε σημαντική αύξηση του αριθμού των κοριτσιών κάτω των δεκατεσσάρων ετών που είχαν εμπλακεί στο εμπόριο του σεξ στην Οδό Φώλκλαντ και στην Καματιπούρα. Η Μαλάικα, η Σίμα και άλλες πόρνες από τις οποίες πήρα συνέντευξη ανέφεραν ότι οι πελάτες ζητούσαν όλο και πιο πολύ κορίτσια *kali* («μη αναπτυγμένα»), συνήθως ανάμεσα στα δέκα και δώδεκα χρόνια. Μερικές φορές αυτά ήταν οι κόρες των σκλάβων του σεξ που ουδέποτε απελευθερώθηκαν, μια μοίρα που ορθώς φοβόταν η Σίμα για την κόρη της Χασίνα.

Παρ' όλο που η Σίμα και η Μαλάικα συνέχισαν τη σεξουαλική

εργασία, και οι δύο επέκριναν με σθένος το δουλεμπόριο παιδιών στα πορνεία. Ανέφεραν ότι κάθε μέρα έρχονταν αστυνομικοί για να εισπράξουν δωροδοκίες και δεν έκαναν τίποτε για να βοηθήσουν τα παιδιά. Όταν έγινε μια παράξενη έφοδος της αστυνομίας για έρευνα ανηλίκων, η Μαλάνκα είπε:

Τους είδα να παίρνουν τα ποσά της δωροδοκίας και να αφήνουν πίσω τις ανήλικες. Δωροδοκούνται ακόμη και οι αξιωματούχοι της ιατρικής υπηρεσίας για να δίνουν πιστοποιητικά ότι τα κορίτσια δεν είναι ανήλικα. Κανένας δεν βοηθά αυτά τα παιδιά. Κανένας δεν γνωρίζει πόσο υποφέρουν. Πρέπει να γίνει κάτι για να εμποδίσει το δουλεμπόριο και τον εξαναγκασμό τους σε πορνεία. Πολλές γυναίκες πεθαίνουν και τα παιδιά υποφέρουν.

Οι κόρες του Νεπάλ

Από όλα τα παιδιά που υποφέρουν στα πορνεία της Ινδίας, ίσως κανένα άλλο δεν υποφέρει πιο συχνά απ' όσο οι κόρες του Νεπάλ. Είκοσι χιλιάδες πολύ νεαρές Νεπαλέζες –κορίτσια– μεταφέρονται λαθραία κάθε χρόνο στην Ινδία και τριάντα από τις εκατό χιλιάδες πόρνες της Βομβάνης είναι Νεπαλέζες. Σε όλα τα πορνεία που επισκέφθηκα, ένας ή και δύο όροφοι ήταν γεμάτοι αποκλειστικά με γυναίκες και παιδιά από το Νεπάλ. Άνδρες επισκέπτες πορνείων μου είπαν ότι προτιμούσαν τις μικροκαμωμένες και λεπτές Νεπαλέζες. Ένας τακτικός θαμώνας πορνείου μου είπε ότι προτιμά τις Νεπαλέζες πόρνες από τις Ινδές ή τις Μπαγκλαντεσιανές, επειδή είναι σεμνότυφες και δεν προσπαθούν να τον «ξεπετάξουν» απ' ης στιγμής μπαίνει στο δωμάτιό τους. Οι Νεπαλέζες πόρνες ήταν γενικά πιο συνεσταλμένες, γιατί ήταν χιλιάδες μίλια μακριά από την πατρίδα τους και μιλούσαν σπαστά ινδικά, στην καλύτερη περίπτωση. Επίσης, οι παλιότερες Νεπαλέζες πόρνες διαπότιζαν τις νέες σκλάβες με τις συνθήκες της καλής υπηρεσίας προς τον πελάτη. Πολλές αισθάνονταν υπερήφανες γιατί δέχονταν επισκέψεις

με μεγαλύτερη συχνότητα απ' ό,τι οι άλλες εθνικότητες. Σε ένα πορνείο της Καματιπούρα, ένα κορίτσι από το Νεπάλ με το όνομα Ουρμίλα μου πρόσφερε ακόμη και τσάι, όταν μπήκα στο δωμάτιό του. Αρνήθηκα και η Ουρμίλα ξάπλωσε ανάσκελα κάτω και κοιτούσε το ταβάνι, σαν να ήταν έτοιμη για χειρουργείο. Τη σήκωσα, την κάθισα και τη διαβεβαίωσα ότι οι προθέσεις μου ήταν αθώες. Μου είπε ότι βρισκόταν στο πορνείο μόνο τρεις εβδομάδες, μετά από δύο εβδομάδες που είχε μείνει σε ένα πορνείο στο Βαρανάσι, καθ' οδόν από το Νεπάλ.

«Οι *dalai* έχουν φέρει εκατοντάδες κορίτσια των Ταμάνγκ από την περιοχή μου στη Σιντουπάλτσοκ», μου είπε η Ουρμίλα, «η πρώτη στάση είναι πάντα το Βαρανάσι».⁽³⁾

Η Ουρμίλα ήταν η όγδοη κοπέλα από τη Σιντουπάλτσοκ που συναντούσα μέσα σε πορνείο της Βομβάνς και η καθεμία απ' αυτές μιλούσε για εκατοντάδες γυναίκες που μεταφέρονταν λαθραία απ' αυτή την περιοχή. Επίσης, πολλές είχαν μείνει στο Βαρανάσι πριν συνεχίσουν για τη Βομβάν. Η γυναίκα που συνάντησα πριν την Ουρμίλα ήταν κι αυτή από τη Σιντουπάλτσοκ και μετέφερε μια εικόνα για τη ζωή των Νεπαλέζων σκλάβων του σεξ που σπανίως βλέπουμε. Το όνομά της ήταν Σίλπα και ήταν το ακριβώς αντίθετο της Ουρμίλα. Βρισκόταν στην Καματιπούρα δεκαέξι χρόνια και ήταν η *gharwali* του πορνείου της Ουρμίλα. Τριάντα δύο ετών, με μαύρους κύκλους κάτω από τα μάτια που την έκαναν να μοιάζει με ρακούν, η Σίλπα μιλούσε εξαιρετικά καλά τα αγγλικά και αργόπινε ουίσκι στο σαλόνι του πορνείου, όταν τη συνάντησα. Στην αρχή μου πρόσφερε ένα «φρέσκο κορίτσι» που δεν το είχε «γευθεί» κανένας, έναντι δέκα χιλιάδων ρουπιών (225 δολαρίων), αλλά της είπα ότι δεν θέλω παρθένα. Έτσι μου πρόσφερε την Ουρμίλα.

Επιστρέφοντας κάτω, ύστερα από τη σύντομη συνομιλία μου με την Ουρμίλα, κατευθύνθηκα αμέσως στη Σίλπα για να μιλήσω μαζί της. Δεν ήταν εύκολο να συγκρατήσω τα συναισθήματά μου, αλλά κατάπα τον θυμό μου και είπα στη Σίλπα ότι ήμουν Αμερικανός φοιτητής που κάνω έρευνα για το πτυχίο μου –δεν είχα κλείσει ακόμη συμφωνία για ένα βιβλίο με τον εκδοτικό οίκο του Πανεπιστημίου Κολούμπια– και τη ρώτησα

αν ήθελε να μου μιλήσει. Περίμενα μια απότομη άρνηση, αλλά η Σίλπα ανταποκρίθηκε πρόθυμα.

«Κάνε ερωτήσεις», είπε, «και σε όσες θέλω θα απαντώ».

Η πρώτη ερώτησή μου ήταν πώς είχε έρθει στην Καματιπούρα.

«Μου έκαναν μια πρόταση γάμου όταν ήμουν δεκαέξι ετών», απάντησε. «Αφού παντρευθήκαμε, ο άντρας μου με έστειλε σε έναν άλλον άντρα που με έφερε εδώ».

Η Σίλπα μου εξήγησε ότι αφού δούλεψε δεκατέσσερα χρόνια σε πορνεία της Καματιπούρα, προάχθηκε σε *gharwali* από τον ιδιοκτήτη του πορνείου, έναν άντρα με το όνομα Μ.Β., που ήταν ιδιοκτήτης αρκετών πορνείων στην περιοχή.

«Είμαι ευγενική με τα κορίτσια», μου είπε. «Τους λέω ότι είναι καλύτερο να τηρούν τους κανόνες».

Ρώτησα τη Σίλπα αν έρχεται η αστυνομία στο πορνείο και είπε ότι την ενοχλούσαν συνεχώς. Και όχι μόνο απαιτούσαν εκατό ρουπίες τον μήνα για κάθε πόρνη ως «δωράκι», αλλά έπρεπε να ξοδεύει πολλά χρήματα ως εγγύηση αποφυλάκισης κάθε φορά που έκαναν εφόδους και φυλάκιζαν τις ανήλικες.

«Κάνουν αυτές τις εφόδους για να βγάζουν χρήματα», είπε η Σίλπα. «Στην Ινδία οι πιο διεφθαρμένοι απ' όλους είναι οι αστυνομικοί. Περισσότερο από τους πολιτικούς».

Τη ρώτησα αν την ανησυχούσε το γεγονός ότι τόσο νεαρά κορίτσια από το Νεπάλ προσέφεραν σεξουαλική εργασία στο πορνείο της.

«Αυτά τα κορίτσια είναι πιο ασφαλή εδώ παρά στα σπίτια τους όπου ο πατέρας τους τα ξυλοκοπεί και ο θεός τους κάνει σεξ μαζί τους. Εδώ δεν θα τους συμβεί τίποτε κακό, παρά μόνο αν δεν συμπεριφέρονται καλά. Βλέπεις, οι άνδρες είναι αδύναμοι. Μπορούμε να παίρνουμε ό,τι θέλουμε, εάν τους δίνουμε ως ανταμοιβή αυτό που έχουμε ανάμεσα στα σκέλια μας. Αυτό είναι το μάθημα που διδάσκω στα κορίτσια μου».

«Είναι κανένα από τα κορίτσια του πορνείου θύμα δουλεμπορίου του σεξ;»

«Τι σημαίνει αυτό;»

«Έχουν έρθει εδώ παρά τη θέλησή τους;»

«Τα κορίτσια μου είναι εδώ για να βγάλουν χρήματα. Βλέπεις, τα στέλνουν στους γονείς τους. Αυτό θέλουν οι ίδιοι οι γονείς».

Την πίεσα περισσότερο πάνω στο θέμα της αναγκαστικής πορνείας, αλλά απέκρουσε κάθε προσπάθεια να τεκμηριωθεί το αδίκημα. Όταν τη ρώτησα αν μπορούσα να συναντήσω τον Μ.Β., αρνήθηκε. Την διαβεβαίωσα ότι θα κρατήσω την ανωνυμία της συνομιλίας μας.

«Δεν είναι αυτό το θέμα», μου είπε. «Ο Μ.Β. δεν έχει χρόνο».

Χρειάστηκε μεγάλη πίεση και ένα ποσό χιλίων ρουπιών, τελικά όμως την έπεισα να με βοηθήσει να συναντήσω τον Μ.Β.

Η συνάντηση κλείστηκε στην παραλία Γιούχου, μπροστά στο ξενοδοχείο J W Marriot. Η παραλία ήταν πολύ πιο καθαρή από ό,τι τη θυμόμουν ως παιδί, όταν υπήρχαν πεταμένες άδειες καρύδες, βουνά από σκουπίδια, κόπρανα από καμήλες και σωροί στάχτης από τις φωτιές που άναβαν στην άμμο. Καθώς περίμενα τον Μ.Β., αισθανόμουν πιο νευρικός από ποτέ. Το πιθανότερο ήταν ο Μ.Β. να ανήκε στον υπόκοσμο της Βομβάνς, μια διαβόητα ανηλεή ομάδα που έκανε καθημερινά εκβιασμούς, διακίνηση ναρκωτικών και φόνους. Θα μπορούσε να με δει σαν απειλή και να με λιώσει σαν ενοχλητικό κουνούπι. Άξιζε να διακινδυνεύσω; Μετά από αρκετά χρόνια έρευνας, ήμουν αποφασισμένος να κάνω τουλάχιστον μία συνέντευξη με ιδιοκτήτη πορνείου και αυτός ήταν ο πιο κοντινός που είχα πετύχει.

Ο Μ.Β. έφτασε είκοσι λεπτά αργότερα από την καθορισμένη ώρα, 10 π.μ., του ραντεβού, μαζί με δυο μπράβους, όπως έδειχνε η εμφάνισή τους. Ήταν ψηλός και κοιλαράς και έφτυνε συνέχεια καθώς μιλούσε. Προσπάθησα να μη δείξω τον φόβο μου, αλλά ήξερα ότι μπορούσε να τον οσμιστεί πάνω μου. Τον διαβεβαίωσα ότι η συνομιλία μας θα ήταν απολύτως εμπιστευτική, αλλά ο Μ.Β. δεν έδωσε δεκάρα γι' αυτό.

«Δεν έχω μυστικά!» είπε με στόμφο στα αγγλικά, πρόθυμος να περριφανευτεί για τα κατορθώματά του.

Καθώς περπατούσαμε στην άμμο κάτω από τον καυτό ήλιο, ο Μ.Β. μου είπε ότι είχε τέσσερα πορνεία στη Βομβάν και ότι στο καθένα υπήρχαν περίπου τετρακόσιες γυναίκες. Μου είπε ότι οι μεσάζοντές του αγόραζαν πόρνες από πολλά και διάφορα μέρη. Μερικές φορές

οι *dalal* έφεραν μεγάλες ομάδες απ' αυτές στην Καματιπούρα και τις έβγαζαν στον πλειστηριασμό· άλλες φορές πήγαινε σε μια αγορά βόρεια της Βομβάνς όπου μεταφέρονταν προς πώληση γυναίκες από το Νεπάλ, το Μπαγκλαντές και άλλες περιοχές της Ινδίας.

«Πληρώνονται παραπάνω χρήματα για τα νεαρά κορίτσια», μου είπε ο Μ.Β., «που είναι κάτω από δεκατεσσάρων ετών. Αυτά τα κορίτσια έχουν ακριβήνει πολύ. Ορισμένες φορές τα παραπανίσια χρήματα φτάνουν τις εξήντα χιλιάδες ρουπίες [1.350 δολάρια]».

Όπως η Σίλπα, έτσι και ο Μ.Β. παραπονέθηκε για τα χρήματα που έπαιρναν οι αστυνομικοί.

«Αυτό είναι το μεγαλύτερο έξοδό μου», είπε.

Ο Μ.Β. μου είπε ότι σπανίως επισκεπτόταν τα πορνεία του, αφού βρισκόταν τον περισσότερο χρόνο στη Μέση Ανατολή όπου κυνηγούσε επιχειρηματικές συμπράξεις. Ισχυρίστηκε επίσης ότι του άρεσε να επενδύει στις ταινίες του Μπόλιγουντ. Φορούσε αρκετές χρυσές αλυσίδες και είχε τουλάχιστον τέσσερα χρυσά δόντια. Ινδουιστής αυστηρός, δεν έτρωγε κρέας. Ούτε επέτρεπε στα κορίτσια των πορνείων του να τρώνε κρέας, αν και τους επέτρεπε να καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες αλκοόλ και κασίς.

Ύστερα από είκοσι λεπτά, ο Μ.Β. ανήγγειλε ότι αποχωρεί. Στράφηκε προς το μέρος μου και ρώτησε: «Με πόσους ανθρώπους σαν κι εμένα έχεις μιλήσει;»

«Μόνο μ' εσάς».

«Θα γράψεις για μένα σ' αυτή την εργασία;»

«Μάλλον».

Με κοίταξε από πάνω μέχρι κάτω. Αναρωτήθηκα μήπως είχε μετανιώσει για τη συνομιλία μας. Η έντασή μου μεγάλωνε μέχρι που με χτύπησε φιλικά στην πλάτη και είπε, «Όταν τελειώσεις, Σιντάρθ Κάρα, φέρε ένα αντίγραφο στη Σίλπα».

Έγνεψα καταφατικά.

«Έλα στην Καματιπούρα απόψε και η Σίλπα μπορεί να σου πει περισσότερα», είπε ο Μ.Β. «Μπορεί να σε φέρει ο οδηγός μου».

«Θα ήταν πολύ ευγενικό», απάντησα και του έδωσα το όνομα ενός

άσχετου ξενοδοχείου στην άλλη άκρη της πόλης. Ο Μ.Β. με χτύπησε και πάλι φιλικά στην πλάτη και έφυγε. Δεν επέστρεψα στην Καματιπούρα εκείνη τη νύχτα, αλλά επισκέφθηκα τη Σίλπα αρκετούς μήνες αργότερα και τότε με βοήθησε να πάρω τις συνεντεύξεις που χρησιμοποίησα για να κατασκευάσω τις καμπύλες ζήτησης του Κεφαλαίου 1.

Τρεις βαθμίδες, ένας σκοπός

Ιδιοκτήτες πορνείων όπως ο Μ.Β. αποκομίζουν κέρδη από μια βιομηχανία σεξουαλικών υπηρεσιών με εξαιρετικά εξελιγμένη οικονομική δομή. Η Βομβάν έχει τις περισσότερες πόρνες από κάθε άλλη πόλη της Ινδίας και εκτιμώ ότι μία στις επτά είναι σκλάβοι. Οι πιο σημαντικές συνοικίες πορνείων στη Βομβάν είναι η Οδός Φώλκλαντ και η Καματιπούρα. Η Καματιπούρα είναι παλιότερη, χρονολογείται από τα τέλη του 17ου αιώνα, όταν ιδρύθηκε για να προσφέρει τέτοιες υπηρεσίες στους Βρετανούς στρατιώτες. Είναι ένα μικρό τετράγωνο με δεκατέσσερις μικρούς δρόμους, πλάτους τριών οικοδομικών τετραγώνων, και απέχει μόλις λίγα λεπτά με τα πόδια από τον πολύβουο σιδηροδρομικό σταθμό Γκραντ Ρόουντ. Έχει κατοικίες, μαγαζιά, μεταλλουργεία, τειποτεία και φαρμακεία διάσπαρτα ανάμεσα στα *pinjaras* και στα πορνεία. Η Καματιπούρα ζωντανεύει ως συνοικία των κόκκινων φαναριών τη νύχτα, ενώ στην Οδό Φώλκλαντ μπορεί κανείς να αγοράσει σεξ και στη διάρκεια της ημέρας. Τα τελευταία πέντε χρόνια, έχουν ξεφυτρώσει νέες συνοικίες με πορνεία στη Νάβα Βομβάν και στην Γκάτκοπαρ, που γέμισαν με σκλάβες του δουλεμπορίου του σεξ, όπως επίσης και με ντόπιες πόρνες. Στο Νέο Δελχί, η βασική συνοικία με πορνεία είναι η Οδός Τζι Μπι· στην Καλκούτα, η Σοναγκάτσι· και στο Βαρανάσι, η Σίβντας Πουρ.

Στο οικονομικό μοντέλο των συνοικιών με τα κόκκινα φανάρια της Ινδίας υπάρχουν τρεις διαβαθμίσεις: δουλεία και δεσμά χρέους, *adhiya* και οικότροφοι. Τα θύματα του δουλεμπορίου του σεξ αρχικά εντάσσονται στη δουλεία ή στα δεσμά χρέους. Αυτές τις δύο καταστάσεις τις συνδυάζω, διότι, παρ' όλο που η δουλεία και τα δεσμά χρέους

διαφέρουν ως όροι, στις γειτονιές των πορνείων της Ινδίας λειτουργούν με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Άτομα που υπήρξαν θύματα του λαθρεμπορίου του σεξ μου είπαν ότι έπρεπε να δουλεύουν για την εξόφληση του χρέους κάνοντας σεξ με όποιον πελάτη τα επέλεγε. Ότι τα κρατούσαν παρά τη θέλησή τους και τα ανάγκαζαν να συμμορφωθούν με βασανιστήρια, ασιτία και ναρκωτικά. Τα χρέη τους ήταν αστεία. Οι *gharwali* λένε στο θύμα ένα ποσό –π.χ. χίλια δολάρια– στο οποίο συσσωρεύουν τόκους άνω του 100% κάθε έτος. Αφαιρούν επίσης τα έξοδα του φαγητού, των φαρμάκων και επιβάλλουν χρηματικές ποινές για κακή συμπεριφορά. Οι τρόποι για να ξεφύγουν από τη σκλαβιά οι νέες γυναίκες είναι ελάχιστοι. Μπορεί να τις στέλνουν πίσω στο χωριό τους ντυμένες με όμορφα ρούχα και με την τσέπη γεμάτη ρουπίες για να στρατολογήσουν νέα θύματα· μπορεί να τις βγάζουν στο δρόμο, αν δεν

Γυναίκα, θύμα αναγκαστικής πορνείας, έξω από το *pinjara* της στην Οδό Φώκλαντ.

δελεάζουν πα αρκετούς πελάτες· ή μπορεί να περάσουν στο σύστημα *adhiya*, όταν συμβιβαστούν πλέον με τη ζωή της πόρνης.

Όλες οι πόρνες *adhiya* που συνάντησα ήταν πρώην σκλάβες και η καθεμία απ' αυτές επιθυμούσε να μην υποχρεωθεί να ζήσει από τα χρήματα της πορνείας. Στο σύστημα *adhiya* (που σημαίνει στην κυριολεξία «το μισό»), η γυναίκα μένει στο πορνείο και μοιράζεται την αμοιβή της με τον *malik*. Οι πόρνες αυτής της κατηγορίας αποφασίζουν εάν θα δεχθούν ή όχι έναν πελάτη, αλλά δεν μπορούν πάντα να είναι τόσο επιλεκτικές, γιατί όταν ο *malik* κρίνει πως μια πόρνη δεν παράγει επαρκή έσοδα, θα την αντικαταστήσει με νέα σκλάβα. Τα οικονομικά του συστήματος *adhiya* λειτουργούν ανεξαιρέτως εις βάρος της πόρνης. Αυτές πρέπει να πληρώνουν τα λαδώματα των αστυνομικών και οι ιδιοκτήτες των πορνείων τις χρεώνουν για τα γενικά έξοδα, τη συντήρηση του δωματίου και άλλα τυχαία έξοδα. Οι εργαζόμενες υπ' αυτό το σύστημα συχνά συνεργάζονται με τις *gharwali* βοηθώντας στην προσαρμογή των νέων σκλάβων. Αναλαμβάνουν τον ρόλο της μεγάλης αδελφής, φροντίζουν τα τραύματα και πείθουν τις νέες σκλάβες πως είναι καλύτερο να υπακούν στην *gharwali*, ώστε κάποια μέρα να γίνουν «ελεύθερες» πόρνες *adhiya*.

Οι οικότροφοι είναι πόρνες με ελεύθερη συναίνεση ή *adhiya* που έχουν εξοικονομήσει αρκετά χρήματα για να φύγουν από το πορνείο, αλλά έχουν τα μέσα για να νοικιάζουν ένα δωμάτιο σ' αυτό, όπου δέχονται πελάτες. Το ενοίκιο αντιστοιχεί συνήθως στο 15-20% των εσόδων. Οι περισσότερες οικότροφοι πόρνες εγκαταλείπουν το πορνείο όταν βρίσκουν έναν ερωμένο ή σύζυγο. Οι οικότροφοι είναι συνήθως γυναίκες γύρω στα τριάντα και χρεώνουν λιγότερα χρήματα ανά σεξουαλική συνεύρεση –πενήντα ρουπίες ή περίπου 1,10 δολάρια–, επειδή είναι μεγαλύτερες σε ηλικία από ό,τι οι άλλες πόρνες ή σκλάβες.

Όλα τα μεγάλα πορνεία που επισκέφθηκα στην Ινδία είχαν ένα μείγμα των οικονομικών διακανονισμών που αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι πόρνες *adhiya* και οι οικότροφοι καταλάμβαναν συνήθως τα μπροστινά δωμάτια και τους χαμηλότερους ορόφους, ενώ οι σκλάβες βρίσκονταν στα πίσω δωμάτια ή στους ψηλότερους ορόφους. Οι *malik*

κάνουν περίπλοκους συνδυασμούς των αναλογιών μεταξύ σκλάβων, *adhiga* και οικοτρόφων. Οι σκλάβες είναι πιο επικερδείς, αλλά απαιτείται ένας ορισμένος αριθμός πορνών *adhiga* που βοηθούν στην προσαρμογή των νέων σκλάβων κατά τη μεταβατική περίοδο και αποτελούν τη βιτρίνα του πορνείου για τους (μη διεφθαρμένους) αστυνομικούς και υπαλλήλους των κοινωνικών υπηρεσιών. Σε κάθε περίπτωση, οι *malik* μεγιστοποιούν το εισόδημα εξασφαλίζοντας όσο το δυνατόν περισσότερες σκλάβες μπορούν να εξαναγκαστούν να κάνουν σεξ με όποιον άνδρα έχει την άνεση να πληρώσει. Η μέση αναλογία των σκλάβων του σεξ ανά *malik* στα πορνεία της Βομβάνης που ερευνήσα ήταν είκοσι προς έναν, αν και υπήρχαν ορισμένοι δουλοκτήτες, όπως ο Μ.Β., που είχαν στην κατοχή τους πολύ περισσότερες.

Ένα μεγάλο λάθος

Στο τρίτο ερευνητικό ταξίδι μου στην Ινδία, σχεδίαζα να κάνω το ανάποδο, δηλαδή να ακολουθήσω βήμα-βήμα αντίστροφα τη διαδρομή μέσω της οποίας διεξάγεται το μεγαλύτερο μέρος του δουλεμπορίου του σεξ στην περιοχή: από το αγροτικό Νεπάλ μέχρι τη Βομβάν μέσω του Βαρανάσι. Πριν ξεκινήσω για το ταξίδι μου, έκανα μια γρήγορη επίσκεψη στην Οδό Φώλκλαντ. Η πρώτη πόρνη που με πλησίασε μιλούσε εξαιρετικά τα αγγλικά, κάτι που το είχα συναντήσει μόνο δύο φορές στις προηγούμενες έρευνές μου. Ήταν ντυμένη με μια στενή μπλούζα, παραφορτωμένη με κοσμήματα και μακιγιάζ, και είχε μια παράξενη ομοιότητα με μια παιδική φίλη.

Στη στιγμή, άρπαξε το χέρι μου δυνατά και είπε:

«Γεια. Διακόσιες ρουπίες [4,50 δολάρια] για γαμήσι και πίπα».

«Μιλάς αγγλικά;» ρώτησα

«Ναι. Εκατόν πενήντα ρουπίες, υπόσχομαι να σου αρέσει».

«Από πού είσαι;» ρώτησα.

«Από το Πουντζάμπ».

«Πόσο καιρό είσαι εδώ;»

«Έξι μήνες... Έλα, θα σου κάνω έκπτωση, είσαι ο πρώτος πελάτης της ημέρας. Εκατό ρουπίες».

«Πώς έμαθες αγγλικά;» ρώτησα

«Πήγα σχολείο, μέχρι την έβδομη τάξη».

«Πήγες σχολείο μέχρι την έβδομη τάξη;»

«Ναι».

«Πόσων ετών είσαι;»

«Δεκαεφτά... Έλα τώρα, εκατό ρουπίες, υπόσχομαι ότι θα σου αρέσει».

Τραβούσε δυνατά το μανίκι μου, προσπαθώντας απελπισμένα να κλείσει μια συμφωνία. Τη ρώτησα πώς ήρθε στη Βομβάν. Δεν απάντησε.

«Έλα, κύριε, σε παρακαλώ», είπε ικετευτικά.

Με τη γωνία του ματιού μου κρυφοκοίταζα τον *malik* της που με παρακολουθούσε με προσοχή. Η ευκαιρία να μιλήσω αγγλικά ήταν πολύ καλή για να την αφήσω να πάει χαμένη. Συμφώνησα στην τιμή και μπήκα μέσα στο κλουβί της.

Το *rinjara* περιείχε δύο λερωμένα στρώματα, φωτογραφίες μοντέλων με μπκίνι, μια μικρή τοιμεντένια λεκάνη και μια ανοξειδωτη κανάτα νερού. Το κορίτσι μου ζήτησε τα χρήματα. Έβγαλα διακόσιες ρουπίες από το τσαντάκι της μέσης και αυτή τα έχωσε εν ριπή οφθαλμού στον κόρφο της. Όταν ξεκίνησε να ξεκουμπώνει το μπλουζάκι της, τη σταμάτησα και της είπα: «Θέλω μόνο να μιλήσουμε».

Μιλούσαμε ψιθυριστά. Μου είπε πως όταν ο πατέρας της τη σταμάτησε από το σχολείο για να δουλέψει, ένας *dalal* της πρόσφερε δουλειά μοδίστρας στη Βομβάν. Αφού έφτασε, πουλήθηκε σε έναν *malik*. Δεν ήθελε να συζητήσει για τις συνθήκες της ζωής της και δεν απάντησε όταν τη ρώτησα αν ήθελε να επιστρέψει στο σπίτι της. Όταν της πρόσφερα πληροφορίες για ένα κοντινό καταφύγιο, αρνήθηκε. Τότε της ζήτησα κάτι που δεν είχα ζητήσει ποτέ από μια σκλάβη του σεξ: να βγάλω μια φωτογραφία.

Όχι την ίδια, αλλά το *rinjara*. Είχα μπει σε αμέτρητα πορνεία πολλών χωρών και ήθελα να δείξω στους ανθρώπους με τι έμοιαζαν. Στην

πραγματικότητα, είχα σχεδιάσει από το πρωί να βγάλω μια τέτοια φωτογραφία, γιατί ήταν η πρώτη φορά που είχα μαζί μου μηχανή όντας μέσα σε ένα χώρο εμπορίου του σεξ.

Η νεαρή γυναίκα από το Πουντζάμπ αρνήθηκε αμέσως. Όταν της πρόσφερα χρήματα, πετάχτηκε έξω και μπήκε ένα άλλο κορίτσι. Το δεύτερο κορίτσι σχημάτισε γροθιά και χτύπησε ελαφρά το πρόσωπό του.

«Θα μας τσακίσουν στο ξύλο», είπε το κορίτσι από το Πουντζάμπ.

Το δεύτερο κορίτσι βγήκε έξω ξανά και εγώ υποχώρησα. Ευχαρίστησα την κοπέλα που μου μίλησε και ήμουν έτοιμος να φύγω όταν ο *malik* που με παρατηρούσε προηγουμένως μπήκε μέσα στο *pinjara*. Ήταν κοντός και μυώδης, τα μαλλιά του είχαν πορτοκαλί αποχρώσεις. Δίπλα του είχε δυο *goondas* (τραμπούκους). Με παγίδευσαν μέσα. «Κάμερα! Κάμερα!» φώναξε ο *malik* και ζήτησε θυμωμένα το σακίδιό μου. Αρνήθηκα να το δώσω. Κατέφτασαν και άλλοι τρεις τραμπούκοι. Για πρώτη φορά από τότε που άρχισα την έρευνά μου αντιμετώπιζα πραγματικά πρόβλημα.

Ο *malik* τράβηξε απότομα το σακίδιο, μέσα στο οποίο δεν είχα μόνο τη φωτογραφική μηχανή, αλλά και τα αεροπορικά εισιτήρια και το διαβατήριό μου. Τεντώθηκα και αρνήθηκα να τον αφήσω να πάρει το σακίδιο. Το νταπλίκι μου δεν πέρασε. Ένας από τους *goondas* έβαλε στο χέρι του *malik* ένα αιχμηρό μεταλλικό πράγμα. Ο άλλος με έσπρωξε απότομα. Είδα τι μ' έπαιρνε να κάνω, έβγαλα το κινητό μου και απείλησα ότι θα καλέσω την αστυνομία. Για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου δίστασαν και εκείνη τη στιγμή όρμησα έξω από το *pinjara* και κατέβηκα τρέχοντας σαν τρελός την Οδό Φώλκλαντ. Με κυνήγησαν, αλλά δεν σταμάτησα να τρέχω όσο πιο γρήγορα μπορούσα μέχρι να διασχίσω τον μισό δρόμο προς το κέντρο της Βομβάνς.

Αργότερα το ίδιο βράδυ καταριόμουν την αλαζονεία μου. Τόσα χρόνια έμπαινα στη φωτιά και έβγαινα αλώβητος. Βεβαίως εκείνοι οι άνθρωποι θα εμπόδιζαν με κάθε μέσο την όποια απόπειρα να εκτεθούν – ανάγκαζαν έφηβες σκλάβες να κάνουν έρωτα με είκοσι άντρες την ημέρα! Βεβαίως, η σκλάβα ειδοποίησε τον *malik* της· πώς ήταν δυνατόν να ξέρει ότι δεν με είχε στείλει εκείνος για να δοκιμάσει την αφοσίωσή

της; Οι παλιές μου επιτυχίες με είχαν κάνει αλαζονικό και η αλαζονεία τιμωρείται. Παρ' όλο που συνέχισα να ερευνώ το λαθρεμπόριο του σεξ σε άλλα μέρη της Ινδίας, δεν ξαναπήγα ποτέ στην Οδό Φώλκλαντ. Δεν είχα καμιά δουλειά εκεί και φοβόμουν ότι αυτά τα κορίτσια θα είχαν ξυλοκοπηθεί εξαιτίας μου. Εκείνη τη νύχτα έπαθα μια βαριά δηλητηρίαση από μανιτάρια και έκανα εμετό τριάντα τέσσερις φορές. Θεία δίκη. Δέχτηκα στωικά την τιμωρία μου.

Οι όχθες της λύτρωσης

Έκανα δυο μέρες για να συνέλθω και ύστερα άρχισα το ταξίδι μου προς τον Βορρά. Η πρώτη στάση μου ήταν η ιερή πόλη του Βαρανάσι, στη συνέχεια τα παραμεθόρια χωριά του κρατιδίου Μπιχάρ, μετά διέσχισα τα σύνορα με το Νεπάλ και κατευθύνθηκα προς την πρωτεύουσα Κατμαντού. Από την Κατμαντού θα ταξίδευα στην απόμακρη περιοχή Σιντουπάλτσok, για να μάθω γιατί τόσο πολλά κορίτσια απ' αυτούς τους απομονωμένους λόφους γίνονταν θύματα του λαθρεμπορίου του σεξ.

Φωλιασμένο στις όχθες του ποταμού Γάγγη, στο βόρειο κρατίδιο του Ούταρ Πραντές, το Βαρανάσι είναι μία από τις ιερότερες πόλεις στην Ινδία. Λέγεται ότι ο ποταμός σχηματίστηκε σε μια πρωτύτερη περίοδο του χρόνου, όταν η παντοδύναμη θεά Γκάνγκα απείλησε να πνίξει τη γη σε ένα κείμαρρο ουράνιου νερού που θα ξέπλενε τις αμαρτίες του κόσμου. Οι *sadhus* (άγιοι) τρομοκρατήθηκαν και έκαναν θυσίες στον Σίβα, εκλιπαρώντας τη βοήθειά του. Επειδή η Γκάνγκα ήταν μεγαλύτερη αδελφή της συζύγου του Σίβα, της Παρβάτι, ήξερε πώς ακριβώς να την νικήσει. Όταν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, η Γκάνγκα εκσφενδονίστηκε προς τη γη και ο Σίβα εμφανίστηκε σε μια χαράδρα γεμάτη ξερό χώμα ακριβώς από κάτω της. Με τη δύναμη του νου, παγίδευσε τη βίαιη κάθοδό της μέσα στα μπλεγμένα του μαλλιά. Οι κόμπι των βοστρύχων του ανέκοψαν την πτώση της και την ανάγκασαν να κυλήσει απαλά στο πρόσωπό του, στα χείλη του και μετά στην πτύχωση της γης που σήμερα ρέει ο ποταμός Γάγγης.

Λόγω της θεϊκής καταγωγής του Γάγγη, οι ινδουιστές πιστεύουν ότι το νερό του μπορεί να απομακρύνει την αρνητική καρμική συσσώρευση και να ωθήσει τους ανθρώπους πιο κοντά στην απελευθέρωση (*moksha*) από τον κύκλο της ζωής και του θανάτου (*samsara*) που τους σκλαβώνει και κάνει την ανθρώπινη κατάσταση μαρτυρική. Ο καλύτερος τρόπος για να πετύχει κανείς την παντοτινή απελευθέρωση είναι να ρίξει τις στάχτες του νεκρού στα νερά του Γάγγη μετά την αποτέφρωση. Πολλοί φιλόσοφοι και θρησκευτικοί στοχαστές έχουν υποστηρίξει ότι επειδή ο Γάγγης ξεπήδησε από μια ερωτική σχέση του θεού με την αδελφή της συζύγου του, κάθε απολύτρωση γεννιέται μέσα στη διαφθορά. Έμαθα πόση διαφθορά υπάρχει κάτω από την επιφάνεια μιας από τις πιο ιερές πόλεις της Ινδίας, όταν επισκέφθηκα τη Ρατζάνα Γκάουρ, διευθύντρια του Κέντρου Έρευνας για την Κοινωνική Δράση (ΚΕΚΔ) στο Βαρανάσι.

Το πρωί που έφτασα στο γραφείο της, η Ρατζάνα ήταν πολύ εκνευρισμένη. Μόλις είχε λάβει ένα μήνυμα ότι κάποιοι γονείς σε γειτονικό χωριό είχαν πουλήσει την κόρη τους σε λαθρέμπορο για πεντακόσιες ρουπίες (11 δολάρια). Έστειλε αμέσως επιτόπου έναν κοινωνικό λειτουργό για να εξακριβώσει τα γεγονότα και προσευχόταν να μην είναι πολύ αργά. Όσο περιμέναμε, η κ. Γκάουρ περιέγραψε τον ρόλο του Βαρανάσι στο παράνομο, για την Ινδία, εμπόριο του σεξ. Επιβεβαίωσε τη δήλωση της Ουρμίλα ότι οι κοπέλες από το Νεπάλ φτάνουν συνήθως στο Βαρανάσι, όπου παραδίδονται στους τοπικούς *dalal* που τις διανέμουν στη Βομβάν, το Νέο Δελχί, την Καλκούτα, την Τσενάι και σε άλλες μεγάλες πόλεις. Πιο πρόσφατα, τα θύματα έμεναν κατά την περίοδο προσαρμογής στη Σίβντας Πουρ, επειδή οι ιδιοκτήτες των πορνείων της Βομβάν προτιμούσαν τα κορίτσια που είχαν καμφθεί και ήταν υποταγμένα. Οι *dalal* χρέωναν ένα 20% πάνω από τη συνήθη τιμή γι' αυτά τα κορίτσια. Η περίοδος προσαρμογής ήταν, συνεπώς, μια ψυχρή επιχειρηματική απόφαση. Σπάστε πρώτα εντελώς το ηθικό των κοριτσιών και κερδίστε πολύ περισσότερα στη συνέχεια.

Η Σίβντας Πουρ δεν ήταν τόσο μεγάλη όσο η Οδός Φώλκλαντ ή η Καματιπούρα. Αποτελούνταν από πορνεία τύπου *pinjaras* σε ένα δρόμο όχι μακρύτερο από ένα τέταρτο του μιλίου. Συνήθως υπήρχαν περίπου

2.000 πόρνες στη Σίβντας Πουρ, αλλά την προηγουμένη της άφιξής μου ρίχτηκαν στη φυλακή από την αστυνομία για άγνωστους λόγους. Η κ. Γκάουρ με πληροφόρησε ότι, κατά τις εφόδους της αστυνομίας στο Βαρανάσι, δεν συλλαμβάνονταν ποτέ οι ιδιοκτήτες των πορνείων και οι πελάτες, μόνο οι πόρνες. Αφού έπεφταν τα σχετικά λαδώματα, οι περισσότερες επέστρεφαν στους ιδιοκτήτες τους. Ήταν μια συνηθισμένη κομπίνα.

Αρχικά πίστευα ότι η ορθόδοξη κοινωνία του Βαρανάσι θα πρόσφερε καλύτερη προστασία στις γυναίκες και στα παιδιά απ' ό,τι άλλες περιοχές της Ινδίας. Ωστόσο, φάνηκε ότι η ορθόδοξη ινδουιστική κουλτούρα διευκόλυνε μεγαλύτερες παραβιάσεις. Το Βαρανάσι ήταν γεμάτο με μεγάλους και μικρούς δουλέμπορους που εκμεταλλεύονταν αμέτρητες γυναίκες και παιδιά, τόσο από εκεί όσο και εκείνα που έρχονταν από το Μπαγκλαντές και το Νεπάλ. Οι βιασμοί, η ενδοοικογενειακή βία και η παιδοφιλία οργιάζαν. Ρώτησα τη Ρατζάνα γιατί υπήρχε τόσο πολλή βία εις βάρος των γυναικών στο Βαρανάσι.

«Γιατί οι άντρες ξέρουν ότι οι γυναίκες δεν θα πουν τίποτε», απάντησε. Η αποστολή της Ρατζάνα ήταν να το αλλάξει αυτό. Κάποτε είχε υπάρξει και η ίδια θύμα. Ανάμεσα στα θύματα βρισκόταν ένα κορίτσι που το έλεγαν Ντεβίκα. Ιδού η ιστορία που μας είπε:

Μια μέρα, όταν ήμουν δεκατριών ετών, κάποιος που τον έλεγαν Ρατζ και τον γνωρίζαμε με ενόχλησε καθώς πήγαινα στο σχολείο. Με έσυρε από το χέρι και μου είπε πως θα με σκοτώσει εάν φωνάξω βοήθεια. Με πήγε στο σπίτι του και με βίασε. Με κακοποιούσε κάθε μέρα και έφερνε κι άλλους άντρες να κάνουν έρωτα μαζί μου. Ύστερα από ένα μήνα και δύο ημέρες, η μητέρα μου με βρήκε και ήρθε μαζί με την αστυνομία. Την επόμενη μέρα ο Ρατζ ήρθε στο σπίτι μας και είπε: «Κατέστρεψα τη ζωή της κόρης σας και θα καταστρέψω και τις άλλες κόρες σας». Είπε ότι θα μας σκότωνε αν πηγαίναμε στο δικαστήριο. Τότε οι δικηγόροι του ΚΕΚΔ μας βοήθησαν να καταφύγουμε στον νόμο. Η υπόθεσή μου βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Δεν θα μου άρεσε να καταθέσω σε δικαστήριο

μπροστά σε τόσο πολλούς ανθρώπους, αλλά θέλω να τιμωρηθεί ο Ρατζ ώστε να μην μπορεί να βλάψει άλλα κορίτσια όπως έβλαψε εμένα.

Επειδή ήταν πολύ μικρή, η Ντεβίκα δυσκολευόταν να διηγηθεί την ιστορία της. Ύστερα από λίγα λεπτά άρχισε να κλαίει και η Ρατζάνα την άφησε να φύγει και μου είπε τις λεπτομέρειες. Μου είπε πως όταν έσωσαν την Ντεβίκα ήταν έγκυος και κανένα νοσοκομείο δεν τη δεχόταν, επειδή ήταν πολύ μικρή. Γέννησε το παιδί μετά από εφτά μήνες, αλλά το βρέφος πέθανε λίγες ημέρες μετά τη γέννηση. Η Ρατζάνα μου είπε επίσης ότι η Ντεβίκα αναγκαζόταν να συνευρίσκεται με πάνω από είκοσι άντρες την ημέρα, στο διαμέρισμα-πορνείο του Ρατζ. Το να πείσει την αστυνομία να ασκήσει δίωξη κατά του Ρατζ ήταν ένας εφιάλτης. Στην αρχή, η αστυνομία θεώρησε ότι η Ντεβίκα ήταν πόρνη με τη θέλησή της. Το ΚΕΚΔ χρειάστηκε να ασκήσει πιέσεις στην αστυνομία επί ένα μήνα, για να ασκηθεί δίωξη κατά του Ρατζ, τον Μάιο του 2005. Όταν τον έφεραν για ανάκριση, ισχυρίστηκε ότι η Ντεβίκα ήταν γυναίκα του. Υποκλίθηκε επίσης στη μητέρα της, Σάμα, σαν να ήταν πεθερά του. Η αστυνομία είπε στη Σάμα: «Είσαι μια φτωχή *dalit*,⁽⁴⁾ έχεις ένα γαμπρό. Μην παραπονιέσαι». Επειδή η Ντεβίκα δεν είχε πιστοποιητικό γέννησης, δεν υπήρχε τρόπος να βεβαιώσει την ηλικία της, γι' αυτό ο Ρατζ ισχυρίστηκε ότι ήταν δεκαέξι ετών και έτσι, νομικά, ήταν ενήλικη, μπορούσε δηλαδή να παντρευτεί και να έχει σεξουαλικές σχέσεις.⁽⁵⁾ Το ΚΕΚΔ πλήρωσε τα έξοδα μιας ιατρικής εξέτασης, μέσω της οποίας βεβαιώθηκε ότι η Ντεβίκα ήταν μόνο δεκατριών ετών. Παρά τα εμπόδια, το ΚΕΚΔ έκανε μήνυση εναντίον του Ρατζ βάσει του άρθρου 376 του νόμου περί βιασμού. Την εποχή της επίσκεψής μου, ο Ρατζ απειλούσε να σκοτώσει την Ντεβίκα και τα μέλη της οικογένειάς της. Η αστυνομία δεν πρόσφερε προστασία.

Άλλα εφτά κορίτσια που προστάτευε η Ρατζάνα μου διηγήθηκαν παρόμοιες τρομακτικές ιστορίες. Ένα κορίτσι από το Μπαγκλαντές με το όνομα Μανίσα μου είπε πως ο *malik* της στη Σίβντας Πουρ την έδερνε κάθε πρωί με την πέτοινη ζώνη του που στο άκρο της είχε

μια αγκράφα. Μετά το ξυλοκόπημα την ανάγκαζε να κάνει σεξ με τον «malik, τους φίλους του, τους μαγαζάτορες της γειτονιάς και τα αγόρια που έφερνε ο malik για τσάι και γεύμα το απομεινέρο». Η Μαλίσα μου έδειξε τις βουρδουλιές στην πλάτη της, μόνιμα απομεινάρια του βασανιστηρίου που είχε υποστεί πριν ακόμη γίνει δεκαπέντε ετών. Ένα άλλο κοριτσάκι, η Αρανάνα, είχε μεταφερθεί λαθραία από το Μπιχάρ και αναγκάστηκε να γίνει σκλάβα του σεξ επί τρία χρόνια στο Βαρανάσι, στο Νέο Δελχί και πάλι στο Βαρανάσι, πριν από τα δεκαεφτά της χρόνια.

Προς το τέλος της ημέρας, η Ρατζάνα κι εγώ πίναμε τσάι, όταν πλησίασε μια αναμαλλιασμένη και αναστατωμένη γυναίκα. Ήταν η Σάμα. Η μητέρα της Ντεβίκα. Είχε ακούσει ότι κάποιος από την Αμερική άκουγε ιστορίες και επιθυμούσε με όλη της την καρδιά να πει τις δικές της. Χειρονομούσε άγρια και με διαπερνούσε με τα λαμπερά της μάτια, καθώς περιέγραφε τα τεράστια βάσανα που μόνο μια μάνα μπορούσε να καταλάβει:

Κόντεψα να τρελαθώ μόλις κατάλαβα ότι η Ντεβίκα είχε χαθεί! Την αναζητούσα κάθε μέρα. Παρακαλούσα την αστυνομία να βοηθήσει. Έλα αύριο, μου λέγανε. Αισθανόμουν να τρελαίνομαι όταν αναρωτιόμουν τι συνέβη στην κόρη μου! Μόνο η Ρατζάνα Μπίμπι με βοήθησε να βρω το παιδί μου. Τώρα, στην υπόθεσή μας, αστυνομικοί και δικαστές λαδώνονται. Ποιον μπορούμε να εμπιστευθούμε; Κανείς δεν προστατεύει τα δικαιώματά μας. Κανείς στην κυβέρνηση δεν προστατεύει τα δικαιώματα των γυναικών.

Η Σάμα κατηγορούσε την κυβέρνηση, την αστυνομία και τους άντρες γενικά σχεδόν επί μία ώρα. Η Ρατζάνα με ρώτησε αν ήθελα να σταματήσει τον πικρό μονόλογο της Σάμα, αλλά απάντησα ότι θα την άκουγα όση ώρα ήθελε να μιλήσει. Δεν ήταν η μόνη μάνα που συνάντησα και διαμαρτυρόταν τόσο έντονα για την κτηνωδία που είχε υποστεί ένα παιδί. Όταν τελικά ξέσπασε, η Σάμα ξεστόμισε ήρεμα τρεις φράσεις που δεν θα ξεχάσω ποτέ: «Τόσοι πολλοί κακοί άντρες πληγώνουν

νεαρά κορίτσια. Πώς μπορούμε να τους σταματήσουμε; Υπάρχει τέλος στα βάσανα των γυναικών;»

Εκείνη ακριβώς τη στιγμή ο κοινωνικός λειτουργός της Ρατζάνα όρμησε μέσα στο γραφείο. Μετά από μια ολόκληρη ημέρα που πήγαινε από χωριό σε χωριό προσπαθώντας να βρει το κορίτσι, έμαθε ότι ο λαθρέμπορος είχε ήδη φύγει προς άγνωστο προορισμό. Το παιδί είχε καθεί.

Συνάντηση με έναν λαθρέμπορο του σεξ

Από το Βαρανάσι, συνέχισα το ταξίδι μου προς το Νεπάλ διασχίζοντας με το νυχτερινό τρένο το Μπιχάρ, το πιο φτωχό κρατίδιο της Ινδίας. Μαζί με τη Σουπρίγια Άβαστι, διευθύντρια του «Ελευθερώστε τους Σκλάβους» στη Νότια Ασία, δύο τοπικοί ειδικοί στο δουλεμπόριο του σεξ, οι Κανχίγια Σινγκ και Ντιπάκ Κουμάρ, με συνάντησαν στην πόλη Καπάρ. Με τη βοήθειά τους ταξίδεψα στα απόμακρα χωριά Καμάλ Ντόχα, Γκορχίγια και σε άλλα κοντά στη νεπαλέζικη μεθόριο, όπου έμαθα ότι κάθε μήνα εκατοντάδες Νεπαλέζες μεταφέρονται μέσω της περιοχής από λαθρέμπορους του σεξ καθ' οδόν προς τα αστικά κέντρα της Ινδίας. Έμαθα επίσης ότι οι λαθρέμποροι λυμαίνονταν αυτά τα χωριά και άλλα παρόμοια. Ένας από αυτούς τους λαθρέμπορους ήταν ο μόνος αυτής της κατηγορίας που συνάντησα. Τον έλεγαν Σαλίμ.

Όπως οι περισσότερες περιοχές τις οποίες λυμαίνονται οι λαθρέμποροι του σεξ, έτσι και το Μπιχάρ είναι απελπιστικά φτωχό. Οι περισσότεροι κάτοικοί του ζουν με πενήντα σεντς την ημέρα, μια τόσο μεγάλη φτώχεια που αυξάνει κατά πολύ τα επίπεδα εγκληματικότητας στην Ινδία. Στο Μπιχάρ διαπράττεται ένας φόνος κάθε δύο ώρες, ένας βιασμός κάθε έξι ώρες και λεπλατείται μία τράπεζα κάθε ημέρα. Από το 1990, έχουν δολοφονηθεί πάνω από χίλιοι πολιτικοί αξιωματούχοι και έχουν γίνει τριάντα τρεις χιλιάδες απαγωγές για λύτρα. Μόνο το 17% των νοικοκυριών έχει τουαλέτα· μόνο το 10% έχει ηλεκτρισμό. Αν και οι μεσαίες και ανώτερες τάξεις της Ινδίας είδαν να βελτιώνεται πολύ

γρήγορα το βιοτικό τους επίπεδο τις δύο τελευταίες δεκαετίες, το καθαρό πόσιμο νερό, η επαρκής τροφή, τα ενδύματα και η βασική ιατρική φροντίδα είναι πολυτέλειες που δεν μπορούν να έχουν οι περισσότεροι κάτοικοι του Μπιχάρ. Με τόση φτώχεια και βία, οι λαθρέμποροι του σεξ δεν συναντούν μεγάλη δυσκολία στη στρατολόγηση νέων σκλάβων, δίνοντας απλώς υποσχέσεις μισθωτής εργασίας στην Ινδία και στο εξωτερικό.

Όπως είναι φυσικό, οι κάτοικοι του Μπιχάρ δεν εμπιστεύονται καθόλου τους παρείσακτους, ιδίως στα μουσουλμανικά χωριά κοντά στη μεθόριο του Νεπάλ. Όταν πρωτοέφτασα στο Καμάλ Ντόχα, ο πρεσβύτερος του χωριού δεν μου επέτρεψε να συναντηθώ με κανέναν, επειδή με πέρασε για κατάσκοπο της κυβέρνησης που ερευνά για τη φημολογούμενη δραστηριότητα της Αλ Κάιντα στο χωριό του. Ο Κανχίγια χρειάστηκε τριάντα λεπτά για να κερδίσει την εμπιστοσύνη του. Όμως οι κάτοικοι δεν ήταν καθόλου πρόθυμοι να μιλήσουν για τις κόρες τους, ότι πιθανώς είχαν αναγκαστεί να εργάζονται ως πόρνες. Ήταν μεγάλη ντροπή για την οικογένεια. Εντούτοις, άκουσα πολυάριθμες ιστορίες λαθρεμπορίου του σεξ καθώς ταξίδευα από χωριό σε χωριό. Άντρες έπαιρναν για συζύγους έφηβες και τις πωλούσαν στους *dalal*, οδηγούς αμαξιών έκαναν απαγωγές κοριτσιών και τα οδηγούσαν στα πορνεία της Βομβάνης και πρώην θύματα του λαθρεμπορίου του σεξ, όπως η Μπίμπι Αχμάντι, μου είπαν ότι αρκετοί γονείς την είχαν πλησιάζει για να βρει δουλειά στις κόρες τους. Όταν ρώτησα τις οικογένειες κατά πόσο αλήθευε αυτό, οι περισσότεροι γονείς το αρνήθηκαν, αλλά λίγοι ομολόγησαν ότι ήθελαν να στείλουν ένα παιδί για δουλειά, με τη φρικτή ελπίδα ότι θα λαμβάνουν επαρκές εισόδημα για να θρέψουν τους άλλους απογόνους τους.

Στη νεπαλέζικη πλευρά των συνόρων, επικρατούσε η ίδια κατάσταση. Σ' ένα χωριό που ονομαζόταν Αμχάι Μπαριάτι, στο διαμέρισμα Μάρανγκ, ένας άντρας μου είπε: «Έχουν φύγει πολλά κορίτσια από το χωριό μας με τους *dalal* που υπόσχονται δουλειά στην Ινδία. Δεν ξανακούσαμε τίποτε γι' αυτά». Άλλοι μου είπαν ότι οι γυναίκες μεταφέρονται λαθραία στη Μέση Ανατολή για να εργαστούν ως οικιακές βοηθεί· και οι

άντρες επίσης μεταφέρονται σαν σκλάβοι στη Μέση Ανατολή (κυρίως στο Ντουμπάι), στη Μαλαισία και στη Σιγκαπούρη για να δουλέψουν στις οικοδομές. Σε κάθε χωριό, η φτώχεια και οι προκαταλήψεις σχετικά με το φύλο καθιστούν τις γυναίκες εξαιρετικά ευάλωτες στο δουλεμπόριο του σεξ. «Η κόρη μου βιάστηκε όταν ήταν δώδεκα ετών», μου είπε ένας πατέρας. «Εξαιτίας αυτού δεν μπορεί να παντρευτεί. Είχαμε μια πρόταση να εργαστεί στην Κατμαντού, σε εργοστάσιο ρούχων. Αυτό ήταν πριν από δύο χρόνια. Από τότε δεν έχουμε μάθει νέα της». Ένας άλλος πατέρας είπε: «Η κόρη μου έμεινε χήρα στα είκοσι έξι της. Δεν της επιτρεπόταν να δουλέψει εδώ. Ένας άντρας της υποσχέθηκε δουλειά στο Πουντζάμπ. Πήγε μαζί του για να εργαστεί ως οικιακή βοηθός σε μια οικογένεια. Δεν έχουμε μάθει τίποτε γι' αυτήν από τότε».

Και μετά ήταν ο Σαλίμ. Επί χρόνια φανταζόμουν τι θα μπορούσα να πω όταν συναντούσα κάποιον λαθρέμπορο του σεξ. Να ζητούσα να μάθω πώς έβγαζε κέρδος γνωρίζοντας ότι στέλνει γυναίκες και παιδιά στα βασανιστήρια; Θα τον στραγγάλιζα, θα τον παρέδιδα στην αστυνομία, θα ζητούσα έναν κατάλογο των θυμάτων και των προορισμών ώστε να απελευθερωθούν οι σκλάβες; Όταν συνάντησα τον Σαλίμ, μια ηλιόλουστη ψυχρή ημέρα στις εσχατιές του Μπιχάρ, δεν ήξερα πώς να αντιδράσω. Ήταν τόσο συνηθισμένος – ένας άντρας όπως όλοι οι άλλοι του χωριού. Η εμφάνισή του ήταν κοινή, το μουστάκι του πλουμιστό, τα μαλλιά του καθαρά και χτενισμένα. Μίλησε εντελώς ψυχρά για το πώς έπαιρνε μικρά αγόρια για να τα μεταφέρει στις ταπητουργίες στις πόλεις των καλιών Βαρανάσι και Μπάντοϊ⁽⁶⁾ και κοριτσάκια για πορνεία στο Νέο Δελχί και τη Βομβάη.

«Ένας άντρας με τα χρήματα με συναντά στο Βαρανάσι», μου εξήγησε. «Στέλνω τα παιδιά μ' αυτόν. Όταν επιστρέφω, χρησιμοποιώ κάποια από αυτά τα χρήματα για να πληρώσω τους γονείς για τα επόμενα παιδιά».

Ο Σαλίμ μου είπε ότι οι γονείς ζητούσαν συχνά χρήματα με αντάλλαγμα τα παιδιά τους.

«Συνήθως πληρώνομαι με πέντε χιλιάδες ρουπίες [110 δολάρια] για ένα αγόρι και με εφτά ή οκτώ χιλιάδες [175 δολάρια] για τα

κορίτσια. Απ' αυτές δίνω χίλιες [22 δολάρια] στους γονείς. Πληρώνομαι επίσης εκατόν εξήντα ρουπίες σε προμήθεια για κάθε τετραγωνικό μέτρο χαλιού που υφαίνουν τα παιδιά τα οποία μεταφέρω. Δεν παίρνω προμήθεια για τα κορίτσια».

Καθώς άκουγα τον Σαλίμ, ένιωσα σαν να παρακολουθούσα τον εαυτό μου σε ταινία. Ο Σαλίμ, με ψυχρή ειλικρίνεια και στέρεη λογική, εξηνούσε πώς αποκόμιζε μεγάλο εισόδημα με το δουλεμπόριο των ντόπων παιδιών. Η επιχειρηματική του δραστηριότητα ήταν απλή και αποδοτική και δεν είχε ηθικούς ενδοιασμούς γιατί πολλοί γονείς τον προσέγγιζαν για να στείλουν κάποιο από τα παιδιά τους για δουλειά. Ήξερα ότι στον κόσμο υπάρχουν χιλιάδες Σαλίμ και για πρώτη φορά συνειδητοποίησα ότι δεν χρησιμοποιούνταν από τους δουλοκτήτες στους οποίους πουλούσαν γυναίκες και παιδιά, αλλά από έναν πολύ πιο μοχθηρό εγκληματία: τη φτώχεια.

Πριν φύγει ο Σαλίμ για να πάει να γευματίσει με τη γυναίκα και τους τρεις γιους του, τον ρώτησα πόσο καιρό έκανε τον *dalal*.

«Μεταφέρω παιδιά στο Βαρανάσι δέκα χρόνια», απάντησε. «Μέχρι στιγμής ο αριθμός τους πλησιάζει τα τριακόσια».

Λαθρεμπορία ανθρώπων και εργάτες-δουλοπάροικοι

Εκτός από τη στρατολόγηση από τα χωριά της περιοχής τους, οι *dalal* όπως ο Σαλίμ πρόσφατα έχουν αρχίσει να στρατολογούν άτομα από τις πόλεις της βόρειας Ινδίας όπου επικρατούν σχέσεις δουλοπαροικίας και να τους μεταφέρουν για καταναγκαστική εργασία σε όλη τη χώρα και για πάσης φύσεως δραστηριότητα, σε υφαντήρια χαλιών, στην κεραμοποιία, στη γεωργία ή στην πορνεία. Η δεξαμενή των δυνητικών θυμάτων είναι τεράστια –περίπου έξι από τους δέκα σκλάβους στον κόσμο είναι δουλοπάροικοι εργάτες στη Νότια Ασία⁽⁷⁾ και επειδή αυτοί οι εργάτες ήδη είναι σκλάβοι, δεν δημιουργούν ή δημιουργούν ελάχιστα προβλήματα στους νέους ιδιοκτήτες τους. Το βασικό μέσο που χρησιμοποιείται για να εξασφαλίζονται θύματα είναι το ίδιο που χρησιμο-

ποιεί ο Σαλίμ με τους γονείς στο χωριό του: οι τιμές αγοράς που πληρώνονται για τα παιδιά, μόνο που στη συγκεκριμένη περίπτωση βοηθούν για την ελάφρυνση των χρεών προς τον γαιοκτήμονα ή τον δουλέμπορο. Η εξαπάτηση είναι επίσης ένα τέχνασμα, καθώς είναι πολύ δύσκολο να αντισταθούν αυτοί οι άνθρωποι στην υπόσχεση για μια θέση μισθωτού εργάτη.

Συνάντησα εκατοντάδες δουλοπαροίκους στην Ινδία, οι περισσότεροι εκ των οποίων ήταν *dalit*, και κατάλαβα πολύ γρήγορα γιατί καταλήγουν τόσο πολλοί στα χέρια των δουλεμπόρων. Σ' ένα χωριό που ονομάζεται Μάχι, πάνω από 2.500 *dalit* μοχθούσαν ως δουλοπάροικοι για δύο αδελφούς που είχαν στην ιδιοκτησία τους την περισσότερη γη στην περιοχή.⁽⁸⁾ Αυτοί οι αδελφοί ήταν επίσης εκείνοι που δάνειζαν χρήματα και μ' αυτό τον τρόπο αποκτούσαν σκλάβους εργάτες. Οι κάτοικοι του χωριού εργάζονταν σε τρεις κλάδους: στην ταππουργία, στη γεωργία και στην κεραμοποιία. Ο κάθε κάτοικος του Μάχι γινόταν σκλάβος για έναν εκ των δύο λόγων: για μια πολύ σημαντική τελετή της ζωής, όπως ο γάμος ή η κηδεία, ή εξαιτίας κάποιας κρίσιμης κατάστασης, όπως ασθένεια, περιβαλλοντική καταστροφή ή τραυματισμός.

Από τη μέρα που οι κάτοικοι του Μάχι δανείστηκαν χρήματα, είχαν ελάχιστη αντίληψη του δούναι και λαβείν των λογαριασμών τους. Εάν πέθαινε κάποιος που είχε δανειστεί, το χρέος περνούσε στον μεγαλύτερο γιο. Δάνεια τόσο μικρά όσο 40 δολάρια σκλάβωναν πολλές γενιές της οικογένειας. Οι εργάτες δούλευαν χρόνο με τον χρόνο χωρίς να αποκομίζουν ποτέ αρκετό εισόδημα για να ξεφύγουν από το χρέος. Σχεδόν όλο το εισόδημα επέστρεφε στον δανειστή δουλέμπορο είτε με παρακρατήσεις είτε με αγορές τροφίμων. Οι συχνοί ξυλοδαρμοί εξασφάλιζαν ότι οι δουλοπάροικοι εργαζόμενοι θα δούλευαν δεκατέσσερις ώρες τη μέρα. Εάν έβγαιναν από την περίμετρο του χωριού, βασανίζονταν ή τιμωρούνταν με περισσότερο χρέος. Οι γυναίκες και τα παιδιά ήταν το σύνθητες αντικείμενο γενετήσιας εκμετάλλευσης από τους δουλέμπορους και τους μπράβους τους. Το ξημέρωμα, όταν οι γυναίκες έβγαιναν στα χωράφια για να κάνουν τις δουλειές τους, ο δουλοκτήτης τις ανάγκαζε συχνά να κάνουν σεξ παρουσία του για να τις

ταπεινώνει και να δυναμώνει την κυριαρχία του. Εν τω μεταξύ, τα χαλιά, τα αγροτικά προϊόντα και τα τούβλα που κατασκεύαζαν οι κάτοικοι του Μάχι πωλούνταν σε χονδρεμπόρους και μικρεμπόρους με απειροελάχιστο κέρδος. Τα τούβλα χρησιμοποιούνταν για να ικανοποιηθεί η αυξημένη ζήτηση του ταχύτατα αναπτυσσόμενου κλάδου οικοδομών στην Ινδία και τα χαλιά που υφαίνονταν από αργαλειούς στριμωγμένους μέσα σε βρόμικες, μικρές λασποκαλύβες κατέληγαν στα εμπορικά μαγαζιά της Σιγκαπούρης, του Λονδίνου και της Νέας Υόρκης.

Ένας σκελετωμένος άντρας, ονόματι Γκουραχού, συνόψισε με τον καλύτερο τρόπο τις συνθήκες ζωής των συναδέλφων του δουλοπάροικων:

Είμαι πολύ φτωχός. Εδώ δίνω το αίμα μου για ψωμί και νερό. Πήρα μια προκαταβολή επτά χιλιάδες ρουπίες [155 δολάρια] πριν από

Παιδί δουλοπάροικος σε καμίνι κατασκευής τούβλων.

τρία χρόνια για τον γάμο της κόρης μου. Δεν μπορώ να πάρω αρκετή δουλειά για να ξεπληρώσω αυτό το δάνειο. Εάν το ξεπληρώσω, δεν θα μπορούμε να φάμε. Εάν τρώμε, δεν μπορώ να ξεπληρώσω το δάνειο. Ο δανειστής χρεώνει τόκο πέντε ρουπίες τον μήνα για κάθε εκατό ρουπίες που δανείζει. Όταν κερδίζω πενήντα ρουπίες, παίρνει τις είκοσι πέντε για το δάνειό μου και κρατώ τις άλλες είκοσι πέντε για μισθό. Μ' αυτό τον τρόπο, το δάνειο μεγαλώνει συνέχεια. Πεθαίνουμε σ' αυτό το χωριό. Δεν μπορούμε ποτέ να ξεπληρώσουμε τα δάνεια. Πεθαίνουμε.

Η σύζυγος του Γκουραχού συμπλήρωσε:

Ήρθε χειμώνας και τα παιδιά μου δεν έχουν ζεστά ρούχα. Πώς θα επιβιώσουν; Δεν μπορώ να αγοράσω ρούχα και ο δανειστής μας χρεώνει πολλά χρήματα για τα τρόφιμα. Ένα κιλό πατάτες κοστίζει δέκα με δώδεκα ρουπίες [0,22-0,27 δολάρια]. Ένα κιλό ρύζι κοστίζει οχτώ με δέκα ρουπίες [0,18-0,22 δολάρια]. Για το αλεύρι πληρώνουμε εννέα ρουπίες [0,20 δολάρια]. Πώς να αντέξουμε τέτοιες τιμές; Όλο το χωριό δανείζεται κάποια στιγμή. Όλοι είμαστε χρεωμένοι. Κανείς μας δεν μπορεί να ζήσει.

Πολλά ζευγάρια που συνάντησα στο Μάχι είχαν πέσει στη δουλοπαροικία όταν πήραν δάνειο για να παντρευτούν. Άλλοι όταν πήραν δάνειο για μια κηδεία και άλλοι δανείστηκαν για να κάνουν κάποια εγχείριση ή για να επισκευάσουν τις καλύβες τους μετά τις πλημμύρες που προκαλούν οι μουσώνες. Από καθαρή απελπισία, αρκετοί κάτοικοι του Μάχι μου είπαν ότι είχαν πουλήσει ένα και μερικές φορές δύο παιδιά στους *dalal* που υπόσχονταν μισθωτή δουλειά. Κάτι που μου δημιούργησε μεγάλη σύγχυση ήταν το ότι πολλοί άντρες σε αρκετά χωριά ομολόγησαν ότι είχαν πουλήσει τις γυναίκες τους σε έναν *dalal*, προκειμένου να ξεπληρώσουν το χρέος που φορτώθηκαν όταν τις παντρεύτηκαν.

Η ζωή των δουλοπαροίκων στο Μάχι ήταν πέρα από τα όρια της

απελπισίας και αποτελούσε το πιο κατάλληλο περιβάλλον για τους πα-
νούργους δουλέμπορους. Οι πληρωμές για τα παιδιά ή τις συζύγους
πήγαιναν κατευθείαν στην τσέπη του δανειστή δουλοκτητή, που θεω-
ρούσε ότι πού και πού λίγα μετρητά άξιζαν πολύ περισσότερο από ό,τι
η αργή και σχολαστική απόσπαση αξίας από τον δουλοπάροικο σκλάβο,
τον οποίο ούτως ή άλλως μπορούσε αμέσως να αντικαταστήσει. Επι-
σκέφθηκα πολλά χωριά στα οποία οι δουλοπάροικοι πωλούνταν στους
dalal και έκτοτε δεν άκουγε κανείς γι' αυτούς ξανά. Τέτοιες ιστορίες
άκουσα απ' τη μια άκρη στην άλλη στα χωράφια του Ούταρ Πραντές,
στο Μπιχάρ και μέχρι τα σύνορα με το Νεπάλ.

Διαβαίνοντας τα σύνορα

Τα σύνορα Ινδίας-Νεπάλ έχουν μήκος 1.850 χιλιομέτρων και περνούν
μέσα από απομακρυσμένα δάση, πεδιάδες και λόφους. Υπάρχουν
αρκετά σημεία απ' όπου πραγματοποιείται επίσημα η διάβαση και
άτομα με ινδική ή νεπαλέζικη ταυτότητα μπορούν να περνούν ελεύ-
θερα βάσει της Συμφωνίας Ανοικτών Συνόρων του 1950. Δεν απαι-
τούνται διαβατήρια ή βίζες. Αυτή η συμφωνία αποσκοπούσε στη διευ-
κόλυνση του εμπορίου μεταξύ των δύο χωρών και δίνει τη δυνατότητα
στους λαθρεμπόρους ανθρώπων να μεταφέρουν τα θύματα χωρίς δυ-
σκολία. Συνεπώς, πολλές συζητήσεις που αποσκοπούν στην καταπολέ-
μηση του λαθρεμπορίου ανθρώπων εστιάζουν την προσοχή στον πώς
μπορεί να σταματήσει η διακίνηση αυτή στα σύνορα. Ορισμένοι υποστη-
ρίζουν ότι αυστηρότεροι συνοριακοί έλεγχοι θα δυσκολέψουν τους λα-
θρεμπόρους, άλλοι λένε ότι ο καλύτερος τρόπος για να μειωθεί η ροή
είναι να τοποθετηθούν αφίσες που να εφιστούν την προσοχή και κοινω-
νικοί λειτουργοί να μιλούν με τις νεαρές μετανάστριες πριν περάσουν
τα σύνορα.

Όπως έμαθα όταν επισκέφθηκα τη συνοριακή περιοχή, καμιά από
τις δύο μεθόδους δεν είναι αποδοτική. Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι
περνούν καθημερινά από τα συνοριακά φυλάκια και οι αυστηρότεροι

έλεγχοι απλώς θα δυσκολέψουν εκατομμύρια εμπόρους και μεροκαματιάρηδες να βγάζουν το ψωμί τους. Ακόμη, οι λαθρέμποροι μπορούν εύκολα να περνούν από άλλα σημεία των ατέλειωτων μιλίων της συνοριακής περιοχής, που είναι γεμάτη αφύλακτα δάση και πεδιάδες. Οι εκστρατείες ενημέρωσης και οι συνεντεύξεις είχαν πενιχρά αποτελέσματα επίσης. Οι κάτοικοι του Νεπάλ τις εξέλαβαν ως προπαγάνδα κατά της διασυνοριακής μετακίνησης: όπως είπε ένας άνδρας, ονόματι Κρίσνα, «οι Ινδοί ξέρουν ότι δουλεύουμε πιο σκληρά και μπορούμε να τους πάρουμε τις δουλειές, έτσι έστειλαν εκείνους τους κοινωνικούς λειτουργούς για να μας εμποδίσουν να μεταναστεύουμε». Ακόμη και όταν οι άνθρωποι είχαν επίγνωση των κινδύνων της μετανάστευσης μαζί με μεσάζοντες που υπόσχονται θέσεις εργασίας, ήταν τόσο απελπισμένοι που τίποτε δεν θα τους έκανε να αλλάξουν απόφαση.

Σε αντίθεση με τους Ινδούς και τους Νεπαλέζους, άνθρωποι από άλλες εθνικότητες περνούν με πολύ μεγαλύτερη δυσκολία τα σύνορα. Στην πολυσύχναστη διασταύρωση μεταξύ Τζογκμπάνι και Μπιαρατνάγκαρ, περίμενα πάνω από δυο ώρες, ήταν η πιο βασανιστική διάβαση συνόρων στη Νότια Ασία. Οι Σουπρίγια, Κανίγια και Ντίπακ πέρασαν αμέσως γιατί είχαν ινδικές ταυτότητες, αλλά τη στιγμή που έβγαλα το αμερικανικό διαβατήριό μου και οι έξι υπάλληλοι του φυλακίου εγκατέλειψαν αμέσως το γεύμα τους και άρχισαν να συζητούν ζωηρά για το πώς θα χειριστούν την περίπτωση μου. Πρώτα, επί είκοσι λεπτά έψαχναν να βρουν το κουτί που είχαν τις επίσημες αιτήσεις μετανάστευσης της ινδικής κυβέρνησης. Καθώς τα χαρτιά ήταν βρόμικα και ακρησιμοποίητα, χρειάστηκαν άλλα τριάντα λεπτά και τρία διαφορετικά γραψίματα για να θεωρήσουν οι υπάλληλοι ότι είχαν συμπληρώσει την αίτηση σωστά. Μετά έπρεπε να γράψω με το χέρι τρία αντίγραφα, γιατί δεν είχαν φωτοτυπικό μηχάνημα. Τέλος, υπήρξαν άλλα δέκα λεπτά γεμάτα σύγχυση, επειδή τα αμερικανικά διαβατήρια δεν καταγράφουν το επίθετο του πατέρα του κατόχου. Ένας αξιωματούχος υπεύθυνος για τη μετανάστευση ήταν απολύτως σίγουρος πως το διαβατήριό ήταν πλαστό, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο. Χρειάστηκε να του εξηγήσω πολύ υπομονετικά για να τον πείσω ότι, σε αντίθεση με τα διαβατήρια του Νεπάλ

και της Ινδίας, τα αμερικανικά δεν προσδιόριζαν την ταυτότητα ενός πολίτη βάσει του ονόματος του πατέρα του. Τελικά, πέρασα από τη διαδικασία ελέγχου μετανάστευσης και προχώρησα στο τελωνείο. Οι τελωνειακοί επέμειναν να ερευνήσουν τις αποσκευές μου με επώδυνη σχολαστικότητα, καταγράφοντας σε ένα μεγάλο μαύρο βιβλίο κάθε αντικείμενο που κουβαλούσα μέσα στη χώρα: πέντε παντελόνια, πέντε φαβελάκια, δέκα μποξεράκια, δέκα ζευγάρια κάλτσες, χαρτιά, φακέλους, μία φωτογραφική μηχανή, ένα φορητό υπολογιστή, τέσσερις μπαταρίες, ένα σακουλάκι τοιπς κ.ο.κ. Όταν το παραμύθι τέλειωσε, μάζεψα τα πράγματά μου και πέρασα στο Νεπάλ.

Την επόμενη κιόλας ημέρα ξαναπέρασα στην Ινδία μέσα σε λίγα λεπτά, κατεβαίνοντας τη λεωφόρο Καρσία με ένα μεγάλο σπορ αυτοκίνητο, διασχίζοντας ένα γραφικό τοπίο με πατατοχώραφα και σιναποχώραφα. Το πέρασμα των συνόρων δεν ήταν τίποτε περισσότερο από μια γέφυρα μήκους είκοσι ποδιών πάνω από ένα ρηκό ρέμα γεμάτο σκουπίδια και αγελάδες. Η Κανίγια μου είπε πως οι *dalal* περνούσαν συχνά αυτή τη γέφυρα. Αν έπρεπε να περάσουν από το επίσημο συνοριακό σημείο –γιατί είχαν πει στο θύμα ότι περνούσαν νόμιμα για δουλειά στην Ινδία–, απλώς δωροδοκούσαν τους υπαλλήλους. Η Κανίγια και ο Ντίπακ είχαν συγκεντρώσει λεπτομερείς στατιστικές για τις δωροδοκίες των αστυνομικών προκειμένου να περνούν οι *dalal* χωρίς προβλήματα τα σύνορα. Ένας παλιός *dalal* πλήρωνε διακόσιες πενήντα ρουπίες (5,50 δολάρια) για μια μεγάλη κοπέλα (όχι έφηβη) και μέχρι χίλιες (22 δολάρια) για μια νεότερη (έφηβη ή κοντά στα είκοσι). Ένας νέος *dalal* πλήρωνε χίλιες ρουπίες (22 δολάρια) για μια μεγάλη κοπέλα και μέχρι δύο χιλιάδες (44 δολάρια) για μια νεότερη. Το δουλεμπόριο του σεξ από το Νεπάλ προς την Ινδία είναι κάτι τόσο συνηθισμένο που οι δωροδοκίες των συνοριακών υπαλλήλων ήταν κανονισμένες στο 2-5% της τελικής τιμής μιας σκλάβας, ανάλογα με την εμπειρία του δουλεμπόρου.

Από τη στιγμή που οι *dalal* διέσχιζαν τις παραμεθόριες κωμόπολεις, όπως η Μπρατνάγκαρ, η Μπαγκντόρα, η Κουτομπίχαρ και η Μπργάνι, τα θύματα μεταφέρονταν στο Βαρανάσι ή στην Γκορακπούρ,

όπου παραδίνονταν στους τοπικούς *dalal*, οι οποίοι θα τα οδηγούσαν στον τελικό προορισμό τους. Η μόνη πόλη από την οποία δεν περνούσαν ήταν η Καλκούτα, επειδή βρισκόταν πολύ κοντά στο Νεπάλ. Οι περισσότερες από τις παραμεθόριες πόλεις είχαν τις δικές τους συν-οικίες των κόκκινων φαναριών, δηλαδή λίγα ξενοδοχεία που οι ντόπιοι ήξεραν ότι εκεί υπάρχουν πόρνες. Ινδές και Νεπαλέζες περνούσαν στη μια ή στην άλλη πλευρά των συνόρων καθημερινά για να δουλέψουν στα ξενοδοχεία. Οι διαδρομές άλλαζαν τακτικά για να παραπλανούν τους μη συνενόχους αστυνομικούς και για να αποφεύγουν οι λαθρέμποροι να πληρώνουν όσους τους έκαναν πλάτες. Οι *dalal*, ακολουθούσαν επίσης τους δρόμους των κλεφτών (*chorbatos*), μυστικές διαδρομές βαθιά στα δάση, στις οποίες ήταν αδύνατον να γίνονται περιπολίες. Έκανα έρευνα σε ελάχιστα ξενοδοχεία που πρόσφεραν σεξ στις παραμεθόριες πόλεις, αλλά η τύχη δεν με ευνόπη ώστε να βρω κάποιον πρόθυμο να μου μιλήσει. Τα ξενοδοχεία ήταν από τα πιο άθλια και ζοφερά καταλύματα των σκλάβων του σεξ που είχα δει. Οι αίθουσες υποδοχής τάγκιζαν από ούρα και αλκοόλ και τα δωμάτια ήταν γεμάτα κασαρίδες και μυρμήγκια. Κάθε μέρα, οι ντόπιοι μεροκαματιάρηδες γλεντούσαν με καινούργιες γυναίκες και κοριτσάκια μέσα στα ξενοδοχεία. Η τοπική αστυνομία δεν έκανε τίποτε και δεν υπήρχαν κοινωνικές υπηρεσίες ή καταφύγια πουθενά στην περιοχή. Αυτές οι παραμεθόριες πόλεις ήταν άβυσσοι του εμπόριου του σεξ.

Η οδός της απωλείας

Ελάχιστα Νεπαλέζες που μεταφέρονται από τους εμπόρους του σεξ στην Ινδία κατορθώνουν να δραπετεύσουν και αυτές επιστρέφουν. Μια νεαρή γυναίκα, ονόματι Σουσίλα, ήταν μία απ' αυτές. Συναντηθήκαμε σε ένα καταφύγιο για τα θύματα του λαθρεμπορίου του σεξ που το διύθυσε η οργάνωση Shakti Samuha («Ενδυνάμωση»), η πρώτη που αντιπάλεψε το λαθρεμπόριο του σεξ στη Νότια Ασία. Ιδρυτές της, τρεις γυναίκες που επιβίωσαν απ' αυτό. Με άχρωμη φωνή και χαμηλωμένα

μάτια, διηγήθηκε την πιο λεπτομερή ιστορία για το λαθρεμπόριο του σεξ με θύματα Νεπαλέζες που έχω ακούσει, μια ιστορία πέρα από τα όρια της φαντασίας:

Γεννήθηκα στη συνοικία Τοιτουάν του Νεπάλ. Όταν ήμουν μικρή, βοηθούσα τον πατέρα μου που δούλευε σε έναν ορυζόμυλο. Οι ιδιοκτήτες είχαν έναν εικοσάχρονο γιο που ερχόταν κάθε βράδυ στο δωμάτιό μου και με βίαζε. Απειλούσε ότι θα με σκοτώσει, αν μιλήσω. Ήμουν μόλις έντεκα χρόνων και ο πόνος ήταν τρομερός. Ο πατέρας μου δεν με πίστευε όταν του το είπα. Τελικά, δεν μπόρεσα να αντέξω αυτή την κατάσταση και το έσκασα.

Έφτασα στη Ναραγιανγκάντ το βραδάκι. Κάθισα έξω από ένα μαγαζί, με πλησίασε μία γυναίκα και μου είπε ότι μπορούσα να δουλέψω στο ξενοδοχείο της. Λίγες ημέρες αργότερα, το ζευγάρι με πήρε μαζί του με ένα λεωφορείο και με κέρασε παγωτό. Μετά απ' αυτό κοιμήθηκα βαθιά, και δεν θυμάμαι τίποτε. Όταν ξύπνησα, βρισκόμουν σε ένα άλλο σπίτι, μιας Νεπαλέζας που είχε παντρευτεί Ινδό. Με πήγε σε ένα μπάνγκαλοου στη Βομβάν. Εκεί υπήρχαν εκατοντάδες κορίτσια. Δεν ήθελα να μπω μέσα, με χτύπησαν και με κλείδωσαν σε ένα δωμάτιο. Το απόγευμα, η ghargwali ήρθε στο δωμάτιο και είπε ότι είχα πουληθεί για σαράντα χιλιάδες ρουπίες [890 δολάρια]. Είπε ότι όφειλα να προσφέρω σεξ για να ξεπληρώσω αυτά τα χρήματα. Της απάντησα ότι ήδη ήμουν βιασμένη και απεχθανόμουν τους άντρες.

«Νόμιζα ότι δεν σε είχε αγγίξει κανείς!» φώναξε. «Πλήρως ατιμωμένη παρθένας!»

Με έκαψε με τοιγάρο και με χτύπησε με μια σανίδα. Γέμισα μελανιές και όλη μου η πλάτη γδάρθηκε. Όλη τη νύχτα έκλαιγα.

Την επόμενη ημέρα, μια άλλη πόρνη μου είπε πως αν ήθελα να φάω, έπρεπε να αρχίσω τη δουλειά. Της είπα ότι προτιμούσα να πεθάνω απ' την πείνα. Ύστερα από τέσσερις ημέρες, προσπάθησε να με πείσει μια άλλη γυναίκα από την κάστα Μαχάτο. Αρνήθηκα και πάλι. Ύστερα από μια εβδομάδα, ήρθε ένας Γιαπωνέζος.

Έκαναν μια συμφωνία με τον Γιαπωνέζο για μένα, εξήντα χιλιάδες ρουπίες [1.333 δολάρια]. Του είπαν πως είμαι παρθένα.

Ο Γιαπωνέζος έμεινε μαζί μου δύο εβδομάδες. Αναγκάστηκα να πάω μαζί του, παρ' όλο που ο πόνος ήταν αβάσταχτος. Τέσσερις ημέρες μετά, ο Γιαπωνέζος έφυγε και ήρθε άλλος πελάτης. Αιμορραγούσα ακόμη, έτσι ο άντρας πήγε στην gharwali και της έβαλε τις φωνές: «Γιατί με έστειλες σε γυναίκα με περίοδο;». Η gharwali με ρώτησε αν είχα την περίοδό μου, της είπα ότι το αίμα ήταν από τα τραύματα στον κόλπο μου. Ο malik κάλεσε γιατρό και αυτός έραψε τα τραύματά μου. Μου έδωσαν άδεια ανάπαυσης για τρεις ημέρες και μετά με ανάγκασαν να πηγαίνω με πελάτες. Τα ράμματα έσπασαν και άρχισα να αιμορραγώ πάλι. Αυτό έγινε δώδεκα φορές.

Δεν ξέρω πόσα χρόνια ήμουν στην Καματιπούρα. Πήγαίνα συνήθως με είκοσι πέντε πελάτες κάθε μέρα. Όταν αισθανόμουν ότι θα σωριαστώ απ' τον πόνο, η gharwali μου έδινε φάρμακα. Έπρεπε να συνεχίσουμε να κάνουμε σεξ με πελάτες, χωρίς να νοιάζεται κανείς για το πώς.

Όταν η ινδική αστυνομία έκανε έφοδο, τον Ιανουάριο του 1996, με κλείδωσαν στο δωμάτιό μου, αλλά εγώ χτυπούσα δυνατά την πόρτα και με βρήκαν. Μετά τη διάσωση έμεινα σε ένα καταφύγιο εφτά μήνες. Η κυβέρνηση του Νεπάλ δεν μας έδινε την άδεια να επιστρέψουμε. Δήλωσε: «Οι πόρνες είναι φορείς του ιού του AIDS από την Ινδία και θα διασπείρουν την ασθένεια στο Νεπάλ».

Με τη βοήθεια των ΜΚΟ, τελικά μας δόθηκε η άδεια να επιστρέψουμε στο Νεπάλ. Μας πήγαν πίσω με δύο αεροπλάνα. Οι άνθρωποι στο Νεπάλ ήρθαν στο αεροδρόμιο και μας έφτυναν. Έλεγαν ότι θα κολλούσαν AIDS μόνο αγγίζοντάς μας. Ήμουν τυχερή, γιατί δεν είχα AIDS, αν και είχα άλλες ασθένειες που μεταδίδονται με το σεξ. Ακόμη παίρνω φάρμακα. Ήθελα να κάνω μηνύσεις εναντίον των λαθρέμπορων που με πούλησαν, αλλά δεν μπορούσα να βρω τα ίχνη τους.

Είναι ακόμη πολύ πιθανό πολλά αγράμματα κορίτσια να μεταφέρονται λαθραία από το Νεπάλ. Πολλά κορίτσια πουλιούνται λόγω του εθίμου της προίκας. Όταν ένα κορίτσι αρραβωνιάζεται, οι γονείς οφείλουν να προσφέρουν είκοσι χιλιάδες ρουπίες ή ακόμη και τόσο πολλά χρήματα όσο τέσσερα lakhs ⁽⁹⁾ σε μετρητά, στην οικογένεια του γαμπρού. Στη γαμήλια τελετή πρέπει να προσφέρουν δώρα που ισοδυναμούν με το εισόδημα αρκετών χρόνων. Γι' αυτό, πολλοί γονείς πουλούν τις κόρες τους αντί να τις παντρεύουν.

Η τρομερή ιστορία της Σουσίλα με άφησε άναυδο. Νιράπκα για το φύλο μου. Τις επόμενες ημέρες, άκουσα παρόμοιες τρομερές ιστορίες από πολλές Νεπαλέζες.

Σ' ένα σκελετωμένο, στραβοπόδαρο κορίτσι, που ονομαζόταν Τάρα, προσφέρθηκε μια ψεύτικη δουλειά σε ταππουργείο και κατέληξε να περάσει δυο χρόνια στην Οδό Φώλκλαντ. Μια άλλη νεαρή γυναίκα, ονόματι Νίντι, το 'σκασε από τον βίαιο σύζυγό της, οι γονείς της όμως δεν της πρόσφεραν καταφύγιο, γιατί μια ανύπαντρη κόρη ήταν τρομερή ντροπή για την οικογένεια. Η Νίντι εξαπατήθηκε πολύ εύκολα από μια ψεύτικη πρόταση γάμου και μεταφέρθηκε στην Ινδία. Η Σρι Ντέβι πουλήθηκε από τον πατριό της για να περάσει οκτώ μήνες στην Καματιπούρα και στην Οδό Φώλκλαντ. Η Γκάουρι απήχθη μια νύχτα από το χωριό της και πέρασε τρία χρόνια στο Νέο Δελχί, στην Οδό Τζι Μπι. Την Απάρνα τη διέκοψαν από το σχολείο στην έκτη τάξη, την πούλησαν σε έναν dalal που ήταν αστυνομικός, ο οποίος τη μετέφερε στην Ινδία. Η Απάρνα μου είπε ότι πολλά κορίτσια από το Νεπάλ τα διέκοψαν από το σχολείο στην έκτη, γιατί μετά από αυτή την τάξη τα σχολεία χρεώνουν δίδακτρα, 60 ρουπίες (0,80 δολάρια) τον μήνα, και οι γονείς συνήθως διακόπτουν τα κορίτσια από το σχολείο αντί για τ' αγορά.

Τέλος, μια πολύ νεαρή κοπέλα από τη Σιντουπάλτσok, που ονομαζόταν Πρίτι, είχε περάσει τα ίδια βάσανα σχεδόν με τη Σουσίλα. Τέσσερις άντρες τη νάρκωσαν και τη μετέφεραν παρά τη θέλησή της στη Βομβάν και εκεί την πούλησαν έναντι πενήντα χιλιάδων ρουπιών (1.110

δολαρίων). Η παρθενιά της πουλήθηκε σε έναν Άραβα, όπως είπε, για 1.333 δολάρια. Αφού έμεινε δύο εβδομάδες με τον Άραβα, πέρασε τα τρία επόμενα χρόνια σε ένα πορνείο της Καματιπούρα, όπου πελάτες και αστυνομικοί έκαναν «βίαιο και αφύσικο σεξ» μαζί της. Η Πρίτι είδε δύο κοπέλες να δολοφονούνται μέσα στο πορνείο για κακή συμπεριφορά και μία να ξυλοκοπείται τόσο πολύ που έσπασε η σπονδυλική στήλη της. Όταν τελικά επέστρεψε στο Νεπάλ, μετά από την ίδια έφοδο κατά την οποία απελευθερώθηκε η Σουσίλα, η οικογένειά της την απαρνήθηκε. Δεν την άφησαν να παραβρεθεί ούτε στην κηδεία της μητέρας της, επειδή η παρουσία της θα ήταν ντροπή για την οικογένεια. Η μεγάλη έφοδος στα πορνεία, του 1996, κατά την οποία απελευθερώθηκαν η Σουσίλα και η Πρίτι, είναι η μοναδική στα χρονικά έφοδος αυτού του είδους.

Μασαζίδικα και χορευτικά κέντρα

Οι λαθραία διακινούμενες κοπέλες από το Νεπάλ δεν διοχετεύονται όλες στην Ινδία. Ορισμένες στέλνονται στην Κίνα, όπου τις εκμεταλλεύονται στις συνοικίες των πορνείων της Σαγκάης και άλλων μεγάλων αστικών κέντρων. Κάποιες στέλνονται στο Πακιστάν και στη συνέχεια στη Μέση Ανατολή. Και άλλες στέλνονται στο εσωτερικό της χώρας, στην Κατμαντού, όπου τις εκμεταλλεύονται στα εκατοντάδες μασαζίδικα και στα χορευτικά κέντρα.

Η Κατμαντού είναι η πολύβουη, βουτηγμένη στην αιθαλομίχλη πρωτεύουσα του Νεπάλ, που βρίσκεται σε μια όμορφη κοιλάδα με μακρινό φόντο τις χιονοσκεπείς κορυφές των Ιμαλαίων. Το βόρειο τμήμα της πόλης περιλαμβάνει την τουριστική περιοχή που είναι γνωστή ως Ταμέλ. Κάποτε η περιοχή ήταν το καταφύγιο των κασισοποτών χίπς, σήμερα όμως η Ταμέλ είναι γεμάτη με Ίντερνετ καφέ, εστιατόρια που σερβίρουν τα πάντα, από κινέζικο τηγανητό φαγητό μέχρι πίτσες σε φούρνο με τούβλα, και μασαζίδικα σχεδόν σε κάθε γωνία. Επίσης, πολλά χορευτικά κέντρα πουλούν σεξ με νεαρές Νεπαλέζες. Πολλά κορίτσια

μεταναστεύουν από τις κοντινές περιοχές, Κατάρι, Γκούρουνγκ, Τσι-τουάν και Νεπαλαγκάντζ, με την ελπίδα ότι θα χορεύουν για να βγάζουν χρήματα, αλλά αναγκάζονται να εργάζονται ως πόρνες.

Επισκέφθηκα πολλά μασαζιδικά και χορευτικά κέντρα στην Κατμαντού και σχεδόν πάντα έβρισκα πολλές νεαρές κοπέλες, άγρυπνες, φτιαγμένες από ναρκωτικά ή μεθυσιμένες, διαθέσιμες προς αγορά. Τα μασαζιδικά συνήθως διαφημίζουν πως προσφέρουν ταϊλανδέζικο, αγιουρβεδικό ή «ειδικό νεπαλέζικο» μασάζ. Κάποια από αυτά προσέφεραν πράγματι μασάζ, αλλά πολλά στην πραγματικότητα ήταν πορνεία, προχειρώς εγκατεστημένα στον δεύτερο ή τρίτο όροφο κάποιου κτηρίου κατοικιών. Τα περισσότερα διέθεταν μια μικρή αίθουσα υποδοχής, όπου έκαναν τους διακανονισμούς οι προαγωγοί. Πιο πίσω βρισκονταν αρκετά αριθμημένα δωμάτια με στρώματα, πάνω στα οποία υποτίθεται ότι γίνονταν τα μασάζ. Όπως και στην Ταϊλάνδη, όταν ζητά κανείς μασάζ στην Κατμαντού διαμείβονται πράγματα που σε άλλες περιστάσεις θα ήταν κωμικά. Στο Νεπάλ η πορνεία είναι παράνομη, έτσι οι ιδιοκτήτες των μασαζιδικών δεν μιλούν καθαρά για σεξ. Πρέπει να το κάνει ο πελάτης, όπως έμαθα όταν επισκέφθηκα το πρώτο τέτοιο «κατάλυμα». Ανέβηκα δυο σκάλες για να φτάσω στον χώρο υποδοχής, όπου με υποδέχθηκαν δύο γυναίκες και δύο άντρες.

«Γεια σας, θα ήθελα μασάζ», είπα.

«Τι είδους μασάζ επιθυμείτε;» ρώτησε η μία γυναίκα.

«Μασάζ ποδιών».

«Δεν έχουμε μασάζ ποδιών», απάντησε ο ένας άντρας.

Κάτι ψιθύρισαν μεταξύ τους στη γλώσσα του Νεπάλ.

«Τι είδους μασάζ έχετε;» ρώτησα.

«Τι είδους μασάζ επιθυμείτε;» ρώτησε η μία γυναίκα.

«Μασάζ ποδιών».

Κι άλλη ψιθυριστή στιχομυθία στα νεπαλέζικα.

«Εντάξει», είπε ένας από τις άντρες, «τετρακόσιες ρουπίες για μια ώρα».

«Η μισή ώρα πόσο κοστίζει;»

«Διακόσιες ρουπίες».

Συμφώνησα.

Η γυναίκα στο ταμείο πήρε τα χρήματα και με τράβηξε πίσω από μια κουρτίνα. Μπήκα σε ένα μικρό δωμάτιο όπου πέντε νεαρές κοπέλες κάθονταν σε καρέκλες. Ήταν έφηβες. Φορούσαν τζιν και μπλούζες. Κάποιες χαμογελούσαν· άλλες με κοίταζαν νευρικά.

«Ποια σας αρέσει;», ρώτησε η γυναίκα.

«Μιλούν αγγλικά;» ρώτησα.

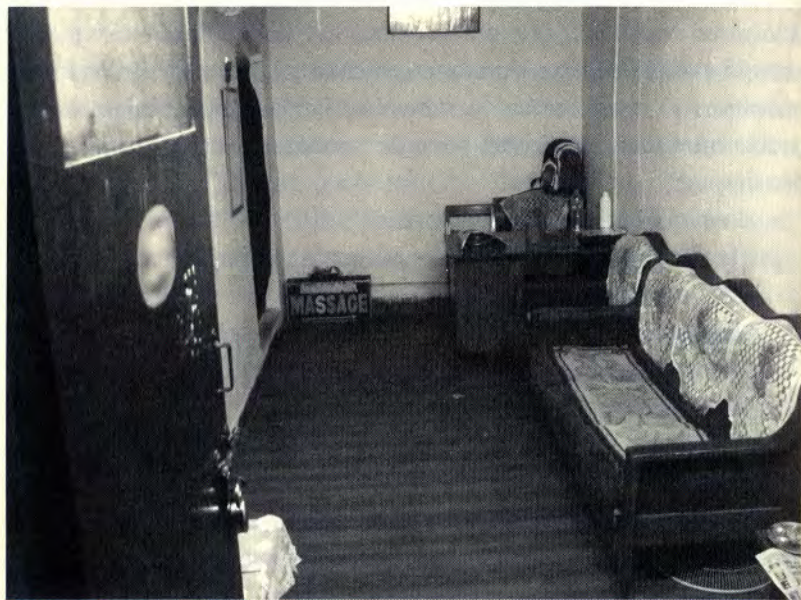
«Λίγα, ίσως».

Έδειξα μία από τις κοπέλες που δεν χαμογελούσαν.

«Πώς λέγεται;» ρώτησα.

«Ρέσμα», απάντησε η γυναίκα.

Ακολούθησα τη Ρέσμα και ανεβήκαμε από μια σκάλα σε ένα δωμάτιο με διπλό κρεβάτι με ένα παμβρόμικο κάλυμμα, πάνω απ' το οποίο

Ο χώρος υποδοχής του μασατζιδικού όπου βρήκα τη Ρέσμα, στην Κατμαντού.

ήταν στρωμένο ένα γαλάζιο σεντόνι. Αφού μπήκαμε, ρώτησα τη Ρέσμα από πού ήταν. Σήκωσε τους ώμους σαν να μην καταλάβαινε τι έλεγα. Μια στιγμή αργότερα, έσβησαν τα φώτα. Η Ρέσμα είπε κάτι στα νεπαλέζικα και κατέβηκε τη σκάλα. Ύστερα από λίγα λεπτά επέστρεψε με κεριά, ακολουθούμενη από τη γυναίκα που ήταν στο ταμείο. Η γυναίκα ίσιωσε το σεντόνι και έβαλε από πάνω ένα καθαρό.

«Αυτό είναι για το μασάζ ποδιών;» ρώτησα.

Μέσα απ' τα σκοτάδια ξεπρόβαλε ένας από τους άντρες. «Όχι μασάζ ποδιών», είπε. «Όχι ζεστό νερό».

«Τι είδους μασάζ γίνεται εδώ;» ρώτησα.

«Μπορείτε να δείξετε στην κοπέλα τι θέλετε».

«Δεν μπορώ να έχω το μασάζ που θέλω;» ρώτησα.

«Ναι. Μπορείτε να δείξετε στην κοπέλα».

«Πρέπει να πληρώσω περισσότερα χρήματα;»

Ο άντρας εξανέστη. «Θέλετε δουλειά με το χέρι, γαμήσι, κανένα πρόβλημα», είπε κοφτά. «Αν θέλετε κάτι έξτρα, θα πληρώσετε περισσότερο».

Έτσι ξεκαθαρίστηκε ότι η Ρέμα δεν ήταν μασέζ. Εάν μιλούσε αγγλικά ή ινδικά, θα μπορούσα να επιβεβαιώσω την υποψία μου, αλλά διάλεξα να βρω μια αφορμή για να φύγω.

«Το μόνο που θέλω είναι μασάζ ποδιών», είπα στον άντρα.

«Δεν έχει μασάζ ποδιών. Δεν έχει ζεστό νερό».

Σήκωσα αδιάφορα τους ώμους μου και κατέβηκα τις σκάλες.

Και άλλα μασατζίδικα ήταν σαν αυτά της Ρέσμα. Σε όλα, βρήκα κορίτσια στην εφηβεία που φαινόταντα κακοποιημένα και σε όλα κλήθηκα να διαλέξω μια κοπέλα που θα μου έκανε μασάζ, αλλά στη συνέχεια επιβεβαίωνα ότι στην πραγματικότητα πλήρωνα για σεξουαλικές υπηρεσίες. Η νεπαλέζικη αστυνομία δεν θα χρειαζόταν παρά ελάχιστα λεπτά για να ερευνήσει οποιοδήποτε απ' αυτά τα μασατζίδικα και να ανακαλύψει τις παράνομες υπηρεσίες σεξ, αλλά, όπως και στις περισσότερες χώρες που επισκέφθηκα, τα λαδώματα της αστυνομίας αποτελούσαν συνηθισμένο μέρος του συνολικού κόλπου. Ειδικό της Shakti Samuha μου είπαν ότι πολλές κοπέλες εκπαιδεύονταν στην Κατμαντού

πριν διοχετευθούν στην Ινδία, με την ίδια διαδικασία τιθάσευσης που εφαρμοζόταν στο Βαρανάσι.

Εκτός από τα μασατζίδικα, η Κατμαντού είχε περί τα τετρακόσια χορευτικά κέντρα, καθένα από τα οποία απασχολούσε περίπου είκοσι κορίτσια. Άνοιγαν συνήθως στις οχτώ το βράδυ, όταν αυξανόταν η ένταση της μουσικής και τα κορίτσια άρχιζαν να χορεύουν. Το κάθε κέντρο είχε το δικό του στυλ: κάποια έπαιζαν αμερικάνικη μουσική, άλλα μελωδίες από τις ταινίες του Μπόλιγουντ, μερικά προωθούσαν πιο επιθετικά το «διπλάρωμα» με σκοπό το σεξ, άλλα λιγότερο επιθετικά. Όλα είχαν σκηνές με κάθετες μπάρες χορού και μακρόστενα οριζόντια μέρη γεμάτα με τραπέζια. Τα κορίτσια τραγουδούσαν και χόρευαν μισόγυμνα μέχρι τις δέκα-έντεκα τη νύχτα. Όταν το κέντρο γέμιζε, οι χορεύτριες κάθονταν με τους άντρες στα τραπέζια και άρχιζαν οι διαπραγματεύσεις για τη σεξουαλική συνεύρεση. Μπράβοι περιπολούσαν για να σιγουρευτούν ότι οι κοπέλες έκλειναν καλές συμφωνίες και έδιναν τα χρήματα πριν να φύγουν. Μόλις άρχιζε το διπλάρωμα των πελατών, οι χορεύτριες έρχονταν η μια μετά την άλλη στο τραπέζι μου και αν δεν αγόραζα σεξ από τις πρώτες κοπέλες, ο μπράβος μού ζητούσε να σπκωθώ απ' το τραπέζι. Στα μαγαζιά χορού στα οποία είδα να πουλιέται σεξ, πάντα υπήρχαν χώροι για μασάζ, οι οποίοι χρησιμοποιούνταν για τις συνεντεύσεις.

Πολλές Νεπαλέζες διοχετεύονταν από τους εμπόρους του σεξ σ' αυτά τα χορευτικά κέντρα, αλλά πολλές άλλες πήγαιναν με τη θέλησή τους. Μια κοπέλα από το Τζανατζάτι μου είπε: «Στο χωριό μου ακούγαμε ότι είναι εύκολο να βγάλεις λεφτά με τον χορό. Μόλις ήρθα όμως πρέστηκα να κάνω σεξ με πελάτες. Τώρα ντρέπομαι να γυρίσω στο χωριό μου». Δεν μπορώ να πω με βεβαιότητα πόσες από τις κοπέλες αυτές αναγκάστηκαν να γίνουν πόρνες, αλλά οι άνθρωποι του Shakti Samuha μου είπαν ότι είχαν δουλέψει με πολυάριθμα θύματα του λαθρεμπορίου του σεξ από αυτά τα χορευτικά κέντρα και πολύ περισσότερα από τα μασατζίδικα. Ούτε στα μεν ούτε στα δε ασκούσαν τόση βία όση στα πορνεία της Ινδίας, αν και πολλά ήταν ο πρώτος σταθμός ενός ταξιδιού που οδηγούσε σ' αυτά τα βάρβαρα μέρη.

Σιντουπάλτσοκ

Γυναίκες από τους απομακρυσμένους λόφους της Σιντουπάλτσοκ εξάγονται στην Ινδία προς σεξουαλική εκμετάλλευση επί εξήντα χρόνια σχεδόν. Όταν ανέβηκε στην εξουσία του Νεπάλ η δυναστεία Ράνα, το 1846, ο Γιουνγκ Μπαχάντουρ πήρε για προσωπική του ευχαρίστηση νεαρές κοπέλες από την περιοχή Χέλαμπου της Σιντουπάλτσοκ, αυτές που λέγονται έκτοτε κοπέλες Χέλαμπου. Οι επόμενοι Ράνα συνέχισαν αυτή την πρακτική μέχρι την εξέγερση του 1951, μετά την οποία οι Ράνα έφυγαν στην Ινδία. Από το Δελχί, όπου ζούσαν εξόριστοι, οι Ράνα κανόνισαν να μεταφέρονται κοπέλες από τη Σιντουπάλτσοκ, για να εξασφαλίσουν τη συνέχιση της ευχαρίστησής τους. Αυτή, μου είπαν, ήταν η αρχή της λαθραίας μεταφοράς γυναικών από τη Σιντουπάλτσοκ στην Ινδία προς σεξουαλική εκμετάλλευση. Το ερώτημα είναι γιατί εξακολουθεί να υπάρχει το εμπόριο του σεξ δεκαετίες αργότερα.

Η Σιντουπάλτσοκ είναι πολύ απόμακρη. Τρεις ώρες πορείας με τζιπ βόρεια της Κατμαντού. Η έκτασή του είναι 2.542 τετραγωνικά χιλιόμετρα –περίπου δυόμισι φορές μεγαλύτερο από το Λος Άντζελες μαζί με τα προάστιά του–, με πληθυσμό λίγο περισσότερο από 335.000. Η περιοχή αποτελείται από ογδόντα μία περιφέρειες απλωμένες σε απόκρημνα βουνά, το ύψος των οποίων φτάνει τα οχτώ χιλιάδες πόδια. Οι κάτοικοι ζουν σε μικρά χωριά, στα οποία φτάνει κανείς μόνο πεζή, συνήθως δε χρειάζονται αρκετές ώρες για να ανέβει κανείς έναν λόφο και να κατέβει άλλον. Ο ελικοειδής ποταμός Ντολαγκκάτ είναι η βασική πηγή νερού.

Έμεινα δυο μέρες και μια παγωμένη νύχτα πάνω σε μια τζίβα, σε καλύβες, σε τρία διαμερίσματα της Σιντουπάλτσοκ: Παγκρέταμ, Τουλοπάκχαρ και Τζέταλ. Ταξίδεψα επίσης στην ερημική συνοριακή περιοχή με το Θιβέτ, Κοντάρι, μια από τις ελάχιστες διαδρομές προς την Κίνα για τους μετανάστες και τους δουλέμπορους. Η είσοδος σε οποιοδήποτε διαμέρισμα της Σιντουπάλτσοκ απαιτεί μακρές διαπραγματεύσεις με την αστυνομία στους αυστηρά φρουρούμενους σταθμούς

ελέγχου, λόγω της μαοϊκής εξέγερσης, ενός από τους πρωταρχικούς παράγοντες της λαθραίας διακίνησης ανθρώπων από το Νεπάλ.⁽¹⁰⁾ Μου επιτράπηκε να φτάσω στις εσοχαίες της περιοχής μόνο επειδή οι τοπικοί οδηγοί διαβεβαίωσαν ότι ήμουν ερευνητής χωρίς καμιά πρόθεση ανατρεπτικής δράσης. Όταν προσπάθησα να επισκεφθώ τη Μακβανπούρ, που μετά τη Σιντουπάλτσok αποτελεί τη δεύτερη πηγή θυμάτων του εμπορίου του σεξ στο Νεπάλ, με γύρισαν πίσω ξαφνικά, αφού είχα φτάσει σε αρκετά κοντινή απόσταση, κάτι λιγότερο από μια ώρα πορεία μέχρι τη Μακβανπούρ, λόγω μιας επίθεσης ανταρτών σε αστυνομικό σταθμό την προηγούμενη ημέρα.

Στη Σιντουπάλτσok ήθελα να βρω τα ίχνη των επαναπατρισμένων θυμάτων του εμπορίου του σεξ και των οικογενειών τους, για να μάθω πόσες ακριβώς γυναίκες και παιδιά αρπάχτηκαν από τους ξεχασμένους λόφους του. Στην έρευνά μου με βοήθησε μια τοπική ΜΚΟ, ονόματι Gramin Mahila Srijansil Pariwar (Κοινότητα Οικογενειακής Αφύπνισης Γυναικών). Δυστυχώς, την πρώτη ημέρα μου στο χωριό Λάμου Σάνγκου, έμαθα ότι ήταν εντελώς αδύνατον να βρω επαναπατρισμένα θύματα στη Σιντουπάλτσok. Οι ιστορίες της Σουσίλα και της Πρίτι εξηνούσαν το γιατί: Οι νεαρές κοπέλες που μεταφέρονταν λαθραία με σκοπό τη σεξουαλική σκλαβιά ήταν αιτία πολύ μεγάλης ντροπής. Η παντελής άγνοια για τον ιό του AIDS είχε ως αποτέλεσμα την παρανόηση σχετικά με τους τρόπους μετάδοσής του και την πεποίθηση ότι μπορεί κανείς να μολυνθεί με το άγγιγμα, το φτάρνισμα, ακόμη και το κοίταγμα ενός ατόμου-φορέα. Στην πραγματικότητα, κανένα από τα θύματα δεν επέστρεψε ποτέ στη Σιντουπάλτσok. Λίγα απ' αυτά κατόρθωσαν να επιβιώσουν στην Κατμαντού, αλλά τα περισσότερα έμειναν στην πορνεία όλη την υπόλοιπη ζωή τους.

Παρ' όλο που δεν συνάντησα τα ίδια τα θύματα στη Σιντουπάλτσok, έμαθα γιατί υπήρχαν τόσο πολλά απ' αυτή την περιοχή. Εκείνο που οδηγούσε τις γυναίκες των αγροτικών περιοχών στις αγκάλες των εμπόρων του σεξ, περισσότερο από τη φτώχεια, τη στρατιωτική σύγκρουση ή τις άλλες κοινωνικές καταστροφές, ήταν ο πρωταρχικός παράγοντας που διαπίστωσα σε όλα τα μέρη όπου έκανα τις έρευνές μου για το

λαθρεμπόριο του σεξ: εκατομμύρια γυναίκες ζούσαν σ' έναν κόσμο συντριπτικής καταφρόνιας.

Στη Σιντουπάλτσok, οι γυναίκες ξυλοκοπούνταν συστηματικά, βιάζονταν, στερούνταν βασικών δικαιωμάτων και οι άντρες τις εκμεταλλεύονταν κτηνωδώς. Στους εμπόρους του σεξ τις έσπρωχνε η απεγνωσμένη προσπάθεια να ξεφύγουν απ' αυτή την τυραννία. Συνάντησα μια παρόμοια κατάσταση σχεδόν σε όλες τις αναπτυσσόμενες χώρες που επισκέφθηκα, αλλά στα απομονωμένα χωριά της Σιντουπάλτσok οι αδικίες κατά των γυναικών ξεπερνούσαν κάθε φαντασία. Γυναίκες, παιδιά και τρελαμένοι γονείς από πολλά χωριά περπάτησαν πάνω από πέντε ώρες όταν έμαθαν πως είχε φτάσει ένας Αμερικανός ερευνητής για να ακούσει τις ιστορίες τους. Τα θύματα που συνάντησα ήταν από εφτά μέχρι πενήντα εφτά χρόνων.

Η καλύβα που μοιραζόταν η οικογένεια του Κ. Κάρτι με άλλες δύο οικογένειες στη Σιντουπάλτσok.

Μια νέα γυναίκα, ονόματι Ούμα, με προσημένα μάτια και καταπονημένη, μου είπε πως ο άντρας της την είχε κατηγορήσει πρόσφατα ότι είναι μάγισσα. Ως τιμωρία, ο ίδιος και κάθε άντρας στο χωριό τη βίασαν ομαδικά. Λίγες ημέρες αργότερα, ο άντρας της παντρεύτηκε μια πιο νέα γυναίκα. Η Ούμα δεν είχε δικαιώματα, δεν ήξερε γράμματα και δεν είχε κανένα μέσο να υπερασπιστεί τον εαυτό της χωρίς σύζυγο. Σαν μάγισσα ούτε οι γονείς της δεν θα μπορούσαν να τη δεχτούν.

Ένας άντρας πενήντα τριών ετών, ονόματι Κ. Κάτρι, μου σύστησε τη Ρουπάλα, τη μελαγχολική δεκάχρονη κόρη του. Όταν η Ρουπάλα ήταν έξι ετών, τη βίασε ένας εβδομηντάρης.

«Από τότε στιγματιστήκαμε», μου είπε ο Κ. Κάτρι. «Οι συγχωριανοί αποφεύγουν την οικογένειά μου γι' αυτό που έκανε ένας άλλος».

Παρά το στίγμα, ο Κ. Κάτρι υπερασπίστηκε την κόρη του. Η Ρουπάλα ήταν το μικρότερο από πέντε παιδιά, απ' τα οποία μπορούσε να μορφώσει μόνο δύο. Ζήτησε από τον μεγαλύτερο γιο του να κάνει τη θυσία ν' αφήσει το σχολείο για να μάθει γράμματα η Ρουπάλα.

«Εξαιτίας του βιασμού, κανένας δεν θα παντρευτεί την κόρη μου και κανένας δεν θα της δώσει δουλειά», είπε ο Κ. Κάτρι. «Έτσι είπα στα παιδιά μου: αν δεν μάθει γράμματα, δεν θα μπορέσει να επιβιώσει».

Η μια οικογένεια μετά την άλλη, η μια γυναίκα μετά την άλλη, το ένα παιδί μετά το άλλο: ιστορίες βίας με κατέκλυζαν κατά κύματα. Αμέτρητα παιδιά είχαν βιαστεί από μεγάλους άντρες. Αμέτρητοι σύζυγοι βασάνιζαν τις γυναίκες τους. Αμέτρητα εγκλήματα περνούσαν έτσι, χωρίς να γίνει καμιά έρευνα. Μια γυναίκα, ονόματι Λάξιμ, μου είπε ότι αφού βιάστηκε η εφτάχρονη κόρη της Έκα, η αστυνομία του πλησιέστερου σημείου ελέγχου (δύο ώρες με τα πόδια) αρνήθηκε να πάει στο χωριό για να ερευνήσει το θέμα, επειδή θεωρούσε ότι η διαδρομή ήταν επικίνδυνη, λόγω της εξέγερσης των μαοϊκών. Μια άλλη, ονόματι Σονάλι, μου είπε ότι κατηγορήσε επίσημα έναν τριαντάχρονο άντρα που βίασε την οχτάχρονη κόρη της, αλλά ο δικαστής απέρριψε την υπόθεση επικαλούμενος μη επαρκείς αποδείξεις. Ο δικαστής ήταν εξάδελφος του βιαστή.

Αφού άκουγα επί δύο ημέρες τέτοιες ιστορίες, δεν ήταν δύσκολο να καταλάβω γιατί η Σιντουπάλτσok ήταν θερμοκήπιο μελλοντικών σκλάβων του σεξ. Ακόμη κι αν οι γυναίκες δεν βιάζονταν ούτε κακοποιούνταν, δεν μπορούσαν να επιβιώσουν χωρίς εκπαίδευση, ευκαιρίες απασχόλησης και βασικά δικαιώματα. Ποιος θα μπορούσε να τις κατηγορήσει γιατί έφευγαν; Αν ήσαστε μια γυναίκα που την ξυλοκοπούν, μια γυναίκα που λιμοκτονεί στη Σιντουπάλτσok και ένας μεσάζοντας σας πρόσφερε δουλειά σε ένα ταππουργείο ή γάμο με έναν καλό Ινδό επιχειρηματία, θα παίρνατε το πρώτο λεωφορείο για την πόλη. Κανείς δεν θα μπορούσε να σας σταματήσει. Ούτε οι συνοριακοί έλεγχοι ούτε όσοι σας λένε τι σημαίνει αυτή η προσφορά. Ίσως τίποτε δεν είναι χειρότερο από τη ζωή την οποία ήδη ζει μια γυναίκα σε τέτοιες συνθήκες.

Όταν ρώτησα τις γυναίκες της Σιντουπάλτσok γιατί οι άντρες τις μεταχειρίζονταν με τέτοιο τρόπο, πάντα έπαιρνα δύο απαντήσεις:

«Αυτή είναι η κουλτούρα μας».

«Οι άντρες θέλουν τις γυναίκες σκλάβες».

Ανεπαρκείς πόροι και νόμοι που δεν εφαρμόζονται

Παρά τα βάσανα εκατοντάδων χιλιάδων σκλάβων του σεξ σε όλη τη Νότια Ασία, οι χώρες στις οποίες συμβαίνουν αυτά κάνουν ελάχιστα πράγματα για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα.

Ινδία

Ο νόμος του 1956 για την Καταστολή του Ανήθικου Λαθρεμπορίου, που μετονομάστηκε σε Νόμο για το Ανήθικο Λαθρεμπόριο και την Αποτροπή του, το 1986, είναι η πιο πρόσφατη νομοθεσία της Ινδίας κατά του λαθρεμπορίου του σεξ. Ο νόμος ποινικοποιεί την έκδοση γυναικών και τη λειτουργία πορνείου, ωστόσο προαγωγοί και πορνεία βρίσκονται παντού. Ακόμη και όταν εφαρμόζεται ο νόμος, οι ποινές είναι ελάχιστες: οι ιδιοκτήτες πορνείων δεν καταδικάζονται σε πάνω από τρία χρόνια

φυλακή και καταβάλλουν πρόστιμο σαράντα τεσσάρων δολαρίων το πολύ, οι προαγωγοί καταδικάζονται στο μισό αυτής της ποινής και δεν υπάρχει αυξητικό πρόστιμο για το λαθρεμπόριο του σεξ ή για «την κράτηση ατόμου σε οικήματα όπου διεξάγεται πορνεία».⁽¹¹⁾

Εκτός από τις σχετικά ελαφριές ποινές, οι διώξεις βάσει του νόμου για το λαθρεμπόριο του σεξ είναι ελάχιστες. Ελάχιστες δεκάδες εγκληματίες καταδικάζονται κάθε χρόνο, αλλά οι αριθμοί είναι πολύ μικροί σε σχέση με τις πάνω από διακόσιες χιλιάδες σκλάβες του σεξ στην Ινδία. Είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς γιατί δεν λαμβάνονται προληπτικά μέτρα (όπως η έφοδος του 1996) για την απελευθέρωση των σκλάβων του σεξ, όταν είναι πανεύκολο να μπει κανείς στα πορνεία της Καμαπούρα και της Οδού Φώλκλαντ και να τις βρει. Μέσα στην τεράστια αύξηση του πλούτου της Ινδίας και στην πρόσφατα αποκτηθείσα θέση της ως μεγάλης δύναμης στον κόσμο, η χώρα έχει ξεχάσει τελείως τα λόγια του Τζαβαχαρλάλ Νεχρού, του πρώτου πρωθυπουργού της, την παραμονή της ανεξαρτησίας:

Το μέλλον μας δίνει το μήνυμα ... να φέρουμε την ελευθερία και να δώσουμε ευκαιρίες στον απλό άνθρωπο, στους χωρικούς και τους εργάτες της Ινδίας· να καταπολεμήσουμε και να εξαλείψουμε τη φτώχεια, την άγνοια και τις ασθένειες ... και να δημιουργήσουμε κοινωνικούς, οικονομικούς και πολιτικούς θεσμούς που θα εγγυώνται τη δικαιοσύνη και την πληρότητα ζωής σε κάθε άντρα και σε κάθε γυναίκα.

Νεπάλ

Ο νόμος για τον Έλεγχο και την Τιμωρία της Παράνομης Διακίνησης Ανθρώπων του έτους 2043 (το 2043 αντιστοιχεί στο 1986 της Δύσης) ήταν εκείνος που ποινικοποίησε για πρώτη φορά το λαθρεμπόριο ανθρώπων στο Νεπάλ.⁽¹²⁾ Το 1999, ο νόμος επικαιροποιήθηκε και περιέλαβε διατάξεις που όριζαν πως ήταν έγκλημα η υποδούλωση ενός ατόμου, ο αποχωρισμός ανηλικού ή ψυχασθενούς ατόμου από αυτόν που το

φροντίζει ή ο εξαναγκασμός γυναίκας ή παιδιού να ασκεί πορνεία. Οι πιο αυστηρές ποινές συμπεριελάμβαναν κάθειρξη άνω των είκοσι ετών για την παράνομη διακίνηση ή αγορά γυναίκας ή ανηλίκου, άνω των δεκαπέντε ετών κάθειρξη για τη σεξουαλική εκμετάλλευση γυναίκας ή ανηλίκου και πρόστιμα που ξεπερνούν τις διακόσιες χιλιάδες ρουπίες (2.666 δολάρια) για τα προαναφερόμενα εγκλήματα.

Προστέθηκαν επίσης διατάξεις που μοιράζουν τα χρήματα και τα περιουσιακά στοιχεία των καταδικασμένων εγκληματιών προς αποζημίωση των θυμάτων. Ωστόσο, ο επικεφαλής εισαγγελέας, αρμόδιος για θέματα λαθρεμπορίου του σεξ, Μπόλα Ντουνγκάνα, μου είπε στη διάρκεια μιας συνάντησης στην Κατμαντού ότι στις ελάχιστες περιπτώσεις στις οποίες επιβλήθηκαν πρόστιμα και κατασχέθηκαν περιουσιακά στοιχεία η κυβέρνηση δεν τα μοίρασε στα θύματα, επικαλούμενη την ανάγκη κάλυψης των εξόδων της δίωξης. Όπως στην Ινδία, η δίωξη των εγκλημάτων του εμπορίου του σεξ στο Νεπάλ δεν αποφέρει παρά τη σύλληψη μιας κούφιας εγκληματιών κάθε χρόνο,⁽¹³⁾ παρ' όλο που η χώρα διαθέτει ειδική μονάδα της αστυνομίας για τα εγκλήματα κατά των γυναικών. Η Σουσίλα Σινγκ, αναπληρώτρια επόπτης αυτού του αστυνομικού πυρήνα, εξήγησε ότι η μονάδα της έχει μόνο τριάντα αξιωματικούς που υποτίθεται πως είναι επιφορτισμένοι να ερευνούν όλα τα εγκλήματα κατά γυναικών και παιδιών, συμπεριλαμβανομένων της κακοποίησης, του βιασμού, της άμβλωσης⁽¹⁴⁾ και της λαθραίας διακίνησης. Η επόπτρια Σινγκ είπε ακόμη ότι η μονάδα της έχει περιορίσει εξαιρετικά τη δράση της, αφού δεν λαμβάνει από την κυβέρνηση του Νεπάλ άλλη χρηματοδότηση εκτός από τα χρήματα που αντιστοιχούν στον ελάχιστο μισθό με τον οποίο αμείβονται οι τριάντα αξιωματικοί. Ρώτησα την κ. Σινγκ πόσοι αξιωματικοί ήταν στο τμήμα δίωξης ναρκωτικών του αστυνομικού τμήματος. «Εκατοντάδες», είπε. Η υπηρεσία δίωξης ναρκωτικών χρηματοδοτείται πλήρως από την κυβέρνηση του Νεπάλ, έχει άριστο εξοπλισμό, οχήματα, υπολογιστές, διαρκή εκπαίδευση και εγκαταστάσεις. Η κ. Σινγκ δεν μπορούσε να εξηγήσει γιατί ο πόλεμος της χώρας της κατά των ναρκωτικών λάμβανε τόσο μεγαλύτερη υποστήριξη από ό,τι ο πόλεμος κατά της δουλείας.

Όρος Καϊλάς

Δύο ημέρες ύστερα απ' τη συνάντησή μου με την κ. Σινγκ, έπρεπε να πετάξω από το Νεπάλ στην Ταϊλάνδη, αλλά το πρωί της ημέρας της αναχώρησής μου δεν μπορούσα να βρω το διαβατήριό μου. Το είχα πάντα μέσα σε ένα τσαντάκι με φερμουάρ κωμένο βαθιά στη θήκη, επίσης με φερμουάρ, του πάτου του σακιδίου μου. Όταν όμως έλεγξα το σακίδιό μου, πριν φύγω απ' το ξενοδοχείο, το διαβατήριο είχε κά- νει φτερά.

Μετά από άκαρπη έρευνα στις βαλίτσες, στο δωμάτιο και στο κοντινό συναλλακτήριο, έτρεξα στην αμερικανική πρεσβεία να κάνω αίτηση για καινούργιο διαβατήριο. Οι υπάλληλοι της πρεσβείας μου είπαν πως έπρεπε να πάω στο ξενοδοχείο Yak and Yeti, όπου γίνονταν οι διαδικασίες έκδοσης διαβατηρίων. Στο ξενοδοχείο με υποδέχθηκε μια νεαρή κυρία, η οποία μου είπε ότι η έκδοση καινούργιου διαβατηρίου γινόταν σε δύο ή τρεις ημέρες, εκτός από έκτακτες περιπτώσεις θανάτου ή σοβαρής ασθένειας. Δύο ή τρεις ημέρες ήταν πολλές, γιατί είχα κανονίσει αρκετές συναντήσεις στην Μπανγκόκ την επομένη. Η αρμόδια είπε πως αυτός ήταν ο κανονισμός και ζήτησε την ταυτότητά μου για να αρχίσει τη διαδικασία έκδοσης. Όταν είδε την άδεια οδήγησης, παρατήρησε ότι ζούσα στη Σάντα Μόνικα. Όπως αποδείχθηκε, είχε μεγαλώσει σε μια γειτονιά κοντά στο σπίτι μου.

«Αφήστε με να δω τι μπορώ να κάνω», είπε.

Μίλησε με τον πρόξενο και όταν επέστρεψε, μου είπε ότι μπορούσα να έχω καινούργιο διαβατήριο την ίδια μέρα. Εάν μπορούσα να πάρω νέα βίζα από την Υπηρεσία Μετανάστευσης του Νεπάλ, πράγμα που απαιτούσε δήλωση απώλειας ή κλοπής διαβατηρίου στην αστυνομία, θα μπορούσα να φύγω την επόμενη ημέρα.

Το πρώτο που έπρεπε να κάνω ήταν να βγάλω φωτογραφίες για το διαβατήριο. Έτρεξα ενάμισι μίλι πιο κάτω, στο κοντινότερο φωτογραφείο, έβγαλα φωτογραφίες και ξαναέτρεξα στην πρεσβεία, αλλά οι φωτογραφίες δεν είχαν το σωστό μέγεθος. Ήταν κατάλληλες για διαβατήριο του Νεπάλ και όχι για αμερικανικό. Ξανά πίσω λοιπόν στο

φωτογραφείο τρέχοντας, όπου έβγαλα τις κατάλληλες φωτογραφίες και τις έδωσα στην πρεσβεία. Μετά άρπαξα ένα ταξί και πήγα στο γραφείο των Ταϊλανδέζικων Αερογραμμών, όπου ζήτησα να κλείσω εισιτήριο με πτήση της επόμενης ημέρας. Δεν υπήρχαν θέσεις για τρεις ημέρες, αλλά ο πωλητής μου είπε να ξαναπάω την επομένη το πρωί μήπως υπάρχουν ακυρώσεις. Αποκαρδιωμένος, αλλά χωρίς να το βάζω κάτω, πήρα ταξί και κατευθύνθηκα προς την αντίθετη πλευρά της πόλης, στο γραφείο της Ιντερπόλ, απ' την οποία έπρεπε να προμηθευτώ το χαρτί που μου χρειαζόταν για την έκδοση νέας βίζας. Στην Ιντερπόλ μου είπαν ότι έπρεπε να κάνουν έρευνα πριν μου δώσουν το χαρτί. Η έρευνα κρατούσε δύο με τρεις ημέρες. Εξήγησα την κατάστασή μου, αλλά ο αξιωματικός δεν έδωσε πολλή σημασία. Καθώς δακτυλογραφούσε την αίτηση για έρευνα, είπε: «Δεν μοιάζεις με Αμερικανό, αλλά με Ινδό». Του εξήγησα ότι οι γονείς μου ήταν από την Ινδία, αλλά εγώ γεννήθηκα στις ΗΠΑ. Μου απάντησε: «Άσε να δω τι μπορώ να κάνω». Με οδήγησε στο πάνω πάτωμα, στον προϊστάμενό του, ο οποίος συμφώνησε να μου δώσει το αναγκαίο χαρτί χωρίς έρευνα.

Με το χαρτί στο χέρι, έτρεξα ξανά στην αμερικανική πρεσβεία. Η διαδικασία έκδοσης διαβατηρίου είχε τελειώσει. Ζήτησα το όνομα κάποιου που θα μπορούσε να με βοηθήσει στην Υπηρεσία Μετανάστευσης του Νεπάλ και έτρεξα στα γραφεία της, την πρόλαβα πέντε λεπτά πριν κλείσει. Βρήκα την επαφή και η υπάλληλος αυτή με ρώτησε αν είχα φωτοαντίγραφο της παλιάς μου βίζας των τριάντα ημερών για να τη μεταφέρει στο νέο διαβατήριο. Της έδειξα το φωτοαντίγραφο και όλα έμοιαζαν τακτοποιημένα, μέχρι που άρχισε μια συζήτηση μεταξύ των υπαλλήλων της Υπηρεσίας Μετανάστευσης σχετικά με το πόσο καιρό ήμουν στη χώρα. Όπως αποδείχθηκε, οι αξιωματούχοι στο Τζογκμπάνι δεν είχαν καταχωρίσει με τον σωστό τρόπο την είσοδό μου στο Νεπάλ, παρ' ότι ασχολήθηκαν μ' αυτό επί δύο ώρες! Δεν είχαν βάλει τη σφραγίδα με την ημερομηνία στην αίτησή μου, άρα δεν υπήρχε τρόπος να επιβεβαιωθεί εάν είχα υπερβεί το χρονικό όριο παραμονής της πρώτης βίζας. Οι αξιωματούχοι άφησαν να εννοηθεί ότι η δωροδοκία ήταν ο μόνος τρόπος να προχωρήσουμε, αλλά δεν τους

έκανα τη χάρη. Τελικά, πήρα την καινούργια βίζα και πήγα να βρω κάτι να φάω.

Κατέφυγα σε ένα μεξικάνικο εστιατόριο και ευχαρίστησα τον Θεό που όλα πήγαν κατ' ευχήν. Αφού έφαγα ένα μπουρίτο λαχανικών, γύρισα περπατώντας στο ξενοδοχείο μου και παρατήρησα ότι κάποια γραφεία ταξιδίων ήταν ανοιχτά μέχρι αργά. Μπήκα σε ένα απ' αυτά και ρώτησα για εισιτήριο. Ο ταξιδιωτικός πράκτορας μου είπε ότι οι θέσεις των Ταϊλανδέζικων Αερογραμμών οριστικοποιούνται κάθε βράδυ στις εννέα και ότι, ακόμη και αν έκλεινε το γραφείο πωλήσεων, εκείνος μπορούσε να έχει πρόσβαση στο σύστημα για να δει τις διαθέσιμες θέσεις, πριν από την πρωινή μεγάλη ζήτηση. Είχαν ανοίξει δύο θέσεις. Έκλεισα τη μία.

Καθώς βάδιζα προς το ξενοδοχείο μου, πέρασα από ένα θορυβώδες χορευτικό κέντρο. Ένα κοριτσάκι, γύρω στα οχτώ, πετάχτηκε από ένα δρομάκι και είπε «Γεια!».

«Γεια», απάντησα.

Έβαλε το χέρι της ανάμεσα στα πόδια της και χτύπησε ελαφρά το σημείο.

«Θες;» ρώτησε.

Ένωσα την καρδιά μου να βουλιάζει.

«Έλα, έλα», είπε και μου ένευσε να την ακολουθήσω.

Κοίταξα προσεκτικά μέσα στο δρομάκι και είδα ένα σωρό κατοικίες σε μέγεθος ντουλαπιού, όπου ήταν στριμωγμένοι πρόσφυγες από το Θιβέτ. Ήξερε άραγε τι έκανε αυτό το κοριτσάκι; Πρόσφερε για σεξ τον εαυτό της, την αδελφή της, τη μάνα της; Ήμουν εξουθενωμένος και δεν είχα κουράγιο να το ψάξω.

Κατέβασα το κεφάλι και σέρνοντας τα πόδια μου συνέχισα να προχωρώ στον δρόμο. Οι σκέψεις μου στριφογύριζαν στους απαισιόδοξους στοχασμούς του Σίβα. Το Όρος Καϊλάς, όπου αποσύρθηκε, σύμφωνα με τον μύθο, βρισκόταν μόλις λίγες εκατοντάδες μίλια βορειοανατολικά της Κατμαντού. Σίγουρα ήταν θλιμμένος. Ο κόσμος είχε υποβαθμιστεί πράγματι σε μια μάζα πάθων, απληστίας, απάτης και βίας. Η αδάμαστη επιθυμία είχε φτάσει σε επίπεδα αμόκ, ωθώντας τον άνθρωπο στην

παρακμή. Ένωθα τη μοναξιά του Σίβα στην κορφή της παγωμένης βουνοκορφής και επιθυμούσα να ήμουν εκεί μαζί του.

Ύστερα από μια άγρυπνη νύχτα, επιβιβάστηκα στο αεροπλάνο με προορισμό την Ταϊλάνδη.

Η πορνεία στους δρόμους είναι νόμιμη στην Ιταλία και σε πολλές μεγάλες ιταλικές πόλεις υπάρχουν συγκεκριμένοι δρόμοι που στέκονται οι πόρνες περιμένοντας άντρες που έρχονται με τα αυτοκίνητά τους και αγοράζουν σεξ. Στη Ρώμη, οι κυριότεροι δρόμοι της πορνείας είναι η Σαλάρια, η Λιτοριάνια και η Αππία Οδός. Εκτός από την πορνεία των δρόμων, υπάρχουν άπειρα μασαζιδικά, νάιτκλαμπ, διαμερίσματα-πορνεία και σπίτια-πορνεία που πουλούν παράνομα σεξ πίσω από τις κλειστές πόρτες. Πολλές πόρνες του δρόμου είναι θύματα του δουλεμπορίου του σεξ, αλλά τα περισσότερα απ' αυτά τα θύματα γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης σε κλειστούς χώρους.

Τη νύχτα που συνάντησα την Τζούλια, συνάντησα και άλλες τριάντα πόρνες των δρόμων, είκοσι επτά από τις οποίες ήταν κάτω των δεκαοχτώ ετών και άρα δούλευαν ως πόρνες παράνομα. Καμία δεν ήταν από την Ιταλία· ήταν από τη Ρουμανία, τη Ρωσία, τη Μολδαβία, την Αλβανία, την Πολωνία, την Ουκρανία, τη Λευκορωσία, τη Λετονία και τη Βουλγαρία. Η συνάντηση με έφηβες που πηγαίνουν με είκοσι άντρες τη βραδιά δεν ήταν εύκολη. Παρά το επάγγελμά τους, φαίνονταν κανονικά κορίτσια. Έτσι όπως στέκονταν μπροστά μου, μισόγυμνα παιδιά με σουτιέν και σορτς, το μυαλό μου δεν μπορούσε παρά να φαντάζεται αυτά τα κοριτσάκια να διασκεδάζουν αθώα σε ένα ολονύκτιο πάρτι. Συνάντησα αυτές τις πόρνες με τη βοήθεια μιας ΜΚΟ ονόματι Parsec, στην οποία ο δήμος της Ρώμης επέτρεπε να στέλνει δικές της μονάδες στις περιοχές όπου σύχναζαν οι πόρνες για να προωθεί την ασφάλεια και την υγεία, παρέχοντας δωρεάν προφυλακτικά και δωρεάν αμβλώσεις. Οι «προστάτες» συνήθως επέτρεπαν την επαφή μ' αυτές τις ομάδες και ενθάρρυναν τις κοπέλες να κάνουν αμβλώσεις δωρεάν ώστε να αποφεύγουν τα έξοδα οι ίδιοι.

Από τη μονάδα οδηγοί μου ήταν η Μορένα, η Νάιλα και η Σφρέσα. Πηγαίνοερχόμαστε στη Σαλάρια επί ώρες μέσα σε ένα φορτηγάκι γεμάτο με φυλλάδια πληροφόρησης, βαζελίνες και προφυλακτικά. Κατά μήκος του δρόμου, τα κορίτσια ήταν μαζεμένα ανά δύο ή τέσσερα μαζί. Μικροί κάθετοι δρόμοι αγκάλιαζαν τη Σαλάρια, όπως οι δρομίσκοι της Οδού Φώλκλαντ στην Ινδία. Ήταν δενδροφυτεμένοι και σκοτεινοί. Όταν

Ιταλία και Δυτική Ευρώπη

Όσοι εισέρχονται εδώ, ας αφήσουν πίσω τους κάθε ελπίδα!

Δάντης, Θεία Κωμωδία

Τα παιδιά της νύχτας

Ο Νοέμβριος σκόρπιζε παγωνιά στην ατμόσφαιρα της Ρώμης, αλλά η Τζούλια φορούσε μόνο ένα λευκό σορτς με ασορτί σουτιέν. Τουρτούριζε στο πεζοδρόμιο, καθώς τα αυτοκίνητα περνούσαν αφηνιασμένα στην πολύβουη Σαλάρια. Τη ρώτησα αν κρυώνει. Κοιτώντας με τα κουρασμένα καταγάλανα μάτια της, απάντησε: «Εάν εμφανιστώ ντυμένη, δεν θα δουλέψω».

Η Τζούλια ήταν δεκαεφτά χρόνων και έγκυος. Είχε έλθει στη Ρώμη από τη Ρουμανία όταν ήταν δεκατεσσάρων. Η διπλανή της, η Αλίσια, ήταν συνομήλικη και γεννημένη στην ίδια πόλη. Είχαν συνταξιδέψει με τη βοήθεια ενός άντρα που τους είχε υποσχεθεί δουλειά σε εστιατόριο. Στην πραγματικότητα, εδώ και τρία χρόνια δούλευαν ως πόρνες στους δρόμους της Ρώμης. Ο «προστάτης» τους (προαγωγός) τις επιτηρούσε συνεχώς. Τη μέρα τις είχε κλειδωμένες σε ένα διαμέρισμα και το βράδυ τις έβγαζε στον δρόμο. Εάν τα κορίτσια του δεν πήγαιναν με είκοσι πελάτες κάθε νύχτα, τα άφηνε νηστικά. Αυτή η «προστασία» με αποσβόλωσε. Ουδείς μπορούσε να πει πόθεν προήλθε αυτή η λέξη, αλλά το να αποκαλείται ένας προαγωγός προστάτης είναι σαν να αποκαλεί κανείς έναν άντρα που αγοράζει έφηβες για να κάνει σεξ επίτροπο ανηλίκου.

«Οι αστυνομικοί είναι οι βασικοί πελάτες», μου είπαν. «Τους βλέπουμε εδώ συχνά-πυκνά». Σε ένα καταφύγιο της βόρειας Ιταλίας, πήρα αρκετές καταθέσεις από θύματα σωματεμπορίας που αναγκάστηκαν να δουλέψουν στους δρόμους. Η ιστορία μιας γυναίκας άρχισε ύστερα από την ανεξαρτησία της Ουκρανίας, όταν η πρώην σοβιετική κεντρική τράπεζα μετέφερε όλες τις καταθέσεις από την τράπεζα του Κιέβου στην κεντρική τράπεζα της Ρωσίας, εξαφανίζοντας τις οικονομίες μιας ζωής χιλιάδων Ουκρανών. Σε μια απέλπιδα προσπάθεια να κερδίσει χρήματα για τη χρεωκοπημένη οικογένειά της, δέχτηκε να πάει στην Ιταλία για να εργαστεί ως σερβιτόρα, όπως νόμιζε. Μια άλλη τη μετέφεραν οι σωματέμποροι από τη Βουλγαρία στην Ιταλία μέσω της Τουρκίας υποσχόμενοι δουλειά μπίμπι σίτερ στην Ιστανμπούλ. Ίσως η πιο θλιβερή ιστορία που άκουσα ήταν αυτή μιας νεαρής Ουκρανέζας, της Μπριγκίτε. Η Μπριγκίτε είχε πτυχίο νοσοκόμας, αλλά ο πενιχρός μισθός της των τριάντα πέντε δολαρίων τον μήνα δεν επαρκούσε για να τα βγάλει πέρα. Αυτή και οι φίλες της είδαν διαφημίσεις σε εφημερίδες που μιλούσαν για δουλειές στην Ιταλία και υπόσχονταν μηνιαίο μισθό τεσσάρων χιλιάδων δολαρίων.

«Ήμαστε χαζές», μου είπε η Μπριγκίτε. «Ονειρευόμαστε να βρούμε έναν πλούσιο και όμορφο σύζυγο, που να μας αγαπά και να μας γεμίζει δώρα ή διαμάντια. Ήμαστε χαζές».

Η Μπριγκίτε ήταν μία από τις αναρίθμητες Ανατολικοευρωπαϊές που, ιδίως μετά την πώση του κομμουνισμού, ξελογιάστηκαν από ρομαντικές ονειροφαντασίες, νομίζοντας ότι θα φτιάξουν γρήγορα τη ζωή τους, κερδίζοντας πολλά χρήματα, στη Δυτική Ευρώπη. Οι δουλέμποροι εκμεταλλεύονται πολύ εύκολα τα όνειρα για μια καλύτερη ζωή και την αφέλεια της νεολαίας. Την Μπριγκίτε τη μετέφεραν πρώτα στη Σερβία, όπου αναγκάστηκε να δουλέψει ως πόρνη σε ένα νυχτερινό κέντρο. Ύστερα από λίγους μήνες, τη μετέφεραν στη νότια Ιταλία μέσω της Αλβανίας. Στη νότια Ιταλία έφτασε με ταχύπλοο σκάφος διασχίζοντας την Αδριατική. Άνθρωποι του δικτύου σωματεμπορίας την παρέλαβαν στην ακτή και την οδήγησαν μαζί με αρκετές άλλες κοπέλες στη βόρεια Ιταλία, όπου πουλήθηκε σε έναν προσάτη. Όπως στη Σαλάρια,

οι άντρες αγόραζαν τα κορίτσια, τα πήγαιναν σ' αυτούς τους δρομίσκους, όπου ολοκλήρωναν τη συναλλαγή μέσα στο αυτοκίνητο ή στους θάμνους. Ο ρυθμός της αγοραπωλησίας ήταν ταχύς. Άρκετές φορές, την ώρα που συνομιλούσαμε με μια ομάδα κοριτσιών, σταματούσαν από πίσω μας πολλά αυτοκίνητα και κόνερναν, σαν η όποια καθυστέρηση στη συναλλαγή να τους έκανε ν' αργήσουν στο δείπνο τους. Στα πλαϊνά δρομάκια, είδα γηραλέους άντρες να οδηγούν έφηβες μέσα στους θάμνους και να εμφανίζονται μετά από δέκα ή δεκαπέντε λεπτά. Ηλικιωμένοι άντρες, νέοι άντρες, λιγδιασμένοι άντρες πάνω σε μοτοσικλέτες, σεναριοσμένοι άντρες σε BMW – όλοι έπαιναν τα χέρια παιδιών και τα βεβήλωναν. Η Γκαμπριέλα από τη Ρωσία μου είπε ότι δούλευε στους δρόμους εδώ και δυο μήνες, δηλαδή από τη στιγμή που είχε φτάσει εδώ, και ότι όλοι σχεδόν οι άντρες με τους οποίους είχε πάει είχαν αρνηθεί να φορέσουν προφυλακτικό. Όταν πλησιάσαμε την Άντζελα από τη Ρουμανία, άρχισε να στριγγλίζει ότι θα τη σκοτώναμε. Η Άννα από την Πολωνία με ρώτησε σε άπαιστα αγγλικά με ελαφρώς αμερικανική προφορά: «Πώς σε λένε;»

«Σιντάρθ», της είπα.

Ήταν είκοσι πέντε ετών και είχε μάθει αγγλικά στο σχολείο, το οποίο παρακολούθησε μέχρι τα δεκαεφτά της. Ένας άντρας της υποσχέθηκε δουλειά φωτομοντέλου και έτσι τον συνόδευσε στη Ρώμη. Ο ίδιος την πούλησε στον προστάτη που την είχε υπό τον έλεγχό του τα τελευταία εφτά χρόνια. Όταν τελικά χαλάρωσε, με ρώτησε για τη δουλειά μου, την οικογένειά μου και από πού ήμουν.

«Κατοικώ στο Λος Άντζελες», είπα.

«Αμερική!» απάντησε, «πάντα ήθελα να πάω στην Αμερική. Πώς είναι η ζωή εκεί; Πρέπει να είναι θαυμάσια».

Αργότερα, την ίδια νύχτα, ρώτησα τα μέλη της μονάδας δρόμου: «Δεν είναι παράνομο να εκπορνεύονται ανήλικες, ακόμη κι αν λένε πως το κάνουν με τη θέλησή τους;»

«Ναι», απάντησαν.

«Γιατί, λοιπόν, η αστυνομία δεν βοηθά τα κορίτσια; Γιατί δεν διώκει τους προστάτες για μαστροπεία ανηλίκων;»

της άρχισε όταν στάθηκε αδύνατον να βρει δουλειά στο χωριό της, κοντά στο Κισινάου της Μολδαβίας, για να ζήσει η ίδια και η μητέρα της.

«Ο πατέρας μου είχε πεθάνει από καρκίνο όταν ήμουν δέκα ετών και η μητέρα μου είχε πρόβλημα με τα οστά της, δεν μπορούσε να δουλέψει», είπε.

Μια μέρα η Τατιάνα απάντησε σε διαφήμιση δημοσιευμένη στην εφημερίδα *Makler*, η οποία μιλούσε για δουλειά οικιακής βοηθού στην Ιταλία.

«Όταν έφυγα από το σπίτι μαζί με τους μεσάζοντες, με βίασαν και με άφησαν νηστική επί μέρες. Με ανάγκασαν να ουρώ πάνω μου».

Όπως με την Μπριγκίτε, ο πρώτος σταθμός της Τατιάνας ήταν η Σερβία, όπου την ανάγκαζαν να ξεγυμνώνεται μπροστά σε πιθανούς αγοραστές που εξέταζαν τα γεννητικά της όργανα για πιθανές σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες, το σώμα της για τυχόν δυσμορφίες και το στόμα της για να εξακριβώσουν αν είχε όλα της τα δόντια. Όπως κάθε καλοθρεμμένο ζώο, ήταν έπαθλο για τους Άλβανούς σωματέμπορους, που επέτειναν τον εξευτελισμό της επιθεώρησης δοκιμάζοντας την αξία της ως σκλάβας του σεξ. Από τη Σερβία, οι αγοραστές της την πήγαν στην Αλβανία, όπου πουλήθηκε για δεύτερη φορά. Από την Αλβανία, οι νέοι αγοραστές την οδήγησαν στην Ελλάδα, απ' όπου την έβαλαν σε ένα φέρι μπόουτ με προορισμό τη νότια Ιταλία. Εκεί την παρέλαβαν Άλβανοί, την έβαλαν στο πορτ μπαγκάζ του αυτοκινήτου τους και την πήγαν κατευθείαν στο Μιλάνο, όπου την πούλησαν σε ιδιοκτήτη νυχτερινού κέντρου. Η Τατιάνα κατοικούσε στο πίσω μέρος του κέντρου μαζί με άλλα κορίτσια, με τα οποία μοιραζόταν το ίδιο δωμάτιο και μια τουαλέτα.

«Η μουσική άρχιζε στις οχτώ», μου είπε. «Κάθε βράδυ έρχονταν άντρες. Πήγαινα με πάρα πολλούς».

Ο ιδιοκτήτης του κέντρου είπε στην Τατιάνα ότι του χρωστούσε τέσσερις χιλιάδες ευρώ. Ήταν το κόστος της αγοράς της. Θα επέστρεφε στη Μολδαβία, αφού θα είχε κοιμηθεί με τετρακόσιους άντρες. Κοιμήθηκε με τους απαιτούμενους τετρακόσιους άντρες πριν περάσουν δύο μήνες, καθαρίζοντας σχεδόν δώδεκα χιλιάδες ευρώ για τον ιδιοκτήτη της και τίποτε για τον εαυτό της. Ο ιδιοκτήτης δεν την ελευ-

έτσι και στους δρόμους κοντά στη Βενετία και στο Μέστρε, ήταν εκτεθειμένες στον παγωμένο αέρα και στο κρύο.

«Ο δρόμος είναι κόλαση», εξήγησε η Μπριγκίτε. «Ο δρόμος με κατέστρεψε. Ήμουν συνεχώς μεθυσμένη, μισοντυμένη μέσα στον χειμώνα καιρό. Ο προστάτης με χτυπούσε συνέχεια. Και οι πελάτες με χτυπούσαν. Μίσησα τον εαυτό μου στον δρόμο».

Ο προστάτης έπαιρνε τα περισσότερα χρήματα της Μπριγκίτε, έστελνε όμως μικρά ποσά στην οικογένειά της, στην Ουκρανία. Έτσι, η Μπριγκίτε πέρασε αρκετά χρόνια στη σκλαβιά της πορνείας, επειδή οι γονείς της ζητούσαν να τους στέλνει χρήματα. Η Μπριγκίτε ήταν εκείνη που μου είπε ότι αισθανόταν σαν «κερματοδέκτης» για την οικογένειά της.

Ύστερα από αρκετά χρόνια που δούλεψε στον δρόμο ως πόρνη, εθελοντές από μια ΜΚΟ, την TAMPER, βρήκαν την Μπριγκίτε σε ένα δρομάκι λιπόθυμη, γεμάτη αίματα και εντελώς γυμνή. Υπέφερε από αρκετά σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα και είχε υποστεί σοβαρή ψυχική βλάβη. Μήνες αργότερα, όταν διηγιόταν την ιστορία της, τα όνειρά της ήταν τόσο φωτεινά όσο ενός παιδιού.

«Το μόνο που θέλω είναι να γίνω ένας κανονικός άνθρωπος», είπε. «Ονειρεύομαι έναν σύζυγο, παιδιά και ένα μικρό σπίτι».

Από ξηράς, αέρος και θαλάσσης

Η πολυπλοκότητα της διακίνησης εργαζομένων σκλάβων από την Ανατολική στη Δυτική Ευρώπη υπερβαίνει κάθε σύγκριση. Η περιπέτεια μιας δεκαοχτάχρονης κοπέλας, της Τατιάνας, αποτελεί το κατ' εξοχήν παράδειγμα των περίπλοκων και άκρως τελειοποιημένων μεθόδων διακίνησης των θυμάτων σ' όλη την Ευρώπη, περισσότερο απ' οποιαδήποτε άλλη έχει υποπέσει στην αντίληψή μου. Η Τατιάνα είχε δραπετεύσει από τη σκλαβιά της πορνείας μόλις δύο μήνες πριν συναντηθούμε και αφού είχε εργαστεί δύο χρόνια ως πόρνη-σκλάβα. Αποστεωμένη, με μεγάλη νευρική και δύσθυμη, εξήγησε ότι η περιπέτεια

προορισμού, Βενετία, Μιλάνο και Τορίνο. Στα σύνορα Ιταλίας-Σλοβενίας, οι σωματέμποροι διασχίζουν τις πυκνοδασωμένες περιοχές κοντά στην Τεργέστη με τα πόδια. Χρησιμοποιούνται επίσης αυτοκίνητα, λεωφορεία και φορτηγάκια σε συνδυασμό με εξαγορές προκειμένου να διασχίσουν τα σύνορα επί της Α4. Τα σύνορα Ιταλίας-Γαλλίας αποτελούν βασική διαδρομή για τους Νιγηριανούς σωματέμπορους, που οδηγούν τα θύματα σε ένα δύσκολο διά ξηράς ταξίδι, από τη Νιγηρία στη βορειο-αφρικανική ακτή της Μεσογείου, ύστερα με πλοίο στην Ισπανία ή στη Γαλλία και τελικά με αεροπλάνο ή τρένο από τη Μαδρίτη ή το Παρίσι κατευθείαν στη Ρώμη, στο Μιλάνο ή στο Τορίνο. Η ακτή της Απουλίας είναι σημείο εισόδου για ταχύπλοα από την Αλβανία και την Ελλάδα και, σε μικρότερο βαθμό, για πλοία από την Τουρκία, που μεταφέρουν θύματα από τη Μέση Ανατολή και τη Νότια Ασία. Η ακτή της Σικελίας είναι σημείο εισόδου όσων θυμάτων έρχονται με πλοία από τη Βόρεια Αφρική. Αυτά τα θύματα μπορεί να προέρχονται τόσο από την Αφρική όσο και από τη Μέση Ανατολή· πιο πρόσφατα, οι Νοτιοασιάτισες μεταφέρονται μέσω της Μέσης Ανατολής από αυτή τη διαδρομή. Τέλος, όλες οι εθνικότητες διακινούνται μέσω των αεροδρομίων Ρώμης, Τορίνου και Μιλάνου, αν και πιο συχνά αεροπορικώς μεταφέρονται οι Νιγηριανές.

Πίνακας 3.1

Τιμές αγοράς σεξουαλικών σκλάβων: Ιταλία (σε ευρώ)

Χώρα Προέλευσης	Τιμή αγοράς	Τιμή σεξουαλικής πράξης
Βραζιλία	5.000	40
Κίνα	5.000	40
Ρωσία	3.500	30
Μολδαβία	3.500	30
Βουλγαρία	3.500	30
Πολωνία	3.500	30
Αλβανία	3.000	25
Ουκρανία	3.000	25
Ουγγαρία	3.000	25
Λετονία	3.000	25
Ρουμανία	2.000	20
Νιγηρία	—	20

θέρωσε. Αντίθετα, την πούλησε σε έναν προσάτη που την ανάγκασε να δουλεύει στους δρόμους. Λίγες ημέρες αργότερα, προσπάθησε να το σκάσει, αλλά αφού δεν είχε χρήματα, διαβατήριο και δεν γνώριζε λέξη ιταλικά, οι άντρες του προσάτη τη βρήκαν και την κλείδωσαν σ' ένα διαμέρισμα όπου τη βασάνιζαν για αρκετές ημέρες.

Η Τατιάνα άρχισε ξανά να δουλεύει και δεν επιχείρησε να δραπετεύσει. Όπως οι περισσότερες σκλάβες του σεξ, έπεσε στην αφασία του αλκοόλ και των ναρκωτικών. «Όταν αρνιόμουν να πιω, ο προσάτης με πότιζε με ηρεμιστικά για ζώα», μου είπε. Τελικά, η Τατιάνα έμαθε κουτσά-στραβά τα ιταλικά και πληροφορήθηκε για το καταφύγιο από μια άλλη πόρνη. Έπασχε από σύφιλη και είχε δυο σπασμένα δάκτυλα, όταν έφτασε εκεί. Η μήτρα της είχε υποστεί μεγάλη βλάβη, που την καθιστούσε ανίκανη να κυοφορήσει. Έπασχε επίσης από εφιάλτες, παραισθήσεις και απώλεια μνήμης. Η ιταλική κυβέρνηση θα της έδινε άδεια παραμονής, θα της παρείχε επίσης ιατρική φροντίδα και ψυχολογική υποστήριξη, υπό την προϋπόθεση ότι θα υπέγραφε μια συμφωνία με την οποία δεσμευόταν να καταθέσει εναντίον του προσάτη της και του ιδιοκτήτη του νυχτερινού κέντρου· ο πρώτος δεν είχε βρεθεί ακόμη και εναντίον του δεύτερου δεν είχαν διατυπωθεί κατηγορίες.

«Δεν θέλω να καταθέσω σ' αυτές τις δίκες», μου είπε η Τατιάνα. «Ο προσάτης έχει πει πως θα με σκοτώσει. Γνωρίζει το χωριό μου στη Μολδαβία. Φοβάμαι για τη μητέρα μου. Θέλω να επιστρέψω στο σπίτι μου».

Επειδή η Ιταλία είναι μια από τις δυτικο-ευρωπαϊκές χώρες τις πιο κοντινές στις φτωχότερες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και επειδή έχει εκτεταμένη ακτογραμμή που διευκολύνει τη λαθραία είσοδο από τη θάλασσα, αποτελεί έναν από τους κορυφαίους προορισμούς των θυμάτων σωματεμπορίας στη Δυτική Ευρώπη. Υπάρχουν αρκετές συνηθισμένες διαδρομές σωματεμπορίας. Τα σύνορα Ιταλίας-Αυστρίας είναι ανοιχτά, χωρίς ελέγχους και χρησιμοποιούνται από τους σωματέμπορους της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίοι εισέρχονται από την Αυστρία στο Ούντινε από την εθνική οδό A23. Η A23 ενώνεται με την A4, η οποία περνά μέσα από τις μεγάλες πόλεις

προορισμού, Βενετία, Μιλάνο και Τορίνο. Στα σύνορα Ιταλίας-Σλοβενίας, οι σωματέμποροι διασχίζουν τις πυκνοδασωμένες περιοχές κοντά στην Τεργέστη με τα πόδια. Χρησιμοποιούνται επίσης αυτοκίνητα, λεωφορεία και φορτηγάκια σε συνδυασμό με εξαγορές προκειμένου να διασχίσουν τα σύνορα επί της Α4. Τα σύνορα Ιταλίας-Γαλλίας αποτελούν βασική διαδρομή για τους Νιγηριανούς σωματέμπορους, που οδηγούν τα θύματα σε ένα δύσκολο διά ξηράς ταξίδι, από τη Νιγηρία στη βορειο-αφρικανική ακτή της Μεσογείου, ύστερα με πλοίο στην Ισπανία ή στη Γαλλία και τελικά με αεροπλάνο ή τρένο από τη Μαδρίτη ή το Παρίσι κατευθείαν στη Ρώμη, στο Μιλάνο ή στο Τορίνο. Η ακτή της Απουλίας είναι σημείο εισόδου για ταχύπλοα από την Αλβανία και την Ελλάδα και, σε μικρότερο βαθμό, για πλοία από την Τουρκία, που μεταφέρουν θύματα από τη Μέση Ανατολή και τη Νότια Ασία. Η ακτή της Σικελίας είναι σημείο εισόδου όσων θυμάτων έρχονται με πλοία από τη Βόρεια Αφρική. Αυτά τα θύματα μπορεί να προέρχονται τόσο από την Αφρική όσο και από τη Μέση Ανατολή· πιο πρόσφατα, οι Νοτιοασιάτισσες μεταφέρονται μέσω της Μέσης Ανατολής από αυτή τη διαδρομή. Τέλος, όλες οι εθνικότητες διακινούνται μέσω των αεροδρομίων Ρώμης, Τορίνου και Μιλάνου, αν και πιο συχνά αεροπορικώς μεταφέρονται οι Νιγηριανές.

Πίνακας 3.1

Τιμές αγοράς σεξουαλικών σκλάβων: Ιταλία (σε ευρώ)

Χώρα Προέλευσης	Τιμή αγοράς	Τιμή σεξουαλικής πράξης
Βραζιλία	5.000	40
Κίνα	5.000	40
Ρωσία	3.500	30
Μολδαβία	3.500	30
Βουλγαρία	3.500	30
Πολωνία	3.500	30
Αλβανία	3.000	25
Ουκρανία	3.000	25
Ουγγαρία	3.000	25
Λετονία	3.000	25
Ρουμανία	2.000	20
Νιγηρία	—	20

Οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των θυμάτων σωματεμπορίας στην Ιταλία ποικίλλουν, αλλά οι τιμές αγοράς είναι άριστα τεκμηριωμένες. Συνοψίζοντας τες είναι σχεδόν σαν να γράφεις μενού, όπως δείχνει ο Πίνακας 3.1.

Όπως στην Ινδία και στο Νεπάλ, η τιμή μιας σεξουαλικής πράξης στην Ιταλία έχει μειωθεί σημαντικά την τελευταία δεκαετία. Σε ένα καφενείο της Ρώμης, η Ιταλίδα ειδική στη σωματεμπορία Πάολα Μοντοίνι εξήγησε ότι οι τιμές του σεξ στην Ιταλία έπεσαν κατά 50% ως άμεσο αποτέλεσμα της μαζικής εισροής φθηνών Νιγηριανών και Ανατολικο-ευρωπαϊών σκλάβων γυναικών. Λόγω αυτής της μείωσης των τιμών, μου είπε η Μοντοίνι, «γίνεται όλο και πιο συνηθισμένο στοιχείο της ιταλικής κουλτούρας η συχνή επίσκεψη στις πόρνες».

Από την Ιταλία, τα θύματα μεταφέρονται από τους σωματέμπορους σχεδόν σε όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Εκτός από τα θύματα της σωματεμπορίας, οι προερχόμενοι από την Ανατολική Ευρώπη διακινούνται λαθραία για να προμηθεύσουν εργατικά χέρια στις οικοδομές σ' όλη την Ευρώπη, παιδιά διακινούνται για τα δίκτυα επαιτείας και μικροκλοπών, για οικιακή εργασία και για τα εργατικά κάτεργα. Μια πιο πρόσφατη τάση, σύμφωνα με την Ντανιέλα Μάνου, ειδική που με δίδαξε περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον τα της σωματεμπορίας στην Ιταλία, είναι η σωματεμπορία ανηλίκων από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία και τη Μολδαβία για αφαίρεση και εμπορία οργάνων. Ελάχιστα είναι γνωστά γι' αυτό, πλην του γεγονότος ότι, σε κάποιο βαθμό, ιταλικά νοσοκομεία εμπλέκονται σε εγκλήματα κατά τα οποία δολοφονούνται παιδιά για να αφαιρεθούν τα εσωτερικά τους όργανα και να μεταμοσχευθούν σε ασθενείς Ιταλούς.

Έντο και juju

"She good makin' suck, mistah man. She good, twenty euros" (Αυτή κάνει καλή πίπα, μίστερ. Αυτή καλή, είκοσι ευρώ). Αυτή είναι η μισοαγγλική διάλεκτος που χρησιμοποιούν οι Νιγηριανές πόρνες στο Κόρσο

Μάσιμο Ντ' Ατσέλιο στο Τορίνο, κοντά στο καταπράσινο Πάρκο ντελ Βαλεντίνο που αγκαλιάζει την όχθη του Πάδου. Στην Ιταλία υπάρχουν περισσότερες Νιγηριανές σκλάβες του σεξ σε σχέση με άλλες εθνικότητες. Στο Τορίνο, οι Νιγηριανές κατέχουν το Κόρσο Μάσιμο Ντ' Ατσέλιο, με τον ίδιο τρόπο που κατέχουν οι Ανατολικο-ευρωπαϊές την κοντινή Βία Ορμέα. Οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που λειτουργούν στο Τορίνο έχουν κάνει αυτή τη γεωγραφική διευθέτηση για να αποφύγουν τον άμεσο ανταγωνισμό, να εξασφαλίσουν επαρκή χώρο εργασίας για τις πόρνες τους και να γνωρίζουν οι πελάτες πού ακριβώς θα βρουν αυτό που θέλουν. Εκτός από αυτούς τους δρόμους, στο βόρειο άκρο του Κόρσο Ρετζίνα Μαργκερίτα και στις βιομηχανικές περιοχές του βόρειου και νότιου Τορίνου υπάρχει πλήθος πορνών διαφόρων εθνοκοτήτων.

Η δυναμική της νιγηριανής σωματεμπορίας είναι η πιο ξεχωριστή, συγκρινόμενη με οποιαδήποτε άλλη εθνικότητα απ' αυτές που συνάντησα. Σύμφωνα με τη Ροσάνα Παραντίσο, διευθύντρια της οργάνωσης TAMPER στο Τορίνο, η σωματεμπορία Νιγηριανών στην Ιταλία διευκολύνθηκε αρχικά από τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών στη δεκαετία του 1970, όταν οι ιταλικές πετρελαϊκές εταιρείες κατέβηκαν στη Νιγηρία για να αρπάξουν το δικό τους κομμάτι λείας. Ο εμφύλιος πόλεμος που διεξαγόταν εκείνη την περίοδο είχε ως αποτέλεσμα τη θανάτωση ενός εκατομμυρίου Νιγηριανών και την εκτόπιση εκατομμυρίων άλλων. Σήμερα, η Νιγηρία είναι μια από τις πιο φτωχές χώρες του κόσμου, με κατά κεφαλήν εισόδημα 1.154 δολάρια, ξέφρενο πληθωρισμό και ογκώδες φορτίο χρέους προς το ΔΝΤ, που αποστραγγίζει τα κρατικά ταμεία εις βάρος των κοινωνικών υπηρεσιών. Οι Νιγηριανοί, σε ποσοστό άνω του 90%, αποκτούν με πολύ κόπο τα μέσα μιας άθλιας επιβίωσης με κάτω από δύο δολάρια την ημέρα. Πείνα, πόλεμος και AIDS καταδικάζουν τον μέσο Νιγηριανό σε μια ζωή που διαρκεί μόνο σαράντα τρία χρόνια, ένα από τα χαμηλότερα προσδόκιμα ζωής στον κόσμο (βλέπε Παράρτημα Γ). Έτσι, η σωματεμπορία Νιγηριανών γυναικών είναι ανθούσα επιχείρηση. Δεν υπάρχει σχεδόν δίοδος διαφυγής και τα θύματα πουλιούνται στην Ιταλία, σε ντόπιες «μαντάμ»,

οι οποίες εκμεταλλεύονται είκοσι σκλάβες η καθεμιά. Πάνω από το 80% των Νιγηριανών γυναικών-θυμάτων σωματεμπορίας στην Ιταλία ανήκουν σε μία και μοναδική εθνότητα, τους Έντο, που κατοικούν στην κεντρική και νότια περιοχή της Νιγηρίας, όπου εξακολουθεί να μαίνεται η διεθνική σύγκρουση για το πετρέλαιο. Παραδόξως, οι Έντο είναι μια από τις πιο συντηρητικές εθνότητες στη Νιγηρία. Η πορνεία απαγορεύεται αυστηρά και αν μια παντρεμένη την αγγίξει έστω άλλος άντρας εκτός του συζύγου της, υποχρεούται να αναφέρει αυτή την προσβολή στον σύζυγό της και αυτός υποχρεούται να εξασφαλίσει ότι η σύζυγος θα υποβληθεί στις ειδικές διαδικασίες κάθαρσης.

Το ταξίδι μιας γυναίκας Έντο στην Ιταλία είναι μακρύ και επικίνδυνο και συνεπάγεται τελετές που εμπεριέχουν ελέγχους πολύ πιο ισχυρούς από αυτούς που συνήθως χρησιμοποιούν οι δουλέμποροι. Το ταξίδι αρχίζει με έναν συλλέκτη, έναν στρατολόγο στη Νιγηρία, που συνήθως γνωρίζει την οικογένεια της γυναίκας. Ο στρατολόγος περιγράφει μια πολύ ευχάριστη εικόνα της ζωής στην Ιταλία και υπόσχεται υψηλό εισόδημα. Εάν η γυναίκα συμφωνήσει, στέλνεται σε έναν σωματέμπορο που κανονίζει το ταξίδι, μια κοπιαστική διά ξηράς διαδρομή με προορισμό το Μαρόκο, μέσω του Νίγηρα και της Αλγερίας. Από το Μαρόκο, οι γυναίκες περνούν με πλοία το στενό του Γιβραλτάρ και φτάνουν στην Ισπανία. Από εκεί μεταφέρονται στην Ιταλία με τρένα ή αεροπλάνα. Ορισμένες ταξιδεύουν στην Τυνησία και παίρνουν το καράβι κατευθείαν για τη Σικελία. Ελάχιστες μεταφέρονται αεροπορικώς από το Λάγος.

Πριν αρχίσει αυτό το τεράστιο ταξίδι, η γυναίκα πρέπει να περάσει από ειδικές τελετές *juju*, στις οποίες συλλέγονται τρίχες από το εφήβαιο, νύχια και αίμα περιόδου και τοποθετούνται μπροστά σε ένα παραδοσιακό ιερό. Κατά τη διάρκεια της τελετουργίας, η γυναίκα υποχρεώνεται να δώσει όρκο ότι θα ξεπληρώσει το χρέος της, ότι δεν πρόκειται ποτέ να μιλήσει στην αστυνομία και ότι δεν θα συζητήσει για το ταξίδι της με κανέναν. Αν δεν τηρήσει τον όρκο της, θα βρει μεγάλη ατυχία την ίδια και την οικογένειά της. Αυτές οι τελετές δημιουργούν τεράστια δέσμευση στο θύμα, σε βαθμό που σχεδόν κανένα από τα

καταγόμενα από τη Νιγηρία θύματα σωματεμπορίας δεν επιχειρεί να δραπετεύσει από τη σεξουαλική δουλεία πριν αποπληρώσει τα χρέη του. Σε αντίθεση με τις πόρνες από την Ανατολική Ευρώπη που είδα στους δρόμους της Ρώμης, τις Νιγηριανές δεν τις επιβλέπουν προστάτες. Όταν σώζονται και τους ζητείται να μιλήσουν για τα βάσανά τους, ορισμένες πέφτουν σε καταληψία ή παθαίνουν κρίσεις επιληψίας. Η κατάθεση σε δικαστήριο αποκλείεται. Οι Νιγηριανές σκλάβες του σεξ ζουν συνεχώς μέσα στον φόβο, πεπεισμένες ότι οι ίδιες και οι οικογένειές τους διατρέχουν άμεσο κίνδυνο εξαιτίας των τελετών *juju*. Όπως μου είπε μια Νιγηριανή που είχε ξυλοκοπηθεί, είχε αφεθεί να λιμοκτονήσει και είχε μαστιγωθεί από τη «μαντάμ», «ποτέ δεν θα είμαι ασφαλής, η ζωή μου έχει τελειώσει».

Από τη στιγμή που μια Νιγηριανή φτάνει στην Ιταλία, πουλιέται, σε πλειστηριασμούς σκλάβων, στη «μαντάμ» που θα κάνει τη μεγαλύτερη προσφορά. Η προσφορά δεν είναι ίδια με την τιμή αγοράς· είναι προσφορά που αφορά το ποιος θα έχει τον έλεγχο. Η «μαντάμ» που θα επικρατήσει στον πλειστηριασμό παίρνει το σακούλι με τις τρίχες και το αίμα της γυναίκας, τα οποία είχαν συλλεγεί για την τελετή *juju*, που σημαίνει ότι περνά σ' αυτήν ο απόλυτος έλεγχος του θύματος. Στη συνέχεια, η «μαντάμ» πληροφορεί τη νέα σκλάβα ότι θα της παράσχει στέγη και τροφή και ως αντάλλαγμα πρέπει να εργάζεται προσφέροντας σεξ μέχρι να αποπληρώσει ένα χρέος που ξεπερνά τα πενήντα χιλιάδες ευρώ. Αυτό το ποσό είναι υπερδεκαπλάσιο του χρέους που επιβάλλεται σε θύματα από άλλες εθνικότητες. Συνεπώς, για να απελευθερωθεί μια Νιγηριανή σκλάβα, απαιτούνται αρκετές χιλιάδες σεξουαλικές πράξεις, αν υπολογίσει κανείς ότι η τιμή για τη μία είναι 20 ευρώ, μείον το κόστος στέγης, τροφής, ρουκισμού και του αποκαλούμενου ενοικίου της γωνίας του δρόμου, που ανέρχεται σε 500 ευρώ τον μήνα. Όπως ο προστάτης της Μπριγκίτε και οι *dalal* της Βομβάνς, οι «μαντάμ» στέλνουν χρήματα στις οικογένειες στη Νιγηρία για να δελεάσουν άλλες οικογένειες να στέλνουν για πορνεία τις γυναίκες τους.

Αφού οι Νιγηριανές εργάζονται για τα χρέη τους, οι «μαντάμ» τις υποβάλλουν σε πολύ σκληρές συνθήκες ζωής, τις αφήνουν να λιμο-

κτονούν και τις κακοποιούν ποικιλοτρόπως. Αν κάποια εγκυμονήσει, η «μαντάμ» κανονίζει άμβλωση στα γρήγορα, στο πίσω δρομάκι, χωρίς αναισθητικό. Η εγκυμοσύνη είναι κάτι συνηθισμένο, γιατί οι Νιγηριανές «μαντάμ» επιμένουν οι πόρνες τους να κάνουν σεξ χωρίς προφυλακτικό, προκειμένου να αυξάνουν την τιμή των σεξουαλικών πράξεων. Τέλος, όταν μια Νιγηριανή σκλάβα ελευθερωθεί από το χρέος της, μπορεί να συνεχίσει να εργάζεται για να μαζέψει χρήματα και να αποκτήσει δικές της σκλάβες. Στην Καμαπιπούρα, η Σίλπα (βλέπε Κεφάλαιο 2) είχε μετατραπεί από σκλάβα σε διευθύντρια σκλάβων. Οι προσπάθειές μου να πάρω συνέντευξη από εργαζόμενες Νιγηριανές σκλάβες της πορνείας απέβησαν ανεπιτυχείς. Καμιά δεν ήταν πρόθυμη να μου μιλήσει για οτιδήποτε άλλο πέραν της τιμής του σεξ, εκτός από μια γυναίκα που έκανε μια σύντομη δήλωση σε μια γωνιά δρόμου του Τορίνου. Τα λόγια της, που εκφέρθηκαν στην περίεργη διάλεκτο που παραθέσαμε στην αρχή, μεταφράστηκαν με τη βοήθεια των ανθρώπων μιας τοπικής ΜΚΟ που τη γνώριζαν καλά, επειδή είχε περάσει τρεις εβδομάδες στο καταφύγιό τους, πριν επιστρέψει στο πεζοδρόμιο:

Δούλευα για τη μαντάμ μου οχτώ μήνες. Δεν με κακοποίησε. Οι άντρες με κακοποιούν. Πήγα στο καταφύγιο, αλλά ότανμίλησα με τη μητέρα μου, μου είπε ότι ο θείος μου ήταν άρρωστος και ότι η κόρη μου ήταν άρρωστη. Ήξερα ότι αυτό ήταν δουλειά της μαντάμ. Τώρα μου προξενεί πληγές. Με χαράζει εδώ, στο πόδι, κάθε νύχτα πριν κοιμηθώ.

Υπερ-οργανωμένο έγκλημα

Το δουλεμπόριο στην Ανατολική και Δυτική Ευρώπη λειτουργεί με φορέα το οργανωμένο έγκλημα πολύ περισσότερο από ό,τι στη Νότια Ασία, την Ανατολική Ασία, την Αφρική ή οπουδήποτε αλλού στον κόσμο. Η Ιταλία ιδίως είναι κόμβος του εμπορίου σεξ για πολυάριθμες διεθνείς μαφίες. Πληροφορήθηκα τον τρόπο που αυτές οι εγκληματικές

οργανώσεις διακινούν λαθραία ανθρώπους προς και από την Ιταλία από έναν ειδικό ερευνητή της σωματεμπορίας ανηλίκων, ονόματι Μάικλ (ψευδώνυμο). Συνάντησα τον Μάικλ στο Τορίνο, σε ένα καφενείο κοντά στο εστιατόριο "Stars and Roses". Εργαζόταν αρκετά χρόνια εναντίον της σωματεμπορίας ανηλίκων στην Ιταλία και συμφώνησε να μου μιλήσει υπό τον όρο της απόλυτης ανωνυμίας. Ο Μάικλ είχε ζωηρά μάτια, ένταση στο πρόσωπο και πολύ άγχος. Είχε υπάρξει μάρτυρας τρομερών βασάνων αμέτρητων παιδιών και ένιωθε πικρόχολη περιφρόνηση για τους εγκληματίες που τα υπέβαλλαν σε τέτοιες δοκιμασίες.

«Υπάρχουν πέντε βασικές οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που κάνουν σωματεμπορία γυναικών και παιδιών στην Ιταλία», μου είπε ο Μάικλ. «Αλβανοί, Ρουμάνοι, Ρώσοι, Νιγηριανοί, Κινέζοι». Μου εξήγησε ότι κάθε ομάδα λειτουργεί σε τρεις βαθμίδες: υψηλή, μεσαία και χαμηλή. Οι ανήκοντες στο υψηλό επίπεδο ήταν τα μεγάλα αφεντικά με το πολύ χρήμα. Διεύθυναν συνολικά τη μεταφορά των ατόμων από τον τόπο καταγωγής τους στον προορισμό και κρατούσαν τις επαφές με πολιτικούς, διπλωματικούς και αξιωματούχους της αστυνομίας και της Δικαιοσύνης για να εξασφαλίζουν την ασφαλή μετάβαση και άφιξη. Επίσης διευθετούσαν την πώληση των θυμάτων στους ιδιοκτήτες των πορνείων και στους μαστροπούς στις χώρες προορισμού. Οι ανήκοντες στο μεσαίο επίπεδο επέβλεπαν συγκεκριμένες περιοχές, συνήθως τις παραμεθόριες των χωρών προορισμού. Γνώριζαν καλά τα σύνορα και διευκόλυναν τη διασυνοριακή μετακίνηση. Προμήθευαν επίσης με ψεύτικα χαρτιά, έκαναν τις συνεννοήσεις με τους διεφθαρμένους αστυνομικούς και επέλεγαν τις διαδρομές που θα ακολουθούσε η μεταφορά κάθε ημέρα. Οι ανήκοντες στο χαμηλό επίπεδο εργάζονταν στις πόλεις προορισμού και παρέδιδαν τα θύματα στο τελικό σημείο εκμετάλλευσης. Μπορεί να ήταν ταξιτζήδες ή χαμάληδες που έπαιρναν μια μικρή προμήθεια από την τιμή πώλησης και έδιναν τα υπόλοιπα στους υπεύθυνους του μεσαίου επιπέδου οι οποίοι έπαιρναν το μερίδιό τους και έστελναν τα περισσότερα χρήματα στα αφεντικά. Τα αφεντικά συνήθως επανεπένδυναν τα κέρδη από τη σωματεμπορία σε άλλες παράνομες επιχειρηματικές δραστηριότητες –ναρκωτικά, όπλα–, αλλά και

σε νόμιμες, όπως ταξιδιωτικά γραφεία ή γραφεία ευρέσεως εργασίας που διευκόλυναν τις επιχειρήσεις του δουλεμπορίου. Δεν λειτουργούσαν όλες οι εγκληματικές ομάδες με αυτόν τον οργανωμένο ιεραρχικό τρόπο, αλλά, σύμφωνα με τον Μάικλ, οι περισσότερες τα κατάφερναν ως επί το πλείστον.

Από τη στιγμή που τα θύματα μεταφέρονταν στην Ιταλία, κάθε εγκληματική ομάδα οροθετούσε το έδαφός της σε κάθε πόλη. Στις πόλεις νότια της Φλωρεντίας συνεργάζονταν στην οροθέτηση με τις ιταλικές μαφίες. Βόρεια της Φλωρεντίας, οι ιταλικές μαφίες δεν έχουν υπό τον έλεγχό τους περιοχές πορνείας (μόνο περιοχές διακίνησης ναρκωτικών). Το αποτέλεσμα είναι να κατευθύνονται τα περισσότερα θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης προς τη Βόρεια Ιταλία αντί της Νότιας για να αποφεύγεται η καταβολή προμηθειών στην ντόπια μαφία. Στον Νότο υπάρχουν τέσσερις μαφιόζικες οργανώσεις: η Καμόρα στην Καμπανία, η Σάκρα Κορόνα Ουνιτά στην Απουλία, η Ντρανγκέτα στην Καλαβρία και η Κόζα Νόστρα στη Σικελία (του πασίγνωστου *Νονού*). Αυτές οι τέσσερις μαφίες είχαν επίσης έσοδα πάνω από εκατό δισεκατομμύρια δολάρια, τα περισσότερα από το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, από το ξέπλυμα χρήματος, τους εκβιασμούς και βεβαίως από τη σωματεμπορία. Εάν μια αλβανική ή ρουμάνικη εγκληματική ομάδα ήθελε να λειτουργήσει ένα νυχτερινό κέντρο ως κάλυψη για την πορνεία σε οποιαδήποτε από αυτές τις περιοχές, έπρεπε πρώτα να πάρει την άδεια από την τοπική μαφία και να της καταβάλει το 5% των εσόδων. Εκτός της Ιταλίας, όλες αυτές οι εγκληματικές ομάδες διατηρούσαν εκτεταμένα δίκτυα σχεδόν σε όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

«Η Ιταλία είναι η αφετηρία», μου είπε ο Μάικλ. «Τα θύματα αγοράζονται και πουλιούνται σε τρεις, τέσσερις, ίσως και πέντε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν πεταχτούν ως άχρηστα».

Σύμφωνα με τον Μάικλ, κάθε ξένη ομάδα οργανωμένου εγκλήματος έχει διακριτές συνήθειες και πρακτικές. Οι Κινέζοι ήταν πιο κλειστοί και το μεγαλύτερο μέρος των θυμάτων κινεζικής σωματεμπορίας κατευθύνεται προς την καταναγκαστική εργασία στα υφαντουργεία και τα εργατικά κολαστήρια κοντά στο Μιλάνο. Ορισμένα από τα θύματα

εργάζονταν επίσης ως πόρνες στα μασαζιζίδικα. Οι ρουμανικές ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος, όπως μου είπε ο Μάικλ, ήταν οι καλύτερες στο ηλεκτρονικό έγκλημα, στις απάτες με τις πιστωτικές κάρτες και χρησιμοποιούσαν το Ίντερνετ για να ψαρέψουν πελάτες για την παιδική πορνογραφία και για την πορνεία. Οι Ρουμάνοι επεκτείνονται όλο και περισσότερο στις ηλεκτρονικές πωλήσεις ανηλικών θυμάτων σωματεμπορίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ιστοσελίδων. Οι Ρουμάνοι ήταν επίσης οι πρώτοι που δημιούργησαν αγορά ενοικιαζόμενων σκλάβων του σεξ στην Ιταλία. Αντί να πουλούν αμέσως τις γυναίκες, άρχισαν να τις νοικιάζουν στους προστάτες ή στους ιδιοκτήτες των πορνείων για έξι ή δώδεκα μήνες τη φορά. Βάσει αυτού του σχήματος, ο ιδιοκτήτης του πορνείου τους τρεις πρώτους μήνες πλήρωνε το 100% των εσόδων που δημιουργούσε η σκλάβο στον κάτοχό της (στην εγκληματική ομάδα) και τα μισά μετά από τον τρίτο μήνα. Αυτός ο διακανονισμός ήταν εξαιρετικά όμοιος με το σύστημα ελέγχου πολλών σεξουαλικά εκμεταλλευόμενων σκλάβων στην Ινδία, όπου ο ιδιοκτήτης της σκλάβας κρατούσε όλα τα έσοδα από την πώληση του σεξ για μια χρονική περίοδο, μετά έδινε στη σκλάβο τη δυνατότητα να περάσει στο σύστημα *adhiya* και να μοιράζεται στο μισό τα έσοδα με τον ιδιοκτήτη. Στο ιταλικό σύστημα ενοικίασης, ο ιδιοκτήτης του πορνείου μπορεί να επιστρέψει τη σκλάβο στον κάτοχο οποιαδήποτε στιγμή ανταλλάσσοντάς την με νέα. Έτσι ο ιδιοκτήτης αποφεύγει το μεγάλο αρχικό κόστος απόκτησης και προσφέρει μεγαλύτερη ποικιλία σκλάβων στους πελάτες. Η εγκληματική ομάδα, από τη δική της πλευρά, πραγματοποιεί πολλαπλά και συνεχή έσοδα από μία και μόνο σκλάβο, αντί να λαμβάνει μόνο ένα μεγάλο αρχικό ποσό.

Τέλος, ο Μάικλ μου είπε ότι, απ' όλες τις ξένες εγκληματικές ομάδες, οι Άλβανοί ήταν εκείνοι που επιδίδονταν πιο συχνά στο «τριπλό λαθρεμπόριο», γυναικών, όπλων και ναρκωτικών, σε ένα και το αυτό φορτίο, συνήθως μέσω της Αδριατικής. Μου είπε επίσης ότι ήταν οι πιο ανελέητοι.

«Δεν εννοώ ότι οι άλλοι είναι άγιοι», είπε.

Όλοι είναι βίαιοι. Μπορώ να σου πω ότι το 1990 ο αριθμός των ξέ-

νων γυναικών που δολοφονήθηκαν στην Ιταλία αντιστοιχούσε στο 5% όλων των φόνων και το τελευταίο έτος [2004] αντιστοιχούσε στο 25%. Αυτό συμβαίνει γιατί οι εγκληματικές ομάδες της Ιταλίας σκοτώνουν τα θύματα σωματεμπορίας όταν δραπετεύουν ή επιχειρούν να καταθέσουν ως μάρτυρες. Τους περισσότερους φόνους τους διαπράττουν οι Αλβανοί. Όταν βρίσκουμε θύματα αλβανικής σωματεμπορίας, μας παρακαλούν να μην τα συλλάβουμε γιατί φοβούνται ότι η οικογένειά τους θα πεθάνει. Γι' αυτό και οι Αλβανοί εμποδίζουν τις γυναίκες να καταθέσουν ως μάρτυρες. Εάν κάποιος θύμα συλληφθεί, η οικογένειά του δολοφονείται. Εάν δεν έχει οικογένεια, θα δολοφονηθούν φίλοι. Εάν δεν έχει φίλους, οι γείτονες. Σε κάθε περίπτωση, κάποιον θα βρουν να σκοτώσουν.

Η συζήτησή μου με τον Μάικλ τελείωσε με την αφήγηση ενός επεισοδίου που αφορούσε μια ανήλικη Αλβανή, κάτι που εξακολουθούσε να τον κατατρέπει:

Πριν από τέσσερις μήνες, κάναμε έφοδο βάσει πληροφοριών που είχαμε λάβει ότι σε ένα διαμέρισμα εργάζονταν ως πόρνες ανήλικες. Όταν εισβάλαμε στο διαμέρισμα, βρήκαμε έξι κορίτσια, το ένα από την Αλβανία. Ήταν παιδιά. Ούτε δεκατεσσάρων χρόνων ακόμη. Τα πέντε απ' αυτά ήρθαν μαζί μας χωρίς διαμαρτυρίες, αλλά η μικρή Αλβανή με παρακάλεσε να μην τη συλλάβω. Με παρακάλεσε να την αφήσω. «Θα σκοτώσουν τη μάνα μου!» φώναζε. Την είχε καταλάβει υστερία. Θα παραβίαζα τον νόμο αν δεν την έπανα, ωστόσο την άφησα στο διαμέρισμα. Την άφησα να είναι σκλάβο, για να μη σκοτώσουν την οικογένειά της.

Πληγωμένη καρδιά, βρες ένα φίλο

Στην Ιταλία, βρίσκει κανείς πολύ εύκολα στους δρόμους πόρνες όλων των εθνικοτήτων. Χρειάζεται όμως μεγαλύτερη προσπάθεια για να βρεις

σκλάβες σε διαμερίσματα, όπως το παιδί για το οποίο μίλησε ο Μάικλ. Τα κρυφά πορνεία είναι αυτά που λειτουργούν σε διαμερίσματα, σε νυχτερινά μαγαζιά, σε μασατζίδικα και σε σπίτια. Όπως σε κάθε χώρα που επισκέφθηκα, προσπάθησα να δω ο ίδιος αυτούς τους κρυφούς τόπους όπου γίνονταν αντικείμενο εκμετάλλευσης τα θύματα της σεξουαλικής δουλείας. Οι προσπάθειές μου να τους ανακαλύψω στην Ιταλία αποδείχθηκαν ενδιαφέρουσες. Δεν μπόρεσα να εντοπίσω πορνεία σε νυχτερινά κέντρα, αλλά βρήκα πορνεία σε διαμερίσματα, πορνεία σε μασατζίδικα και πορνεία-σπίτια. Η έρευνά μου ξεκίνησε στη Βόρεια Ιταλία, με τη βοήθεια της εφημερίδας και μιας φίλης μου, της Ντανιέλα Μάνου, η οποία με πληροφόρησε ότι τα τμήματα των εφημερίδων που έφεραν τον τίτλο «Πληγωμένη Καρδιά» ή «Βρες ένα φίλο» ήταν ο καλύτερος τρόπος για να βρω σκλάβες σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Η κ. Μάνου και οι συνάδελφοί της είχαν κάνει εκτενή έρευνα σχετικά μ' αυτές τις διαφημίσεις, τηλεφωνώντας στους συγκεκριμένους αριθμούς και αποκαλύπτοντας δεκάδες διαμερίσματα, νυχτερινά κέντρα και μασατζίδικα όπου κρατούνταν αιχμάλωτες οι σκλάβες. Η Ντανιέλα μου έδειξε ποιες ήταν οι κωδικές λέξεις σε διαφημίσεις του τύπου «Η όμορφη Σούζι, 20 ετών, μόλις έφτασε και είναι γλυκιά και σέξι». Το «μόλις έφτασε» σχεδόν πάντα σημαίνει θύμα διεθνικής σωματεμπορίας και το «λειτουργία καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας» σήμαινε ότι υπήρχαν πολλές κοπέλες σε ένα διαμέρισμα-πορνείο. Διαφημίζονταν επίσης πολλών ειδών μασατζίδικα – ιαπωνικού τύπου, κινέζικου, ανατολικοευρωπαϊκού. Η Ντανιέλα μου είπε ότι τα περισσότερα αποτελούσαν κάλυψη πορνείων.

Ύστερα από ένα δείπνο στον σιδηροδρομικό σταθμό του Μέστρε, άρχισα να τηλεφωνώ σε διάφορους αριθμούς. Οι πρώτες τέσσερις κλήσεις δεν είχαν αποτέλεσμα, γιατί η γυναίκα που απάντησε δεν μιλούσε αγγλικά. Στην πέμπτη προσπάθεια, κάλεσα έναν αριθμό που διαφήμιζε μια «Μαρίζα», η οποία ήταν «νέα, όμορφη και ευγενική» και «δεχόταν καθημερινά».

«Πρόντο!» απάντησε μια γυναικεία φωνή, με τον παραδοσιακό ιταλικό χαιρετισμό.

«Μιλάτε αγγλικά;» ρώτησα.

«Ναι».

«Τηλεφωνώ για τη Μαρίζα».

«Η Μαρίζα δεν είναι εδώ, αλλά έχουμε άλλες».

«Μπορώ να τις δω;»

Μου είπε να πάω στη γωνία της Βία Λουσινγκράντε με τη Βία Τζουζέπε Καλούτσι και να τηλεφωνήσω πάλι για περαιτέρω οδηγίες. Πήγα στη γωνία που μου υπέδειξε και τηλεφώνησα. Με ρώτησε για τι ενδιαφέρομαι και απάντησα για «Ιταλίδες, όπως η Μαρίζα». Η γυναίκα μου είπε να πάω σε μια πολυκατοικία λίγα τετράγωνα από εκεί που βρισκόμουν, να χτυπήσω το κουδούνι που έγραφε «Ιζαμπέλα Λάγκιο» και να ανέβω στο διαμέρισμα 2Γ. Χτύπησα το κουδούνι και μπήκα. Το κτήριο ήταν σκοτεινό, ήσυχο και άδειο. Μου πέρασε απ' το μυαλό να κάνω μεταβολή και να φύγω, αλλά όταν έφτασα στο διαμέρισμα, αυτοκυριαρχήθηκα και χτύπησα την πόρτα. Μου άνοιξε μια σαραντάρα γυναίκα. Είχε πυκνά μαύρα μαλλιά και μύριζε σαν αποσμηπτικό μπάνιου. «Ήρθα για ένα κορίτσι», είπα όσο μπορούσα πιο ευγενικά. Μου ένευσε να μω μέσα. Μπήκα στο σαλόνι ενός σκοτεινού διαμερίσματος γεμάτου καπνό. Δεξιά, υπήρχε μια μικρή κουζίνα με αρκετά άδεια μπουκάλια μπύρας πάνω στον πάγκο. Αριστερά, δύο άνδρες κάθονταν σε ένα μαύρο καναπέ πίνοντας μπύρα και παρακολουθώντας ποδόσφαιρο στην τηλεόραση. Ο ένας φορούσε πορτοκαλογκρί μακρυμάνικο μπλουζάκι του ράγκμπι. Ο άλλος είχε ξυρισμένο κεφάλι, αλλά το κρανίο του το σκούρηναν σκούρες φύτερες μαλλιών. Δεν υπήρχαν πόρνες, αλλά από την κάτω χαραμάδα της πόρτας του διαδρόμου γλιστρούσε μια λεπτή ακτίνα φωτός και υποπεύθηκα ότι από εκεί πήγαινες σε ένα, ίσως δύο υπονοδωμάτια.

Την ίδια στιγμή που μπήκα στο διαμέρισμα με κατέλαβε η επιθυμία να φύγω. Στην Ινδία, τα πορνεία σε σπίτια ήταν διαφορετικά – υπήρχαν άνθρωποι γύρω και αισθανόμουν ασφαλής μέσα στο πλήθος. Αυτό το διαμέρισμα ήταν άδειο και δεν ήθελα να κάνω ούτε ένα βήμα παραμέσα. Δεν θα έπρεπε να υποτιμήσω τον τρόπο που με περιεργαζόταν η ιδιοκτήτρια των σκλάβων. Αν και πολλές φορές είχα παρουσιάσει με πειστικό τρόπο σαν πελάτης, δεν το είχα κάνει σε ένα μικρο-

σκοπικό διαμέρισμα. Μια λάθος κίνηση και η έρευνά μου θα έπαιρνε ανεπιθύμητη τροπή. Άρχισα να σκέφτομαι πώς θα ξεφύγω και ευτυχώς η οικοδέσποινα του διαμερίσματος μου έδωσε μια αφορμή. Μου είπε πως δεν έχουν Ιταλίδες, μόνο κορίτσια από την Ανατολική Ευρώπη. Της απάντησα ότι δεν ενδιαφέρομαι για Ανατολικο-ευρωπαϊές. Μου είπε ότι δεν θα με απογοήτευαν: «Τα κορίτσια είναι νεαρά και φρέσκα». Επέμεινα ότι προτιμούσα Ιταλίδες, βγήκα από την πόρτα και κατέβηκα τις σκάλες. Όταν βρέθηκα λίγα τετράγωνα μακριά από το διαμέρισμα, επιτάχυνα το βήμα μου μέχρι που βρήκα ένα ταξί και επέστρεψα στον σιδηροδρομικό σταθμό. Δεν βεβαιώθηκα ότι στο διαμέρισμα εκείνο ήταν Ανατολικο-ευρωπαϊές, αλλά εάν έπρεπε να στοιχηματίσω, θα έλεγα ότι πράγματι ήταν.

Ύστερα από μια νύχτα στη Βενετία, επέστρεψα στο Μέστρε και έψαξα για ένα μασατζίδικο. Και πάλι η εφημερίδα με καθοδήγησε. Οι περισσότεροι κατάλογοι διαφήμιζαν ιαπωνικό ή ανατολίτικο μασάζ. Δεν αμφέβαλλα καθόλου ότι τα περισσότερα απ' αυτά τα μασατζίδικα είχαν σκλάβες της πορνείας. Το 2003, η αστυνομία έκανε έφοδο σε μια από τις μεγαλύτερες αλυσίδες μασατζιδίκων στην Ιταλία, τη Viva Line, και απελευθέρωσε δεκάδες γυναίκες που υποχρεώνονταν στη σεξουαλική δουλεία. Στην τρίτη τηλεφωνική κλήση, βρήκα μια γυναίκα που μιλούσε αγγλικά. Μου έδωσε οδηγίες για μια αίθουσα ιαπωνικού μασάζ, όχι πολύ μακριά, νότια του σιδηροδρομικού σταθμού του Μέστρε. Η αίθουσα είχε πινακίδες νέον με έντονο κόκκινο χρώμα: «Ιαπωνικό Μασάζ». Μέσα είδα αρκετά νεαρά κορίτσια να κάθονται σε καρέκλες και μια πιο μεγάλη γυναίκα να κάθεται σ' ένα γραφείο. Η συζήτηση που ακολούθησε ήταν εξίσου γελοία μ' εκείνη που είχα σε νεπαλέζικα και ταϊλανδικά μασατζίδικα. Δεν γίνονταν μασάζ ή τουλάχιστον δεν γίνονταν μασάζ που να μην καταλήγουν σε κάποια σεξουαλική πράξη. Το άκρον άωτον του παραλόγου ήταν πως καμιά από τις κοπέλες δεν ήταν Γιαπωνέζα. Ήταν Κινέζες. Έμοιαζαν μεγαλύτερες από τις κοπέλες που έβλεπα συνήθως στα μασατζίδικα. Υποτίθεται ότι θα διάλεγα μία από αυτές και θα περνούσα μαζί της τριάντα λεπτά σε ένα πίσω δωμάτιο. Η τιμή ήταν σαράντα ευρώ. Την προηγούμενη ημέρα, ο Κλάουντιο Ντοναν-

τέλ, διευθυντής καταφυγίου για θύματα σωματεμπορίας στο Μέστρε, με είχε πληροφορήσει ότι η σωματεμπορία Κινέζων γυναικών στην Ιταλία είχε αυξηθεί και ότι τα θύματα που τα εκμεταλλεύονταν στο εμπόριο του σεξ εγκαθίσταντο κυρίως στα μασατζίδικα. Αναρωτήθηκα πώς είναι δυνατόν, να γνωρίζουν όλοι πως οι Κινέζες σκλάβες του σεξ μεταμφιέζονταν σε μασάζ, ιαπωνικής ή άλλης εθνικότητας και η αστυνομία να μην κάνει τίποτε, όπως ακριβώς δεν έκανε τίποτε για τις ανήλικες στη Σαλάρια της Ρώμης. Ήταν δυνατόν αυτές οι νεαρές Κινέζες να είχαν ταξιδέψει με τη θέλησή τους στην Ιταλία για να δουλέψουν ως πόρνες, αλλά πόσο δυνατόν; Καμιά τους δεν μιλούσε λέξη αγγλικά και δεν είχα φυλλάδια από καταφύγια γραμμένα στα κινέζικα, έτσι έφυγα από το μασατζίδικο και πήρα το τρένο για το Τορίνο, όπου ήλπιζα να βρω την πιο απατηλή ιταλική φυλακή σεξουαλικής δουλείας: ένα σπίτι-πορνείο.

Είχα πάρει πληροφορίες ότι μεταξύ Τορίνου και Μιλάνου υπήρχαν τέτοια σπίτια-πορνεία και ότι οι ταξιτζήδες ήταν οι καλύτεροι στο να μου βρουν ένα. Ρώτησα κάμποσους ταξιτζήδες κοντά στον σταθμό Πουέρτο Νουόβο του Τορίνου, αλλά δεν είχα τύχη. Επειδή μιλούσαν ελάχιστα αγγλικά, έπρεπε να επικοινωνήσω μαζί τους με λέξεις όπως «σεξ» και «βίλα», αλλά ματαίως. Περιπάτησα δέκα λεπτά βόρεια της Βία Ορμέα και βρήκα τρεις πόρνες του δρόμου από την Ανατολική Ευρώπη. Τις ρώτησα πού μπορούσα να βρω ένα πορνείο, αλλά αυτές επέμεναν να πάρω μία από αυτές τις τρεις. Μέσα σε ελάχιστα λεπτά, μπήκε στην κουβέντα μας ένας προστάτης με πυκνή γενειάδα. Παρ' όλο που κι αυτός επέμεινε να αγοράσω μία από τις τρεις, τελικά κανόνισε με ένα ταξί να με πάει σε μια βίλα, τριάντα λεπτά ανατολικότερα του Τορίνο, να με περιμένει για μία ώρα και να με γυρίσει στον σταθμό του τρένου.

Δεν επιθυμούσα καθόλου να φύγω εκτός πόλης μόνος μου με έναν ταξιτζή που μου είχε συστήσει ο προστάτης, αλλά δεν έβλεπα άλλο τρόπο για να βεβαιωθώ ότι πράγματι υπήρχαν τα σπίτια-πορνεία. Ο ταξιτζής ήταν ένας πρόσχαρος τύπος, ονόματι Έντσο, πιθανώς ένας από τους σωματέμπορους των χαμηλότερων βαθμίδων του συστήματος σωματεμπορίας που μου είχε περιγράψει ο Μάικλ. Ο Έντσο ήταν εξαιρετικά

γοντευμένος που ήμουν Αμερικανός. Και καθώς κατευθυνόμαστε προς το σπίτι-πορνείο είπε πολλές φορές «Αμέρিকা, ο, γιες!» Η αυθόρμητη καλή του διάθεση με βοήθησε να χαλαρώσω.

Ο Έντσο μπήκε σε έναν δεντροφυτεμένο δρόμο, όχι μακριά από τα προάστια του Τορίνο, και παρκάρισε μπροστά σε μια διώροφη βίλα. Η βίλα περιβαλλόταν από χαμηλό πέτρινο τοίχο με σιδερένια πόρτα. Ο Έντσο με ακολούθησε. Στην εξώπορτα στεκόταν καπνίζοντας ένας απ' αυτούς που διώχνουν τους ανεπιθύμητους. Έλεγε το σακίδιό μου και βρήκε μόνο το τσαντάκι με τα χρήματά μου και ένα ημερολόγιο. Δεν θα μπορούσα να πω αν ο Έντσο γνώριζε τον τύπο αυτό, αλλά υποψιάζομαι ότι θα είχε φέρει αρκετούς άντρες εδώ πριν από εμένα. Μέσα η βίλα είχε μια μεγάλη αίθουσα με καναπέδες, μπαρ, μια σκάλα και αρκετά κορίτσια ντυμένα με φθηνά ρούχα να ραχατεύουν. Κάθισα στο μπαρ και ο Έντσο κάθισε δίπλα μου. Παράγγειλε μια μπίρα Περόνι και ρώτησε αν ήθελα κι εγώ. Αρνήθηκα. Ο Έντσο με παρότρυνε να πάρω μια κοπέλα, καθώς έπιασε το κουτσομπολιό με τον μπάρμαν. Νόμιζα ότι θα με πλησιάσουν οι πόρνες και θα πέσουν για σεξ, αλλά δεν το έκαναν. Κάποιες διάβαζαν περιοδικά, κάποιες άλλες έπαιζαν χαρτιά. Άλλες κουβέντιαζαν φιλικά και άλλες κοίταζαν ανέκφραστα. Είχα τεντώσει τ' αυτιά μου, αλλά δεν άκουσα καμιά κουβέντα στα αγγλικά. Όλες οι γυναίκες ήταν από την Ανατολική Ευρώπη και οι περισσότερες φαινονταν πολύ νέες. Κάποιες στιγμές, γυναίκες κατέβαιναν από τις σκάλες μαζί με άντρες και άλλοι άντρες έμπαιναν στη βίλα και ανέβαιναν τις σκάλες με άλλες γυναίκες. Ο ρυθμός της αγοραπωλησίας δεν ήταν πολύ γρήγορος. Περίπου δέκα άντρες κάπνιζαν στον χώρο του μπαρ. Μέτρησα το πολύ δεκαέξι γυναίκες στη βίλα. Από ένα στερεοφωνικό ακουγόταν δυνατά ευρωπαϊκή μουσική νυχτερινών κλαμπ.

Όταν ο Έντσο τέλειωσε την μπίρα του, ρώτησε: «Δεν θα πάρεις κοπέλα;». Ήξερα ότι ελάχιστη πιθανότητα υπήρχε να μιλά κάποια απ' τις κοπέλες αγγλικά, αλλά ήξερα επίσης ότι υπήρχε μια αποστολή που μπορούσα τουλάχιστον να εκπληρώσω. Έδειξα την πιο κοντινή μου. Ήταν μια καστανή έφηβη. Ο Έντσο είπε στον μπάρμαν ότι ήθελα να αγοράσω μια κοπέλα. Η τιμή ήταν εξήντα ευρώ, διπλάσια από την τιμή για τις

Ανατολικο-ευρωπαϊές πόρνες του δρόμου. Σκέφτηκα ότι αυτή ήταν η τιμή για έναν μη τακτικό θαμώνα, αλλά επέλεξα να μην κάνω παζάρια, παρ' όλο που δεν ήθελα να συμβάλω στα κέρδη του πορνείου πέραν του αναγκαίου. Πλήρωσα τα χρήματα και ανέβηκα πάνω.

Μέσα στο δωμάτιο της νεαρής κοπέλας ένιωσα άγχος. Αν πήγαινε κάτι στραβά, δεν μπορούσα να μιλήσω ιταλικά και ήμουν πολύ μακριά από την ασφάλεια της πόλης. Ρώτησα αμέσως την κοπέλα αν μιλά αγγλικά. Με κοίταξε ανέκφραστα. Έβγαλα τον διπλωμένο παγκόσμιο χάρτη και της τον έδειξα. Μετά έβαλα το δάκτυλο στον εαυτό μου και έδειξα τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ύστερα έβαλα το δάκτυλο σ' εκείνη και της έδειξα τον χάρτη. Μου έριξε μια παραξενεμένη ματιά. Επανάλαβα το ερώτημα με νοηματική. Κοίταξε τον χάρτη και μου έδειξε τη Λιθουανία. Σκέφτηκα ότι μια έφηβη από τη Λιθουανία δεν θα είχε ταξιδέψει οικειοθελώς για να δουλέψει σε ιταλικό πορνείο ως πόρνη, έτσι της έδωσα ένα φυλλάδιο TAMPER που είχα βάλει μέσα σ' ένα φάκελο στο τσαντάκι με τα χρήματα. Αρνήθηκε. Σκέφτηκα ότι μπορεί να φοβήθηκε μήπως το φυλλάδιο ήταν πολύ μεγάλο για να το κρύψει, έτσι έκοψα το μέρος όπου ήταν γραμμένο το τηλέφωνο, της το έβαλα στο χέρι και μιμούμενος ότι τηλεφωνώ είπα: «Βοήθεια. Ελευθερία». Ήταν το καλύτερο που μπορούσα να κάνω.

Έπασα τα χέρια της και της είπα: «Ο Θεός μαζί σου».

Κατά την επιστροφή στο Τορίνο, ο Έντσο ψιλοτραγουδούσε «Αμερिका, ο, γιεσ!»

Συγκεχυμένη νομοθεσία, που εφαρμόζεται ελλιπώς

Παρά τον μεγάλο αριθμό σκλάβων του σεξ που μεταφέρονται από τους σωματέμπορους στην Ιταλία από τη δεκαετία του 1980, δεν υπήρχε ειδικός νόμος για τα θύματα της σωματεμπορίας μέχρι τις 11 Αυγούστου του 2003.⁽¹⁾ Ο ιταλικός Νόμος 228, που περιέχει μέτρα κατά της διεθνούς σωματεμπορίας, προβλέπει από οχτώ έως είκοσι χρόνια κάθειρξη για το έγκλημα του λαθρεμπορίου ανθρώπων και πιο σοβαρές ποινές

στις βαριές περιπτώσεις, όπως της σωματεμπορίας ανηλίκων. Δυστυχώς δεν επιβάλλονται χρηματικές ποινές βάσει αυτού του νόμου και, παρά την πανωλεθρία της διεθνικής σωματεμπορίας στα τέλη του 2006 με την Επιχείρηση Σπάρτακος, οι διώξεις και οι καταδίκες στην Ιταλία ήταν τόσο λίγες, ώστε απέβησαν αναποτελεσματικές. Η Κριστίνα Μπανκόνι, ειδική εισαγγελέας για περιπτώσεις διεθνικής σωματεμπορίας στο Ινστιτούτο Δικαιοσύνης του Τορίνου, μου εξήγησε ότι, από τότε που ψηφίστηκε ο Νόμος 228, δημιουργούνται δυνάμει των διατάξεών του εκατό έως εκατόν πενήντα δικογραφίες στην Ιταλία, ενώ οι καταδίκες μετριούνται στα δάκτυλα του ενός χεριού. Πάνω από τις μισές περιπτώσεις αφορούσαν θύματα της νιγηριανής διεθνικής σωματεμπορίας. Σε αντίθεση με τις αναπτυσσόμενες χώρες, στην Ιταλία η διαφθορά ως προς την εφαρμογή του νόμου και την παραπομπή στο δικαστήριο δεν αποτελεί το πρώτιστο εμπόδιο στην αποτελεσματική δίωξη. Τις έρευνες για τη σωματεμπορία τις περιορίζει μάλλον η έλλειψη πόρων και η απουσία διακρατικής συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες.

Μεγαλύτερο εμπόδιο στη δίωξη εγκλημάτων διεθνικής σωματεμπορίας στην Ιταλία αποτελεί το γεγονός ότι η πορνεία είναι νόμιμη και, παρ' όλο που τα πορνεία και η μαστροπεία δεν είναι νόμιμα, ο νόμος που αφορά αυτή την παρανομία εφαρμόζεται ελλιπώς. Τα πορνεία απαγορεύτηκαν στην Ιταλία το 1958 με τον Νόμο 75/1958, που είναι γνωστός ως Νόμος Μέρλιν, από τη Λέγκε Μέρλιν, γυναίκα που τον πρότεινε. Ο ίδιος νόμος αποποινικοποίησε την πορνεία. Η αρχική λογική της ποινικοποίησης των πορνείων και αποποινικοποίησης της πορνείας είχε φανεί νομικά έγκυρη. Έδινε το δικαίωμα σε ενήλικες γυναίκες να επλέξουν την πορνεία, αλλά τα πορνεία απαγορεύτηκαν, επειδή είχαν αποδειχθεί εκμεταλλευτικά και επικίνδυνα. Οι νομοθέτες πίστευαν ότι ο Νόμος Μέρλιν μπορούσε να διασφαλίσει τα συμφέροντα των πορνών εναποθέτοντας τον έλεγχο του γυναικείου σώματος από τον μαστροπό στην ίδια τη γυναίκα. Δυστυχώς, η πραγματικότητα αποδείχθηκε διαφορετική. Οι πόρνες υφίσταντο ενοχλήσεις από την αστυνομία και ελέγχονταν από τους μαστροπούς. Με τη μαζική εισροή θυμάτων διεθνικής σωματεμπορίας από την Ανατολική Ευρώπη, κατά τη διάρκεια της

δεκαετίας του 1990, η ιταλική κοινωνία κατηγόρησε τις ξένες γυναίκες –και όχι τους άντρες που τις αγόραζαν– για την ηθική υποβάθμιση της κουλτούρας της. Έτσι, οι πόρνες των δρόμων ωθήθηκαν προς τα διαμερίσματα, τα μασαζιδικα, τα νυχτερινά κέντρα και τα σπίτια-πορνεία. Από τη στιγμή που εγκλείστηκαν, τα θύματα της διεθνικής σωματεμπορίας υφίσταντο ακόμη μεγαλύτερη εκμετάλλευση. Επαναλήφθηκαν οι εκκλήσεις για τη νομιμοποίηση των πορνείων, με τη λογική ότι αν οι πόρνες εργάζονταν κλεισμένες, θα έπρεπε και η κυβέρνηση να διασφαλίσει τα συμφέροντά τους σ' αυτές τις εγκαταστάσεις. Άλλοι υποστήριζαν το αντίθετο, τη συνολική ποινικοποίηση όλων των ειδών πορνείας, με το επιχείρημα ότι και το ελάχιστο ίχνος νομιμότητας οδηγούσε στη σεξουαλική εκμετάλλευση των γυναικών, ιδίως των θυμάτων διεθνικής σωματεμπορίας και των ανηλίκων.

Η συζήτηση για τη νομιμοποίηση ή την ποινικοποίηση της πορνείας είναι πολύ έντονη. Και οι δύο πλευρές χρησιμοποιούν πειστικά επιχειρήματα. Ενώ η πορνεία και η διεθνική σωματεμπορία δεν είναι ταυτόσημα πράγματα, αναντίρρητα όπου βρίσκεται πορνεία υπάρχουν σκλάβες θύματα διεθνικής σωματεμπορίας που αναγκάζονται να προσφέρουν σεξουαλικές υπηρεσίες. Κάθε συζήτηση για το νομικό καθεστώς της πορνείας επηρεάζει άμεσα τις προσπάθειες κατά της διεθνικής σωματεμπορίας. Συνεπώς, η εκ μέρους μου εξέταση του ζητήματος της νομοθεσίας αποσκοπεί στην παρουσίαση του καλύτερου τρόπου για την εξάλειψη της διεθνικής σωματεμπορίας.

Νομιμοποίηση ή μη νομιμοποίηση

Το επιχείρημα ότι η πορνεία πρέπει πρωτίστως να νομιμοποιηθεί βασίζεται στην προκειμένη ότι οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν το σώμα τους. Η νομιμοποίηση θα σήμαινε πως οι πόρνες μπορούν να έχουν τα ίδια οφέλη με τα άλλα επαγγέλματα: ασφάλιση υγείας, συνταξιοδότηση και δικαίωμα στο συνδικαλιζέσθαι, για να αναφέρουμε λίγα. Η νομιμοποίηση θα επέτρεπε επίσης στο κράτος να εποπτεύει

και να εξασφαλίζει ότι οι πόρνες δεν υπόκεινται σε βία και εκμετάλλευση. Τέλος, η νομιμοποίηση θα καθιστούσε πολύ πιο δύσκολη τη διεθνή σωματεμπορία γυναικών και παιδιών, επειδή τα θύματα θα είχαν νομικά δικαιώματα, ενώ η ποινικοποίηση της πορνείας οδηγεί σε αυξημένη κακοποίηση των θυμάτων σωματεμπορίας, τα οποία συλλαμβάνονται συχνά για πορνεία.

Οι αντίπαλοι της νομιμοποιημένης πορνείας υποστηρίζουν ότι η αγορά σεξ και η λειτουργία εγκαταστάσεων πώλησης σεξ πρέπει να ποινικοποιηθεί επειδή η πορνεία δεν μπορεί ποτέ να συνιστά επιλογή και το «επάγγελμα» βασίζεται εγγενώς σε ένα σύστημα ανδρικής σεξουαλικής κυριαρχίας, που ιδιοποιείται το γυναικείο σώμα για ευχαρίστηση και ενισχύει την υποταγή και τη μετατροπή των γυναικών σε σεξουαλικά αντικείμενα. Περαιτέρω, η νομιμοποίηση παρέχει κάλυψη στους ιδιοκτήτες των πορνείων για να αγοράζουν θύματα σωματεμπορίας και συνεπάγεται ακόμη μεγαλύτερη εκμετάλλευση πίσω από τις κλειστές, αλλά με νομική κάλυψη πόρτες. Μόνο οι κυβερνήσεις, το οργανωμένο έγκλημα και οι μαστροποί ωφελούνται από τη νομιμοποίηση οι γυναίκες και τα παιδιά υποφέρουν έναν κρατικά καθιερωμένο βιασμό και δουλεία.

Ενώ η Ιταλία κινείται ασαφώς μεταξύ αυτών των δύο θέσεων, δύο ευρωπαϊκές χώρες έχουν πάρει τις εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις επί της συζήτησης: η Ολλανδία και η Σουηδία. Για να εξακριβώσω τι συμβαίνει όταν μια χώρα νομιμοποιεί όλες τις μορφές της πορνείας, πήγα στην Ολλανδία.

Η συνοικία των Κόκκινων Φαναριών του Άμστερνταμ (De Wallen) ξεχειλίζει από πόρνες – σε βιτρίνες, στους δρόμους και σε πορνεία και σεξ κλαμπ. Έξω από αυτή τη συνοικία, οι οροθετημένες ζώνες χρησιμεύουν ως καθορισμένες περιοχές για την άσκηση πορνείας στους δρόμους. Η οροθετημένη ζώνη του Άμστερνταμ είναι σε ένα δρόμο που ονομάζεται Theemsweg και στον οποίο υπάρχουν ανήλικες πόρνες από την Αλβανία, τη Ρουμανία και τη Νιγηρία (παρ' όλο που δεν κατάφερα να μιλήσω με κάποια απ' αυτές). Οι πόρνες των βιτρινών μέσα στο De Wallen ήταν πιο εύκολα προσβάσιμες. Στη γωνία των οδών Oudezids

Voorburg Wal και Enge Kerkstreet βρήκα είκοσι από τις τετρακόσιες βιτρίνες της πόλης στις οποίες εκτίθενται πόρνες, ανά δύο. Ήταν στον νιγηριανό τομέα της συνοικίας των Κόκκινων Φαναριών και μια Νιγηριανή πόρνη στεκόταν σε κάθε βιτρίνα. Στην περίμετρο της βιτρίνας αναβόσβηναν κόκκινα φώτα νέον, δείχνοντας ότι προσφερόταν σεξ προς πώληση. Κάθε βιτρίνα είχε ένα μικρό κρεβάτι με καθαρά σεντόνια, μια λεκάνη, μια σκούρα κουρτίνα για να τραβιέται μπροστά στη βιτρίνα όταν έμπαινε πελάτης και πολύ χαμηλά φώτα που έριχναν μια πυρακτωμένη λάμψη στα λευκά εσώρουχα της πόρνης. Μερικές βιτρίνες είχαν επίσης ένα μικρό λουτρό. Ελάχιστες ήταν μεγαλύτερες από τέσσερα πόδια πλάτος επί δέκα μήκος. Μου φάνηκαν πιο φανταχτερές και πιο καθαρές παραλλαγές των ινδικών *rinjaras*. Καθεμία από τις Νιγηριανές πόρνες χαμογελούσε ή χτυπούσε ελαφρά το τζάμι καθώς περνούσε περπατώντας δίπλα στη βιτρίνα.

Έκανα μερικές σύντομες συζητήσεις με τις Νιγηριανές πόρνες των βιτρινών και έμαθα ελάχιστα πράγματα πέραν του ότι είχαν έρθει από τη Νιγηρία, συνήθως στα είκοσί τους, και ότι χρέωναν είκοσι ευρώ το στοματικό σεξ και πενήντα όλη τη σεξουαλική πράξη (οι τιμές στις οροθετημένες ζώνες ήταν οι μισές, ενώ στα σεξ κλαμπ έφταναν στα τριακόσια ευρώ). Κάθε συζήτηση που έκαναν την παρακολουθούσε με μεγάλη προσοχή ένας μαστροπός, ο οποίος δεν θα επέτρεπε να συνεχιστεί ο διάλογος πάνω από ελάχιστα λεπτά χωρίς να γίνει η πράξη της αγοράς. Δεν θα υπήρχε τρόπος να μάθω με σιγουριά εάν αυτές οι γυναίκες ήταν θύματα σωματεμπορίας, όμως μια ντόπια ειδική σ' αυτά τα θέματα, η Σουζάνε Χοφ της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης La Strada, η οποία πολεμάει τη σωματεμπορία, με πληροφόρησε ότι από τις είκοσι πέντε χιλιάδες πόρνες του Άμστερνταμ το 80% ήταν ξένες και η πλειονότητά τους ήταν θύματα διεθνικής σωματεμπορίας. Η καλύτερη περιστασιακή απόδειξη που συνέλεξα όσον αφορά το ότι οι Νιγηριανές ήταν θύματα σωματεμπορίας προήλθε από τη συμπεριφορά του ίδιου του μαστροπού. Λίγο μετά τις σύντομες συζητήσεις με τις πόρνες, περπατούσα κοντά στη γωνία των Oudezids Voorburg Wal και Enge Kerkstreet για να καταγράψω την ονομασία τους, επειδή η προφορά ήταν δύσκολη

και δεν θα τη θυμόμουν. Δεν είχαν περάσει πέντε δευτερόλεπτα απ' τη στιγμή που άνοιξα το σημειωματάριό μου και ένας Αφρικανός τινάχτηκε προς το μέρος μου και ρώτησε: «Μιλάς ολλανδικά;».

«Όχι», απάντησα.

Προσπάθησε να ελέγξει τι είχα γράψει, αλλά δεν ήθελα να δει τις σημειώσεις μου, έτσι έκρυψα το σημειωματάριο πίσω μου και είπα με πολύ αυστηρή φωνή: «Συγγνώμη. Αυτές είναι ιδιωτικές πληροφορίες».

«Και αυτό είναι ιδιωτικό!» γρύλισε, χειρονομώντας προς τις κοπέλες που ήταν στις βιτρίνες του δρόμου. «Δεν μπορείς να πάρεις τίποτα από αυτό το ιδιωτικό μέρος!»

Έκλεισα το σημειωματάριό μου και αναρωτήθηκα γιατί είναι τόσο νευρικός ο μαστροπός. Οι πόρνες βιτρίνες είναι νόμιμες στο Άμστερνταμ. Υποτίθεται ότι είναι εργαζόμενες στον τομέα του σεξ με τη βούλησή τους, υπήρχε μάλιστα και ένα συνδικάτο, ονόματι Κόκκινο Νήμα (Rodedraad), το οποίο περιφρουρούσε τα δικαιώματά τους, λοιπόν πού ήταν το πρόβλημα; Μετά τη συνάντηση αυτή πήγα να δειπνήσω σε ένα αιγυπτιακό εστιατόριο και επέστρεψα στο ίδιο σημείο μία ώρα αργότερα. Παρατήρησα ότι από εκεί έβλεπες μια όμορφη θέα προς ένα γειτονικό κανάλι, έτσι έβγαλα τη φωτογραφική μηχανή μου για να την απαθανατίσω. Σαν αστραπή, ένας άλλος μαστροπός, που βρισκόταν πενήντα πόδια μακριά, μου επιτέθηκε, βγάζοντας μια αγριοφωνάρα: «Όχι φωτογραφίες των κοριτσιών!» Ακολούθησε ένας δεύτερος μαστροπός και μαζί ζήτησαν να δουν τη μηχανή μου. Τους έδειξα στην οθόνη ότι δεν είχα τραβήξει καμιά φωτογραφία των κοριτσιών τους. Επαναλάμβαναν τραυλίζοντας: «Όχι φωτογραφίες των κοριτσιών!»

Υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για τους οποίους ένας μαστροπός δεν θα ήθελε να φωτογραφήσει κάποιος τουρίστας τις νόμιμες πόρνες του. Ίσως δεν θα ήθελε να αναρτήσω τις φωτογραφίες στο Διαδίκτυο και να βγάλω χρήματα. Πιθανώς να φοβόταν ότι ήμουν ανταγωνιστής και τραβούσα φωτογραφίες από τη δική του επιχείρηση για να δημιουργήσω τη δική μου. Ή, ίσως, οι πόρνες του ήταν θύματα σωματεμπορίας και αναγκάζονταν να κάνουν σεξ για εμπορικούς σκοπούς. Πιθανώς φοβόταν ότι θα έδινα τις φωτογραφίες στις Αρχές και θα εξέθετα τις παρά-

νομες επιχειρήσεις του. Ακόμη κι αν οι Νιγηριανές ήταν νόμιμες μετανάστριες που εργάζονταν με τη βούλησή τους ως πόρνες, η Νιγηρία δεν αντιπροσωπεύει μια από τις ξένες εθνότητες στις οποίες επιτρέπει η ολλανδική κυβέρνηση να ασκούν πορνεία στην Ολλανδία, εργαζόμενες για έναν εργοδότη.⁽²⁾

Λίγα τετράγωνα νοτιώς της περιοχής με τις Νιγηριανές πόρνες, στον αριθμό 90 της Dolebegijnin Steed, βρήκα έναν πολύ στενό δρομάκο από τον οποίο μετά βίας περνούσαν δύο άνθρωποι. Δύο μαστροποί στέκονταν σε κάθε πλευρά της εισόδου του. Ο δρομάκος είχε στη σειρά βιτρίνες με πόρνες, όλες από την Ανατολική Ευρώπη. Μίλησα με γυναίκες από τη Ρωσία, την Ουκρανία και τη Ρουμανία και, εκτός του ότι έμοιαζαν με έφηβες (πράγμα που δεν παραδέχθηκαν), έμαθα ότι κρέωναν περίπου δέκα έως είκοσι ευρώ παραπάνω από τις Νιγηριανές. Επίσης έμαθα ότι οι πόρνες του Άμστερνταμ δεν δέχονταν παζάρια

Το De Wallen –η συνοικία των Κόκκινων Φαναριών– του Άμστερνταμ.

στις τιμές, όπως ήταν πρόθυμες να κάνουν σχεδόν πάντα οι πόρνες σε άλλες χώρες, προκειμένου να κλείσουν μια συναλλαγή. Αυτή η επιμονή στη μη μείωση των τιμών ήταν αποτέλεσμα του γεγονότος ότι εργάζονταν σε μια νόμιμη περιοχή κόκκινης ζώνης, όπου η νομιμότητα της πορνείας επέτρεπε στους μαστροπούς να χρεώνουν περισσότερα για μια σεξουαλική πράξη, επειδή οι πελάτες είχαν εύκολη πρόσβαση στις γυναίκες και δεν υπήρχε περίπτωση να διωχθούν για την αγορά. Ο συνδυασμός του ελάχιστου εργατικού κόστους μέσω της εκμετάλλευσης της εργασίας σκλάβων με τις μέγιστες λιανικές τιμές που επιτρέπει η νομιμότητα καθιστά το Άμστερνταμ αναγκαστικό προορισμό για κάθε σωματέμπορο που επιχειρεί διεθνώς.

Η πορνεία ήταν ιστορικά νόμιμη στο Άμστερνταμ, αλλά η απαγόρευση των πορνείων ήρθη την 1η Οκτωβρίου του 2000.⁽³⁾ Οι τοπικές Αρχές έδωσαν άδειες για νέα πορνεία, που ανταποκρίνονταν σε ορισμένες προδιαγραφές, στις οποίες περιλαμβάνονταν κομβία πανικού στις περιοχές εργασίας, ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό και χρήση προφυλακτικών κατά βούληση. Σύμφωνα με την ολλανδική κυβέρνηση, η άρση της απαγόρευσης των πορνείων έγινε επειδή «η νομιμοποίηση των πορνείων επιτρέπει στην κυβέρνηση να ασκεί περισσότερο έλεγχο στον κλάδο του σεξ και να καταπολεμά την εκμετάλλευση. Η αστυνομία κάνει συχνούς ελέγχους στα πορνεία και έτσι είναι σε θέση να ανιχνεύει στοιχεία σωματεμπορίας. Αυτή η προσέγγιση λειτουργεί προς το συμφέρον των ίδιων των γυναικών που ασκούν την πορνεία και διευκολύνει τα μέτρα κατά της σεξουαλικής βίας, της εξαπάτησης και της σωματεμπορίας».⁽⁴⁾ Το κύριο πρόβλημα όσον αφορά τη θέση της ολλανδικής κυβέρνησης είναι ότι δεν επιτρέπει στην αστυνομία να καταγράφει τις πόρνες και οι ιατρικοί έλεγχοι δεν είναι υποχρεωτικοί. Το αποτέλεσμα είναι να μη γνωρίζει, πραγματικά, η κυβέρνηση εάν μια πόρνη είναι θύμα σωματεμπορίας, εάν βρίσκεται παράνομα στη χώρα ή εάν κακοποιείται και υφίσταται βασανιστήρια. Στην αστυνομία επιτρέπεται να κάνει έρευνα στα πορνεία υπό τον όρο ότι «έχει ήδη ενδείξεις σωματεμπορίας»⁽⁵⁾, αλλά δεν είναι σαφές πώς θα έχει αυτές τις ενδείξεις – ακόμη δε κι αν τις έχει, μπορεί να πραγματοποιήσει ελέγχους

μόνο με τη συναίνεση του δημάρχου που έχει δώσει την άδεια λειτουργίας του πορνείου. Τοπικοί ειδικοί επί του θέματος με πληροφόρησαν ότι σπανίως πραγματοποιούνταν επιθεωρήσεις, κυρίως λόγω «λαδώματος» του εκάστοτε δημάρχου. Η αντίφαση ανάμεσα στη νομιμοποίηση της πορνείας και στην ταυτόχρονη παρεμπόδιση των υπηρεσιών εφαρμογής του νόμου να πλησιάζουν τις πόρνες καθιστά εκπληκτικά εύκολο για έναν ιδιοκτήτη πορνείου να εισάγει σκλάβες του σεξ, να τις κλειδώνει και να τις εκμεταλλεύεται. Ο μόνος τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε κάποιος να επιβεβαιώσει ότι μια πόρνη είναι θύμα σωματεμπορίας και ότι δεν διαθέτει τα κατάλληλα χαρτιά ή ότι την εκμεταλλεύεται ένας μαστροπός θα ήταν να κρατήσει σημειώσεις στο μπλοκάκι του ή να τραβήξει φωτογραφίες.

Η ολλανδική κυβέρνηση ομολογεί ότι το αποτέλεσμα της νομιμοποίησης της πορνείας όσον αφορά τη διεθνή σωματεμπορία δεν είναι σαφές: «Έγινε μια μελέτη δύο χρόνια ύστερα από την άρση της απαγόρευσης των πορνείων, αλλά ο χρόνος ήταν πολύ λίγος για να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την επίδρασή της».⁽⁶⁾ Παρά την έλλειψη οριστικών δεδομένων, οι παρατηρήσεις των ντόπιων ειδικών επί του θέματος έδειξαν ότι, αν μη τι άλλο, η διεθνή σωματεμπορία στο Άμστερνταμ αυξήθηκε μετά τη νομιμοποίηση των πορνείων. Ακόμη και ένας Κούρδος καταστηματαρχής μου είπε ότι από τότε που επιτράπηκαν τα πορνεία «υπάρχουν περισσότερες ξένες πόρνες στο Άμστερνταμ, ιδίως από την Ανατολική Ευρώπη». Σύμφωνα με την ολλανδική εθνική έκθεση για την ανθρώπινη σωματεμπορία, ανάμεσα στο 2000 και στο 2004, αναγνωρίστηκαν θύματα σωματεμπορίας από περισσότερες από πενήντα χώρες.⁽⁷⁾ Τα μισά απ' αυτά ήταν κάτω από 23 χρόνων και σχεδόν τα μισά είχαν ασκήσει την πορνεία σε άλλη χώρα πριν φτάσουν στο Άμστερνταμ,⁽⁸⁾ γεγονός που φανερώνει το υψηλό επίπεδο επαναπροώθησης των θυμάτων από τους σωματέμπορους σε όλη την Ευρώπη, καθώς και τον ισχυρό σύνδεσμο ανάμεσα στην πορνεία και στη σεξουαλική σκλαβιά. Το ενδιαφέρον είναι πως η εθνική έκθεση ποσοτικοποιούσε το μέσο οικονομικό όφελος που αποκόμιζαν οι καταδικασμένοι από δικαστήρια σωματέμποροι. Το 2002, το μέσο κέρδος ήταν 115.384

ευρώ. Το 2003, 193.776 ευρώ.⁽⁹⁾ Παρά την ύπαρξη αυτών των στοιχείων, τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στους καταδικασμένους για σωματεμπορία σπανίως ήταν περισσότερα από ελάχιστες χιλιάδες ευρώ.

Παρ' όλο που δεν είχα την ευκαιρία να ταξιδέψω στη Σουηδία για να ερευνήσω το αποτελέσματα της απαγόρευσης αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών στη χώρα αυτή, αξίζει τον κόπο να πραγματοποιούμε τη λογική της απαγόρευσης και τα πρώτα αποτελέσματα που σχετίζονται με τη διεθνική σωματεμπορία. Στη Σουηδία ψηφίστηκε ο νόμος που απαγορεύει την αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών την 1η Ιανουαρίου του 1999. Αυτός ο ριζοσπαστικός νόμος ήταν ο πρώτος που εστίασε στην ανδρική ζήτηση για σεξ, βάσει της υπόθεσης ότι αν ο αγοραστής κινδύνευε να τιμωρηθεί, η ζήτηση θα μειωνόταν. Σκοπός του νόμου ήταν να «δημιουργήσει μια σύγχρονη και δημοκρατική κοινωνία, στην οποία θα είναι κανόνας η πλήρης ισότητα των φύλων» και θα «απορριφθεί η ιδέα ότι οι γυναίκες και τα παιδιά, κυρίως τα κορίτσια, είναι εμπορεύματα που μπορούν να αγοράζονται, να πωλούνται και να γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης από τους άντρες».⁽¹⁰⁾ Οι παραβιάσεις του σουηδικού νόμου μπορεί να καταλήξουν σε φυλάκιση μέχρι πέντε μήνες, όπως επίσης και σε πρόστιμα που φτάνουν τις μερικές χιλιάδες ευρώ. Το σουηδικό υπουργείο Έρευνας Εγκλήματος δήλωσε στην ετήσια έκθεσή του για το 2004 ότι αυτοί οι νόμοι είχαν «περιορισμένο αποτέλεσμα» στη σωματεμπορία γυναικών με σκοπό την πορνεία στη Σουηδία, αλλά η κυβέρνηση παραδέχθηκε επίσης ότι δεν υπήρχε καθαρή ένδειξη ότι η διεθνική σωματεμπορία είχε αυξηθεί ή μειωθεί, παρά μόνο έμμεσα στοιχεία ότι στη Δανία –που δεν έχει θεσμοθετήσει απαγορευτικούς νόμους ως προς την αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών– ο αριθμός των ιερόδουλων αυξήθηκε από δύο χιλιάδες, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, σε πέντε έως οχτώ χιλιάδες το 2004.⁽¹¹⁾ Θα μπορούσε να συμπεράνει κανείς ότι η αγορά διεθνικής σωματεμπορίας μετατοπίστηκε από τη Σουηδία στη Δανία, εξαιτίας της μη ανεκτικής έναντι της πορνείας πολιτικής της πρώτης ή ότι, όπως πολλές άλλες χώρες, η Δανία είδε μια αύξηση των ιερόδουλων κατά τη δεκαετία του 1990, λόγω της παγκόσμιας επέκτασης της διεθνικής σωματεμπορίας ύστερα από την πτώση

του Τείχους του Βερολίνου. Η αμερικανική κυβέρνηση συμφωνεί με τη Σουηδία ότι η πορνεία θα πρέπει να ποινικοποιηθεί, ιδίως επειδή αυτό σχετίζεται με την καταπολέμηση της σωματεμπορίας. Στην έκθεση περί σωματεμπορίας του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, του έτους 2005, οι ΗΠΑ έλαβαν σθεναρή στάση ως προς αυτό το ζήτημα: «Όπου ανθεί η πορνεία, ανθεί και ένα περιβάλλον που τροφοδοτεί τη σωματεμπορία».⁽¹²⁾

Δεν είμαι ακόμη πλήρως πεπεισμένος ότι η ποινικοποίηση της πορνείας είναι η ορθή απάντηση για τη μείωση της διεθνικής σωματεμπορίας, εφόσον η διαφθορά μπορεί να υπονομεύσει εύκολα αυτές τις προσπάθειες. Ακόμη και σε χώρες στις οποίες τα πορνεία είναι παράνομα σήμερα, συχνά λειτουργούν ολοφάνερα χάρη στη δωροδοκία. Επιπλέον, πολλοί Ιταλοί μου είπαν ότι ήταν αντίθετοι με την ποινικοποίηση της αγοράς σεξ, επειδή διαπίστωσαν ότι πολλά θύματα σωματεμπορίας διασώθηκαν από τον Σαλβατόρ, τον όρο που χρησιμοποιούν για τους πελάτες που συμμερίστηκαν τα πάθη ενός θύματος και βοήθησαν να δραπετεύσει.

Εντούτοις, εάν έπρεπε να διαλέξω μια πολιτική σήμερα, η οποία θα είχε πιθανότητες να μειώσει τη διεθνική σωματεμπορία γυναικών και παιδιών για σεξουαλική εκμετάλλευση, θα διάλεγα τη στάση των κυβερνήσεων των ΗΠΑ και της Σουηδίας: ποινικοποίηση της πορνείας, συμπεριλαμβανομένων της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών και της ιδιοκτησίας σκλάβων, της λειτουργίας ή χρηματοδότησης καταλυμάτων όπου αυτά πραγματοποιούνται. Πρέπει να ληφθεί περαιτέρω πρόνοια ώστε να αποφευχθεί η μεγαλύτερη θυματοποίηση των σκλάβων του σεξ, οι οποίες θα ήταν ευάλωτες στις διώξεις δυνάμει των κατά της πορνείας νόμων. Μια πολιτική ποινικοποίησης πρέπει να συμπληρώνεται από συνεπή επιβολή, εν όψει του ενδεχομένου να περάσει ο κλάδος της πορνείας σε βαθιά παρανομία, περιβάλλον στο οποίο η εκμετάλλευση μπορεί να γίνει ακόμη μεγαλύτερη. Οι κυβερνήσεις, η αστυνομία και οι κοινότητες πρέπει να βρίσκονται σε συνεχή επαγρύπνηση για να αντιλαμβάνονται τις ενδείξεις ύπαρξης πορνείας και μια τέτοια επαγρύπνηση μπορεί να αποτελεί πρόκληση. Παρόλα αυτά, η ποινικοποίηση της πορνείας και της αγοράς σεξουαλικών υπηρεσιών έχει περισσότερες

πιθανότητες μείωσης της ζήτησης σεξουαλικών σκλάβων. Οι ιδιοκτήτες πορνείων δεν θα είχαν καμιά δικαιολογία, όταν τους επισκέπτεται μια (μη διεφθαρμένη) αστυνομία, και το πραγματικό ρίσκο της αγοράς εμπορικού σεξ σίγουρα θα μείωνε την καταναλωτική ζήτηση που αποτελεί την πρωταρχική αιτία ύπαρξης της βιομηχανίας του σεξ.

Ελπίδα στη Βασιλική

Ύστερα από αρκετές εβδομάδες ερευνών στην Ιταλία και σε άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες, επέστρεψα στη Ρώμη για κάποιες συναντήσεις πριν ξεκινήσω το ταξίδι μου στις χώρες «προέλευσης» της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Την τελευταία ημέρα μου στη Ρώμη, είχα ένα μικρό κενό ανάμεσα στα πρωινά και απογευματινά ραντεβού. Αισθανόμουν εξαντλημένος και ονειρευόμουν έναν υπνάκο στο ξενοδοχείο μου, αλλά κάτι με έσπρωχνε να μην σταματήσω. Είχα ήδη δει τη Βασιλική του Αγίου Πέτρου, όταν ταξίδεψα για πρώτη φορά στην Ιταλία για την έρευνά μου, αλλά για κάποιο λόγο αποφάσισα να ρίξω μια δεύτερη ματιά.

Μπήκα στο γρήγορο λεωφορείο από τον σταθμό Τέρμινι και βγήκα στη κοντινότερη στον ναό στάση. Περπάτησα μέχρι εκεί, κατά μήκος της Βία ντε Κονσιλιατόνε. Ο δρόμος είχε ελαφρά κλίση, έτσι λόγω της απόστασης το οικοδόμημα αποκαλυπτόταν σταδιακά. Καθώς πλησίαζα, είδα μεγάλο πλήθος συγκεντρωμένο ανάμεσα στους βραχίονες μιας μεγάλης ημικυκλικής κιονοστοιχίας που εκτείνεται μπροστά από τα πλευρικά τμήματα της Βασιλικής. Στο τέλος του δρόμου, έμεινα ξέπνοος. Ο καθεδρικός ναός στεκόταν μπροστά μου, καλύπτοντας τον ορίζοντα με την τεράστια μεγαλοπρέπειά του.

Ο σκοπός της συγκέντρωσης έγινε σαφής πάραυτα. Ο πάπας Βενέδικτος χοροστατούσε σε λειτουργία. Δεν καταλάβαινα τα λόγια του και δεν γνωρίζω τον σκοπό αυτής της σπάνιας δημόσιας εμφάνισής του, αλλά θεώρησα τον εαυτό μου τυχερό που τον είδα. Μέσα στις ασχίμες του ανθρώπου, συχνά αναζητούσα κάποιο μέτρο παρηγοριάς. Από τον

Γάγγη, στο Βαρανάσι και τη Σβαγιαμπουνάτι της Κατμαντού μέχρι την έδρα του χριστιανικού Θεού, μια μικρή γουλιά από το κύπελλο της καλοσύνης ήταν το μόνο τονωτικό που με βοηθούσε να συνεχίσω. Ευχαρίστησα τη μοίρα που με έστειλε στη Βασιλική και τον πάπα που πρόσφερε την ευλογία του.

Λίγο αργότερα, περιδιάβαινα το εσωτερικό του ναού. Περιεργάστηκα προσεκτικά την *Πιετά* του Μικελάντζελο, τη μαρμαρωμένη ευγενική θλίψη με την οποία η Παρθένος Μαρία κοιτούσε προς τα κάτω το σώμα του σταυρωμένου Ιησού. Λίγοι το προσέχουν, αλλά ο δάσκαλος την σμίλεψε σαν θεά, διπλή στο μέγεθος από τον σωτήρα γιο της.

Αργότερα ατένιζα την οροφή της Καπέλα Σιστίνα. Στο κέντρο της εμπνευσμένης απaráμιλλης τοιχογραφίας, το χέρι του Θεού προσκαλεί με την ελπίδα του πατέρα και δωρίζει τη σπίθα ζωής στον άνθρωπο.

«Σκέψου την καταγωγή σου», έγραψε ο Δάντης, «Δεν γεννήθηκες για να ζεις σαν κτήνος».

Μολδαβία και πρώην Σοβιετική Ένωση

*Γιατί να νοιαστώ στο ελάχιστο για τους καταπιεστές;
Τι στο καλό μπορούν να κάνουν, αφού εκείνα τα παι-
διά έχουν ήδη βασανιστεί;*

Φιόντορ Ντοστογιέφκι, *Αδελφοί Καραμάζοφ*

Μάκλερ

Οδηγώντας βόρεια από την πρωτεύουσα της Μολδαβίας, Κισινάου, η ύπαιθρος γρήγορα απογυμνώνεται. Ένα ορατό νέφος απελπισίας κρέμεται πάνω απ' τη χώρα. Φωπές καίνε, καλύβες καταρρέουν και η μυρωδιά της στάχτης διαχέεται στον αέρα. Το μέγεθος της φτώχειας συναγωνίζεται τη Νότια Ασία.

Η απουσία νεολαίας έξω από την πρωτεύουσα είναι εντυπωσιακή. Περισσότερο από κάθε άλλη χώρα αποτελεί την επιτομή της κοινωνικοοικονομικής καταστροφής που έπληξε την πρώην Σοβιετική Ένωση κατά τη διάρκεια των πολλών ετών της μετάβασης, λίγο μετά την ανεξαρτησία. Μέσα στην αναταραχή, εκατοντάδες χιλιάδες Μολδαβές εγκατέλειψαν τη χώρα προς αναζήτηση δουλειάς με σταθερό μισθό. Κάποιες έφυγαν νόμιμα, άλλες παράνομα και ορισμένες έγιναν θύματα της διεθνικής σωματεμπορίας.

Στα μισά του δρόμου από το Κισινάου στο Μπαλτί, παρατήρησα αρκετές νεαρές κοπέλες να στέκονται στο πλάι του δρόμου. Φορούσαν φούστες και μπλούζες και ήταν μακιγιαρισμένες.

«Τις παίρνουν άντρες με αυτοκίνητα», μου εξήγησε η Λίλι, η μετα-

φράστριά μου. «Τις μεταφέρουν στο Κισινάου, όπου νομίζουν πως θα βρουν δουλειά».

Επειδή η Μολδαβία είναι η πιο φτωχή χώρα της Ευρώπης, η απελπισμένη αναζήτηση εισοδήματος αποτελεί το πιο ισχυρό εργαλείο στρατολόγησης των σωματεμπόρων. Οι ψευδείς υποσχέσεις για δουλειά αποτελούν το μέσο σε οκτώ από τις δέκα περιπτώσεις σωματεμπορίας.⁽¹⁾ Τα υπόλοιπα μέσα που χρησιμοποιούνται είναι ψεύτικα ταξιδιωτικά πρακτορεία, ψεύτικες προτάσεις γάμου και απαγωγή. Μια εφημερίδα δημοσίευσης αγγελιών, η *Makler*, είναι το βασικό μέσο ψευδών διαφημίσεων. Κάθε μήνα, το προσωπικό της ΜΚΟ La Strada που υπηρετεί στο Κισινάου κάνει λεπτομερή ανάλυση κάθε διαφήμισης της *Makler*, η οποία τυπώνεται δύο φορές την εβδομάδα. Η εφημερίδα είναι γεμάτη με εκατοντάδες πληροφορίες για δουλειές στο εξωτερικό, για σπουδές στο εξωτερικό, για προτάσεις γάμου, αγγελίες για οικιακές βοηθούς με αντάλλαγμα τροφή και στέγη και για υπηρεσίες σχετικές με τη μετανάστευση, την υπηκοότητα και τη μεταφορά. Πιο συχνά εμφανίζονται διαφημίσεις για δουλειά. Οι αντιπρόσωποι υπόσχονται σχεδόν κάθε τύπο απασχόλησης σε πάνω από σαράντα διεθνείς προορισμούς. Η La Strada δίνει ιδιαίτερη προσοχή στις ύποπτες απαιτήσεις.

Μια διαφήμιση που είδα υποσχόταν ευκαιρίες σπουδών στις ΗΠΑ, στο Ηνωμένο Βασίλειο ή στην Ιταλία. Μου φάνηκε αθώα, αλλά η Αλίνα Μπουντέσι της La Strada μου εξήγησε ότι η διαφήμιση προερχόταν από ένα γραφείο ταξιδίων και τα γραφεία ταξιδίων δεν είχαν άδεια για προγράμματα σπουδών στο εξωτερικό. Οι ευκαιρίες για σπουδές στο εξωτερικό που διαφημιζόταν από τα γραφεία ταξιδίων συγκαταλέγονταν στις πιο συνηθισμένες ψευδείς διαφημίσεις που συναντούσε η κ. Μπουντέσι. Τα πρακτορεία ανήκαν συνήθως σε δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος που τα χρησιμοποιούσαν ως επιχειρήσεις-βιτρίνες, μέσω των οποίων προμηθεύονταν καινούργιες σκλάβες. Πρόσφατα, η La Strada παρατήρησε αύξηση των διαφημίσεων ταξιδίων προς τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, ιδίως προς τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, την Τουρκία, τη Σαουδική Αραβία και την Τυνησία. Αρκετές

υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται κατά της διεθνικής σωματεμπορίας στη Μολδαβία με πληροφόρησαν ότι η Μέση Ανατολή ήταν ο πρώτος προορισμός θυμάτων σωματεμπορίας, λόγω της απουσίας σχετικής νομοθεσίας και της ευκολίας που υπάρχει να προωθηθούν τα θύματα ξανά στη Δυτική Ευρώπη.

Τα πρακτορεία που δημοσιεύουν ψευδείς διαφημίσεις στη *Makler* σπανίως διατηρούν αυτές τις διαφημίσεις πάνω από ένα μήνα. Ορισμένα πρακτορεία εξαφανίζονται και άλλα εμφανίζονται ξαφνικά. Όπως μου έδειξε η κ. Μπουντέσι, ένα πρακτορείο άρχισε να προσφέρει δουλειές το καλοκαίρι του 2005 για χορό σε ιαπωνικά νυχτερινά κέντρα με ελκυστικό μηνιαίο μισθό, 2.000 δολάρια, και «με όλα τα χαρτιά στο χέρι». Σύμφωνα με τη *La Strada*, οι φράσεις «όλα τα χαρτιά στο χέρι» ή «χαρτιά μέσα σε δέκα ημέρες» αποτελούσαν κόκκινα σημαία για ψευδών διαφημίσεων. Ήταν αδύνατον να προμηθευτεί κανείς νόμιμα διαβατήρια και βίζες για την Ιαπωνία μέσα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Τέτοιες υποσχέσεις συνήθως σημαίνουν ότι τα ψεύτικα χαρτιά χρησιμοποιούνταν για να διευκολύνουν το ταξίδι ως πρελούδιο καταναγκαστικής εργασίας στον τομέα του εμπορίου του σεξ. Πολυάριθμες προτάσεις για δουλειά ή σπουδές στην Ιαπωνία εμφανίστηκαν στη *Makler* την ίδια εποχή που τοπικές ΜΚΟ επιβεβαιώνουν ότι εγκληματικές ομάδες της ιαπωνικής μαφίας (*yakuza*) είχαν εγκαταστήσει επιχειρήσεις δουλεμπορίου στη Μολδαβία.

Με δεδομένη την προφανή ευκολία διάγνωσης των ψευδών διαφημίσεων, ρώτησα το προσωπικό εάν αυτά τα τεχνάσματα είχαν επιτυχία.

«Οι Μολδαβοί είναι απελπισμένοι», μου είπε η Αλίνα. «Άκόμη κι αν έχουν υποψίες, θα πάρουν το ρίσκο και θα σκεφθούν "σ' εμένα δεν θα συμβούν κακά πράγματα"».

Δυστυχώς, συμβαίνουν όντως κακά πράγματα. Συνάντησα αρκετά θύματα –μεταξύ των οποίων την Τατιάνα στην Ιταλία (βλ. Κεφ. 3)– που εξαπατήθηκαν από διαφημίσεις της *Makler*. Κάποια ήταν θύματα σεξουαλικής δουλειάς, κάποια άλλα αναγκάστηκαν να εργαστούν σε οικοδομές της Ρωσίας και άλλα ως επαίτες στην Ελλάδα. Ένα θύμα ήταν μια σαραντατετράχρονη γυναίκα, η Μπελίνα, που απάντησε σε δημο-

σίευση για θέση εργασίας γκουβερνάντας στην Ουκρανία και κατέληξε να περάσει τα επόμενα εννιά χρόνια της ζωής της εργάτρια σε εργοστάσιο παπουτσιών κοντά στη Μαύρη Θάλασσα, χωρίς να πληρωθεί ποτέ για τη δουλειά της.

Τηλεφώνησα στη *Makler* για να ρωτήσω γιατί δεν ερευνούν τις διαφημίσεις ή δεν επιδιώκουν να εξακριβώσουν την αυθεντικότητά τους πριν τις δημοσιεύσουν ως αγγελίες. Ουδείς ήταν πρόθυμος να μου μιλήσει. Η Αλίνα μου είπε ότι προσπάθησαν αρκετές φορές να πείσουν τη *Makler* να αναλάβει την ευθύνη για τις αγγελίες της, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Χιλιάδες Μολδαβοί θέλουν απελπισμένα να φύγουν από τη χώρα· η *Makler* τους δίνει μια ευκαιρία.

Από τη Μολδαβία στον κόσμο

Όπου κι αν πήγα, οι Μολδαβοί ήθελαν να φύγουν από τη χώρα τους. Ακόμη και οι σκλαβωμένες γυναίκες που είχαν πέσει θύματα σωματεμπορίας, δραπετεύσαν και επέστρεψαν ήθελαν να ξαναφύγουν. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 μέχρι το 2002, οι περισσότερες Μολδαβές διοχετεύτηκαν από τα δίκτυα σωματεμπορίας κατευθείαν στα Βαλκάνια, στη Ρωσία ή στην Ιταλία. Στα Βαλκάνια, η μεγάλη ειρηνευτική δύναμη που αναπτύχθηκε ύστερα από τη Συνθήκη Ειρήνης του Ντίετον δημιούργησε άφθονη ζήτηση για σεξουαλικές υπηρεσίες και έτσι ξεφύτρωσαν εκατοντάδες πορνεία για να ικανοποιήσουν τη ζήτηση. Μολδαβές, Αλβανές, Ρουμάνες, Βουλγάρες και Ουκρανές διοχετεύονταν σε μεγάλους αριθμούς από τους σωματέμπορους για να γεμίσουν αυτά τα πορνεία. Χιλιάδες Μολδαβές μεταφέρθηκαν από τη διεθνική σωματεμπορία στη Ρωσία μέσω των ανοικτών συνόρων της Υπερδνειστερίας, της Ουκρανίας και της Λευκορωσίας. Η ευκολία εισόδου στην Ιταλία μέσω ωκεραίων και θαλασσιών οδών έχει ήδη σημειωθεί στο Κεφάλαιο 3.

Μετά την αλλαγή της χιλιετίας, η διεθνική σωματεμπορία στα Βαλκάνια υποχώρησε, καθώς η περιοχή σταθεροποιήθηκε και ο αριθμός των ξένων στρατιωτών μειώθηκε. Η σωματεμπορία προς τη Δυτική

Ευρώπη παρέμεινε ενεργή, αν και τα θύματα μετά το 2002 με τα οποία μίλησα μου είπαν ότι πρώτα είχαν μεταφερθεί στη Ρωσία, την Τουρκία και στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, απ' όπου επαναπροωθήθηκαν στη Δυτική Ευρώπη, ύστερα από μια περίοδο εκμετάλλευσης στις προαναφερθείσες χώρες. Το 2000, μόνο το 22% των θυμάτων σωματεμπορίας από τη Μολδαβία κατευθυνόταν προς αυτές τις χώρες· το 2004, αυτό το ποσοστό είχε εκτιναχθεί στο 97%.⁽²⁾

Σε ένα όχι πολύ μακρινό χωριό, στα νότια του Κισινάου, συνάντησα μια νεαρή κοπέλα, ονόματι Ίζαμπελ, που βρέθηκε στο νέο κύμα θυμάτων σωματεμπορίας από τη Μολδαβία στην Τουρκία. Μου τη σύστησε η Λιλιάνα Ροτάρου, διευθύντρια μιας ΜΚΟ με την ονομασία Παιδιά, Κοινότητες, Οικογένειες. Η Ίζαμπελ μπήκε δειλά στο δωμάτιο που θα γινόταν η συνέντευξη, κάθισε στην καρέκλα της και κρατούσε σφιχτά το τσαντάκι της. Ρώτησε: «Υπάρχει βιντεοκάμερα;» Φοβόταν ότι οι σωματέμποροι μπορούσαν να δουν το πρόσωπό της και να βλάψουν την ίδια ή τον γιο της, Πίτερ. Τη διαβεβαίωσα ότι δεν υπήρχε ούτε βιντεοκάμερα ούτε μαγνητόφωνο. Ήταν η πρώτη φορά που η Ίζαμπελ έλεγε την ιστορία της σε κάποιον και το έκανε γιατί πίστευε πως ένας Αμερικανός ερευνητής ίσως μπορούσε να βοηθήσει. Πνιγμένη στα δάκρυα μου αφηγήθηκε την παρακάτω ιστορία:

Όταν ήμουν δεκαεννιά, σπούδαζα διακόσμηση εσωτερικών χώρων στο Κισινάου. Ο πατέρας μου πέθανε και δεν είχα κανέναν άλλο να με βοηθήσει. Είδα μια αγγελία στην εφημερίδα του πανεπιστημίου για δουλειά καθαρίστριας σε σπίτι. Η ατζέντισσα, η Άντζελα, υποσχέθηκε μισθό πεντακόσια δολάρια τον μήνα.

Η Άντζελα πλήρωσε για το διαβατήριό μου και με έστειλε με λεωφορείο στην Ιστανμπούλ. Μαζί μου ήταν άλλα έξι κορίτσια. Στον σταθμό της Ιστανμπούλ μας παρέλαβε ένας άντρας που ονομαζόταν Ούρι. Μας οδήγησε σε ένα ξενοδοχείο που ονομαζόταν Μέκε. Ποτέ δεν θα ξεχάσω εκείνο το ξενοδοχείο. Ο Ούρι πήρε τα διαβατήριά μας και είπε: «Να πλυθείτε και να ντυθείτε. Απόψε θα

κάνετε το πρώτο σας πρόγραμμα». Νόμισα ότι θα πηγαίναμε για καθάρισμα σπιτιών και έτσι έκανα ό,τι είπε.

Εκείνη τη νύχτα, ο Ούρι μας πούλησε σε έναν Γερμανό. Μας βίασε στο ξενοδοχείο μαζί με άλλους πέντε. Μας υποχρέωσαν να κάνουμε σεξ με πολλούς άντρες εκείνο το βράδυ. Οι Γερμανοί με ανάγκασαν να δουλεύω κατ' αυτό τον τρόπο επί δεκαέξι μήνες. Ήμουν κλειδωμένη στο δωμάτιο του ξενοδοχείου μαζί με τρία άλλα κορίτσια.

Ένας από τους πελάτες ήταν δικηγόρος. Ονομαζόταν Φαρούκ και προσφέρθηκε να με αγοράσει από τον Γερμανό. Ο Γερμανός με πούλησε έναντι τεσσάρων χιλιάδων ευρώ. Ο Φαρούκ με κρατούσε κλειδωμένη και αλυσοδεμένη σε ένα δωμάτιο του σπιτιού του και με ανάγκαζε να κάνω σεξ με άντρες που τον επισκέπτονταν. Όποτε παραπονιόμουν, με χάραζε με μαχαίρι. Ύστερα από δύο μήνες, του είπα πως ήμουν έγκυος. Έλυσε τις αλυσίδες και με άφησε να κινούμαι πιο ελεύθερα μέσα στο σπίτι. Είπε πως θα με παντρευόταν.

Δεν ήθελα να παντρευτώ τον Φαρούκ, έτσι έβαλα σκοπό να δραπετεύσω. Είδα στην τηλεόραση ένα πρόγραμμα το οποίο αναφερόταν στις Μολδαβές που φέρνουν οι σωματέμποροι στην Τουρκία και σε μια οργάνωση που τις βοηθούσε να επιστρέψουν στη Μολδαβία. Αυτή η οργάνωση ήταν στην Άγκυρα, έτσι όταν ο Φαρούκ πήγε στο γραφείο του, πήρα ένα λεωφορείο και πήγα σ' αυτή την οργάνωση. Δεν είχα διαβατήριο, έτσι μου έδωσαν ένα λευκό διαβατήριο⁽³⁾ για να επιστρέψω στη Μολδαβία. Επέστρεψα στις 13 Ιουλίου του 2005. Ο γιός μου γεννήθηκε στις 3 Οκτωβρίου του 2005.

Η Ίζαμπελ έκλαιγε με σπασμούς τη στιγμή που τέλειωσε την αφήγησή της. Έτρεμε από τον φόβο μήπως κάποια μέρα την ανακαλύψουν οι σωματέμποροι και βλάψουν την ίδια ή τον γιό της. Την ημέρα που συνάντησα την Ίζαμπελ ήταν η πρώτη ημέρα που διάβαινε το κατώφλι της μετά από εβδομάδες. Φοβόταν να ψάξει για δουλειά, μήπως την

εντοπίσουν οι σωματέμποροι, και επιβίωνε μέρα με τη μέρα μόνο με τη βοήθεια των γειτόνων και μιας τοπικής ΜΚΟ που παρείχε τροφή και καταφύγιο. Η Ίζαμπελ είχε ξεφύγει από τη σεξουαλική σκλαβιά, αλλά η ζωή της εξακολουθούσε να είναι φυλακισμένη.

Εκείνη την ημέρα συνάντησα ακόμη δύο γυναίκες που είχαν πέσει θύματα σωματεμπορίας στη Μολδαβία και μεταφέρθηκαν στην Τουρκία και ακόμη δύο που είχαν μεταφερθεί στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Οι δύο γυναίκες που είχαν σταλεί στα Εμιράτα είχαν συλληφθεί για παράβαση των νόμων κατά της πορνείας και πέρασαν ένα χρόνο κρατούμενες σε κελιά περιμένοντας την απέλαση. Καμιά δεν απελάθηκε την πρώτη φορά που συνελήφθη, διότι οι δούλέμποροι τις αγόρασαν ξανά μέσα απ' τα κελιά της φυλακής.

Αρκετά θύματα αναφέρθηκαν σε μια αγορά της Ιστανμπούλ, ονόματι Λέλελε, όπου Ρώσοι αγόραζαν και πουλούσαν Μολδαβές. Είπαν ότι υπήρχε ολόκληρο τμήμα της αγοράς όπου όλες οι πινακίδες ήταν γραμμένες στα ρωσικά και μέσα στο φως της μέρας Ρώσοι δούλέμποροι εμπορεύονταν ανθρώπους από πολλές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Ένα θύμα, η Αλάνα, μου είπε πως πουλήθηκε στη Λέλελε, αναγκάστηκε να δουλέψει ως πόρνη επί δύο χρόνια στην Τουρκία, μετά μεταφέρθηκε με φορτηγό στη Ρωσία –περνώντας μέσα από τη Μολδαβία–, όπου την ανάγκασαν να ζητιανεύει δεκαέξι ώρες την ημέρα επί έντεκα μήνες, πριν καταφέρει να το σκάσει.

«Μας έδιναν ράσα παρόμοια μ' αυτά που φορούν οι καλόγριες», μου είπε, «και αναγκαζόμαστε να ζητιανεύουμε κοντά σε μια εκκλησία που είχε το ίδιο όνομα μ' αυτό που ήταν τυπωμένο στα ράσα μας. Εάν δεν μαζεύαμε συγκεκριμένο ποσό κάθε μέρα, μας βίαζαν». Εκτός από τη Μέση Ανατολή και τη Ρωσία, συνάντησα γυναίκες που είχαν μεταφερθεί από τους σωματέμπορους σε περισσότερες από δύο ντουζίνες χώρες, μεταξύ αυτών στο Αφγανιστάν, την Αίγυπτο, το Ισραήλ, την Ιαπωνία, το Πακιστάν, το Τατζικιστάν, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία και τις ΗΠΑ. Η διεθνική σωματεμπορία από τη Μολδαβία είναι τόσο κυρίαρχο φαινόμενο που δεν μπορούσα να μην προσέξω μια ειρωνική διαφήμιση που είδα τρώγοντας σε

αμερικανική αλυσίδα φαστ-φουντ στο Κιοινάου, εκείνη την περίοδο. Η διαφήμιση ήταν τυπωμένη σε χαρτί και τοποθετημένη πάνω σε όλα τα τραπέζια. Παρουσίαζε τρεις άντρες να σηκώνουν ένα γελαστό νεαρό κορίτσι.

Σαν να μην ήταν από μόνη της αξιοσημείωτη αυτή η φωτογραφία σε μια χώρα που υποφέρει από τα υψηλότερα ποσοστά σωματεμπορίας στον κόσμο, όταν ζήτησα από φίλο να μου μεταφράσει το αναγραφόμενο σύνθημα, τα σαγόνια μου έπεσαν. Οι λέξεις στο πάνω μέρος του καρτιού, «Baietii tot Baieti», σημαίνουν «Τα αγόρια θα είναι αγόρια» και οι λέξεις δίπλα στο γεύμα που διαφημιζόταν, «Iti da putere», «Σου δίνει δύναμη». Με άλλα λόγια, εάν βρίσκεσαι καθ' οδόν μεταφέροντας μια νεαρή Μολδαβή και χρειάζεσαι να δυναμώσεις, αυτό το συγκεκριμένο γεύμα θα σου δώσει τη δύναμη που χρειάζεσαι για να τελειώσεις τη δουλειά. Αναρωτήθηκα αν οι αρμόδιοι του μάρκετινγκ αυτής της αλυσίδας φαστ-φουντ είχαν αντιληφθεί ότι χρησιμοποιούνταν τέτοια μηνύματα για να διαφημίζουν τα μπιφτέκια και τις τηγανητές πατάτες τους.

Προς τα πού θα πάει η Μολδαβία;

Για να κατανοήσει κανείς την κρίσιμη κατάσταση του δουλεμπορίου στη Μολδαβία, πρέπει να γνωρίζει την ταραγμένη ιστορία της χώρας. Επί αιώνες, η Μολδαβία έδινε μάχη εναντίον της ξένης κατοχής, της κοινωνικής αναταραχής και άλλων μεγάλων καταστροφών που εμπόδισαν τη χώρα να πατήσει γερά στη σκάλα της οικονομικής ευημερίας. Τα προβλήματα που κληροδοτήθηκαν στη Μολδαβία αφ' ης στιγμής απέκτησε την ανεξαρτησία της από τη Σοβιετική Ένωση αποτελούν μόνο την κορυφή του παγόβουνου.

Αρχίζοντας από τη ρωμαϊκή κατοχή, τον 2ο αιώνα μ.Χ., η Μολδαβία ήταν πάντα υποχρεωμένη να αποκρούει επεμβάσεις ή να υποφέρει κάτω από τον ξένο ζυγό. Ρωμαίοι, Ούννοι, Βούλγαροι και Μογγόλοι ήλεγξαν κατά σειρά την περιοχή, μέχρι που δημιουργήθηκε το πριγκιπάτο της Μολδαβίας, το 1349, ως τμήμα της Ρουμανικής Αυτοκρατορίας.

Ούγγροι, Πολωνοί και Τούρκοι ακολούθως κατέκτησαν τμήματα της Μολδαβίας μέχρι το 1792, όταν η Οθωμανική Αυτοκρατορία παραχώρησε την περιοχή στη Ρωσική Αυτοκρατορία. Ύστερα από την ήττα της Ρωσίας στον Κριμαϊκό πόλεμο, η περιοχή υπήχθη σε αρκετές δυνάμεις και τελικά ενσωματώθηκε στη Ρουμανία. Το 1924, η Σοβιετική Ένωση επανενσωμάτωσε τη Μολδαβία στην Ουκρανία, συμπεριλαμβάνοντας την Υπερδνειστερία. Το 1941, ρουμανικά και γερμανικά στρατεύματα επιτέθηκαν στη Σοβιετική Ένωση και προσάρτησαν ξανά τα μολδαβικά και υπερδνειστερικά εδάφη, αλλά τρία χρόνια αργότερα οι Σοβιετικοί τα κατέλαβαν ξανά. Στη συνέχεια, επέβαλαν με τη βία τη ριζική σοβιετοποίηση των Μολδαβών, καθιερώνοντας τα ρωσικά ως επίσημη γλώσσα του κράτους, επιβάλλοντας τη χρήση του κυριλλικού αλφαβήτου και καινούργια ονοματοδοσία των οδών, στις οποίες ανέγραψαν ονόματα Σοβιετικών ηρώων. Η αναγκαστική μετακίνηση ανθρώπων είχε αρχίσει στη Μολδαβία πολύ πριν από τη δεκαετία του 1990, όταν ο Λεο-

Η διαφήμιση που ήταν στα τραπέζια του εστιατορίου αμερικανικής αλυσίδας φαστ-φουντ στο Κισινάου.

νίντ Μπρέζνιεφ επέβλεψε την εκτόπιση άνω των 250.000 Μολδαβών στη Σιβηρία και στο Καζακστάν, στις αρχές της δεκαετίας του 1950, με σκοπό την καταναγκαστική εργασία. Οι Μολδαβοί ζούσαν πίσω από το σιδηρούν παραπέτασμα μέχρι τον Αύγουστο του 1989, όταν το Μολδαβικό Λαϊκό Μέτωπο εισήγαγε ξανά στη χώρα τη μολδαβική γλώσσα και το λατινικό αλφάβητο. Αυτή η τολμηρή κίνηση μνημονεύεται με τη μετονομασία της μεγαλύτερης λεωφόρου του Κισινάου σε λεωφόρο Αυγούστου 1989. Το 1990 έγιναν γενικές εκλογές· τον Ιούνιο του ίδιου έτους το Ανώτατο Δικαστήριο της Μολδαβίας ανακοίνωσε την ανεξαρτησία της από τη Σοβιετική Ένωση. Η πλήρης ανεξαρτησία κηρύχθηκε τον Αύγουστο του 1991. Μόλις ένα χρόνο αφού άρχισε να στέκεται η Μολδαβία στα πόδια της, όλο το σοβιετικό μπλοκ κατακύλησε στο κοινωνικο-οικονομικό χάος, που επιδεινώθηκε με τις πολιτικές των ΗΠΑ και του ΔΝΤ. Οι μεταρρυθμίσεις προς την οικονομία της ελεύθερης αγοράς που επέβαλε το αμερικανικό υπουργείο Οικονομικών εξετάστηκαν στο Κεφάλαιο 1. Η αγωνία γι' αυτό που οι Μολδαβοί προσέλαβαν ως αποτυχία της δημοκρατίας είχε ως αποτέλεσμα να γίνει η Μολδαβία η πρώτη πρώην σοβιετική χώρα που εξέλεξε κομμουνιστή ως πρόεδρό της, το 2001. Στην εναρκτήρια ομιλία της θητείας του, ο Βλαντίμιρ Βορόνιν συνέκρινε τη Μολδαβία με την Κούβα και έδωσε έμφαση στην ανάγκη να προστατευθεί η χώρα από τα «μπερλιαλιστικά αρπακτικά» της Δύσης.

Η φτώχεια και η αστάθεια ήταν επί πολύ καιρό οι στενοί φίλοι της Μολδαβίας, οδηγώντας μια ιστορία απελπισίας προς την εξεύρεση των μέσων διαβίωσης στο εξωτερικό. Πολλοί Μολδαβοί μου είπαν ότι δεν σκέφτονταν καν τους εαυτούς τους ως Μολδαβούς, αλλά ως Ουκρανούς ή Ρουμάνους. Η μετανάστευση στο εξωτερικό γινόταν αντιληπτή περισσότερο ως «φεύγω από το σπίτι για να πάω στη δουλειά», παρά ως εγκατάλειψη της χώρας προς αναζήτηση των μέσων διαβίωσης. Οι σύγχρονοι δούλεμποροι άρπαξαν τη λεία τους λόγω αυτής της αίσθησης απελπισίας και εκτόπισης και η κυβέρνηση της Μολδαβίας υποστηρίζει ακουσίως τον σκοπό τους. Το 2006, το συνολικό ποσό εμβασμάτων προς τη Μολδαβία ήταν πάνω από πεντακόσια εκατομμύρια δολάρια, ίσο με το 25% περίπου του συνόλου της μολδαβικής οικονομίας.

Το υψηλό επίπεδο εμβασμάτων αναπαράγει μια παγκόσμια τάση που οδηγεί κατευθείαν στα χέρια των δουλεμπόρων, καθώς τα χρήματα που στέλνονται στην πατρίδα από τα μέλη της οικογένειας τα οποία βρίσκονται στο εξωτερικό καθίστανται όλο και πιο κρίσιμος παράγοντας για την επιβίωση εκατοντάδων εκατομμυρίων ανθρώπων στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου οι δουλειές είναι σπάνιες και η αξία των τοπικών νομισμάτων διαβρώνεται από τον υψηλό πληθωρισμό. Τα παγκόσμια εμβάσματα έχουν διπλασιαστεί μόνο μέσα στα τελευταία πέντε χρόνια, ξεπερνώντας τα τριακόσια δισεκατομμύρια δολάρια το 2006.⁽⁴⁾ Αυτά τα εμβάσματα έχουν καταστεί επίσης κρίσιμα για την επιβίωση των κυβερνήσεων των αναπτυσσόμενων χωρών, που φορολογούν το 25% των εμβασμάτων – και αυτό αφού οι τράπεζες παρακρατήσουν το 10-15% ως αμοιβή για τη διεκπεραίωση.⁽⁵⁾ Κυβερνήσεις όπως αυτή της Μολδαβίας ενθαρρύνουν τη μετανάστευση για να εξασφαλίσουν τα φορολογικά έσοδα από τα εμβάσματα, έτσι, ακουσίως, προωθούν την προσφορά δυνητικών θυμάτων λαθρεμπορίας ανθρώπων από τον ίδιο τον πληθυσμό τους. Παρ' όλα αυτά, οι περισσότεροι Μολδαβοί ελάχιστη ενθάρρυνση χρειάζονταν για να αναζητήσουν απασχόληση στο εξωτερικό. Διότι, παρά την πρόσφατη οικονομική ανάκαμψη της χώρας, το 2006, το 80% περίπου των νοικοκυριών δεν ήταν σε θέση να προσπορίζεται το εισόδημα των 48 δολαρίων τον μήνα ή 1,60 δολαρίων την ημέρα που εξασφαλίζει στοιχειώδη επιβίωση – ημερομίσθιο μικρότερο από την τιμή ενός καφέ στο καφενείο της γειτονιάς σας.

Η κατάρα της Κάτιας

Η διαρκής φτώχεια και αστάθεια στη Μολδαβία έχει δημιουργήσει άλλη μία απώλεια: το θύμα που ξαναπέφτει στα δίκτυα της σωματεμπορίας. Επειδή τα περισσότερα θύματα επιστρέφουν στις ίδιες συνθήκες φτώχειας και έλλειψης οικονομικών ευκαιριών που εξέθρεψαν αρχικά τη σωματεμπορία, ένας αυξανόμενος αριθμός ατόμων εισέρχεται σ' αυτά τα δίκτυα πολλές φορές. Στη Μολδαβία, συνάντησα αρκετά θύματα

και η πιο καταπονημένη ήταν η Κάτια. Όταν συναντηθήκαμε για πρώτη φορά, η Κάτια δεν ήταν πρόθυμη να συζητήσει τα βάσανά της, αλλά, ύστερα από μια εκτενή, χαλαρή συζήτηση για εμένα και τη ζωή μου στην Καλιφόρνια, μου είπε πως ήθελε να μοιραστεί την ιστορία της:

Είμαι από την πόλη Κουστέσι. Είμαι είκοσι τριών ετών. Ο πατέρας μου πέθανε όταν ήμουν μικρή και η μητέρα μου και εγώ ζούσαμε μόνες. Στο χωριό μας κατέφτασαν ένα καλοκαίρι μεσάζοντες που ζητούσαν άτομα για δουλειά. Ήμουν δεκαπέντε ετών εκείνη την εποχή. Μία από τις γυναίκες την έλεγαν Άσλι. Έκλεινε συμφωνίες για να εργαστούν νέοι από την πόλη μας σε χώρες του εξωτερικού. Είπα στη μητέρα μου ότι ήθελα να πάω να δουλέψω και να της στέλνω χρήματα. Δεν μπορώ να σου πω ποιοι με πήραν από τη Μολδαβία, αλλά με ανάγκασαν να εργάζομαι κάνοντας σεξ σε τέσσερις χώρες. Έκανα αυτή τη δουλειά τρία χρόνια. Δεν μπορούσα να έρθω σ' επαφή με τη μητέρα μου ούτε να της στείλω χρήματα. Με απέλασαν από το Άμστερνταμ. Όταν ήρθα στην πατρίδα, η μάνα μου είχε πεθάνει.

Πήγα στο Μπαλί να βρω δουλειά, αλλά δεν μπορούσα να βρω σταθερό μισθό και ζούσα στους δρόμους. Μια νύχτα, κάποιοι άντρες με ανάγκασαν να μπω σε ένα φορτηγό και με ξυλοκόπησαν. Με οδήγησαν στην Τουρκία μαζί με τέσσερα άλλα κορίτσια. Μας αλυσοδέσανε μαζί και δεν μας έδιναν τροφή. Έμεινα στην Τουρκία για μεγάλο διάστημα, όχι όμως τόσο όσο σε άλλες χώρες. Ζούσα σε δύο διαμερίσματα. Εκεί έρχονταν Τούρκοι. Και Ρώσοι. Μερικές φορές οι μαστροποί μας πήγαιναν για ψώνια. Μια απ' αυτές τις φορές δραπέτευσα.

Επέστρεψα στη Μολδαβία, αλλά και πάλι δεν μπόρεσα να βρω δουλειά. Προσπάθησα να βρω δουλειά στο Κισινάου, αλλά στη χώρα δεν υπήρχαν δουλειές. Κοντά στο πανεπιστήμιο είδα μια διαφήμιση για οικιακή εργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Οι μεσάζοντες μου ζήτησαν χρήματα για να βγάλουν τα χαρτιά, εγώ όμως δεν είχα. Έβγαλαν τα χαρτιά μου, αλλά μου είπαν ότι πρέπει να τους

πληρώσω από τους μισθούς μου. Έμεινα στο σπίτι του μεσάζοντα τρεις ημέρες και θυμάμαι πως είπα στον εαυτό μου: «Κοίτα, Κάτια, τώρα φάνηκες τυχερή». Όταν ήρθαν οι οδηγοί, με έσπρωξαν μέσα στο πορτ-μπαγκάζ του αυτοκινήτου και με οδήγησαν σε ένα νυχτερινό μαγαζί της Μόσχας. Στο αυτοκίνητο είχε απόλυτο σκοτάδι. Ξεφώνιζα συνέχεια. Πίστεψα ότι ήμουν καταραμένη. Πώς μου συνέβαιναν πάντα τόσο κακά πράγματα; Όταν πήγα σε εκείνο το νυχτερινό κέντρο, μου έδωσαν αλκοόλ και ήμουν αναγκασμένη να χορεύω γυμνή. Κάθε μέρα μεθούσα. Οι άντρες έκαναν ό,τι ήθελαν και μέσα σε λίγο διάστημα αρρώστησα. Οι μαστροποί με εγκατέλειψαν στους δρόμους. Δεν ήθελα να γυρίσω στη Μολδαβία, αλλά η αστυνομία με απέλασε.

Αφάνεια και Υπερδνεϊστερος

Την Κάτια την εμπορεύτηκαν αρχικά το 1997· τη συνάντησα το 2005. Ενώ τις δύο πρώτες φορές πέρασε τα σύνορα με δωροδοκία, η τρίτη αποτελεί παράδειγμα μιας ανησυχητικής τάσης που εμφανίζεται σε όλη την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη: αφάνεια. Όλα τα θύματα εμπορίας που συνάντησα μετά το 2002 μου είπαν ότι ταξίδεψαν με νόμιμα χαρτιά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα χαρτιά ήταν πλαστογραφημένα και αγορασμένα στη μαύρη αγορά, αλλά ορισμένες φορές ήταν αυθεντικά χαρτιά, που τα προμήθευαν πρεσβείες με δωροδοκία. Η στρατηγική αυτή είναι αποδοκική, επειδή αρκετές ανατολικοευρωπαϊκές χώρες είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ταυτότητες ή διαβατήρια αυτών των χωρών επιτρέπουν σε μια Μολδαβή να περάσει σε άλλες χώρες της Ε.Ε. χωρίς βίζα. Η χρήση νόμιμων χαρτιών καθιστά το θύμα σχεδόν άορατο και αυτή η αφάνεια καθιστά την προστασία των θυμάτων αδύνατη.

Η τάση να μην φαίνονται τα θύματα έχει πυροδοτήσει μια ενδιαφέρουσα συζήτηση στην Ευρώπη για τη μετανάστευση. Δύο χώρες που είναι συχνά τόποι προέλευσης των θυμάτων σωματεμπορίας, η Βουλγαρία

και η Ρουμανία, εντάχθηκαν στην Ε.Ε. τον Ιανουάριο του 2007. Μια άλλη χώρα που είναι υψηλής προτεραιότητας προορισμός και χώρα προσωρινής παραμονής, η Τουρκία, έχει αρχίσει τις ενταξιακές διαδικασίες. Τα διαβατήρια οποιασδήποτε από αυτές τις χώρες επιτρέπουν σε ένα άτομο να κινείται ελεύθερα σε οποιαδήποτε άλλη χώρα-μέλος της Ε.Ε. Η επίδραση στη σωματεμπορία από τη Μολδαβία είναι ήδη σοβαρή. Επειδή η Μολδαβία μοιράζεται πολλά μίλια ακατοίκητης συνοριακής περιοχής με τη Ρουμανία, αναπτύχθηκε μια μαύρη αγορά ρουμανικών διαβατηρίων πολύ πριν την εισδοχή της χώρας αυτής στην Ε.Ε. Τους πρώτους έξι μήνες μετά την ένταξή της, πάνω από 900.000 Μολδαβοί –το ένα τέταρτο του πληθυσμού της χώρας– έκαναν αίτηση για ρουμανική υπηκοότητα. Κάποιες από αυτές τις αιτήσεις θα αφορούν αναμφίβολα μελλοντικά θύματα σωματεμπορίας. Η είσοδος της Τουρκίας στην Ε.Ε. απλώς θα αύξανε τα επίπεδα της επαναπροώθησης των θυμάτων σωματεμπορίας από την Τουρκία, εφόσον οι εγκληματικές ομάδες θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τη χώρα ως νόμιμο μονοπάτι προς τη Δυτική Ευρώπη. Κάποιοι πολιτικοί αναλυτές έχουν υποστηρίξει ότι αυτά τα σύνορα πρέπει να φυλάσσονται πιο αυστηρά, με περισσότερες περιπολίες, σημεία ελέγχου και πιο αυστηρές διαδικασίες για τις βίζες από επιλεγμένα κράτη-μέλη. Άλλοι υποστηρίζουν ότι η μετανάστευση πρέπει να διευκολύνεται περισσότερο, έτσι ώστε οι Μολδαβές και άλλες γυναίκες από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης να μη γίνονται λεία των δουλεμπόρων που δίνουν ψεύτικες υποσχέσεις ότι θα εξασφαλίσουν κατάλληλα χαρτιά, ταξίδια και ευκαιρίες απασχόλησης στη Δύση. Δυστυχώς οι δούλεμποροι μπορούν να εκμεταλλεύονται το σύστημα ανεξαρτήτως της πολιτικής που ακολουθείται. Όπου γίνονται πιο αυστηροί συνοριακοί έλεγχοι ή απαιτούνται βίζες, περισσότερα θύματα μπορούν να γίνουν αόρατα με τη χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων, τα οποία προμηθεύονται οι δούλεμποροι στη μαύρη αγορά. Όταν οι συνοριακοί έλεγχοι χαλαρώνουν ή προστίθενται στα μέλη της Ε.Ε. χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, άτομα που δεν έχουν οικονομικούς πόρους για να μεταναστεύσουν μέσω των κανονικών διαύλων θα γίνουν λεία των φθηνών προσφορών βοήθειας από οργανισμούς-βιτρίνες των δουλεμπορικών δικτύων.

Και το χειρότερο είναι πως οι Μολδαβές διακινούνται από τους σωματέμπορους μέσω της εύκολης διόδου της κομμουνιστικής δημοκρατίας της Υπερδνειστερίας, που μοιράζεται σύνορα μήκους 420 χλμ., τα οποία εύκολα περνάς, με την Ουκρανία και έχει γίνει κόμβος ελεύθερος για όλους τους λαθρεμπόρους όπλων, ναρκωτικών και ανθρώπων. Τα όπλα που παράγονται στα παλιά σοβιετικά εργοστάσια πυρομαχικών εξάγονται σε αφρικανικές χώρες με αντάλλαγμα διαμάντια. Τα διαμάντια πωλούνται έναντι ναρκωτικών. Τα ναρκωτικά και τα χρήματα ανταλλάσσονται με ανθρώπους. Η Υπερδνειστερία, που καταλαμβάνει το ένα δέκατο της όχι και μεγάλης έκτασης της Μολδαβίας, παραπαίει στο χείλος της σύγκρουσης με τη Μολδαβία από την εποχή του αιματηρού εμφυλίου πολέμου, που κατέληξε στη διακήρυξη ανεξαρτησίας της περιοχής, στις 2 Σεπτεμβρίου του 1990. Στην πραγματικότητα, ουδεμία χώρα έχει αναγνωρίσει την ύπαρξη της Υπερδνειστερίας, αν και έχει δικό της νόμισμα, στρατό και ημέρα ανεξαρτησίας. Ο Ίγκορ Σμιρνόφ, διαβόητο αφεντικό του εγκλήματος, είναι πρόεδρος της χώρας από την ανεξαρτησία της. Οι εντάσεις παραμένουν υψηλές, καθώς η κάθε πλευρά ανταγωνίζεται την άλλη κλείνοντας τα σύνορα, διακόποντας τις τηλεφωνικές υπηρεσίες, επιβάλλοντας υπερβολικούς δασμούς και κάνοντας την καθημερινή ζωή των κατοίκων των δύο χωρών αφόρητη. Με δεδομένο τον κεντρικό ρόλο της Υπερδνειστερίας στο σύγχρονο λαθρεμπόριο ναρκωτικών, διαμαντιών, όπλων και ανθρώπων στην Ευρώπη, σχεδίασα ένα ταξίδι στην πρωτεύουσά της, Τιρασπόλ, για να ερευνήσω το θέμα.

Δύο ώρες μετά την επιβίβασή μου σε ένα ξεχαρβαλωμένο λεωφορείο μέσα στην τρέλα που επικρατούσε στον κεντρικό σταθμό λεωφορείων του Κισινάου, έφτασα στην πόλη Μπέντερι, στα σύνορα Μολδαβίας-Υπερδνειστερίας. Το 1538, ο Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας πραγματοποίησε τις πρώτες επιδρομές τους στην περιοχή κατακτώντας την πόλη· το όνομά της σημαίνει «ανήκει στους Τούρκους». Οι περισσότεροι επιβάτες αποβιβάστηκαν στο Μπέντερι, αφήνοντας μόνο πέντε με προορισμό την Τιρασπόλ. Κανένας απ' όσους συνάντησα στο Κισινάου δεν είχε πάει ποτέ στην Τιρασ-

σπόλ, όλοι όμως με προειδοποίησαν ότι τα σύνορα δεν ήταν καθόλου ευχάριστος τόπος για τους ξένους. Λίγους μήνες πριν από την άφιξή μου, ένας Γάλλος δημοσιογράφος πυροβολήθηκε γιατί έβγαζε φωτογραφίες. Επίσης, πρόσφατα, μια Αμερικανίδα κρατήθηκε στην αστυνομία επί πέντε ώρες για άγνωστους λόγους πριν απελευθερωθεί μέσω της αμερικανικής πρεσβείας στο Κισινάου. Μου είπαν επίσης ότι υπήρχαν τέσσερα σημεία ελέγχου πριν εισέλθουμε στην Υπερδνειστερία και ότι θα έπρεπε να κρατήσω το κεφάλι μου χαμηλά, το στόμα μου κλειστό και το εγώ μου στο Μπέντερι, εάν κάποιος συνοριακός φρουρός αποφασίσει να με ταλαιπωρήσει.

Δεν μπορώ να επιβεβαιώσω ότι τα σύνορα Ουκρανίας-Υπερδνειστερίας είναι ανοιχτά για όλους τους λαθρεμπόρους ανθρώπων, διαμαντιών, ναρκωτικών και όπλων και δεν μπορώ να επιβεβαιώσω ότι υπάρχουν πράγματι τέσσερα σημεία ελέγχου στα σύνορα Μολδαβίας-Υπερδνειστερίας, επειδή στο πρώτο σημείο μπήκαν στο λεωφορείο δύο φρουροί, έλεγξαν το διαβατήριό μου και μου ζήτησαν να κατέβω. Με οδήγησαν σε ένα γραφείο και μου υπαγόρευσαν να κάτσω χωρίς να πουν ούτε λέξη, διαδικασία που μου φάνηκε να κρατά ώρες, πριν αρχίσουν να με ανακρίνουν. Επικεφαλής ήταν ένας φρουρός με τεράστιο μουστάκι. Με ρώτησε ποιος ήμουν και γιατί ήθελα να εισέλθω στην Υπερδνειστερία.

«Τι κάνετε εδώ; Τι κάνετε εδώ;» ρωτούσε συνέχεια.

Πέταξε το χαραγμένο ημιαυτόματο Ούζι του πάνω στο γραφείο, με το πολυχρησιμοποιημένο άκρο του ακριβώς απέναντί μου, και άρχισε να ψαχουλεύει μέσα στο σακιδίό μου με τα δάκτυλά του, που ήταν γεμάτα λάδια μηχανής. Ανακάλυψε τη φωτογραφική μηχανή μου, το σημειωματάριο και τον φορητό υπολογιστή και με κατηγορήσε ότι ήμουν Αμερικανός δημοσιογράφος κατάσκοπος. Προσπάθησε να ελέγξει τις σημειώσεις μου, αλλά το διάβασμα στα αγγλικά δεν ήταν το φόρτε του. Φοβήθηκα μήπως κατασχέσει τα πράγματά μου, έτσι προσπάθησα να τον πείσω ότι ήμουν τουρίστας. Του έδειξα φωτογραφίες που είχα βγάλει κατά τη διάρκεια του ταξιδιού μου και επέμεινα ότι μοναδικός σκοπός μου ήταν να επισκεφθώ τη χώρα του και να γνωρίσω την τοπική κουλτούρα. Χαζο-

γέλασε και είπε: «Δεν ξέρεις, ότι δεν μπορείς να αναγνωρίσεις ότι υπάρχει η χώρα μου, γιατί αυτό είναι ενάντια στη δική σας αμερικανική πολιτική;». Σήκωσα τους ώμους αδιάφορα και εξήγησα ότι δεν με αφορούσε η πολιτική. Ο φρουρός αδιαφόρησε. Με συμβούλευσε να επιστρέψω στο Κισινάου. Αναγκάστηκα να σταθώ μέσα στο χιονόνερο σαράντα λεπτά πριν σταματήσει στα σύνορα και με πάρει ένα λεωφορείο που επέστρεφε. Όσο περίμενα παρατηρούσα τον φρουρό να καπνίζει το ένα τσιγάρο μετά το άλλο, από ένα δεύτερο πακέτο Μάλμπορο. Το πρώτο το είχε καπνίσει όταν με ανέκρινε. Πεινασμένος και ξεπαγιασμένος, δεν μπορούσα να μη νιώθω εκνευρισμένος που η αμερικανική καταγωγή μου αποτελούσε απειλή για την ασφάλεια της χώρας του, ενώ το συνεχές κάπνισμα αμερικανικών τσιγάρων δεν αποτελούσε πρόβλημα. Ναρκωτικά, διαμάντια, όπλα, χρήματα και γυναίκες έμπαιναν και έβγαιναν ανεμπόδιστα στην Υπερδνειστερία, αλλά ένας μοναχικός τουρίστας δεν είχε αυτή την ευκαιρία. Ωστόσο, αυτός έκανε καλά τη δουλειά του, γιατί κατά κάποιον τρόπο ήμουν πράγματι ένας Αμερικανός δημοσιογράφος κατάσκοπος.

Τούρκοι και τουρισμός για σεξ

Η επιτυχία της εμπορίας Ανατολικοευρωπαϊών γυναικών στο εξωτερικό με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση γρήγορα έφερε την έμπνευση για το ακριβώς αντίθετο: τουρίστες που ταξιδεύουν στα αστικά κέντρα της Ανατολικής Ευρώπης με σκοπό τη σεξουαλική απόλαυση των ντόπων γυναικών. Στη Μολδαβία, η μεγαλύτερη ομάδα τουριστών για σεξ είναι οι Τούρκοι. Αρχίζοντας από το 2002, τουρκικές επιχειρηματικές ομάδες ανέπτυξαν οικονομικές δραστηριότητες στον τομέα του σεξ πραγματοποιώντας μεγάλες επενδύσεις σε ξενοδοχεία και νυχτερινά κέντρα του Κισινάου. Πολλοί εργαζόμενοι σε ΜΚΟ έκαναν ειδική μνεία σε ένα ξενοδοχείο, το οποίο θα αποκαλώ Ξενοδοχείο Δ, που ήταν γνωστό ως καταφύγιο Τούρκων τουριστών του σεξ. Ταυτόχρονα με αυτή την επένδυση στον σεξουαλικό τουρισμό, οι τουρκικές αερογραμμές

προσέθεσαν περισσότερες πτήσεις προς το Κισινάου από την Ιστανμπούλ· σήμερα υπάρχουν δύο πτήσεις την ημέρα προς το Κισινάου, πολύ περισσότερες από αυτές άλλων αερογραμμών από οποιαδήποτε άλλη πόλη. Η αύξηση του τουρισμού με σκοπό το σεξ τροφοδοτήθηκε επίσης από μεγάλη αύξηση στο επίπεδο της εγκώριας σωματεμπορίας. Όντας κάποτε χώρα προέλευσης, η Μολδαβία έγινε και προορισμός για τις γυναίκες της, παρ' όλο που η πορνεία είναι παράνομη. Η σωματεμπορία προς το Κισινάου σύντομα έγινε το πρώτο σκέλος ενός ταξιδιού που περιελάμβανε τη σωματεμπορία προς το εξωτερικό. Αυτή η τάση είναι πανομοιότυπη με το πρότυπο του Νεπάλ, βάσει του οποίου κοπέλες από την ύπαιθρο μεταφέρονται από τα δίκτυα σωματεμπορίας στην Κατμαντού για σεξουαλική εκμετάλλευση ως πρώτο βήμα της μεταφοράς τους προς την Ινδία, το Πακιστάν ή τη Μέση Ανατολή (βλ. Κεφάλαιο 2). Στο Κισινάου, βρήκα ένα εστιατόριο με το όνομα «Κατμαντού», σύμπωση που, ειρωνικά, ενίσχυσε την αίσθηση περί μιμητικών τάσεων του δουλεμπορίου.

Πήγα στο Ξενοδοχείο Δ για να διερευνήσω κατά πόσο ίσχυαν οι ισχυρισμοί των ΜΚΟ. Στα δεξιά της εισόδου, είδα ελάχιστα μαγαζιά, αριστερά ήταν εγκατεστημένη η υποδοχή και στην πίσω αριστερή γωνία μια είσοδος σε κάτι που θα αποκαλώ Μπαρ του Α. Μπήκα στο μπαρ και κάθισα στην μπάρα. Τούρκοι έπιναν και κάπνιζαν πολύ βαριά. Κάποιοι κάθονταν με νεαρές, καλοντυμένες Μολδαβές στα γόνατά τους. Είπα στον υπάλληλο του μπαρ ότι ενδιαφερόμουν για ψυχαγωγία. Ρώτησε εάν ήμουν επισκέπτης του ξενοδοχείου. Απάντησα ότι δεν ήμουν. Μου είπε πως δεν μπορεί να με βοηθήσει, αλλά θα μπορούσα να δοκιμάσω σε ένα εστιατόριο λίγα τετράγωνα πιο πέρα που είχε το όνομα μιας πασίγνωστης αμερικανικής πόλης.

Επρόκειτο για ένα συγκρότημα με καμπαρέ, εστιατόριο, νυχτερινό κέντρο και αίθουσα μπόουλινγκ. Το εστιατόριο ήταν γεμάτο με Τούρκους και Ευρωπαίους, που ξεφάντωναν με δεκάδες νεαρές κοπέλες. Ήταν αδύνατον να αναγνωριστεί η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στην πορνεία «ιδία βουλήσει» και στην αναγκαστική. Πολλές νεαρές γυναίκες δεν έδειχναν καθόλου ενοχλημένες που αγοράζονταν. Οι τιμές του

σεξ κυμαίνονταν από 500-800 λεί (40-64 δολάρια) για δύο ώρες. Δεν υπήρχε η επιλογή της μίας ώρας. Επρόκειτο για πόρνες υψηλού προφίλ: πιθανώς μεταξύ τους να υπήρχαν μόνο ελάχιστες σκλάβες. Εντούτοις, η ανάπτυξη του τουρισμού με σκοπό το σεξ δημιουργούσε συνθήκες εκμετάλλευσης τύπου σκλαβιάς. Σχεδόν σε κάθε ξενοδοχείο και νυχτερινό κέντρο που επισκέφθηκα στο Κισινάου πουλιόταν σεξ και σε πολλά οι τιμές ήταν τέτοιες που έδειχναν ότι μπορούν να το προσφέρουν μόνο σκλάβες.

Δεν είχαν περάσει πέντε λεπτά από τη στιγμή που έφτασα στο ξενοδοχείο μου, το οποίο θα αποκαλώ Ξενοδοχείο Ν, και μια υπερβολικά μακιγιαρισμένη νεαρή γυναίκα χτύπησε την πόρτα μου και ρώτησε: «Θέλετε πρόγραμμα απόψε;». Δεν είχα ακούσει ξανά τον όρο «πρόγραμμα» και νόμισα ότι μιλούσε για κάτι που αφορά την τηλεόραση. Η αποσβολωμένη έκφραση του προσώπου μου την έκανε να καταλάβει ότι είχα πάθει σύγχυση, έτσι ρώτησε: «Θέλετε κάποιο άλλο κορίτσι;». Ξαφνικά κατάλαβα. Είχα καταληφθεί εξαπίνης λόγω της ταχύτατης άφιξης της κοπέλας, έτσι αρνήθηκα ευγενικά. Εάν ήμουν προετοιμασμένος, θα την είχα καλέσει μέσα για να μάθω ποια ήταν ακριβώς και πώς είχε πληροφορηθεί το δωμάτιό μου μόλις πέντε λεπτά μετά από την άφιξή μου. Ήταν μια χαμένη ευκαιρία, έτσι πίστεψα τουλάχιστον, μέχρι την επόμενη νύχτα, όταν χτύπησε το τηλέφωνο του δωματίου στις 10.00 μ.μ. Και άκουσα την ερώτηση: «Καλησπέρα σας, θα θέλατε ένα μασάζ μαζί με σεξ απόψε;»

Ρώτησα αν ήταν η ίδια κοπέλα της περασμένης νύχτας και μου απάντησε καταφατικά. Την κάλεσα στο δωμάτιό μου. Η Στελιάνα, κυρωμένη και κατακίτρινη παρά τα στρώματα του μείκ-απ, μου είπε πως ήταν από το Μπαλτί και είχε έρθει στο Κισινάου πριν από ένα χρόνο.

«Το ήξερα ότι επρόκειτο για δουλειά που σχετίζεται με το σεξ», είπε. «Θα έψαχνα για κάτι άλλο, αλλά δουλειές δεν υπάρχουν». Τη ρώτησα πώς έμαθε τόσο γρήγορα ότι είχα νοικιάσει δωμάτιο στο ξενοδοχείο. Γέλασε κάπως χαζά. «Τα κορίτσια περιμένουν στο καζίνο. Όταν μια ομάδα αντρών καταφτάνει και καταγράφονται τα στοιχεία τους στην υποδοχή, μας στέλνουν στα δωμάτια».

«Πόσο συχνά έρχονται ομάδες αντρών;» ρώτησα.

«Πολλές φορές καθημερινά».

«Το ξενοδοχείο παίρνει μερίδιο από τα χρήματα που σου δίνουν οι πελάτες;»

«Δεν ξέρω», απάντησε η Στελιάνα. «Ο αγαπτικός μου όμως ασφαλώς και παίρνει».

Τη ρώτησα αν αναγκάστηκε να προσφέρει σεξουαλική εργασία, αλλά αρνήθηκε. Της είπα ότι δεν ήθελα να αγοράσω σεξ, αλλά της έδωσα τα 300 λέι (24 δολάρια) που ζήτησε. Το επόμενο βραδάκι, όταν επέστρεψα από τις συναντήσεις μου, ως εκ θαύματος με είχαν μεταφέρει, με την ίδια τιμή, σε ένα ωραιότερο δωμάτιο, με μπαλκόνι και μεγαλύτερο κρεβάτι. Τις επόμενες ημέρες της παραμονής μου στο Ξενοδοχείο N, λάμβανα κάθε βράδυ μια τηλεφωνική κλήση με το ερώτημα αν ήθελα σεξ.

Εκτός από τα ξενοδοχεία, σεξ πωλείται σε αρκετά νυχτερινά κέντρα του Κισινάου. Επισκέφθηκα τέσσερα και όλα ήταν γεμάτα με πόρνες. Οι συναλλαγές γίνονταν συνήθως σε δωμάτια τα οποία ήταν στο πίσω μέρος του κέντρου. Σε ένα από τα κέντρα στο οποίο συνέβαιναν, όπως μου είπε ένας φίλος, «απαίσια» πράγματα, ορισμένοι από τους πελάτες ερωτοτροπούσαν μέσα στην κυρίως αίθουσα. Ο απερίγραπτα στενός χώρος διέθετε αρκετά φαρδιές, στρογγυλές πολυθρόνες, των οποίων η πλάτη έγερνε προς τα πίσω, στις οποίες μπορούσαν να καθίσουν δύο άτομα. Σ' αυτό το συγκεκριμένο κέντρο, όπου έπρεπε να πληρώσω 500 λέι μόνο για να διαβώ το κατώφλι του, είδα πολλά κορίτσια που φαίνονταν χαπακωμένα ή δεν μπορούσαν να κρατήσουν την ισορροπία τους. Άλλες κοπέλες είχαν εμφανείς εκχυμώσεις, που ματαιώς προσπαθούσαν να τις καλύψουν με παχύ στρώμα μακιγιάζ. Το χειρότερο απ' όλα ήταν πως πολλά κορίτσια μόλις προσέγγιζαν την ηλικία της εφηβείας. Οι άντρες κάπνιζαν, έπιναν, γελούσαν και έκαναν ό,τι τους ευχαριστούσε μ' αυτά τα κοριτσάκια. Δεν είχα κουράγιο να παρακολουθώ αυτές τις σκηνές για πολλή ώρα και έφυγα λίγο μετά. Οι εικόνες από αυτό το κέντρο εξακολουθούν να με καταδιώκουν. Ήταν μια σκοτεινή φυλακή της ανθρωπίνης ντροπής.

Στη Μολδαβία δεν συνάντησα πορνεία στο δρόμο και δεν κατόρθωσα να βρω διαμερίσματα-πορνεία, παρ' όλο που συνάντησα θύματα τα οποία είχαν γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης και στους δύο αυτούς τύπους πορνείων. Μία κοπέλα, η Λουντιμίλα, μου είπε τη διεύθυνση ενός διαμερίσματος στο Κισινάου όπου είχε αναγκαστεί να προσφέρει σεξ σε άντρες επί εννέα μήνες, το 2004. Ταξίδεψε από το Μπαλτί στο Κισινάου με μια γυναίκα που της είχε υποσχεθεί δουλειά γκαρσόννας, αλλά την ίδια νύχτα της άφιξής της μεταφέρθηκε στο διαμέρισμα, όπου τη βασάνισαν κτηνωδώς δύο άντρες. Την επόμενη νύχτα, όπως είπε,

Οι άντρες έρχονταν στο διαμέρισμα ο ένας μετά τον άλλον. Οι μαστροποί με πότιζαν συνεχώς αλκοόλ. Με ξυπνούσαν το πρωί και

Η τοποθεσία του διαμερίσματος-πορνείου της Λουντιμίλα στο Κισινάου.

πάντα υπήρχε ένας άντρας που με περίμενε. Μερικές φορές ερχόταν μέσα στη νύχτα μια ομάδα αντρών. Ήμουν μόνη μέσα στο διαμέρισμα, αλλά νομίζω ότι στο διπλανό ήταν μια κοπέλα, γιατί αρκετές φορές άκουσα κλάματα. Οι μαστροποί με ξυλοκοπούσαν και με τιμωρούσαν σεξουαλικά. Μια μέρα ήμουν τόσο άρρωστη που έκανα συνεχώς εμετούς. Έκανα εμετό πάνω σε έναν άντρα και άρχισε να με χτυπάει. Ο μαστροπός με χτύπησε επίσης και μου τράβηξε τα μαλλιά, νά, έτσι [ενδεικτικές χειρονομίες]. Με κλείδωσε στο λουτρό και είπε ότι δεν θα ξαναερχόταν. Εκείνη τη νύχτα πίστεψα πως θα πέθαινα, έτσι έσπασα με τον αγκώνα μου το τζάμι του παραθύρου, πήδηξα στον δρόμο και έσπασα τον καρπό μου πέφτοντας.

Γκαγκαουζία

Ενενήντα δύο χιλιόμετρα νοτίως του Κισινάου, είναι η Κόμρατ, πρωτεύουσα της αυτόνομης δημοκρατίας της Γκαγκαουζίας, την οποία επισκέφθηκα. Σε αντίθεση με την Υπερδνειστερία, το έδαφος της Γκαγκαουζίας παραμένει τμήμα της ευρύτερης Μολδαβίας, παρ' όλο που διαχειρίζεται αυτόνομα τις περιφερειακές υποθέσεις της. Οι κάτοικοι ήταν μουσουλμάνοι που έφυγαν από την Τουρκία τον 18ο αιώνα, κατά τη διάρκεια του πολέμου με τη Ρωσία. Τους επιτράπηκε να εγκατασταθούν στην περιοχή υπό την προϋπόθεση ότι θα προσηλυτίζονταν στον χριστιανισμό. Μιλούν μια τουρκική διάλεκτο, έχουν σημαία που μοιάζει με την τουρκική και κάποιοι απ' αυτούς σπουδάζουν σε ένα πανεπιστήμιο που χρηματοδοτείται εν μέρει από την τουρκική κυβέρνηση. Πολλοί Μολδαβοί μου είπαν πως δεν θεωρούσαν τους Γκαγκαούζιους Μολδαβούς, αλλά Τούρκους. Οι Γκαγκαούζιοι είναι φτωχοί, αγράμματοι, στερημένοι δικαιωμάτων από το κοινωνικό κατεστημένο και αποτελούν πληθυσμό που σε μεγάλο βαθμό γίνεται θύμα των σωματεμπόρων πολύ περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη περιοχή της Μολδαβίας. Οι σωματέμποροι παίρνουν τους άντρες συνήθως για δουλειά

στις οικοδομές, τα παιδιά για αναγκαστική επαιτεία και τις γυναίκες για αναγκαστική πορνεία στη διάθεση των φίλων τους των Τούρκων, μέσα στην Τουρκία.

Στην Κόμρατ συνάντησα δύο νεαρές κοπέλες, την Σελίν και την Μπαχάρ. Η Σελίν μου είπε:

Παντρεύτηκα στα δεκαεννιά μου. Το όνομά του ήταν Ζαφέρ. Με ξυλοκοπούσε κάθε νύχτα και ήθελα να φύγω απ' αυτόν, αλλά οι γονείς μου δεν με άφηναν. Δεν είχα πού να πάω. Κάποιος μεσάζων στην αγορά μου είπε ότι μπορούσε να μου βρει δουλειά στην Ιταλία. Μου προμήθευσε τα χαρτιά και μια μέρα άφησα τον σύζυγό μου και ταξίδεψα μαζί του.

Στην Ιταλία, η Σελίν αναγκάστηκε να εργαστεί σε σεξομάγαζα του Τορίνου και του Μιλάνου πριν πουληθεί σε έναν προστάτη για να δουλέψει στους δρόμους. Όταν ανακάλυψε ότι είχε τον ιό του AIDS, ο προστάτης την εγκατέλειψε στους δρόμους, όπου και συνελήφθη. Αρνήθηκε να καταθέσει εναντίον του από φόβο ότι θα ντροπιαστεί η ίδια και η οικογένειά της και έτσι απελάθηκε.

Η Μπαχάρ είχε επίσης παντρευτεί στα δεκαεννιά της και ο σύζυγός της την κακοποιούσε. Έτσι το έσκασε με έναν μεσάζοντα που πρόσφερε εργασία, αλλά στη δική της περίπτωση προορισμός ήταν η Ιστανμπούλ:

Κατοικούσα σε ένα διαμέρισμα πάνω από δύο χρόνια. Μετρούσα τις μέρες με το μυαλό μου. Στο διαμέρισμα ήταν άλλο ένα κορίτσι. Βουλγάρρα. Οι άντρες έρχονταν καθημερινά. Ήταν τρομερό. Τους μισούσα. Ένας απ' αυτούς ήταν τακτικός, ερχόταν κάθε βδομάδα. Μου έλεγε πως με έχει ερωτευθεί και μου έφερνε σοκολάτες και κοσμήματα. Είπε στους μαστροπούς ότι ήθελε να με παντρευτεί, αλλά δεν του το επέτρεψαν. Μια μέρα με βοήθησε να δραπετεύσω. Έτρεξα στην αστυνομία και με έστειλαν σε ένα κέντρο κράτησης. Ήρθαν σε επαφή με την οικογένειά μου.

Χρειάστηκαν τέσσερις μήνες για να στείλουν τα χρήματα ώστε να επιστρέψω στην πατρίδα.

Όταν συνάντησα την Μπαχάρ, ήταν τυφλή από το ένα μάτι, γιατί είχε πάθει αποκόλληση του αμφιβλοπτροειδούς χιτώνα από το ξυλοκόπημα στο διαμέρισμα της Ιστανμπούλ. Αυτή και η Σελίν ήταν δύο από τις πολυάριθμες Μολδαβές που γίνονται θύματα σωματεμπορίας με τις οποίες μίλησα και μου αφηγήθηκαν κλαίγοντας τα παθήματά τους από συζύγους, θείους ή πατέρες: βιασμούς, ξυλοκοπήματα και ψυχολογική κακοποίηση. Εφτά στα δέκα θύματα σωματεμπορίας, που έχει βοηθήσει η οργάνωση La Strada από το 2000 στη Μολδαβία, αναφέρουν την απελπισία που τους προκαλεί η ενδοοικογενειακή βία ως τον πρωταρχικό παράγοντα που τις ωθεί στην αποδοχή των προτάσεων να ταξιδέψουν στο εξωτερικό. Πολλές Μολδαβές έχουν συμβιβαστεί τόσο πολύ με τη βία ως φυσιολογική σχέση μεταξύ των φύλων, ώστε όταν ρώτησα μια γυναίκα στο Μπαλτί αν θα μπορούσε να στραφεί εναντίον ενός συζύγου που τη χτυπούσε συστηματικά, απάντησε: «Στην Αμερική καλείτε την αστυνομία, στη Μολδαβία εμείς ονομάζουμε αυτή την κατάσταση παράδοση».

Όταν ρώτησα γυναίκες της Μολδαβίας ποια ήταν η γνώμη τους γι' αυτή τη βίαιη συμπεριφορά των αντρών απέναντί τους, οι απαντήσεις ήταν εντυπωσιακά όμοιες μ' εκείνες που έδωσαν οι γυναίκες στη Σιντουπάλτσοκ (βλ. Κεφάλαιο 2). Ορισμένες υπέδειξαν τις πολιτισμικές συνήθειες, εξηγώντας ότι η Μολδαβία ήταν ορθόδοξη ρωσική χώρα, πράγμα που σήμαινε ότι οι γυναίκες θεωρούνταν κατώτερες από τους άντρες και δεν τους επιτρεπόταν να πλησιάσουν το ιερό της εκκλησίας γιατί ήταν ακάθαρτες. Άλλες γυναίκες υπέδειξαν τα οικονομικά προβλήματα μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης. Εξήγησαν πως όταν οι άντρες έχασαν τις δουλειές τους, τους κατέλαβε οργή και επειδή η Μολδαβία παράγει κρασί, στράφηκαν στο αλκοόλ που εξαπέλυσε την οργή τους εναντίον των γυναικών. Τέλος, κάποιες γυναίκες είπαν: «Οι άντρες μας χτυπούν επειδή ξέρουν ότι δεν θα έχουν καμιά επίπτωση».

Οι ίδιες γυναίκες, όμως, ήταν έξαλλες που όλα αυτά είχαν φέρε

στη Μολδαβία ξένες ΜΚΟ για να διαφωτίσουν τους άντρες να φέρονται με σεβασμό στις γυναίκες.

«Γιατί πρέπει να έρχονται ξένοι στη χώρα μας και να προστατεύουν τις Μολδαβές;» ρώτησε μια γυναίκα. «Γιατί δεν μπορεί να προστατεύσει η κυβέρνηση της Μολδαβίας τις γυναίκες της χώρας;»

Είχε απόλυτο δίκιο να ρωτά, αφού η κυβέρνηση της Μολδαβίας ελάχιστα πράττει για να προστατεύσει τις γυναίκες της χώρας. Υπάρχει ένα μόνο άρθρο στον Ποινικό Κώδικα, το 47/1, που ορίζει πρόστιμο 200-250 λεί (16-20 δολάρια) για άντρα που κρίνεται από το δικαστήριο ότι έχει προκαλέσει σωματική βλάβη σε γυναίκα του νοικοκυριού του. Βάσει του άρθρου δεν ασκούνται διώξεις, επειδή δεν προσφέρει καταφύγιο σε μια γυναίκα που επιθυμεί να διατυπώσει μια αξίωση. Η βία εναντίον των γυναικών εξακολουθεί να είναι μια από τις βασικές

Το ερειπωμένο σπίτι στο Μπαλτί, όπου πήρα συνεντεύξεις από αρκετά πρώην θύματα σωματεμπορίας και από κακοποιημένες γυναίκες.

αιτίες σωματεμπορίας σε όλη την Ανατολική Ευρώπη και, από τη στιγμή που γίνεται θύμα της, μια γυναίκα υφίσταται ακόμη μεγαλύτερη κακοποίηση.

Διαφθορά, διαφθορά, διαφθορά

Το μοναδικό, μέγιστο εμπόδιο στη μάχη εναντίον της διεθνικής σωματεμπορίας από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης είναι η ενδημική διαφθορά των κυβερνήσεων, του δικαστικού σώματος και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου. Υπό την πίεση της Δύσης, η Μολδαβία ψήφισε νομοθεσία κατά της σωματεμπορίας, τον Ιούλιο του 2003. Τα άρθρα 165 (εμπορία προσώπων), 206 (εμπορία παιδιών) και 220 (μαστροπεία) του μολδαβικού Ποινικού Κώδικα παρέχουν λεπτομερείς ορισμούς της σωματεμπορίας και της δουλείας, όπως επίσης ποινές που κυμαίνονται από εφτά έως δεκαπέντε χρόνια κάθειρξη για εμπορία ανηλίκων ή παιδιών και μέχρι είκοσι πέντε χρόνια εάν ο αυτουργός ανήκει σε ομάδα του οργανωμένου εγκλήματος. Τα άρθρα 165 και 206 επικαιροποιήθηκαν τον Οκτώβριο του 2003, για να επιτρέψουν την επιβολή προστίμων μέχρι 2.500 δολάρια⁽⁶⁾ για «ηθικές βλάβες». Όσον αφορά τους καταδικασμένους για μαστροπεία, τα πρόστιμα ανέρχονται σε ελάχιστες εκατοντάδες δολάρια. Σύμφωνα με τη Χόλι Γουάισμαν του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, στο Κισινάου, το 2004, τα μολδαβικά δικαστήρια εξέδωσαν δεκαέξι καταδικαστικές αποφάσεις για εμπορία προσώπων, εβδομήντα πέντε για μαστροπεία και εφτά για εμπορία παιδιών. Από τις ενενήντα πέντε υποθέσεις, μόνο οι δεκαέξι συνεπάγονταν φυλάκιση. Ουδείς εκ των σωματεμπόρων πλήρωσε πρόστιμο. Ο μέσος χρόνος φυλάκισης ανά παράβαση του νόμου περί σωματεμπορίας ήταν λίγο περισσότερο από δύο χρόνια, κάτι που πρωτίστως οφείλεται στον νόμο περί αμνηστίας, που επιτρέπει στους καταδικασμένους για ορισμένα εγκλήματα, συμπεριλαμβανομένης της σωματεμπορίας, να πληρώνουν πρόστιμο ύστερα από δύο χρόνια για να μειώνουν ή να εξαλείφουν το υπόλοιπο της ποινής.

Γιατί εμφανίστηκαν τόσο πολλές κατηγορίες για μαστροπεία και τόσο λίγες για σωματεμπορία; Με μια λέξη: διαφθορά.

Ο Πήτερ (ψευδώνυμο), ένας ψηλός, καλλιεργημένος δικηγόρος που ασχολείται με υποθέσεις σωματεμπορίας, με διαφώτισε ως προς αυτό το ζήτημα, στο γραφείο του στο Κισινάου, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα αποκάλυπτα την ταυτότητά του, φοβούμενος ότι θα καταστεί αδύνατον γι' αυτόν να συνεχίσει τις αγωγές. Άρχισε εξηγώντας ότι πάνω από τις μισές υποθέσεις σωματεμπορίας, ύστερα από την ψήφιση της καινούργιας νομοθεσίας, υποβιβάστηκαν σε υποθέσεις μαστροπείας.

«Οι σωματέμποροι δωροδοκούν τους εισαγγελείς και τους δικαστές για να αλλάξουν τις κατηγορίες», μου είπε ο Πήτερ. «Οι εγκληματίες πληρώνουν το πρόστιμο για μαστροπεία και αφήνονται ελεύθεροι».

Οι δικαστές και οι εισαγγελείς δεν είναι οι μόνοι που δωροδοκούνται στη Μολδαβία. «Οι αστυνομικοί και οι συνοριακοί φρουροί δωροδοκούνται επίσης και έτσι είναι οι πρώτοι που επιτρέπουν να διεξάγεται η σωματεμπορία», είπε ο Πήτερ.

Ορισμένες φορές, διεφθαρμένοι αστυνομικοί και δικαστές συνεργάζονται. «Υπήρχε μια υπόθεση πρώην αξιωματικών της αστυνομίας που εμπορεύτηκαν δεκάδες γυναίκες στο Ντουμπάι», είπε ο Πήτερ. «Όταν έφτασε η υπόθεση ενώπιον του δικαστή, την απέρριψε με την αιτιολογία ότι οι γυναίκες είχαν επιλέξει τη δουλειά της πόρνης και "αισθάνονταν καλά" όντας εκεί. Οι εισαγγελείς προσπάθησαν να παραπέμψουν ξανά την υπόθεση σε άλλο δικαστή, αλλά τα περισσότερα θύματα εξαφανίστηκαν».

Ρώτησα το προφανές, για την προστασία των μαρτύρων, αλλά ο Πήτερ κούνησε το κεφάλι του. «Η διεθνής κοινότητα μας ζήτησε να θεσμοθετήσουμε νόμους για την προστασία των μαρτύρων, αλλά τι σημαίνει αυτό στη Μολδαβία; Πού να βρεθούν χρήματα για τη μετεγκατάσταση και την προστασία αυτών των μαρτύρων;»

Εκτός από την έλλειψη χρημάτων, υπήρχε και άλλο πιο μεγάλο εμπόδιο ως προς την εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας μαρτύρων στη Μολδαβία: Δεν υπήρχε τρόπος για να πάνε.

«Η Μολδαβία είναι μικρή χώρα», εξήγησε ο Πίτερ. «Πού μπορούν να κρυφτούν οι μάρτυρες;»

Τον ρώτησα ποιος ήταν ο βασικός παράγοντας της διαφθοράς των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και των δικαστών. «Οι μισθοί», απάντησε. Όπως πολλές κυβερνήσεις της Ανατολικής Ευρώπης, η Μολδαβία είναι κατεστραμμένη και αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στο ότι δαπανά το 70% του προϋπολογισμού της στις πληρωμές του εξωτερικού χρέους.⁽⁷⁾ Οι μισθοί των αξιωματικών της αστυνομίας, των εισαγγελέων και των δικαστών μόλις που ξεπερνούν το όριο επιβίωσης. Ο Πίτερ με πληροφόρησε ότι ο μέσος μισθός ενός συνοριακού φρουρού ή αξιωματικού της αστυνομίας είναι 100 δολάρια τον μήνα· ο μέσος μισθός ενός πρωτοδιορισμένου εισαγγελέα είναι 120 δολάρια τον μήνα και ενός αρχαιότερου 200 δολάρια· ο μέσος μισθός δικαστή είναι 200-250 δολάρια τον μήνα. Για έναν δουλέμπορο ή δουλοκίτη, μια δωροδοκία λίγων εκατοντάδων δολαρίων αποτελεί ελάχιστο επιχειρηματικό κόστος, αλλά για έναν εισαγγελέα ή δικαστή αποτελεί εισοδηματική ενίσχυση στην οποία δεν μπορεί να αντισταθεί. Ακόμη και όταν ο Πέτερ πείθει έναν μάρτυρα να καταθέσει, ακόμη κι όταν έχει απέναντί του δικαστή που δεν δωροδοκείται, οι σωματέμποροι γλιτώνουν εύκολα, επειδή «φεύγουν στη Ρωσία ή την Τουρκία και δεν παθαίνουν τίποτε. Δεν έχουμε συμφωνίες έκδοσης μ' αυτές τις χώρες και έτσι η υπόθεση είναι τελειωμένη».

Ο Πίτερ, αποκαρδιωμένος από τα τεράστια εμπόδια που αντιμετώπιζει, μου είπε ό,τι κάνει ότι μπορεί για να καταπολεμήσει τη σωματεμπορία στη χώρα του, αλλά όλα είναι εναντίον του. Από την ημέρα που συναντηθήκαμε, τα προβλήματα της διαφθοράς, της εξαφάνισης μαρτύρων και της αδυναμίας να θιγούν οι δουλέμποροι έχουν απλώς επιδεινωθεί.

Στέφαν σελ Μάρε

Η προσπάθειά μου να κατανοήσω το φαινόμενο της σωματεμπορίας στη Μολδαβία με οδήγησε σε μια τελευταία, απρόβλεπτη πληροφορία. Ένα

βράδυ δείπνησα με μια από τις μεταφράστριές μου, τη Λίλι, θέλοντας να την περιποιηθώ για τη μεγάλη βοήθεια που μου προσέφερε κατά τη διάρκεια της παραμονής μου. Διάλεξε το αγαπημένο της εστιατόριο, μια μικρή τοπική μπυραρία δημοφιλή μεταξύ των εύπορων ανθρώπων του Κιοινάου. Στόλος από Μερσεντές ήταν παρκαρισμένος μπροστά και μέσα διασκέδαζαν ελκυστικά ζευγάρια. Έπρεπε να περιμένουμε σαράντα πέντε λεπτά για τραπέζι.

Η Λίλι ζούσε στο Κιοινάου λίγο περισσότερο από ένα χρόνο. Είχε έρθει για σπουδές από τη μικρή πόλη της στην επαρχία Λαλοβένι. Μετά το πανεπιστήμιο, ήθελε να βρει δουλειά σε διακυβερνητικό οργανισμό, να εργαστεί σε ξένη υπηρεσία και να δει τον κόσμο. Δεν της διέφευγε ότι τα όνειρά της ήταν παρόμοια με τα όνειρα αναρίθμητων κοριτσιών της χώρας της που κατέληξαν να μοχθούν σε συνθήκες δουλειάς στο εξωτερικό· απλώς είχε την ευλογία να διαθέτει καλύτερα μέσα για να βρει μια καλή δουλειά.

Αφού τελειώσαμε το φαγητό μας, εγώ απολάμβανα ένα ποτήρι *dulce*, γλυκό κρασί, και η Λίλι πήρε ένα δεύτερο ποτήρι *negru*, κόκκινο κρασί. Της ανέφερα την επίσκεψή μου στο Μουσείο Εθνικής Ιστορίας εκείνο το πρωί και τα ενδιαφέροντα πράγματα που διάβασα σχετικά με τον Στέφαν σελ Μάρε ή Στέφανο τον Μεγάλο, τον αγαπημένο γιο της Μολδαβίας, από τον οποίο είχε πάρει την ονομασία του ο δρόμος στον οποίο βρισκόταν το εστιατόριο που φάγαμε. Επρόκειτο για μεσαιωνικό ήρωα που απέκρουσε τους στρατούς εισβολής των Οθωμανών και των Ούγγρων, τον 15ο αιώνα. Ύστερα από την αποφασιστική μάχη εναντίον των Τούρκων, ο πάπας Σίξτος ο 4ος του έδωσε τον τίτλο *Athleta Christi*, Αθλητού του Χριστού. Μόνο δύο άλλοι άντρες είχαν λάβει τον τίτλο εκείνη την εποχή, ο ένας από αυτούς ήταν ο ιδρυτής της Αλβανίας, Γκιόργκι Καστριότι (Γεώργιος Καστριώτης ή Σκεντέρμπεης).

Καθώς παπαγάλιζα χαρούμενα τα γεγονότα που είχα μάθει για τον Στέφαν σελ Μάρε, παρατήρησα το πρόσωπο της Λίλι να σφίγγεται: τα δόντια της είχαν κωθεί στο κάτω χείλος της.

«Κάτι δεν πάει καλά;» τη ρώτησα.

«Δεν θα καταλάβεις», απάντησε η Λίλι.

Της είπα ότι θα προσπαθούσα.

Η Λίλι έσκυψε προς το μέρος μου και είπε ψιθυριστά: «Η Μολδαβία είναι καταραμένη εξαιτίας του Στέφαν σελ Μάρε».

Άφησα κάτω το *dulce* μου.

Η Λίλι μου εξήγησε ότι ο Στέφαν ήταν εξαδελφος του Βλαντ του Ζου, που ήταν γνωστός επίσης ως Βλαντ ο Παλουκωτής ή Ντράκουλα, ο γιος του Ντρακούλ. Ο μύθος λέει ότι ο Βλαντ ο 2ος διάλεξε τον Ντρακ ή «δράκο» ως σύμβολό του, επειδή είχε κάνει συμφωνία με τον διάβολο ότι θα νικούσε στη μάχη με αντάλλαγμα την ψυχή του. Ο γιός του, Βλαντ ο 3ος, ήταν ο γιος του δράκου ή ο γιος του διαβόλου.

«Ο Στέφαν σελ Μάρε δεν μπορούσε να νικήσει τους εισβολείς μόνος τους», είπε η Λίλι. «Υποστηρίχθηκε από τον Ντράκουλα για να νικήσει τους Τούρκους. Ο Ντράκουλα ήταν διαβολικός άνθρωπος. Επειδή ο Στέφαν σελ Μάρε υποστηρίχθηκε απ' αυτόν, η κατάρα του διαβόλου έπεσε πάνω στη Μολδαβία. Επί αιώνες υποφέρουμε απ' αυτή την κατάρρα».

Η ιστορία της Λίλι με άφησε άφωνο. Ήταν μορφωμένη γυναίκα, που πίστευε όλα όσα μου έλεγε. Με δεδομένη τη συνεχή κακοδαιμονία της Μολδαβίας, ήταν αδύνατον να αντικρούσω την πιθανότητα μιας διαβολικής κατάρας. Πείνα, εισβολές, πόλεμοι, ξηρασία, σωματεμπορία, σκλαβιά – η Μολδαβία τα είχε υποστεί όλα. Η κατάρα του Βλαντ του Παλουκωτή διαρκούσε μέχρι τη σύγχρονη εποχή, υπό τη μορφή των «ιμπεριαλιστικών αρπακτικών» που συστηματικά ρουφούσαν το αίμα μιας νεογέννητης χώρας.

Ρώτησα τη Λίλι πόσο θα διαρκούσε αυτή η κατάρα. Αν υπήρχε τρόπος να εξαλειφθεί. Τα μάτια της έπεσαν ήσυχχα στο τραπέζι και ήπιε μονορούφι το υπόλοιπο από το κόκκινο σαν αίμα κρασί της.

Αλβανία και Βαλκάνια

Το αίμα μιας γυναίκας δεν είναι ίδιο με το αίμα ενός άντρα.

Η γυναίκα είναι γνωστή ως σακί φτιαγμένο για ν' αντέχει.

Kanun I Lekë Dukagjinit

Ορκισμένες παρθένες και αιματηρή εκδίκηση

Το «σακί φτιαγμένο για ν' αντέχει» εν μέρει περιέχει την πρόνοια ότι εάν ένας άντρας «χτυπάει τη γυναίκα του μέχρι να ματώσει», πρέπει απλώς να εξηγήσει τους λόγους του στην οικογένειά της και το επεισόδιο παρέρχεται χωρίς τιμωρία.⁽¹⁾ Τα καθήκοντα μιας συζύγου προς τον σύζυγό της είναι πολλά. Σ' αυτά περιλαμβάνονται η «υποταγή στην κυριαρχία του» και η «εκπλήρωση των συζυγικών καθηκόντων», ενώ ο σύζυγος τα μόνα καθήκοντα που έχει είναι να παρέχει στη γυναίκα του «ρούχα και παπούτσια» και να περιφρουρεί την τιμή της.⁽²⁾ Εάν ένας άντρας θέλει να χωρίσει τη γυναίκα του, τότε «κόβοντας τα μαλλιά της και γυμνώνοντάς την, ο σύζυγος τη διώχνει από το σπίτι παρουσία των συγγενών και την περιφέρει με ένα μαστίγιο σε όλο το χωριό».⁽³⁾

Αυτές είναι ορισμένες από τις προδιαγραφές των συζυγικών σχέσεων που βρίσκονται στο *Kanun I Lekë Dukagjinit*, τον Κώδικα του Lekë Dukagjini, μια σειρά δεκατριών βιβλίων που χρησίμευσαν ως βίβλος του κοινού δικαίου της αγροτικής Αλβανίας, από τότε που καταγράφηκαν από τον Lekë Dukagjini, φεουδάρχη αφέντη, τον 15ο αιώνα. Αν και

η επιρροή του Κώδικα μειώθηκε κατά τη διάρκεια των πενήντα χρόνων κομμουνιστικής διακυβέρνησης, ύστερα από την πτώση του κομμουνισμού, το 1992, και την κοινωνικο-οικονομική διαπάλη που καταπόντισε τη χώρα, πολλοί Άλβανοί της υπαίθρου στράφηκαν προς τον Κώδικα ως έγκυρο οδηγό της καθημερινής ζωής. Η καθυπόταξη των γυναικών που υπαγορεύει ο Κώδικας και οι αυστηροί νόμοι που αφορούν την προσωπική τιμή και τις αιματηρές διαμάχες αποτελούν δύο από τους κορυφαίους παράγοντες της κρίσης που τροφοδοτούν το δουλεμπόριο στην Αλβανία.

Το να είσαι γυναίκα υπό τον Κώδικα μπορεί να αποβεί τόσο καταπιεστικό ώστε υπάρχουν πραγματικά πρόνοιες που επιτρέπουν σε μια γυναίκα να γίνει άντρας προκειμένου να απελευθερωθεί. Μια Αλβανή *virgjinsha* («ορκισμένη παρθένα») μεταμορφώνεται σε άντρα παίρνοντας τον όρκο της παρθενίας και αποκηρύσσοντας όλες τις πλευρές της ζωής που σχετίζονται με τη θηλυκότητα. Αφού πάρει τον όρκο, υιοθετεί το ανδρικό ισοδύναμο του ονόματός της, κόβει τα μαλλιά της κοντά και ντύνεται σαν άντρας, εργάζεται σαν άντρας, καπνίζει, πίνει και διασκεδάζει μαζί με τους άντρες, διαφεντεύει την οικογένειά της με ανδρικό κύρος. Επίσης αποκαλείται «αυτός». Ως αντάλλαγμα του κύρους που απολαμβάνει με το να γίνει σαν άντρας, η ορκισμένη παρθένα δεν μπορεί ποτέ να παντρευτεί ούτε να έχει σεξουαλικές σχέσεις. Συνήθως, τον όρκο παρθενίας τον δίνουν οι γυναίκες όταν υπάρχουν οι εξής δύο καταστάσεις: όταν μια γυναίκα δεν επιθυμεί να παντρευτεί τον άντρα για τον οποίο προορίζεται ή όταν κάποια οικογένεια δεν έχει αρσενικά παιδιά. Στην πρώτη περίπτωση, ο Κώδικας δηλώνει: «Η αρραβωνιασμένη κοπέλα δεν μπορεί να απορρίψει τον νεαρό άντρα, ακόμη κι αν δεν της αρέσει. Εάν αρνηθεί να υποκύψει στη μοίρα της... δεν πρέπει να παντρευτεί ποτέ άλλον άντρα».⁽⁴⁾ Χωρίς σύζυγο, ο όρκος παρθενίας είναι ο μόνος τρόπος για να επιβιώσει μια γυναίκα σε μια κοινότητα η οποία δεν επιτρέπει στις γυναίκες να ζουν μόνες. Στη δεύτερη περίπτωση, οι γονείς ενθαρρύνουν τη θυγατέρα να παίρνει τον όρκο παρθενίας επειδή, «αν τελειώσει η ανδρική γραμμή σ' ένα σπίτι, ακόμη κι αν υπάρχουν εκατό κόρες, καμιά τους δεν έχει

το δικαίωμα μεριδίου στην κληρονομιά των γονέων τους».⁽⁶⁾ Μόνο ο γιος άνω των δεκαπέντε ετών μπορεί να κληρονομήσει τον πλούτο και την ιδιοκτησία της οικογένειας.

Βάσει του Κώδικα, η ιδέα της ορκισμένης παρθένας έδινε μια μοναδική αίσθηση μικρού μειονεκτήματος, συνδυασμένου με τη γυναικεία φύση, αλλά αναρωτιόμουν αν οι συνθήκες του πραγματικού κόσμου ήταν τόσο καταπιεστικές όσο σε κάνουν να πιστέψεις οι μύθοι περί των όρκων παρθενίας. Για να βρω απαντήσεις στα ερωτήματα, σχεδίασα ένα ταξίδι στον αγροτικό Βορρά της Αλβανίας, όπου υπέθετα ότι θα εύρισα μια ορκισμένη παρθένα και ότι θα μπορούσα να μάθω από πρώτο χέρι πώς και γιατί οι συνθήκες ζωής της αγροτικής Αλβανίας καθιστούσαν τις γυναίκες τόσο ευάλωτες στη σωματεμπορία και την εκμετάλλευση. Το ταξίδι μου άρχισε με μία δίωρη διαδρομή πάνω σε ένα *furgon* (μικρό λεωφορείο) από τα Τίρανα προς τη βόρεια πόλη Σκόδρα. Από τη Σκόδρα πήρα άλλο *furgon* και κατευθύνθηκα βορειοδυτικά, προς τη Χαν ι Χόπι. Ο διάδρομος μεταξύ αυτών των δύο πόλεων ήταν διάστικτος με μανταροειδή αμπριά από τσιμέντο και σίδηρο, που είχαν χτιστεί στη διάρκεια του καταπιεστικού καθεστώτος του Εμβέρ Χότζα (1950-1985). Ο Χότζα διέταξε να κατασκευαστούν πάνω από 750.000 τέτοια αμπριά σε όλη την Αλβανία, ώστε να συγκρατήσουν μια μεγάλη επίθεση ερπυστριόφρων σε περίπτωση εισβολής. Σήμερα, οι Αλβανοί κάνουν ό,τι μπορούν για να διακοσμήσουν αυτές τις ασχίμιες με ζωγραφικές και λουλούδια, αλλά τα αμπριά αποτελούν ζωντανή μαρτυρία της παράνοιας που απομόνωσε την Αλβανία στη διάρκεια των ζοφερών κομμουνιστικών καιρών της και παρακίνησε χιλιάδες κατοίκους της να εγκαταλείψουν τη χώρα σε αναζήτηση καλύτερης ζωής.

Μετά από διαδρομή τριάντα λεπτών νοτίως της Χαν ι Χόπι, στα σύνορα με τη Σερβία και το Μαυροβούνιο, έφτασα σε μια λασπωμένη ορεινή πόλη ονόματι Κόπλικ. Μια πόλη με πέντε χιλιάδες κατοίκους, πρωτεύουσα της περιφέρειας Μαλέσια ε Μάδε (Μεγάλων Υψηπέδων) στη βορειοδυτική Αλβανία. Είναι επίσης κέντρο μιας περιοχής βαθιά εμποτισμένης από την παράδοση του Κώδικα. Στην Αλβανία, ελάχιστοι μελετούν το φαινόμενο των ορκισμένων παρθένων και ουδείς γνωρί-

ζει επακριβώς πόσες είναι. Μου είχαν πει, σε μια ΜΚΟ στα Τίρανα, ότι η Κόπλικ θα ήταν ο καταλληλότερος τόπος για να συναντήσω μια ορκισμένη παρθένα, αλλά ουδείς ήθελε να ταξιδέψει μαζί μου για να μου μεταφράσει τη συνέντευξη. Αφού αποβιβάστηκα από το μικρό λεωφορείο μου, περπάτησα στην πόλη και προσπάθησα να μάθω ποιος ήταν ο καλύτερος τρόπος για να βρω μια ορκισμένη παρθένα. Δεκάδες άντρες κάθονταν άεργοι σε ερειπωμένα καφενεία και κάπνιζαν αμέτρητα τσιγάρα. Πλησίασα μια μικρή ομάδα και ρώτησα: «*virginesha?*». Ως απάντηση έλαβα κύματα απόρριψης ή θυμωμένα γρυλίσματα. Συνειδητοποίησα ότι φαινόμενι ανόητος ή ίσως και προσβλητικός, αλλά δεν ήξερα πώς αλλιώς να βρω μια ορκισμένη παρθένα. Δεν είχα και πολλή τύχη, κατάφερα όμως να μάθω πολύ γρήγορα ότι οι Αλβανοί είχαν ένα περίεργα ανεστραμμένο (για Δυτικούς) συνήθειο να απαντούν σε μια ερώτηση αρνητικά. Όταν ρώτησα έναν ντόπιο αν ήξερε πού μπορούσα να βρω μια ορκισμένη παρθένα, έλαβα μια κοφτή απάντηση –«Όχι»– που συνοδευόταν από μια κίνηση της κεφαλής η οποία, για μένα, σήμαινε «Ναι». Θεωρώντας ότι είχα λάβει θετική απάντηση στη συνέχεια ρωτούσα πού μπορώ να τη βρω μόνο για να ακούσω ένα εκνευρισμένο «όχι!» πάλι με μία καταφατική κίνηση του κεφαλιού. Απογοητευόμενοι όλο και περισσότερο από τη συνεχή σύγχυση, αλλά κατάλαβα γρήγορα ότι οι Αλβανοί κουνούσαν τα κεφάλια τους πάνω-κάτω όταν έλεγαν «Όχι», σε αντίθεση με τους περισσότερους ανθρώπους που κουνούν το κεφάλι όταν θέλουν να δώσουν καταφατική απάντηση.

Έψαχνα επί τέσσερις ώρες για να βρω μια ορκισμένη παρθένα μέσα και γύρω από την Κόπλικ. Μάταια. Άρχισα να πεινάω και να χάνω το κουράγιο μου, όταν η μοίρα μου χαμογέλασε σε μια πολύ παλιά αγορά, στην οποία πουλούσαν τα πάντα, από ελβετικά ρολόγια τσέπης εκατό χρόνων μέχρι σκουριασμένα πιστόλια που χρονολογούνταν προ κομμουνιστικής εποχής. Ένα μικρό αγόρι, ονόματι Ντόλαρ, παρακολουθούσε όταν ρωτούσα τους ντόπιους πού μπορούσα να βρω μια ορκισμένη παρθένα και με εκπληκτικά καλά αγγλικά μου εξήγησε ότι ο θεός του ήταν ορκισμένη παρθένα και ότι δεν κατοικούσε μακριά από την αγορά. Με καινούργιο σθένος, εξήγησα ότι ήμουν ερευνητής

από τις ΗΠΑ και ρώτησα τον Ντόλαρ αν θα ήθελε να μεταφράσει μια συνομιλία. Ο Ντόλαρ προθυμοποιήθηκε. Μέσα σε λίγα λεπτά φτάσαμε σε έναν βρόμικο δρόμο με μικρά κυβοειδή σπίτια από πλίνθους στη σειρά, στη μια του πλευρά. Το σπίτι του ήταν ένα απ' αυτά τα κυβοειδή σπίτια, με μερικά μισοπεθαμένα δέντρα γύρω του. Ο Ντόλαρ μου ζήτησε να περιμένω στον δρόμο και αυτός μπήκε στο σπίτι για να ρωτήσει τον θείο του αν ήθελε να δώσει συνέντευξη. Λίγα λεπτά αργότερα, εμφανίστηκε ξανά με κατεβασμένα μούτρα.

«Ο θείος μου δεν θα σε συναντήσει. Μου είπε ότι δεν πρέπει να σου μιλώ».

«Ελπίζω να μη σου δημιουργήσα πρόβλημα», είπα.

«Όχι», απάντησε ο Ντόλαρ. «Αλλά δεν μπορώ να σε βοηθήσω».

Τον χαιρέτησα διά χειραψίας και τον ευχαρίστησα για την προσπάθεια. Ρώτησα αν θα επέστρεφε στο κέντρο της πόλης μαζί μου ώστε να τον κεράσω μεζέ και σόδα, αλλά μου είπε ότι έπρεπε να μείνει στο σπίτι.

Επέστρεψα στα Τίρανα απογοητευμένος που είχα φτάσει τόσο κοντά, αλλά δεν κατάφερα να συναντήσω μια ορκισμένη παρθένα. Παρ' όλο που όσα ήξερα ήταν θεωρητικά, ήταν ξεκάθαρο ότι οι αυστηρές προδιαγραφές του Κώδικα για τα φύλα έδιναν στις Αλβανές μόνο τρεις επιλογές ζωής: γάμος, φτώχεια ή να γίνουν άντρες. Πολλές ΜΚΟ με πληροφόρησαν, πράγμα αναμενόμενο, ότι πάνω από τα μισά θύματα σωματεμπορίας με αλβανική προέλευση ανέφεραν ως αιτία της κατάστασής τους μια ψεύτικη πρόταση γάμου. Ενώ οι Μολδαβές από τις αγροτικές περιοχές αναζητούσαν απελπισμένα δουλειά, οι Αλβανές της υπαίθρου ήθελαν απελπισμένα να παντρευτούν. Η Πίρα, θύμα σωματεμπορίας, μου είπε τι ακριβώς της συνέβη:

Ένας άντρας, ο Άλμπαν, μου πρότεινε γάμο όταν ήμουν δεκαεφτά χρόνων. Κάναμε τη γαμήλια τελετή στο χωριό μου. Ουμιάμαι πως χόρευα με τη μικρότερη αδελφή μου. Μετά τον γάμο, όταν μετακόμισα στο σπίτι του συζύγου μου, με πούλησε για εκατό χιλιάδες λέκε [1.000 δολάρια] σε κάποιον άλλον άντρα. Εκείνος με

μετέφερε με φορτηγό στο Κόσοβο. Διασχίσαμε τα σύνορα με τα πόδια. Αναγκάστηκα να κάνω σεξ σε ένα νυχτερινό κέντρο, επί ένα χρόνο, πριν από την έφοδο της αστυνομίας. Όταν επέστρεψα στο σπίτι μου, έμαθα πως ο Άλμπαν είχε παντρευτεί άλλες δύο γυναίκες, τις οποίες επίσης είχε πουλήσει. Τους γάμους τους έκανε ο ίδιος παπάς.

Όπως ακριβώς το ακραίο μειονέκτημα του να είσαι γυναίκα στην αλβανική κοινωνία καθιστά τις Αλβανές εξαιρετικά ευάλωτες στους δουλέμπορους, άλλες διατάξεις του Κώδικα καθιστούν την Αλβανία πολύ ευνοϊκό περιβάλλον αναζήτησης λείας για τους σωματέμπορους: οι διατάξεις που σχετίζονται με τη *gjakmarja* ή την εκδίκηση αίματος. Η καθοδηγητική αρχή του Κώδικα είναι η τιμή, που αφορά στο άτομο, στην οικογένεια ή στη φιλοξενία. Υπάρχουν έντεκα τρόποι με τους οποίους μπορεί να τρωθεί η τιμή ενός άντρα, μεταξύ αυτών «αν κάποιος τον αποκαλέσει ψεύτη... αν κάποιος τον φτύσει... αν κάποιος δεν ξεπληρώσει χρέος... [και] αν η γυναίκα του τον εγκαταλείψει με κάποιον». ⁽⁶⁾ Όταν διαπράττεται προσβολή της τιμής, «δεν ξεπληρώνεται με περιουσία, αλλά με αίμα». ⁽⁷⁾ Όταν αρχίζει η αιματηρή βεντέτα, ο κύκλος μπορεί να συνεχίζεται ολόκληρες γενιές. Σύμφωνα με τους κανόνες, μόνο οι άντρες και οι ορκισμένες παρθένες μπορούν να συμμετάσχουν στις αιματηρές διαμάχες που συχνά αφήνουν τις οικογένειες χωρίς άρρενα μέλη. Πολλές οικογένειες που ζουν υπό την απειλή αυτών των αιματηρών βεντετών δεν ξεμυτίζουν από τα σπίτια τους, επειδή φοβούνται πως θα δολοφονηθούν. ΜΚΟ στα Τίρανα εκτιμούν ότι πάνω από δέκα χιλιάδες τέτοιες οικογένειες σε όλη την Αλβανία έχουν εμπλακεί σε αιματηρές διαμάχες και ενώ ιστορικά οι μόνοι στόχοι ήταν οι άντρες, τώρα αποτελούν στόχους οι γυναίκες και τα παιδιά. Όταν μαίνονται οι αιματηρές βεντέτες και οι οικογένειες μένουν χωρίς άντρες, οι γυναίκες και τα παιδιά είναι ευάλωτα στους δουλέμπορους που προσφέρουν δουλειές, γάμους ή πληρωμές για τα παιδιά, με την υπόσχεση αποστολής χρημάτων από μια δουλειά στο εξωτερικό. Αυτές οι βεντέτες, που υπαγορεύονται από τον Κώδικα, έχουν εξαπλωθεί από τη βόρεια

Αλβανία στις κεντρικές και νότιες πόλεις, όπως το Δυρράχιο, το Μπεράτι και τα Τίρανα. Εκτός της Αλβανίας, δολοφονίες που σχετίζονται με τις αιματηρές βεντέτες του Κώδικα έχουν συμβεί στην Ιταλία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στον Καναδά, στη Γαλλία και στις ΗΠΑ.

Επειδή ο Κώδικας παίζει κύριο ρόλο στην εμφάνιση και την ανάπτυξη της σωματεμπορίας γυναικών και παιδιών από την αγροτική Αλβανία, θα ήταν εύκολο να φωτίσουμε μόνο αρνητικά τις διατάξεις του. Ωστόσο, πολλοί στοχαστικοί Άλβανοί έχουν εξηγήσει ότι ο Κώδικας δεν ήταν εγγενώς άδικος. Μεταγραμμένες εκδοχές δεν αντανακλούν πάντα τη λεπτότητα και τη σοφία των πλούσιων προφορικών παραδόσεών του. Γενικότερα, το μεγαλύτερο μέρος του Κώδικα δεν αφορά στη θέση της γυναίκας στην κοινωνία και προσφέρει συνετές οδηγίες για μια ειρηνική λειτουργία των δικτύων των πολιτών. Είναι σαφές πως τα δικαιώματα των γυναικών καταπνίγονται, αλλά ο Κώδικας προστατεύει επίσης τις γυναίκες από τις έκφυλες προθέσεις των αντρών. Αυτό το κατανόσα. Τα ταξίδια μου μου παρείχαν πολλές ενδείξεις ότι, ελλείψει αρνητικών συνεπειών, μια ορισμένη αναλογία αντρών κακοποιούσε τις γυναίκες σε βαθμό κτηνωδίας. Όπως ακριβώς το αρνητικό νεύμα των Άλβανών μου φαινόταν καταφατικό, ίσως να μου φάνηκαν καταπιεσμένες οι γυναίκες στο πλαίσιο της παραδοσιακής αλβανικής κουλτούρας απλώς λόγω της δικής μου πολιτισμικής προοπτικής. Εντούτοις, δεν θα μπορούσα παρά να σκεφθώ ότι αντί να κλειδώνονται οι γυναίκες πίσω από τα σίδερα των πολιτισμικών φυλακών για να είναι ασφαλείς, ίσως θα έπρεπε να κλειδώνονται οι ανεξέλεγκτοι άντρες. Ίσως θα έπρεπε να μάθουν τι σημαίνει το να ζεις ως γυναίκα.

Αυλώνα

Σε όλη τη δεκαετία του 1990, η Αλβανία ήταν η βασική χώρα διέλευσης του δουλεμπορίου από την Ανατολική Ευρώπη προς την Ιταλία και από την Ιταλία προς τις υπόλοιπες χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Παρ' όλο που αρκετές διεθνείς οργανώσεις και η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχουν

δηλώσει ότι αυτό δεν ισχύει πλέον⁽⁸⁾, οι εμπειρίες μου από μια πόλη ονόματι Αυλώνα με οδήγησαν σε διαφορετικό συμπέρασμα.

Το να πάει κανείς στην Αυλώνα δεν είναι εύκολη υπόθεση. Την παραμονή του ταξιδιού μου, είχα κρίση άσθματος. Αγωνιζόμουν να αναπνεύσω από τη στιγμή που είχα φτάσει στην Αλβανία, λόγω της εξαιρετικά ρυπαρής ατμόσφαιρας της χώρας. Κατά τη διάρκεια της προσγειώσης του αεροπλάνου μου στα Τίρανα, είδα ένα μεγάλο ρεύμα ομίχλης να κινείται πάνω από τα έντονα πτυχωμένα βουνά, για να διαπιστώσω, λίγα λεπτά αργότερα, ότι η ομίχλη στην πραγματικότητα ήταν καπνός που ανέβαινε από τις τεράστιες φωτιές που έκαιγαν στις πλαγιές τους. Φίλοι με είχαν προειδοποιήσει ότι στην Αλβανία υπήρχε μεγάλη ρύπανση της ατμόσφαιρας· οι προειδοποιήσεις ήταν κατώτερες της πραγματικότητας. Τα Τίρανα σκεπάζονται από ένα στρώμα καφετιάς θολούρας, που μου προκάλεσε βήχα και ερεθισμό στα μάτια όσο καιρό έμεινα. Η σκόνη από τις οικοδομές, η μεγάλη πυκνότητα των ασυνήρητων οχημάτων και η χειμερινή αναβροχιά έκαναν τα Τίρανα να ασφυκτιούν από τα κατάλοιπα. Η αναβροχιά είχε και άλλη μια επίπτωση: η χώρα δεν είχε ηλεκτρικό. Οι ενεργειακοί πόροι της Αλβανίας ήταν σχεδόν αποκλειστικά υδροηλεκτρικοί και, καθώς περνούσαν οι εβδομάδες χωρίς βροχή, διαδοχικά μπλακάουτ που διαρκούσαν μέχρι δέκα ώρες ήταν κάτι συνηθισμένο σε όλες τις πόλεις που επισκέφθηκα. Ο ταξιτζής που με μετέφερε από το αεροδρόμιο Ρίνας συνόψισε την κατάσταση με τον τρόπο που μόνο ένας ντόπιος μπορεί. «Η Αλβανία πρέπει να έχει βροχές!» είπε. «Στα Τίρανα πολλή βρομιά. Στα Τίρανα όχι ηλεκτρικό. Ηλεκτρικό καπούτ. Καταστροφή!»

Ο πρώτος μου σταθμός στη Αυλώνα ήταν το Ψυχο-κοινωνικό Κέντρο Βάτρα, το πρώτο καταφύγιο που δημιουργήθηκε στην Αλβανία για τα θύματα σωματεμπορίας. Το καταφύγιο ιδρύθηκε το 1998 από τη Βέρα Λεσκάι, μια αφοσιωμένη στη μάχη κατά της σωματεμπορίας σταυροφόρο, που είχε φύγει από την Αυλώνα αρκετές φορές λόγω των απειλών της αλβανικής μαφίας. Δύο γυναίκες, πολύτιμες βοηθοί της Βέρας, η Ντόνικα Κουράι και η Μπρίκενα Πούκα, είχαν πολλά χρόνια βαθιάς εμπειρίας όσον αφορά τη σωματεμπορία στην Αλβανία και τη χρήση του

λιμανιού της Αυλώνας ως σημείου διοχέτευσης των θυμάτων στη Δυτική Ευρώπη. Μου είπαν ότι, από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 μέχρι μια μεγάλη έφοδο της αστυνομίας υπό την ονομασία Επιχείρηση Πούνα, το 2002, η Αυλώνα ήταν η ωκεάνεια υπερλεωφόρος του δουλεμπορίου με ταχύπλοα προς την Ιταλία. Στη διάρκεια εκείνης της περιόδου, τα ταχύπλοα, ξέχειλα με γυναίκες και παιδιά, διέσχιζαν με μεγάλη ταχύτητα και μες στο φως της ημέρας τη θάλασσα κατευθυνόμενα στην Ιταλία πολλές φορές ημερησίως, κάνοντας το ταξίδι αυτό σε δύο ώρες. Κάθε μήνα διακινούνταν λαθραία μέχρι 2.000 άτομα. Στα φορτία υπήρχαν επίσης ναρκωτικά και όπλα, τα οποία ελέγχονταν από την αλβανική μαφία. Εάν η ιταλική ακτοφυλακή προσέγγιζε τα πλοία, «οι σωματέμποροι έριχναν στη θάλασσα κάποιο κορίτσι, έτσι ώστε η ακτοφυλακή να σταματήσει για να το βοηθήσει και το πλοίο να ξεφύγει», όπως μου είπε η κ. Κουράι. Μου είπε επίσης ότι οι σωματέμποροι μετέφεραν στην Αλβανία μεγάλους αριθμούς από Ρουμάνες, Μολδαβές, Ρωσίδες, Βόσνιες, Μαυροβούνιες και Ουκρανές, για να τις περάσουν από την Αυλώνα στην Ιταλία. Δουλέμποροι εισέρχονταν στην Αλβανία με σχετική ευκολία από τα απόμακρα και ορεινά χερσαία σύνορά της με τη Σερβία, το Μαυροβούνιο, το Κόσοβο και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Επίσης, για την είσοδο στη χώρα χρησιμοποιούνταν πλοiάρια που διέσχιζαν τη λίμνη Σκόδρα, η οποία είναι μισή στην Αλβανία και μισή στη Σερβία. Για την έξοδο, χρησιμοποιούνταν συνήθως τα ορεινά σύνορα μεταξύ Αλβανίας και Ελλάδας, όπως επίσης τα εκατοντάδες χιλιόμετρα των θαλάσσιων συνόρων της Αδριατικής, μέσω των οποίων υπήρχε πρόσβαση στην Ιταλία και στις άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες. Μέσω της Αυλώνας, τα δίκτυα σωματεμπορίας διακίνησαν δεκάδες χιλιάδες γυναίκες και παιδιά από την Ανατολική στη Δυτική Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων χιλιάδων Αλβανών. Ένα από αυτά τα άτομα ήταν μια νεαρή γυναίκα, ονόματι Ινές, την οποία συνάντησα στο καταφύγιο Βάτρα. Η Ινές μου είπε την ιστορία της, μια από τις πιο θλιβερές ιστορίες εκμετάλλευσης που έχω ακούσει στα τρία ερευνητικά ταξίδια μου. Άρχισε τον Σεπτέμβριο του 1995, όταν ήταν μόλις δεκατριών ετών. Με χαμηλή φωνή και χαμηλωμένα μάτια, μου αφηγήθηκε την ακόλουθη ιστορία:

Περπατούσα προς το σπίτι της θείας μου για να της σιδερώσω, όταν με απήγαγαν τρεις άντρες. Μου έκλεισαν τα μάτια, μου φίμωσαν το στόμα και με πέταξαν σε ένα αυτοκίνητο. Είπαν πως αν επιχειρήσω να το σκάσω, θα με σκοτώσουν.

Οδήγησαν μια ολόκληρη μέρα μέχρι που φτάσαμε στο Αργυρόκαστρο και πήγαμε σε ένα ξενοδοχείο. Ο ένας έμεινε στο ξενοδοχείο μαζί μου. Με βίαζε συνεχώς επί δύο εβδομάδες. Ύστερα πήγαμε στην Ελλάδα με ένα ταξί. Πλήρωσε χρήματα στα σύνορα και ο φρουρός μας άφησε να περάσουμε. Από ένα χωριό της Ελλάδας πήραμε το λεωφορείο για την Κόρινθο.

Στην Κόρινθο, αυτός ο άντρας μου είπε: «Σου βρήκαμε δουλειά». Με πήγε σε ένα μπαρ όπου είδα γυναίκες να δουλεύουν ως πόρνες. Προσπάθησα να διαμαρτυρηθώ, αλλά οι άντρες του μπαρ με οδήγησαν στο λουτρό και με βίασαν ο ένας μετά τον άλλο μέχρι που λιποθύμησα. Δούλεψα σε εκείνο το μπαρ τέσσερις μήνες. Οι περισσότεροι άντρες ήταν πολύ βάνουσοι. Μου έβαζαν τις φωνές και με χτυπούσαν αν δεν τους ικανοποιούσα. Δεν μπορούσα να αρνηθώ ό,τι κι αν ήθελαν να κάνουν, αλλιώς ο μαστροπός θα με βασάνιζε. Έπρεπε να δουλεύω, ακόμη κι όταν ήμουν άρρωστη, είχα περίοδο ή πονούσα πολύ. Ένας Άλβανός ήταν ευγενικός. Μου είπε πως με ερωτεύτηκε και γίναμε φίλοι. Όταν το διαπίστωσε ο μαστροπός, με πήγε σε άλλο κέντρο. Εκεί έμεινα δύο χρόνια. Κοιμόμαστε σε μικρά δωμάτια πάνω από το κέντρο, όπου έρχονταν οι πελάτες για σεξ. Μισούσα αυτή τη δουλειά. Σκεφτόμουν, Θεέ μου, δεν μπορείς να με αφήσεις εδώ για πάντα και μια μέρα θα είμαι ελεύθερη.

Ύστερα από δύο χρόνια, ο μαστροπός μας πήγε στα μαγαζιά. Είδα έναν αστυνομικό και έτρεξα σ' αυτόν. Του είπα τι μου είχε συμβεί και αυτός με οδήγησε στο τμήμα. Η αστυνομία με φυλάκισε για δεκαεφτά ημέρες. Στη συνέχεια με απέλασαν και με οδήγησαν στην Κακαβιά, στα σύνορα. Δεν είχα χρήματα· είπα σε έναν συνοριοφύλακα τι μου είχε συμβεί και του ζήτησα να τηλεφωνήσει στον πατέρα μου. Ο φύλακας με λυπήθηκε και την επόμενη νύχτα ο πατέρας μου ήρθε.

Όταν έφτασα στο σπίτι, ο πατέρας μου μου είπε ότι δεν με πίστευε, ότι είχα διαλέξει αυτή τη δουλειά και με αποκήρυξε. Έπρεπε να φύγω από το σπίτι. Ήμουν πολύ λυπημένη, έκλαιγα πολλές μέρες και ήθελα να πεθάνω. Κοιμόμουν στους δρόμους μια ολόκληρη εβδομάδα, όταν ένας άντρας που τον γνώριζα από τα παιδικά μου χρόνια υποσχέθηκε πως θα με βοηθήσει να βρω δουλειά. Ήμουν παγωμένη και πεινασμένη, έτσι πήγα μαζί του. Με έφερε στην Αυλώνα και αργά τη νύχτα με έστειλε μαζί με άλλα κορίτσια με ένα ταχύπλοο στην Ιταλία. Μου υποσχέθηκε ότι εκείνοι οι άντρες θα με βοηθούσαν να βρω δουλειά.

Όταν φτάσαμε στην Ιταλία, μας οδήγησαν στο Τορίνο. Μας είπαν πως θα δουλέψουμε σε ένα ξενοδοχείο ως καθαρίστριες, αλλά με πήγαν σε ένα διαμέρισμα και με βίασαν. Με ανάγκασαν να δέχομαι πελάτες σ' εκείνο το διαμέρισμα και μετά σε ένα άλλο. Ύστερα με πήγαν στο Βέλγιο για τρεις μήνες, ύστερα πάλι στην Ιταλία, στη Φλωρεντία. Εκεί με άφησαν με έναν πολύ κακό μαστροπό, που με χτυπούσε κάθε μέρα. Από τότε έχω αυτή την πληγή στο μέτωπο [δείχνει μια μακριά και βαθιά πληγή στο μέτωπο] και κάτω από τα μαλλιά μου. Μερικές φορές με χτυπούσε μέχρι λιποθυμίας. Νόμιζα ότι αυτός ο άνθρωπος ήθελε να με σκοτώσει, έτσι προσπάθησα να δραπετεύσω, αλλά με πρόλαβε στον δρόμο και μου έβγαλε το ένα δόντι για τιμωρία [δείχνει το σημείο που λείπει το δόντι].

Μετά τη Φλωρεντία, με έστειλαν στο Άμστερνταμ. Εκεί δούλεψα σε ένα κλειστό πορνείο για οχτώ μήνες. Μια μέρα έγινε έφοδος της αστυνομίας και συνέλαβαν τα κορίτσια γιατί είχαν πλαστά χαρτιά. Η αστυνομία με κράτησε μέσα δύο μήνες. Όταν με άφησαν, με περίμεναν έξω από το τμήμα εκείνοι οι ίδιοι Άλβανοί που με πήγαν από την Αυλώνα στην Ιταλία. Προσπάθησα να τρέξω πίσω στην αστυνομία, αλλά με ανάγκασαν να πάω μαζί τους.

Οι Άλβανοί με μετέφεραν στην Ουτρέχτη και με ανάγκασαν να δουλέψω σε ένα άλλο κλειστό πορνείο. Εκείνη τη φορά έμεινα έγκυος. Ένας Άλβανός μαστροπός είπε ότι θα γεννούσα το παιδί και θα του το έδινα και πως θα με έστελνε πάλι στο πορνείο.

Δεν ήθελα να δώσω το παιδί μου σ' αυτόν τον άντρα, έτσι έτρεξα στις καλόγριες που είχαν καταφύγιο για κακοποιημένες γυναίκες. Έμεινα σ' εκείνο το καταφύγιο μέχρι που γεννήθηκε ο γιός μου και οι καλόγριες με βοήθησαν να βγάλω χαρτιά. Επέστρεψα στην Αλβανία στις 22 Ιανουαρίου του 2003. Πήγα στο σπίτι της οικογένειάς μου και τους έδειξα τον γιό μου, αλλά ο πατέρας μου με απέφυγε πάλι.

Κάθε μέρα προσπαθώ να ξεχάσω όσα έχω υποφέρει, αλλά τα πρόσωπα εκείνων των αντρών έρχονται στον ύπνο μου. Φοβάμαι ν' αφήσω αυτό το καταφύγιο, μήπως τους δώ στον δρόμο. Φοβάμαι μήπως με βρουν και με στείλουν ξανά στο πορνείο. Τους μισώ. Δεν θέλω να κοιμηθώ με όλους αυτούς τους άντρες. Δεν θέλω αυτοί οι άντρες να με σκοτώσουν.

Εξακρίβωση στοιχείων

Ως αποτέλεσμα της Επιχείρησης Πούνα, υποτίθεται ότι τερματίστηκε η σωματεμπορία από το λιμάνι της Αυλώνας και από την παραθαλάσσια πόλη Δυρράχιο, περίπου εκατό χιλιόμετρα πιο βόρεια. Την εποχή της επίσκεψής μου, λεγόταν ότι κάθε βδομάδα αναχωρούν ένα με δύο πλοία και ότι η τιμή για τη μεταφορά ενός ατόμου μέσω της Αδριατικής είχε αυξηθεί από 500 σε 2.000 ευρώ. Ήθελα να ερευνήσω κι άλλο το λιμάνι της Αυλώνας, έτσι νοίκιασα δωμάτιο σε ένα ξενοδοχείο που βρισκόταν στο νοτιότερο σημείο της ακτής, κοντά στο λιμάνι. Εύστοχα, το ξενοδοχείο είχε ιταλικό όνομα: Ξενοδοχείο Μπολόνια.

Το λιμάνι της Αυλώνας αποτελείται από δύο αποβάθρες, η καθεμία από τις οποίες έχει μήκος περίπου εκατό γυάρδες, στην άκρη των οποίων μπορούν να δέσουν δύο με τρία πλοία. Στη διάρκεια της μέρας, το λιμάνι ήταν γεμάτο με τροχοφόρα, στα οποία φορτώνονταν και ξεφορτώνονταν εμπορεύματα. Υπήρχαν πάντα λίγοι ερασιτέχνες ψαράδες και πάντα κάποιοι άντρες με κοστούμια που στέκονταν δίπλα σε Μερσεντές σεντάν μιλώντας στα κινητά τους. Η αποβάθρα έκλεινε

καθημερινά στις 6.00 μ.μ. Και η είσοδος ύστερα από αυτή την ώρα απαγορευόταν αυστηρά.

Έμεινα στην Αυλώνα δύο νύχτες. Την πρώτη βρήκα ένα ασφαλές σημείο, ανυψωμένο και πίσω από έναν τσιμεντένιο τοίχο, από το οποίο μπορούσα να παρακολουθώ το λιμάνι για να δω αν υπήρχε κάποια νυχτερινή δραστηριότητα. Ήπια δυο φλιτζάνια καφέ, φόρεσα τρεις στρώσεις ρούχα, πήρα τη φωτογραφική μηχανή μου και στριμώχτηκα στο παρατηρητήριό μου στις 10.00 μ.μ. Είχε κρύο και υγρασία και η αποβάθρα όπως και το λιμάνι ήταν σκοτεινά. Ο μόνος θόρυβος προερχόταν από μια μεγάλη ηλεκτρογεννήτρια που έδινε ρεύμα στα παρακείμενα ξενοδοχεία. Καθώς καθόμουν μέσα στο σκοτάδι, είχα επίγνωση ότι πιθανώς η αποστολή μου ήταν πιο βλακώδης από ό,τι η επίσκεψή μου στην πόλη Κόπλικ, αλλά όσο απειροελάχιστες κι αν ήταν οι πιθανότητες πως κάτι θα μπορούσε να συμβεί στην αποβάθρα, τη μία από τις δύο νύχτες της παραμονής μου, έπρεπε να προσπαθήσω.

Στις δύο το πρωί, είδα δύο αμάξια να σταματούν στη βόρεια αποβάθρα του λιμανιού της Αυλώνας, περίπου τριάντα γυάρδες από το σημείο που βρισκόμουν, παρ' όλο που υποτίθεται ότι η αποβάθρα ήταν κλειστή. Το πικτό σκοτάδι με εμπόδιζε να δω καθαρά, αλλά μπόρεσα να διακρίνω ότι τα αυτοκίνητα ήταν κίτρινα φορτηγάκια. Έμειναν ακίνητα για λίγα λεπτά· μετά έσβησαν οι μηχανές. Έβλεπα τις φιγούρες των ανθρώπων, αλλά δεν μπορούσα να ακούσω ομιλίες λόγω του θορύβου της γεννήτριας. Λίγα λεπτά αργότερα άναψαν τα μπροσινά φώτα του ενός, το φορτηγάκι προχώρησε στο άκρο της αποβάθρας και τα φώτα έσβησαν πάλι. Ύστερα από δεκατέσσερα λεπτά ακριβώς, τα φώτα του φορτηγού άναψαν και επέστρεψε. Το δεύτερο φορτηγό επανέλαβε την ίδια ακριβώς διαδικασία. Αφού επέστρεψε και το δεύτερο φορτηγό από την αποβάθρα, έφυγαν και τα δύο από το λιμάνι. Μέσα στο μαύρο σαν κατράμι σκοτάδι της νύχτας τράβηξα φωτογραφίες των δύο φορτηγών την ώρα που πήγαιναν και επέστρεφαν από την αποβάθρα, παρ' όλο που μόνο τα μπροσινά φώτα εμφανίζονταν στη φωτογραφία. Περίμενα είκοσι λεπτά για να βεβαιωθώ ότι δεν θα ξαναπαρουσιαστούν τα φορτηγά. Μετά επέστρεψα στο δωμάτιο του ξενοδοχείου μου.

Δεν υπήρχε τρόπος να μάθω σίγουρα τι συνέβη στο λιμάνι της Αυλώνας στις δύο το πρωί, τη νύχτα που προσπάθησα να κάνω εξακρίβωση στοιχείων. Ίσως να ήταν μια σύντομη, παράνομη εξόρμηση ψαρέματος στο άκρο της αποβάθρας, μέσα στη νύχτα, ή μπορεί να ξεφόρτωσαν την τελευταία στιγμή κάποιο φορτίο που θα μεταφερόταν πολύ νωρίς το επόμενο πρωί, αν και δεν είδα τίποτε στην αποβάθρα το επόμενο πρωί. Εάν φορτώθηκε κάτι σε κάποιο πλοίο και μεταφέρθηκε εκείνη τη νύχτα, θα μπορούσε να υποθέσει κανείς ότι πιθανώς δεν ήταν άνθρωπος, καθώς δεν υπήρχε ανάγκη να πάνε τα φορτηγά στην άκρη της αποβάθρας, αφού οι άνθρωποι θα μπορούσαν να περπατήσουν – εκτός αν ήταν δεμένοι ή δεν ήθελαν να επιβιβαστούν στο πλοίο. Ό,τι και να συνέβη στην αποβάθρα, μπορώ να βεβαιώσω ότι το λιμάνι της Αυλώνας χρησιμοποιείται ακόμη τη νύχτα για κάποιου είδους δραστηριότητα. Οι ισχυρισμοί ότι έχουν τερματιστεί οι σωματεμπορικές επιχειρήσεις από το λιμάνι της Αυλώνας μπορεί να είναι βιαστικοί και η πιθανότητα να μεταφέρονται στην Ιταλία παιδιά όπως η Ινές από το λιμάνι της Αυλώνας, για να υποστούν παρόμοια αφύσικα βάσανα, εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά μεγάλη.

Το λιμάνι της Αυλώνας.

Συγκλίνουσα εξέλιξη

Εκτός από την μέσω της Αυλώνας και άλλων παραθαλάσσιων πόλεων, όπως το Δυρράχιο και οι Άγιοι Σαράντα, σωματεμπορία προς τη Δυτική Ευρώπη, τα θύματα από την Αλβανία που μεταφέρθηκαν από σωματέμπορους μετά το 2003 αποκάλυψαν ότι την πρώτη φορά πέρασαν τα σύνορα προς την Ελλάδα από πόλεις όπως η Κορυτσά, το Αργυρόκαστρο, η Κακαβιά· από την Ελλάδα μεταφέρθηκαν με οχηματαγωγά ή ταχύπλοα στην Ιταλία. Άλλα θύματα ανέφεραν ότι πέρασαν στη Δυτική Ευρώπη μέσω των μήκους 180 χιλιομέτρων διαπερατών δασωδών συνόρων μεταξύ Αλβανίας και Κοσόβου. Επίσης, όλο και μεγαλύτερος αριθμός θυμάτων διακινείται μέσω της ΠΓΔΜ, για την οποία οι Αλβανοί δεν χρειάζονται βίζα εισόδου. Το πιο ανησυχητικό είναι ότι οι ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος στην Αλβανία διδάχτηκαν το ίδιο μάθημα με τις εγκληματικές ομάδες της Μολδαβίας σχετικά με τα πλεονεκτήματα της αφάνειας των θυμάτων. Το 2003, Αλβανοί σωματέμποροι άρχισαν να χρησιμοποιούν διαβατήρια, βίζες και συμβόλαια απασχόλησης για να διακινούν θύματα από τον τόπο προέλευσης στον τόπο προορισμού με μεγάλη επιτυχία. Όλα κι όλα όσα χρειάζονταν ήταν μερικοί υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι, μερικές δωροδοκίες, μερικοί συν-ένοχοι συνοριακοί φρουροί, καθώς και οργανισμοί-βιτρίνες, ταξιδιών, μετανάστευσης ή σπουδών στο εξωτερικό. Στις 10 Οκτωβρίου του 2005, ταξιδιωτικό πρακτορείο με το όνομα Go West έκλεισε με απόφαση των τελωνειακών Αρχών και κατηγορήθηκε ότι παρείχε πλαστές βίζες, διαβατήρια και άλλα έγγραφα με σκοπό την εμπορία ανθρώπων. Συνελήφθησαν υπάλληλοι της αστυνομίας στο αεροδρόμιο Ρίνας, τελωνειακοί αξιωματούχοι και αστυνομικοί στα βασικά σημεία διάβασης των χερσαίων συνόρων για ανάμειξη στο δίκτυο. Κατά τη διάρκεια της εφόδου, οι αξιωματικοί ανακάλυψαν εργαστήριο με εκτυπωτικές μηχανές υψηλής ποιότητας, σαρωτές, μηχανές κατασκευής σφραγίδων και τυπωμένα διαβατήρια από είκοσι εννέα χώρες, μεταξύ των οποίων οι ΗΠΑ, η Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία, η Ελλάδα, η Ταϊλάνδη, η Ινδία και η Κίνα. Η χρήση πλαστών διαβατηρίων

και αδειών εισόδου δεν περιοριζόταν στο Go West. Όπως μου είπε η Μπερναντέτ Ρόμπερτς της αμερικανικής πρεσβείας στην Αλβανία, «άνθρωποι με πλαστά διαβατήρια εμφανίζονται συνεχώς. Εάν η πρεσβεία κατασχέσει αυτά τα έγγραφα, προμηθεύονται νέα πιστοποιητικά γεννήσεως, που ταιριάζουν με τα πλαστά διαβατήρια, και προσπαθούν ξανά». Η Ρόμπερτς μου είπε επίσης ότι πιο πρόσφατα διακινούνται από δίκτυα σωματεμπορίας μεγάλοι αριθμοί ανθρώπων από την Κίνα και την Ινδία προς την Αλβανία με σκοπό την καταναγκαστική εργασία στη βιομηχανία, τις οικοδομές και την πορνεία. Έκανα ό,τι περνούσε απ' το χέρι μου για να ανακαλύψω Ινδές σκλάβες στην Αλβανία, αλλά δεν μπόρεσα να βρω καμιά. Αναρωτήθηκα αν κάποια απ' αυτές είχε επαναπροωθηθεί από την Καματιπούρα ή την Οδό Φώλκλαντ. Στην Ινδία ουδείς είχε αναφέρει ότι η αλβανική μαφία είχε αρχίσει επιχειρήσεις δουλεμπορίου από τη χώρα, όμως εάν, όντως, είχε αρχίσει, αυτό θα αποτελούσε εκπληκτική εξέλιξη της ανάπτυξης και της εμβέλειας των δουλεμπορικών δικτύων των ευρωπαϊκών μαφιών.

Όπως και σε άλλες χώρες προέλευσης των θυμάτων, η εσωτερική σωματεμπορία αποτελούσε καινοφανή εξέλιξη στην Αλβανία. Αρκετοί ειδικοί επί του θέματος μου είπαν ότι υπήρξαν μάρτυρες μεταβολής της αλβανικής σωματεμπορίας προς μια διαδικασία δύο σταδίων, που άρχισε το 2002. Το πρώτο στάδιο ήταν η σωματεμπορία στο εσωτερικό της χώρας, από τις αγροτικές περιοχές προς τα Τίρανα, όπου οι νεαρές γυναίκες αναγκάζονταν να εργαστούν ως πόρνες του δρόμου κατά τη διάρκεια της ημέρας ή να εκτελούν σεξουαλική εργασία σε διαμερίσματα, ξενοδοχεία και νυχτερινά κέντρα. Επίσης, παιδιά αναγκάζονταν να κάνουν επαιτεία στα Τίρανα πριν μεταφερθούν στο εξωτερικό. Όπως ακριβώς στο Νεπάλ και στη Μολδαβία, η διαδικασία των δύο σταδίων αύξησε τα κέρδη, μείωσε τους κινδύνους και έδωσε στους δουλοκτήτες άφθονο χρόνο για να πάρουν αποφάσεις σχετικά με την πιο συστηματική οργάνωση της διεθνικής σωματεμπορίας, ιδίως αν λάβει κανείς υπόψη του το αυξημένο κόστος των θαλάσσιων ταξιδιών από την Αυλώνα ή το αυξημένο κόστος της απόκτησης νόμιμων εγγράφων. Οι αλβανικές μαφίες χρησιμοποίησαν επίσης την περίοδο του εσωτε-

ρικού διαλείμματος για να συντονιστούν με τους συνεργάτες τους στο εξωτερικό, να πληροφορηθούν για τα ακριβή επίπεδα ζήτησης σχετικά με τους συγκεκριμένους τύπους σκλάβων σε συγκεκριμένους τόπους. Αφού ολοκληρωνόταν η εκτίμηση της ζήτησης, οι σκλάβες θα μπορούσαν να μεταφερθούν στα αντίστοιχα σημεία. Αυτή η σύνθετη ανάλυση των παραμέτρων εμπορίας και διανομής αποκάλυψε τον εξαιρετικά ανεπτυγμένο χαρακτήρα των επιχειρήσεων του σύγχρονου δουλεμπορίου. Η συγκλίνουσα εξέλιξη της χρήσης νόμιμων εγγράφων και της διαδικασίας των δύο σταδίων στη σωματεμπορία σε χώρες που απέχουν χιλιάδες μίλια μεταξύ τους δείχνει ότι μια καλή επιχείρηση είναι καλή οπουδήποτε στον κόσμο.

Παρά τις φιλότιμες προσπάθειές μου να ακολουθήσω τα ίχνη της πορνείας στην Αλβανία, δεν κατόρθωσα να πετύχω τον στόχο μου. Συνάντησα θύματα σε καταφύγια, τα οποία επιβεβαίωσαν ότι αναγκάστηκαν να εκτελέσουν σεξουαλική εργασία σε μικρά ξενοδοχεία, κυρίως έξω από τα Τίρανα. Κανένα από τα θύματα από τα οποία πήρα συνέντευξη δεν δήλωσε ότι είχε εργαστεί ως πόρνη του δρόμου και δεν υπήρχαν γνωστοί δρόμοι στις μεγάλες πόλεις, όπως τα Τίρανα, η Σκόδρα ή η Αυλώνα, που να ήταν γνωστό ότι εργάζονται πόρνες. Ούτε οι ταξιτζήδες που ρώτησα μπορούσαν να με πάνε σε διαμερίσματα ή ξενοδοχεία όπου μπορούσα να βρω σεξουαλικές υπηρεσίες. Εάν υπήρχε πορνεία στην Αλβανία, ήταν πιο μυστική από ό,τι σε οποιαδήποτε άλλη χώρα απ' όσες επισκέφθηκα.

Παλιοί αγώνες και τα σύγχρονα «τρία χτυπήματα»

Ένας ηλικιωμένος Αλβανός αγρότης στην πόλη Φιέρ μου είπε: «Είμαστε το ξεχασμένο παιδί της Ευρώπης». Το είπε, επειδή η Αλβανία ήταν η τελευταία χώρα της Ευρώπης που απελευθερώθηκε από την Οθωμανική κυριαρχία και η τελευταία που απελευθερώθηκε από την κομμουνιστική διακυβέρνηση. Η ιστορία της Αλβανίας, όπως και αυτή της Μολδαβίας, έχει να παρουσιάσει αιώνες ξένων εισβολών, οικονομικής

στασιμότητας και κοινωνικής αστάθειας. Δεν είναι σύμπτωση που οι παρόμοιες αυτές κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες κατέστησαν τους Αλβανούς εξαιρετικά ευάλωτους στο δουλεμπόριο, μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου. Η μοναδική γεωγραφική θέση της χώρας την κατέστησε επίσης χώρα επιλογής για τη διέλευση των θυμάτων του δουλεμπορίου.

Η ιστορία της κατοχής της Αλβανίας από ξένους ανάγεται στον ύστερο 14ο αιώνα, όταν οι Οθωμανοί νίκησαν τη Σερβία και εξαπλώθηκαν ταχύτατα σε όλη τη Βαλκανική. Όπως ο Στέφαν σελ Μάρε στη Μολδαβία, έτσι και το ατρόμητο παιδί της Αλβανίας, ο Γκιόργκι Καστριότι, έδωσε γενναίο αγώνα εναντίον των Τούρκων, νικώντας τους σε είκοσι πέντε μάχες. Μετά τον θάνατό του, η Αλβανία υπήχθη πλήρως στην οθωμανική κυριαρχία. Κατά τη διάρκεια του 15ου και του 16ου αιώνα, οι Αλβανοί έφευγαν μαζικά προς την Ιταλία διασχίζοντας την ίδια θάλασσα μέσω της οποίας ταξιδεύουν σήμερα τα θύματα της σωματεμπορίας. Όσοι έμειναν αναγκάστηκαν να ασπαστούν το Ισλάμ. Επί αιώνες, η Αλβανία μαράζωνε υπό την τουρκική κυριαρχία, μένοντας όλο και πιο πίσω οικονομικά σε σχέση με τη Δυτική Ευρώπη. Το 1912, ένας άντρας ονόματι Ισμαήλ Κεμάλι άρχισε πόλεμο εναντίον της παραπαίουσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και κήρυξε την ανεξαρτησία στην Αυλώνα. Ούτε τρία χρόνια αργότερα, με το ξέσπασμα του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, η Αλβανία καταλήφθηκε διαδοχικά από στρατεύματα της Ελλάδας, της Σερβίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Αυστρο-Ουγγαρίας. Ο Αχμέτ Ζόγκου, το πρόσωπο του οποίου απεικονίστηκε στο αλβανικό νόμισμα επί κομμουνιστικής εποχής, κυβέρνησε τη χώρα από το 1928 μέχρι το 1939, έτος που εισέβαλαν τα στρατεύματα του Μουσολίνι. Το 1941, το Κ.Κ. Αλβανίας ανέλαβε τον έλεγχο, υπό τον Εμβέρ Χότζα, εκείνον που κατασκεύασε τα προαναφερθέντα αμπριά από τσιμέντο. Υπό τον Χότζα, η οικονομία της Αλβανίας καταστράφηκε εξαιτίας της ακραίας απομονωτικής πολιτικής. Ο Χότζα συμμάχησε με τη Σοβιετική Ένωση, αργότερα με την Κίνα, αλλά ύστερα από τον θάνατο του Μάο Τσε Τούνγκ, το 1976, η Αλβανία έμεινε χωρίς συμμάχους. Όταν πέθανε ο Χότζα, το 1985, η χώρα ήταν έτοιμη για αλλαγή. Οι φοιτητές,

εμπνευσμένοι από τα κινήματα ανεξαρτησίας που αναπτύσσονταν σε όλη την Ανατολική Ευρώπη, οργάνωσαν κινητοποιήσεις στις αρχές της δεκαετίας του 1990 με αίτημα τις δημοκρατικές εκλογές. Εν μέσω πολιτικής αναταραχής, η κατάσταση της οικονομίας της Αλβανίας επιδεινώθηκε. Το πρώτο σύγχρονο κύμα μαζικής μετανάστευσης των Αλβανών προς την Ιταλία σημειώθηκε τον Μάρτιο του 1991, όταν είκοσι χιλιάδες έφυγαν από την Αυλώνα με προορισμό το Πρίντεζι σε αναζήτηση καλύτερης ζωής. Και τα πράγματα έγιναν ακόμη χειρότερα, όταν, αρχής γενομένης από το 1997, τρεις καταστροφές σε τρία διαδοχικά έτη άφησαν πίσω τους μια μισοερειπωμένη Αλβανία.

Η πρώτη κρίση ήταν η θεαματική κατάρρευση αρκετών πυραμιδικών σχημάτων το 1997, με την οποία οι Αλβανοί έχασαν πάνω από ένα δισεκατομμύριο δολάρια, το σύνολο των αποταμιεύσεων του 70% της χώρας. Τέτοια σχήματα αναπτύσσονταν ανεξέλεγκτα στις μετακομμουνιστικές χώρες, όπου οι πολίτες δεν γνώριζαν πολλά πράγματα για τις επενδύσεις. Στη Ρουμανία, τη Ρωσία και τη Βουλγαρία τέτοια σχήματα κατέληξαν στο να χάσουν τα μεσαία στρώματα δισεκατομμύρια δολάρια, επιδεινώνοντας τη φτώχεια και την απελπισία και οδηγώντας στη μετανάστευση. Η Αλβανία υπέστη την πιο καταστροφική κατάρρευση, εν μέρει γιατί όλοι σχεδόν οι Αλβανοί είχαν επενδύσει σ' αυτά τα σχήματα βασισμένοι στον λόγο του τότε προέδρου Σαλί Μπερίσα, ο οποίος είχε πει: «Το αλβανικό χρήμα είναι το πιο καθαρό στον κόσμο». Μετά την κατάρρευση, υπήρξαν έντονες υποψίες ότι υπεύθυνοι για την προδοσία ήταν διεφθαρμένοι πολιτικοί και ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος. Σε όλη την Αλβανία, οι πολίτες λεηλατούσαν, κατέστρεφαν τις δημόσιες υποδομές και τελικά ανάγκασαν τον Μπερίσα να παραιτηθεί.

Τον Σεπτέμβριο του 1998, δολοφονήθηκε ο Αζέμ Χαϊντάρι, δεξί χέρι του Μπερίσα. Ακολούθησαν ταραχές, κατά τη διάρκεια των οποίων πυρπολήθηκαν αρκετά κυβερνητικά κτήρια και το γραφείο του πρωθυπουργού. Την άνοιξη του 1999, ξέσπασε τρίτη κρίση στην Αλβανία: οι πρόσφυγες. Λίγο καιρό αφότου άρχισαν ο Σλόμπονταν Μιλόσεβιτς και οι Σέρβοι (χριστιανοί) εκστρατεία εθνικής εκκαθάρισης εναντίον των Αλβανών του Κοσόβου (μουσουλμάνων), το ΝΑΤΟ αντέδρασε με

αεροπορικούς βομβαρδισμούς που συνετέλεσαν στην αιφνίδια εισροή 600.000 προσφύγων στη βόρεια Αλβανία, αριθμού που αντιστοιχούσε στο 20% του αλβανικού πληθυσμού. Σε μια χώρα που ήδη πάρεπαιε από την οικονομική αποσύνθεση, την κοινωνική αναταραχή και την πολιτική αστάθεια, η είσοδος των φρενιασμένων Κοσοβάρων δημιούργησε το απόλυτο χάος. Και απ' αυτό επωφελήθηκαν τα μέγιστα οι δουλέμποροι.

Βαλκάνια

Το μοναδικό μου ταξίδι στα Βαλκάνια το έκανα το 1995, όταν ζούσα στο στρατόπεδο των Βόσνιων μουσουλμάνων προσφύγων, στη Σλοβενία. Εκεί, μια έξυπνη νεαρή κοπέλα, ονόματι Άλμα, μου είπε μια ιστορία που κορυφώθηκε χρόνια αργότερα, μέσα στην ορμή μου να γράψω το παρόν βιβλίο. Ένα απόγευμα, καθόμαστε στο γρασίδι κάτω από μια ανθισμένη κερασιά και η Άλμα μου διηγήθηκε πώς είχαν επιτεθεί Σέρβοι στρατιώτες στο χωριό της, το 1992. Έκαψαν τα τροχόσπιτα και σκότωσαν τα ζώα. Χώρισαν τους άντρες από τις γυναίκες, τα παιδιά και τους ηλικιωμένους, βίασαν τις γυναίκες και σκότωσαν τους άντρες. Στοίβαξαν τις ανήλικες κοπέλες και τις νεαρές γυναίκες σε φορτηγά. Η Άλμα και η γιαγιά της αφέθηκαν πίσω, μαζί με μια μικρή ομάδα κατοίκων του χωριού. Στους επιζήσαντες ειπώθηκε να φύγουν από τη Βοσνία, αλλιώς θα δολοφονούνταν. Τους είπαν επίσης ότι θα τους σκότωναν αν έθαβαν τις σορούς των αντρών. Η Άλμα και η γιαγιά της περπάτησαν τρεις μέρες πριν φτάσουν στα κροατικά σύνορα, όπου άνθρωποι του ΟΗΕ τις οδήγησαν στο στρατόπεδο της Σλοβενίας, επειδή τα στρατόπεδα προσφύγων της Κροατίας ήταν γεμάτα. Αργότερα, η Άλμα έμαθε ότι η μητέρα της και η αδελφή της μάλλον είχαν οδηγηθεί σε στρατόπεδα βιασμών που είχαν οι Σέρβοι σε όλη τη Βοσνία, ως μέρος της εκστρατείας εθνικής εκκαθάρισης. Το μεγαλύτερο απ' αυτά τα στρατόπεδα ήταν το Αθλητικό Συγκρότημα Παρτιζάν, στην πόλη Φότσα, όπου βασανίζονταν κτηνωδώς και συστηματικά χιλιάδες Βόσνιες.

Ύστερα από την υπογραφή των Συμφωνιών Ειρήνης του Ντέιτον, στις 14 Δεκεμβρίου 1995, αναπτύχθηκαν στην περιοχή πάνω από 20.000 στρατιώτες χωρών του ΝΑΤΟ και άλλων για να διασφαλίσουν ότι η ειρήνη θα διατηρηθεί. Μέρος αυτής της δύναμης περιλάμβανε 1.411 αστυνομικούς από πενήντα χώρες, υπό την ονομασία Διεθνής Αστυνομική Αποστολή (IPTF). Ο ρόλος της ήταν να παρακολουθεί και να συμβουλεύει την τοπική βοσνιακή αστυνομία και να διεξάγει έρευνες σχετικά με καταγγελίες περί σωματεμπορίας και άλλων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, βάσει της οποίας συγκροτήθηκε η Διεθνής Αστυνομική Αποστολή, οι δυνάμεις της δεν μπορούσαν να συλληφθούν ή να φυλακιστούν και δεν υπέκειντο σε ποινικές διώξεις.

Λίγο μετά τις συμφωνίες ειρήνης, η αποστολή του ΟΗΕ στη Βοσνία και την Ερζεγοβίνη δήλωσε ότι γυναίκες από τη Βοσνία και άλλες Βαλκανικές χώρες, όπως η Μολδαβία, η Ρουμανία και η Ουκρανία, γίνονταν αντικείμενο σωματεμπορίας με σκοπό την αναγκαστική εργασία στον τομέα των σεξουαλικών υπηρεσιών στα πάνω από διακόσια μαγαζιά που πουλούσαν σεξ, τα οποία είχαν ανοίξει μετά την άφιξη των ειρηνευτικών δυνάμεων. Μια αποστολή του ΟΗΕ με την ονομασία Ειδικό Πρόγραμμα για τις Επιχειρήσεις Σωματεμπορίας (STOP) δήλωσε σε συνέντευξη Τύπου το 2001 ότι πάνω από το 25% των γυναικών σ' αυτά τα μαγαζιά ήταν θύματα σωματεμπορίας.⁽⁹⁾ Οι εργαζόμενοι στο STOP ανακάλυψαν επίσης ότι στα περισσότερα θύματα είχαν υποσχεθεί δουλειά στην Ιταλία, ότι τα περισσότερα βιάστηκαν και βασανίστηκαν καθ' οδόν, ότι είχαν πουληθεί με αντίτιμο δύο μέχρι τέσσερις χιλιάδες δολάρια και ότι αναγκάστηκαν να εργαστούν ως πόρνες υπό την απειλή ακραίας βίας. Όσες γυναίκες έδωσαν συνεντεύξεις μίλησαν για στρατιωτικό προσωπικό, εργαζόμενους στους διεθνείς οργανισμούς και Βόσνιους αστυνομικούς ως τους κυρίως πελάτες. Αρχίζοντας από το 2002, αρκετές ΜΚΟ παρατήρησαν μεταβολές στη διεθνή σωματεμπορία που διεξαγόταν στη Βοσνία, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν η αυξημένη χρήση νόμιμων εγγράφων, η εκ νέου παγίδευση πολλών θυμάτων στα δίκτυα της σωματεμπορίας, στις περιπτώσεις που δεν μπορούσαν

να ικανοποιήσουν ανάγκες στοιχειώδους διαβίωσης μετά την απόδρασή τους, η διαφθορά των αστυνομικών, που δωροδοκούνταν για να προειδοποιούν πριν από τις εφόδους των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, και ο ευρύτερος ρόλος του οργανωμένου εγκλήματος στη διεθνή σωματεμπορία προς και από τη Βαλκανική.⁽¹⁰⁾

Κατά τη διάρκεια της κορύφωσης της διεθνούς σωματεμπορίας στη Βοσνία, η Διεθνής Αστυνομική Αποστολή και οι εργολάβοι του αμερικανικού στρατού από την εταιρεία DynCorp κατηγορήθηκαν για αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών από γυναίκες θύματα σωματεμπορίας, για αγορά γυναικών και επαναπώλησή τους σε πορνεία και για αγορά γυναικών με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους ως προσωπικών σκλάβων του σεξ. Παρ' όλο που η Διεθνής Αστυνομική Αποστολή είχε την εντολή να δείχνει μηδενική ανοχή στην επίσκεψη σε πορνεία, οι περισσότερες σκλάβες του σεξ ανέφεραν ότι μέλη του προσωπικού της αποτελούσαν τους συνήθεις πελάτες· στους πελάτες συγκαταλέγονταν επίσης ξένοι στρατιωτικοί, εργολάβοι, μέλη ΜΚΟ και άλλο προσωπικό των διεθνών οργανισμών. Τα κέντρα στα οποία σύχναζαν τα μέλη της DynCorp και της Διεθνούς Αστυνομικής Αποστολής ήταν τα Crazy Horse I, Crazy Horse II και το Apache Club, που ονομάστηκε έτσι από τα ομώνυμα αμερικανικά ελικόπτερα που στάθμευαν στην παρακείμενη στρατιωτική βάση. Ουδενμία από τις υποθέσεις, στις οποίες μέλη του προσωπικού της DynCorp και της Διεθνούς Αστυνομικής Αποστολής είχαν εμπλακεί σε διεθνή σωματεμπορία ή συχνές επισκέψεις σε νυχτερινά κέντρα με σκλάβες του σεξ, κατέληξε σε έρευνες για διάπραξη εγκλημάτων ή σε ποινικές διώξεις.

Εκτός από το ότι αποτελούσαν συχνή πελατεία των σεξομάγαζων, οι υπάλληλοι της DynCorp κατηγορήθηκαν ότι αγόραζαν σκλάβες του σεξ για προσωπική χρήση από αγορές που απευθύνονταν σε τέτοιους αγοραστές, όπως η Αγορά Αριζόνα στη Βοσνία, η οποία είχε πάρει το όνομά της επειδή η πλειονότητα των αγοραστών καταγόταν από την ομώνυμη αμερικανική Πολιτεία. Οχτώ υπάλληλοι της DynCorp ομολόγησαν ότι αγόρασαν σκλάβες του σεξ, το 1999 και το 2000. Ένας προθούσε την αγορά, επειδή «είναι καλό να έχεις μια σκλάβα του σεξ

κατ' οίκον».⁽¹¹⁾ Πέντε από τους οχτώ κατονομασμένους υπαλλήλους στάλθηκαν στις ΗΠΑ, αλλά δεν έγιναν αγωγές με κατηγορίες περί διάπραξης εγκλημάτων. Εν τω μεταξύ, απολύθηκε και ο πληροφοριοδότης, επειδή είχε προκαλέσει «δυσφήμιση στην εταιρεία και στον αμερικανικό στρατό».⁽¹²⁾ Δεν ειπώθηκε όμως ότι οι υπάλληλοι που αγόραζαν γυναίκες σκλάβες προκάλεσαν δυσφήμιση.

Όταν υπογράφηκαν οι Συμφωνίες Ειρήνης του Ντίιτον, ελάχιστη προσοχή δόθηκε στο Κόσοβο, παρά τις εκκλήσεις της κυβέρνησής του για μια ειρηνευτική δύναμη με σκοπό την προστασία των Αλβανών από τους Σέρβους κατακτητές. Λίγο μετά τη σύναψη των συμφωνιών, ο Μιλόσεβιτς κατήργησε την αυτονομία του Κοσόβου και άρχισε να εφαρμόζει κτηνώδη καταπίεση στον αλβανικό πληθυσμό που αποτελούσε το 90% του συνολικού εκείνη την εποχή. Μια μικρή δύναμη αντίστασης με το όνομα Απελευθερωτικός Στρατός του Κοσόβου (ΑΣΚ) αντέδρασε ξεκινώντας ανταρτοπόλεμο εναντίον των καλύτερα οπλισμένων σερβικών δυνάμεων. Ο Μιλόσεβιτς χαρακτήρισε τον ΑΣΚ τρομοκρατική ομάδα και άρχισε εθνική εκκαθάριση. Όταν οι Συμφωνίες Ειρήνης κατέπεσαν, το ΝΑΤΟ διεξήγαγε κεραυνοβόλο εναέρια επίθεση σε σερβικούς στόχους, από τις 23 Μαρτίου μέχρι τις 10 Ιουνίου του 1999. Η νίκη υπήρξε αποφασιστική. Τον Ιούλιο του 1999, το Ψήφισμα 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ έδινε την άδεια για την ανάπτυξη σαράντα χιλιάδων στρατιωτών της διεθνούς ειρηνευτικής δύναμης για να διατηρήσουν την ασφάλεια στο Κόσοβο. Όπως ακριβώς συνέβη στη Βοσνία, στις αρχές της ίδιας δεκαετίας, χιλιάδες μέλη του διεθνούς προσωπικού άνω των διακοσίων ΜΚΟ συνόδευσαν τις στρατιωτικές δυνάμεις. Η αιφνίδια εισροή διεθνούς προσωπικού είχε ως αποτέλεσμα μια ανάλογα εκρηκτική αύξηση των μαγαζιών που πουλούσαν σεξ χρησιμοποιώντας σκλάβες. Ο ΟΗΕ, έχοντας διδαχθεί από τη Βοσνία, χαρακτήρισε όλα αυτά τα μέρη «εκτός ορίων», αλλά όταν οι τοπικές ΜΚΟ πήραν συνεντεύξεις από θύματα σωματεμπορίας που είχαν δραπετεύσει, έμαθαν ότι πάνω από το 80% της πελατείας των κέντρων εκείνων ήταν ξένο προσωπικό.⁽¹³⁾ Για να καταπολεμηθεί αυτή η κατάσταση, συγκροτήθηκε Αστυνομία Σωματεμπορίας και Πορνείας, τον Νοέμβριο του 2000,

προκειμένου να συγκεντρωθούν αποδείξεις για εγκλήματα σωματεμπορίας. Ένα από τα ευρήματά της ήταν ότι το 90%, κατά προσέγγιση, των γυναικών που εργάζονταν στη βιομηχανία του σεξ στο Κόσοβο ήταν θύματα διεθνικής σωματεμπορίας.⁽¹⁴⁾ Το εύρημα ήταν εντυπωσιακό, δεδομένου ότι, λίγα χρόνια πριν, στη Βοσνία, μόνο το 25% των γυναικών στα πορνεία αποτελούνταν, κατ' εκτίμηση, από θύματα σωματεμπορίας. Αυτή η εξαιρετικά υψηλή αναλογία αποκάλυψε τον βαθμό στον οποίο είχαν κυριαρχήσει τα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος, το πόσο πο αποτελεσματικά ήταν και στοχοπροσπλωμένα στη χρησιμοποίηση σκλάβων για την ικανοποίηση της ζήτησης εμπορικού σεξ.

Όπως ακριβώς είχε γίνει στη Βοσνία, ήρθε γρήγορα στην επιφάνεια η συμμετοχή του προσωπικού της αστυνομικής δύναμης του ΟΗΕ και της Αστυνομίας Σωματεμπορίας και Πορνείας στη συχνή πελατεία των κέντρων που πουλούσαν σεξ. Για δεύτερη φορά διεξήχθη ενδελεχής διεθνής έρευνα σε μεγαλύτερο βάθος, υπήρξαν επίσης ελάχιστες περιπτώσεις ποινικής δίωξης, αν και πολύ λίγοι τιμωρήθηκαν. Παρ' όλο που έκτοτε ψηφίστηκαν αρκετοί νόμοι για τη δίωξη μελών του διεθνούς προσωπικού που εμπλέκονται σε περιστατικά διεθνικής σωματεμπορίας στις χώρες στις οποίες αναπτύσσονται ξένες στρατιωτικές δυνάμεις, η συμμετοχή του προσωπικού αυτού στη διεθνική σωματεμπορία συνεχίζεται παγκοσμίως, η δε έρευνα αυτών των υποθέσεων και η άσκηση δίωξης εξακολουθούν να είναι μηδαμινές.

Οι πόλεμοι και οι γενοκτονίες στη Βαλκανική αποτελούν επίσης άμεση αιτία της ύπαρξης άλλου ενός είδους εκμετάλλευσης, που είναι ακόμη πιο δόλιο απ' ό,τι η ακαλίνωτη σωματεμπορία γυναικών με σκοπό την αναγκαστική πορνεία. Πρόκειται για τη σωματεμπορία παιδιών. Η εισροή 600.000 προσφύγων από το Κόσοβο στην Αλβανία σήμαινε ότι οι σωματέμποροι μπορούσαν να προμηθευτούν πολύ εύκολα νέα θύματα, πολλά από τα οποία ήταν ορφανά παιδιά. Η απόκτηση και η εκμετάλλευση χιλιάδων παιδιών-προσφύγων σε πολλαπλές επιχειρήσεις δουλεμπορίου, απ' άκρου εις άκρον της Ευρώπης, εξακολουθεί να είναι ένα από τα πιο αποθαρρυντικά αποτελέσματα της κρίσης προσφύγων του Κοσόβου. Ωστόσο, η εμπορία παιδιών από τα στρατόπεδα Κοσοβάρων

προσφύγων στην Αλβανία δεν ήταν το μόνο παράδειγμα παιδικής εκμετάλλευσης. Σε επίπεδα που ανταγωνίζονται αυτά της Νότιας Ασίας, τα παιδιά των φτωχών μειονοτήτων της Αλβανίας διοχετεύονται από τα σωματεμπορικά δίκτυα σε όλη την Ευρώπη με σκοπό την καταναγκαστική εργασία από την εποχή που η χώρα άνοιξε στη διεθνή οικονομία, εδώ και δύο δεκαετίες. Στην πραγματικότητα, εφτά στα δέκα θύματα σωματεμπορίας στην Αλβανία ήταν ανήλικοι/ες, αναλογία μεγαλύτερη από την αντίστοιχη σε οποιαδήποτε άλλη χώρα που επισκέφθηκα.

Χαμένη αθωότητα

Οι δρόμοι των Τιράνων είναι γεμάτοι άστεγα παιδιά, πολλά από τα οποία αναγκάζονται να ζητιανεύουν στη μοντέρνα συνοικία της πόλης, Μπλόκου, όπου έχουν τα γραφεία τους οι περισσότεροι διεθνείς οργανισμοί και οι ξένες πρεσβείες. Τα περισσότερα άστεγα παιδιά έχουν πιο σκούρο δέρμα, προέρχονται από την εθνότητα των Ρομά. Στη μέση της διαδρομής μεταξύ του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) και της αμερικανικής πρεσβείας, πέρασα δίπλα από ένα τρομαγμένο αγοράκι, κουλουριασμένο στο πεζοδρόμιο, που έκλαιγε ζητώντας ελεημοσύνη. Στα πόδια του, ένα άλλο αγοράκι κείτονταν αναίσθητο πάνω στο βρόμικο τσιμέντο. Μια μικρή λίμνη αίματος είχε σχηματιστεί από μια μεγάλη πληγή στο κεφάλι του και πάγωνε πάνω στο πεζοδρόμιο. Ήταν, δεν ήταν ζωντανό. Πλησίασα το αγοράκι που έκλαιγε, αλλά δεν μπορούσα να επικοινωνήσω μαζί του. Είχα δει αμέτρητες τέτοιες σκηνές στην Ινδία: χτυπημένα ή ακρωτηριασμένα παιδιά, για να προκαλούν τη συμπόνια των περαστικών. Στην Αλβανία, η στρατηγική αυτή δεν ήταν αποτελεσματική. Πέρασαν δεκάδες από δίπλα τους και ουδείς έδωσε έστω και ένα λέκε όσο χρόνο παρακολουθούσα τα παιδιά.

Χιλιάδες παιδιά Ρομά διοχετεύονται από τους σωματέμπορους στα Τίρανα ή στο εξωτερικό, όπου αναγκάζονται να ζητιανεύουν ή να διακινούν ναρκωτικά ή πωλούνται προς υιοθεσία ή τα εκμεταλλεύονται

στον τομέα του εμπορικού σεξ ή πωλούνται στην αγορά ανθρώπινων οργάνων. Ζήτησα από αρκετές ΜΚΟ να με βοηθήσουν στη μετάφραση για μια συνομιλία με το παιδί του πεζοδρομίου, αλλά με απέτρεψαν. Οι περισσότερες συμφωνούσαν ότι το αγόρι ήταν ζηπιάνος με το ζόρι, αλλά η μια μετά την άλλη μου έλεγαν ότι δεν μπορούσαν να βοηθήσουν είτε επειδή οι πόροι τους ήταν περιορισμένοι είτε επειδή η πολιτική τους ήταν να μην παρεμβαίνουν παρά μόνο όταν το παιδί πλησίαζε κάποιο καταφύγιο, κυρίως δε επειδή το παιδί θα υφίστατο τιμωρίες, αν ο ιδιοκτήτης το έβλεπε να μιλά με μεταφραστή. Η συνέντευξη και βοήθεια προς τα θύματα της σωματεμπορίας είναι περίπλοκη υπόθεση. Παρ'όλο που ήμουν ανήμπορος να μιλήσω με τα παιδιά, τους έδωσα αρνίσια *byteks* (ένα είδος μικρού αλβανικού πρόχειρου γεύματος), νερό, φρούτα και μερικά από τα υγρά χαρτομάντιλά μου για να καθαρίσουν την πληγή του αναίσθητου παιδιού. Έκανα το ίδιο με όσα άλλα παιδιά-ζηπιάνους μπορούσα.

Στη διάρκεια της έρευνάς μου για την εκμετάλλευση των παιδιών στην Αλβανία, ένας κύριος ονόματι Βενσάν Τουρνεκιγιέ με βοήθησε περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον. Ήταν επικεφαλής της αποστολής *Terre des Hommes* στα Τίρανα, μιας ΜΚΟ με έδρα την Ελβετία, που ήταν αφοσιωμένη στο να βοηθά κακοποιημένα παιδιά, θύματα εκμετάλλευσης ή παιδιά-θύματα σωματεμπορίας. Ανάμεσα σε πυκνά σύννεφα καπνού γαλλικών τσιγάρων, ο κ. Τουρνεκιγιέ με πληροφόρησε ότι τα περισσότερα παιδιά-θύματα σωματεμπορίας στην Αλβανία στέλνονταν στην Ελλάδα, όπου αναγκάζονταν να επαιτούν στους δρόμους των μεγάλων πόλεων, της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας και των Ιωαννίνων. Η είσοδος στην Ελλάδα συνήθως σήμαινε τριήμερη ανάβαση στα βουνά όπου περνούσαν τα σύνορα, όπως εξήγησε ένας εννιάχρονος, ο Αγκίμ Γκούρι:

Περπατούσαμε στα βουνά μέρες ολόκληρες και φτάσαμε στη γέφυρα Αλεξάνδρεια, πολύ κοντά στη Θεσσαλονίκη. Μετά αρχίσαμε να ζηπιανεύουμε και να πουλάμε χαρτομάντιλα στην παραλία. Κοιμόμαστε στη γέφυρα, όλοι μαζί αγκαλιασμένοι... Ο Ντρίταν

[ο σωματέμπορος] με έκαψε με τσιγάρο, γιατί δεν κέρδιζα αρκετά χρήματα... συνεχώς με χτυπούσε.⁽¹⁵⁾

Ο Αγκίμ έμεινε δύο χρόνια στην Ελλάδα ως σκλάβος, μέχρι που τον χτύπησε αυτοκίνητο σε μια διασταύρωση που ζητιάνευε. Έμεινε στο νοσοκομείο αρκετούς μήνες πριν τον απελάσουν στην Αλβανία.

Παρ' όλο που η αναγκαστική επαιτεία είναι πολύ λιγότερο επικερδής για τους δουλοκτήτες απ' ό,τι η αναγκαστική πορνεία, η ζωή ενός μικρού ζητιάνου μπορεί να είναι εξίσου φρικιαστική. Τα παιδιά που έδωσαν συνέντευξη στην οργάνωση Terre des Hommes είπαν ότι αναγκάζονταν να ζητιανεύουν είκοσι ώρες τη μέρα, ότι τα χτυπούσαν,

Παιδιά Ρομά που ζητιανεύουν στα Τίρανα.

τα ανάγκαζαν να πίνουν σαμπουάν για να φαίνονται άρρωστα, τα άφηναν να λιμοκτονούν για να προκαλούν συμπόνια, τους έδιναν ναρκωτικά για να τα κρατούν υπάκουα και τους έκαναν πλύση εγκεφάλου, υπαγορεύοντας καινούργια ονόματα και παραμύθια για γονείς που τα έχουν εγκαταλείψει και για την αστυνομία που θα τα σκότωνε. Τα Αλβανάκια που τα φέρνουν οι δουλέμποροι στην Ελλάδα έχουν βρει ένα όνομα για τον εαυτό τους: ρομπότ. Στην πόλη Φιέρ, κάποιος ονόματι Ραμίζ, του οποίου ο γιος είχε κάνει σκλάβος στην Ελλάδα, μου είπε ότι τα παιδιά διάλεξαν αυτό το όνομα, επειδή αισθάνονταν σαν ρομπότ όταν αναγκάζονταν να παίρνουν ναρκωτικά για να μπορούν να ζητιανεύουν μέρα-νύχτα χωρίς να κοιμούνται.

Δεν είναι εύκολο να υπολογίσει κανείς τα παιδιά-ζητιάνους, σαν τον Μπαρίμ και τον Αγκίμ, που χρησιμοποιούν τα δίκτυα σωματεμπορίας. Ο κ. Τουρνεκιγιέ εκτιμούσε ότι οι σωματέμποροι είχαν διοχετεύσει πάνω από τρεις χιλιάδες παιδιά από την Αλβανία στην Ελλάδα, από τα μέσα της δεκαετίας του 1990. Άλλες εκτιμήσεις τριπλασιάζουν αυτό τον αριθμό. Ύστερα από το 2000, η παρουσία παιδιών-ζητιάνων στην Ελλάδα οιγά-οιγά μειώθηκε, λόγω της χαμηλής κερδοφορίας της παιδικής επαιτείας, που συνδέθηκε με την αυξημένη επίγνωση του ελληνικού πληθυσμού ότι αυτά τα παιδιά συχνά ήταν σκλάβοι. Σε αντίθεση με τη σωματεμπορία προς σεξουαλική εκμετάλλευση, οι εκστρατείες διαφώτισης για την αναγκαστική παιδική επαιτεία είχαν μετρήσιμο αποτέλεσμα, καθώς η απόφαση να δώσει κανείς χρήματα σε ζητιάνο επηρεάζεται από την επίγνωση της σκλαβιάς του παιδιού, ενώ η επίγνωση της σκλαβιάς μιας πόρνης ασκεί ελάχιστη επίδραση στην απόφαση ενός άντρα ο οποίος έχει ήδη την κλίση να αγοράσει μια γυναίκα ή ένα παιδί για σεξ. Με άλλα λόγια, το να δώσει κανείς χρήματα σε ζητιάνο είναι μια πράξη ηθικής ευγένειας που μπορεί να επηρεαστεί από μια ηθική έκκληση. Η αγορά σεξ είναι μια πράξη αυτο-ικανοποίησης ή ηθικής αχρειότητας και μια ηθική έκκληση είναι απίθανο να ασκήσει επίδραση. Σήμερα, οι σωματέμποροι διοχετεύουν τα Αλβανάκια πιο πολύ στο Κόσοβο, στην Ιταλία και σε άλλες χώρες της Δυτικής Ευρώπης απ' ό,τι στην Ελλάδα. Είδα πολλά παιδιά Ρομά να ζητιανεύουν στους δρόμους

της Ρώμης, ακόμη και μητέρα με ένα νήπιο κοντά στα μουσεία του Βατικανού. Το πρόσωπο της μητέρας ήταν παμβρόμικο και το παιδί κειτόταν ξέπνοο στην αγκαλιά της, να ψήνεται μέσα στον μεσημεριάτικο ήλιο. Αναρωτήθηκα αν στην Ιταλία είχαν γίνει εκστρατείες μη υποστήριξης της εκμετάλλευσης των ζητιάνων που αναγκάζονταν να κάνουν αυτή τη δουλειά, επειδή, από τους εκατοντάδες περαστικούς, αυτοί που έδωσαν χρήματα στη μητέρα με το παιδί μετά βίας μετριόνταν στα δάκτυλα του ενός χεριού. Καλώς ή κακώς, έδωσα στη μητέρα όσα ψιλά είχα. Μου φαινόταν σωστό, μετά την ευλογία που είχα πάρει από τον πάπα, στην άλλη πλευρά των τειχών του Βατικανού.

Όπως οι γονείς στην περιοχή Μπικάρ του Σαλίμ, πολλοί γονείς στην Αλβανία πουλούν τα παιδιά τους σε αντιπροσώπους που διαφημίζουν θέσεις εργασίας, γνωρίζοντας τους κινδύνους. Όταν ο κ. Τουρνεκιγιέ μου μίλησε για τον ρόλο των γονέων στη σωματεμπορία παιδιών, η φωνή του σοβάρεψε και τραβούσε συνέχεια το παχύ μουστάκι του. Εξήγησε ότι τα περισσότερα παιδιά-θύματα σωματεμπορίας που στάλθηκαν στην Ελλάδα είχαν πουληθεί ή είχαν σταλεί με τη θέληση των γονέων, που γνώριζαν ότι εμπορεύονταν τη ζωή του παιδιού τους με αντίτιμο χρήματα. Την εποχή της επίσκεψής μου, η τρέχουσα τιμή πώλησης παιδιού σε αντιπρόσωπο εργασίας ή σωματέμπορο ήταν 100-150 ευρώ. Η τρέχουσα τιμή πώλησης παιδιού από τον σωματέμπορο στον δουλοκτήτη ήταν πάνω από 1.000 ευρώ. Τα πουλημένα παιδιά ήταν ως επί το πλείστον Ρομά. Όπως οι *dalit* στην Ινδία, οι *kamaya* στο Νεπάλ και οι φυλές των λόφων Σαν και Άκα, τις οποίες θα εξετάσουμε στο Κεφάλαιο 6, οι Ρομά είναι μια φτωχή και στιγματισμένη κατώτερη τάξη και οι γυναίκες και τα παιδιά τους πάντα διατρέχουν κίνδυνο εκμετάλλευσης. Κατοικούν σε αγροτικές περιοχές ή σε παραγκουπόλεις όπως αυτές των Γκαγκαούζιων στη Μολδαβία. Φέρουν το βαθύ στίγμα της φτώχειας, της αγραμματοσύνης και της βρόμας. Τα παιδιά των Ρομά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στη σωματεμπορία, επειδή τα περισσότερα δεν δηλώνονται κατά τη γέννηση (πρέπει να πληρώσει κανείς για να δηλώσει το νεογέννητο), τα περισσότερα δεν πάνε στο σχολείο, κανένα δεν έχει κοινωνική ασφάλιση και πολλές οικογένειες είναι ασταθείς ή

διαλυμένες λόγω της οικονομικής δυσπραγίας και των κοινωνικών συνθηκών διαβίωσης. Τα παιδιά των Ρομά (και των Αλβανών) που ζουν σε ορφανοτροφεία μπορούν να μείνουν εκεί μόνο μέχρι δεκατεσσάρων ετών, μετά αφήνονται στους πέντε δρόμους και εκεί παραμονεύουν οι δουλέμποροι.

Η διάσωση των παιδιών-θυμάτων της σωματεμπορίας και η επανένταξή τους στην κοινωνία είναι μεγάλη πρόκληση. Επίσης το να εργάζεται κανείς με τέτοια παιδιά είναι επικίνδυνο, ιδίως με παιδιά που έχουν πωληθεί για συλλογή ανθρωπίνων οργάνων. Όταν ήρθε για πρώτη φορά στην Αλβανία ο κ. Τουρνεκιγιέ, για να ασχοληθεί με την παιδική σωματεμπορία, ένας δικαστής του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου τον προειδοποίησε: «Δούλεψε με τα παιδιά που προωθούν οι σωματέμποροι στη σεξουαλική εκμετάλλευση, στην επαιτεία, εντάξει. Δούλεψε με παιδί που το πούλησαν για συλλογή οργάνων κι είσαι νεκρός». Στο πλαίσιο της δικής μου ερευνητικής δουλειάς, ελάχιστο μέρος έχει αφιερωθεί στην αποκάλυψη της προμήθειας παιδιών για αφαίρεση εσωτερικών οργάνων και της πώλησής τους στη μαύρη αγορά. Όργανα όπως νεφρά, πνεύμονες και καρδιές πωλούνται έναντι χιλιάδων δολαρίων, κάτι που καθιστά την εμπορία παιδικών οργάνων εξίσου κερδοφόρα με τη διεθνική σωματεμπορία. Παρά τους κινδύνους, οι προσπάθειες καταπολέμησης της συλλογής παιδικών οργάνων πρέπει να κλιμακωθούν. Δεν υπάρχει απαισιότερο έγκλημα από το να δολοφονούνται αθώα παιδιά για να κερδίζουν κάποιοι από την αφαίρεση της καρδιάς, των πνευμόνων, των νεφρών και των ματιών τους και να πετιούνται τα απομεινάρια τους σαν σκουπίδια.

Ένα καλό σχέδιο που απέτυχε

Η Αλβανία έχει θεσμοθετήσει πιο αυστηρές ποινές για το έγκλημα της σωματεμπορίας από όσες άλλες χώρες επισκέφθηκα. Η *Εθνική Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων*, του 2005-07, θεσπίζει κάθειρξη μέχρι 15 χρόνια και πρόστιμο 50.000 δολαρίων για

τη σωματεμπορία, ελάχιστη ποινή κάθειρξης 15 ετών και πρόστιμο άνω των 80.000 δολαρίων για τον «εξαναγκασμό σε εκμετάλλευση» και ακόμη μεγαλύτερες ποινές σε περιπτώσεις που εμπλέκονται ανήλικοι.⁽¹⁶⁾ Ωστόσο, η ενδημική διαφθορά των αλβανικών Αρχών επιβολής του νόμου και των νομικών θεσμών αφαιρεί την ουσία από τις προαναφερθείσες ποινές. Όπως και στη Μολδαβία, οι μισθοί των αστυνομικών, των εισαγγελέων και των δικαστών είναι χαμηλοί, πράγμα που σημαίνει ότι το επίπεδο της δωροδοκίας είναι υψηλό. Η προστασία των θυμάτων που επιθυμούν να απευθύνουν κατηγορίες είναι σχεδόν ανύπαρκτη, επειδή δεν υπάρχουν χρήματα για την εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας μαρτύρων. Όταν τα θύματα αναζητούν εγκατάσταση σε καταφύγιο, συχνά διώχνονται, επειδή στην Αλβανία υπάρχουν μόνο τέσσερα καταφύγια για τα θύματα σωματεμπορίας, με συνολική ικανότητα φιλοξενίας 165 ατόμων. Από το 2002, λιγότερα του 10% των θυμάτων σωματεμπορίας στην Αλβανία που λαμβάνουν βοήθεια προχωρούν σε αγωγές εναντίον των σωματεμπόρων και μόνο το 10% απ' αυτά καταθέτουν.⁽¹⁷⁾ Παρά τις εκθέσεις της κυβέρνησης, που δείχνουν ότι διώκονται και καταδικάζονται πολλοί σωματέμποροι, ο Μάτίας Κάλους της αποστολής του ΟΑΣΕ στην Αλβανία μου είπε: «Ουδείς στην Αλβανία γνωρίζει πραγματικά πόσοι εγκληματίες σωματέμποροι έχουν καταδικαστεί, επειδή τελικά όλοι οι αριθμοί εξαφανίζονται». Τις ίδιες απόψεις είχαν μέλη της αμερικανικής πρεσβείας στα Τίρανα, που μου είπαν, πίνοντας καφέ στο κοντινό American Cafe, ότι η αλβανική κυβέρνηση παρείχε «κίβδηλες» στατιστικές και ότι στην πραγματικότητα ελάχιστοι εγκληματίες καταδικάστηκαν, και αυτό οφείλεται στη διαφθορά, στην έκπτωση των κατηγοριών ή στην εξαφάνιση των θυμάτων.

Οι ουρανοί ξέσπασαν

Η προστασία των θυμάτων της διεθνικής σωματεμπορίας στην Αλβανία επιδεινώθηκε λίγες ημέρες αφότου επισκέφθηκα το Κέντρο Βάτρα. Έμαθα ότι μια επιχορήγηση είχε κοπεί και το καταφύγιο δεν είχε

σχεδόν καθόλου χρήματα. Χωρίς περισσότερα χρήματα, το Κέντρο Βάτρα θα έκλεινε το καταφύγιό του για αρκετούς μήνες, αφήνοντας στο δρόμο την Ινές και τις άλλες κοπέλες που ζούσαν πίσω από τους ασφαλείς τοίχους του. Έκανα ό,τι μπορούσα για να βοηθήσω με εισηγήσεις προς τους οργανισμούς δωρεών, αλλά σπανίως δωρίζονται χρήματα σε ΜΚΟ χωρίς την υποβολή ατέλειωτων εγγράφων αιτήσεων, ελεγμένων οικονομικών αναφορών, επισκέψεων προς ή από τους δωρητές και αρκετά άλλα εμπόδια που αποστραγγίζουν τον χρόνο και τους πόρους των βεβαρημένων καταφυγίων. Ήταν δύσκολο ακόμη και να τηλεφωνήσω ή να στείλω μηνύματα με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο από την Αλβανία, κατά τη διάρκεια εκείνης της ούτως ή άλλως δύσκολης εποχής, λόγω της πλήρους απουσίας χειμερινών βροχοπτώσεων. Ηλεκτρικό σχεδόν δεν υπήρχε και, το απόγευμα πριν από την αναχώρησή μου, η χώρα ήταν βυθισμένη στο σκοτάδι. Όπου κοίταζα, οι άνθρωποι είχαν καταθλιπτικά σκοτεινή όψη και προσεύχονταν να έρθει η ανακούφιση από τους ουραμούς.

Αυτές οι προσευχές εισακούστηκαν εκείνη τη νύχτα, πριν φύγω. Έφτιαχνα τις βαλίτσες μου, όταν ξαφνικά αισθάνθηκα τον άνεμο να δυναμώνει και τα παραθυρόφυλλα να σειόνται. Κοίταξα προς τον Βορρά, προς την καπνισμένη κορυφή του βουνού Ντάιτι: μια λεγεώνα νεφών είχε κάνει έφοδο στη κορυφή και έτρεχε προς την κατάστεγνη μπρόπολη. Μέσα σε δευτερόλεπτα μια καταγιστική βροχή σάρωσε τα Τίρανα. Το νερό έπεφτε σαν κορδέλες πάνω στο σώμα της γης. Παντού οι άνθρωποι αναθάρρησαν. Ηλικιωμένες γυναίκες άνοιξαν διάπλατα τα παράθυρά τους και δέχονταν τη δροσερή υγρασία στα πρόσωπά τους· παιδάκια εκσφενδονίστηκαν στον δρόμο και τσαλαβουτούσαν αθώα στις αμέτρητες λιμνούλες.

Ο αέρας καθάρισε και τα φώτα άναψαν με όλη τη λαμπρότητά τους... εγώ όμως φοβόμουν για την Ινές, που σύντομα θα ήταν άστεγη μέσα στο κρύο και στη χειμωνιάτικη βροχή.

Ταϊλάνδη και υποπεριοχή του Μεκόνγκ

Η λαγνεία είναι το δηλητήριο της ανθρωπότητας

Βούδας

Όμορφη κοπέλα, πολύ νέα

Από τα ανυπέρβλητα νησιωτικά ηλιοβασιλέματα μέχρι τις παρθένες βουνοκορφές, η Ταϊλάνδη είναι χώρα ευλογημένη με φυσική ομορφιά, θερμή φιλοξενία και γαλήνιες εικόνες του Βούδα σε κάθε γωνιά. Κάτω από την ομορφιά, τη φιλοξενία και τα στοχαστικά μάτια του Βούδα, όμως, είναι εγκατεστημένη μια μοναδική ασχήμια. Τα παιδιά γίνονται σκλάβοι των ανδρικών διαστροφών, οι φτωχοί φεύγουν από τους λόφους και πέφτουν στα χέρια ασυνείδητων εκμεταλλευτών και σε καμιά χώρα απ' όσες επισκέφθηκα δεν ήταν τόσο θολό το όριο ανάμεσα σ' αυτούς που έκαναν κάτι αυτοβούλως και σ' αυτούς που αναγκάζονταν. Σ' αυτή την ατιμώδη γωνιά του κόσμου, η λέξη «σωματεμπορία» ακούγεται παντού ελεύθερα, σπανίως όμως συλλαμβάνονται με τη λέξη αυτή οι διφορούμενες πραγματικότητες της διακίνησης και της εκμετάλλευσης των τεράστιων αριθμών σκλάβων της περιοχής.

Και στα δυο ταξίδια μου στην Ταϊλάνδη, η πρωτεύουσα Μπανγκόκ ήταν ο λιμένας εισόδου. Το επίσημο όνομα αυτής της θαμπής μητρόπολης είναι Krungthep Mahanakhon Bowon Ratanakosin Mahintara Ayuthaya Mahadilok Popnopparat Rathathani Burirom Udomratchaniwet Mahasatha Amonpiman Avatansathit Sakkathatitya Wit Sanukamprasit, που συνήθως αναφέρεται ως Krungthep ή Πόλη των Αγγέλων, όπως το

Λος Άντζελες. Τα τουριστικά μέρη είναι πολυάριθμα, αλλά τα λίγα που πρέπει κανείς να δει οπωσδήποτε περιλαμβάνουν τον ξαπλωτό χρυσό Βούδα μήκους εκατόν είκοσι ποδιών στο Βατ Πο, τα βασιλικά τεχνουργήματα αιώνων που εκτίθενται στο Μεγάλο Παλάτι, και τη θέα και τους ήχους της πολύβουης τουριστικής λεωφόρου Κάο Σαν. Εκεί ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει εστιατόρια και μπαρ δυτικού στυλ, να δει μικροπωλητές του δρόμου που προσφέρουν τα πάντα, από φρέσκια παπάγια μέχρι ψητά έντομα, ταξιδιωτικά πρακτορεία, Ίντερνετ καφέ, μαγαζιά με αναμνηστικά, αίθουσες για τατουάζ και καταστήματα ρούχων. Πεννητάρηδες λευκοί Ευρωπαίοι σουλατσάρουν χέρι-χέρι με Ταϊλανδές έφηβες, ενώ άλλες μισοντυμένες συνομήλικές τους δελεάζουν άντρες για μασάζ. Και στις δύο άκρες του μέρους της οδού που έχει πεζοδρομηθεί, περιμένουν οδηγοί *tuk-tuk* τους ασυνόδευτους, όπως εγώ, άντρες.

«Πού θα πάτε απόψε;» ρωτούν. «Θέλετε μια μικρή Ταϊλανδή; Έχω όμορφη κοπέλα. Πολύ νέα».

Ρωτώντας εννέα οδηγούς *tuk-tuk*, μάζεψα μια λίστα τιμών για υπηρεσίες άμεσα διαθέσιμες σε έναν άντρα τουρίστα της Οδού Κάο Σαν, που παρατίθενται στον Πίνακα 6.1.

Οι τιμές του δεκαπενθήμερου ή της μίας εβδομάδας δεν περιλαμβάνουν την τροφή, αλλά λίγα παραπάνω δολάρια δεν ήταν πρόβλημα για τους πλούσιους τουρίστες. Σε πολλά εστιατόρια είδα δεκάδες ζευγάρια – έναν τριαντάρη-σαραντάρη ή και πενητάρη Δυτικό με μια έφηβη Ταϊλανδή να δειπνούν έξω στην πόλη. Κάποιες κοπέλες χαζογελούσαν στους ιδιοκτήτες τους. Κάποιες άλλες κοίταζαν απαθώς τους περαστικούς, ενώ ο προσωρινός ιδιοκτήτης τους έλεγε διάφορες ανοησίες. Και άλλες κάθονταν σιωπηλές δίπλα σε έναν εξίσου σιωπηλό άντρα, μια σιωπηρή κατανόηση για ό,τι θα επακολουθούσε μόλις τέλειωνε το γεύμα.

Έξω από το ξενοδοχείο μου, όχι μακριά από την Κάο Σαν, οι ταξιτζήδες περίμεναν τους άντρες επισκέπτες. Κάθε φορά που έμπαινα ή έβγαινα, τουλάχιστον ένας απ' αυτούς με πλησίαζε και με ρωτούσε: «Πού θα πας απόψε; Θέλεις μια μικρή Ταϊλανδή; Έχω όμορφη κοπέλα, πολύ νέα». Σε ξενοδοχεία των βόρειων πόλεων Τσιάνγκ Μάι

και Τσίανγκ Ράι, τα διπλωρώματα ήταν εξίσου πολλά, αν και οι τιμές σημαντικά χαμηλότερες. Σεξ πουλιόταν επίσης σε χορευτικά κέντρα, σε δυτικού στυλ μπαρ, σε κέντρα με επαγγελματίες χορεύτριες, σε μασατζιδικά, σε μπαρ караόκε, σε πορνεία και σε σάουνες. Στην Ταϊλάνδη, περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη χώρα που επισκέφθηκα, ήταν σχεδόν αδύνατον να αποφύγει κανείς το φορτικό διπλώρωμα για σεξ. Κατά καιρούς, η χώρα γίνεται αισθητή σαν γιγαντιαίο πορνείο, παρ' όλο που η πορνεία είναι παράνομη. Πολυάριθμοι πολιτισμικοί και κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες έχουν συντελέσει στην ανάπτυξη εκτεταμένης βιομηχανίας του σεξ στην Ταϊλάνδη. Ωστόσο, υπάρχουν και πολύ πιο απλοί λόγοι για την πληθώρα του σεξ προς πώληση, που τους εξέφρασε μια εικοσάχρονη ειδική στη σωματεμπορία, ονόματι Μίμι: «Οι Ταϊλανδοί καλλιεργούν το σεξ ως επιχείρηση».

Πίνακας 6.1

Λιανικές τιμές σεξουαλικών υπηρεσιών: Οδός Κάο Σαν

Υπηρεσία	Τιμή (μπατ/δολάρια)
Μασάζ με σεξ (30 λεπτά)	10 - 150/2,50 - 3,75
Πλήρες σεξ (1 ώρα)	200 - 400/5 - 10
Κοπέλα για μια νύχτα	~ 1.000/25
Κοπέλα για μια εβδομάδα	~ 5.000/125

Το εξόχως ορατό «σεξ προς πώληση» τόσο στην Μπανγκόκ όσο και στις άλλες μεγάλες πόλεις της Ταϊλάνδης είναι ειδικά επεξεργασμένο για τους ξένους. Στην Μπανγκόκ, το κέντρο της αγοράς σεξ για ξένους βρίσκεται σε μια περιοχή που ονομάζεται Πάτπονγκ· ο γειτονικός δρόμος Τανίγια εξειδικεύεται στις Γιαπωνέζες πόρνες. Στριμωγμένο κάτω από τη διάβαση μιας υπερλεωφόρου, το Πάτπονγκ αποτελείται από τρεις δρόμους γεμάτους με σεξ μπαρ. Κάθε δρόμος διαθέτει επίσης περίπτερα γεμάτα με μικροπράγματα, στολίδια, ξυλόγλυπτα και διάφορα άλλα τουριστικά αντικείμενα. Στο κέντρο των τριών δρόμων υπάρχουν ειδικά μπαρ για γκέι. Έξω από τα μπαρ του Πάτπονγκ, όλοι δελεάζουν το πλήθος των τουριστών με μικρά πλακάτ που εικονίζουν το είδος των σεξουαλικών πράξεων που μπορούν να δουν επί σκηνής. Οι

περισσότερες γυναίκες που είδα στα κέντρα του Πάτπονγκ δεν ήταν σκλάβες. Ήταν ένα μείγμα κοριτσιών της Μπανγκόκ και κοριτσιών από τον αγροτικό Βορρά που είχαν διαλέξει ως επάγγελμα την πορνεία. Έπαιρναν μερίδιο από την πώληση των ποτών και φιλοδωρήματα για το στριππίζ. Μπορούσαν επίσης να διαπραγματεύονται την τιμή του σεξ με έναν πελάτη μόνες τους και στην περίπτωση αυτή η τιμή αγοράς έπεφτε στο μισό. Οι συναλλαγές αυτές γίνονταν πάντα εκτός του μπαρ. Οι κοπέλες ήταν νεαρές, μιλούσαν συνήθως αγγλικά και ξόδευαν μεγάλο μέρος των χρημάτων σε ρούχα, καλλυντικά και περιποίηση. Στα κέντρα που επισκέφθηκα, οι περισσότερες νεαρές γυναίκες φαίνονταν υγιείς, αν και κάποιες παραπατούσαν, τα βήματά τους ήταν ασταθή και τα μάτια τους βασιλεμένα. Στη σκηνή, πολλές χόρευαν μηχανικά, κοιτώντας στο κενό καθώς τα σώματά τους κινούνταν σαν αυτόματα.

Δεν είχα καμιά αμφιβολία ότι ένα μέρος των γυναικών σε τόπους όπως το Πάτπονγκ είχαν αναγκαστεί να κάνουν αυτή τη δουλειά, αλλά πολλές επίσης πιάζονταν από τους γονείς τους να βγάλουν χρήματα για την επιβίωση της οικογένειας. Στην ταϊλανδέζικη κοινωνία, το καθήκον της φροντίδας των γονέων πέφτει στη μικρότερη, ανύπαντρη κόρη και το δέλεαρ μιας επικερδούς δουλειάς στην πορνεία ωθεί πολλές έφηβες από τις αγροτικές περιοχές σε έναν τρόπο ζωής που σε άλλη περίπτωση δεν θα επέλεγαν. Αρκετές κοπέλες στις συνεντεύξεις εξήγησαν την πίεση που ένιωθαν να είναι «καλές» κόρες, δουλεύοντας στα σεξ μπαρ. Από τη στιγμή που μια κοπέλα έκανε δουλειά σε μπαρ, δεν ήταν αποδεκτό να μην πουλάει σεξ. Μια χορεύτρια όφειλε να παράγει 800-1.000 δολάρια τον μήνα για το κέντρο, αλλιώς την περίμενε η απόλυση και δεν υπήρχε περίπτωση να επιστρέψει στο σπίτι των γονέων που περίμεναν οικονομική υποστήριξη, ενώ οι διαθέσιμες εργασίες για τις αμόρφωτες Ταϊλανδές των αγροτικών περιοχών ήταν ελάχιστες. Όσο καιρό τα κορίτσια έβγαζαν χρήματα, οι ιδιοκτήτες των κέντρων τους φέρονταν καλά. Όσο καιρό έστελναν χρήματα στο σπίτι, τα οικογενειακά τους καθήκοντα εκπληρώνονταν. Πολλά κορίτσια του Πάτπονγκ παραδέχθηκαν ότι έγιναν πόρνες με το όνειρο ότι κάποια μέρα ένας πλούσιος ξένος θα τις έσωζε από τη ζωή του στριππίζ και των ελεεινών

δωματίων των ξενοδοχείων. Είχαν βάσιμους λόγους να ονειρεύονται: οι ξένοι άντρες συχνά έπαιρναν τις χορεύτριες του Πάτπονγκ στην πατρίδα τους και τις παντρεύονταν. Υπήρχε μάλιστα μια υπηρεσία έκδοσης αδειών γάμου τέσσερα τετράγωνα πιο κάτω.

Αρκετές άλλες πόλεις της Ταϊλάνδης διέθεταν αντίστοιχες περιοχές πώλησης ακριβού τουριστικού σεξ, η πιο εκτεταμένη τέτοια περιοχή βρισκόταν στην πόλη Τσίανγκ Μάι. Γύρω από την αρένα του κίκμποξ, κοντά στο μεγάλο νυχτερινό παζάρι, και λίγα τετράγωνα από το τέλος της Οδού Λόικορ, βρήκα αρκετά μπαρ όπου μισόγυμνες Ταϊλανδές κάθονταν με μεθυσμένους Δυτικούς και διαπραγματεύονταν σχετικά με το σεξ. Όπως οι οικότροφες πόρνες της Βομβάνης, αυτά τα κορίτσια πλήρωναν μηνιαία αμοιβή στον ιδιοκτήτη του μπαρ και τα μισά ή τα δύο τρίτα των κερδών τους από τις σεξουαλικές συναλλαγές που διαπραγματεύονταν μέσα στο μπαρ. Τα πιο υψηλού προφίλ στοιχεία της

Κοπέλες προσφέρουν σεξουαλικές υπηρεσίες στην Οδό Κάο Σαν.

βιομηχανίας του σεξ στην Τσιάνγκ Μάι ήταν δύο πορνεία όχι πολύ μακριά από τα μπαρ. Τα πορνεία, όπως τα μεγαλύτερα και πιο ακριβά ανάλογά τους στην Μπανγκόκ, παρείχαν υπηρεσίες σε ξένους τουρίστες του σεξ και επιχειρηματίες και διέθεταν πολυτελή μπαρ, εστιατόρια και δωμάτια υψηλής ξενοδοχειακής ποιότητας με ατιμόλουτρα και άλλες απολαύσεις. Σε ένα από αυτά, πάνω από εκατό νεαρές γυναίκες κάθονταν σε ένα «ακουάριουμ», μια αίθουσα στην οποία μπορούσαν να τις βλέπουν πίσω από το τζάμι, περιμένοντας να τις επιλέξουν. Όλες φορούσαν το ίδιο πρασινο-κίτρινο φόρεμα και κάθονταν σε διαφορετικές βαθμίδες ενός αμφιθεατρικά διαμορφωμένου χώρου στρωμένου με πράσινο βελούδο. Μερικές κοπέλες είχαν καρφίτωμένο στο φουστάνι τους το γράμμα S. Ρώτησα έναν από τους διευθυντές τι σήμαινε.

«Σημαίνει ότι είναι σούπερσταρ», απάντησε. «Έχουν ειδικό ταλέντο στο σεξ». Η τιμή γι' αυτές τις ταλαντούχες ήταν 2.000 μπατ (25 δολάρια), δεκαπλάσια της τιμής μιας σκλάβας. Οι μη ταλαντούχες στο σεξ είχαν τιμή που άρχιζε από τα 1.000 μπατ.

Επειδή το Πάτπονγκ και άλλες περιοχές πώλησης σεξ σε τουρίστες ήταν εντελώς ανοιχτές και εύκολα προσβάσιμες, δεν υπήρχαν χώροι σεξουαλικής δουλείας. Ωστόσο, αυτές οι πολυτελείς εγκαταστάσεις προωθούσαν μια νοοτροπία σεξουαλικής εκμετάλλευσης, η οποία εκδηλωνόταν πιο ολέθρια στους αμέτρητους τόπους της χώρας όπου υπήρχαν σκλάβες του σεξ. Πίσω από αυτά τα διαβρωτικά τείχη, δεκάδες χιλιάδες σκλάβες ήταν φυλακισμένες στις κατώτερες βαθμίδες της ταϊλανδέζικης βιομηχανίας του σεξ, όπου οι σεξουαλικές υπηρεσίες παρέχονταν σε πολύ χαμηλές τιμές. Αυτές οι κατώτερες βαθμίδες ήταν καλά κρυμμένες. Για να τις ανακαλύψω, κατέφυγα πάλι στους οδηγούς των *tuk-tuk* της Οδού Κάο Σαν, που αδημονούσαν να με οδηγήσουν σ' έναν κόσμο όπου οι γυναίκες αγοράζονταν με ελάχιστα δολάρια.

Ένα κορίτσι κοντά στην Οδό Λόικορ

Στη βιομηχανία του σεξ της Ταϊλάνδης, όσο απομακρυνόσουν από το

κέντρο τόσο περισσότερες σκλάβες έβρισκες. Για μια προμήθεια είκοσι-τριάντα μπατ, οι οδηγοί *tuk-tuk* της Μπανγκόκ παρείχαν εύκολη πρόσβαση σε ελεεινά νυχτερινά κέντρα που πουλούσαν σεξ, στη σκοτεινή πλευρά των δρόμων, σε μασατζιδικα γεμάτα με έφηβες και σε κανονικά, υπόγεια πορνεία που βρομοκοπούσαν αλκοόλ, τσιγαρίλα και ανθρωπίνες ακαθαρσίες. Σε όλα αυτά τα πορνεία, η πελατεία αποτελούνταν σχεδόν αποκλειστικά από Ταϊλανδούς. Πολλές κοπέλες ήταν Ταϊλανδές, πολλές επίσης Βιρμανέζες και λιγότερες Λαοινές. Η τιμή για μία ώρα απεριόριστου σεξ με μία κοπέλα ήταν αντίστοιχη των 4-5 δολαρίων.

Εκτός από την ανακάλυψη αυτών των έγκλειστων σκλάβων του σεξ, κατά τη διάρκεια του δεύτερου ταξιδιού μου στην Ταϊλάνδη ανακάλυψα και κάτι που δεν μπορούσα να πιστέψω: τις Νιγηριανές πόρνες του δρόμου. Παρ' όλο που είναι γνωστό πως στην Μπανγκόκ δεν υπάρχει πορνεία του δρόμου, είδα τις Νιγηριανές στην περιοχή Σουκούμβιτ, όπου λίγα χρόνια νωρίτερα δεν υπήρχαν. Ανά πενήντα μέτρα υπήρχαν ομάδες από δύο ή τρεις στα δρομάκια (*soi*) οχτώ, δέκα, δεκατρία και δεκαπέντε, σε μικρή απόσταση από την Οδό Σουκούμβιτ, στις δύο πλευρές των ξενοδοχείων Ruamchitt και Plaza. Το 2000, οι μόνες πόρνες που είχα δει εκεί ήταν Ταϊλανδές, οι οποίες εξυπηρετούσαν τα πολυάριθμα ξενοδοχεία που είχαν χτιστεί αρχικά ως τόποι ξεκούρασης και αναψυχής για τους αδειούχους στρατιώτες του πολέμου του Βιετνάμ. Έξι χρόνια μετά την πρώτη μου επίσκεψη, οι ίδιες Ταϊλανδές πόρνες ήταν ακόμη στα ίδια ξενοδοχεία και μπαρ, αλλά μαζί τους βρίσκονταν και οι Νιγηριανές. Αναμφίβολα, κάποιες απ' αυτές τις είχαν μεταφέρει οι σωματέμποροι κατευθείαν από τη Νιγηρία, ενώ άλλες πιθανώς τις είχαν μεταφέρει εδώ από τη Δυτική Ευρώπη. Ήξερα ότι οι Νιγηριανές μιλούν παρεφθαρμένα αγγλικά, έτσι έβαλα τα δυνατά μου να επικοινωνήσω μαζί τους, αλλά συγκέντρωσα ελάχιστες πληροφορίες πλην του ότι μια σεξουαλική πράξη με Νιγηριανή πόρνη του δρόμου είχε τη διπλάσια τιμή από την ίδια πράξη με μια Ταϊλανδή. Στη Δυτική Ευρώπη, οι Νιγηριανές βρίσκονταν στο κατώτατο σημείο της λίστας των τιμών, αλλά στην Μπανγκόκ τιμολογούνταν ως εξωτικό προϊόν.

Εκτός από τις Νιγηριανές, οι περισσότερες σκλάβες του σεξ που βρήκα στην Ταϊλάνδη ήταν έγκλειστες σε μασαζιδικά και φτηνά πορνεϊά. Ανακάλυψα αρκετά τέτοια στην Μπανγκόκ, αλλά πιο συνηθισμένα ήταν στις βόρειες πόλεις Τσίανγκ Μάι και Τσίανγκ Ράι, οι οποίες βρίσκονταν πιο κοντά στις φυλές των λόφων και στα σύνορα με τη Βιρμανία και το Λάος. Αυτό το χαμηλότατο επίπεδο της ταϊλανδέζικης βιομηχανίας του σεξ δεν αποτελούσε πάντα τον άμεσο προορισμό των σκλάβων. Τα πορνεϊά, ναι, αλλά τα μασαζιδικά δεν ήταν ευθυγραμμισμένα μ' αυτό το πρότυπο. Ορισμένα είχαν πόρνες ίδια βουλήσει. Άλλα ήταν γεμάτα από έφηβες που ήταν πασιφανές ότι είχαν εξαναγκαστεί να κάνουν αυτή τη δουλειά. Στην Τσίανγκ Ράι, δεν υπήρχε συνοικία με κόκκινα φανάρια, υπήρχαν όμως αρκετά μασαζιδικά κοντά στο μεγάλο νυχτερινό παζάρι. Επισκέφθηκα τρία απ' αυτά. Προσέφεραν μασάζ ρεφλεξολογίας ποδιού στο κάτω πάτωμα και σεξ στα πάνω πατώματα, με μια ποικιλία κοριτσιών από τις φυλές των λόφων, οι οποίες, σε μία περίπτωση, ήταν κλειδωμένες με λουκέτα. Όταν ρώτησα την ιδιοκτήτρια γιατί ήταν κλειδωμένες μέσα, μου είπε ότι έτσι τις προστάτευε από τους μεθύστακες που έμπαιναν από τον δρόμο και έκαναν φασαρίες.

Τα μασαζιδικά της Τσίανγκ Μάι αρχικά βρίσκονταν κοντά στο μεγάλο νυχτερινό παζάρι. Όπως τα μασαζιδικά της Τσίανγκ Ράι, είχαν σαν βιτρίνα το μασάζ των ποδιών στο κάτω πάτωμα και το σεξ με ανήλικες προς πώληση στο δεύτερο πάτωμα ή σε πίσω δωμάτιο. Επισκέφθηκα οκτώ μασαζιδικά σε δυο νύχτες και πουθενά δεν είδα να κάνουν μασάζ ποδιών, ενώ αρκετοί άντρες ανεβοκατέβαιναν τις σκάλες για να αγοράσουν σεξ. Όλα τα μασαζιδικά είχαν μια μαντάμ και αρκετά κορίτσια που κάθονταν στο μπροστινό δωμάτιο και κοίταζαν μηχανικά την οθόνη της τηλεόρασης. Στον δεύτερο όροφο ή στα πίσω δωμάτια, πουλιόταν το αποκαλούμενο ταϊλανδέζικο μασάζ, που περιλάμβανε ατμόλουτρο με ένα κορίτσι επιλογής του πελάτη. Η τιμή για δύο ώρες ήταν 200 μπατ (5 δολάρια). Σε μία περίπτωση, ζήτησα ταϊλανδέζικο μασάζ και η μαντάμ με κάλεσε να επιθεωρήσω μια σειρά από αποκαρδιωμένες έφηβες, οι οποίες ξεντύνονταν για να με δελεάσουν να επιλέξω. Το θέαμα με απείσωσε. Παρ' όλο που δυσκολεύομαι να

συγκρατήσω τα συναισθήματά μου, έδειξα ευγενικά ότι κανένα από τα κορίτσια δεν ικανοποιούσε το γούστο μου. Η μαντάμ μου έκανε την καλύτερή της προσφορά: δύο κορίτσια στην τιμή του ενός. Αρνήθηκα και βγήκα έξω από την πόρτα.

Αργότερα το ίδιο απόγευμα, ένας μεσαζόντας που έδρευε σε μια γωνιά του δρόμου με οδήγησε σε ένα σκοτεινό, βρόμικο πορνείο κοντά στην Οδό Λόικορ. Ήταν μια μικροσκοπική εκδοχή του πορνείου με τις ταλαντούχες στο σεξ κοπέλες που είχα δει την προηγούμενη. Έντεκα Ταϊλανδοί κάπνιζαν, έπιναν και γελούσαν δυνατά σε ένα μπαρ. Στο βάθος ακουγόταν μουσική του Έρικ Κλάπτον. Πάνω από είκοσι κορίτσια κάθονταν σε ένα μικρό ακουάριουμ, το οποίο όμως αποκαλούσαν καθιστικό. Τα κορίτσια φορούσαν τζιν και μπλουζάκια και κοιτούσαν με εμμονή την τηλεόραση. Μια μαντάμ με φωτεινό κόκκινο *kameez*

Μασαζιζίδικο στην πόλη Τσιάνγκ Ράι, στο οποίο τα κορίτσια γδύνονται για να δελεάσουν πιθανούς πελάτες.

[ενδυμασία της Νότιας Ασίας, που αποτελείται από παντελόνι και φουστάνι, συνήθως] με ρώτησε ποιο από τα κορίτσια προτιμούσα. Έναντι 200 μπατ, ένα κορίτσι που το έλεγαν Πανάντα θα ήταν δικό μου για μία ώρα, υπό τον όρο ότι θα χρησιμοποιούσα προφυλακτικό. Το ύψος της μετά βίας έφτανε τα πέντε πόδια, μιλούσε στοιχειώδη αγγλικά και με συνάντησε σε ένα μικρό δωμάτιο με μια καρέκλα, ένα ντουλάπι γεμάτο με τα ρούχα της, έναν καθρέφτη, ένα ρολόι τοίχου, αφίσες μιας Ταϊλανδής τραγουδίστριας της ποπ και ένα κρεβάτι με ξεθωριασμένο κάλυμμα. Σε ένα καλάθι, δίπλα στο κρεβάτι, υπήρχε σωρός από χρησιμοποιημένα προφυλακτικά μέσα σε καρτοπετσέτες· στο πάνω ράφι του γιουλαπιού της υπήρχαν ακρησιμοποιήτα προφυλακτικά. Αν εξαιρέσουμε τα προφυλακτικά, το δωμάτιο της Πανάντα έμοιαζε με το δωμάτιο κάθε συνηθισμένης έφηβης και τα σεντόνια της είχαν πάνω τους μια ξεθωριασμένη στάμπα που απεικόνιζε ένα κουνελάκι.

Αφού έκλεισε την πόρτα, η Πανάντα φρέσκαρε το στόμα της με ένα σπρέι μέντας. Με ρώτησε τι υπηρεσία ήθελα και εγώ, αντί να απαντήσω στην ερώτηση, της έδειξα την κάρτα «Ελευθερώστε τους Σκλάβους» και της εξήγησα ότι ήμουν ερευνητής από τις ΗΠΑ. Ήταν επιφυλακτική. Της έδειξα σημειώσεις από άλλες συνεντεύξεις που είχα κάνει και τελικά συμφώνησε να μου μιλήσει, όταν υποσχέθηκα ότι δεν θα μιλούσα σε κανένα από τα άλλα κορίτσια. Είπε ότι αν έφτανε κάτι σ' αυτά της ιδιοκτήτριας του πορνείου, θα την τιμωρούσε. Της είπα να μην ανησυχεί· η τακτική μου ήταν να έρχομαι σε ένα πορνείο μόνο μια φορά.

Η Πανάντα ήταν δεκαπέντε ετών και ανήκε στη φυλή Άκα που κατοικούσε στους λόφους. Ήταν έξυπνη και είχε πάει σε κρατικό σχολείο μέχρι τα δώδεκα χρόνια της, όταν οι γονείς της επέμειναν να βοηθήσει τον πατέρα της στο μικρό ρυζοχώραφό τους. Είπε ότι τα περισσότερα κορίτσια στο πορνείο ήταν από τη Βερμανία, λίγα από την Καμπότζη και τα υπόλοιπα από τις φυλές των λόφων Ανκάν και Τσαν, κοντά στην Τσιάνγκ Μάι. Μου είπε επίσης ότι της έκαναν μια αντιουλληπική ένεση κάθε εβδομάδα, διότι, παρ' όλο που οι πελάτες χρησιμοποιούσαν προφυλακτικά, οι αστυνομικοί δεν χρησιμοποιούσαν. Επίσης

της έδιναν κάποια απώλειας βάρους για να μειώσουν τη όρεξή της, επειδή είχε την τάση να παχαίνει λόγω των μεγάλων ποσοτήτων αλκοόλ που καταλάωνε. Οι πελάτες ήταν, σχεδόν αποκλειστικά, Ταϊλανδοί και Καμποτζιανοί, ιδίως μεροκαματιάρηδες. Η πρόσφατη οικονομική άνθηση στην Τσίανγκ Μάι είχε τροφοδοτήσει την ανάπτυξη των κατασκευαστικών έργων, την κατασκευή καινούργιων δρόμων και λεωφόρων, την οικοδόμηση συγκροτημάτων γραφείων και σπιτιών και τσεσάρων πολυτελών ξενοδοχείων. Ως επί το πλείστον, με τον ίδιο τρόπο που οι γυναίκες μεταφέρονταν από τους δουλέμπορους του σεξ στην Τσίανγκ Μάι για να ικανοποιήσουν τις σεξουαλικές επιθυμίες των μεροκαματιάρηδων, πολλοί απ' αυτούς είχαν μεταφερθεί μέσω σωματεμπορικών δικτύων από τη Βιρμανία, το Λάος και την Καμπότζη και αναγκάζονταν να δουλέψουν εξαντλητικά στην οικοδομή για ελάχιστους μισθούς ή και απλήρωτοι. Οι ελάχιστοι μισθοί σήμαιναν επίσης ότι εάν ήθελαν να αγοράσουν σεξ, μπορούσαν να αντέξουν οικονομικά μόνο τις φθηνές τιμές των σκλάβων του σεξ.

Όταν συνάντησα την Πανάντα, ήταν στο πορνείο λίγο παραπάνω από ένα χρόνο. Τον πρώτο καιρό, σκεφτόταν να αυτοκτονήσει, αλλά δεν το έκανε γιατί, όσο εργαζόταν, η μαντάμ έστελνε κάθε μήνα 500 μπατ (12,5 δολάρια) στους γονείς της.

«Έχεις προσπαθήσει να δραπετεύσεις;» τη ρώτησα. «Υπάρχουν καταφύγια που μπορούν να σε βοηθήσουν».

«Προσπάθησα στην αρχή», απάντησε η Πανάντα, «αλλά ο μεσάζων που με έφερε εδώ με ανακάλυψε στο χωριό μου και είπε στους γονείς μου ότι δεν έχω ξεπληρώσει το χρέος μου. Οι γονείς μου είπαν πως ήταν καθήκον μου να το ξεπληρώσω».

«Πόσα χρωστάς;» ρώτησα.

Η Πανάντα δεν είχε ιδέα. Ο πρώτος μεσάζων την αγόρασε 8.000 μπατ (200 δολάρια), μετά την πούλησε σε άλλον μεσάζοντα. Ο δεύτερος μεσάζων την πούλησε σε πορνείο της Τσίανγκ Μάι, όπου της είπαν ότι έπρεπε να ξεπληρώσει ένα χρέος 35.000 μπατ (875 δολαρίων) για το κόστος της αγοράς της. Παρ' όλο που την κρατούσαν παρά τη θέλησή της, κάθε μήνα τη χρέωναν με 10.000 μπατ (250 δολάρια) για τροφή και

στέγνη· έπρεπε να κοιμάται με πενήντα άντρες τον μήνα για να τα αποπληρώσει όλα αυτά. Μόνο μετά τους πρώτους πενήντα άντρες τον μήνα άρχισε να μειώνει το χρέος της, πάνω στο οποίο έμπαινε αυθαίρετα μηνιαίος τόκος. Της παρακρατούσαν επίσης τα χρήματα που στέλνονταν στους γονείς της.

Η Πανάντα δεν κρατούσε κακία στους γονείς της που την πούλησαν στο πορνείο ή που την έστειλαν πίσω όταν δραπέτευσε. Ήταν καθήκον της να τους φροντίζει. Με γνήσια περηφάνια μου έδειξε ένα κολιέ από μικρές λευκές χάντρες στερεωμένες σ' ένα κρεμαστό κόσμημα στο σχήμα του άνθους του λωτού από ξύλο τικ, που το είχε φτιάξει η γιαγιά της για τη μητέρα της.

«Μια μέρα θα το δώσω στην κόρη μου», είπε.

Ύστερα από μία ώρα, η Πανάντα έδειξε το ρολόι και είπε πως ο χρόνος μας είχε τελειώσει. Υπήρχαν τόσο πολλά που ήθελα να ρωτήσω, αφού είχε χρειαστεί να κάνω πέντε επισκέψεις σε πορνεία πριν να βρω μια τόσο εύγλωττη, γενναία νεαρή κοπέλα που μπορούσε να μιλήσει αγγλικά. Είδα ότι η Πανάντα ήταν νευρική, έτσι την ευχαρίστησα για το κουράγιο της και τη ρώτησα αν ήθελε να της δώσω παραπάνω χρήματα.

«Δώστε τα στην Σίριπορν [τη μαντάμ]», είπε. «Έτσι κι αλλιώς θα τα πάρει».

Της είπα το όνομα και τη διεύθυνση ενός κοντινού καταφυγίου όπου θα μπορούσαν να τη βοηθήσουν. Πριν φύγω, τη ρώτησα πώς αισθάνθηκε που μου μίλησε.

«Αισθάνομαι ευγνώμων όταν μιλώ σε κάποιον για τη ζωή μου», απάντησε.

«Με την άδειά σου, θα ήθελα να μιλήσω σε περισσότερους ανθρώπους για τη ζωή σου».

Η Πανάντα ένωσε τα χέρια της μπροστά στο πρόσωπό της και έγειρε το κεφάλι της.

Βγαίνοντας από το πορνείο, αισθανόμουν την εικόνα του σκυφτού κεφαλιού της Πανάντα σαν λόγχη μέσα στο στήθος μου. Αυτό το ευγενικό και ευγνώμον παιδί το ρήμαζαν κτήνη και δεν μπορούσα να κάνω

τίποτε. Όσο της μιλούσα, οι ήχοι των κτηνωδιών αντηκούσαν από τα διπλανά δωμάτια. Ξέροντας ότι αμέσως μετά αυτοί οι ήχοι θα αντηκούσαν και από το δικό της δωμάτιο, οι φλέβες μου χτυπούσαν δυνατά απ' την οργή. Ήθελα τις κεφαλές εκείνων των αντρών σε μια πιατέλα. Ήθελα να υποστούν τη δεκαπλάσια βλάβη απ' αυτή που προκαλούσαν στην Πανάντα. Αν μπορούσα μόνο να σας πω το πραγματικό της όνομα, το νόημά του θα σας έσχιζε την καρδιά.

Εκείνη τη νύχτα μέθυσσα. Έπνιξα τον θυμό μου στη μια μπίρα μετά την άλλη, δεν μπορούσα να δω καλοσύνη στον κόσμο. Δεν υπήρχε δικαιοσύνη. Δεν υπήρχαν «ευγενικοί» άντρες. Αντί να προστατεύουν τα παιδιά, αυτοί οι παλιάνθρωποι γλεντούσαν πάνω τους μέρα-νύχτα. Στους τρεις μήνες που διαρκούσε μέχρι στιγμής το τρίτο ερευνητικό ταξίδι μου, το τίμημα για τα διαρκή συναπαντήματα με ανθρώπινα ερείπια ήταν βαρύ. Ένωθα άδειος, ο δρόμος προς τη δικαιοσύνη ήταν πολύ πιο περίπλοκος. Λαχταρούσα ένα γρήγορο αποφασιστικό χτύπημα, όχι τις σκουριασμένες ρόδες που κινούνται με μεγάλο κόπο προς ένα σκοπό. Επέστρεψα παραπατώντας στο ξενοδοχείο μου και έπεσα σαν άδειο σακί στο κρεβάτι. Έπεσα σε λήθαργο και μέσα απ' το σκότος ξεπηδούσαν όνειρα αιματηρής εκδίκησης.

Fiat justitia pereat mundus.

Απεδόθη Δικαιοσύνη, αλλά ο κόσμος πεθαίνει.

Φαντάσματα στον Μεκόνγκ

Όπως στην Ινδία, η Ταϊλάνδη φέρει την αμφίβολη διάκριση να είναι ο πρώτος προορισμός των δικών της σκλάβων. Άτομα που διακινούνται από τους σωματέμπορους μέσα στην υποπεριοχή του Μεκόνγκ στέλνονται μερικές φορές στη Βερμανία ή στο Λάος, αλλά η πλειονότητά τους μεταφέρεται στη Μαλαισία μέσω της πόλης Χάατ Γιάι, στον Νότο της Ταϊλάνδης, ή από πολυάριθμα θαλάσσια σημεία εισόδου μέσω του Ινδικού Ωκεανού ή του κόλπου της Ταϊλάνδης. Εκτός από τα δικά της θύματα, οι περισσότερες σκλάβες φτάνουν στην Ταϊλάνδη από τις γειτονικές

χώρες της υποπεριοχής του Μεκόνγκ. Όπως η Αλβανία, έτσι και η Ταϊλάνδη έχει διαπερατά χερσαία σύνορα με αρκετές ρημαγμένες από τον πόλεμο χώρες (Βιρμανία, Λάος και Καμπότζη). Η Κίνα βρίσκεται μόλις 200 χιλιόμετρα βόρεια, κατά μήκος του ποταμού Μεκόνγκ, και το Βιετνάμ δεν απέχει πάνω από δύο ημέρες με λεωφορείο. Οι βασικές διαδρομές εισόδου από αυτές τις γειτονικές χώρες είναι πάμπολλες. Ανάμεσα στη Βιρμανία και την Ταϊλάνδη υπάρχουν χερσαία περάσματα στο Μέε Σοντ, στο Μέε Χονγκ Σον, στο Μέε Σάι και στο Ρανόνγκ και ποτάμια περάσματα από τον Μεκόνγκ στο Μέε Σάι, στο Χρυσό Τρίγωνο και στο Τσίανγκ Σέεν. Ανάμεσα στο Λάος και την Ταϊλάνδη, υπάρχει ένα ποτάμιο πέρασμα μέσω του Μεκόνγκ από τη Βιεντιάνε, διασχίζοντας κατευθείαν τα σύνορα από τις ταϊλανδέζικες πόλεις Σι Τσίανγκ Μάι και Νονγκ Κάι, όπως και ένα ποτάμιο πέρασμα διασχίζοντας τον Μεκόνγκ στο Χρυσό Τρίγωνο, στο Μπουνγκ Καν, στο Νάκοον Πανόμ και στο Τσονγκ Μεκ. Χερσαία περάσματα υπάρχουν δυτικά του Τσίανγκ Καν, μετά την αλλαγή πορείας του Μεκόνγκ προς βορράν. Ανάμεσα στην Καμπότζη και την Ταϊλάνδη, υπάρχουν χερσαία περάσματα στο Αράνγια Πατέετ και στο Χατ Λεκ, καθώς και η είσοδος στον κόλπο της Ταϊλάνδης στο Ραγιόνγκ, στο Πατάγια και στο Σαμούτ Σάκον. Ανάμεσα στην Κίνα και στην Ταϊλάνδη, υπάρχει μια ποτάμια είσοδος από το Τσίανγκ Σέεν μέσω του Μεκόνγκ. Τέλος, χρησιμοποιούνται τα διεθνή αεροδρόμια της Μπανγκόκ και της Τσίανγκ Μάι για να διακινούν οι σωματέμποροι Ταϊλανδές στην Ευρώπη, την Αυστραλία⁽¹⁾ και τις ΗΠΑ.

Τα περισσότερα θύματα σωματεμπορίας από τη Βιρμανία εισέρχονται μέσω των βόρειων αγροτικών περιοχών, κάπου μέσα στο ημικύκλιο που αρχίζει δυτικά της Τσίανγκ Μάι και φτάνει μέχρι το σημείο ελέγχου του Χούαϊ Κον Ναμ Νγκεν με το Λάος. Στον Βορρά οι σωματέμποροι μεταφέρουν επίσης αμέτρητες Λαοτινές. Από μια βάση στην Τσίανγκ Ράι, νοίκιασα αυτοκίνητο και διερεύνησα επί δύο ημέρες αυτά τα πυκνοδασωμένα, ορεινά σύνορα για να καταλάβω πώς ακριβώς γίνεται η διακίνηση των σκλάβων μέσω της υποπεριοχής του Μεκόνγκ.

Οι δρόμοι της Ταϊλάνδης διασχίζονται εύκολα όπως κάθε λεωφόρος στη Δύση και το τοπίο είναι εξίσου γραφικό. Καπνοχώραφα, φυτείες

με μπανάνες και ανανάδες, ορυζώνες και χωράφια με παπαρούνες γεμίζουν την ύπαιθρο και κύματα από καταπράσινα βουνά κορυφώνονται προς τον ουρανό. Περίπου 65 χλμ. βορείως της Τσίανγκ Ράι (5 χλμ. βορείως ενός γιγαντιαίου καταστήματος της Tesco-Kentucky Fried Chicken) έφτασα στην πόλη Μέε Σάι, το μεγαλύτερο επίσημο σημείο περάσματος από την Ταϊλάνδη στη Βιρμανία. Κατά μήκος του δρόμου υπήρχαν πολλά σημεία ελέγχου της αστυνομίας, αλλά δεν με σταμάτησαν σε κανένα. Οι δουλέμποροι γνωρίζουν ότι η αστυνομία σπανίως σταματά αυτοκίνητα και όταν το κάνει, ένα λάδωμα 1.000 μπατ (25 δολάρια) για τον κάθε αστυνομικό είναι αρκετό για να περάσουν.

Η Μέε Σάι συνδέεται μέσω μιας μεγάλου μήκους Γέφυρας Φιλίας, πάνω από μια στενή λωρίδα του ποταμού, με τη βιρμανέζικη πόλη Τατσιλέκ. Χιλιάδες άνθρωποι διέσχιζαν καθημερινά τη γέφυρα πληρώνοντας 20 μπατ (0,5 δολάρια). Θεωρητικά, έπαιρναν μια ημερήσια βίζα και υποτίθεται ότι θα επέστρεφαν, αλλά ουδείς ελέγχθηκε ποτέ. Ήταν πασιγνωστο ότι πολλοί Βιρμανοί μετανάστες συναντούσαν στη Μέε Σάι έναν ντόπιο μεσάζοντα, που υποσχόταν αμειβόμενη εργασία στα εργοστάσια της Τσίανγκ Μάι ή της Μπανγκκόκ, αλλά τους οδηγούσε στα πορνεία ή στα κάτεργα. Όπως στην Ινδία και το Νεπάλ, τα ανοιχτά σύνορα μεταξύ Ταϊλάνδης και Βιρμανίας έπαιζαν κρίσιμο ρόλο στη ζωή αμέτρητων μεροκαματιάρηδων και εμπόρων. Δυστυχώς ήταν επίσης ένας εύκολος δρόμος για το σωματεμπόριο. Ακόμη κι αν ήταν κλειστή η γέφυρα, η στενή λωρίδα του ποταμού που χωρίζει την Ταϊλάνδη από τη Βιρμανία κοντά στο Μέε Σάι θα μπορούσε να τη διασχίσει κανείς με ευκολία. Περπάτησα ένα χιλιόμετρο κατά μήκος του ποταμού και στις δύο κατευθύνσεις από τη Γέφυρα Φιλίας και υπήρχαν διάφορα σημεία που το νερό έφτανε μέχρι τον αστράγαλο και το πλάτος του ποταμού ήταν μικρότερο από πενήντα πόδια. Πέρα από το ποτάμι, τα σύνορα εκτείνονται μέσα στο πυκνό δάσος και σε λοφοσειρές που θα ήταν αδύνατον να φυλαχθούν. Αρκετά θύματα σωματεμπορίας μου είπαν ότι διέσχισαν τα σύνορα μέσω του δάσους με τα πόδια, περνώντας από τη Βιρμανία στο Μέε Σάι.

Ανατολικά της Μέε Σάι, σε όχι μεγάλη απόσταση, βρίσκεται το

Χρυσό Τρίγωνο, το οποίο επισκέφθηκα. Οι χώρες Βιρμανία, Ταϊλάνδη και Λάος συναντιούνται κατά μήκος του ποταμού Μεκόνγκ. Ένας μεγαλοπρεπής, χρυσός Βούδας ύψους σαράντα ποδιών ίσταται πάνω από αυτή τη διασταύρωση των χωρών. Δεν διέσχισα το ποτάμι προς το Λάος ή τη Βιρμανία, αλλά οι ντόπιοι μου είπαν ότι οι δουλέμποροι το διέσχιζαν συνεχώς. Παρομοίως, ελαφρώς νοτιοδυτικότερα του Χρυσού Τριγώνου, στην πόλη Τσίανγκ Σέεν, έδεναν μεγάλα φορτηγά πλοία από την Κίνα για να φορτώσουν και να ξεφορτώσουν προϊόντα, ανάμεσά τους και Κινέζους και Κινέζες που οι σωματέμποροι τις μετέφεραν μέσα στα κύπη των πλοίων, τα οποία έπαιρναν στην επιστροφή φορτία ανδρών και γυναικών με προορισμό την Κίνα. Αρκετές Κινέζες που μεταφέρθηκαν από σωματέμπορους στην Ταϊλάνδη μέσω της Τσίανγκ Σέεν μου είπαν ότι ταξίδεψαν στην Τσίανγκ Μάι και στην Μπανγκόκ με λεωφορείο, κρυμμένες στον χώρο των αποσκευών.

Από τη Μέε Σάι, οδήγησα νότια στη λεωφόρο 110, μετά δυτικά στη λεωφόρο 1234, και έφτασα στις λοφώδεις φυτείες τσαγιού κοντά στην πόλη Ντόι Μέσαλονγκ, δύο χιλιόμετρα από τα σύνορα της Βιρμανίας. Ουδείς από όσους είχα μιλήσει στην Ταϊλάνδη είχε αναφερθεί σ' αυτή τη βορειοδυτική γωνιά ως διαδρομή του σωματεμπορίου, αλλά φαινόταν λογικό να εξετάσω το σημείο αυτό, καθώς υπήρχαν λιγότερα σημεία ελέγχου της αστυνομίας ανάμεσα στην Ντόι Μέσαλονγκ και στην Τσίανγκ Μάι απ' ό,τι από τη Μέε Σάι. Λίγα χιλιόμετρα νοτίως της Ντόι Μέσαλονγκ, έστριψα δυτικά και οδήγησα όσο πιο μακριά μπορούσα πάνω σ' έναν σκονισμένο δρόμο μέχρι το τέλος του. Κατασκόπευσα ένα χωριό στους πρόποδες κάποιου λόφου και περπάτησα προς αυτό. Καθώς πλησίαζα, παιδιά έτρεξαν σ' ένα λασπερό μονοπάτι και με χαιρέτησαν με γελάκια και κινήσεις των χεριών, επαναλαμβάνοντας τραγουδιστά «Γκουντμπάι! Χελόου!». Πλησίασα έναν ηλικιωμένο που κάπνιζε πίπα, έδειξα την Ένωση της Μιανμάρ στον χάρτη μου και ρώτησα αν θα μπορούσε να με οδηγήσει στα σύνορα. Έναντι 100 μπατ (2,5 δολαρίων) με έστειλε με έναν έφηβο. Ακολούθησα το αγόρι μέχρι έναν λόφο, διασχίζοντας ένα πυκνό δασάκι, όχι πάνω από είκοσι λεπτά, μέχρι που φτάσαμε σε ένα μικρό ποτάμι. Το μόνο πέρασμα ήταν μια στενή

γέφυρα από μπαμπού. Το αγόρι πήρε τον χάρτη μου, έδειξε τη Μιαν-μάρ και μετά τη γέφυρα.

Διάλεξα ένα σημείο κάτω από τα δέντρα, λίγα μέτρα από τη γέφυρα, και κάθισα εκεί δυο ώρες για να δω αν θα περνούσε κανείς. Σ' αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα, οχτώ άνθρωποι πέρασαν από τη Βιρμανία στην Ταϊλάνδη και κανένας από την Ταϊλάνδη στη Βιρμανία. Η πρώτη ομάδα αποτελούνταν από δύο άντρες και τέσσερις γυναίκες που φαίνονταν πολύ νεότερες από τους άντρες. Διέσχισαν τη γέφυρα και συνέχισαν πάνω στο μονοπάτι βαδίζοντας προς το χωριό. Η δεύτερη ομάδα ήταν ένα ζευγάρι γύρω στα είκοσι.

Όταν επέστρεψα στο χωριό, ο άντρας που με έστειλε με τον έφηβο στα σύνορα μιλούσε με τους δύο άντρες που είχαν περάσει τη γέφυρα. Δεν είδα τις τέσσερις γυναίκες που ήταν μαζί τους. Δεν υπήρχε τρόπος να μάθω εάν εκείνες οι γυναίκες ήταν επισκέπτριες του σαββατοκύριακου, νόμιμες μετανάστριες ή θύματα σωματεμπορίας, αλλά το γεγονός ότι είδα οχτώ ανθρώπους να περνούν από τη Βιρμανία στην Ταϊλάνδη σε διάστημα δύο ωρών φανέρωνε την υψηλή συχνότητα της κίνησης σε ένα τυχαίο πέρασμα για το οποίο ουδείς είχε πει ότι είναι διάδρομος σωματεμπορίου. Ακόμη κι αν οι μετανάστες περνούσαν τα

Το χωριό των Ανκάν, στη Βιρμανία, κοντά στα σύνορα της Ταϊλάνδης, που επισκέφθηκα μαζί με τον Πινγκ.

σύνορα με τη θέλησή τους, πλην όμως παράνομα, αν ήταν πολίτες της Βιρμανίας, ήταν αόρατοι και απροστάτευτοι στην Ταϊλάνδη και έτοιμοι για εκμετάλλευση τύπου δουλείας.

Ύστερα από δύο ημέρες, κατά τις οποίες περιηγήθηκα σε εννέα σημεία κατά μήκος των συνόρων της Ταϊλάνδης, της Βιρμανίας και του Λάος, κανόνισα με έναν σωματώδη οδηγό, ονόματι Πινγκ, να με βοηθήσει να επιστρέψω στο Λόφο Μέσαλονγκ και να με οδηγήσει πεζή σε χωριά της βιρμανέζικης πλευράς. Ο Πινγκ και εγώ κάναμε κοπαστική πεζοπορία δύο ημερών μέσα από πυκνά τροπικά δάση, ανοίγοντας δρόμο μέσα από τους θάμνους με γιγαντιαίες ματσέτες. Επισκεφθήκαμε τρία χωριά των Άγκάν, μιας φυλής των λόφων, στη Βιρμανία, και περάσαμε μια άγρυπνη νύχτα στο πάτωμα μιας καλύβας, με τα σκυλιά να γαβγίζουν ασταμάτητα από το σούρουπο μέχρι την αυγή. Ο Πινγκ γνώριζε τους χωριάτες της περιοχής ως οδηγός τουριστών και μετέφρασε αρκετές συνομιλίες με τους ντόπιους. Με τη βοήθειά του, έμαθα ότι οι Βιρμανοί περνούσαν τακτικά τα σύνορα προς την Ταϊλάνδη αναζητώντας δουλειά. Για μια αμοιβή ίση με 5-10 δολάρια ανά άτομο, ένας μεσάζων κανόνιζε το ταξίδι μέσω των συνόρων και τη σύνδεση με κάποιον άλλο μεσάζοντα στην Τσίανγκ Μάι, που θα διευκόλυνε τους άνδρες και τις γυναίκες από τη Βιρμανία να βρουν δουλειά στη συγκομιδή του τσαγιού, ως μοδίστρες, ως σερβιτόρες, ως εργάτριες σε εργοστάσια ή ως οικοδόμοι, όσον αφορά τους άντρες, μεταξύ άλλων. Ορισμένοι και ορισμένες από τους κατοίκους του χωριού είχαν μείνει πολλά χρόνια στην Ταϊλάνδη πριν επιστρέψουν στο χωριό, όχι επειδή δούλευαν ως μισθωτοί/ές, αλλά επειδή οι μεσάζοντες της Τσίανγκ Μάι δεν πήγαν να τους βρουν και αναζητώντας δουλειά τους εκμεταλλεύονταν εγκληματίες που τους ανάγκαζαν να δουλεύουν σε εργοστάσια και στην πορνεία επί μήνες ή χρόνια χωρίς αμοιβή. Σε άλλες περιπτώσεις, οι δουλειές που τους είχαν υποσχεθεί αποδείχθηκαν εντελώς διαφορετικές απ' αυτές που περίμεναν οι εργάτες. Οι μισθοί δεν καταβάλλονταν, οι συνθήκες ήταν επικίνδυνες και οι γυναίκες αναγκάζονταν να δουλέψουν ως πόρνες. Όλοι οι κάτοικοι του χωριού των Άγκάν που συνάντησα γνώριζαν τους κινδύνους της μετανάστευσης

στην Ταϊλάνδη μαζί με τους μεσάζοντες, αλλά μετανάστευαν γιατί ήταν απελπισμένοι λόγω των οικονομικών συνθηκών. Ελάχιστοι μετανάστευσαν χωρίς τη μεσολάβηση κάποιου μεσάζοντα και ουδείς ανέφερε ότι ήξερε κάποιον που να είχε αναγκαστεί να περάσει τα σύνορα.

Δεν κατόρθωσα να εξερευνήσω τα σύνορα Ταϊλάνδης-Καμπότζης ή Ταϊλάνδης-Μαλαισίας σε κανένα από τα ταξίδια μου στην Ταϊλάνδη. Ωστόσο, με τη βοήθεια της Μίμι και του Κέντρου Νέα Ζωή, συνάντησα μια στωική νεαρή κυρία που μου αφηγήθηκε το πέρασμα από την Ταϊλάνδη στη Μαλαισία, αφήγηση που με εντυπωσίασε γιατί η τόλμη και η βελτίωση των μεθόδων που χρησιμοποιούσαν τα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος ανταγωνίζονταν τα πιο εξελιγμένα δίκτυα της Ανατολικής Ευρώπης. Το όνομα της γυναίκας ήταν Λίζου και οι σωματέμποροι της μετέφεραν τεράστια φορτία σκλάβων, χρησιμοποιώντας απλώς ένα λεωφορείο, μια οργάνωση-βιτρίνα και ελάχιστες δωροδοκίες.

Όταν συναντηθήκαμε, στο Κέντρο Νέα Ζωή της Τσιάνγκ Ράι, η Λίζου ήταν είκοσι δύο ετών. Μικροκαμωμένη, με μια πληγή στο κεφάλι και μαυρισμένα μπροστινά δόντια, έκλινε το κεφάλι της όταν τη χαιρέτησα. Όσο αφηγούνταν την ιστορία της, πίεζε ένα μικρό κόκκινο μαξιλάρι μέχρι που οι αρθρώσεις της άσπρισαν:

Είμαι από το χωριό Παλάνγκ, της περιφέρειας Τσιάνγκ Ράι. Ανήκω στη φυλή Μιεν που κατοικεί στους λόφους. Τον Ιούνιο του 2004, ήρθε στο χωριό μας μια γυναίκα. Το όνομά της ήταν Ντάου, αλλά άλλαζε συχνά ονόματα, και αργότερα τη έλεγαν Ντέουν. Ήταν καλοντυμένη και μου είπε ότι οι «άνθρωποι της φυλής των λόφων είναι βλάκες και χρειάζονται βοήθεια για να βρουν δουλειά». Μου είπε ότι μπορούσε να μου βρει δουλειά καθαρίστριας στη Σιγκαπούρη, αλλά της απάντησα ότι δεν θα πήγαινα. Επέστρεψε αρκετές φορές και έλεγε ότι η δουλειά δεν ήταν σκληρή και ότι θα έπαιρνα πολλά χρήματα. Είπε: «Ό,τι θέλεις για το σπίτι σου θα μπορείς να το αγοράσεις, ψυγείο, γεννήτρια, οτιδήποτε». Πολλά κορίτσια από το χωριό μου είχαν πάει για δουλειά στο εξωτερικό. Όσα γύρισαν έλεγαν ότι δούλεψαν σε καλές δουλειές σε εστιατόρια και

έβγαλαν αρκετά χρήματα. Τελικά, σκέφτηκα, ας πάω για μερικούς μήνες να πάρω έναν καλό μισθό.

Πήρα μαζί με την Ντάου το λεωφορείο από την Τσίανγκ Ράι για την Μπανγκόκ. Στην Μπανγκόκ, πήραμε ένα διώροφο εκδρομικό λεωφορείο, μαζί με άλλα τριάντα πέντε κορίτσια, για τη Χάατ Γιάι. Στο λεωφορείο ήταν και δύο άντρες. Ο ένας ήταν ο ιδιοκτήτης του εκδρομικού, ο άλλος ήταν ο οδηγός. Όλοι οι άλλοι επιβάτες ήταν γυναίκες. Και η Ντάου ήρθε μαζί μας. Οι περισσότερες κοπέλες ήταν πιο νέες από μένα. Κάθε λίγες ώρες, το λεωφορείο σταματούσε και οι άντρες μας έφερναν τροφή. Δεν μιλούσαμε πολύ, αλλά η διπλανή μου μου είπε ότι πήγαινε να δουλέψει ως καθαρίστρια.

Στη Χάατ Γιάι σταματήσαμε για τη νύχτα και κοιμηθήκαμε μέσα στο λεωφορείο. Υπήρχε μόνο μία τουαλέτα και ένα ντους στο κάτω μέρος του λεωφορείου, που έπρεπε να τα μοιραστήσουμε. Το επόμενο πρωί ξεκινήσαμε ένα ταξίδι δύο ημερών προς τη Σιγκαπούρη. Στα σύνορα, μας σταμάτησε η αστυνομία, αλλά ο οδηγός πλήρωσε 1.000 μπατ [25 δολάρια] για κάθε επιβάτισσα και περάσαμε τα σύνορα.

Όταν φτάσαμε στη Σιγκαπούρη, σταματήσαμε σε ένα σταθμό λεωφορείων. Μας περίμεναν δύο φορτηγάκια. Πήγαμε στην πόλη μ' αυτά τα φορτηγά και μας άφησαν σε ξενοδοχεία. Εμένα, μαζί με άλλες πέντε, με στείλανε σε ένα ξενοδοχείο και μας κλείδωσαν σε δυο δωμάτια. Τότε η Ντάου μας έδωσε πολύ κοντές φούστες και μπλουζάκια χωρίς μανίκια και μας είπε ότι δεν μπορούσαμε να φορέσουμε εσώρουχα. Είπε ότι θα έπρεπε να κάνουμε σεξ με πελάτες κάθε νύχτα. Της είπα: «Δεν θέλω να κάνω αυτή τη δουλειά. Ήρθα για να δουλέψω καθαρίστρια», αλλά η Ντάου είπε πως αν δεν δουλεύαμε κάνοντας σεξ, δεν θα μας έδιναν τροφή.

Είπα στις άλλες κοπέλες ότι πρέπει να το σκάσουμε, αλλά ήμαστε κλειδωμένες για δύο ημέρες χωρίς τροφή. Την τρίτη νύχτα, ένας άντρας είπε ότι θα τρώγαμε, εάν δουλεύαμε. Συμφωνήσαμε.

Δύο Ταϊλανδοί, άντρας και γυναίκα, μας πήγανε πεντακόσια

μέτρα μακριά από το ξενοδοχείο, μέσα στο δάσος. Δεν υπήρχε φως και βλέπαμε με δυσκολία. Η γυναίκα κατέβασε το παντελόνι του άντρα και μας έδειξε πώς να τοποθετούμε το προφυλακτικό. Μας έδειξε πώς να προκαλούμε σύση με το χέρι μας. Μας έδειξε έξι δωμάτια με τούβλινους τοίχους. Το καθένα απ' αυτά είχε μια κουρτίνα μπροστά, δεν είχε οροφή και είχε ένα ράντσο με πλαστικό σεντόνι. Είπε ότι πρέπει να στεκόμαστε στο άνοιγμα αυτών των δωματίων και ότι οι άντρες θα έρχονταν από τις οχτώ το βράδυ μέχρι τις δύο το πρωί.

Κάθε βράδυ, άντρες από το ξενοδοχείο έρχονταν στο δάσος. Κάθε ένας πλήρωνε είκοσι δολάρια Σιγκαπούρης για σεξ διάρκειας είκοσι λεπτών. Όταν τέλειωναν, υπήρχε μια ουρά από άντρες που περίμεναν να είναι οι επόμενοι. Ύστερα από κάθε πελάτη, έπρεπε να βάζουμε το χρησιμοποιημένο προφυλακτικό στο πλαστικό σεντόνι. Επίσης έπρεπε να καθαρίζουμε το πέος του άντρα και να καθαρίζομαστε για τον επόμενο πελάτη. Δεν υπήρχε νερό, έτσι χρησιμοποιούσαμε χαρτομάντιλα, τα οποία ρίχναμε επίσης πάνω στο πλαστικό σεντόνι. Στο τέλος της νύχτας, οι ιδιοκτήτες έριχναν τα πλαστικά σεντόνια μέσα σε έναν κάδο σκουπιδιών.

Οι πελάτες ήταν Μαλαισιανοί, Ταϊλανδοί, Κινέζοι, Άραβες και λίγοι Δυτικοί. Δεν ξέρω για πόσο καιρό έμεινα σ' αυτό το ξενοδοχείο. Μια μέρα ένας πελάτης με βοήθησε να δραπετεύσω.

Σ' αυτό το σημείο η Λίζου άρχισε να τρέμει. Πετάχτηκε πάνω με τα μάτια υγρά. Λίγα δάκρυα έτρεξαν, δεν μπόρεσε να τα συγκρατήσει κι έπεσαν κάτω. Δεν μπορούσε να μιλήσει άλλο. Αφού συνήλθε, πίνοντας ένα φλυτζάνι τσάι είπε:

Θα ήθελα να μπορούσα να κάνω μια διαφήμιση στην τηλεόραση και να πω σε όλους τι συμβαίνει στα θύματα της σωματεμπορίας. Θα ήθελα να μπορούσα να βοηθήσω τους φτωχούς ανθρώπους να βελτιώσουν τη ζωή τους, για να μην τους μεταχειρίζονται μ' αυτό τον τρόπο.

Ένας καλός αστυνομικός

Λίγο καιρό μετά τη συνάντησή μου με τη Λίζου, έμαθα ότι υπήρχε ένας άνθρωπος στην Ταϊλάνδη, του οποίου η μοναδική δουλειά ήταν να εμποδίζει τη θυματοποίηση των γυναικών σαν αυτήν. Δεν μου φαινόταν ότι έκανε πολύ καλή δουλειά, γι' αυτό έκλεισα ένα ραντεβού μαζί του. Μετέφερα μια αίσθηση αγανάκτησης στη συνάντησή μας, αλλά εντός ολίγου αντιλήφθηκα ότι ήταν ένας αφοσιωμένος και έξυπνος αξιωματικός, που μπορούσε να μου μεταδώσει πολλές βαθιές γνώσεις.

Ο αντισυνταγματάρχης της αστυνομίας Σουτοάι Τοινταβανί είχε τελειώσει ένα γεύμα με ζυμαρικά, όταν μπήκα στο γραφείο του. Ήταν ο πρώτος αναπληρωτής επόπτης της μονάδας σωματεμπορίας της αστυνομίας, η οποία σχηματίστηκε τον Ιούλιο του 2005 ως υποσύνολο του Τμήματος Εγκλημάτων κατά Παιδιών, Νέων και Καταπίεσης των Γυναικών. Ο αντισυνταγματάρχης Τοινταβανί μου εξήγησε με περηφάνια ότι η μονάδα της αστυνομίας κατά της σωματεμπορίας είχε 340 αξιωματικούς. Ήταν μικρός αριθμός για μια χώρα 62 εκατομμυρίων, αλλά έλπιζε ότι, με την κατάλληλη χρηματοδότηση, θα αυξανόταν. Παρ' όλο που αυτή η αστυνομική μονάδα είχε συγκροτηθεί με βασιλικό διάταγμα, δεν είχε ακόμη χρηματοδοτηθεί, όπως ακριβώς το τμήμα σωματεμπορίας της αστυνομίας στο Νεπάλ. Έτσι δεν είχε υπολογιστές, οχήματα και τον μηχανισμό παρακολούθησης που χρειαζόταν για να ερευνά αποτελεσματικά τα εγκλήματα σωματεμπορίας.

Η αστυνομική δύναμη κατά της σωματεμπορίας δημιουργήθηκε, είπε ο αντισυνταγματάρχης Τοινταβανί, επειδή οι «περισσότεροι αξιωματικοί δεν είναι εξοικειωμένοι με τη σωματεμπορία ή δεν βλέπουν αυτές τις περιπτώσεις ως δρόμο για προαγωγές, σε αντίθεση με τις ανθρωποκτονίες ή τα ναρκωτικά». Πίεσα τον αντισυνταγματάρχη βάσει των συνεντεύξεων που είχα πάρει από πολλές σκλάβες και βεβαίωνα ότι οι αστυνομικοί ήταν μεταξύ των βασικών πελατών, ότι δωροδοκούσαν για να επιτρέπουν στα πορνεία να λειτουργούν και ότι μερικές φορές επέστρεφαν τις σκλάβες που δραπετεύαν στα πορνεία.

«Έχουμε κάποιες δυσκολίες με όλα αυτά», παραδέχθηκε ο Τοιντα-

βανίτ. «Οι μισθοί των αξιωματικών της αστυνομίας δεν είναι πολύ υψηλοί και δωροδοκούνται. Επίσης έχω πληροφορηθεί ότι κάποιοι αξιωματικοί έχουν γίνει σωματέμποροι».

«Ας είμαστε σαφείς», συνέχισα. «Η πορνεία είναι παράνομη στην Ταϊλάνδη;»

«Ναι».

«Όμως, όπου και να πάω, με διπλωρώνουν για να αγοράσω σεξ».

«Θα ήμουν ψεύτης εάν έλεγα ότι δεν έχουμε πορνεία στην Ταϊλάνδη», απάντησε ο Τσινταβανίτ.

«Εάν είναι παράνομη, γιατί η αστυνομία δεν κλείνει τα νυχτερινά κέντρα και τα πορνεία;»

«Δεχόμαστε το γεγονός ότι η πορνεία υπάρχει», είπε. «Δεν θέλουμε να καταπατήσουμε τα πολιτικά δικαιώματα. Η κυβέρνηση ενδιαφέρεται κυρίως να μην αποτελεί η πορνεία μακροχρόνιο επάγγελμα, επειδή αυτό οδηγεί στην εξάπλωση του ιού του AIDS και σε άλλα εγκλήματα. Στη χώρα μας, η μετάδοση του AIDS από τις πόρνες είναι μεγάλο πρόβλημα».

«Τι λέτε για τις νεαρές κοπέλες που αναγκάζονται να γίνουν πόρνες;»

«Αυτό δεν θα έπρεπε να συμβαίνει. Αλλά έχω γνωρίσει πολλά θύματα που δεν αντιλαμβάνονται ότι τα εκμεταλλεύονται, ότι ο μαστροπός παίρνει όλα τα χρήματα, και αισθάνονται ευγνωμοσύνη για τα λίγα που τους αφήνει... αυτό με ενοχλεί πολύ».

«Συνάντησα πολλές πόρνες που δεν είναι θύματα σωματεμπορίας, αλλά πρίζονται από τους γονείς τους να προσφέρουν εισόδημα στην οικογένεια».

«Ναι, κι αυτό υπάρχει. Πολλά κορίτσια απ' τις φυλές των λόφων επιστρέφουν από την Μπανγκόκ με χρήματα και ακριβά ρούχα. Οι άλλοι γονείς το βλέπουν και θα ήθελαν και οι κόρες τους να έχουν την ίδια τύχη».

Στη δώρη συνομιλία μας, ο συνταγματάρχης Τσινταβανίτ με διαβεβαίωσε ότι το μεγαλύτερο μέρος του σωματεμπορίου στην υποπεριοχή του Μεκόνγκ διεξαγόταν από άτομα και όχι από ομάδες του οργανω-

μένου εγκλήματος. Ωστόσο, είχε αρχίσει να αναμειγνύεται όλο και περισσότερο το οργανωμένο έγκλημα. Οι πιο αποτελεσματικά οργανωμένες ομάδες σωματεμπορίας στην Ασία ήταν οι ομάδες της γιακούζα, της ιαπωνικής μαφίας, οι οποίες έκαναν εμπόριο ανθρώπων και από τις έξι χώρες της υποπεριοχής του Μεκόνγκ επί είκοσι χρόνια τουλάχιστον. Άλλες οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που λειτουργούν στην Ταϊλάνδη είναι οι κινεζικές, οι ρωσικές και οι βερμανικές. Ο συνταγματάρχης Τσινταβανίτ εξήγησε ότι οι ταϊλανδέζικες ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος συνεργάζονται με τα ξένα συνδικάτα του εγκλήματος στον τομέα της σωματεμπορίας προς την Ταϊλάνδη και από την Ταϊλάνδη προς άλλες χώρες. Είπε ότι αυτά τα συνδικάτα έχουν αντιπροσώπους τους σε όλα τα βασικά σημεία εισόδου στη χώρα, οι οποίοι παραδίδουν τα θύματα σε Ταϊλανδούς αντιπροσώπους, οι οποίοι διευκολύνουν τη διέλευση προς τους τελικούς προορισμούς σταθμεύοντας στο ενδιαμέσο σε κανονισμένες εκ των προτέρων γιάφκες. Σύμφωνα με τον συνταγματάρχη, στην ταϊλανδέζικη βιομηχανία του σεξ υπάρχουν εκατοντάδες θύματα σωματεμπορίας από τη Ρωσία και άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και ακόμη περισσότερες Ταϊλανδές γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης στη Ρωσία και στην Ανατολική Ευρώπη. Ανέφερε επίσης ότι οι νιγηριανές μαφίες είχαν γίνει ιδιαίτερα δραστήριες, όπως εξάλλου είχα διαπιστώσει ο ίδιος προσωπικά.

Εκτός από το σωματεμπόριο για καταναγκαστική πορνεία, ο συνταγματάρχης Τσινταβανίτ και οι συνάδελφοί του περιέγραψαν αρκετές άλλες μορφές σωματεμπορίου και δουλείας σε όλη την Ανατολική Ασία. Παιδιά από αρκετές χώρες της υποπεριοχής του Μεκόνγκ διακινούνταν από τα δίκτυα σωματεμπορίας στην Καμπότζη προς εκμετάλλευση στη διογκούμενη αγορά παιδοφιλίας της Πνομ Πενκ, πρωτεύουσας της Καμπότζης. Παιδιά από την Καμπότζη μεταφέρονταν στην Ταϊλάνδη και αναγκάζονταν να επαιτούν στην Μπανγκόκ και στην Τσίανγκ Μάι. Άντρες, γυναίκες και παιδιά από όλη την περιοχή μεταφέρονταν στην Ταϊλάνδη και αναγκάζονταν να δουλέψουν στα κάτεργα και στα εργοστάσια που παρήγαν τα πάντα, από σκόνη κάρι μέχρι πλαστικά παιχνίδια. Στο Βιετνάμ, γυναίκες των φυλών των λόφων πωλούνταν, εν

είδει δωροδοκίας, στην Κίνα έναντι του ευτελούς ποσού των 150 δολαρίων. Το καλοκαίρι του 2000, έγινα μάρτυρας από πρώτο χέρι τέτοιων πωλήσεων στη Σάπα, βουκολική ορεινή πολιχνη στο βορειοδυτικό Βιετνάμ. Κάθε Σάββατο, η φυλή των Μαύρων Χμονγκ κατέβαινε από τα παρακείμενα βουνά στην πόλη για το *cho tinh* (την «αγορά του έρωτα»). Νεαροί άντρες Χμονγκ πρότειναν νεαρές κοπέες για γάμο, αλλά εάν κάποιες δεν τις επέλεγαν μέχρι την ηλικία των δεκαεννιά ή είκοσι, θεωρούνταν πολύ μεγάλης ηλικίας για γάμο. Αντί να τις κρατήσουν στο σπίτι ως στιγματισμένες γεροντοκόρες, κάποιοι γονείς πουλούσαν τις κοπέλες σε μεσάζοντες αυτής της αγοράς. Οι μεσάζοντες έπαιρναν τις κοπέλες πέρα από τα βουνά, στην Κίνα, όπου τις πουλούσαν στη βιομηχανία του σεξ της Σαγκάης ή τις υπόσχονταν ως νύφες σε Κινέζους.⁽²⁾ Οι Βιετναμέζες διοχετεύονταν επίσης στην Ταϊβάν και στη Νότια Κορέα για να παντρευτούν με το ζόρι ντόπιους.

Η τελευταία μορφή σωματεμπορίας που ανέφερε ο συνταγματάρχης Τσινταβανί ήταν αυτή που θεωρούσε πιο βίαιη. «Η σωματεμπορία για αναγκαστική εργασία στην αλιεία είναι η πιο βίαιη», είπε.

Υπάρχουν πολλά αγόρια από την Καμπότζη που τα μεταφέρουν οι σωματέμποροι στην Αράνγια Πατέετ με λεωφορείο. Από εκεί, ένας Ταϊλανδός μεσάζων τα πηγαίνει στην πόλη Σαμούτ Σάκον, στην ακτή, νότια της Μπανγκόκ. Τα αγόρια επιβιβάζονται στα αλιευτικά, όπου αναγκάζονται να ψαρεύουν είκοσι ώρες την ημέρα, επί πολλούς μήνες. Οι καπετάνιοι αναγκάζουν τα παιδιά να παίρνουν αμφεταμίνες για να μπορούν να δουλεύουν ασταμάτητα. Άλλα πλοία έρχονται από την ακτή και παίρνουν τα ψάρια, τα αγόρια όμως μένουν πάνω στο πλοίο.

Ρώτησα τον συνταγματάρχη τι συμβαίνει στους σκλάβους της αλιείας στο τέλος της σεζόν. Είπε ότι πολλά παιδιά τα σκοτώνουν και τα πετούν στη θάλασσα. Το φαινόμενο αυτό γίνεται όλο και πιο συνηθισμένο σε όλη την Ανατολική και Νότια Ασία, ακόμη και στην Ανατολική Ευρώπη και στην Αφρική. Αγόρια από την Ουκρανία μεταφέρονται

από σωματέμπορους για αναγκαστική εργασία στα ρωσικά αλιευτικά της Μαύρης Θάλασσας και νεαρά αγόρια στην Γκάνα αναγκάζονται να δουλέψουν στις θανάσιμες αλιευτικές επιχειρήσεις της λίμνης Βόλτα. Αμέτρητες ζωές χάνονται στο τέλος των αλιευτικών εργασιών, έτσι τα κέρδη για τους χονδρεμπόρους διατηρούνται υψηλά και οι τιμές για τις χώρες που υπερκαταναλώνουν ψάρια διατηρούνται χαμηλές. Εκτός από την αλιεία, τακτικές καταναγκαστικής εργασίας χρησιμοποιούνται σε όλο το μήκος της αλυσίδας προσφοράς, από την επεξεργασία μέχρι τη συσκευασία των θαλασσινών που διανέμονται σε όλη τη Δύση, κυρίως στις αγορές γαρίδας, αξίας 1,5 δισεκατομμυρίου δολαρίων, του Μπαγκλαντές και της Ταϊλάνδης.

Οι άνθρωποι στους λόφους

Οι στερημένες από δικαιώματα μειονότητες της Ταϊλάνδης αποτελούν για τους εγκληματίες τεράστια δεξαμενή δυνητικών σκλάβων. Πάνω από ένα εκατομμύριο άνθρωποι που κατοικούν στους λόφους, όπως η Λίζου και η Πανάντα, είναι φτωχότεροι, λιγότερο μορφωμένοι και έχουν λιγότερα δικαιώματα από τους υπόλοιπους Ταϊλανδούς πολίτες. Όπως οι οριζόντιες ανισότητες στο Νεπάλ, οι οποίες άφησαν εκατομμύρια ανθρώπους της δυτικής περιοχής της χώρας στο περιθώριο και δημιούργησαν τις συνθήκες για την εξέγερση των Μαιοϊκών, έτσι και στην Ταϊλάνδη υπάρχει η «κάθετη ανισότητα» (όρος του συγγραφέα), όπου ο αγροτικός Βορράς είναι πολύ πιο φτωχός από τις κεντρικές και νότιες περιοχές όπου ανθούν οι επιχειρήσεις και ο τουρισμός. Ο Βορράς είναι κατά κύριο λόγο κέντρο της γεωργίας, κατοικείται από εκατομμύρια φτωχούς αγρότες που πορίζονται τα προς το ζην καλλιεργώντας ρύζι, ζάχαρη, ανανάδες, μπαμπάκι, γιούτα και σόγια. Στον Βορρά κατοικούν επίσης οι περισσότερες από τις φυλές των λόφων της χώρας, τα μισά και παραπάνω μέλη των οποίων δεν είναι Ταϊλανδοί πολίτες. Όπως στην Αλβανία με τους Ρομά, η έλλειψη υπηκοότητας στερεί τα μέλη των φυλών των λόφων από δικαιώματα στην εκπαίδευση,

Πίνακας 6.2

Χώρες καταγωγής των φυλών των λόφων, Ταϊλάνδη

Φυλή	Περιοχή διαμονής	Χώρα προέλευσης
Άνκαν, Λάχου, Τσαν	Τσίανγκ Ράι, Τσίανγκ Μάι	Βιρμανία
Κάρεν	Τσίανγκ Μάι, Καντσαναμπούρι	Βιρμανία
Λίζου	Τσίανγκ Μάι	Βιρμανία
Πάλονγκ	Τσίανγκ Ράι, Τσίανγκ Μάι	Βιρμανία
Χμονγκ	Τσίανγκ Ράι, Τσίανγκ Μάι, Ναν	Λάος, Βιετνάμ
Μιεν	Τσίανγκ Ράι, Τσίανγκ Μάι, Ναν	Λάος

στην περιθαλψη και στην απασχόληση. Οι περισσότεροι άνθρωποι των φυλών των λόφων δεν μπορούν να κερδίσουν επαρκές εισόδημα μόνο από τη γεωργία και κατεβαίνουν στις μεγάλες πόλεις Τσίανγκ Μάι και Μπανγκκόκ για να ζηπιανέψουν, να πουλήσουν χειροτεχνήματα ή στέλνουν τα παιδιά τους για δουλειά. Επειδή τους απαγορεύεται από τον νόμο να κάνουν δουλειές εκτός των ορίων των περιφερειών τους, εκτίθενται συνεχώς σε συλλήψεις και ενοχλήσεις κατά την αναζήτηση των μέσων διαβίωσής τους.

Ο βασικός λόγος της στέρσης δικαιωμάτων από τις φυλές των λόφων είναι ότι τα περισσότερα μέλη τους δεν κατάγονται από την Ταϊλάνδη. Είναι πρόσφυγες που ξέφυγαν από την τυραννία, τις στρατιωτικές συγκρούσεις ή την οικονομική υποβάθμιση στις αμέσως γειτονικές χώρες. Οι βασικές φυλές των λόφων, οι περιοχές που κατοικούν στην Ταϊλάνδη και οι χώρες προέλευσης παρουσιάζονται στον Πίνακα 6.2.

Από τις ομάδες αυτές, οι Άνκαν και Λάχου είναι οι πιο φτωχές και οι πιο συχνά υφιστάμενες εκμετάλλευση. Επισκέφθηκα αρκετά χωριά των Άνκαν και Λάχου στην Ταϊλάνδη και παρ' όλη τη στέρσή τους ήταν σε καλύτερη κατάσταση απ' ό,τι οι *dalit*, οι *kamaya*, οι Γκαγκαούζιοι και οι Ρομά. Τα περισσότερα χωριά είχαν εν μέρει ηλεκτρικό και σχεδόν όλα τρεχούμενο νερό. Παρ' όλα αυτά, ήταν δύσκολο να εξασφαλιστεί έστω και η στοιχειώδης διαβίωση, έτσι πολλές οικογένειες έστελναν τις κόρες τους να κερδίσουν χρήματα εργαζόμενες στην πορνεία. Ορισμένοι γονείς έλεγαν ειλικρινά, ότι οι κόρες τους εργάζονται ως

χορεύτριες ή στον κλάδο της ψυχαγωγίας. Άλλοι λυπόυνταν που η ανάγκη τους έκανε να στείλουν τα παιδιά τους στην πορνεία και κατηγορούσαν το σύστημα, που τους απέκλειε από τα βασικά δικαιώματα του πολίτη. Στα μάτια της κυβέρνησης της Ταϊλάνδης, πολλοί άνθρωποι των λόφων απλώς δεν υπάρχουν· ούτε τα παιδιά τους υπάρχουν, εκτός εάν έχουν καταγραφεί στο πλησιέστερο ληξιαρχείο –το οποίο συχνά απέχει δεκάδες μίλια– σε είκοσι τέσσερις ώρες από τη γέννησή τους. Σε μια αμφιλεγόμενη προσπάθεια να λυθεί το πρόβλημα, η ταϊλανδέζικη κυβέρνηση έδωσε υπηκοότητα σε όποιο άτομο από τις φυλές των λόφων μπορούσε να αποδείξει ότι κατοικούσε στην Ταϊλάνδη από το 1982. Ο μόνος τρόπος για να το αποδείξει κανείς ήταν να έχει εμφανιστεί σε κάποια απογραφή πληθυσμού εκείνης της εποχής, οι απογραφές δε γίνονται κάθε τρία ή πέντε χρόνια. Και έτσι ελάχιστοι άνθρωποι από τις φυλές των λόφων είχαν τις προδιαγραφές για υπηκοότητα.

Ιδιαίτερης αναφοράς χρήζουν, εκτός των Άνκαν και Λάχου, και οι Κάρεν. Οι Κάρεν ζουν σχεδόν αποκλειστικά σε στρατόπεδα προσφύγων στα σύνορα με τη Βιρμανία, εκτός των ελάχιστων τουριστικών περιοχών του Βορρά. Είναι εθνική μειονότητα από τη Βιρμανία, όπου υπέστησαν την καταπίεση του στρατιωτικού καθεστώτος του στρατηγού Ταν Σούε από το 1989. Όπως συνέβη στο Κόσοβο, όπου η αλβανική εθνική ομάδα υπέστη μέχρι γενοκτονίας καταπίεση, έτσι και ο στρατηγός Σούε διεξήγαγε αιματηρές εκστρατείες για να ελέγξει όλες τις εθνικές ομάδες της Βιρμανίας, ιδίως τους εντελώς διαφορετικούς και ημι-νομάδες Κάρεν, που κατοικούσαν στις νοτιοανατολικές περιοχές της Βιρμανίας. Όταν οι Κάρεν άρχισαν να ασκούν πιέσεις με αίτημα τη δημοκρατία και την αυτοκυβέρνηση σε ανεξάρτητο έδαφος, ο στρατηγός Σούε αντέδρασε με στρατιωτικές επιθέσεις, μαζικές συλλήψεις, αναγκαστική μετεγκατάσταση και στρατόπεδα βασανιστηρίων. Πάνω από 150.000 Κάρεν κατέφυγαν από τη Βιρμανία στην Ταϊλάνδη και σήμερα υπάρχουν πολλά στρατόπεδα προσφύγων κατά μήκος των συνόρων των δύο χωρών, το μεγαλύτερο εκ των οποίων βρίσκεται κοντά στο Μέε Σοντι, στην κεντρική νοτιοδυτική περιοχή της Ταϊλάνδης. Συνάδελφοι που εργάζονται στην Υπηρεσία Προσφύγων του ΟΗΕ στην Μπανγκόκ μου είπαν ότι οι

γυναίκες και τα παιδιά των Κάρεν πολύ συχνά διακινούνται από αυτά τα στρατόπεδα. Πήρα λεωφορείο από την Τσίανγκ Μάι προς το Μέε Σοντ για να ερευνήσω την κατάσταση. Υπήρχαν αρκετά στρατόπεδα κοντά στο Μέε Σοντ, μεταξύ των οποίων τα δύο τα οποία επισκέφθηκα: το Μέε Ρα και το Μέε Λόκε.

Τα στρατόπεδα προσφύγων Κάρεν ήταν πολύ πιο πολυπληθή, πιο θορυβώδη και πιο ρυπαρά απ' ό,τι το βοσνιακό στο οποίο έμεινα το καλοκαίρι του 1995. Χιλιάδες πρόσφυγες ήταν στοιβαγμένοι σε μικρές καλύβες από μπαμπού. Τα στρατόπεδα ήταν σαν μικρές πόλεις χωρίς ηλεκτρικό ή υδραυλικές εγκαταστάσεις, αν και χρησιμοποιούνταν μπαταρίες αυτοκινήτων για την παραγωγή ενέργειας, η οποία χρειαζόταν στα πάντα, από τα ελάχιστα δημόσια φώτα μέχρι ένα προχειροφτιαγμένο σινεμά που προέβαλλε λαθραίες ταινίες του Χόλιγουντ. Μισόγυμνα παιδιά έπαιζαν μέσα στη βρόμα και έφηβοι κάπνιζαν ακατάπαυστα περιπολώντας τη γύρω περιοχή. Με τη βοήθεια Αμερικανών εθελοντών πολλοί απ' αυτούς μιλούσαν αγγλικά και έτσι μπόρεσα να πάρω αρκετές συνεντεύξεις από τους ίδιους και από τις οικογένειές τους. Συνάντησα έναν άντρα που ζούσε στο στρατόπεδο είκοσι χρόνια, και στη διάρκεια της παραμονής του είχε κάνει δυο παιδιά.

«Θλίβομαι που τα παιδιά μου δεν ξέρουν την πατρίδα τους», μου είπε. «Αλλά δεν θα μπορέσουμε ποτέ να γυρίσουμε πίσω. Θα μας σκότωναν. Ο πατέρας μου πέθανε στη φυλακή».

Επειδή οι Κάρεν είναι πρόσφυγες, δεν μπορούν να εργαστούν στην Ταϊλάνδη. Πολλοί ανυπομονούν να φύγουν από το στρατόπεδο και γνωρίζουν πως ο μόνος τρόπος είναι να βγάλουν αρκετά χρήματα ώστε να μπορούν να ζήσουν εκτός στρατοπέδου.

«Οι μεσάζοντες μας υπόσχονται δουλειά», μου είπε μια μητέρα τριών γιων και μιας κόρης. «Πολλοί πάνε και νομίζουν ότι θα βγάλουν χρήματα. Μερικές φορές αυτό συμβαίνει, αλλά τις περισσότερες δεν επιστρέφουν».

Για έναν δουλέμπορο, μια τεράστια δεξαμενή προσφύγων, οχτώ ώρες από την Τσίανγκ Μάι και δώδεκα ώρες από την Μπανγκόκ, είναι μία θαυμάσια λίμνη για ψάρεμα. Η εκτόπιση και η έλλειψη δικαιωμάτων

καθιστούν τους πρόσφυγες εξαιρετικά επιδεκτικούς σε ψευδείς προσφορές εργασίας. Οι γυναίκες φεύγουν για να γίνουν χορεύτριες, τα παιδιά για να εργαστούν σε εργοστάσια παραγωγής ζυμαρικών και οι άντρες στις οικοδομές. Οι πρόσφυγες σπανίως πληρώνονται και επειδή δεν μπορούν να δουλέψουν νόμιμα στην Ταϊλάνδη, δεν έχουν πού να στραφούν όταν τους κακομεταχειρίζονται. Όπως και άλλα θύματα του σωματεμπορίου, το ότι είναι αόρατοι τους καθιστά εύκολο στόχο εκμετάλλευσης. Παρά τους κινδύνους, οι περισσότεροι πρόσφυγες καταλαβαίνουν ότι δεν έχουν άλλη επιλογή. Όπως εξήγησε ένας πρόσφυγας, «οι αξιωματούχοι του ΟΗΕ λένε ότι δεν πρέπει να δεχόμαστε αυτές τις προσφορές, τι άλλο μπορούμε να κάνουμε όμως; Ο γιός μου μεθάει με όπιο. Σαπίζουμε σαν το γάλα στον ήλιο. Πριν από δύο χρόνια, έστειλα την κόρη μου στην Μπανγκόκ. Στέλνει χρήματα με ένα μεσάζοντα. Με αυτά τα χρήματα αγοράζω σχολικά βιβλία και ρούχα για τα άλλα παιδιά μου».

Οι πρόσφυγες στο Μέε Σοντ δεν ήταν οι μόνοι πολίτες της Βιρμανίας που τους εκμεταλλεύονταν σαν σκλάβους στην Ταϊλάνδη. Η Βιρμανία είναι μια από τις πιο φτωχές χώρες του κόσμου, έχει έναν από τους πιο υψηλούς ρυθμούς πληθωρισμού, ένα από τα χειρότερα δημόσια συστήματα υγείας και βεβαίως την πιο μανιασμένη πολιτική καταπίεση. Όπως έμαθα στο ταξίδι μου με τον Πινγκ, κάθε χρόνο χιλιάδες Βιρμανοί μεταναστεύουν στην Ταϊλάνδη για να εξασφαλίσουν εμβάσματα στους δικούς τους που έχουν μείνει στην πατρίδα. Όπως τα δεκάδες εκατομμύρια των φτωχών ανθρώπων σε όλο τον αναπτυσσόμενο κόσμο που μεταναστεύουν σε πλουσιότερες χώρες, οι Βιρμανοί αναλαμβάνουν το ρίσκο να πάνε στην Ταϊλάνδη για να αναζητήσουν καλύτερη ζωή και συχνά, αντ' αυτού, καταλήγουν στη σκλαβιά.

Ταϊλανδές και βουδισμός

«Το να έχεις κόρη είναι σαν να έχεις μια τουαλέτα στην μπροστινή σου αυλή».

«Μια γυναίκα αξίζει μόνο όταν έχει σύζυγο».

«Οι γυναίκες είναι βόδια. Οι άντρες είναι άνθρωποι».

Αυτές είναι παραδοσιακές ταϊλανδέζικες παροιμίες, που μιλούν ευθέως για την κατώτερη θέση της γυναίκας στην ταϊλανδέζικη κοινωνία. Μεταξύ άλλων παραγόντων, αυτή η θέση ορίζεται ως επί το πλείστον από τις αυστηρές ερμηνείες του βουδιστικού δόγματος. Έχουν γραφτεί πολλά για τον ρόλο του βουδισμού και τη γυναικεία κατωτερότητα στην Ταϊλάνδη, ωστόσο είναι σημαντικό να κατανοήσουμε πώς ο βουδισμός προωθεί τη γυναικεία κατωτερότητα: επίσης, η εξοικείωσή μου προς το βουδιστικό δόγμα υποτίθεται ότι με ωθεί να εντυφλώ στο θέμα.

Από τις δύο βασικές εκδοχές του βουδισμού –Τεραβάντα και Μαχαγιάνα–, ο βουδισμός Τεραβάντα («η διδασκαλία των πρεσβυτέρων») είναι η πιο πρώιμη, πιο ορθόδοξη σχολή. Η σχολή του βουδισμού Μαχαγιάνα εμφανίστηκε αργότερα στις χώρες των Ιμαλαίων, Νεπάλ, Θιβέτ, Κίνα και Μογγολία. Το 90% των πολιτών της Ταϊλάνδης ασπάζεται τον βουδισμό Τεραβάντα, ο οποίος περιορίζει τις θρησκευτικές πρακτικές στα δόγματα που κωδικοποιήθηκαν μετά τον θάνατο του Βούδα. Η σχολή Μαχαγιάνα οικοδομήθηκε πάνω σ' αυτές τις διδασκαλίες, σε μια προσπάθεια, όπως λέγεται, να ανταποκριθεί περισσότερο στις ανάγκες των απλών ανθρώπων που δεν ανήκουν στον κλήρο, οι οποίοι δεν θα μπορούσαν να υιοθετήσουν τα αυστηρά δόγματα του βουδισμού Τεραβάντα. Στον βουδισμό Μαχαγιάνα, είναι δυνατόν ένας μη κληρικός να επιτύχει τον έσχατο στόχο της νιρβάνα (νιμπάνα στα ταϊλανδέζικα), ενώ στον βουδισμό Τεραβάντα πρέπει πρώτα να ανέλθει στο επίπεδο του μοναχού, πριν μπορέσει να επιτύχει τη νιρβάνα.

Η αφετηρία των δύο παραδόσεων είναι ίδια – η επιθυμία (*tanha*) οδηγεί σε βάσανα (*dukkha*) λόγω της παροδικότητας (*anicca*) όλων των πραγμάτων, περιλαμβανομένου του ανθρώπου (*anatman*). Τα πράγματα, τα αισθήματα, η ζωή, όλα είναι παροδικά, έτσι όλες οι επιθυμίες μένουν ανεκπλήρωτες και αυτό οδηγεί στα ανθρώπινα βάσανα. Για να εξαλείψει (νιρβάνα) τα βάσανα, ο βουδισμός Τεραβάντα πρέπει να ακολουθήσει το Οκταπλό Μονοπάτι, όπως το διατύπωσε ο Βούδας μετά τη φώτιση. Οι βουδιστές Τεραβάντα ζουν υπό το κράτος της πολύ

αυστηρής ερμηνείας αυτών των δογμάτων και δεν πιστεύουν ότι είναι δυνατόν να επιτευχθεί η νιρβάνα σε κάθε ατομική διάρκεια ζωής. Αντιθέτως, προσπαθούν να συσσωρεύσουν καρμικά προτερήματα, με την ελπίδα ότι θα αναγεννηθούν σε ένα υψηλότερο επίπεδο στο μονοπάτι της νιρβάνα, που απαιτεί εντέλει να περάσει κανείς αρκετές ζωές στο επίπεδο του μοναχού. Οι τρόποι επίτευξης των προτερημάτων και η κατώτερη θέση των γυναικών στην παραδοσιακή κοινωνία Τεραβάντα υπήρξαν οι κρίσιμοι παράγοντες στην εξέλιξη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των γυναικών ως επιχείρησης, στην Ταϊλάνδη.

Για τους βουδιστές Τεραβάντα, ο κόσμος αρθρώνεται σε μια αυστηρή ιεραρχία, ανάλογα με το κάρμα. Το κάρμα είναι η συνέπεια όλων των πράξεων και των προθέσεων. Θετικές ή ηθικές πράξεις συσσωρεύουν θετικό κάρμα και αρνητικές ή ανήθικες πράξεις συσσωρεύουν αρνητικό κάρμα. Στο τέλος της ζωής, το άθροισμα των δύο αποτελεσμάτων δεν είναι ισόρροπο. Αυτό το καρμικό κατάλοιπο (*sesa*) υπαγορεύει τη φύση της αναγέννησης. Το θετικό κατάλοιπο οδηγεί σε άνοδο στην οντολογική ιεραρχία· το αρνητικό κατάλοιπο οδηγεί σε κάθοδο. Μέσω των κύκλων της αναγέννησης, ο έσχατος στόχος είναι να εξαλειφθεί το κατάλοιπο με την εξαίλειψη του εαυτού, ώστε αντί της αναγέννησης να απελευθερωθεί το πνεύμα. Νιρβάνα είναι αυτή η απελευθέρωση και επιτυγχάνεται όταν το άτομο κατορθώνει την διά της φώτισης απόσπαση από τον κόσμο – δεν υπάρχουν επιθυμίες, δεν υπάρχουν βάσανα, δεν υπάρχουν πράξεις που απαιτούν καρμική διευθέτηση.

Οι βουδιστές Τεραβάντα αποδίδουν μεγάλη σημασία στην ιεραρχία της αναγέννησης ως σημάδι πνευματικής προόδου. Στη γη, ο βασιλιάς βρίσκεται στην κορυφή αυτής της ιεραρχίας, ακολουθούν τα μοναστικά τάγματα, οι πλούσιοι, οι άντρες, οι γυναίκες, οι ανάπηροι, οι φτωχοί και τα ζώα. Εκδηλώσεις πλούτου και δύναμης αποτελούν ενδείξεις συσώρευσης θετικών καρμικών πλεονεκτημάτων στις προηγούμενες ζωές, ενώ η φτώχεια, η ασθένεια, το θηλυκό φύλο ή η δουλεία αποτελούν ενδείξεις περασμένων αρνητικών πράξεων. Έτσι, οι Ταϊλανδοί συμφιλιώνονται με την ανισότητα και ο μόνος τρόπος για να την καταπολεμήσουν και να αναγεννηθούν σε μια καλύτερη θέση είναι να

μείνουν στη θέση τους ως οφείλουν και να συσσωρεύσουν θετικό κάρμα, ακόμη κι αν αυτή η θέση συνεπάγεται σκλαβιά.

Το ερώτημα γιατί οι γυναίκες είναι κατώτερες από τους άντρες στην ιεραρχία της αναγέννησης αποτελεί την καρδιά του προβλήματος της ιστορικής κατωτερότητας των γυναικών στην Ταϊλάνδη. Σε ορισμένα εδάφια των αυθεντικών κειμένων Πάλι [τα πρώτα κείμενα του βουδισμού], ο Βούδας δηλώνει ότι οι γυναίκες είναι ίσες με τους άντρες.⁽³⁾ Σε άλλα εδάφια μπορεί να δοθεί η ερμηνεία ότι υποδεικνύει πως είναι κατώτερες.⁽⁴⁾ Για λόγους αρκετά πολύπλοκους, που είναι δύσκολο να τους διερευνήσουμε στο παρόν βιβλίο, η παράδοση Τεραβάντα που επικράτησε στην Ταϊλάνδη διατήρησε την κατωτερότητα των γυναικών. Όπως μου είπε μια πολύ μορφωμένη γυναίκα, η οποία εργαζόταν σε μεγάλο διακυβερνητικό οργανισμό στην Μπανγκόκ, «στην Ταϊλάνδη το καλύτερο πράγμα που μπορεί να κάνει ένας άντρας είναι να γίνει μοναχός, το καλύτερο για μια γυναίκα είναι να αναγεννηθεί ως άντρας». Τη στιγμή που ξεστομίζε αυτές τις λέξεις, σκέφτηκα το δόγμα των ορκισμένων παρθένων του Κώδικα στην Αλβανία (βλ. Κεφάλαιο 5). Με εξέπληξε το γεγονός ότι σε χώρες τόσο μακρινές, με εντελώς διαφορετικές κουλτούρες και θρησκευτικές παραδόσεις, η άριστη έκβαση για τη μοίρα του γυναικείου φύλου ήταν η ίδια: να γίνουν οι γυναίκες άντρες. Παρ' όλο που αυτές οι αντιλήψεις είναι πιο ισχυρές στην αγροτική Ταϊλάνδη απ' όσο στην Μπανγκόκ, η κουλτούρα της γυναικείας κατωτερότητας διαχέεται στην πρωτεύουσα. Η Ταϊλάνδη είναι μια από τις ελάχιστες χώρες που δεν έχουν υπογράψει ακόμη τη Διεθνή Σύμβαση για την Εξάλειψη Όλων των Μορφών Διακρίσεων Εναντίον των Γυναικών, του 1985, έχοντας προβάλει ενστάσεις σε διάφορα άρθρα, που σχετίζονται με τα ίσα δικαιώματα των γυναικών στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την ιδιοκτησία και την κληρονομιά. Οι γυναίκες είναι πνευματικά και πολιτικά κατώτερες στην Ταϊλάνδη και η υποδεέστερη θέση τους εκδηλώνεται πιο έντονα (και όχι τυχαία) με τους αιώνες συστηματικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης από τους άντρες, στον επί μακρόν υπάρχοντα και εξαιρετικά αναπτυγμένο οικονομικό κλάδο της πορνείας.

Η ιστορία της πορνείας

Οι Ταϊλανδοί αναπτύσσουν το σεξ ως επιχείρηση, όπως μου είπε η Μίμι, και, όπως στην Ολλανδία, αυτός ο επιχειρηματικός τομέας παρέχει τέλεια κάλυψη, πίσω από την οποία γυναίκες και παιδιά γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης ως σκλάβοι. Η ιστορία των γυναικών στην Ταϊλάνδη ως ιδιοκτησία των αντρών ανάγεται στον 15ο αιώνα. Όπως κωδικοποιείται στον νόμο, οι άντρες μπορούσαν να χτυπούν τις συζύγους ατιμώρπητα (όπως και στον αλβανικό Κώδικα) και μπορούσαν να τις πουλούν ως σκλάβες, όταν τις είχαν βαρεθεί. Επίσης ήταν γενικά αποδεκτό ότι οι άντρες είχαν περισσότερες σεξουαλικές ορμές από ό,τι οι γυναίκες και άρα το κύρος τους αυξανόταν κατακόρυφα με την απόκτηση πολλών συζύγων. Υπήρχαν τρεις τύποι συζύγων: η ανώτερη σύζυγος (*mia klang muang*), η κατώτερη σύζυγος (*mia klang nok*) και η σκλάβη σύζυγος (*mia klang tasi*). Η ανώτερη σύζυγος ήταν αυτή που είχε κανονιστεί από τους γονείς. Η κατώτερη προσετίθετο για την απόκτηση πολλών παιδιών και κύρους και η σκλάβη αγοράζόταν για σεξουαλική ικανοποίηση και για την εκτέλεση υπηρετικών καθηκόντων. Όλες ήταν κατώτερες, έπρεπε να είναι υπάκουες και να γεννούν παιδιά. Επίσης ανατρέφονταν με τέτοιο τρόπο ώστε να καταστέλλουν τις σεξουαλικές επιθυμίες τους και να ικανοποιούν κατά τον δέοντα τρόπο τις επιθυμίες των συζύγων τους. Η χρησιμοποίηση ιερόδουλων για σεξουαλική ικανοποίηση αυξήθηκε ταχύτατα μετά την απαγόρευση της πολυγαμίας με βασιλικό διάταγμα του 1934, καθώς οι αιώνες της πολυγαμίας και των ανδρικών σεξουαλικών δικαιωμάτων είχαν θέσει γερά θεμέλια για μια επεκτεινόμενη βιομηχανία πορνείας. Αντί της μοικείας, η ταϊλανδέζικη κοινωνία έδειξε ότι ήταν προτιμυτέο να αγοράζει ο άντρας σεξ από πόρνες, πολλές από τις οποίες είχαν αγοραστεί ως σύζυγοι-σκλάβες πριν από το διάταγμα του 1934.

Μετά το διάταγμα, η πολιτισμική ανωτερότητα των αντρών και η αποδοχή της πορνείας ως μέσου για να εκφράζουν οι άντρες τις υποτιθέμενα περισσότερες σεξουαλικές ορμές τους συνέκλιναν με τις αρχές του βουδισμού Τεραβάντα για το κάρμα, το καθήκον και τα μεταφερό-

μενα σε άλλες ζωές πλεονεκτήματα, παγιδεύοντας αναρίθμητες Ταϊλανδές σε μια ζωή αφιερωμένη στην ικανοποίηση της ανδρικής σεξουαλικής επιθυμίας. Θυμηθείτε ότι στην παράδοση Τεραβάντα η καλύτερη έκβαση για μια γυναίκα είναι να συσσωρεύει επαρκές θετικό κάρμα για να αναγεννηθεί ως άντρας, ο οποίος θα μπορούσε κάποια μέρα να γίνει μοναχός και να επιτύχει τη νιμπάνα. Τα παιδιά στην Ταϊλάνδη αισθάνονται βαθιά υποχρέωση (*bun khun*) να φροντίζουν τους γονείς τους και να εκτιμούν το γεγονός ότι γεννήθηκαν σ' αυτή την σκάλα προς τη νιμπάνα. Οι άντρες δείχνουν εκτίμηση δουλεύοντας σκληρά, κάνοντας οικογένεια και χειροτονούμενοι προσωρινά ως μοναχοί πριν από τον γάμο, πράξη που μεταφέρει άφθονο καρμικό πλεονέκτημα στους γονείς. Οι γυναίκες δεν μπορούν να χειροτονηθούν μοναχοί και να προσφέρουν θρησκευτικό πλεονέκτημα στους γονείς τους, έτσι το καλύτερο που μπορούν να κάνουν είναι να φροντίζουν τους γονείς τους συμβάλλοντας οικονομικά. Συχνά, ανεκπαιδευτες και μη δυνάμενες να βρουν μισθωτή εργασία Ταϊλανδές και γυναίκες από τις φυλές των λόφων στρέφονται στη βιομηχανία της πορνείας ως βασικό επάγγελμα για να εκπληρώσουν τις προς τους γονείς υποχρεώσεις τους. «Καλές» θυγατέρες εργάζονται ως πόρνες επί πολλά χρόνια και στέλνουν στο πατρικό τους χρήματα για να ανέλθει η κοινωνική θέση της οικογένειας, ενώ «κακές» εγκαταλείπουν την πορνεία πριν αποπληρώσουν τα χρέη τους ή πριν στείλουν αρκετά χρήματα για να εξασφαλίσουν τα γηραιά των γονέων.

Παρ' όλο που η εικόνα της πορνείας στην Ταϊλάνδη ήταν πιο περίπλοκη από ό,τι στις άλλες χώρες που επισκέφθηκα, δυο τάσεις ήταν σαφείς: τόσο ο συνολικός αριθμός των ιερόδουλων όσο και το ποσοστό εκείνων που ήταν θύματα σωματεμπορίας ή τις εκμεταλλεύονταν σαν σκλάβες αυξάνονταν. Οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των ιερόδουλων στην Ταϊλάνδη ποικίλλουν από τις 120.000 (υπουργείο Υγείας της Ταϊλάνδης) μέχρι τα 2 εκατομμύρια (εκτιμήσεις διαφόρων ΜΚΟ). Η δική μου εκτίμηση, όσο μπορώ να κρίνω, είναι 500.000, με μία στις δέκα να είναι θύμα άμεσου καταναγκασμού για εργασία στον τομέα του σεξ. Για την ανάπτυξη της πορνείας ως επιχειρηματικού κλάδου, καταλυτικό ρόλο έπαιξε ο διογκούμενος πλούτος της ταϊλανδέζικης κοινω-

νίας, όπως και ο διογκούμενος τομέας του τουρισμού με σκοπό το σεξ. Δύο στους τρεις τουρίστες που έρχονται στη χώρα είναι άντρες χωρίς συνοδό και η φήμη της Ταϊλάνδης ως προορισμού για φθινό και εξωτικό σεξ σημαίνει ότι θα αυξάνεται συνεχώς η ζήτηση για γυναικεία σώματα. Εγχωρίως, το 90% των αντρών έχουν επισκεφθεί πόρνη τουλάχιστον μία φορά. Το 50% είχαν την πρώτη τους σεξουαλική επαφή με πόρνη. Η ζήτηση για πόρνες αυξάνει, η βιομηχανία του σεξ της Ταϊλάνδης είναι διαρκώς πεινασμένη για σώματα και οι φτωχές χώρες της Ταϊλάνδης και της υποπεριοχής του Μεκόνγκ στρατολογούνται για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της. Απελπισμένες οικογένειες αγροτών και φυλών των λόφων έρχονται από κοντινά και μακρινά μέρη για να αναζητήσουν μέσα επιβίωσης και έτσι οι εγκληματίες, που διαρκώς αυξάνουν το επίπεδο αποτελεσματικότητας και ευχέρειας στη διεξαγωγή του σωματεμπορίου, τις σκλαβώνουν στην υπηρεσία εκατομμυρίων πεινασμένων για σεξ αντρών.

Δέσμευση

Αν και οι χώρες της Ασίας συχνά μένουν πίσω από τη Δύση στις προσπάθειες ρύθμισης των θεμάτων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, ανακάλυψα μια προσπάθεια καταπολέμησης του σωματεμπορίου στην Ανατολική Ασία που ήταν ένα κεφάλι πιο ψηλά απ' όλες τις άλλες. Η Συντονισμένη Υπουργική Πρωτοβουλία των Χωρών του Μεκόνγκ Κατά του Σωματεμπορίου (COMMIT) πέτυχε ένα πρωτοφανές επίπεδο συνεργασίας μεταξύ της Ταϊλάνδης, της Καμπότζης, της Βιρμανίας, του Λάος, του Βιετνάμ και της Κίνας. Όλες οι χώρες υπέγραψαν ένα μνημόνιο κατανόησης με ειδικές δεσμεύσεις για την αντιμετώπιση του σωματεμπορίου, συμφώνησαν ως προς τον ορισμό του προβλήματος και ως προς την υιοθέτηση μίας κοινής γραμμής σε ό,τι αφορά στην παροχή βοήθειας στα θύματα, κι επίσης υπέγραψαν πολυμερείς συμφωνίες σχετικά με τη μετανάστευση, ώστε να μειωθεί ο αριθμός των ατόμων που διακινδυνεύουν να μεταναστεύσουν με τους δουλέμπορους. Όταν έμαθα

από τοπικούς παράγοντες στην Μπανγκόκ για την COMMIT, θυμήθηκα τις επιθυμίες που διατύπωσαν όλοι οι πολέμοι του σωματεμπορίου που συνάντησα στην Ευρώπη, στις οποίες περιλαμβάνονταν μια πολυμερής συνολική συμφωνία ακριβώς αυτού του τύπου. Στο Τορίνο (βλ. Κεφάλαιο 3), η Κριστίνα Μπανκόνι ήταν έξαλλη με την έλλειψη διμερών συμφωνιών επιβολής του νόμου που καθιστούσε σχεδόν αδύνατον γι' αυτήν να συλλέξει τα στοιχεία που χρειαζόταν για να καταθέσει αγωγές. Στο Κισινάου (βλ. Κεφάλαιο 4), ο Πήτερ υπέδειξε τον μεγάλο αριθμό σωματεμπόρων που ξεφεύγουν από τη Δικαιοσύνη δραπετεύοντας στη Ρωσία ή στην Τουρκία, με τις οποίες η Μολδαβία δεν είχε συμφωνίες έκδοσης για τα εγκλήματα της σωματεμπορίας. Το ότι οι χώρες της υποπεριοχής του Μεκόνγκ, που είχαν κυβερνήσεις τόσο διαφορετικές όσο αυτές των ΗΠΑ και της Κούβας, βρήκαν κοινό έδαφος, ηθικό, νομικό, επιβολής του νόμου και πολιτικής σχετικά με τον καλύτερο τρόπο καταπολέμησης του σωματεμπορίου, θα μπορούσε να εμπνεύσει και άλλες παρόμοιες προσπάθειες σε όλο τον κόσμο.

Παρά τις δεσμεύσεις της στην COMMIT, οι εθνικές προσπάθειες της Ταϊλάνδης για την αντιμετώπιση του δουλεμπορίου έχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης. Υπάρχουν δέκα νόμοι που σχετίζονται με τη σωματεμπορία και την ανθρώπινη δουλεία⁽⁵⁾ και όμως η κυβερνητική απάθεια και η αδιαφορία των υπηρεσιών επιβολής του νόμου έχουν καταστήσει τους νόμους αυτούς ανενεργούς. Η μέση ποινή φυλάκισης για καταδικασμένους σωματέμπορους είναι περίπου τρία χρόνια και δεν επιβάλλονται πρόστιμα. Στη χώρα δεν σημειώνονται περισσότερες από τριάντα ή σαράντα καταδίκες κατ' έτος από τα χιλιάδες θύματα που διακινούνται ετησίως από το σωματεμπόριο και τους δεκάδες χιλιάδες μετανάστες που εργάζονται σε συνθήκες δουλείας. Η ελάχιστη βούληση που υπάρχει να εξαφανιστούν αυτά τα εγκλήματα είναι ένα αίσχος.

Σκουλήκια, πουλιά και τζάγκουαρ

Υποπεύομαι ότι οι κυβερνητικοί αξιωματούχοι της Ταϊλάνδης θα εκνευ-

ριστούν με τη λέξη «αίσχος» για την περιγραφή των προσπαθειών της χώρας κατά του σωματεμπορίου. Για να είμαστε δίκαιοι, η Ταϊλάνδη δεν κάνει τίποτε πολύ χειρότερο από ό,τι άλλες ασιατικές χώρες στην καταπολέμηση του δουλεμπορίου και της δουλείας. Ίσως μίλησα πολύ σκληρά σ' αυτό το κεφάλαιο, κυρίως επειδή ήταν το πιο δύσκολο που είχα να γράψω. Το θέμα δεν ήταν πιο βασανιστικό, αλλά, τη στιγμή που έβαλα το σπλό πάνω στο χαρτί, η ανάμνηση σκληρών και εξαντλητικών συναισθημάτων που με κυνηγούσαν στη διάρκεια του δεύτερου ταξιδιού μου στην Ταϊλάνδη μόλυνε κάθε λέξη που έγραφα. Η δεύτερη επίσκεψη στην Ανατολική Ασία έγινε κατά τη διάρκεια του τρίτου ερευνητικού ταξιδιού μου και οι επί μήνες συναντήσεις με σκλάβες του σεξ που είχαν υποστεί κτηνωδίες με είχαν αποκαρδιώσει και αποπροσανατολίσει. Αισθανόμουν ότι δεν μπορούσα να κάνω τίποτε. Μπορούσα να επνοήσω καμιά δεκαριά λύσεις, αλλά όσο μια μεγάλη μερίδα αντρών λεπλάτουσαν γυναίκες και παιδιά, τι επίδραση θα μπορούσαν να έχουν οι έξιυπνες ιδέες μου;

Αυτή η αίσθηση βαθιάς απελπισίας έφτασε στο αποκορύφωμα την τρίτη φορά που πήγα στο Μέε Σοντ. Μετά από μια ημέρα συνεντεύξεων με πρόσφυγες, αισθανόμουν κουρασμένος και εξαντλημένος. Περιπάτησα μακριά από τον κόσμο, προς μια συστάδα δέντρων που τα σκέπαζε η ομίχλη. Τα μνηίγγια μου χτυπούσαν και εικόνες από τη Σλοβενία ξεπήδησαν από το νεκροταφείο της μνήμης μου. Σε ένα στρατόπεδο προσφύγων άρχισε το ταξίδι μου στον κόσμο της διεθνικής σωματεμπορίας και, πάνω από δέκα χρόνια αργότερα, ήμουν πάλι σε ένα στρατόπεδο προσφύγων, στο οποίο ζούσε και βασιλεύε το σωματεμπόριο. Αισθανόμουν ότι ο σκοπός του ταξιδιού μου χάνεται. Γύρω μου δεν έβλεπα τίποτε άλλο, μόνο βαρβαρότητα. Ακόμη και στο δάσος, η ζωπική βροχή που έπεφτε εξαπέλυε έναν κύκλο αρπαγής. Το απαλό ψιλοβρόχι ύγραινε το χώμα κάτω απ' τα πόδια μου και δημιουργούσε κατάλληλο περιβάλλον για τα σκουλήκια, που τελικά θα τα καταβρόχθιζαν τα πουλιά, που με τη σειρά τους θα τα έτρωγαν τα τζάγκουαρ. Μετά, τα κόπρανα των τζάγκουαρ θα λίπαιναν το χώμα, έτσι τα σκουλήκια θα είχαν θρεπτικά στοιχεία για να τραφούν και τρώγοντας τα θρεπτικά συστατικά

που προέρχονταν από τους καταβροχθισμένους προγόνους τους θα παρήγαγαν αζωτούχες εκκρίσεις που θα βοηθούσαν τα δέντρα να μεγαλώσουν. Ένα δέντρο όμως θα ήταν ψηλότερο από τα υπόλοιπα και θα εμπόδιζε τον ήλιο και έτσι τα άλλα δεν θα γίνονταν ούτε τόσο ψηλά ούτε τόσο γερά, επειδή, εάν υπήρχαν πολλά δέντρα, δεν θα υπήρχε αρκετό νερό στο χώμα για να διατηρηθεί η υγρασία για την επόμενη γενιά σκουληκιών που πρέπει να καταβροχθιστεί.

Περπατώντας ανάμεσα στα δέντρα, με τρόμαξε μια φρικιαστική αλήθεια: όπως ακριβώς όλο το δάσος χρειαζόταν την αρπαγή για να επιβιώσει, έτσι θα μπορούσε να είναι και ο κόσμος των ανθρώπων. Ίσως οι σκλάβοι έπρεπε να είναι η τροφή των τζάγκουαρ του κόσμου. Ίσως τα βάσανά τους ήταν τόσο αναγκαία όσο η βροχή για τα δέντρα του δάσους.

Ηνωμένες Πολιτείες

Το κριτήριο της προόδου μας δεν είναι εάν προσθέτουμε περισσότερα σε όσους έχουν ήδη πολλά· είναι εάν δίνουμε αρκετά σε εκείνους που έχουν πολύ λίγα.

Φράνκλιν Ντ. Ρούζβελτ, ομιλία κατά την έναρξη
της δεύτερης προεδρικής θητείας, 1937

Τόσο κοντά, κι όμως τόσο μακριά

Δεν ήταν εύκολο να συναντήσω τη Σάνι. Ήταν η μία από τις δύο γυναίκες που συνάντησα μέσα σε μια επιχείρηση των ΗΠΑ, που μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι ήταν θύμα σωματεμπορίας. Μην έχοντας απεριόριστους οικονομικούς πόρους, μείωσα το γεωγραφικό εύρος της έρευνάς μου για τα θύματα του σωματεμπορίου και ερεύνησα την περιοχή της Νέας Υόρκης (2000 και 2001), του Σαν Φρανσίσκο (2000), του Λας Βέγκας (2003) και του Λος Άντζελες (2001, 2002 και 2006). Εκτός από αυτές τις πόλεις, περιπτώσεις σωματεμπορίου έχουν καταγραφεί στις ακόλουθες: το Σαν Ντιέγκο, το Σαν Χοσέ, το Φρέσνο, το Σιάτλ, το Ρίνο, το Σικάγο, το Ντάλας, τη Μινεάπολη, την Ατλάντα, το Μαϊάμι, το Φορτ Μάγιερς, το Τζέρου, το Νιούαρκ, τη Βοστώνη, τη Φιλαδέλφεια και την Ουάσινγκτον. Τα θύματα σ' αυτές τις περιπτώσεις προέρχονταν από περισσότερες από τριάντα χώρες. Οι ΗΠΑ δεν είναι ένα από τα τρία κυρίως κέντρα διεθνικής σωματεμπορίας που εμφανίστηκαν ξαφνικά κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, αλλά άτομα από κάθε γωνιά του κόσμου μεταφέρονται λαθραία στη «χώρα των ελεύθερων

και στην πατρίδα των γενναίων», όπου δεν τα μεταχειρίζονται καλύτερα από ό,τι τους Αφρικανούς που έφτασαν με τα δουλεμπορικά καράβια πριν από δύο αιώνες.

Η αίθουσα ταϊλανδέζικου μασάζ όπου συνάντησα τη Σάνι βρισκόταν στο Λος Άντζελες, όχι μακριά από τη διασταύρωση της Δυτικής με τη Λεωφόρο Χόλιγουντ. Όπως σε πολλές μεγάλες πόλεις, το Λος Άντζελες έχει ασιατικά μασατζίδικα, που συχνά είναι επιχειρήσεις-βιτρίνες για την πορνεία. Ορισμένα απ' αυτά είναι γεμάτα με σκλάβες. Έπεσα τυχαία πάνω στο μασατζίδικο της Σάνι, ύστερα από αρκετές μέρες άκαρπης έρευνας, τον Μάρτιο του 2006, σε πέντε τέτοια μασατζίδικα –συν δύο κέντρα με χορεύτριες στην Κορίαταουν και τέσσερα κλαμπ με γυμνές χορεύτριες–, αφού δεν βρήκα στοιχεία ότι στα καταστήματα αυτά δούλευαν σκλάβες-θύματα σωματεμπορίου. Η αίθουσα φαινόταν επιπέδου ανώτερου από πολλές άλλες που επισκέφθηκα, έτσι θεώρησα ότι οι πιθανότητες να συναντήσω σκλάβες ήταν μηδαμινές. Μέσα, η αίθουσα αναμονής ήταν πλημμυρισμένη με άρωμα λουίζας. Πίσω από ένα παραπέτασμα υπήρχαν δωμάτια όπου γινόταν το αποκαλούμενο παραδοσιακό ταϊλανδέζικο μασάζ κατ' ιδίαν. Με υποδέχτηκε ένας κοντός μεσόκοπος Ταϊλανδός. Μου έδειξε τη λίστα με τις τιμές και είπε ότι μπορούσε να κάνει δεκαπέντε δολάρια έκπτωση, από τα εξήντα, για μια ώρα παραδοσιακού ταϊλανδέζικου μασάζ. Συμφώνησα.

Ο ιδιοκτήτης με κάλεσε σε ένα από τα πίσω δωμάτια και είπε: «Διαλέξτε ένα κορίτσι, κύριε». Έδειξε τέσσερις κοπέλες με μαύρα παντελόνια και έθνικ μπλουζάκια, που διάβαζαν περιοδικά σε ένα μικρό καθησυχαστικό. Ρώτησα αν κάποια από τις κοπέλες μιλούσε αγγλικά και ο ιδιοκτήτης απάντησε περήφανα: «Τα κορίτσια μου μιλούν όλα περίφημα αγγλικά!»

Διάλεξα τη Σάνι, που φαινόταν η νεότερη. Η Σάνι με οδήγησε σε ένα μικρό, γυμνό, αλλά καθαρό δωμάτιο μασάζ. Στο πάτωμα υπήρχε ένα στρώμα με καθαρά σεντόνια. Μια συρταρωτή πόρτα εξασφάλιζε ιδιωτικότητα. Η Σάνι μου έδωσε να φορέσω ένα φαρδύ βαμβακερό παντελόνι και ένα μπλουζάκι. Αφού άλλαξα, επέστρεψε στο δωμάτιο με ζεστές πετσέτες και ένα πλαστικό κουτί που περιείχε λοσιόν, λάδια και

τοιχλες μέντας. Άρχισε να μασάει τοίχλα και ρώτησε: «Είναι το πρώτο σας μασάζ;»

«Όχι», απάντησα.

Η Σάνι μου ζήτησε να ξαπλώσω μπρούμυτα και έπλυνε τα πόδια μου με μία από τις ζεστές πέτσέτες.

Με μειλίχια φωνή ρώτησε: «Σας αρέσει το ειδικό μασάζ;».

Ανακάθισα και τη ρώτησα τι εννοούσε.

«Με ένα φιλοδώρημα, μπορούμε να κάνουμε σεξ».

Και παρέθεσε ψυχρά τις τιμές των διάφορων συμπληρωματικών δραστηριοτήτων, οι οποίες κυμαίνονταν από 10 έως 40 δολάρια.

Έδειξα στη Σάνι την κάρτα «Ελευθερώστε τους Σκλάβους» και της εξήγησα τα της έρευνάς μου. Της είπα ότι μπορούσα να τη βοηθήσω να βρει άλλη δουλειά. Το πρόσωπό της σφίχτηκε.

«Μην είσαι νευρική», της είπα. «Αν θέλεις, σε αφήνω».

Η Σάνι δεν απάντησε.

«Έχεις έλθει από την Ταϊλάνδη;»

Ένευσε καταφατικά.

«Είσαι από τον Βορρά; Κοντά στην Τσίανγκ Μάι;»

«Ξέρετε την Ταϊλάνδη;» ρώτησε

Της είπα ότι είχα πάει δύο φορές.

Με φωνή ελάχιστα πιο δυνατή από ψίθυρο, η Σάνι μου είπε ότι είχε γεννηθεί στο Φανγκ και ζούσε στην Τσίανγκ Ράι. Ήξερα πού ακριβώς ήταν το Φανγκ, σχεδόν μια ώρα δυτικά της Τσίανγκ Ράι, τριάντα λεπτά νότια της Ντόι Μέσαλονγκ. Ως νεότερη από δύο αδελφές, σταμάτησε το σχολείο στα δεκαπέντε της, όταν αρρώστησε ο πατέρας της και δεν μπορούσε να δουλέψει. Είχε ανάγκη μιας ακριβής θεραπείας. Ένας άντρας, ονόματι Αράν, της προσέφερε δουλειά ως σερβιτόρα σε ένα γερμανικό εστιατόριο της Τσίανγκ Μάι. Ο Αράν είπε στους γονείς της ότι θα κανόνιζε τη δουλειά έναντι προμήθειας από τον μισθό της Σάνι. Οι γονείς της συμφώνησαν.

«Το εστιατόριο ήταν στην Οδό Λόικορ;» ρώτησα, γιατί θυμήθηκα τα πολλά ευρωπαϊκού στυλ εστιατόρια και μπραριές δυτικά του νυχτερινού παζαριού. Η Σάνι είπε ότι δεν ήξερε. Όταν πήγε με το φορτηγάκι

του Αράν στην Τοϊάνγκ Μάι, την έστειλε σε μια γυναίκα, ονόματι Σάουατ, η οποία είπε στη Σάνι ότι τη δουλειά στο εστιατόριο την είχαν δώσει. Την πληροφόρησε ότι μπορούσε να της βρει μια καλύτερη δουλειά στο Λος Άντζελες, με μισθό 2.000 δολάρια τον μήνα, ως σερβιτόρα σε αμερικανικό εστιατόριο. Παρ' όλο που η Σάνι δεν είχε φύγει ποτέ από τη χώρα της, οι γονείς της συμφώνησαν. Ο πατέρας της χρειαζόταν φάρμακα.

«Η Σάουατ αγόρασε το αεροπορικό μου εισιτήριο και μου έβγαλε διαβατήριο. Μαζί μας ήλθε άλλο ένα κορίτσι. Πετάξαμε από την Μπανγκόκ στο Λος Άντζελες με τις ταϊλανδέζικες αερογραμμές. Δεν είχα ξαναμπεί σε αεροπλάνο. Όταν προσγειώθηκε αισθανόμουν λίγο κουρασμένη, αλλά η Σάουατ είπε ότι έπρεπε να πάω κατευθείαν στη δουλειά. Με έστειλε σε έναν άντρα, ο οποίος με οδήγησε σ' αυτό το μέρος».

Μόλις έφτασε στο μασατζίδικο, της είπαν ότι χρωστούσε 20.000 δολάρια στον ιδιοκτήτη, Σούβιτ, και ότι έπρεπε να τα επιστρέψει κάνοντας μασάζ και σεξ, αρχίζοντας εκείνη την ίδια νύχτα. Η Σάνι αρνήθηκε. Τότε, αρκετοί άντρες τη βίασαν και τη μαστίγωσαν με μια δερμάτινη ζώνη. Δέκα μήνες αργότερα, η καθημερινή ρουτίνα ήταν να δέχεται πελάτες από τις 10 το πρωί μέχρι τις 10 το βράδυ, εφτά ημέρες την εβδομάδα. Σπανίως είχε πάνω από οχτώ πελάτες την ημέρα. Οι περισσότεροι ήταν Ταϊλανδοί. Τα χρήματα από τη «δουλειά» της Σάνι μέχρι σήμερα –τουλάχιστον εφτάμισι χιλιάδες δολάρια τον μήνα– τα σέπωνε ο Σούβιτ, εκτός από ένα μικρό ποσό που έστελνε στους γονείς της. Ως απόδειξη ότι τα έστελνε, ο Σούβιτ της έδινε κάθε μήνα δελτίο απόδειξης ενός ποσού χιλίων δολαρίων που έστελνε τηλεγραφικά στην Τοϊάνγκ Μάι. Εκτός από την αποστολή των χρημάτων, δεν είχε άλλη επαφή με τους γονείς της.

Πριν τελειώσουν τα εξήντα λεπτά μου, ρώτησα τη Σάνι αν ήθελε να έρθω σ' επαφή με τους γονείς της εκ μέρους της ή εάν είχε συγγενείς με τηλέφωνο ή ηλεκτρονική διεύθυνση. Απάντησε όχι. Ρώτησα αν μπορούσα να καλέσω την αστυνομία εκ μέρους της και μου απάντησε ότι ο Σούβιτ της έλεγε ότι η αστυνομία θα την έριχνε στη φυλακή, επειδή είχε μείνει χωρίς βίζα. Αρνήθηκε να με πιστέψει όταν της είπα

ότι ο Σούβιτ της έλεγε ψέματα. Οι ΗΠΑ, της εξήγησα, είχαν νόμους που απαγόρευαν την αναγκαστική εργασία γυναικών σε τέτοιες συνθήκες και η αστυνομία θα την προστάτευε. Της έδωσα το τηλέφωνο μιας ανοιχτής γραμμής για τα θύματα σωματεμπορίας και τον αριθμό ενός παρακείμενου καταφυγίου που μπορούσε να τη βοηθήσει να βρει δουλειά, απ' την οποία θα έβγαζε αρκετά χρήματα για να βοηθά τους γονείς της. Η Σάνι δεν ήθελε να διακινδυνεύσει.

«Αν δημιουργήσω προβλήματα, ο Άρэн θα κάνει κακό στους γονείς μου».

Δεν ήξερα τι να πω.

Όσο κι αν ήταν δύσκολο να συναντήσω θύματα σωματεμπορίας σε μακρινές χώρες, η συνάντηση με ένα θύμα στο Λος Άντζελες ήταν χειρότερη. Ήξερα ότι η αστυνομία δεν θα έπαιρνε χρήματα για να οδηγήσει τη Σάνι ξανά στο μασατζίδικο και ότι ένα καταφύγιο λίγα μίλια μακριά θα της παρείχε ένα κρεβάτι, συμβουλές, νομική υποστήριξη, ιατρική φροντίδα και επαγγελματική κατάρτιση. Ωστόσο, δεν μπορούσα να τη βοηθήσω. Ακριβώς πίσω από έναν τσιμεντένιο τοίχο στην πόλη που κατοικούσα, η Σάνι ήταν σκλάβο.

Δεν ξέρω αν η Σάνι κάλεσε ποτέ σ' αυτή την ανοιχτή γραμμή βοήθειας και δεν υπάρχει ένδειξη ότι τηλεφώνησε στο καταφύγιο. Το σπίτι μου απέχει μόλις δεκαπέντε μίλια από το μασατζίδικο της Σάνι και κάθε μέρα από τότε που συναντηθήκαμε αγωνιώς για τη μοίρα της. Σκεφτόμουν να καλέσω την εθνική γραμμή βοήθειας θυμάτων σωματεμπορίας μόνος μου. Ασφαλώς ήταν προς το συμφέρον της Σάνι και των άλλων κοριτσιών του μασατζιδικού, ακόμη κι αν η Σάνι δεν το κατανοούσε ακόμη. Ασφαλώς ήταν το πιο σωστό πράγμα που έπρεπε να κάνω για να καταπολεμηθεί η σωματεμπορία στις ΗΠΑ. Δεν τηλεφώνησα για δυο λόγους: Η Σάνι χρειαζόταν τα χρήματα για την οικογένειά της και υπήρχε η απειλή βίας εναντίον των γονέων της. Ωστόσο, σκεφτόμουν, ίσως οι γονείς της να της έλεγαν να επιστρέψει στην πατρίδα τους, γιατί δεν άξιζε να είναι σκλάβο. Ίσως τα άλλα κορίτσια στο μασατζίδικο ήθελαν να ελευθερωθούν, αλλά αυτό δεν θα το κατάφερνε το δικό μου τηλεφώνημα. Ακόμη κι αν δεν υπήρχε η απειλή βίας, ήξερα πως οι οικογένειες

χρειάζονταν τα χρήματα για να επιβιώσουν. Ένα όχι πολύ μεγάλο ποσό για την εξασφάλιση στοιχειώδους διαβίωσης είχε αλυσοδέσει αυτές τις νεαρές γυναίκες στη σκλαβιά και ενώ ένα τηλεφώνημα μπορούσε να σώσει τη Σάνι, δεν ήταν δικιά μου δουλειά να αποφασίσω αν η ζωή της ήταν πιο σημαντική απ' τη ζωή του πατέρα της. Επέλεξα να μην τηλεφωνήσω. Μέχρι σήμερα δεν ξέρω αν έκανα το σωστό.

Σε αναζήτηση σκλάβων

Σχεδόν εκατόν πενήντα χρόνια μετά τη Διακήρυξη Χειραφέτησης, στις ΗΠΑ υπάρχουν ακόμη σκλάβοι. Ωστόσο, παρά τα όσα διαβάζετε στις εφημερίδες και βλέπετε στην τηλεόραση ή στον κινηματογράφο, η σωματεμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση δεν αποτελεί επιδημία που εξαπλώνεται γρήγορα μέσα στα σύνορα των ΗΠΑ. Ο επίσημος αριθμός θυμάτων σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση στη Βόρεια Αμερική είναι κατά προσέγγιση 0,9% του παγκόσμιου συνόλου· το ποσοστό όλων των θυμάτων σωματεμπορίας είναι 1,1% του παγκόσμιου. Αρκετές δυτικοευρωπαϊκές χώρες με πληθυσμό που αντιστοιχεί στο ένα πέμπτο του αμερικανικού έχουν πολύ μεγαλύτερο αριθμό θυμάτων, ετησίως. Συναφές προς αυτούς τους αριθμούς είναι το γεγονός ότι η σωματεμπορία στις ΗΠΑ, ως επί το πλείστον, δεν γίνεται με σκοπό την εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση. Οι άνθρωποι διοχετεύονται λαθραία από σωματεμπορικά δίκτυα με σκοπό την καταναγκαστική εργασία στη γεωργία, στις οικιακές εργασίες, στα εργοστάσια και ως μικροπωλητές των δρόμων. Από τα 75 (μέχρι το 2006) θύματα σωματεμπορίας που βοήθησε ο Συνασπισμός για την Κατάργηση της Δουλείας και της Σωματεμπορίας (CAST), μια ΜΚΟ με έδρα το Λος Άντζελες, που διαθέτει το μοναδικό καταφύγιο στις ΗΠΑ, χονδρικά ένα στα οκτώ διοχετεύτηκε στην αναγκαστική πορνεία. Τα άλλα διοχετεύτηκαν σε άλλες μορφές αναγκαστικής εργασίας και προέρχονταν από είκοσι μία χώρες: 35% από την Ταϊλάνδη, 17% από το Μεξικό και 12% από την Ινδονησία.⁽¹⁾

Το χαμηλό κατά κεφαλήν ποσοστό της σωματεμπορίας στις ΗΠΑ μπορεί να αποδοθεί άμεσα σε ορισμένους βασικούς παράγοντες. Πρώτον, η μεγαλύτερη απόσταση των ΗΠΑ από τις χώρες προέλευσης, εκτός του Μεξικού, καθιστά τη σωματεμπορία πιο δύσκολη και πιο ακριβή. Απαιτείται πολύωρη πτήση από την Ανατολική Ευρώπη ή την Ανατολική Ασία, σε αντίθεση με τα λεωφορεία, φορτηγά, τρένα ή τις ολιγόωρες πτήσεις που απαιτούνται για να φτάσουν τα θύματα στη Δυτική Ευρώπη. Με εξαίρεση την παράνομη διάβαση των μεξικανικών συνόρων προς τις ΗΠΑ και την είσοδο στο Τέξας, το Νέο Μεξικό, την Αριζόνα ή την Καλιφόρνια, με τη βοήθεια των ειδικευμένων σ' αυτή τη δουλειά, που αποκαλούνται κογιότ, χρειάζονται διαβατήρια και βίζες για την είσοδο στη χώρα από τα μεγάλα αεροδρόμια. Πέρα από τη δυσκολία όσον αφορά τη διακίνηση, τα σχετικά λιγότερο διεφθαρμένα συστήματα Δικαιοσύνης και επιβολής του νόμου καθιστούν δυσκολότερη την εκμετάλλευση σκλάβων στις ΗΠΑ. Τέλος, το 2000, οι ΗΠΑ ψήφισαν μια επιθετική νομοθεσία κατά της σωματεμπορίας, τον Νόμο για την Προστασία και για τα Θύματα Σωματεμπορίας, που αύξησε τις διώξεις και τις καταδίκες των εγκληματιών σωματεμπόρων.

Η μικρότερη αναλογία της σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, στις ΗΠΑ, σε αντίθεση με άλλες μορφές σωματεμπορίας, θέτει ενδιαφέροντα ερωτήματα. Στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης και της Ασίας, η σωματεμπορία με σκοπό το εμπορικό σεξ αντιπροσωπεύει το 30-45% της συνολικής σωματεμπορίας σε μια χώρα. Στις ΗΠΑ αυτό το ποσοστό είναι 15-20%. Υπάρχουν μερικές πιθανές εξηγήσεις γι' αυτή τη διαφορά. Η πρώτη είναι ότι, εκτός δεκατριών κομητειών στη Νεβάδα, η πορνεία είναι παράνομη στις ΗΠΑ. Έτσι δεν υπάρχει επίφαση νομιμότητας υπό την οποία μπορεί να αναπτυχθεί η εκμετάλλευση σκλάβων του σεξ. Δεύτερον, η μη νομιμότητα της πορνείας επιβάλλεται πραγματικά, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει σε άλλες χώρες. Τρίτον, οι Αρχές επιβολής του νόμου στις ΗΠΑ είναι σχετικά λιγότερο διεφθαρμένες από ό,τι σε πολλές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης ή της Ασίας και έτσι είναι δυσκολότερο να βρεθούν αξιωματικοί της αστυνομίας που να δωροδοκούνται για να ανοίξει ένα πορνείο ή για να ειδοποιούν τον ιδιο-

κτίτη ενόψει αστυνομικών εφόδων. Αναμφίβολα, οι ΗΠΑ είναι μία τεράστια χώρα με ανάλογη διαφθορά και υπάρχουν σκλάβες του σεξ στο εσωτερικό της. Αλλά αναλογικά αντιπροσωπεύει μικρότερο ποσοστό κατά κεφαλήν σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη χώρα εξετάστηκε στο παρόν βιβλίο. Ένας τέταρτος λόγος είναι η εκτίμησή μου ότι στις ΗΠΑ υπάρχει μικρότερη πραγματική ζήτηση για σεξουαλικές υπηρεσίες από τους Αμερικάνους απ' ό,τι από τους άντρες άλλων χωρών. Δεν μπορώ να αιτιολογήσω αυτή την εκτίμηση αντικειμενικά, αλλά έχοντας ταξιδέψει σε όλη την Ευρώπη, την Ασία και τη Λατινική Αμερική, μπορώ να πω, με βάση την προσωπική παρατήρηση, ότι η αγορά ζήτησης για πόρνες φαίνεται μεγαλύτερη σε όλες αυτές τις περιοχές απ' όσο στις ΗΠΑ. Αναμφίβολα, η ζήτηση ωθείται σε μεγάλο βαθμό από τις μεγαλύτερες δυνάμεις της προσφοράς. Στην Ευρώπη υπάρχει περισσότερη πορνογραφία προς πώληση στους δρόμους, πιο ορατή πορνεία, πιο εύκολη πρόσβαση στην Ασία και, βεβαίως, σε αρκετές χώρες η πορνεία είναι νόμιμη με τη μία ή την άλλη μορφή. Δεν ισχυρίζομαι ότι οι Αμερικανοί επιθυμούν λιγότερο τις σεξουαλικές υπηρεσίες από ό,τι άλλοι· μόνο ότι, τουλάχιστον, η μικρότερη πρόσβαση δημιουργεί μικρότερη πραγματική ζήτηση.

Ακόμη κι αν το κατά κεφαλήν ποσοστό της σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση είναι χαμηλότερο στις ΗΠΑ από ό,τι στις άλλες χώρες, οι ΗΠΑ έχουν χιλιάδες σκλάβες του σεξ. Η ανίχνευσή τους όμως αποδείχθηκε απαγορευτικά δύσκολη για μένα. Παρά τις πολυάριθμες προσπάθειές μου και τις στέρες ενδείξεις, δεν κατάφερα να συζητήσω με θύματα σωματεμπορίας με σκοπό το σεξ στη Νέα Υόρκη, το Σαν Φρανσίσκο και το Λας Βέγκας. Μόνο στο Λος Άντζελες είχα κάποια επιτυχία. Το 2000 και το 2001 στη Νέα Υόρκη ερεύνησα στην Τσάιναταουν, στην Κορίαταουν και στις ρωσικές συνοικίες του Μπρούκλιν. Έψαξα σε ξενοδοχεία, κλαμπ, σάουνες, μασαζιζίδικα και σε πορνεία-αποθήκες στη γειτονιά με τα καταστήματα ρούκων, αλλά δεν βρήκα σκλάβες του σεξ. Το βασικό εμπόδιο ήταν ότι πολλοί απ' αυτούς τους χώρους βρίσκονταν σε γειτονίες όπου κατοικούν ξένες εθνότητες και δεν επιτρέπεται σε άτομο άλλης εθνότητας να μπει. Το καλοκαίρι του 2000, έκανα έρευνα και στο Σαν Φρανσίσκο, κυρίως στις

συνοικίες της Μίσιον, της Τέντερλόν και του Πολκ. Οι βασικές μου ενδείξεις προέρχονταν από διαφημίσεις σε εφημερίδες για Ασιάτισσες συνοδούς. Ήρθα σε επαφή με μια υπηρεσία, που με οδήγησε στον δεύτερο όροφο ενός κινεζικού εστιατορίου, αλλά καμία από τις πόρνες δεν μιλούσε αγγλικά και δεν θα μπορούσα να πω με σιγουριά κατά πόσον ήταν σκλάβες. Σε ένα επεισόδιο παρόμοιο με εκείνο στην Ιταλία, στο διαμέρισμα της Ιζαμπέλα Λάγκιο (βλ. Κεφάλαιο 3), ένα τηλεφώνημα με οδήγησε σε πορνείο-διαμέρισμα, ενώ αρχικά μου είπαν να πάω σε συγκεκριμένη γωνία και να κάνω ένα τηλεφώνημα από θάλαμο για να λάβω οδηγίες. Όταν έκανα το τηλεφώνημα, μου είπαν για πάω να καθώ, με πιο χυδαίες λέξεις. Στο Λας Βέγκας, το 2003, ήμουν σίγουρος ότι αν σκάλιζα αρκετά βαθιά, θα έβρισκα σκλάβες του σεξ. Πόρνες υπήρχαν παντού, το οποίο σήμαινε ότι σε κάποιο μη ορατό σημείο κάποιοι εκμεταλλεύονταν πιθανώς σκλάβες υπό το κάλυμμα της νομιμότητας. Επισκέφθηκα πολυάριθμους χώρους, τόσο στο κέντρο της πόλης όσο και πιο μακριά, αλλά δεν μπόρεσα να ανακαλύψω καμιά γυναίκα που να έδινε την εντύπωση θύματος αναγκαστικής πορνείας.

Το 2001 και το 2002 έκανα έρευνες στην περιοχή του Λος Άντζελες. Συμπεριέλαβα τα κέντρα του στριπίζ στην ανατολική και τη δυτική πλευρά της πόλης (νοτίως της Ολυμπιακής Λεωφόρου), όπως επίσης και τα μασαζιδικά, τα κλαμπ караόκε και τα χορευτικά κλαμπ της Τσάινα-ταουν και της Κορίαταουν. Οι περισσότερες γυναίκες εκεί ήταν ισπανόφωνες ή Ασιάτισσες και καμιά τους δεν έδινε την εντύπωση σκλάβας. Η πιο πιθανή περίπτωση σεξουαλικής δουλείας ήταν κάποιο ψυχαγωγικό κέντρο στην Κορίαταουν, λίγο μακρύτερα από την Οδό Βέρμοντ, όπου είδα καμιά δεκαριά κορίτσια μαζεμένα γύρω από την κυρίως σκηνή του χορού και μια χούφτα πελάτες να συναλλάσσονται με τον ιδιοκτήτη πριν μιλήσουν με τις γυναίκες στο μπαρ για ποτά ή πριν περάσουν μια πόρτα που οδηγούσε στα πίσω δωμάτια. Βρήκα επίσης ένα μπακάλικο στη συνοικία των Ταϊλανδών που στο πίσω μέρος είχε μασαζιδικό, αν και οι μασάζ-πόρνες δεν φαίνονταν να αναγκάζονται να προσφέρουν σεξ, το οποίο έκαναν ανελλιπώς. Όσον αφορά τις συνεντεύξεις στο μοναδικό καταφύγιο των ΗΠΑ, ο CAST ορθώς περιορίζει την πρόσβαση στα

άτομα που φροντίζει. Ωστόσο, μπόρεσα να συζητήσω για αρκετές περιπτώσεις με την αδελφή Τζούντι, που διευθύνει ένα από τα δύο καταλύματα για τις επιζήσασες από τη σωματεμπορία. Μία από αυτές τις περιπτώσεις αφορούσε μια γυναίκα ονόματι Λουσίτα.

Η Λουσίτα μεταφέρθηκε από σωματέμπορους από το Γκερέρο του Μεξικού στην Πομόνα της Καλιφόρνιας, μετά από την υπόσχεση ενός στρατολόγου για δουλειά στο Λος Άντζελες. Της είπαν ότι η δουλειά είχε να κάνει με ψυχαγωγία αντρών, αλλά τα χρήματα ήταν πολλά για να την απορρίψει. Η Λουσίτα και άλλα δύο κορίτσια ακολούθησαν τον στρατολόγο στο Νογκάλες του Μεξικού, κοντά στα σύνορα με την Αριζόνα, εβδομήντα μίλια από την Τούσον. Εκεί, η Λουσίτα συνάντησε δύο κογιότι και νωρίς το επόμενο πρωί διέσχισαν την έρημο. Στην άλλη πλευρά, τα κορίτσια τα παρέλαβε μια γυναίκα και τα οδήγησε στο Φοίνιξ, όπου πέρασαν τη νύχτα σε μια γιάφκα. Από το Φοίνιξ πήγαν στην Πομόνα, όπου η Λουσίτα και τα άλλα κορίτσια αφέθηκαν σε ένα σπίτι και αναγκάστηκαν να κάνουν σεξ με άντρες:

Όταν με διάλεξε ο πρώτος πελάτης, δεν ήξερα τι να κάνω. Οι άλλες κοπέλες που είχαν έρθει μαζί είχαν κάποια εμπειρία. Μία μου είπε να κάνω ντους μαζί με τον άντρα, να τον πλύνω και να του κάνω μασάζ και στοματικό σεξ. Δεν είχα πλυθεί ποτέ ολόγυμνη μαζί με έναν άντρα και δεν είχα καν ακούσει για στοματικό σεξ. Παρ' όλα αυτά έκανα το καλύτερο που μπορούσα.

Δουλεύαμε δώδεκα ώρες την ημέρα, από τις έντεκα το πρωί μέχρι τις έντεκα το βράδυ. Δεν είχαμε ποτέ ρεπό. Μας έδιναν να χρησιμοποιούμε σφουγγάρια όταν είχαμε περίοδο. Έπρεπε να δουλεύουμε, ακόμη κι όταν αρρωσταίναμε. Έπρεπε να κοιμόμαστε στο ίδιο μέρος που δουλεύαμε.⁽²⁾

Ύστερα από ένα μήνα η Λουσίτα μεταφέρθηκε σε δεύτερο σπίτι. Δεν της επέτρεψαν ποτέ να κάνει ένα τηλεφώνημα ούτε να κοιτά έξω από το παράθυρο. Όταν έγινε έφοδος της αστυνομίας στο σπίτι, λόγω υποψιών περί πορνείας, οι κοπέλες κρύφτηκαν. Οι σωματέμποροι τις

είχαν πείσει πως η αστυνομία θα τις πυροβολούσε. Η Λουίσιτα δεν πληρώθηκε ούτε μια δεκάρα, αν και περιστασιακά της επέτρεπαν να στέλνει μικροποσά στους γονείς της. Οι πελάτες ήταν σχεδόν αποκλειστικά Ασιάτες.

Οικογένεια Κάντενα

Μία από τις περιπτώσεις στις οποίες ασκήθηκε ποινική δίωξη από τους περιφερειακούς εισαγγελείς των ΗΠΑ και η οποία αντιπροσωπεύει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη δυναμική της σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση στις ΗΠΑ, είναι η αγωγή εναντίον της οικογένειας Κάντενα, από τη Βερακρούζ του Μεξικού. Οι Κάντενα διακίνησαν πάνω από είκοσι Μεξικανές, ακόμη και δεκατεσσάρων ετών, μέσω του Τέξας, όπου τοποθετήθηκαν μέσα σε τροχόσπιτα, οδηγήθηκαν σε στρατόπεδα μεταναστών εργατών στη Φλόριντα (στο Έιβον Παρκ, στο Φορτ Μάγιερς, στην Οσέτσε, στο Ζόλφο Σπρινγκς) και αναγκάστηκαν να κάνουν σεξ με μετανάστες εργάτες στα τροχόσπιτα και σε ένα σπίτι-πορνείο. Οι κοπέλες συμφώνησαν να περάσουν παράνομα στις ΗΠΑ αφού τους υποσχέθηκαν δουλειά σερβιτόρας και κηπουρού. Ένα θύμα, η Μαρία, περιέγραψε πώς στήθηκε η παγίδα:

Όταν φτάσαμε στη Φλόριντα, ο Άμπελ Κάντενα, ένας από τους αρχηγούς της σπείρας, μου είπε ότι θα δούλευα ως πόρνη σε πορνείο. Του είπα πως έκανε λάθος και ότι θα δούλευα σε εστιατόριο και όχι σε πορνείο. Τότε με διέταξε να δουλέψω σε πορνείο. Είπε πως του χρωστούσα τα χρήματα της λαθραίας διάβασης, 22.000 δολάρια, και όσο πιο γρήγορα τα ξεπλήρωνα τόσο πιο γρήγορα θα μπορούσα να φύγω.⁽³⁾

Όπως συμβαίνει στις περισσότερες σκλάβες σε πορνείο, οι συνθήκες ήταν βίαιες και απάνθρωπες. Η οικογένεια Κάντενα ανάγκαζε τα θύματα να κοιμούνται με τους πελάτες πυροβολώντας στο έδαφος

κοντά στα πόδια τους, απειλώντας τις οικογένειές τους και βιάζοντάς τα εάν προσπαθούσαν να δραπετεύσουν. Η Μαρία κατέθεσε ότι αναγκαζόταν να κοιμάται με τριάντα άντρες την ημέρα. Τη βασάνιζαν συνεχώς, την άφηναν να λιμοκτονεί και την ανάγκασαν να κάνει οδυνηρές εκτρώσεις:

Εργαζόμαστε έξι ημέρες την εβδομάδα και δώδεκα ώρες την ημέρα. Έπρεπε να εξυπηρετούμε τριάντα δύο έως τριάντα πέντε πελάτες την ημέρα. Τα σαββατοκύριακα, η κατάσταση ήταν χειρότερη. Τα σώματά μας πονούσαν και ήταν προσημένα. Τα αφεντικά δεν έδιναν δεκάρα... αρκεί να εργαζόμαστε. Δουλεύαμε ακόμη κι όταν είχαμε περίοδο. Οι πελάτες θα γίνονταν έξαλλοι αν το ανακάλυπταν. Τα αφεντικά μας έλεγαν να βάζουμε ένα πανί και να σκεπάζουμε τις λάμπες, ώστε να γίνεται σκοτάδι στο δωμάτιο. Δεν μας προστάτευαν από τα χτυπήματα των πελατών. Και στο τέλος της νύχτας η δουλειά μας δεν τέλειωνε. Ήταν η σειρά των αφεντικών. Αν καμιά έμενε έγκυος, αναγκαζόταν να κάνει έκτρωση.⁽⁴⁾

Ένα άλλο θύμα, η Ιγκνάσια, οδηγήθηκε στην πορνεία από την οικογένεια Κάντενα όταν ήταν δεκαπέντε ετών:

Μισούσα το πορνείο. Έρχονταν τόσοι πολλοί άντρες. Ήμουν τρομοκρατημένη. Προσπαθούσα να τους κρυφτώ, ώστε να μη με διαλέξουν. Τα αφεντικά μου είπαν πως έπρεπε να δουλέψω και να σταματήσω να φέρομαι έτσι. Επίσης, τα αφεντικά βίαζαν κάποια από τα άλλα κορίτσια. Αυτό με φόβισε. Φοβόμουν μήπως με βιάσουν ή μήπως με βλάψουν με κάποιον άλλο τρόπο. Δεν ήξερα κανέναν. Ήμουν μόνη. Ήμουν φοβισμένη.⁽⁵⁾

Βία, απομόνωση, ναρκωτικά και αλκοόλ χρησιμοποιούνταν για να ελέγχονται τα θύματα. Οι απειλές για τις οικογένειες εξασφάλιζαν τη συμμόρφωση. Σε μια άλλη, πολύ σημαντική περίπτωση σωματεμπορίας, ένας άντρας, ονόματι Μισούλοβιτς, που εμπορεύτηκε πέντε κο-

πέλες από τη Λετονία και τις ανάγκασε να χορεύουν σε στριπτιζάδικα του Σικάγου, χρησιμοποιούσε παρόμοια τακτικά. Στη δίκη του, ο Μισούλ-λοβιτς κατέθεσε: «Τους είπα ότι, επειδή είχα σχέσεις με το οργανωμένο έγκλημα στη Ρίγα, αρκούσε ένα τηλεφώνημα για να πάθουν κάτι κακό οι οικογένειές τους».⁽⁶⁾ Ένα από τα θύματα έκανε μια πολύ πιο γραφική περιγραφή: «Μας το περιέγραφε με λεπτομέρειες... όπως ότι θα της έκοβαν [του μέλους της οικογένειας] τα αυτιά και μετά τη μύτη και ύστερα θα την σκότωναν».⁽⁷⁾

Οι Κάντενας παρουσιάστηκαν, τελικά, ενώπιον της Δικαιοσύνης την άνοιξη του 1999. Η αρχηγός της σπείρας, Ροιζέρια Κάντενα, και άλλα έξι μέλη της οικογένειας καταδικάστηκαν σε μακροχρόνιες καθείρξεις και αναγκάστηκαν να πληρώσουν αποζημίωση στα θύματά τους. Το 2002, ένας φυγάς από τα μέλη της οικογένειας συνελήφθη στα μεξικανικο-αμερικανικά σύνορα και ένα ακόμη μέλος καταδικάστηκε στο Μεξικό με τη βοήθεια της μεξικανικής κυβέρνησης. Το 2005, άλλο ένα μέλος της οικογένειας συνελήφθη και είναι υπόδικο. Επειδή οι Αμερικανοί εισαγγελείς που διώκουν τη σωματεμπορία έχουν αθρογία πόρων στη διάθεσή τους, μπορούν να παρακολουθούν μια υπόθεση πληρέστερα. Εάν οι Κάντενας δραστηριοποιούνταν στην Ανατολική Ευρώπη ή στη Νότια Ασία, η υπόθεση θα είχε εκπέσει λόγω της διαφθοράς, της εξαφάνισης των θυμάτων ή της έλλειψης πόρων για τη συνέχιση των ερευνών.

Λόγω των επιτυχιών στον τομέα της δίωξης, η υπόθεση της οικογένειας Κάντενα ήταν αξιοσημείωτη για τον τρόπο με τον οποίο απέτυχε. Σε πολλές περιπτώσεις, οι αρμόδιοι για την επιβολή του νόμου δεν αναγνώρισαν τις γυναίκες ως σκλάβες, παραδίδοντάς τις σε ακόμη μεγαλύτερη εκμετάλλευση. Τρεις μήνες αφότου οι σωματέμποροι διόκτευσαν την πρώτη ομάδα γυναικών από το Μεξικό στη Φλόριντα, εκείνες βρήκαν ένα τηλεφώνημα σε κάποιο ντουλάπι του πορνείου, την ύπαρξη του οποίου δεν είχαν αντιληφθεί οι σωματέμποροι. Μία από τις γυναίκες είχε δει ένα τηλεοπτικό πρόγραμμα στο Μεξικό, στο οποίο ένα ισπανόφωνο παιδί στις ΗΠΑ τηλεφώνησε στο 911 για βοήθεια. Όταν το θύμα των Κάντενας τηλεφώνησε στο 911, έσπευσαν στο πορνείο

ασθενοφόρα, πυροσβεστικά οχήματα και περιπολικά. Δύο φρουροί κράτησαν τις γυναίκες μέσα στο σπίτι, ενώ οι άλλοι μιλούσαν με την άμεση βοήθεια. Ισχυρίστηκαν ότι το τηλεφώνημα ήταν τυχαίο και ότι κανείς στο σπίτι δεν είχε τραυματιστεί. Οι αξιωματούχοι της άμεσης βοήθειας δεν έκαναν έρευνα. Είναι δε αξιοσημείωτο ότι οι γυναίκες κάλεσαν άλλες δύο φορές στο 911, η άμεση βοήθεια ανταποκρίθηκε και οι φρουροί την εξαπέστειλαν. Μετά από λίγο, ένας από τους φρουρούς των Κάντενας πυροβόλησε μία από τις σκλάβες στο πόδι. Ένας γείτονας άκουσε τις κραυγές και κάλεσε την αστυνομία. Η αστυνομία κατέφθασε, αλλά οι άντρες των Κάντενας ισχυρίστηκαν πως ο πυροβολισμός ήταν τυχαίος και ότι οι κάτοικοι του σπιτιού ήταν ευτυχισμένα παντρεμένα ζευγάρια. Η αστυνομία κατέγραψε το ατύχημα σαν οικογενειακή προστριβή και δεν ερεύνησε περαιτέρω την υπόθεση. Μόνο πολύ αργότερα, και αφού οι περίοικοι έδωσαν πληροφορίες ότι στο σπίτι ασκούσαν πορνεία, άντρες της αστυνομίας και του FBI έκαναν έφοδο και ελευθέρωσαν τις σκλάβες. Παρόμοιες αποτυχίες αναγνώρισης γυναικών-σκλάβων είναι πολύ συνηθισμένες, παρά την αυξημένη επίγνωση και την εκπαίδευση των υπηρεσιών άμεσης βοήθειας. Γι' αυτό, μεταξύ των άλλων μέτρων που καταγράφονται στο Κεφάλαιο 1, οι δυνάμεις που είναι αφοσιωμένες στη δράση κατά της δουλείας και οι ειδικά εκπαιδευμένες επιτροπές επαγρύπνησης των κοινοτήτων μπορούν να βοηθήσουν ώστε να μην ξανασυμβούν τέτοιες αποτυχίες στην αναγνώριση γυναικών-σκλάβων.

Πώς έρχονται εδώ;

Η σωματεμπορία στις ΗΠΑ δεν είναι τόσο εκτεταμένη όσο σε άλλες περιοχές. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, υπάρχουν μόνο δύο τρόποι εισόδου: αεροπορικώς από την Ανατολική Ασία και την Ευρώπη ή περνώντας τα σύνορα ΗΠΑ-Μεξικού.⁽⁸⁾ Ένας μικρός αριθμός εισέρχεται με τα φορτία των τάνκερ από την Κίνα. Όταν έρχονται με αεροπλάνα, τα θύματα πρέπει να έχουν διαβατήρια και βίζες για να εισέλθουν νόμιμα. Οι βίζες που συνήθως χρησιμοποιούνται είναι για σπουδές ή εργασία ή έγγραφα

απαλλαγής από βίζα από χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο που έχουν ειδικές συμφωνίες με τις ΗΠΑ. Σε μια περίπτωση, ένας άντρας, ονόματι Λεβ Τράκτενμπεργκ, εξασφάλισε βίζα εργασίας για αρκετές Ρωσίδες που θα χόρευαν παραδοσιακούς χορούς, αλλά μόλις έφτασαν κατέσχεσε τα χαρτιά τους και τις ανάγκασε να εργαστούν ως χορεύτριες σε στριπτιζάδικα της περιοχής της Νέας Υόρκης. Τα περισσότερα θύματα σωματεμπορίας πετούν κατευθείαν από την Ευρώπη στις ΗΠΑ, αν και υπάρχουν αναφορές για μικρό αριθμό θυμάτων που πετούν πρώτα στο Μεξικό με τις ευρωπαϊκές μαφίες και μετά περνούν λαθραία τα σύνορα με τη βοήθεια των ίδιων δικτύων που διοχετεύουν Μεξικανούς στις ΗΠΑ. Η Πόλη του Μεξικού και η Τηχουάνα αναφέρονται συχνά ως πρώτα σημεία εκμετάλλευσης πριν από την είσοδο στις ΗΠΑ – αν και όταν έκανα έρευνες στην Τηχουάνα και βρήκα αρκετά μπαρ και γωνίες δρόμων γεμάτες με Μεξικανές πόρνες, δεν υπήρχε ούτε μία Ευρωπαία ανάμεσά τους, από την Ανατολική ή την Κεντρική Ευρώπη ή από όπου αλλού. Το ένα τρίτο, τουλάχιστον, των Μεξικανών πορνών ήταν ανήλικες. Μερικές κάθονταν στα τραπέζια πίνοντας αλκοόλ με Αμερικανούς που τις είχαν αγοράσει για μια νύχτα, όπως ακριβώς οι έφηβες Ταϊλάνδες που τις αγόραζαν οι τουρίστες στην Οδό Κάο Σαν (βλ. Κεφάλαιο 6).

Οι περισσότερες Μεξικάνες που περνούν παράνομα στις ΗΠΑ το κάνουν με τη θέλησή τους, δεν είναι θύματα σωματεμπορίας. Η διαφορά είναι λεπτή, αλλά σημαντική. Το λαθραίο πέρασμα συνεπάγεται ότι ένα άτομο επιλέγει να περάσει τα σύνορα παράνομα, μόνο ή με τη βοήθεια οδηγού που ξέρει τα κατατόπια. Ενώ τα άτομα αυτά περνούν με τη βούλησή τους, μόλις περάσουν τα σύνορα αρχίζουν τα δεινά της σωματεμπορίας, καθώς ο σωματέμπορος πουλάει το θύμα σε έναν εκμεταλλευτή ή το εκμεταλλεύεται ο ίδιος. Η σωματεμπορία είναι λοιπόν λαθραία διακίνηση με εξαναγκασμό ή απάτη στην αρχή της διαδικασίας και εκμετάλλευση στο τέλος. Επειδή πολλοί Μεξικανοί περνούν στις ΗΠΑ μόνοι τους, προκύπτει μικρότερη ανάγκη να τους περάσουν οι σωματέμποροι προκειμένου να αποκτήσουν δωρεάν εργάτες. Ξεχωριστή πτυχή της σωματεμπορίας προς τις ΗΠΑ, την οποία είδα να επαναλαμβάνεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο μόνο στην Ταϊλάνδη, είναι ότι πολλά άτομα που

μεταναστεύουν παράνομα γίνονται θύματα των σωματεμπόρων αφού περάσουν τα σύνορα. Το ένα τρίτο των θυμάτων σωματεμπορίας, σε τεκμηριωμένες υποθέσεις στις ΗΠΑ, έπεσαν στα «δίκτυα των σωματεμπόρων» ενώ ήταν ήδη μέσα στις ΗΠΑ – κάτι που ενισχύει την ανακρίβεια του όρου "trafficking",* σε αντίθεση με τους όρους «δουλεμπόριο» και «δουλεία». Έξυπνοι παράγοντες του δουλεμπορίου γνωρίζουν πολύ καλά ότι καθημερινά μεταναστεύουν παράνομα πολλοί άνθρωποι και, αντί να αναλαμβάνουν το ρίσκο και τα έξοδα της μεταφοράς σκλάβων στη χώρα, εγκαθιστούν τις επιχειρήσεις τους στις βασικές παραμεθόριες πόλεις και υπόσχονται εργασία με σταθερό μισθό, που αποτελεί εισιτήριο χωρίς επιστροφή προς τη δουλεία. Ένας άντρας, ονόματι Τόμας, σε υπόθεση που αφορούσε εκατοντάδες Μεξικανούς και Γουατεμαλέζους που αναγκάστηκαν να δουλέψουν στη γεωργία, περιέγραψε τη διαδικασία:

Όταν διασχίσαμε τα σύνορα από το Μεξικό προς την Αριζόνα... έπρεπε να περιμένουμε λίγες ημέρες... Και το κογιότ είπε πως βρήκε έναν τύπο ο οποίος θα οδηγήσει ανθρώπους στη Φλόριντα... Έτσι συναντηθήκαμε με τον raitero [μεταφορέα] και μας είπε... ότι θα μας πήγαινε στη Φλόριντα να μαζέψουμε ντομάτες και ότι θα κερδίζουμε 150 δολάρια την ημέρα... Το συζητήσαμε και είπαμε εντάξει, ας πάμε... Αλλά δεν πήραμε δεκάρα από τα χρήματα που μας έλεγαν ότι θα πάρουμε. Μείναμε εκεί δουλεύοντας επί τέσσερις μήνες, χωρίς να μπορούμε να φύγουμε.⁽⁹⁾

Οι σωματέμποροι που περνούν τα σύνορα από το Μεξικό προς τις ΗΠΑ το κάνουν αυτό με εξαιρετικά συστηματικό τρόπο. Τέσσερις αμερικανικές Πολιτείες έχουν σύνορα με το Μεξικό και καθεμία έχει τεράστιες εκτάσεις ερήμου και ποτάμι, που είναι αδύνατον να φυλαχθούν. Το πέρασμα στο Τέξας σημαίνει ότι πρέπει να διασχίσει κανείς

* Αναφέρεται στην ένσταση που διατυπώνει στην αρχή του βιβλίου σχετικά με τον ορισμό του *trafficking* από το Πρωτόκολλο του ΟΗΕ, στο οποίο είναι ασαφές αν στο *trafficking* περιλαμβάνεται και η εκμετάλλευση. (Σ.τ.μ.)

τον Ρίο Γκράντε μέσω κάποιας παραμεθόριας πόλης –το Ρίο Μπράβο, το Νουέβο Λαρέντο, το Γκερέρο, τη Σιουδάδ Ακούνα, την Οκινάγια, την Εσπεράντσα– ή από κάποια έρημο κατά μήκος του ποταμού, χρησιμοποιώντας σαμπρέλες, σχεδίες ή απλώς κολυμπώντας. Οι ίδιοι τρόποι χρησιμοποιούνται για το πέρασμα στο Νέο Μεξικό. Για την Αριζόνα, η πόλη Νογκάλες είναι το σημείο από το οποίο επιχειρείται η διάβαση των συνόρων μέσα από πολλά μίλια απόμακρης ερήμου. Οι πόλεις Μεξικάλι, Τεκάτε και Τιχουάνα είναι οι πόλεις που χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο οι σωματέμποροι για να περάσουν στην Καλιφόρνια από την Μπάχα Καλιφόρνια.

Για να εξασφαλίζουν θύματα, οι στρατολόγοι τριγυρίζουν σε μικρές πόλεις της μεξικανικής ενδοχώρας αναζητώντας φτωχές και αμόρφωτες γυναίκες και κοπέλες. Κλείνουν ένα λεωφορείο ταξιδιού με κάποιον που παίζει τον ρόλο αυτού που τις υποδέχεται, ο οποίος οδηγεί τα θύματα σε ξενοδοχείο ή κατοικία κοντά στα σύνορα, όπου συγκροτείται η ομάδα που θα διασχίσει τα σύνορα, στην οποία περιλαμβάνονται τα κογιότ και οι μετανάστες. Το πέρασμα των συνόρων γίνεται σχεδόν πάντα στη διάρκεια της νύκτας. Αφού περάσουν τα σύνορα, οι *raiteros* παραλαμβάνουν τους μετανάστες και τους μεταφέρουν στους αντίστοιχους τόπους εκμετάλλευσης. Στα μακριά ταξίδια μέχρι τους τόπους προορισμού χρησιμοποιούνται γιάφκες. Κάθε μέλος της αλυσίδας αποτελεί τμήμα οργανωμένου συστήματος και κάθε μέλος αμείβεται για τις υπηρεσίες που προσφέρει. Τα κογιότ παίρνουν τις μεγαλύτερες αμοιβές: 1.500 δολάρια για κάθε άτομο που διασχίζει τα σύνορα. Ομάδες οργανωμένου εγκλήματος από τη Ρωσία και την Κίνα λειτουργούν με παρόμοιο σπαστό τρόπο. Οι Κινέζοι λαθρέμποροι («κεφάλια φιδιού») είναι γνωστό ότι διακινούν λαθραία άτομα μέσα στα αμπάρια των μεγάλων τάνκερ που φτάνουν στα λιμάνια του Σαν Φρανσίσκο, του Λος Άντζελες και του Λονγκ Μπιτς. Ο Κινέζος ειδικός στο λαθρεμπόριο Πίτερ Κουόνγκ περιέγραψε ότι τα θύματα

πεινούν, στερούνται τον καθαρό αέρα και το φως του ήλιου και ξυλοκοπούνται συστηματικά. Ανά τακτά διαστήματα τα διατάζουν να

προκαλέσουν πόνο το ένα στο άλλο. Πολλά δένονται με αλυσίδες και χειροπέδες σε σιδερένια κρεβάτια. Στους άντρες λένε ότι θα τους σκοτώσουν· τις γυναίκες τις απειλούν ότι θα δουλέψουν σε πορνεία.⁽¹⁰⁾

Επειδή οι δίαυλοι λαθραίας διακίνησης από το Μεξικό προς τις ΗΠΑ είναι καθιερωμένοι, η μεθόδευση ως προς την αντιμετώπιση της μεταφοράς ανθρώπων από σωματεμπορικά δίκτυα μέσω των συνόρων Μεξικού-ΗΠΑ συνδέεται στενά με την αμερικανική πολιτική στον τομέα της παράνομης μετανάστευσης. Ενώσω έγγραφα τούτο το βιβλίο, οι δρόμοι των μεγάλων πόλεων των ΗΠΑ ήταν γεμάτοι με ανθρώπους που διαμαρτύρονταν για την περαιτέρω ποινικοποίηση των εκατομμυρίων παράνομων μεταναστών που ζουν την τρέχουσα περίοδο στις ΗΠΑ. Άλλοι επετίθεντο στις προτάσεις του προέδρου Τζωρτζ Γ. Μπους να εκχωρηθεί στους παράνομους μετανάστες το καθεστώς των επισκεπτών-εργατών. Οι αιτίες της διαμάχης είναι ίδιες με τις αιτίες της διεθνικής σωματεμπορίας: οι επιχειρήσεις προσλαμβάνουν παράνομους μετανάστες για να επωφεληθούν από τη φθηνή ή δωρεάν εργασία. Οι πολίτες των ΗΠΑ με χαμηλό ή μεσαίο εισόδημα είτε ωθούνται έξω από την αγορά εργασίας, γιατί δεν μπορούν να ζήσουν με τόσο χαμηλούς μισθούς, είτε είναι αναγκασμένοι να δεχτούν συμπιεσμένους μισθούς, λόγω των εκατομμυρίων παράνομων μεταναστών που δέχονται να εργαστούν με αυτούς τους όρους. Οι φορολογούμενοι Αμερικανοί απορροφούν το οικονομικό φορτίο της δημόσιας εκπαίδευσης και της περίθαλψης των παράνομων μεταναστών. Παγιδευμένοι στο μέσον, οι μετανάστες υφίστανται τη βία και την εκμετάλλευση, γιατί νομικά είναι ανύπαρκτοι. Όπως συμβαίνει σε όλους τους φτωχούς ανθρώπους σ' όλη τη γη, το κίνητρο μετανάστευσης από το Μεξικό προς τις ΗΠΑ είναι η ευκαιρία της αποστολής εμβασμάτων στην πατρίδα. Οι Μεξικανοί μετανάστες εμβάζουν περισσότερα χρήματα (24,3 δισεκατομμύρια δολάρια, το 2006) απ' ό,τι οι μετανάστες οποιασδήποτε άλλης χώρας πλην της Ινδίας (24,5 δισεκατομμύρια δολάρια, το 2006),⁽¹¹⁾ και ο πληθυσμός της Ινδίας είναι δεκαπλάσιος του πληθυσμού του Μεξικού. Η ιδέα της οικο-

δόμησης τείχους για να σταματήσει η ροή παράνομων μεταναστών από το Μεξικό προς τις ΗΠΑ είναι, στην καλύτερη περίπτωση, ανόητη. Απελπισμένοι και φτωχοί άνθρωποι πάντα θα βρίσκουν τρόπους να μετακινούνται. Όσο πιο πολύ δυσκολεύει αυτή τη μετακίνηση η κυβέρνηση, τόσο περισσότερο θα παρεμβαίνουν τα εγκληματικά δίκτυα να βοηθούν τους μετανάστες με αντάλλαγμα την εκμετάλλευση.⁽¹²⁾

Η οικογένεια Καρέτο

Η εικόνα των ΗΠΑ ως φάρου ελπίδας και ευκαιριών σαγηνεύει πολλούς ανθρώπους κι έτσι πέφτουν στην παγίδα του δουλέμπορου που υπόσχεται την πραγματοποίηση ενός ονείρου. Μια νεαρή γυναίκα, η κ. Κιμ, που τη μετέφεραν από την Κίνα στα Νησιά Βόρειες Μαριάνες (κτήση των ΗΠΑ) και αναγκάστηκε να εργαστεί ως πόρνη σε μπαρ καραόκε, συνέλαβε όλα αυτά τα συναισθήματα:

Μια μέρα, έπεσα στην παγίδα τους. Είχα ένα μικρό όνειρο. Να βγάλω λίγα χρήματα και να αγοράσω δικό μου σπίτι. Έφτασα [στην Αμερική] με τέτοιες ελπίδες και όνειρα. Ποιος να 'ξερε τι θα με περίμενε εκεί; Από τη μέρα που έφτασα, ζούσα σαν ζώο. [Το μπαρ καραόκε] ήταν μια φυλακή γεμάτη κατάρρες, απειλές και ξύλο.⁽¹³⁾

Ύστερα από τις ψεύτικες προτάσεις απασχόλησης, η επικρατέστερη μορφή στρατολόγησης στα σωματεμπορικά δίκτυα με προορισμό τις ΗΠΑ είναι η αποπλάνηση. Πολλοί Αμερικανοί δουλέμποροι χρησιμοποιούν μακροχρόνιους ερωτικούς δεσμούς, γάμο και εγκυμοσύνη για να πείσουν τις γυναίκες να μεταναστεύσουν προς απόκτηση καλύτερης ζωής. Αυτού του τύπου τα τεχνάσματα είναι χρονοβόρα, ακριβά και φορτωμένα με άκυρα ξεκινήματα, διότι κάθε γυναίκα στην οποία οι σωματέμποροι δωρίζουν σοκολάτες δεν γίνεται πάντα σύζυγος ή μακροχρόνια ερωμένη. Μία υπόθεση που δείχνει τον βαθμό στον οποίο σωματέμποροι επένδυσαν χρόνο και χρήμα για να αποπλανήσουν γυναίκες

και να τις αναγκάσουν να γίνουν πόρνες είναι αυτή της οικογένειας Καρέτο στο Μεξικό. Μια αγωγή που έγινε στις 15 Μαρτίου 2005 στη Νέα Υόρκη περιέγραφε πώς⁽¹⁴⁾, από το 1991 έως το 2004, η οικογένεια Καρέτο εμπορεύθηκε σκλάβους του σεξ από το Μεξικό στο Κουίνς και το Μπρούκλιν. Ο φάκελος περιλάμβανε την άμεση μαρτυρία εννέα θυμάτων, που αναγκάστηκαν να έρχονται σε σεξουαλική επαφή με τριάντα άντρες την ημέρα, έναντι 25-35 δολαρίων για τον καθένα. Τα πορνεία βρισκόταν κατά κύριο λόγο σε διαμερίσματα στον αριθμό 104-56 της 41ης Λεωφόρου και στον αριθμό 37-71 της 104ης Οδού στο Κουίνς. Οι Καρέτο στρατολογούσαν τα θύματά τους από το Τενανσίνγκο του Μεξικού, μέσω ερωτικής πολιορκίας που κρατούσε μήνες. Πλημμύριζαν τις έφηβες με δώρα, υποκρίνονταν αιώνιο έρωτα και σε ορισμένες περιπτώσεις παντρεύτηκαν τις κοπέλες και έκαναν παιδιά μαζί τους. Οι Καρέτο χρησιμοποίησαν τις σχέσεις για να αποκτήσουν επιρροή στις νεαρές κοπέλες και να τις πείσουν να ταξιδέψουν στις ΗΠΑ, όπου αναγκάστηκαν να γίνουν πόρνες. «Εάν με αγαπάς, θα το κάνεις», ήταν η επαναλαμβανόμενη πρόταση. Όσες αντιστάθηκαν βασανίστηκαν και δέχθηκαν απειλές για τα παιδιά των οποίων πατέρες ήταν οι σωματέμποροι. Για να εξασφαλίσουν πελατεία, οι Καρέτο έκαναν διαφημίσεις και έτσι είχαν σταθερή ροή καταναλωτών, αποκτώντας εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια μέσα σε δεκατέσσερα χρόνια. Τα θύματα έπρεπε να συμμορφώνονται με αυστηρούς κανόνες: δεν μιλούσαν, δεν έκρυβαν χρήματα, δεν είχαν επικοινωνία με την οικογένειά τους στο Μεξικό, δεν κοίταζαν έξω από το παράθυρο. Η ανυπακοή είχε ως αποτέλεσμα βιασμούς, μασιγώματα με δερμάτινες ζώνες ή σπάσιμο μπουκαλιών μπίρας στο κεφάλι. Κατά τη διάρκεια αυτής της δοκιμασίας, οι Καρέτο κατέστησαν εγκύους τις γυναίκες ή ερωμένες τους αρκετές φορές και τις ανάγκασαν να κάνουν οδυνηρές εκτρώσεις. Οι Καρέτο τελικά ανακαλύφθηκαν όταν ένα από τα θύματα δραπέτευσε, πράγμα που οδήγησε σε έφοδο της αστυνομίας στα διαμερίσματα, στις 4 Ιανουαρίου του 2005. Οι τρεις βασικοί κατηγορούμενοι παραδέχθηκαν την ενοχή στην απολογία τους, στις 4 Απριλίου του 2005. Οι ποινές ήταν βαριές: ο δικαστής σκόπιμα προχώρησε πέρα από τις γενικές οδηγίες λόγω των ακραίων περιστά-

σεων. Υπό τον όρο της ανωνυμίας, ένας από τους εισαγγελείς της υπόθεσης μου είπε ότι οι Καρέτο εφάρμοζαν συνεχώς βάρβαρη μεταχείριση στα θύματα με τρόπους που δεν μπορούσαν να δημοσιοποιηθούν.

«Τα όσα έκαναν στις γυναίκες ήταν εντελώς χυδαία», είπε.

Η υπόθεση Καρέτο έδειξε ότι στις ΗΠΑ υπάρχει εξελιγμένο σωματεμπόριο με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, αλλά όχι στην κλίμακα των άλλων χωρών. Οι Καρέτο εκμεταλλεύονταν έναν σχετικά μικρό αριθμό θυμάτων επί δεκατέσσερα χρόνια. Τα πορνεία στην Ασία και στην Ευρώπη θυματοποίησαν εκατοντάδες άτομα την ίδια περίοδο, λόγω του πολύ μεγαλύτερου αριθμού πελατών, ιδίως των συχνών πελατών που ζητούν ποικιλία γυναικών για να επιλέγουν. Η υπόθεση Καρέτο έδειξε επίσης πως ο καταναγκασμός και η απάτη που συνδέονται με τη σωματεμπορία στις ΗΠΑ μπορεί να είναι μια πολύ πιο μακροχρόνια και ακριβή διαδικασία απ' ό,τι η απλή αγορά θυμάτων σε καθιερωμένες αγορές. Ενώ η δεξαμενή θυμάτων στην Ευρώπη και την Ασία είναι σχεδόν απεριόριστη, ο αριθμός των θυμάτων που μπορούν να διασχίσουν μεγάλες χερσαίες αποστάσεις για να εισέλθουν στις ΗΠΑ περιορίζεται στο Μεξικό και σε εκείνους που ταξιδεύουν στο Μεξικό από την Καραϊβική και τη Λατινική Αμερική. Δεν υπάρχει γνωστή οργάνωση ή κάθετα οργανωμένη ομάδα που να περιλαμβάνει στρατολόγηση, μεταφορά και εκμετάλλευση των θυμάτων από το Μεξικό προς τις ΗΠΑ, σε κλίμακα που να επιτρέπει στους ατομικούς ιδιοκτήτες πορνείων να συμβάλλονται για την προμήθεια νέων θυμάτων ή να τα αγοράζουν σε καθιερωμένες αγορές γυναικείας σάρκας. Τουλάχιστον όχι ακόμη.

Ο Νόμος για την Προστασία των Θυμάτων Σωματεμπορίας

Ο Νόμος για την Προστασία των Θυμάτων Σωματεμπορίας ψηφίστηκε από τις ΗΠΑ τον Οκτώβριο του 2000 ως βάση των προσπαθειών να καταπολεμηθούν η σωματεμπορία και η καταναγκαστική εργασία. Ο νόμος ορίζει «σοβαρές μορφές σωματεμπορίας»⁽¹⁵⁾ και θεσπίζει προστασίες για τα θύματα και ποινές για τους εκμεταλλευτές τους. Δύο βασικές

κατηγορίες θυμάτων σωματεμπορίας δεν περιλαμβάνονται και τα άτομα που θίγονται δεν δικαιούνται οφέλη. Πρώτον, ο νόμος εξαιρεί περιπτώσεις σωματεμπορίας για σεξουαλική εκμετάλλευση όπου θεωρείται ότι οι πράξεις δεν προκλήθηκαν με τη χρήση «βίας, απάτης ή καταναγκασμού». Όμως το να αποδειχθεί αυτό μπορεί να είναι πολύ υποκειμενικό και πολλές περιπτώσεις σωματεμπορίας δεν κρίνονται σοβαρές εάν τα θύματα αρχικά συμφωνήσουν να εργαστούν ως πόρνες, αν και παρασυρμένα από ψευδείς υποσχέσεις ιδεωδών συνθηκών που αποδεικνύονται συνθήκες σκλαβιάς. Δεύτερον, ο νόμος εξαιρεί τους παράνομους μετανάστες, που γίνονται λεία προς εκμετάλλευση από τη στιγμή που διασχίζουν τα σύνορα. Τα άτομα στις δύο αυτές κατηγορίες αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο όλων των θυμάτων εκμετάλλευσης σε βαθμό δουλείας στις ΗΠΑ.

Ο νόμος θεσπίζει ποινές για τους εγκληματίες, αποζημιώσεις για τα θύματα και μεγάλα προγράμματα για την καταπολέμηση της σωματεμπορίας στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Προσφέρεται βοήθεια σε άλλες χώρες για να ανταποκριθούν στις ελάχιστες προδιαγραφές των ΗΠΑ όσον αφορά την παρεμπόδιση της σωματεμπορίας και η απειλή διακοπής της μη ανθρωπιστικής βοήθειας μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναντίον χωρών που δεν συμμορφώνονται μ' αυτές τις ελάχιστες προδιαγραφές. Θεσπίζονται επίσης σημαντικές ποινές φυλάκισης και βαριά πρόστιμα για διάφορους βαθμούς σωματεμπορίας και καταναγκαστικής εργασίας.⁽¹⁶⁾ Οι νόμοι επικύρωσης του εν λόγω νόμου, το 2003 και το 2005, επεδίωξαν να διορθώσουν ατέλειες στην αρχική νομοθεσία, περιλαμβάνοντας διατάξεις που θεσπίζουν ότι υπάλληλοι της αμερικανικής κυβέρνησης ή συμβαλλόμενοι με αυτήν που διαπράττουν εγκλήματα σωματεμπορίας ενώ βρίσκονται στο εξωτερικό (όπως στη Βοσνία) διώκονται βάσει των αμερικανικών νόμων περί σωματεμπορίας· οι νόμοι επικύρωσης θεσπίζουν επίσης προγράμματα που καταπολεμούν τον τουρισμό με σκοπό το σεξ με παιδιά. Στην καλύτερη των περιπτώσεων, η εφαρμογή της πρώτης διάταξης ήταν ασταθής. Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας κατοχής του Ιράκ, αρκετές πηγές αποκάλυψαν επιχειρήσεις σωματεμπορίας κάτω από την ομπρέλα της Halliburton και των

διακοσίων υπεργολαβικών εταιρειών της που προσφέρουν λογιστική υποστήριξη και υπηρεσίες στον αμερικανικό στρατό. Σύμφωνα με τη *Chicago Tribune*, οι υπεργολάβοι της Halliburton στρατολόγησαν 35.000 εργάτες από αρκετές χώρες της Νότιας Ασίας και της Μέσης Ανατολής για να εργαστούν στις στρατιωτικές βάσεις των ΗΠΑ. Με την άφιξή τους, κατασχέθηκαν τα διαβατήρια άγνωστου αριθμού ατόμων και αναγκάστηκαν να δουλέψουν σε συνθήκες ανθρώπων με δεσμά χρέους. Τον Ιούνιο του 2006, ο Ρόμπερτ Μπόιλις, σμήναρχος της Αμερικανικής αεροπορίας, κατέθεσε στην Αμερικανική Επιτροπή Ενόπλων Δυνάμεων ότι αυτή η συμπεριφορά ήταν «η συνήθης πρακτική»⁽¹⁷⁾.

Οι διατάξεις των επικυρωτικών νόμων που αφορούν τον τουρισμό με σκοπό το παιδικό σεξ εφαρμόστηκαν πιο αποτελεσματικά. Το 2003, το FBI προχώρησε στην Επιχείρηση Χαμένη Αθωότητα, συνέλαβε και άσκησε διώξεις σε πολίτες των ΗΠΑ που ταξίδεψαν στο εξωτερικό για να κάνουν σεξ με παιδιά, δυνάμει νέας νομοθεσίας, που ονομάζεται Νόμος Προστασίας (PROTECT).⁽¹⁸⁾ Έκτοτε έχουν γίνει πάνω από πεντακόσιες συλλήψεις, σχεδόν αποκλειστικά ανδρών ηλικίας από τριάντα μέχρι ογδόντα πέντε ετών. Οι περισσότεροι ταξίδεψαν στην Καμπότζη, στην Ταϊλάνδη και στις Φιλιππίνες για να κάνουν σεξ με παιδιά. Οι πρώτοι δύο που καταδικάστηκαν βάσει των νέων νόμων ήταν ο Τζων Γ. Σέλπιζαν και ο Μάικλ Κλαρκ,⁽¹⁹⁾ ηλικίας ογδόντα πέντε και εβδομήντα ετών αντίστοιχα. Ταξίδεψαν στην Ανατολική Ασία για να κακοποιήσουν σεξουαλικά παιδιά, παίρνοντας μαζί τους βαλίτσες γεμάτες προφυλακτικά, πορνογραφικό υλικό και αρκετές λίβρες γλυκίσματα.

Από το 2001 έως το 2006, πάνω από χίλια θύματα σωματεμπορίας έλαβαν βοήθεια στις ΗΠΑ ή, χονδρικά, το 1% όλων των θυμάτων σωματεμπορίας που εισήλθαν στη χώρα στη συγκεκριμένη περίοδο. Ο αριθμός των θυμάτων που βοηθήθηκαν σχετίζεται άμεσα με τον αριθμό των ερευνών που οδήγησαν στην ανακάλυψη σκλάβων. Σχετίζεται επίσης με τον αριθμό των Καλών Σαμαρειτών που αποκαλύπτουν την ύπαρξη σκλάβων. Σχεδόν το ένα τρίτο των θυμάτων σωματεμπορίας στις ΗΠΑ ανακαλύπτονται από πολίτες και όχι από την αστυνομία. Η υπόθεση Παολέτι περιέχει ένα από τα πιο σημαντικά παραδείγματα απλών πολιτών

που διευκόλυναν τη διάσωση θυμάτων σωματεμπορίας. Οι αρχισωματέμποροι, ο Χοσέ Παολέτι και ο γιος του Ρενάτο Παολέτι, ήταν κουφοί Μεξικανοί που στρατολογούσαν άλλους κουφούς Μεξικανούς από παρακείμενο σχολείο. Οι καλοντυμένοι Παολέτι υπόσχονταν καλές δουλειές στις ΗΠΑ, έδειχναν φωτογραφίες με αυτοκίνητα, σπίτια και τον θαυμάσιο τρόπο ζωής που μπορούσαν να προσφέρουν. Δεκάδες παιδιά μεταφέρθηκαν από το Μεξικό στο Λος Άντζελες και μετά, διασχίζοντας όλη τη χώρα, σε αρκετές πόλεις της Ανατολικής ακτής. Τα παιδιά αναγκάστηκαν να πουλούν μικροπράγματα στους δρόμους, στους σταθμούς του μετρό και στα αεροδρόμια. Τη νύχτα, οι σωματέμποροι τα κρατούσαν κλειδωμένα σε διαμερίσματα, αλλά τα άφηναν να τρέχουν ελεύθερα από δω κι από κει όλη τη μέρα, γιατί νόμιζαν πως, επειδή ήταν κουφά, δεν μπορούσαν να ζητήσουν βοήθεια. Μια μέρα, ένας κουφός άντρας στο αεροδρόμιο του Νιούαρκ είδε τα παιδιά που πουλούσαν μικροπράγματα και μάντεψε ότι κάτι πήγαινε στραβά. Επικοινωνήσε με τα παιδιά με τη νοηματική και τα βοήθησε να γράψουν ένα σημείωμα στα αγγλικά, το οποίο ο ίδιος παρέδωσε στην αστυνομία. Λίγο μετά, έγινε έφοδος του FBI σε αρκετές τοποθεσίες όπου κρατούσαν τα παιδιά. Συνελήφθησαν και καταδικάστηκαν δεκαοχτώ μέλη της μεξικανικής σπείρας.

Η κριτική στον Νόμο για την Προστασία των Θυμάτων Σωματεμπορίας είναι ομόθυμη όσον αφορά τα ζητήματα της Τ-βίζας* και της τριετούς άδειας παραμονής που παρέχονται στα θύματα σοβαρών μορφών σωματεμπορίας, οι οποίες τους προσφέρουν οφέλη σε τοπικό και κρατικό επίπεδο. Οι Τ-βίζες υπόκεινται σε αρκετούς όρους, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται η συνεργασία σε έρευνες εγκλημάτων και σε νομικές διαδικασίες εναντίον ενός σωματέμπορου. Η συνεργασία ορίζεται ως «κάθε λογικό αίτημα για βοήθεια στην έρευνα ή δίωξη πράξεων τέτοιας σωματεμπορίας».⁽²⁰⁾ Αυτός ο γενικός ορισμός ωθεί πολλά θύματα να μην θέλουν να υπογράψουν τα σχετικά έγγραφα. Ενώ οι σωματέμπο-

* Παροχή βίας τύπου Τ. Η Τ-βίζα είναι τύπος βίζας που επιτρέπει σε θύματα σωματεμπορίας να μείνουν στις ΗΠΑ, υπό τον όρο ότι θα βοηθήσουν στις έρευνες και θα καταθέσουν ως μάρτυρες εναντίον των αυτουργών. (Σ.τ.μ.)

ροι δεν μπορούν να προσαχθούν χωρίς καταθέσεις μαρτύρων, πολλά θύματα είναι υπερβολικά τραυματισμένα ψυχικά για να συμμετάσχουν σε δικαστικές διαδικασίες. Φοβούνται επίσης τις απειλές των σωματεμπόρων εναντίον των οικογενειών τους. Και το χειρότερο απ' όλα είναι ότι οι περισσότερες αιτήσεις χρειάζονται διαδικασία εννέα μηνών, που αφήνει τα θύματα σε μια κατάσταση μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, ενώ απαιτείται απ' αυτά να συμμετάσχουν στο έργο των ανακριτών και των εισαγγελέων. Στοιχεία που συνέλεξα από τις Υπηρεσίες Πολιτογράφησης και Μετανάστευσης των ΗΠΑ, στο Κέντρο των Υπηρεσιών του Βέρμοντ, όπου γίνεται η επεξεργασία της Τ-βίζας, έδειξαν ότι το 50% των αιτήσεων απορρίπτονται, κυρίως επειδή το άτομο θεωρείται ότι δεν είναι θύμα σοβαρών μορφών σωματεμπορίας.*

Παρ' όλο που οι ΗΠΑ είναι η πλουσιότερη χώρα του κόσμου, από το 2001 έχουν δαπανήσει κατά μέσο όρο μόνο εξήντα εκατομμύρια δολάρια ετησίως για την καταπολέμηση της σωματεμπορίας. Αυτό το ποσό είναι 333 φορές μικρότερο, ετησίως, από τα είκοσι δισεκατομμύρια που δίνονται κατ' έτος στον πόλεμο κατά των ναρκωτικών. Η ετήσια δαπάνη των ΗΠΑ για την καταπολέμηση της σωματεμπορίας αντιστοιχεί σε 22 δολάρια περίπου για κάθε σκλάβο, θύμα του σωματεμπορίου στον κόσμο. Τα πάνω από 200 δισεκατομμύρια δολάρια που δαπανώνται ετησίως στο Ιράκ από το 2003 για να βοηθήσουν τα 26 εκατομμύρια του πληθυσμού της χώρας –που είναι μικρότερος από τον αριθμό των σκλάβων παγκοσμίως– ανατρέποντας έναν δικτάτορα και θεσμοθετώντας τη δημοκρατία (όπως τελικά ορίστηκε αυτή η αποστολή) αντιστοιχούν σε 7.700 δολάρια για κάθε Ιρακινό. Αυτό το ποσό είναι 4.800 δολάρια παραπάνω (66%) από το μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα των Ιρακινών πολιτών (2.900 δολάρια) και πολύ μεγαλύτερο από το κατά κεφαλήν εισόδημα κάθε αναπτυσσόμενης χώρας που παρουσιάζεται σ' αυτό το βιβλίο.⁽²¹⁾ Τι είδους αξίες εκφράζονται με αυτή την κατανομή των πόρων; Αξίζει η δημοκρατία στο Ιράκ 350 φορές παραπάνω ανά άτομο απ' ό,τι η κατα-

* Ενώ έχει αποφασιστεί να δίδονται 5.000 τέτοιου είδους βίζες ετησίως, μέχρι το 2009 είχαν δοθεί συνολικά μόνο 2.000. (Σ.τ.μ.)

πολέμηση της δουλείας; Εάν η κυβέρνηση των ΗΠΑ δαπανούσε 7.700 δολάρια ετησίως για κάθε σκλάβο, σε πόρους, επιβολή του νόμου και διώξεις εγκλημάτων που σχετίζονται με τη δουλεία, το τέλος αυτών των εγκλημάτων θα ήταν πιο κοντά.

Αναλαμβάνοντας την ευθύνη

Οι αναιμικοί οικονομικοί πόροι που αφιερώθηκαν στην καταπολέμηση της σύγχρονης δουλείας, η λανθασμένη κατεύθυνση ως προς την άσκηση παγκόσμιας επιρροής και η επίδειξη προγραμμάτων όπως η Τ-βίτζα ως οφέλους αντί δικαιωμάτων στρεβλώνουν την πιο ουσιαστική αλήθεια του εγκλήματος της σύγχρονης δουλείας: οι ΗΠΑ είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη ευθύνη απ' όλες για την επιβλαβή αύξηση της ανθρωπίνης εκμετάλλευσης, της σωματεμπορίας και της δουλείας, από την εποχή της πώσης του Τείχους του Βερολίνου. Μέσω του ΔΝΤ και άλλων θεσμών, η κυβέρνηση των ΗΠΑ επέβαλε ταχύτατα το δικό της ιδιαίτερο είδος οικονομικών της ακαλίνωτης αγοράς στον αναπτυσσόμενο κόσμο, προκαλώντας καταστροφική αύξηση της φτώχειας, της κοινωνικής αναταραχής, της μαζικής μετανάστευσης και της ανομίας. Οι ΗΠΑ δεν είναι υπεύθυνες για τις μεγάλες προκαταλήψεις όσον αφορά το γυναικείο φύλο και την έλλειψη δικαιωμάτων των μειονοτήτων που δημιουργούν ευνοϊκό περιβάλλον για τη σωματεμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, αλλά θα έπρεπε να αναλάβουν πολύ μεγαλύτερη ευθύνη για την παγκόσμια επιδείνωση των παραγόντων που προκαλούν την αύξηση της σύγχρονης δουλείας. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, είχαν κάθε ευκαιρία να υποστηρίξουν σταθερές και ομαλές μεταβάσεις στη δημοκρατία και στην οικονομία της αγοράς σε όλη την Ανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Ασία. Αντ' αυτού, επέλεξαν να προωθήσουν την έφοδο των εταιρειών στις οικονομίες που πρόσφατα είχαν ανοίξει, επιταχύνοντας την ανάπτυξη πρωτοφανών ανισορροπιών στον παγκόσμιο πλούτο. Η αποστροφή για τις βλάβες που προκάλεσαν οι πολιτικές των ΗΠΑ και των οικονομικών συμμάχων τους είναι διάχυτη

σε όλο τον αναπτυσσόμενο κόσμο, όπως και η οργή για την αλαζονεία του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών και του ΔΝΤ, που υπαγόρευσαν τις επιθετικές πολιτικές της οικονομίας της αγοράς ως τον καλύτερο και μοναδικό δρόμο προς τη διαρκή ευημερία. Παρόμοιες πολιτικές οδήγησαν σε πολυάριθμα εταιρικά σκάνδαλα στις ΗΠΑ, στη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, σε όλο και πιο ασταθείς οικονομικούς κύκλους την περασμένη δεκαετία και στη διεύρυνση των ανισοροπιών στον πλούτο σε όλη τη χώρα. Επί δεκαετίες, όπως δείχνει ο Πίνακας 7.1, το μερίδιο του πλούτου του φτωχότερου 20% των αμερικανικών νοικοκυριών μειώνεται, ενώ το μερίδιο των πλουσιότερων αυξάνεται.⁽²²⁾

Μετά βεβαιότητας, ο βασικός μισθός και οι φορολογικές δομές των ΗΠΑ έχουν επιβαρυνθεί σε μεγάλο βαθμό προς όφελος των πλούσιων και εναντίον των φτωχών. Το 2006, ο μέσος μισθός των διευθυνόντων συμβούλων ήταν 364 φορές μεγαλύτερος από τον μέσο μισθό του εργάτη, άνοδος που μας αφήνει άναυδους, αφού το 1980 η αναλογία αυτή ήταν 42:1.⁽²³⁾ Τα μέλη του Κογκρέσου ψήφισαν εφτά φορές αύξηση του μισθού τους από το 1998 μέχρι το 2006, αυξάνοντας το εισόδημά τους στα 162.500 δολάρια τον χρόνο,⁽²⁴⁾ γερό ποσόν. Ταυτόχρονα αύξησαν τον κατώτερο εθνικό μισθό, την ίδια περίοδο, από ένα πενιχρό 5,15 δολάρια/ώρα σε 5,85/ώρα. Το καπιταλιστικό μοντέλο των ΗΠΑ διευρύνει την εισοδηματική ανισότητα και αποσταθεροποιεί τις κοινωνίες

Πίνακας 7.1

Μερίδιο εισοδήματος αμερικανικών νοικοκυριών, 1960-2005 (ποσοστό)

Έτος	Εισοδηματικά ανώτερο 20% των νοικοκυριών	Εισοδηματικά κατώτερο 20% των νοικοκυριών
2005	50,4	3,4
2000	49,4	3,6
1990	46,6	3,8
1980	44,1	4,2
1970	43,3	4,1
1960	41,3	4,8

μέσω της άνισης μεταχείρισης που επιφυλάσσεται στις εργαζόμενες τάξεις. Άλλες οικονομίες της αγοράς, όπως η Σουηδία, η Ιαπωνία, η Γερμανία και ο Καναδάς προσφέρουν παρόμοιο επίπεδο ζωής με τις ΗΠΑ, αλλά έχουν χαμηλότερα επίπεδα ανισότητας και μεγαλύτερες κοινωνικές προστασίες. Αυτά τα μοντέλα θα ήταν πολύ πιο κατάλληλα για τις μετακομμουνιστικές χώρες, κατά τη διάρκεια των ευάλωτων μεταβάσεων της δεκαετίας του 1990, αλλά δεν αφέθηκε χώρος για συζήτηση και ο ακραίος αμερικανικός καπιταλισμός προώθησε έναν παγκόσμιο πολιτισμό που παραπαίει στο χείλος γενικευμένης ανθρώπινης, περιβαλλοντικής και ηθικής καταστροφής. Η άνοδος των επιπέδων δουλείας παγκοσμίως είναι μια από τις πιο κατακριτέες αυτών των καταστροφών, και ιδίως οι έμποροι σαρκός προς σεξουαλική εκμετάλλευση ακολούθησαν πιστά το αμερικανικό οικονομικό μοντέλο: τα κέρδη πάνω απ' όλα, ανεξάρτητα από το κόστος για την ανθρώπινη ζωή. Οι βλάβες που έχουν προκληθεί είναι ανυπολόγιστες και η ώρα της επανόρθωσης έχει καθυστερήσει υπερβολικά.

26 Απριλίου 2006

Είκοσι οκτώ ημέρες αφότου συνάντησα τη Σάνι, πήγα ξανά στο μασατζίδικο. Δεν ήταν εύκολη απόφαση, αλλά πίστευα πως αν προσπαθούσα άλλη μια φορά, ίσως με άφηνε να τηλεφωνήσω στην ανοικτή γραμμή βοήθειας εκ μέρους της. Όταν μπήκα, ο Σούβιτ στεκόταν στην υποδοχή, κουβεντιάζοντας στο τηλέφωνο. Η μυρωδιά λουίζας συνέχιζε να γεμίζει τον αέρα. Φόρεσα το ύφος του καλύτερου πελάτη, και ζήτησα μασάζ από τη Σάνι.

«Έχετε ξανάρθει;» ρώτησε ο Σούβιτ.

Έγνεψα καταφατικά.

«Καλωσορίσατε! Η Σάνι κάνει μασάζ. Μπορείτε να περιμένετε;»

Ρώτησα πότε θα ήταν ελεύθερη. Ο Σούβιτ είπε σε είκοσι λεπτά και μου πρόσφερε τσάι και φέτες μήλου όσο περίμενα. Είκοσι λεπτά αργότερα, εμφανίστηκε από τον χώρο του μασάζ ένας νεαρός Ταϊλανδός

που φορούσε τζιν τράντες. Ο Σούβιτ πήγε να ψάξει τη Σάνι. Όταν εμφανίστηκαν, την κοίταξα επίμονα και χαμογέλασα αχνά. Αυτή κάτι ψιθύρισε στον Σούβιτ και επέστρεψε στο δωμάτιο του μασάζ.

«Η Σάνι θα κάνει διάλειμμα τώρα», μου είπε ο Σούβιτ. «Θα κάνετε μασάζ με μια άλλη κοπέλα;»

«Μπορώ να περιμένω τη Σάνι;» ρώτησα.

«Δεν αισθάνεται καλά. Καλύτερα να κάνετε με άλλη μασάζ».

Η καρδιά μου βυθίστηκε. Ήξερα ότι η Σάνι δεν ήθελε να με δει και δεν μπορούσα να κάνω πολλά για να της αλλάξω γνώμη.

Οδηγώντας προς το σπίτι, ήρθε στη σκέψη μου η Πανάνα, στην Τσίανγκ Μάι, και η εκμετάλλευση που άντεχε μόνο και μόνο για να στέλνει ένα εξευτελιστικό ποσό στους γονείς της. Τα παιδιά που εκμεταλλεύονταν ο Σαλίμ στην Καμάλ Ντάχα υπέφεραν για τους ίδιους λόγους. Η δουλεία δεν ήταν τόσο απλό πράγμα. Μερικές φορές τα ψίχουλα που πετάνε στους σκλάβους είναι πιο πολύτιμα από την ελευθερία. Μερικές φορές αυτά ήταν τα μόνα μέσα για να επιβιώσουν ολόκληρες οικογένειες. Χτύπησα τη γροθιά μου απογοητευμένος: δισεκατομμύρια δολάρια ξοδεύονταν σε πολέμους, ενώ δισεκατομμύρια άνθρωποι ζούσαν σε τέτοια φτώχεια και αθλιότητα ώστε μπορεί να προτιμούσαν να είναι σκλάβοι. Ένας καφές στο γωνιακό καφενείο κοστίζει περισσότερο από το ημερήσιο εισόδημα του μισού, σχεδόν, πληθυσμού του πλανήτη. Όσο οι ελάχιστες μπουκιές που παρείχαν οι δουλέμποροι αντιπροσώπευαν ένα πιο πλήρες γεύμα απ' αυτό που μπορούσε να προσφέρει η δημοκρατία και η ελευθερία, η δουλεία δεν θα τερματιζόταν. Δεν μετρούν οι υποσχέσεις για καλύτερη ζωή· ορισμένες φορές η σκλαβιά ήταν μια καλύτερη ζωή. Αυτή ήταν η κατάπτυστη αλήθεια που μου αποκαλύφθηκε με καινούργια διαύγεια, καθώς οδηγούσα προς το σπίτι μου ύστερα από τη δεύτερη επίσκεψη στη Σάνι.

Ένα πλαίσιο για την κατάργηση της δουλείας

Ρίσκο και ζήτηση

Ζήστε απλά, έτσι ώστε και οι άλλοι να μπορούν να ζουν απλά.

Γκάντι

Συνασπισμός Ελευθερίας

Στην αρχή τούτου του βιβλίου, απαρίθμησα τέσσερις λόγους για τους οποίους είναι ακόμη ανεπαρκείς οι προσπάθειες καταπολέμησης της σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση: η σωματεμπορία δεν γίνεται αντιληπτή: οι οργανισμοί που καταπολεμούν το σωματεμπόριο υποχρηματοδοτούνται και δεν συντονίζονται διεθνώς· οι νόμοι κατά του σωματεμπορίου είναι εντελώς αναίμικοί και εφαρμόζονται ελλιπώς· και παρά τις πολυάριθμες μελέτες και αναφορές, δεν έχει γίνει ακόμη συστηματική επιχειρηματική και οικονομική ανάλυση αυτού του κλάδου, για να εξακριβωθούν τα στρατηγικά σημεία παρέμβασης. Υποστήριξα ότι η επιχειρηματική ανάλυση του κλάδου της διεθνικής σωματεμπορίας θα αποκάλυπτε τα ευάλωτα σημεία του και ποια απ' αυτά σχετίζονται με την αγοραία δύναμη της ζήτησης. Η καλύτερη βραχυπρόθεσμη τακτική εναντίον αυτού του κλάδου είναι εκείνη που μειώνει τη συνολική ζήτηση των καταναλωτών και των ιδιοκτητών. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να μειώσει κανείς τη συνολική ζήτηση είναι η επίθεση στην τεράστια κερδοφορία, αντιστρέφοντας τα οικονομικά

αυτού του κλάδου που στηρίζονται στην αρχή ρίσκο-ανταμοιβή, δηλαδή καθιστώντας πολύ πιο ακριβό το ρίσκο της διατήρησης μιας δουλεμπορικής επιχείρησης. Για να εξασφαλίσουμε ότι η επιχείρηση της σωματεμπορίας και άλλες μορφές σύγχρονης δουλείας θα εξαλειφθούν μακροπρόθεσμα, πρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν οι βασικές συνθήκες που δημιουργούν το περιβάλλον ανάπτυξης αυτών των εγκληματικών πρακτικών – η φτώχεια και οι καταστροφικές ασυμμετρίες της οικονομικής παγκοσμιοποίησης.

Στον βαθμό που θα γίνει δεκτό το επιχείρημά μου για μια επίθεση, βραχυπρόθεσμα, στη συνολική ζήτηση για σκλάβες του σεξ, είμαι σίγουρος ότι θα μπορούσαν να ληφθούν αρκετά μέτρα για να έχουμε τα επιθυμητά αποτελέσματα. Θα έπρεπε να γίνει ανάλυση και συζήτηση για να βελτιωθεί η προσέγγιση αυτή. Για να αρχίσει η διαδικασία, κάνω ορισμένες προτάσεις στο παρόν κεφάλαιο, ως πλαίσιο από το οποίο μπορεί να ξεκινήσει. Έχω πλήρη επίγνωση ότι υπάρχουν τρομακτικά εμπόδια που πρέπει να ξεπεράσει η όποια βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη τακτική εναντίον της δουλείας, τα πιο σημαντικά από τα οποία είναι τα παγκόσμια διαρθρωτικά οικονομικά εμπόδια, η ενδημική ώθηση προς την προσφορά [σκλάβων], καθώς και οι προκαταλήψεις έναντι των μειονοτήτων και του γυναικείου φύλου. Αν και το έργο μπορεί να αποδειχθεί σιούφειο, ελπίζω ότι οι αφηγήσεις τούτου του βιβλίου θα βάλουν σε κίνηση μεγαλύτερες προσπάθειες, ανεξάρτητα από τα εμπόδια, όσος χρόνος κι αν χρειαστεί.

Για να ενοποιήσουμε τις προσπάθειες, τους πόρους και την επερώη που χρειάζονται προκειμένου να διεξαγάγουμε μια πιο αποτελεσματική μάχη εναντίον των επιχειρήσεων της διεθνικής σωματεμπορίας, προτείνω τη δημιουργία ενός υπερ-κυβερνητικού Συνασπισμού Ελευθερίας, αφιερωμένου στην κατάργηση όλων των μορφών σωματεμπορίας και δουλείας, αρχίζοντας με τις τακτικές παρεμβάσεις που είναι αναγκαίες για να αντιστρέψουμε τα οικονομικά ρίσκου-ανταμοιβής του κλάδου της σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

⁽¹⁾ Στο τέλος του κεφαλαίου 1 καταγράφονται εφτά τέτοιες παρεμβάσεις, η καθεμία από τις οποίες θα εξεταστεί στο τρίτο βήμα τού απο-

τελούμενου από τέσσερα βήματα σχεδίου, το οποίο αναπτύσσεται πιο κάτω. Για να επιτύχει ο Συνασπισμός, πρέπει να δομηθεί έξω από τις υφιστάμενες νεοφιλελεύθερες δομές των κυβερνήσεων, επειδή τα βασικά μέτρα για την κατάργηση της διεθνικής σωματεμπορίας ίσως αποδειχθούν ανταγωνιστικά στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα που έχουν οικοδομήσει αυτές οι κυβερνήσεις. Ο Συνασπισμός θα έπρεπε να αποτελείται από μέλη βασικών ΜΚΟ που καταπολεμούν τη σωματεμπορία, από οικονομολόγους, επικεφαλής επιχειρήσεων, νομικούς, μέλη ομάδων πίεσης, ακαδημαϊκούς και μέλη υπηρεσιών επιβολής του νόμου. Για να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα του Συνασπισμού, αυτά τα άτομα θα πρέπει να χωριστούν σε δύο μονάδες. Μία που θα συγκεντρώνει την προσοχή στα θύματα και μία που θα συγκεντρώνει την προσοχή στην πολιτική και την τακτική. Η πρώτη μονάδα θα ασχολείται με το δεύτερο εμπόδιο που καταγράφεται παραπάνω –τη χρηματοδότηση και τον συντονισμό των δεκάδων ΜΚΟ που καταπολεμούν τη σωματεμπορία παγκοσμίως–, δίνοντας έμφαση στην εφαρμογή τυποποιημένων, συναφών και ισχυρών μέτρων βοήθειας των θυμάτων. Η δεύτερη θα πρέπει να ασχοληθεί με το τρίτο και το τέταρτο εμπόδιο – την ανάλυση, την υπεράσπιση και τη θέσπιση των απαιτούμενων μέτρων προκειμένου να εξαιρεθεί η σωματεμπορία.⁽²⁾ Με αυτούς τους στόχους κατά νουν (και τούτο το βιβλίο ελπίζω να βοηθά στο ξεπέρασμα του πρώτου εμποδίου), οι σελίδες που ακολουθούν προσφέρουν μια πιθανή αφετηρία για την δημιουργία μίας πιο αποτελεσματικής πολιτικής και τακτικής κατά της διεθνικής σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Βραχυπρόθεσμη τακτική

Με την αποδοχή της πρότασης ότι ο βασικός παράγοντας επιτυχίας των επιχειρήσεων του σύγχρονου δουλεμπορίου είναι ο συνδυασμός τεράστιας κερδοφορίας και ελάχιστου ρίσκου, ένας παγκόσμιος συνασπισμός για την κατάργηση της δουλείας θα έπρεπε να εστιάσει σε μια επιθετική αντιστροφή της οικονομικής αρχής ρίσκου-ανταμοιβής, βά-

σει της οποίας λειτουργούν οι δουλεμπορικές επιχειρήσεις. Οι σημαντικές διακινδυνεύσεις που αναλαμβάνει το σωματεμπόριο ευνοούν ένα υψηλό επίπεδο ζήτησης εργασίας σκλάβων τόσο μεταξύ των δουλοκτητών όσο και μεταξύ των καταναλωτών. Ωστόσο, η στοιχειώδης περιγραφή της ελαστικότητας της ζήτησης, που παρουσιάζει το Κεφάλαιο 1, δείχνει ότι καθώς αυξάνει η λιανική τιμή μιας σεξουαλικής πράξης, η ζήτηση από άντρες καταναλωτές μειώνεται με ρυθμό μεγαλύτερο από τον ευθέως ανάλογο. Εάν αυξηθεί το κόστος λειτουργίας μιας δουλεμπορικής επιχείρησης και ο δουλοκτήτης επιλέξει να διατηρήσει την ίδια λιανική τιμή, το κέρδος θα μειωθεί, μειώνοντας την ελκυστικότητα της δουλεμπορικής επιχείρησης. Η αλλαγή της αγοραίας δύναμης της ζήτησης μπορεί να επιτευχθεί σχετικά γρήγορα με τη χρήση τακτικής που επιτίθεται στην κερδοφορία των επιχειρήσεων του σωματεμπορίου.

Όπως οι περισσότερες επιχειρήσεις, το σωματεμπόριο έχει τρεις συνιστώσες: προϊόν (το θύμα), χονδρέμπορο (τον σωματέμπορο), λιανοπωλητή (δουλοκτήτη/εκμεταλλευτή) και πελάτη. Αυτοί οι επιχειρηματικοί όροι δεν υιοθετούνται για να προσβάλουν την ανθρώπινη όψη των εγκλημάτων σωματεμπορίας ή να υποβαθμίσουν τα μεγάλα δεινά των θυμάτων. Χρησιμοποιώ τους όρους για να διευκολύνω την ανάλυση της επιχείρησης που τα εκμεταλλεύεται.

Το προϊόν, χονδρικά, είναι το θύμα. Το μόνο κόστος εκμετάλλευσης του προϊόντος είναι το κόστος μεταφοράς από τον τόπο προέλευσης στον τόπο εκμετάλλευσης, όπου μπορεί να καταναλωθεί. Η διαδικασία διακίνησης αποτελεί το δουλεμπορικό τμήμα του κλάδου της διεθνούς σωματεμπορίας. Οι χονδρέμποροι είναι δουλέμποροι, εκτός από τις περιπτώσεις που αποτελούν μέρος ενός καθέτως οργανωμένου εγκληματικού δικτύου και πληρώνονται με το κεφάλι για υπηρεσίες στον τόπο απόκτησης ενός σκλάβου. Η τακτική που εστιάζει στην αποδιοργάνωση του δουλεμπορίου είναι, ως επί το πλείστον, αναποτελεσματική: η διακίνηση είναι πανεύκολη, φθηνή και αφανής. Οι χονδρέμποροι βρίσκονται πάντα ένα βήμα μπροστά από τις προσπάθειες να εμποδιστεί η κίνησή τους. Έτσι, η αποτελεσματική τακτική κατά της

σωματεμπορίας πρέπει να εστιάσει στους μετόχους της ζήτησης: λιανοπωλητές και καταναλωτές.

Οι λιανοπωλητές έχουν πορνεία, κλαμπ, μασατζίδικα, διαμερίσματα και άλλους χώρους όπου καταναλώνεται το προϊόν. Επειδή η επιχείρηση είναι παράνομη, οι λιανοπωλητές χρησιμοποιούν φρουρούς και λαδώνουν την αστυνομία. Κρατούν τις τιμές τόσο χαμηλά για να εξασφαλίζουν όσο το δυνατόν περισσότερους πελάτες, νέους και παλιούς που ξαναέρχονται. Το λειτουργικό κόστος είναι χαμηλό. Το βασικό προκαταβαλλόμενο κόστος περιλαμβάνει την αγορά σκλάβων και ίσως κάποιου οικήματος στο οποίο θα στεγαστεί η επιχείρηση. Επίσης πρέπει να αγοραστεί εξοπλισμός: κρεβάτια, σεντόνια, αλκοόλ, ναρκωτικά, σνακς, προφυλακτικά, είδη μακιγιάζ και ρούχα. Ο λιανοπωλητής ζητάει σκλάβες επειδή αυξάνουν τα κέρδη και επεκτείνουν την πελατειακή βάση λόγω των χαμηλών λιανικών τιμών. Το μόνο ευάλωτο σημείο του λιανοπωλητή είναι η μη νόμιμη φύση της επιχείρησής του. Αυτό αποτελεί κόστος εάν πιαστεί, αλλά οι περισσότεροι δουλοκίτες δεν αποτελούν στόχο επιθετικής έρευνας και μερικές δωροδοκίες συνήθως τους απαλλάσσουν από νομικές περιπλοκές.

Ο καταναλωτής είναι ο άντρας που αγοράζει σεξ. Αναζητάει το σεξ, σαφώς, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο θα μπορέσει να εκφράσει βίαιες, ρατσιστικές, παιδοφιλικές και άλλες αντικοινωνικές συμπεριφορές. Χάρη στη δουλική εργασία, μπορεί να ανταπεξέλθει στο κόστος του σεξ από νεαρές γυναίκες, κάτι που ήταν ακριβό γι' αυτόν πριν, ή μπορεί να το πληρώνει συχνότερα. Η ζήτηση για σεξ –είτε με βίαιο, εξευτελιστικό τρόπο είτε απλώς για «διασκέδαση»– οδηγεί πολλούς καταναλωτές στις πόρνες. Η ζήτηση για φθηνό σεξ τους οδηγεί στις σκλάβες. Ο καθένας μπορεί να μη γνωρίζει ότι αγοράζει σκλάβη, αλλά γνωρίζει ότι αγοράζει φθηνό σεξ, το οποίο ο λιανοπωλητής εξασφαλίζει χρησιμοποιώντας σκλάβες. Η επίγνωση ή μη του καταναλωτή ότι αγοράζει σκλάβη είναι ως επί το πλείστον άσχετη με το μέγεθος της ζήτησης που αντιπροσωπεύεται από τους καταναλωτές σκλάβων. Στην αγορά σεξ από σκλάβες, ο καταναλωτής παρακινείται κυρίως από τη μηδαμινή λιανική τιμή· έτσι η τιμολόγηση είναι η πρωταρχική ώθηση της

καταναλωτικής ζήτησης για σκλάβες του σεξ και όχι η επίγνωση ή μη ότι η γυναίκα αυτή είναι σκλάβα. Ο Πίνακας 8.1 παρουσιάζει συνοπτικά την αλυσίδα της σωματεμπορικής βιομηχανίας, περιλαμβάνοντας τις βασικές τρέχουσες προσπάθειες για την καταπολέμησή της και την τακτική που πιστεύω πως θα ήταν πιο αποτελεσματική.

Ο Πίνακας δεν είναι λεπτομερής λίστα των τρεχουσών προσπαθειών καταπολέμησης της σωματεμπορίας, αλλά συνοψίζει τις βασικές πρωτοβουλίες. Κάθε στοιχείο σπιτσίτλη «Τι θα έπρεπε να γίνει» μπορεί να επιτευχθεί βραχυπρόθεσμα, εκτός από την πλευρά της προσφοράς (προϊόν-θύμα). Οι προκαταλήψεις έναντι του γυναικείου φύλου και των μειονοτήτων επίσης δεν μπορούν να εξαλειφθούν εν μιά νυκτί. Ωστόσο, η μειωμένη ζήτηση για εργασία σκλάβων θα μειώσει τον ρυθμό με τον οποίο γίνεται η εκμετάλλευση αυτών των πληθυσμών.

Λιανοπωλητής-δουλοκτήτης

Η τακτική αύξησης του κόστους μιας λιανικής επιχείρησης δημιουργεί δίλημμα για τους δουλοκτήτες ανάμεσα, αφ' ενός, στη διατήρηση της τιμής και την αποδοχή χαμηλότερου κέρδους, και, αφ' ετέρου, στην αύξηση της τιμής και την αποδοχή μικρότερης καταναλωτικής ζήτησης. Ο καλύτερος τρόπος για να καταστεί λιγότερο επικερδής η επιχείρηση είναι να αυξηθεί το λειτουργικό της κόστος. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, υπάρχουν δύο βασικά στοιχεία κόστους όταν έχει κανείς επιχείρηση με σκλάβες του σεξ: το κόστος απόκτησης του προϊόντος και το λειτουργικό κόστος. Σε ορισμένες περιπτώσεις, υπάρχουν και άλλα εκ των προτέρων έξοδα, όπως είναι οι ακριβές *haftas* (δωροδοκίες) που πρέπει να πληρώνουν οι ιδιοκτήτες των πορνείων στη Βομβάν όταν ανοίγουν καινούργιο πορνείο. Ένα τρίτο στοιχείο του λειτουργικού κόστους δεν περιλαμβάνεται σε μια καθαρή ανάλυση κέρδους και απώλειας: αυτό είναι το ρίσκο ή το κόστος σύλληψης. Όπως κάθε άλλη μορφή σκλαβιάς, η σεξουαλική σκλαβιά είναι παράνομη. Εάν συλληφθεί ένας λιανοπωλητής, του ασκηθεί δίωξη και καταδικαστεί, δημιουργείται

Πίνακας 8.1
Επιχειρηματική αλυσίδα της ωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση

	Τι γίνεται	Επίδραση	Ο λόγος	Τι θα έπρεπε να γίνει
Προϊόν-θύμα	1. Εκατοστειές διαφώτισης 2. Τοπική εκπαίδευση και εργασιακή κατάρτιση	Μικρή	Μεγάλη ανάγκη για μετανάστευση	Μακροχρόνιες πολιτικές κατά της φτώχειας και αποκατάσταση των βλαβών της οικονομικής παγκοσμιοποίησης
Χονδρέμπορος-δουλέμπορος	1. Ασφάλεια/περιπολιές συνόρων 2. Διώξεις	Μικρή	Αδύνατον να περιφρουρηθούν τα σύνορα· διαφθορά που διευκολύνει τη διακίνηση· η αφάνεια καθιστά αδύνατη την ανανώριση των θυμάτων	Να στραφεί ξανά η προσοχή στους λιανοπωλητές και στους καταναλωτές
Λιανοπωλητής-δουλοκτήτης	1. Διώξεις	Μικρή	Περιορισμένοι πόροι· έλλειψη πολυμερούς συνεργασίας· διαφθορά της δικαιοσύνης· έλλειψη προστασίας μαρτύρων· πρόβλεψη μικρών ποινών από τους νόμους	Να αυξηθεί το πραγματικό κόστος λειτουργίας μιας επιχείρησης που χρησιμοποιεί εργασία σκλάβων, σε επίπεδο που να υπονομεύει το κέρδος
Καταναλωτής	1. Εκατοστειές αφύπνισης	Μικρή	Μη εντύπωση, σχεδόν, στην αγορά για δύναμη της ζήτησης· τα ίδια προβλήματα με τις διώξεις των χονδρέμπόρων οδηγούν στην ατιμώρπωση	Οι υψηλότερες τιμές για τον καταναλωτή θα μειώσουν τη ζήτηση Προαιρετικά: αύξηση του καταναλωτικού κόστους με την ποιτικοποίηση της άγρας σεξουαλικών υπηρεσιών

κόστος που συνδέεται με την καταδίκη, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται ο χρόνος φυλάκισης και, σε ορισμένες χώρες, τα πρόστιμα, η στέρηση περιουσιακών στοιχείων και οι αποζημιώσεις για την αποκατάσταση των θυμάτων. Εάν το ποσοστό και το οικονομικό κόστος της καταδίκης είναι υψηλά, το κόστος της σύλληψης μπορεί να είναι καταστροφικό· εάν όχι, μπορεί να είναι αμελητέο.

Προς το παρόν, καθεμία από τις τρεις κατηγορίες κόστους –απόκτησης σκλάβων, λειτουργικών εξόδων και οικονομικών διακινδυνεύσεων– είναι μηδαμινή. Ελάχιστα μπορούν να γίνουν βραχυπρόθεσμα για να επηρεαστεί το κόστος απόκτησης των προϊόντων ή το λειτουργικό κόστος μιας λιανικής επιχείρησης που χρησιμοποιεί σκλάβες του σεξ, αλλά πιστεύω ότι μπορούν να επιβληθούν γρήγορα σοβαρά ανοδικά σοκ στο κόστος σύλληψης. Κάθε επιχείρηση, νόμιμη ή παράνομη, προσπαθεί να ποσοτικοποιήσει το νομικό κόστος που συνδέεται με το επιχειρείν. Οι νόμιμες εταιρείες γνωρίζουν ότι θα έχουν μηνύσεις για το ένα ή το άλλο θέμα και στον οικονομικό τους σχεδιασμό προβλέπουν ορισμένα χρηματικά ποσά κάθε χρόνο για δικηγορικές αμοιβές, αρνητικές αποφάνσεις δικαστηρίων και άλλες οικονομικές ποινές. Οι λιανοπωλητές σκλάβων του σεξ δεν διαφέρουν. Γνωρίζουν πως η δουλεία είναι παράνομη και ποσοτικοποιούν το κόστος της παράνομης επιχείρησης (κυρίως υπολογίζουν τις δωροδοκίες) ως μέρος της συνολικής επιχείρησης. Συμπεριφερόμενοι έτσι, γνωρίζουν ότι μόνο ένα απειροελάχιστο ποσοστό των λιανοπωλητών σκλάβων θα διωχθεί και θα καταδικαστεί κατ' έτος, και ότι, ακόμη κι αν καταδικαστούν, τα πρόστιμα είναι μικρά, συγκρινόμενα με τα δυνητικά οικονομικά οφέλη που αποφέρουν οι σκλάβες.

Η καλύτερη τακτική, για την εξάλειψη των επιχειρήσεων σεξουαλικής σκλαβιάς μέσω της αύξησης του κόστους που συνδέεται με τη σύλληψη, μπορεί να ιδωθεί ως μία διαδικασία τεσσάρων βημάτων: πρώτον, υπολογισμός του τρέχοντος κόστους σύλληψης· δεύτερον, καθορισμός του επιπέδου στο οποίο το κόστος σύλληψης υπονομεύει τα κέρδη· τρίτον, εξακρίβωση της καλύτερης στρατηγικής απόδοσης του κόστους σύλληψης σε σχέση με το επίπεδο μείωσης του κέρδους· τέταρτον, ανάπτυξη και εφαρμογή αυτής της στρατηγικής. Τα τέσσερα βήματα απο-

τελούν έναν κύκλο αυξανόμενης αποτελεσματικότητας. Το πρώτο και το δεύτερο ωθούν προς το τρίτο και ακολουθούν τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με το τέταρτο. Καθώς εκτυλίσσονται τα αποτελέσματα, η τακτική μπορεί να βελτιώνεται για να αυξάνει την αποτελεσματικότητά τους.

Πρώτο βήμα

Ένας απλός τύπος υπολογισμού του κόστους σε περίπτωση σύλληψης θα ήταν:

Κόστος σύλληψης = πιθανότητα δίωξης επί πιθανότητα καταδίκης επί μέγιστη οικονομική ποινή βάσει του νόμου.

Απλοί τύποι πιθανοτήτων δίωξης και καταδίκης θα ήταν:

Πιθανότητα δίωξης = ετήσιος αριθμός εγκληματιών που διώκονται διά του ετήσιου αριθμού εγκληματικών πράξεων.

Πιθανότητα καταδίκης = ετήσιος αριθμός καταδικών διά του ετήσιου αριθμού διώξεων.⁽³⁾

Δεύτερο βήμα

Το επίπεδο στο οποίο το κόστος της σύλληψης μειώνει το κέρδος απαιτεί γνώση του τρόπου παραγωγής κέρδους με την εκμετάλλευση σκλάβων του σεξ. Οι δηλώσεις κέρδους και απωλειών στο Παράρτημα Β δίνουν λεπτομέρειες του κέρδους σε μετρητά που αποκομίζεται ανά σκλάβο, ετησίως. Αυτές οι πληροφορίες είναι το πρώτο κομμάτι του γρίφου.

Για την εξακρίβωση της συνολικής κερδοφορίας μιας σκλάβας του σεξ, η κερδοφορία πρέπει να οριστεί με όρους κάποιας μονάδας, όπως μίνες, επίσης ως μέσος όρος του αριθμού τέτοιων μονάδων που δείχνουν τον χρόνο στον οποίο εκμεταλλεύεται ο λιανοπωλητής τη σκλάβο.

Πίνακας 8.2

Αξία Εκμετάλλευσης (ΑΕ) των σκλάβων του σεξ (2006, δολάρια ΗΠΑ)

Περιοχή	Καθαρή ΑΕ μιας σκλάβας του σεξ
Νότια Ασία	28.278
Αν. Ασία και Ειρηνικός	33.049
Δυτική Ευρώπη	156.300
Κ. και Α. Ευρώπη	78.604
Λατινική Αμερική	54.496
Μέση Ανατολή	98.492
Αφρική	25.454
Β. Αμερική	135.075
Παγκόσμιος σταθμισμένος μέσος όρος	61.015

Ο συνολικός αριθμός μνηών που οι λιανοπωλητές εκμεταλλεύονται τις σκλάβες ποικίλλει. Κάποιες σκλάβες κάθονται στα πορνεία λίγους μήνες, άλλες επί χρόνια. Η ανάλυση του ποσοστού επαναφοράς πελατών που παρουσιάζεται στο Κεφάλαιο 1 παρέχει τους υπολογισμένους μέσους όρους ανά περιοχή.

Το συνολικό κέρδος που μπορεί να παραχθεί, κατά μέσο όρο, με την εκμετάλλευση σκλάβων του σεξ μπορεί να θεωρηθεί ως η «αξία εκμετάλλευσης» (ΑΕ) της σκλάβας. Αυτός ο οικονομικός όρος δεν σκοπεύει να μειώσει το κτηνώδες ανθρώπινο κόστος αυτών των εγκλημάτων, αλλά να παράσχει ένα εργαλείο ανάλυσης μέσω του οποίου μπορεί να αποτιμηθεί η συνολική οικονομική αξία μιας σκλάβας για τον εκμεταλλευτή στη διάρκεια της δουλειάς της. Έχω περιλάβει πλήρη λογιστική περιγραφή και εξήγηση των υπολογισμών ΑΕ στον Πίνακα Α.3, αλλά ο Πίνακας 8.2 περιέχει μια περιληπτική παρουσίαση.

Οι αριθμοί του Πίνακα 8.2 αποτελούν εξαιρετικά συντηρητικούς υπολογισμούς της συνολικής αξίας μιας σκλάβας του σεξ για κάθε δουλοκτήτη σε κάθε περιοχή. Πρέπει να προκληθεί μείωση της αξίας εκμετάλλευσης μιας σκλάβας του σεξ, ένα ανοδικό σοκ στο λειτουργικό κόστος της επιχείρησης. Αυτό το ανοδικό σοκ σχετίζεται με το ρίσκο και πρέπει να εφαρμοστεί στο επίπεδο που προκαλεί μείωση του κέρδους. Για να επιτευχθεί αυτό το επίπεδο, θα πρέπει το κόστος της σύλληψης

Πίνακας 8.3
Πραγματικές ποινές σε σχέση με Ανάλυση ΑΕ (2006, δολάρια ΗΠΑ)

Χώρα	Μέγιστη ποινή σε σχέση με σεξουαλική δουλεία	Ποσοστό διώξεων κατ' εκτίμηση	Ποσοστό καταδικιών κατ' εκτίμηση	«Πραγματικές» ποινές	Περιοχική ΑΕ ανά σκάβα του σεξ	Ποινή/ΑΕ (ποσοστό)	«Πραγματική» ποινή/ΑΕ (ποσοστό)
Ινδία ¹	2.222	0,6	36	5	28.278	7,9	0,02
Νεπάλ	2.666	3,5	21	20	28.278	9,4	0,07
Ιταλία	0	5	55	0	156.300	0,0	0,00
Ολλανδία	54.000	5,4	50	1.455	156.300	34,5	0,93
Μολδαβία	2.500	6,2	19	29	78.604	3,2	0,04
Αλβανία	80.000	5,6	20	904	78.604	101,8	1,15
Ταϊλάνδη	0	0,7	18	0	33.049	0,0	0,00
ΗΠΑ ²	150.000	4,1	39	2.400	135.075	111,0	1,78

1 Θεωρώ δεδομένο ότι η τροποποίηση του νόμου για την Προστασία Θυμάτων Σωματεμπορίας, να αυξηθεί η ποινή για κάθε ανεξάρτητη ιδιοκτησία πορνείου σε εκατό χιλιάδες ρουπίες, τελικά θα ψηφιστεί.

2 Στις ΗΠΑ δεν υπάρχει μέγιστο πρόστιμο για το έγκλημα της σωματεμπορίας, αν και τα πρόστιμα που συνήθως πληρώνει ο σωματέμπορος κυμαίνονται από δέκα μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες δολάρια για κάθε θύμα.

να είναι μεγαλύτερο από το δυνητικό οικονομικό όφελος της δουλείας ή τουλάχιστον μισό του δυνητικού οικονομικού οφέλους, ώστε να υπάρξει πραγματικά ρήξη στο επίπεδο ζήτησης για σκλάβους του σεξ. Ενώ τα πραγματικά επίπεδα είναι συζητήσιμα, η ιδέα είναι σαφής: όσο μεγαλύτερο είναι το κόστος σύλληψης τόσο μικρότερη η κερδοφορία της διεξαγωγής επιχειρήσεων με σκλάβους του σεξ.⁽⁶⁾ Προς το παρόν, αυτό το κόστος είναι μηδενικό, όπως δείχνει ο Πίνακας 8.3.

Το πραγματικό οικονομικό κόστος της σύλληψης για παραβάσεις των νόμων περί σεξουαλικής σκλαβιάς είναι απειροελάχιστο σχετικά με τη δυνητική αξία εκμετάλλευσης κάθε θύματος. Οι νόμοι σε καθεμία από τις χώρες του Πίνακα 8.3 περιλαμβάνουν διατάξεις για φυλάκιση και βεβαίως ο εγκλεισμός στη φυλακή έχει κόστος· όμως, εκτιμώντας το πραγματικό οικονομικό κόστος του νόμου, η σχέση ρίσκου-ανταμοιβής ως προς την εκμετάλλευση σκλάβων του σεξ δείχνει ότι οι τρέχουσες ποινές δεν έχουν συνέπειες. Οι ΗΠΑ έχουν τις υψηλότερες πραγματικές ποινές σε σχέση με την ΑΕ μιας σκλάβας (1,78%), το οποίο είναι το άμεσο αποτέλεσμα των μεγάλων προστίμων σε συνδυασμό με ένα λογικό ποσοστό διώξεων και καθειρήσεων. Από τις χώρες που ερευνώνται στο παρόν βιβλίο, μόνο οι ΗΠΑ και η Αλβανία έχουν διατάξεις που ορίζουν μέγιστες χρηματικές ποινές μεγαλύτερες από την ΑΕ των σκλάβων του σεξ. Στις άλλες χώρες, οι διατάξεις ορίζουν χρηματικές ποινές πολύ μικρές και σε όλες τις περιπτώσεις οι πραγματικές ποινές έχουν πολύ μικρό οικονομικό αντίκτυπο. Για να αυξηθούν οι ποινές σχετικά με τη σεξουαλική δουλεία σε επίπεδο που να μειώνεται το κέρδος, πρέπει να μεγιστοποιηθεί το πραγματικό κόστος μέσω ενός μείγματος χρηματικών ποινών και υψηλότερων ποσοστών διώξεων και καταδικών.

Τρίτο βήμα

Προκύπτοντας από το δεύτερο βήμα, τα ακόλουθα αποτελούν αφετηρία για την αύξηση των οικονομικών ποινών της σεξουαλικής δουλείας σε επίπεδο που να μειώνεται το κέρδος. Για να επιτύχουμε υψηλότε-

ρες ποινές, πρέπει να αυξηθούν οι ποινές που περιγράφονται από τους νόμους. Για να αυξηθούν τα ποσοστά διώξεων, πρέπει να αυξηθούν οι έρευνες και να λυθούν προβλήματα διαφθοράς των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και των δικαστών. Για να επιτύχουμε υψηλότερα ποσοστά καταδικών, πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να διεξάγονται γρήγορα οι δίκες σε ειδικά δικαστήρια για εγκλήματα σωματεμπορίας, πρέπει επίσης να υπάρξει καλύτερη προστασία των μαρτύρων και να λυθεί το πρόβλημα της διαφθοράς των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και των δικαστών. Οι επτά τακτικές που περιγράφονται στο τέλος του Κεφαλαίου 1 αποσκοπούν στο να μεγιστοποιήσουν τις ευκαιρίες επίτευξης αυτών των στόχων. Η λογική αυτών των τακτικών εξετάζεται παρακάτω.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Το επίπεδο στο οποίο οι χώρες πρέπει να αυξήσουν τις καταγεγραμμένες ποινές τους πρέπει να αποφασιστεί με τέτοιο τρόπο ώστε κάθε χώρα να επιδιώκει να μεγιστοποιήσει την πραγματική ποινή για εγκλήματα σωματεμπορίας. Κριτήριο για ποινές που να έχουν ουσιαστικές οικονομικές επιπτώσεις θα μπορούσε να είναι η νομοθεσία για τα ναρκωτικά. Σε όλες τις χώρες που επισκέφθηκα, οι νόμοι κατά του λαθρεμπορίου ναρκωτικών ήταν πολύ πιο αυστηροί απ' ό,τι οι νόμοι κατά της σωματεμπορίας. Στην Ινδία, ο Νόμος του 1985 για τα Ναρκωτικά και τις Ψυχοτρόπους Ουσίες θεσπίζει ποινές κάθειρξης 10-20 χρόνων και πρόστιμο μέχρι 200.000 ρουπίες (4.444 δολάρια) για την παράνομη διακίνηση ελεγχόμενων ουσιών. Αυτή η οικονομική ποινή είναι εκατό φορές πιο βαριά από το τρέχον πρόστιμο για τη σωματεμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση (η προτεινόμενη τροπολογία εξετάζεται δύο φορές στο Κεφάλαιο 1). Στις ΗΠΑ, ο Νόμος για τις Ελεγχόμενες Ουσίες του 1996 περιέχει διατάξεις για εξαιρετικά βαριές ποινές όσον αφορά το λαθρεμπόριο κοκαΐνης: μέχρι πέντε εκατομμύρια δολάρια για την πρώτη παραβίαση όσον αφορά ποσότητες κάτω των πέντε κιλών και μέχρι δέκα εκατομμύρια δολάρια όσον αφορά ποσότητες άνω των πέντε κιλών.

Αναγνωρίζω ότι το ανά κιλό κέρδος της κοκαΐνης είναι μεγαλύτερο από το κέρδος ανά κάθε σκλάβα του σεξ, αλλά δεν μπορεί να υπάρξει

ποσοτικοποίηση της ηθικής κατακραυγής της δουλείας. Δεν βλέπω γιατί οι ποινές για το δεύτερο έγκλημα δεν πρέπει να είναι εξίσου βαριές με τις ποινές για το πρώτο. Η ποινή των δέκα εκατομμυρίων δολαρίων ως μέγιστο πρόστιμο για τη σωματεμπορία στις ΗΠΑ – με τις ίδιες πιθανότητες δίκης και καταδίκης – θα ισοδυναμούσε με ένα πραγματικό οικονομικό κόστος της τάξης των 133.000 δολαρίων για τον δουλοκτήτη, που είναι ουσιαστικά ίσο με την εφ' όρου ζωής αξία 135.075 δολαρίων που αποκομίζει από μια σκλάβο του σεξ. Αν υπάρχει μία και μοναδική προσπάθεια με την οποία μπορεί να ξεκινήσει ένα υπερ-κυβερνητικός Συνασπισμός για την κατάργηση της δουλείας, αυτή θα ήταν να πείσει την παγκόσμια κοινότητα να αυξήσει τις ποινές που περιέχονται στους νόμους για την ανθρωπινή δουλεία σε επίπεδο τουλάχιστον ίσο με τις ποινές που επιβάλλονται για το λαθρεμπόριο των ναρκωτικών.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΔΙΩΞΕΩΝ Σύμφωνα με όσα είπαμε στο Κεφάλαιο 1, τα μεγαλύτερα εμπόδια στην αύξηση των ποσοστών των διώξεων, στις περισσότερες χώρες, οφείλονται στους ανεπαρκείς πόρους των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, στην έλλειψη εκπαίδευσης ή την ελλιπή εκπαίδευσή τους, στο ότι οι έρευνες για την σωματεμπορία και τη δουλεία δεν έχουν προτεραιότητα, στην έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των χωρών προέλευσης και των χωρών προορισμού, στη διαφθορά στην επιβολή του νόμου, στη διαφθορά των εισαγγελέων και στα ανεπαρκή προγράμματα προστασίας μαρτύρων. Τα τέσσερα πρώτα εμπόδια αφορούν τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου. Το πέμπτο και το έκτο σχετίζονται με τη διαφθορά. Το έβδομο εμπόδιο σχετίζεται, βεβαίως, με την προστασία των θυμάτων-μαρτύρων από βλάβη.

Για να άρει τα εμπόδια στην επιβολή του νόμου, η τακτική μονάδα του προτεινόμενου Συνασπισμού θα μπορούσε να συνδεθεί με τα Ηνωμένα Έθνη για να συγκροτηθεί μια διεθνής δύναμη επιθεώρησης της δουλείας και της σωματεμπορίας, παρόμοια με αυτή των επιθεωρητών όπλων που ερευνούν για όπλα μαζικής καταστροφής. Ο σκοπός της θα ήταν να διεξάγει επιθετικές έρευνες και εφόδους σε τοποθεσίες για τις οποίες υπάρχουν υποψίες ότι ασκείται αναγκαστική πορνεία και

άλλες μορφές δουλείας. Οι έφοδοι θα υπηρετούσαν τέσσερις σκοπούς: αναγνώριση δυνητικών σκλάβων, απελευθέρωση των θυμάτων, κλείσιμο των επιχειρήσεων και συλλογή στοιχείων για την καταδίκη των εγκληματιών. Όταν κλείνουν τα πορνεία που εκμεταλλεύονται σκλάβες και οι δουλκοκτίτες τίθενται εκτός επιχειρήσεων, η συνολική ζήτηση για σκλάβες του σεξ από τους λιανοπωλητές-δουλκοκτίτες μειώνεται.⁽⁷⁾ Για όσους αναρωτιούνται πόσο αποτελεσματική θα μπορούσε να είναι μια τέτοια δύναμη στην ανακάλυψη σκλάβων του σεξ, θα απαντήσω ότι εφόσον τις βρήκα εγώ, σίγουρα μπορεί και ένα επίλεκτο αστυνομικό σώμα. Προτείνω τρεις τρόπους για την εξασφάλιση μέγιστης αποτελεσματικότητας.

Μεικτές ομάδες διεθνών και εθνικών επιθεωρητών Κάθε χώρα που εννοεί σοβαρά ότι επιθυμεί να τερματίσει τη σωματεμπορία δεν θα πρέπει να έχει αντίρρηση για μια διεθνή αστυνομική δύναμη που σε συνεργασία με την τοπική αστυνομία θα διεξάγει έρευνες και εφόδους. Θα μπορούσε να υπογραφεί μια σύμβαση παρόμοια με της COMMIT (βλ. Κεφάλαιο 6) από όλες τις χώρες που συμφωνούν στον ορισμό της δύναμης επιθεώρησης, στις εξουσίες για έρευνες και επιβολή των νόμων και στη δικαιοδοσία για τη σύλληψη των εγκληματιών προκειμένου να τους ασκηθεί δίωξη στην κάθε χώρα. Η σύμβαση θα περιελάμβανε πολυμερείς σχέσεις έκδοσης των εγκληματιών. Νέα στοιχεία θα μπορούσαν να συλλέγονται για την τελειοποίηση της τακτικής και την αποτίμηση των περιοχών με υψηλή πυκνότητα παρουσίας σκλάβων του σεξ, όπως η Οδός Φώλκλαντ στην Ινδία, η Σαλάρια στη Ρώμη ή τα ξενοδοχεία στο Κισινάου της Μολδαβίας. Καθώς οι περιοχές υψηλής πυκνότητας μετατοπίζονται, οι επιθεωρητές θα μετατοπίζονταν επίσης. Μια μεικτή, διεθνής και τοπική, δύναμη επιβολής του νόμου θα μπορούσε να μετριάσει τα προβλήματα διαφθοράς, έλλειψης πόρων, προτεραιότητας και εκπαίδευσης στο πώς να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται οι σκλάβες αποτελεσματικά. Εάν το προτιμούν οι χώρες, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μόνο διεθνής δύναμη. Οι έρευνες θα μπορούσε να γίνονται όπως στις περιπτώσεις του οργανωμένου εγκλήματος, περι-

λαμβάνοντας ηλεκτρονική παρακολούθηση, διείσδυση πρακτόρων, μαγνητοφώνηση τηλεφωνικών συνομιλιών και οικονομική έρευνα.

Συντονισμός με Επιτροπές Επαγρύπνησης των Κοινοτήτων Η συλλογή στοιχείων πρώτης γραμμής για θύματα σωματεμπορίας θα μπορούσε να γίνεται από ειδικά εκπαιδευμένες και τυποποιημένες επιτροπές σε μια κοινότητα, οι οποίες μπορούν να πληρώνονται από τον Συνασπισμό, στις πιο φτωχές χώρες. Αυτές οι επιτροπές θα αποτελούνταν από κατοίκους της πόλης, της πολίχνης ή του χωριού, από ταξιτζήδες και οδηγούς *tuk-tuk*, από ιδιοκτήτες επιχειρήσεων και ειδικά εκπαιδευμένα άτομα που συχνάζουν σε πορνεία για να αναζητήσουν σκλάβες. Το κάθε άτομο θα μάζευε πληροφορίες για τη δύναμη των επιθεωρητών δουλείας, η οποία θα αναλάμβανε τις έρευνες και θα επινοούσε τον καλύτερο τρόπο για να κλείσει το πορνείο και να ελευθερώσει τα θύματά του. Οι επιτροπές εθελοντών που αποτελούνται από άτομα που επιθυμούν να συμβάλουν χωρίς χρηματική αμοιβή μπορούν να επεκτείνουν ακόμη περισσότερο αυτές τις προσπάθειες. Το ηθικό σθένος δεκάδων χιλιάδων αφοσιωμένων πολιτών θα πολλαπλασίαζε την εμπέλεια των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και οι δουλοκτήτες δεν θα ήξεραν τι να κάνουν για να διατηρήσουν τις επιχειρήσεις τους.

Έφοδοι Οι έφοδοι είναι μια πολύ λεπτή υπόθεση. Οι σκλάβες του σεξ σπανίως εμπιστεύονται την αστυνομία και όταν αίφνης σώζονται εν μέσω εκρήξεων όπλων και πυροβολισμών, συχνά τρομοκρατούνται πολύ για να μπορούν να συμμετάσχουν στη δικαστική διαδικασία. Οι έφοδοι θα πρέπει να γίνονται σε συνεργασία με μια επιλεγμένη τοπική ΜΚΟ που ανήκει στον Συνασπισμό και να λαμβάνονται επί τόπου μέτρα ώστε να μειώνονται στο ελάχιστο τα δυσμενή αποτελέσματα για τα άτομα –σκλάβες ή άλλα– που ζουν στο πορνείο. Μια συνηθισμένη κριτική στις άγριες εφόδους είναι ότι δημιουργούν περιβάλλον που ωθεί τους δουλοκτήτες να πραγματοποιούν την εκμετάλλευση των σκλάβων με ακόμη μεγαλύτερη μυστικότητα, αλλά υπάρχει όριο σ' αυτή τη μυστικότητα: που αν το υπερβούν, θα δημιουργηθεί πρόβλημα πελατείας. Οι

λιανοπωλητές σκλάβων του σεξ θέλουν να λειτουργούν τα πορνεία τους ορατά, αλλά και ατιμώρητα. Γι' αυτό οι δουλοκτήτες επιλέγουν την τακτική των δωροδοκιών. Όμως οι δωροδοκίες δεν είναι αποτελεσματικό μέσο για να επηρεαστεί μια καλοπληρωμένη, διεθνής αστυνομική δύναμη και επιτροπές επαγρύπνησης της κοινότητας που είναι αφοσιωμένες στην κατάργηση της δουλείας.

Διαφθορά Η διαφθορά του δικαστικού σώματος θα μπορούσε να μετριάσει με υψηλότερους μισθούς για τους εισαγγελείς και τους δικαστές, που θα τους καθιστούν λιγότερο ευάλωτους στη δωροδοκία. Ο Συνασπισμός θα μπορούσε να χρηματοδοτεί αυτούς τους μισθούς. Διεθνείς εισαγγελείς και δικαστές, τους οποίους θα διορίζει ο Συνασπισμός, θα μπορούσαν να εποπτεύουν και να συμμετέχουν σε υποθέσεις διεθνικής σωματεμπορίας. Θα μπορούσαν να συγκροτηθούν ειδικά δικαστήρια με ταχύτατες διαδικασίες, τα οποία θα χειρίζονταν αποκλειστικά υποθέσεις σωματεμπορίας, για να εξασφαλιστεί η ταχεία έκδοση αποφάσεων. Θα μπορούσαν να διεξάγονται δικαστικές αναψηλαφήσεις κατ' έτος για να εξασφαλιστεί ότι συγκεκριμένοι εισαγγελείς δεν θα έχαναν πάντα υποθέσεις ή συγκεκριμένοι δικαστές δεν θα μείωναν τις κατηγορίες. Η πληρωμή προστίμου για μείωση της φυλάκισης δεν θα έπρεπε να επιτρέπεται, τουλάχιστον για εγκλήματα δουλεμπορίου και εκμετάλλευσης. Θα έπρεπε επίσης να τροποποιηθούν οι νόμοι για να εξασφαλίσουν αποκατάσταση των θυμάτων, είτε ως μέρος του προστίμου είτε μέσω της κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων. Ο Συνασπισμός θα έπρεπε επίσης να δώσει χρήματα για να επεκταθούν οι τοπικές οικονομικές-αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, ιδίως εκείνες που εστιάζουν στις γυναίκες και τις μειονότητες. Η επιστροφή των σκλάβων σε συνθήκες φτώχειας και στέρησης δικαιωμάτων ήταν η πρώτιστη αιτία της θλιβερής αύξησης του ποσοστού των θυμάτων που ξαναπέφτουν στα δίκτυα της σωματεμπορίας.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΑΤΑΔΙΚΩΝ Στις περισσότερες χώρες, τα ποσοστά καταδικών είναι ανεπαρκή, γιατί οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου δεν έχουν

τους αναγκαίους πόρους για να συλλέξουν στοιχεία, γιατί δεν υπάρχει πολυμερής συνεργασία μεταξύ των χωρών προέλευσης και των χωρών προορισμού, γιατί υπάρχει διαφθορά των δικαστών και ελλιπή, μη ρεαλιστικά και μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα προστασίας μαρτύρων. Οι πρώτες τρεις αιτίες είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν με τα προγράμματα που εξετάσαμε πιο πάνω. Η διόρθωση των προγραμμάτων προστασίας μαρτύρων απαιτεί αυξημένη χρηματοδότηση. Ο Συνασπισμός θα μπορούσε να πάρει την έντολή να χρηματοδοτήσει εμβάσματα δώδεκα μηνών στις οικογένειες, έτσι ώστε η απελευθέρωση των θυμάτων να μην έχει αρνητικές επιπτώσεις στις φτωχές οικογένειες που εξαρτώνται από μερίδιο των χρημάτων που παράγουν τα θύματα. Θα έπρεπε επίσης να εξασφαλιστούν φρουρούμενα καταλύματα για τα θύματα και τις οικογένειές τους, ιδίως σε μικρές χώρες, όπως η Μολδαβία και η Αλβανία. Θα έπρεπε να περιληφθούν προγράμματα μεταγκατάστασης μαρτύρων, έτσι ώστε αυτά τα άτομα και οι οικογένειές τους να πάρουν καινούργιες ταυτότητες και επαγγέλματα ύστερα από μια δίκη και έτσι να μειωθεί στο ελάχιστο το ρίσκο αντιποίνων από εκδικητικούς σωματέμπορους. Γενικότερα, τα κράτη θα έπρεπε να διαχωρίσουν τη συνεργασία με τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου από τα οφέλη στο επίπεδο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Θύματα που αισθάνονται ασφάλεια και αυτοπεποίθηση θα ήταν οι καλύτεροι σύμμαχοι για τους εισαγγελείς απ' ό,τι τρομοκρατημένα άτομα που αναγκάζονται να συνεργαστούν υπό την απειλή της απέλασης.

Τέταρτο βήμα

Η αναστροφή των οικονομικών ρίσκου-ανταμοιβής των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται σκλάβες του σεξ θα μείωνε απτά και συγκεκριμένα τη ζήτηση των λιανοπωλητών και των καταναλωτών για σκλάβες. Δεν είναι δυνατόν να γνωρίζουμε επακριβώς πόσο θα μειωνόταν η ζήτηση, αλλά η βασική οικονομική θεωρία μπορεί να μας παράσχει κάποια αίσθηση της τάξης του μεγέθους. Στο Κεφάλαιο 1, έθεσα το ερώτημα πόσο χαμηλή ήταν η τιμή του σεξ με μια σκλάβα σε σχέση με τους μι-

σθούς. Η απάντηση για την Ινδία ήταν 2,5 ώρες εργασίας βάσει του κατά κεφαλήν εθνικού εισοδήματος, 2,2 ώρες στην Ιταλία και 1,4 ώρες στις ΗΠΑ. Αυτοί οι αριθμοί έδειξαν ότι η χρησιμοποίηση σκλάβων επιτρέπει στους λιανοπωλητές να ρίχνουν τις τιμές σε επίπεδα τέτοια που όλοι οι άντρες του πλανήτη θα μπορούσαν να σηκώσουν το οικονομικό βάρος της αγοράς σεξ. Εκτός από την αύξηση του κόστους της σύλληψης, που επηρεάζει τη ζήτηση τόσο του λιανοπωλητή όσο και του καταναλωτή, οι χώρες θα έπρεπε να ποινικοποιήσουν την αναζήτηση σεξουαλικών υπηρεσιών, πράγμα που επίσης επηρεάζει την καταναλωτική ζήτηση. Ορισμένες χώρες διαφωνούν με τέτοιες κυρώσεις, επικαλούμενες το γεγονός ότι το ένα τρίτο των θυμάτων δραπετεύει με τη βοήθεια «ευγενικών» καταναλωτών. Με τις επιτροπές επαγρύπνησης των κοινοτήτων και μια ειδική δύναμη επιθεώρησης του σωματεμπορίου, η ανάγκη για τέτοιους καταναλωτές θα μειωνόταν και η ποινικοποίηση της άγρας σεξουαλικών υπηρεσιών θα μείωνε την καταναλωτική ζήτηση χωρίς αρνητικές επιπτώσεις. Θα έπρεπε επίσης να μελετηθούν θέματα που συνδέονται με την καταναλωτική ζήτηση, που ωθείται από την ανδρική ζήτηση για εμπορικό σεξ. Ωστόσο, πιστεύω ότι η οικονομική προσέγγιση θα μπορούσε να αποδειχθεί πιο αποτελεσματική βραχυπρόθεσμα όσον αφορά τη μείωση της καταναλωτικής ζήτησης απ' ό,τι προσπάθειες διαπαιδαγώγησης των αντρών που δεν έχουν κανένα δικαίωμα να ικανοποιούν τις σεξουαλικές τους ανάγκες αγοράζοντας γυναικεία κορμιά.

Ο Πίνακας 8.4 παρέχει θεωρητική ανάλυση των επιπτώσεων επί της τιμής και της καταναλωτικής ζήτησης που θα επιφέρουν τα πιθανά σοκ στη δομή του κόστους των λιανικών επιχειρήσεων του σεξ, τα οποία μπορούν να επιτευχθούν με την αύξηση του κόστους σύλληψης.

Τα στοιχεία του πάνω μισού του Πίνακα περιγράφουν τα τρέχοντα οικονομικά ανά μονάδα των επιχειρήσεων με σκλάβες του σεξ στην Ινδία και στις ΗΠΑ, στα οποία το κόστος σύλληψης είναι αμελητέο. Στο κάτω μισό του Πίνακα, παρουσιάζω δύο σενάρια που θα κατέληγαν σε ανοδικό σοκ κόστους σύλληψης: ένα σενάριο με μικρή επίπτωση και ένα με μεγάλη. Και τα δύο σενάρια θα μπορούσε να πραγματοποιηθούν με την εφαρμογή των μέτρων που περιγράφονται στο τρίτο βήμα. Η

Πίνακας 8.4

Ανάλυση επιπτώσεων: Λιανικές τιμές και κόστος σύλληψης (2006, δολάρια ΗΠΑ)

Τρέχουσες συνθήκες:

	Ινδία	ΗΠΑ
Τιμή σεξουαλικής πράξης ¹	4,50	30,00
Μικρότερη μονάδα κατανομής των: ²		
Λειτουργικών εξόδων	1,12	9,03
Τιμής απόκτησης	0,11	0,67
Προκαταβαλλόμενης δωροδοκίας	0,02	0,00
Κόστους σύλληψης	0,00	0,53
Σύνολο	1,25	10,22
Καθαρό κέρδος	3,25	19,78
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	72	66

Με αυξημένο κόστος σύλληψης:

	Σενάριο 1: Μικρή επίπτωση		Σενάριο 2: Σοβαρή επίπτωση	
	Ινδία	ΗΠΑ	Ινδία	ΗΠΑ
Τιμή σεξουαλικής πράξης ¹	4,50	30,00	4,50	30,00
Μικρότερη μονάδα κατανομής των: ²				
Λειτουργικών εξόδων	1,12	9,03	1,12	9,03
Τιμής απόκτησης	0,11	0,67	0,11	0,67
Προκαταβαλλόμενης δωροδοκίας	0,02	0,00	0,02	0,00
Κόστους σύλληψης	0,45	3,00	3,02	20,10
Σύνολο	1,70	12,69	4,27	29,79
Καθαρό κέρδος	2,80	17,31	0,23	0,21
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	62	58	5	1
Λιανική τιμή που προκύπτει για να διατηρηθεί το περιθώριο κέρδους	6,10	37,25	15,40	87,50
Ποσοστιαία αύξηση	36	24	242	192
Ώρες εργασίας με βάση το κατά κεφαλήν εισόδημα	3,7	1,9	9,5	4,4
Μείωση της καταναλωτικής ζήτησης που προκύπτει (ποσοστό)	-50	-	-90+	-

Σημείωση: Στο Σενάριο 1, τα πρόστιμα διπλασιάζονται σε σχέση με την ΑΕ μιας σκλάβας του σεξ, επιτυγχάνεται ένα 10% στον ρυθμό των διώξεων και ένα 50% στον ρυθμό των καταδικών. Στο Σενάριο 2, τα πρόστιμα πενταπλασιάζονται σε σχέση με την ΑΕ μιας σκλάβας του σεξ, επιτυγχάνεται ρυθμός διώξεων της τάξης του 20% και ρυθμός καταδικών της τάξης του 67%.

1 Πορνείο-μπάνγκαλου για την Ινδία, πορνείο-διαμέρισμα για τις ΗΠΑ.

2 Τα μηνιαία λειτουργικά έξοδα δεν περιλαμβάνουν κόστος που σχετίζεται με την πώληση εμπορευμάτων άλλων από το εμπορικό σεξ (αλκοόλ, τροφή κ.λπ.).

πρώτη υπόθεση στο Σενάριο 1 είναι ότι οι χώρες ψηφίζουν νόμους που ορίζουν μέγιστα πρόστιμα για σωματεμπορία διπλάσια της υπολογισμένης ΑΕ μιας σκλάβας του σεξ. Στο Σενάριο 2, υποθέτω ότι τα πρόστιμα είναι πενταπλάσια της ΑΕ μιας σκλάβας του σεξ, ποσό που ωστόσο ισούται με το μισό του προστίμου για το πρώτο αδίκημα λαθρεμπορίου κοκαΐνης στις ΗΠΑ. Τα ποσοστά διώξεων και καταδικών μπορούν επίσης να επιτευχθούν. Η Ιταλία και η Ολλανδία ήδη έχουν επιτύχει ποσοστά άνω του 50% όσον αφορά τις καταδικές και οι ΗΠΑ δεν είναι πολύ μακριά απ' αυτά. Οι επιθετικές τακτικές κατά της σωματεμπορίας θα μπορούσε εύκολα να αποδώσουν ρυθμούς διώξεων της τάξης του 20% σε κάθε χώρα. Στον κόσμο υπάρχουν 1,2 εκατομμύρια σκλάβοι του σεξ και η δίωξη του ενός στους πέντε εκμεταλλευτές είναι εφικτή.

Στο Σενάριο 1 και οι δύο χώρες υφίστανται πώση στο καθαρό κέρδος της τάξης του 8-10%. Το καθαρό κέρδος διαβρώνεται επειδή μειώνεται σημαντικά η απόσβεση κόστους ανά σεξουαλική πράξη. Μια πώση 10% στο καθαρό κέρδος μπορεί να ακούγεται εντυπωσιακή, αλλά εάν ένας ιδιοκτήτης πορνείου ήθελε να διατηρήσει το ίδιο περιθώριο κέρδους, θα έπρεπε να αυξήσει τις τιμές κατά 36 και 24% στην Ινδία και στις ΗΠΑ, αντίστοιχα. Κατ' αυτόν τον τρόπο η λιανική τιμή θα ανέβαινε στα 6,10 δολάρια, στην Ινδία, ποσό που είναι ελαφρώς μεγαλύτερο από το ποσό που τιμολογούσαν την αγορά σεξ οι μεροκαματιάρηδες επισκέπτες του πορνείου της Σίλπα (βλ. Κεφάλαιο 2). Εάν η Σίλπα διατηρούσε τις τιμές στο προηγούμενο επίπεδο, τα κέρδη θα μειώνονταν και τα ρίσκα που συνδέονται με την εκμετάλλευση σκλάβων του σεξ θα έκαναν την επιχείρηση πολύ λιγότερο ελκυστική.

Στο Σενάριο 2, η επίπτωση στα κέρδη του πορνείου είναι ακραία. Τα περιθώρια κέρδους σχεδόν μηδενίζονται και η λιανική τιμή αυξάνεται σε 15,40 δολάρια στην Ινδία και σε 87,50 στις ΗΠΑ, πράγμα αναγκαίο για να επιτύχει ο ιδιοκτήτης του πορνείου τα αρχικά επίπεδα κέρδους. Μπορώ απλώς να υποθέσω ότι η ζήτηση των τεσσάρων πελατών της Καματιπούρα θα έπεφτε πάνω από 90%, επειδή χρησιμοποιώ στοιχεία αύξησης της τιμής μέχρι οχτώ δολάρια. Αν υποθέσουμε ότι οι ιδιοκτήτες των πορνείων ήταν πρόθυμοι να λειτουργούν με το μισό του αρ-

κικού περιθωρίου κέρδους, οι τιμές θα εξακολουθούσαν να είναι υψηλές και η εκμετάλλευση σκλάβων του σεξ δεν θα ήταν καθόλου επιθυμητή επιχειρηματικά. Με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, η συνολική ζήτηση για σκλάβες από τους ιδιοκτήτες πορνείων και από τους καταναλωτές θα μειωνόταν.

Δεν έχω προσαρμόσει μία μεταβλητή στα δύο σενάρια και πιθανώς είναι η σημαντικότερη για τα οικονομικά όλης της βιομηχανίας σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Η θεμελιώδης αιτία της τεράστιας κερδοφορίας από την εκμετάλλευση της σεξουαλικής δουλείας είναι η μακρά διάρκεια της σκλαβιάς. Με οικονομικούς όρους, αυτό σημαίνει ότι η μονάδα κόστους λειτουργίας μιας επιχείρησης με σκλάβες του σεξ είναι μικρότερη, επειδή η απόσβεση πραγματοποιείται μέσω χιλιάδων σεξουαλικών πράξεων που παράγουν κέρδος, στη διάρκεια των πολλών χρόνων της σκλαβιάς.

Το σύνολο της ανωτέρω λογικής οδηγεί στην πιο σοβαρή υπόθεση τούτου του βιβλίου: τα δύο μέτρα που μπορούν πιθανώς να αναστρέψουν τα οικονομικά ρίσκου-ανταμοιβής της δουλείας του σεξ και άρα να μειώσουν τη συνολική ζήτηση για σκλάβες, είναι η αύξηση του κόστους σύλληψης και η μείωση της μέσης διάρκειας της σκλαβιάς. Εάν το ανά μονάδα κόστος μιας σκλάβας του σεξ αποσβέννυται με ουσιαστικά λιγότερες σεξουαλικές πράξεις, το περιθώριο κέρδους χάνεται. Για να το πούμε διαφορετικά, εάν μια σκλάβα του σεξ ελευθερωθεί από μια δύναμη επιθεώρησης της δουλείας λίγους μήνες μετά την παραγωγή της στη δουλεία του σεξ, ο δουλοκτήτης αντιμετωπίζει πολύ μικρότερο διάστημα παραγωγής εισοδήματος στο ίδιο επίπεδο κόστους (απόκτηση, λειτουργία, ρίσκο) για κάθε σκλάβα και έτσι πραγματοποιεί πολύ χαμηλότερα κέρδη. Εάν η δύναμη επιθεώρησης ενεργεί με αρκετή ταχύτητα, ο δουλοκτήτης ίσως δεν είναι σε θέση να αναπληρώσει το αρχικό κόστος απόκτησης της σκλάβας. Εάν καταδικαζόταν με βάση ένα καθεστώς αυξημένων ποινών, ο δουλοκτήτης θα αντιμετώπιζε μεγάλα πρόστιμα ανά σκλάβα, που θα καθιστούσαν την εγκληματική επιχείρησή του μη βιώσιμη. Η αύξηση του κόστους σύλληψης και η μείωση της μέσης διάρκειας δουλείας συνδέονται με περίπλοκο τρόπο, καθώς

η δεύτερη θα οδηγούσε κατ' ανάγκην σε μείωση [της πρώτης] λόγω των υψηλότερων ποσοστών διώξεων και καταδικών - δύο εκ των τριών μεταβλητών που, όταν αυξάνονται, αυξάνεται και το κόστος της σύλληψης. Στο Σενάριο 1, η μείωση στο μισό της μέσης διάρκειας της δουλειάς μειώνει την κερδοφορία στο 25 και 16%, στην Ινδία και τις ΗΠΑ, αντίστοιχα, επιβάλλοντας αυξήσεις τιμών στα 12,15 και 73,80 δολάρια για να διατηρηθεί το περιθώριο κέρδους. Στο Σενάριο 2, η επιχείρηση καταστρέφεται. Οι ανησυχίες ότι η μείωση της μέσης διάρκειας δουλειάς θα είχε ως αποτέλεσμα υψηλότερα επίπεδα σωματεμπορίας των σκλάβων του σεξ θα πρέπει να μετριάσθούν, επειδή το όλο φύσημα θα πολιορκείται με ουσιαστικά μεγαλύτερο ρίσκο, πράγμα που θα καθιστούσε όλο τον κλάδο της σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση λιγότερο αποδοτικό και πολύ πιο επικίνδυνη την άσκηση των δραστηριοτήτων του. Μια ανελέητη δύναμη επιθεώρησης της δουλειάς και χιλιάδες σθεναρές επιτροπές κοινοτήτων θα επιτρέψουν να εξασφαλιστεί μια τέτοια εξέλιξη.

Δεν υποθέτω ούτε για μια στιγμή ότι μια τέτοια πολύ θεωρητική ανάλυση θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην πράξη ακριβώς με τον τρόπο που περιγράφεται παραπάνω ή ότι η τακτική που προτείνεται θα εξασφάλιζε την απαιτούμενη αντιστροφή ρίσκου-ανταμοιβής στον τομέα της δουλειάς του σεξ. Ωστόσο, ακόμη κι αν επιτυχάνονταν τα μισά από τα προβλεπόμενα αποτελέσματα, η βιομηχανία της σεξουαλικής δουλειάς θα γινόταν πολύ λιγότερο επικερδής και η συνολική ζήτηση εκ μέρους των δουλοκτητών και των καταναλωτών θα μειωνόταν σοβαρά. Γι' αυτούς τους λόγους, πιστεύω ότι η τακτική που αντιμετωπίζει τη βιομηχανία της σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση ως επιχείρηση και επιτίθεται στα ευάλωτα σημεία των οικονομικών αυτής της επιχείρησης έχει τις καλύτερες πιθανότητες να απαλλάξει τον κόσμο απ' αυτή την αρρώστια. Η υψηλά ελαστική αγοραία δύναμη της ζήτησης είναι η πιο ευάλωτη πλευρά του δουλεμπορίου και αυτή πρέπει να μπει στο στόχαστρο της επίθεσης. Μόνο ένας παγκόσμιος Συνασπισμός, με επαρκή ενότητα, τεχνογνωσία και επιρροή, θα είναι ικανός να πείσει τις χώρες του κόσμου να υιοθετήσουν τα κατάλληλα μέτρα.

Ένα παιδί που το έλεγαν Άγιε

Πριν ολοκληρώσω αυτό το βιβλίο, υπάρχει άλλο ένα πρόσωπο που θα ήθελα να συναντήσετε. Η κοπέλα αυτή δεν ήταν σκλάβα του σεξ, αλλά παιδί-σκλάβος και ονομαζόταν Άγιε. Σε όλα μου τα ταξίδια, δεν βίωσα πιο καταστροφικό συναίσθημα από αυτό που είδα στα μάτια ενός σκλαβωμένου παιδιού. Εκεί που περιμένεις να δεις τη σπίθα της αθωότητας, ανακαλύπτεις την άβυσσο της πιστάγριας βαναυσότητας των ανθρώπων. Στη διάρκεια της έρευνάς μου συνάντησα δεκάδες παιδιά-σκλάβους, αλλά κανένα δεν με κατατρέπει όσο η Άγιε.

Δεν μπορώ να εξηγήσω γιατί ήταν τόσο δύσκολη για μένα η συνάντηση με την Άγιε. Ίσως επειδή έγινε προς το τέλος του τελευταίου ερευνητικού ταξιδιού μου. Ίσως επειδή, αν και δεκαπέντε ετών μόλις, η εξαχρειωτική εκμετάλλευση που είχε ζήσει την άφησε πολύ κοντούλα, έτσι που συμπεριφερόταν σαν πειθήνιο πεντάχρονο παιδάκι. Ή ίσως επειδή ήταν σκλάβα από τα πέντε της, δέκα ολόκληρα χρόνια, και εγώ ήμουν το πρώτο άτομο με το οποίο μοιράστηκε την ιστορία της.

Η Άγιε ανήκε στη φυλή Σαν, από τους λόφους της Βιρμανίας. Όταν ήταν τεσσάρων ετών, μαζί με τη μητέρα της έφυγαν από το χωριό τους κατά τη διάρκεια επιδρομής στρατιωτών που το κατέστρεψαν. Από τα τέσσερα μέχρι τα δεκατέσσερα χρόνια της ήταν σκλάβασε ένα μέρος κοντά στην Τσιάνγκ Μάι. Όταν συναντηθήκαμε στο καταφύγιό της, η Άγιε μπήκε στο δωμάτιο της συνέντευξης καμπουριασμένη. Μαδούσε συνεχώς το δέρμα των δακτύλων της και μιλούσε με φωνή ψιθυριστή. Επειδή λιμοκτονούσε πολλά χρόνια, δεν μπορούσε να χωνέψει ότι στο καταφύγιο θα έτρωγε τρία γεύματα τη μέρα, έτσι συχνά έτρωγε τόσο πολύ που έπρεπε να τη μεταφέρουν στο νοσοκομείο για να μην πάθει διάτρηση στομάχου. Η ιστορία της έφερε στο φως την πιο σκοτεινή πλευρά της ανθρώπινης βαρβαρότητας, τη σκληρή εκμετάλλευση και την ασυνείδητη βία που ασκείται πάνω σ' ένα παιδί, προς χάριν του κέρδους και μόνο. Καθώς η Άγιε διηγόταν την ιστορία της, η ψυχρότητα των ματιών της με συγκλόνησε μέχρι τα τρίαβαθα του είναι μου.

Όταν ήμουν τεσσάρων ετών, στραπιώτες ήλθαν στο χωριό μας, αργά τη νύχτα. Πυροβόλησαν τους ανθρώπους και έκαψαν τα σπίτια. Η μάνα μου κι εγώ τρέξαμε στο δάσος και μείναμε εκεί για πολλές μέρες, μέχρι που ήρθαμε στην Ταϊλάνδη.

Ήμαστε πεινασμένες και η μάνα μου έψαξε για δουλειά. Πήγαμε σε ένα εργοστάσιο, σε μια πόλη που την έλεγαν Σάραπεε, στην περιφέρεια της Τσιάνγκ Μάι. Ένα ζευγάρι Βιρμανών ήταν οι ιδιοκτήτες του. Πιστέψαμε ότι μαζί τους θα ήμαστε ασφαλείς. Είπαν στη μάνα μου ότι μπορούσε να δουλέψει και εγώ μπορούσα να μείνω μαζί της γιατί ήμουν πολύ μικρή για να μένω μόνη μου. Η σύζυγος είπε ότι πρέπει να τη φωνάζουμε Τζέι, που σημαίνει την πλούσια γυναίκα. Στο εργοστάσιό της δούλευαν διακόσιοι εργάτες. Όλοι ήταν Βιρμανοί, από τη φυλή Σαν.

Την επόμενη ημέρα πήγαμε στο εργοστάσιο και οι ιδιοκτήτες με χτύπησαν πολύ άσχημα. Μου τράβηξαν τα μαλλιά και έβγαλα αίμα. Είπαν στη μάνα μου πως αν δεν δούλευε, θα με χτυπούσαν πάλι. Με χώρισαν απ' τη μάνα μου και με έβαλαν στη δουλειά. Παρ' όλο που δουλεύαμε στο ίδιο εργοστάσιο, δεν έβλεπα ποτέ τη μάνα μου. Η δουλειά ήταν πολύ κακή. Ξυπνούσαμε στις τέσσερις το πρωί και δουλεύαμε μέχρι τη μία το πρωί. Δεν θυμάμαι τον εαυτό μου να κοιμάται. Χώριζα τα καλά φρούτα από τα χτυπημένα· θρυμμάτιζα ξερές πιπεριές· έκοβα βλαστάρια μπαμπού. Κάθε μέρα, ερχόταν ένα φορτηγό και έπαιρνε τα προϊόντα για την αγορά της Τσιάνγκ Μάι. Έπρεπε ακόμη να καθαρίσω τις τουαλέτες και έπρεπε να καθαρίσω το πάτωμα από τις φτυσιές των αντρών, που μασούσαν σπόρους. Κουραζόμουν τόσο πολύ με τη δουλειά. Προσπαθούσα να κοιμηθώ στη σκάλα για λίγα λεπτά, όταν δεν έβλεπαν οι ιδιοκτήτες. Δεν μας έδιναν κρεβάτια, έτσι κοιμόμουν ακουμπώντας το κεφάλι μου στο ένα σκαλοπάτι και το σώμα μου στο κάτω σκαλοπάτι. Δεν μας έδιναν ούτε τροφή. Μερικές φορές έμενα νησική δύο μέρες, με νερό μόνο.

Κάθε νύχτα, η γυναίκα του ιδιοκτήτη με έβαζε να της κάνω μασάζ μέχρι να κοιμηθεί. Κάποιες φορές με έπαιρνε ο ύπνος και αν

ξυπνούσε και με έβρισκε, με χτυπούσε στους ώμους με ένα στυλιάρι από μπαμπού. Εάν δεν της άρεσε η δουλειά που έκανα, με έβαζε να γονατίζω και με χτυπούσε μέχρι να σωριαστώ κάτω. Εάν με έβρισκε να κοιμάμαι στις σκάλες, με τρυπούσε με ψαλίδι στον ώμο μέχρι να τρέξει το αίμα ποτάμι. Ακόμη και με τα αίματα με ξανάστελνε πίσω στη δουλειά.

Δούλεψα σ' αυτό το εργοστάσιο μέχρι τα δεκατέσσερα χρόνια μου. Μια μέρα, η ιδιοκτήτρια^α με τσάκωσε να κοιμάμαι στη σκάλα και με τρύπησε με το ψαλίδι στο κεφάλι. Έτρεξε τόσο πολύ αίμα που νόμιζα πως θα πέθαινα. Μου έδωσε μια γάζα και με έστειλε να δουλέψω, αλλά ζαλιζόμουν πολύ. Εκείνη τη νύχτα το έσκασα. Και πριν ήθελα να το σκάσω, αλλά είχα δει άλλους που το προσπαθούσαν και οι φρουροί πάντα τους έπιαναν. Η ιδιοκτήτρια τους έβγαζε τα νύχια ή τους έκαιγε με δαυλούς για να τους τιμωρήσει. Όταν δραπέτευσα ήθελα να καλέσω την αστυνομία, αλλά δεν ήξερα πώς να πάρω τηλέφωνο, Βρήκα έναν ενήλικα που με βοήθησε και έκανε αναφορά στην αστυνομία. Με βοήθησαν να κάνω μήνυση στους ιδιοκτήτες. Ο δικαστής έστειλε τους ιδιοκτήτες στη φυλακή για έξι μήνες και τους έβαλε πρόστιμο 40.000 μπατ [1.000 δολάρια]. Έμειναν στη φυλακή εκτίοντας την ποινή τους και μετά ξαναγύρισαν στην αγορά. Ήταν έξαλλοι μαζί μου και φοβάμαι μήπως με βρουν.

Όταν πρωτοήρθα σ' αυτό το καταφύγιο, ήμουν πολύ θυμωμένη. Δεν μπορούσα να κωνέψω γιατί μου συνέβη αυτό. Ήθελα τόσο πολύ να πάω στο σχολείο, αλλά δεν μπορούσα. Η ιδιοκτήτρια είχε τρία παιδιά και πήγαιναν στο σχολείο. Το ένα ήταν στην Μπανγκόκ και τα άλλα δύο πήγαν στην Αμερική να σπουδάσουν στο πανεπιστήμιο.

Πρόσφατα συνάντησα τη μητέρα μου για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια. Δουλεύει σε ένα δεύτερο εργοστάσιο που ανήκει στην Τζέι. Μου λείπει η μάνα μου, αλλά δεν μπορώ να την ξαναδώ, επειδή στο καταφύγιο ανησυχεί μήπως οι ιδιοκτήτες βρουν πού είμαι και μου κάνουν κακό.

Ρώτησα το προσωπικό του καταφυγίου για τα ονόματα των ιδιοκτητών, αλλά δεν μου τα είπαν, γιατί είχαν υπογράψει συμφωνία εμπιστευτικότητας κατά τη διάρκεια της δίκης της Άγιε. Ωστόσο, μου είπαν πού ήταν η αγορά στην οποία πουλιούνταν τα προϊόντα του εργοστασίου τους. Επισκέφθηκα την αγορά και είδα τα φρούτα, τα μπαχαρικά και τα άλλα προϊόντα που αναγκαζόταν να επεξεργάζεται η Άγιε, από τα τέσσερα μέχρι τα δεκατέσσερα χρόνια της ζωής της. Η αγορά δεν απέιχε πάνω από μια ριζιά πέτρας από την αμερικανική Πρεσβεία. Ήθελα να της βάλω μπουρλότο, να ισοπεδωθεί.

Αν και η Άγιε υπέφερε από εφιάλτες, εκρήξεις θυμού και οξεία διαταραχή βουλιμίας, ύστερα από λίγους μήνες στο καταφύγιο είχε ανακαλύψει τη γνήσια χαρά της τέχνης. Στο τέλος της ιστορίας της τη ρώτησα εάν θα της άρεσε να δείξει τα έργα της. Τα μάτια της φωτίστηκαν και βιάστηκε να τα φέρει. Όταν επέστρεψε, έδειξε περήφανα ένα ζωγραφισμένο κουτί για μολύβια, ένα μπρελόκ σε πάνινο σακούλι και μια ευχετήρια κάρτα με κίτρινα και ροζ λουλούδια ζωγραφισμένα στο εσωτερικό της. Της είπα πως ήταν όμορφα. Έγειρε το κεφάλι της και γέλασε ντροπαλά.

Πριν φύγω, ρώτησα την Άγιε πώς αισθάνθηκε που είπε την ιστορία της για πρώτη φορά. Ιδού τι απάντησε:

Θέλω να πω στους ανθρώπους την ιστορία της ζωής μου, για να ξέρουν τι συμβαίνει σε ανθρώπους σαν εμένα. Θέλω όσοι άνθρωποι έχουν υποφέρει όπως εγώ να ξέρουν ότι δεν είναι μόνοι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Επιλεγμένοι πίνακες και σημειώσεις

Ως σκλάβοι ορίζονται γενικώς άτομα που κρατούνται αιχμάλωτα και αναγκάζονται να εργάζονται παρά τη θέλησή τους χωρίς αποζημίωση. Υπάρχουν πολλοί τρόποι μέσω των οποίων οι σκλάβοι υφίστανται την εκμετάλλευση, τους οποίους έχω ομαδοποιήσει σε τρεις κατηγορίες στον Πίνακα Α.1: Υποχρεωτική εργασία (για την εξόφληση δανείου), σκλάβοι-θύματα σωματεμπορίας και σκλάβοι καταναγκαστικής εργασίας.

Η συντριπτική πλειονότητα των σκλάβων λόγω χρεών ζει στη Νότια Ασία· μικρότεροι αριθμοί παρατηρούνται και σε άλλες περιοχές. Το οικονομικό μοντέλο της δουλείας λόγω χρεών χρονολογείται πολλούς αιώνες πριν, με διάφορες μορφές, περιλαμβανομένων του συστήματος εξαγοράς οφειλής με εργασία, της δουλοπαροικίας και της μορτής [κολιγιά]. Σε κάθε μορφή, τα άτομα δανείζονται χρήματα ή άλλα περιουσιακά στοιχεία και δεσμεύονται να προσφέρουν υποχρεωτικά εργασία μέχρι να εξοφληθούν οι οφειλές. Ο υπολογισμός αυτών των οφειλών είναι σταθερά δυσμενής για τον εργαζόμενο, και η εργασία ουσιαστικά δεν πληρώνεται. Μετά την κατάργηση της δουλείας σε πολλές χώρες, κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα, η δουλεία λόγω χρεών έγινε εναλλακτική μέθοδος για να εξασφαλιστεί εργασία τύπου δουλείας για τις φυτείες στην Αφρική, την Αμερική, και την Καραϊβική. Οι σκλάβοι λόγω χρεών σήμερα εργάζονται σε πολλές βιομηχανίες, όπως στην ταπητουργία, στην πλυνθοποιία, στην κοσμηματοποιία, στην αγγειοπλαστική, στα λατομεία, στην καπνοβιομηχανία, στην υλοτομία, στην κατασκευή πυροτεχνημάτων και στην παραγωγή πολλών αγροτικών προϊόντων.

Σε αντίθεση με τους εργάτες που δουλεύουν έναντι χρεών, οι εργάτες που εξαναγκάζονται είναι πιο ομαλά κατανεμημένοι σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Εξαναγκάζονται να εργάζονται χωρίς αμοιβή, με τη βία, με την απειλή βίας ή με παρόμοια τιμωρία. Το όριο μεταξύ της δουλείας λόγω χρεών και της καταναγκαστικής εργασίας είναι μάλλον θολό. Το πιο γελοίο με το χρέος είναι ότι, ως επί το πλείστον, ο σκλάβος λόγω χρεών είναι στην πραγματικότητα εργάτης που εξαναγκάζεται να δουλέψει. Όπως οι σκλάβοι λόγω χρεών, οι εξαναγκαζόμενοι εργάτες υφίστανται την εκμετάλλευση σε διάφορες βιομηχανίες: στις πιο σημαντικές απ' αυτές περιλαμβάνονται οι κατασκευές, η υλοτομία, η παραγωγή ξυλοκάρβουνου, οι φάρμες βοοειδών, η συγκομιδή του καφέ και του κακάο, οι οικιακές υπηρεσίες και η στράτευση παιδιών.

Οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των σκλάβων στον κόσμο διαφέρουν. Ο μικρότερος αριθμός είναι αυτός της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), η οποία εκτιμά ότι το 2005 υπήρχαν 12,3 εκατομμύρια άνθρωποι οι οποίοι υπέκειντο σε συνθήκες καταναγκαστικής εργασίας.¹ Η ΔΟΕ δέχεται ότι η εκτίμησή της αντιπροσωπεύει ένα «στοιχειώδες ελάχιστο» και ότι ο αριθμός μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερος. Ένα βασικό ζήτημα που αφορά τον προσδιορισμό των σκλάβων σε όλο τον κόσμο είναι το πόσοι είναι οι εξαναγκαστικά εργαζόμενοι έναντι χρεών: αξιόπιστες εκτιμήσεις περί αυτών κυμαίνονται από τα 10 έως τα 60 εκατομμύρια. Η δική μου εκτίμηση των 18,1 εκατομμυρίων σκλάβων λόγω χρεών είναι βασισμένη σε συντηρητικούς υπολογισμούς, εκ των κάτω προς τα άνω, τους οποίους διασταύρωσα με πολλές εκτιμήσεις ακαδημαϊκών και ΜΚΟ, περιλαμβανομένης και της πιο έγκυρης εκτίμησης του αριθμού των σκλάβων λόγω χρεών στην Ινδία που δόθηκε από το Ίδρυμα Ειρήνης Γκάντι το 1981. Αυτή η με-

ΠΙΝΑΚΑΣ Α. 1

Στατιστική ανάλυση της σύγχρονης δουλείας: τέλη 2006

	Αριθμός σκλάβων (σε εκατομ.)	Ποσοστό συνόλου
Υποχρεωτική εργασία ¹	18,1	63,7
Σκλάβοι-θύματα σωματεμπορίας:		
Σεξουαλική εκμετάλλευση	1,2	4,2
Άλλες μορφές καταναγκαστικής εργασίας	1,5	5,3
Σύνολο σκλάβων-θυμάτων σωματεμπορίας	2,7	9,5
Καταναγκαστική εργασία	7,6	26,8
Σύνολο	28,4	100,00

1 Περιλαμβάνει την καταναγκαστική εργασία έναντι χρεών.

λέτη δείχνει ότι εκείνη την περίοδο, υπήρχαν 26,2 εκατομμύρια σκλάβοι λόγω χρεών στην Ινδία,² αριθμός που ορισμένοι ειδικοί έχουν την αίσθηση ότι έχει διπλασιαστεί μέχρι τώρα· άλλοι υποστηρίζουν ότι η δουλεία λόγω χρεών έχει μειωθεί εικονικά στην Ινδία. Οι υπολογισμοί μου για τον συνολικό αριθμό σκλάβων στον κόσμο είναι ελάχιστα μεγαλύτεροι από εκείνους του Κέβιν Μπέιλις, ο οποίος υπολογίζει 27 εκατομμύρια σκλάβους στον κόσμο, στην έκδοση, του 1999, του *Disposable People: New Slavery in the Global Economy*.

Οι εκτιμήσεις του αριθμού των σκλάβων δεν πρέπει να εκληφθούν ως στατικοί αριθμοί. Κάθε χρόνο, ο παγκόσμιος πληθυσμός αυξάνεται, ειδικά στις φτωχές, αναπτυσσόμενες χώρες, όπου τα άτομα είναι πιο ευάλωτα στην υποδούλωση. Ακόμα και αν ο καθαρός αριθμός των σκλάβων αυξάνεται μόνο κατά 1% τον χρόνο, ο συνολικός αριθμός των σκλάβων το 2010 θα φτάσει τα 29,6 εκατομμύρια. Το 2020 θα είναι 32,6 εκατομμύρια. Τα συνολικά κέρδη που προέρχονται από την εργασία σκλάβων θα είναι αντιστοίχως μεγαλύτερα (δες πίνακα Α.2).

Η εργασία σκλάβων απέφερε εισοδήματα 152,3 δισεκατομμυρίων δολαρίων μέσα στο 2007, με το συνολικό κέρδος που εξασφάλισαν οι εκμεταλλευτές αυτών των σκλάβων να φτάνει στα 91,2 δισεκατομμύρια δολάρια – 17,3 δισ. δολάρια από τη δουλεία λόγω χρεών, 39,7 δισ. δολάρια από σωματεμπορία, και 34,2 δισ. δολάρια από καταναγκαστική εργασία.³

Παγκοσμίως, από κάθε σκλάβο παράγονταν κατά μέσο όρο τον χρόνο 3.175 δολάρια καθαρού κέρδους κατά το 2007, με σταθμισμένο μέσο περιθώριο καθαρού κέρδους 60%. Οι αριθμοί είναι σταθμισμένοι προς τα κάτω λόγω του μεγάλου αριθμού των σκλάβων λόγω χρεών.

Ως εγκληματική, παράνομη επιχείρηση, η βιομηχανία της δουλείας είναι δεύτερη μετά τα ναρκωτικά από την άποψη των εσόδων. Τα έσοδα από ναρκωτικά ανέρχονταν στα 322 δισεκατομμύρια δολάρια το 2004, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που δόθηκαν από το UNODC,⁴ σε σύγκριση με τα 152,3 δισεκατομμύρια από την εκμετάλλευση των σκλάβων.

Η ΑΕ (Αξία Εκμετάλλευσης, βλέπε Πίνακα Α.3) υπολογίζεται αφαιρώντας το μεταβλητό κόστος από τα έσοδα και δίνει ένα ποσό ανά μήνα. Αυτός ο αριθμός πολλαπλασιάζεται με τον μέσο αριθμό μηνών δουλείας για να δώσει μια λειτουργική ΑΕ. Αφαιρώντας το κόστος απόκτησης της σκλάβας από τη λειτουργική ΑΕ, λαμβάνουμε την καθαρή ΑΕ μιας σκλάβας του σεξ.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.2
Σύνοψη των κερδών της παγκόσμιας δουλειάς, 2007

	Σταθμισμένα μέσα επίσημα έσοδα ανά σκλάβο (δολ. ΗΠΑ)	Συνεπαγόμενα επίσημα έσοδα από εργασία σκλάβων (σε δια. δολ. ΗΠΑ) ¹	Μέσο εκτιμώμενο περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό) ²	Σταθμισμέ- νος μέσος όρος επί- σιου κέρδους ανά σκλάβο	Συνεπαγόμενα επίσημα κέρδη από εργασία σκλάβων (σε δια. δολ. ΗΠΑ)	Ποσοστό του συνόλου
Υποχρεωτική εργασία ³	1.810	32,9	52,5	950	17,3	19,0
Σκλάβοι-θύματα σωματεμπορίας:						
Σεξουαλική εκμετάλλευση	42.030	51,3	69,5	29.210	35,7	39,1
Άλλες μορφές καταναγκαστικής εργασίας	4.800	7,2	55,0	2.640	4,0	4,4
Σύνολο θυμάτων σωματεμπορίας		58,6			39,7	43,5
Καταναγκαστική εργασία ⁴	7.960	60,8	56,3	4.482	34,2	37,5
Σύνολο		152,3			91,2	100,00
		ανά σκλάβο 5.304			ανά σκλάβο 3.175	
			60,0			

Περιθώριο καθαρού κέρδους από την παγκόσμια δουλειά (ποσοστό)

- 1 Βασισμένο στον μέσο όρο του αρχικού και τελικού αριθμού των σκλάβων κατά τη διάρκεια του 2007· ο αριθμός των εργαζομένων που αποπληρώνουν χρέη/δάνεια και των εργατών που εξαναγκάζονται να δουλεύουν υπολογίζεται ότι αυξάνεται καθαρά κατά 1% κατά τη διάρκεια του 2007.
- 2 Για την εξαναγκαστική εργασία έναντι χρεών και ορισμένες μορφές καταναγκαστικής εργασίας, αυτό είναι ένα προ φόρων περιθώριο κέρδους, αν και περιλαμβάνει κάποιον υπολογισμό χρημάτων δωροδοκιών που πληρώνονται για να αποφευχθεί η πλήρης απόδοση φόρων.
- 3 Περιλαμβάνει την καταναγκαστική εργασία έναντι χρεών.
- 4 Περιλαμβάνει την καταναγκαστική εργασία στο εμπόριο του σεξ· ατόμων που δεν είναι θύματα σωματεμπορίας.

Δύο οικονομικές έννοιες πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν όταν πολλαπλασιάζουμε την εισφορά ανά μήνα με τη μέση διάρκεια της δουλειάς: η τρέχουσα τιμή του χρήματος και η μελλοντική διακινδύνευση της ροής μετρητών. Η τρέχουσα τιμή του χρήματος λαμβάνει υπ' όψιν το γεγονός ότι ένα δολάριο σήμερα έχει μεγαλύτερη αξία από ένα δολάριο ύστερα από ένα χρόνο, κυρίως λόγω του πληθωρισμού. Η διακινδύνευση της μελλοντικής ροής μετρητών έγκειται στο ότι ο ιδιοκτήτης της σκλάβας δεν θα την κατέχει για όσο χρονικό διάστημα είχε υπολογίσει. Θεωρητικώς, το ποσοστό απώλειας αντιπροσωπεύει αυτούς τους κινδύνους, αλλά, για να είμαστε συντηρητικοί, η πιθανότητα επίτευξης της μέσης διάρκειας κατοχής των δούλων από τους ιδιοκτήτες τους μπορεί ακόμα να μη λαμβάνεται υπ' όψιν. Αυτό το ποσοστό απώλειας χρησιμοποιείται όταν υπολογίζουμε τη λειτουργική ΑΕ, για να υποτιμήσουμε την αξία της μελλοντικής ροής σε σχέση με την τρέχουσα τιμή του χρήματος και τη διακινδύνευση της μελλοντικής ροής μετρητών.

Τα περισσότερα μοντέλα που χρησιμοποιήθηκαν για να υπολογίσουν το ποσοστό απώλειας εφαρμόζουν το ποσοστό του πληθωρισμού της χώρας για να προσδιορίσουν την τρέχουσα τιμή του χρήματος, καθώς επίσης και ένα ασφάλιστρο κινδύνου για τη μελλοντική ροή μετρητών. Για τις σκλάβες του σεξ, κάποιος θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι τα ποσοστά μείωσης θα έπρεπε να είναι υψηλότερα στις αναπτυσσόμενες χώρες σε σχέση με τις ανεπτυγμένες ως αποτέλεσμα του υψηλότερου πληθωρισμού. Από την άλλη μεριά, η σεξουαλική δουλεία έχει μεγαλύτερη διακινδύνευση στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες ως αποτέλεσμα της μικρότερης διαφθοράς και της πιο ισχυρής νομοθεσίας. Για να απλοποιηθεί, έχω εφαρμόσει μεγάλα ποσοστά μείωσης, της τάξης του 25%, σε όλες τις περιοχές.

Μετά τον υπολογισμό της καθαρής ΑΕ μιας σκλάβας του σεξ που εργάζεται σε πορνείο σε κάθε περιοχή, δίνω έναν υπολογισμό της απόδοσης της επένδυσης (ΑΤΕ), ο οποίος είναι ο λόγος της καθαρής ΑΕ προς το κόστος απόκτησης. Οι αριθμοί συγκλονίζουν. Οι σκλάβες του σεξ στη Νότια και Ανατολική Ασία παρέχουν την υψηλότερη ΑΤΕ με 4.350% και 4.186%, αντιστοίχως, σε σύγκριση με το χαμηλό 2.573% στη Βόρεια Αμερική. Ο υψηλός ρυθμός σεξουαλικών πράξεων ανά ημέρα, η καλλιέργεια του σεξ ως επιχείρησης και η μεγαλύτερη μέση διάρκεια της δουλειάς στην Ασία καθορίζουν τις υψηλότερες

αποδόσεις της επένδυσης. Η μετατροπή αυτών των αποδόσεων σε ετήσια βάση οδηγεί σε ένα επιτόκιο 1.356% τον χρόνο στην Ανατολική Ασία και 1.019% στη Βόρεια Αμερική.

Η στήλη του παγκόσμιου σταθμισμένου μέσου όρου παρέχει μια στιγμιαία αποτύπωση της ΑΕ των εργαζομένων σε πορνεία σκλάβων του σεξ για ολόκληρο τον κόσμο. Ο παγκόσμιος μέσος όρος των εργαζομένων σε πορνεία σκλάβων του σεξ δίνει μια ΑΤΕ της τάξης του 3,220% (1,171% σε ετήσια βάση), με ετήσιο ταμειακό κέρδος που είναι 2,5 φορές μεγαλύτερο από το παγκόσμιο κατά κεφαλήν εισόδημα. Αν η παγκόσμια μέση ΑΕ μιας σκλάβας του σεξ που εργάζεται σε πορνείο (61.015 δολάρια) εφαρμοζόταν για τον συνολικό αριθμό των σκλάβων του σεξ στον κόσμο, η συνολική ΑΕ της παγκόσμιας βιομηχανίας της σωματεμπορίας θα ήταν 73,2 δισ. δολάρια. Ο αριθμός αντιπροσωπεύει τη συνολική τρέχουσα αξία των μελλοντικών κερδών που θα καταλήξουν στις τσέπες των εκμεταλλευτών των σημερινών 1,2 εκατομμυρίων σκλάβων του σεξ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Τα οικονομικά της σύγχρονης δουλείας

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.1

Τα οικονομικά του πορνείου-μπάνγκαλου: Βομβάν, Ινδία (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

20 σκλάβες ανά *Malik*
 10 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
 1 στους 5 πελάτες αγοράζει ένα οινοπνευματώδες ποτό
 1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
 1 σκλάβα ανά μήνα απαιτεί εγγύηση αποφυλάκισης
 50% «φιλοδώρημα» ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
 1 σκλάβα επανέρχεται στη σωματεμπορία (πωλείται ξανά) κάθε 4 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Πώληση σεξ	4,50
Αλκοόλ	1,50
Προφυλακτικά	0,20
Επαναπώληση σκλάβας	3.000,00

Μεταβλητό κόστος

Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	3,50	ανά σκλάβα ανά ημέρα
<i>Hafta</i> (δωροδοκία) για την αστυνομία	1,10	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Ενοίκιο	18,00	ανά ημέρα
Ρούχα, μακγιάζ, περιποίηση	1,50	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Μπράβος/φρουρός (2)	12,00	ανά ημέρα
<i>Gharwali</i>	12,00	ανά ημέρα
Κόστος αλκοόλ, προφυλακτικά	0,70	ανά μονάδα
Εγγύηση αποφυλάκισης	110,00	ανά μήνα
Ιατρικές δαπάνες	0,50	ανά σκλάβα ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	2,25	ανά σκλάβα ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
Επαναπώληση	1.200,00	ανά σκλάβα ανά επαναπώληση
Αναλώσιμα και διάφορα	1,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα

Πάγιο κόστος

Προκαταβολική δωροδοκία (<i>Hafta</i>)	2.200,00
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	700,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
Πώληση σεξ	27.000
Αλκοόλ	1.800
Προφυλακτικά	240
Επαναπώληση σκλάβας	750
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	29.790
Λειτουργικά έξοδα	2.100
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	660
<i>Hafta</i> (δωροδοκία) για την αστυνομία	540
Ενοίκιο	900
Ρούχα, μακγιάζ, περιποίηση	720
Μπράβος/φρουρός (2)	360
<i>Gharwali</i>	840
Κόστος αλκοόλ, προφυλακτικά	110
Εγγύηση αποφυλάκισης	300
Ιατρικές δαπάνες	450
«Φιλοδώρημα»	300
Επαναπώληση	600
Αναλώσιμα και διάφορα	7.880
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	7.880
Μεικτό κέρδος	21.910
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	73,5
Υποτίμηση και απόσβεση	17
Προκαταβολική <i>Hafta</i>	360
Κόστος απόκτησης σκλάβας	367
Συνολικά υποτίμηση και απόσβεση	367
Καθαρό κέρδος	21.543
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	72,3
Επίσια έσοδα	367.480
Επίσιο καθαρό κέρδος	258.516
ανά σκλάβα	12.926

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.2

 Τα οικονομικά των *pinjara*: Βομβάν, Ινδία (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

 20 σκλάβες ανά *Malik*
 Μέσος όρος 12 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα
 1 στους 10 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
 2 σκλάβες ανά μήνα απαιτούν εγγύηση αποφυλάκισης
 50% «φιλοδώρημα» ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
 1 σκλάβα επανέρχεται στη οωματεμπορία (πωλείται ξανά) κάθε 4 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Εσοδα	Τιμές μονάδας	
Πώληση σεξ		3,33
Προφυλακτικά		0,20
Επαναπώληση		3.000,00
Μεταβλητό κόστος		
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	3,50 ανά σκλάβα ανά ημέρα	
<i>Hafta</i> (δωροδοκία) για την αστυνομία	1,10 ανά σκλάβα ανά ημέρα	
Ενοίκιο (<i>Pinjara</i>)	12,00 ανά ημέρα	
Ρούχα, μακνιάζ, περιποίηση	1,50 ανά σκλάβα ανά ημέρα	
Μπράβος/φρουρός (2)	12,00 ανά ημέρα	
<i>Chawali</i>	12,00 ανά ημέρα	
Κόστος προφυλακτικού	0,08 ανά μονάδα	
Εγγύηση αποφυλάκισης	110,00 ανά σκλάβα ανά μήνα	
Ιατρικές δαπάνες	0,50 ανά σκλάβα ανά ημέρα	
«Φιλοδώρημα»	1,67 ανά σκλάβα ανά 30 σεξουαλικές πράξεις	
Επαναπώληση	1.200,00 ανά σκλάβα ανά επαναπώληση	
Αναλώσιμα και διάφορα	1,00 ανά σκλάβα ανά ημέρα	
Πάγιο κόστος		
Προκαταβολική δωροδοκία για το <i>Pinjara</i>	1.500,00	
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	700,00	

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Εσοδα	
	24.000
	144
	750
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	24.894
Λειτουργικά έξοδα	
	2.100
	660
	360
	900
	720
	360
	36
	220
	300
	400
	300
	600
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	6.956
Μεικτό κέρδος	
	17.938
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	72,1
Υποτίμηση και απόσβεση	
Προκαταβολική <i>Hafta</i>	13
Κόστος απόκτησης σκλάβας	350
Συνολική υποτίμηση και απόσβεση	363
Καθαρό κέρδος	
	17.575
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	70,6
Ετήσια έσοδα	298.728
Ετήσιο καθαρό κέρδος	210.902
ανά σκλάβα	10.545

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.3

Τα οικονομικά του μασατζιδικού: Κατμαντού, Νεπάλ (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

 4 σκλάβες ανά αίθουσα
 Μέσος όρος σεξουαλικών πράξεων 10 ανά ημέρα
 1 στους 10 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
 1 σκλάβα επαναπωλείται κάθε 6 μήνες
 50% «φιλοδώρημα» ανά 30 σεξουαλικές πράξεις

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας	
Πώληση σεξ	3,33	
Προφυλακτικά	0,20	
Επαναπώληση	800,00	
Μεταβλητό κόστος		
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	2,25	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Δωροδοκία αστυνομικών	0,50	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Κατανεμημένο ενοίκιο	3,00	ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	1,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Μπράβος/φρουρός	8,00	ανά ημέρα
Μαντάμ/ταμίας	8,00	ανά ημέρα
Κόστος προφυλακτικού	0,05	ανά μονάδα
Ιατρικές δαπάνες	0,30	ανά σκλάβα ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	1,67	ανά σκλάβα ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
Επαναπώληση	340,00	ανά σκλάβα ανά επαναπώληση
Αναλώσιμα και διάφορα	0,60	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Πάγιο κόστος		
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	450,00	
Εξοπλισμός για μασάζ	300,00	

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	3.996
	24
	133
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	4.020
Λειτουργικά έξοδα	
	270
	60
	90
	120
	240
	240
	6
	36
	67
	57
	72
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	1.257
Μεικτό κέρδος	2.763
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	68,7
Υποτίμηση και απόσβεση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	45
Εξοπλισμός μασάζ	5
Συνολική υποτίμηση και απόσβεση	50
Καθαρό κέρδος	2.713
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	67,5
Ετήσια έσοδα	48.240
Ετήσιο καθαρό κέρδος	32.552
ανά σκλάβα	8.138

ΠΙΝΑΚΑΣ Β. 4

Τα οικονομικά του διεθνούς δουλεμπορίου: Διαφορή δουλεμπορίου από τη Σιντουπάλτοκ, Νεπάλ, στη Βομβάν, Ινδία (2006, Δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

1 θήμα για κάθε κατηγορία
4 ήμερο ταξίδι από τη Σιντουπάλτοκ στη Βομβάν

	Πώληση από την οικογένεια	Απα-γωγή	Εξαπάτηση (ψευδής προσφορά εργασίας, πρόταση γάμου κ.λπ.)	Στρατο-λόγηση από πρώην σκλάβο του σεξ	Σύνολο	Επανα-πώληση στη Μέση Ανατολή
Κόστος απόκτησης	100	0	30	30	160	
Τροφή και ποτό	25	10	25	25	85	
Δωροδοκία στα σύνορα ²	25	0	25	25	75	
Μεταφορά με λεωφορείο	30	30	30	30	120	
Τρεις νύκτες σε «νάφκα»	25	25	25	25	100	
Ρούχα και περιποίηση προ πώλησης	25	25	25	25	100	
Αρχικό κόστος επισφάλειας ⁴	30	30	30	30	120	300
Διάφορα (πρόθετα δωροδοκία, ιατρικά έξοδα κ.λπ.)	30	30	30	30	120	300
Καταναμμένο κόστος σωματεμπορίου ⁵	120	120	120	120	480	100
Συνολικό κόστος	410	270	340	340	1.360	1.200
Μέση τιμή πώλησης	800	800	800	800	3.200	3.000
Καθαρό κέρδος	390	530	460	460	1.840	1.800
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	48,8	66,3	57,5	57,5	57,5	60,0

Σημειώσεις: Τα θήματα μπορεί να πωλούνται ξανά και να μεταφέρονται από τα δίκτυα σωματεμπορίας της Βομβάν προς διεθνείς προορισμούς, όπως η Μέση Ανατολή, η Δυτική Ευρώπη και η Ανατολική Ασία.

- 1 Στην περίπτωση απαγωγής, ο σωματεμπορος περνάει λαθραία το θήμα από τα σύνορα, προσφέρει ελάχιστη τροφή και ίσως το πωτάει με ναρκωτικές ουσίες για τη μεταφορά με λεωφορείο ή τρένο.
- 2 Πολύ συχνά περνούν από αμφάκτα σημεία των συνόρων ή από μέρι όπου απλώς οι φρουροί τους επιτρέπουν να περάσουν χωρίς ερωτήσεις.
- 3 Ένα εισιτήριο μετ' επιστροφής αγοράζεται για διασκεδάσουν οι υποψίες, αν και το ταξίδι είναι άνευ επιστροφής.
- 4 Μόνο στην Ινδία υπάρχει μάρτυρας τυπικών ορακών διαδικασιών. Ενώ είναι πιθανόν να υπάρχουν και σε άλλες χώρες, δεν είναι συνήθως έκδηλες, τυπικές διαδικασίες.
- 5 Περιλαμβάνει το ταξίδι της επιστροφής και ένα κόστος 10% για θήματα που κάθηκαν ή διολοφροντήθηκαν καθ' οδόν.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β. 5

Τα οικονομικά του εσωτερικού δουλεμπορίου: Διαδρομή δουλεμπορίου από το Παντζάμπι στη Βομβάη, Ινδία (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

1 Θέμα για κάθε κατηγορία
3ήμερο ταξίδι από το Παντζάμπι στη Βομβάη

	Πώληση από την οικογένεια	Απαγωγή ¹	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασίας, πρόταση γάμου κ.λπ.)	Στρατολόγηση από πρώην σκλάβο του σεξ	Σύνολο
Κόστος απόκτησης	100	0	30	30	160
Τροφή και ποτό	18	6	18	18	60
Δωροδοκία στα σύνορα	0	0	0	0	0
Μεταφορά με λεωφορείο	20	20	20	20	80
Δύο νύχτες σε «γιάφκα»	20	20	20	20	80
Ρούχα και περιποίηση προ πώλησης	25	25	25	25	100
Άρκετο κόστος επισφάλειας ²	30	30	30	30	120
Διάφορα (πρόσθετη δωροδοκία, ιατρικές δαπάνες κ.λπ.)	25	25	25	25	100
Καταναεμένο κόστος σωματεμπορίου ³	100	100	100	100	400
Συνολικό κόστος	338	226	268	268	1.100
Μέση τιμή πώλησης	650	650	650	650	2.600
Καθαρό κέρδος	312	424	382	382	1.500
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	48,0	65,2	58,8	58,8	57,7

1 Στην περίπτωση της απαγωγής, ο σωματεμπορος περνάει λαθραία το θέμα από τα σύνορα, προσφέρει ελάχιστη τροφή και ίσως το ποτζέι με νεοκαπικές ουσιές για τη μεταφορά με λεωφορείο ή τρένο.

2 Μόνο στην Ινδία υπάρχει μαρτύριος τυπικών αρχικών διαδικασιών. Ενώ είναι πιθανόν να υπάρχουν και σε άλλες χώρες, δεν είναι συνήθως έκδηλες, τυπικές διαδικασίες.

3 Περιλαμβάνει το ταξίδι της επιστροφής και ένα κόστος 10% για θέματα που κάθηκαν ή διοργανήθηκαν καθ' οδόν.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.6

Τα οικονομικά του πορνείου σε νυχτερινό κέντρο-οπί: προάστια ιταλικού αστικού κέντρου (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

10 σκλάβες ανά οπί/πορνείο
 8 σεξουαλικές πράξεις κατά μέσο όρο ανά ημέρα
 1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 αλκοολούχο ποτό
 1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
 1 στους 10 πελάτες αγοράζει 1 πούρο ή σνακ
 5% έσοδα από σεξ για την τοπική μαφία
 50% «φιλοδώρημα» ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
 1 σκλάβη επαναπωλείται κάθε 3 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Πώληση σεξ	42,00
Αλκοόλ	4,20
Προφυλακτικά	1,20
Πούρα, σνακς, άλλα	9,60
Επαναπώληση	4.800,00
Μεταβλητό κόστος	
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	30,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Καταμενόμενο ενοίκιο	60,00 ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	9,60 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Πληρωμή οργανωμένου εγκλήματος/ αστυνομίας	2,10 ανά σεξουαλική πράξη
Μπράβος/φρουρός (2)	120,00 ανά ημέρα
Ταμίας	60,00 ανά ημέρα
Κόστος αλκοόλ, προφυλακτικών, σνακς	8,40 ανά μονάδα
Ιατρικές δαπάνες	3,60 ανά σκλάβη ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	21,00 ανά σκλάβη ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
Επαναπώληση	1.800,00 ανά σκλάβη ανά επαναπώληση
Αναλώσιμα και διάφορα	7,20 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	4.800,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	100.800
	2.016
	576
	2.304
	1.600
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	107.296
Λειτουργικά έξοδα	
	9.000
	1.800
	2.880
	5.040
	7.200
	1.800
	2.736
	1.080
	2.520
	600
	2.160
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	36.816
Μεικτό κέρδος	70.480
Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)	65,7
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	1.498
Συνολική υποτίμηση	1.498
Καθαρό κέρδος	68.982
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	64,3
Επίσια έσοδα	1.287.552
Επίσης καθαρό κέρδος	827.782
ανά σκλάβη	82.778

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.7

Τα οικονομικά του διαμερίσματος-πορνείου: σε αστικό κέντρο της Δυτικής Ευρώπης
(2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

4 σκλάβες σε κάθε διαμέρισμα
10 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
1 στους 10 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
50% φιλοδώρημα ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
1 σκλάβα επαναπωλείται κάθε 3 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας	
Πώληση σεξ	30,00	
Προφυλακτικά	1,20	
Επαναπώληση	4.800,00	
Μεταβλητό κόστος		
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	21,60	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Ενοίκιο	36,00	ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	6,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Μπράβος/φρουρός (2)	96,00	ανά ημέρα
Κόστος προφυλακτικών	0,30	ανά μονάδα
Ιατρικές δαπάνες	3,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	15,00	ανά σκλάβα ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
Επαναπώληση	1.800,00	ανά σκλάβα ανά επαναπώληση
Αναλώσιμα και διάφορα	6,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Πάγιο κόστος		
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	4.800,00	

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	36.000
	144
	1.600
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	37.744
Λειτουργικά έξοδα	
	2.592
	1.080
	720
	5.760
	36
	360
	600
	600
	720
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	12.468
Μεικτό κέρδος	25.276
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>67,0</i>
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	599
Συνολική υποτίμηση	599
Καθαρό κέρδος	24.677
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>65,4</i>
Επίσια έσοδα	452.928
Επίσιο καθαρό κέρδος	296.121
ανά σκλάβα	74.030

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.8

Τα οικονομικά της αναγκαστικής πορνείας στους δρόμους: δυτικοευρωπαϊκό αστικό κέντρο (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

6 σκλάβες ανά προαγωγό
10 σεξουαλικές πράξεις κατά μέσο όρο ανά ημέρα
50% φιλοδώρημα ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
1 σκλάβη επαναπωλείται κάθε 3 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Εσοδα	Τιμές μονάδας	
Πώληση σεξ		27,00
Επαναπώληση		4.800,00
Μεταβλητό κόστος		
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	21,60	ανά σκλάβη ανά ημέρα
Δωροδοκία αστυνομικών	8,40	ανά σκλάβη ανά ημέρα
Ενοίκιο	36,00	ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	7,20	ανά σκλάβη ανά ημέρα
Ιατρικές δαπάνες «Φιλοδώρημα»	3,00	ανά σκλάβη ανά ημέρα
	13,50	ανά σκλάβη ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
Επαναπώληση	1.800,00	ανά σκλάβη ανά επαναπώληση
Αναλώσιμα και διάφορα	6,00	ανά σκλάβη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος		
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	4.800,00	

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Εσοδα	
	48.600
	1.600
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	50.200
Λειτουργικά έξοδα	
	3.888
	1.512
	1.080
	1.296
	540
	1.215
	600
	1.080
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	11.211
Μεικτό κέρδος	38.989
Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)	77,7
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	899
Συνολική υποτίμηση	899
Καθαρό κέρδος	38.090
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	75,9
Επίσια εσοδα	602.400
Επίσιο καθαρό κέρδος	457.081
ανά σκλάβη	76.180

ΠΙΝΑΚΑΣ Β. 9

Τα οικονομικά του διεθνούς δουλεμπορίου: διαδρομή δουλεμπορίου από την Αλβανία στην Ιταλία μέσω Ελλάδας (2006, Δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

1 Θύμα ερωπαικής ιστορίας/αποπλάτησης, 1 θύμα απαγωγής, 7 θύματα εξαπάτησης, 1 θύμα στρατολογημένο διήμερο ταξίδι από την Αλβανία στην Ιταλία

Αριθμός θυμάτων

	1	1	7	1	10	1
	Ερωτική ιστορία/αποπλάτηση	Απαγωγή ¹	Εξαπάτηση (ψευδής προσφορά εργασίας, ταξιδιού ή σπουδών κ.λπ.)	Στρατολόγησι από πρόην σκλάβου του σεξ	Σύνολο	Ενανα-πώληση στην Ολλανδία
Κόστος απόκτησης	200	0	350	150	700	
Τροφή και πατό	120	60	840	120	1.140	
Πλαστιά έγγραφα	500	500	3.500	500	5.000	
Δωροδοκία στα σύντορα ²	100	100	700	100	1.000	
Καταγενημένο ενόχια τακτοποιού ³	250	250	1.750	250	2.500	
5 ναιτες σε ξενοδοκείο «Γράφκα»	120	120	840	120	1.200	
Χερσαία μεταφορά και παράδοση	150	150	1.050	150	1.500	Πλαστιά έγγραφα
Ρούικα και περιποίηση προ πώλησης	75	75	525	75	750	4ήμερο χερσαία ταξίδια
Δωροδοκία (προδότες δωροδοκίες, λατρικές δαπάνες κ.λπ.)	100	100	700	100	1.000	Δωροδοκία (ρούικα, τροφή κ.λπ.)
Καταγενημένο κόστος σωματεμπορίου ⁴	600	600	4.200	600	6.000	Καταγενημένο κόστος σωματεμπορίου ⁴
Κόστος μονάδας	2.215	1.955	2.065	2.165		
Συνολικό κόστος	2.215	1.955	14.455	2.165	20.790	1.800
Μέση τιμή πώλησης	4.800	4.800	4.800	4.800		
Συνολική τιμή πώλησης	4.800	4.800	33.600	4.800	48.000	4.800
Καθαρό κέρδος	2.585	2.845	19.145	2.635	27.210	3.000
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	53,9	59,3	57,0	54,9	56,7	62,5

- 1 Στην απαγωγή, ο σωματεμπορος περνάει το θύμα λαθραία από τα σύντορα, του δίνει ελάχιστη τροφή και επιβιβάζεται σε ένα πλοίο με προορισμό τη Νότια Ιταλία ή το μεταφέρει με φορτηγό στη βορειοανατολική Ιταλία μόνος του· στην περίπτωση αυτή, χρειάζεται πετρέλαιο, το οποίο έχει χαμηλότερο κόστος από την ενοικίαση πλοίου.
- 2 Πιο πρόσφατα το περισσότερο θύματα σωματεμπορίας που μεταφέρονται από την Ανατολική στη Δυτική Ευρώπη είναι εφοδιασμένα με πλαστιά ταξιδιωτικά έγγραφα, σε αντίθεση με την πράκτικη της δωροδοκίας των συνοριακών φρουρών, αν και κάποιες τέτοιες δωροδοκίες είναι ακόμη αναγκαίες για να αποφευχθούν οι πολλές ερωτήσεις γι' αυτό το παράδειγμα, έχω υποθέσει ότι δεν υπάρχει δωροδοκία στα σύντορα Αλβανίας-Ελλάδας, υπάρχει δωροδοκία για την ανακρίση από την Ελλάδα με πλοίο και δεν υπάρχει κατά την άφιξη στις Ιταλικές ακτές.
- 3 Τα περισσότερα θύματα μεταφέρονται από την Ελλάδα προς την Ελλάδα με πλοίο της γραμμής, αν και για να είναι συντηρητικός έχω υποθέσει η χρήση ενός πιο ακριβούς ταξιδιού.
- 4 Περιλαμβάνουν τα ταξίδια της επιστροφής και 10% κόστος για θύματα που κάρθηκαν ή δωροδοκίστηκαν καθ' οδόν.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.10

Τα οικονομικά του νυχτερινού κέντρου-πορνείου: αστικό κέντρο Ανατολικής Ευρώπης
(2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

10 σκλάβες ανά πορνείο
8 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 αλκοολούχο ποτό
1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
1 στους 10 πελάτες αγοράζει 1 πούρο ή σνακ
50% «φιλοδώρημα» ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
1 σκλάβια επαναπωλείται κάθε 3 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Πώληση σεξ	21,00
Αλκοόλ	2,40
Προφυλακτικά	0,48
Πούρα, σνακς, άλλα	4,80
Επαναπώληση	3.300,00

Μεταβλητό κόστος

Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	12,00	ανά σκλάβια ανά ημέρα	3.600
Δωροδοκία αστυνομίας	7,20	ανά σκλάβια ανά ημέρα	2.160
Κατανεμημένο ενοίκιο	30,00	ανά ημέρα	900
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	4,80	ανά σκλάβια ανά ημέρα	1.140
Μπράβος/φρουρός (2)	48,00	ανά ημέρα	2.880
Ταμίας	30,00	ανά ημέρα	900
Κόστος αλκοόλ, προφυλακτικού, σνακ	4,20	ανά μονάδα	1.440
Ιατρικές δαπάνες	2,00	ανά σκλάβια ανά ημέρα	600
«Φιλοδώρημα»	10,50	ανά σκλάβια ανά 20 σεξουαλικές πράξεις	1.260
Επαναπώληση	1.300,00	ανά σκλάβια ανά επαναπώληση	433
Αναλώσιμα και διάφορα	3,60	ανά σκλάβια ανά ημέρα	1.080

Πάγιο κόστος

Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	2.600,00
-------------------------------	----------

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	50.400
	1.152
	230
	1.152
	1.100
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	54.034
Λειτουργικά έξοδα	
	3.600
	2.160
	900
	1.140
	2.880
	900
	1.440
	600
	1.260
	433
	1.080
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	16.693
Μεικτό κέρδος	37.341
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>69,1</i>
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	867
Συνολική υποτίμηση	867
Καθαρό κέρδος	36.474
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>67,5</i>
Επίσης έσοδα	648.413
Επίσης καθαρό κέρδος	437.693
ανά σκλάβια	43.769

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.11

Τα οικονομικά του διαμερίσματος-πορνείου: αστικό κέντρο Ανατολικής Ευρώπης
(2006, Δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

4 σκλάβες ανά διαμέρισμα
10 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
1 στους 10 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
50% «φιλοδώρημα» ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
1 σκλάβη επαναπωλείται κάθε 3 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Πώληση σεξ	15,00
Προφυλακτικά	0,48
Επαναπώληση	3.300,00
Μεταβλητό κόστος	
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	9,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Ενοίκιο	18,00 ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	3,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Μπράβος/φρουρός (2)	42,00 ανά ημέρα
Κόστος προφυλακτικού	0,12 ανά μονάδα
Ιατρικές δαπάνες	2,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	7,50 ανά σκλάβη ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
Επαναπώληση	1.300,00 ανά σκλάβη ανά επαναπώληση
Αναλώσιμα και διάφορα	3,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	2.600,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	18.000
	58
	1.100
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	19.158
Λειτουργικά έξοδα	
	1.080
	540
	360
	2.520
	14
	240
	300
	433
	360
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	5.848
Μεικτό κέρδος	13.310
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>69,5</i>
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	347
Συνολική υποτίμηση	347
Καθαρό κέρδος	12.963
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>67,7</i>
Ετήσια έσοδα	229.891
Ετήσιο καθαρό κέρδος	155.558
ανά σκλάβη	38.890

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.12

Τα οικονομικά της αναγκαστικής πορνείας στους δρόμους: αστικό κέντρο Ανατολικής Ευρώπης (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

6 σκλάβες ανά προαγωγό
 10 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
 50% «φιλοδώρημα» ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
 1 σκλάβη επαναπωλείται κάθε 3 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Πώληση σεξ	12,00
Επαναπώληση	3.300,00
Μεταβλητό κόστος	
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	9,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Δωροδοκία αστυνομίας	3,60 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Ενοίκιο	18,00 ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	3,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Ιατρικές δαπάνες	2,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	6,00 ανά σκλάβη ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
Επαναπώληση	1.300,00 ανά σκλάβη ανά επαναπώληση
Αναλώσιμα και διάφορα	3,00 ανά σκλάβη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	2.600,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	21.600
	1.100
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	22.700
Λειτουργικά έξοδα	
	1.620
	648
	540
	540
	360
	540
	433
	540
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	5.221
Μεικτό κέρδος	
	17.479
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>77,0</i>
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	520
Συνολική υποτίμηση	520
Καθαρό κέρδος	
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>74,7</i>
Επίσια έσοδα	272.400
Επίσιο καθαρό κέρδος ανά σκλάβη	203.504
	33.917

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.113

Τα οικονομικά του διεθνούς δουλεμπορίου: διαδρομή δουλεμπορίου από την αγροτική Μολδαβία στη Μόσχα, Ρωσία (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

1 Θύμα ερωτικής ιστορίας/αποπλάνησης, 7 θύματα εξανάμησης, 2 θύματα στρατολόγησης 4ήμερο ταξίδι από τη Μολδαβία στη Ρωσία

Αριθμός θυμάτων	1		7		2		10		1
	Ερωτική ιστορία/αποπλάνηση	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασία, ταξιδίου, σκέψης)	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασία, ταξιδίου, σκέψης)	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασία, ταξιδίου, σκέψης)	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασία, ταξιδίου, σκέψης)	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασία, ταξιδίου, σκέψης)	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασία, ταξιδίου, σκέψης)	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασία, ταξιδίου, σκέψης)	
Κόστος απόκτησης	100	175	100	100	100	375			
Τροφή και ποτό	60	420	120	600					
Πλαστικά έγγραφα	500	3.500	1.000	5.000					
Δωροδοκία στα σύντορα ¹	100	700	200	1.000					
3 νύκτες σε ξενοδοχείο/«γάφυρα»	30	210	60	300					
Χερσαία μεταφορά και παράδοση	125	875	250	1.250					
Ρούικα και περιποίηση προ πώλησης	50	350	100	500					
Διάφορα (πρόσθετες δωροδοκίες, ιατρικές δαπάνες κ.λπ.)	60	420	120	600					
Καταναμεμένο κόστος σωματεμπορίου ²	350	2.450	700	3.500					
Κόστος μονάδας	1.375	1.300	1.325						
Συνολικό κόστος	1.375	9.100	2.650	13.125					1.300
Μέση τιμή πώλησης	3.300	3.300	3.300						
Συνολική τιμή πώλησης	3.300	23.100	6.600	33.000					3.300
Καθαρό κέρδος	1.925	14.000	3.950	19.875					2.000
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	58,3	60,6	59,8	60,2					60,6

Σημειώσεις: Τα θύματα μπορεί να επαναπροβούν από τους σωματεμπορείους στη Δυτική Ευρώπη, Ανατολική Ευρώπη ή Μέση Ανατολή.

- 1 Στο μεγαλύτερο μέρος της σωματεμπορίας από την Ανατολική Ευρώπη χρησιμοποιούνται πλαστικά ταξιδιωτικά έγγραφα, αντί για δωροδοκίες των συνοριακών φρουρών, αν και σε κάποιες περιπτώσεις είναι ακόμη αναγκαίες προς αποφυγή πολλών ερωτήσεων γι' αυτό το παράδειγμα, έγκω λήβει ως δεδομένη μια πράξη δωροδοκίας από τη Μολδαβία στην Υπερ-δουλεμπία, και καμία από την Υπερδουλεμπία στην Ουκρανία, από την Ουκρανία στη Λευκορωσία και από τη Λευκορωσία στη Ρωσία.
- 2 Το εισόδημα μετ' επιστροφής αγοράζεται για να διασκεδαστούν οι υποψίες, αν και το ταξίδι είναι άνευ επιστροφής.
- 3 Περιλαμβάνεται το ταξίδι επιστροφής και ένα 10% για θύματα που κείνται ή δολοφονούνται καθ' οδόν.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.14

Τα οικονομικά του εσωτερικού δουλεμπορίου: διαδρομή δουλεμπορίου από την αγροτική Ανατολική Ευρώπη σε αστικό κέντρο της ίδιας περιοχής (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

1 θύμα ερωτικής ιστορίας/αποπλάνησης, 7 θύματα εξαπάτησης, 7 θύματα στρατολόγησης

2ήμερο ταξίδι

Αριθμός θυμάτων

	1	7	2	10
	Ερωτική ιστορία/αποπλάνηση	Εξαπάτηση (ψευδής προσφορά εργασίας, πρόταση γάμου κ.λπ.)	Στρατολόγηση από πρώην σκλάβο του σεξ	Σύνολο
Κόστος απόκτησης	100	175	100	375
Τροφή και ποτό	30	210	60	300
Ταυτότητα ¹	100	700	200	1.000
Δωροδοκία στα σύνορα	0	0	0	0
1 νύχτα σε ξενοδοχείο/«γάφυρα»	10	70	20	100
Χερσαία μεταφορά και παράδοση	50	350	100	500
Ρούχα και περιποίηση προ πώλησης	50	350	100	500
Διάρροια (πρόσθετες δωροδοκίες, ιατρικές δαπάνες κ.λπ.)	30	210	60	300
Καταναμεμένο κόστος σωματεμπόρου ²	150	1.050	300	1.500
Κόστος μονάδας	520	445	470	
Συνολικό κόστος	520	3.115	940	4.575
Μέση τιμή πώλησης	1.200	1.200	1.200	
Συνολική τιμή πώλησης	1.200	8.400	2.400	12.000
Καθαρό κέρδος	680	5.285	1.460	7.425
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	56,7	62,9	60,8	61,9

1. Οι ταυτότητες δίνονται στην περίπτωση που η αστυνομία κάνει ερωτήσεις κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ή όταν ασκούν πορνεία στους δρόμους.

2. Περιλαμβάνεται το ταξίδι επιστροφής και ένα 10% για θύματα που κάνονται ή δολοφρονούνται καθ' οδόν.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.15

Τα οικονομικά του πορνείου: Τσίανγκ Μάι, Ταϊλάνδη (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

20 σκλάβες ανά πορνείο
12 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 αλκοολούχο ποτό
1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
50% «φιλοδώρημα» ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
1 σκλάβα επαναπωλείται κάθε 4 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Πώληση σέξ	4,50
Αλκοόλ	2,00
Προφυλακτικά	0,20
Επαναπώληση	750,00

Μεταβλητό κόστος

Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	3,75	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Δωροδοκία αστυνομίας	1,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Ενοίκιο	18,00	ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	2,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα
Μπράβος/φρουρός (2)	15,00	ανά ημέρα
Μαντάμ/ταμίας	12,00	ανά ημέρα
Κόστος αλκοόλ, προφυλακτικού	1,00	ανά μονάδα
Ιατρικές δαπάνες	1,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	2,25	ανά σκλάβα ανά 30 σεξουαλικές πράξεις
Επαναπώληση	325,00	ανά σκλάβα ανά επαναπώληση
Αναλώσιμα και διάφορα	1,25	ανά σκλάβα ανά ημέρα

Πάγιο κόστος

Προκαταβολική δωροδοκία αστυνομίας για το νέο πορνείο	2.500,00
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	750,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	32.400
	2.880
	288
	188
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	35.786
Λειτουργικά έξοδα	
	2.250
	600
	540
	1.200
	900
	360
	1.440
	600
	540
	81
	750
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	9.261
Μεικτό κέρδος	26.494
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>74,1</i>
Υποτίμηση και απόσβεση	
Προκαταβολική δωροδοκία	21
Κόστος απόκτησης σκλάβας	417
Συνολική υποτίμηση και απόσβεση	438
Καθαρό κέρδος	26.057
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>72,9</i>
Επίσια έσοδα	429.066
Επίσιο καθαρό κέρδος	312.681
ανά σκλάβα	15.634

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.16

Τα οικονομικά του μασατζιδικού: Μπανγκόκ, Ταϊλάνδη (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

6 σκλάβες ανά μασατζιδικό
 10 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
 1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
 1 σκλάβα επαναπωλείται κάθε 4 μήνες
 80% «φιλοδώρημα» ανά 30 σεξουαλικές πράξεις

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας		
Πώληση σεξ	4,25		
Προφυλακτικά	0,20		
Επαναπώληση	780,00		
Μεταβλητό κόστος			
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	3,25	ανά σκλάβα ανά ημέρα	
Δωροδοκία αστυνομίας	1,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα	
Κατανεμημένο ενοίκιο	6,00	ανά ημέρα	
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	1,50	ανά σκλάβα ανά ημέρα	
Μπράβος/φρουρός	15,00	ανά ημέρα	
Μαντάμ/ταμίας	10,00	ανά ημέρα	
Κόστος προφυλακτικού	0,05	ανά μονάδα	
Ιατρικές δαπάνες	0,75	ανά σκλάβα ανά ημέρα	
«Φιλοδώρημα»	2,13	ανά σκλάβα ανά 30 σεξουαλικές πράξεις	
Επαναπώληση	325,00	ανά σκλάβα ανά επαναπώληση	
Αναλώσιμα και διάφορα	1,00	ανά σκλάβα ανά ημέρα	
Πάγιο κόστος			
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	750,00		
Εξοπλισμός για μασάζ	500,00		

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	7.650
	72
	188
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	7.722
Λειτουργικά έξοδα	
	585
	180
	180
	270
	450
	300
	18
	135
	128
	81
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	2.507
Μεικτό κέρδος	5.215
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>67,5</i>
Υποτίμηση και απόσβεση	
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	125
Εξοπλισμός για μασάζ	8
Συνολική υποτίμηση και απόσβεση	133
Καθαρό κέρδος	5.082
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>65,8</i>
Επίσια έσοδα	92.664
Επίσης καθαρό κέρδος	60.983
ανά σκλάβα	10.164

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.17

Τα οικονομικά του διεθνούς δουλεμπορίου: δουλεμπόριο από την περιοχή Κάρεν στη Μιανιάρ στην Μπανγκόκ, Ταϊλάνδη (2006, Δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

	Πώληση από οικογένεια	Απαγωγή γιαγιά!	Εξαπάτηση (ψευδής προφορά εργασίας, ψευδής πρόταση γάμου)	Στρατολόγηση από προήγουσα σκλάβου του σεξ	Σύνολο	Επανάπώληση στις ΗΠΑ
Κόστος απόκτησης	100	0	30	30	160	
Τροφή και ποτό	30	15	30	30	105	
Δωροδοκία στα σύνορα ²	30	0	30	30	90	
Μεταφορά με λεωφορείο	35	35	35	35	140	
3 νύκτες σε «νιάφκα»	30	30	30	30	120	500
Ρούχα και περιποίηση προ πώλησης	30	30	30	30	120	1.200
Διάφορα (πρόσθετες δωροδοκίες, ιατρικές δαπάνες κ.λπ.)	40	40	40	40	160	500
Καταναμμένο κόστος οωματεμπορίου ¹	120	120	120	120	480	1.500
Συνολικό κόστος	415	270	345	345	1.375	3.350
Μέση τιμή πώλησης	850	850	850	850	3.400	7.500
Καθαρό κέρδος	435	580	505	505	2.025	4.150
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	51,2	68,2	59,4	59,4	59,6	55,3

Σημείωση: Τα θήματα μπορεί να ξαναπωληθούν από τα δίκτυα οωματεμπορίου στην Ανατολική Ασία, στη Μέση Ανατολή, στη Δυτική Ευρώπη ή στις ΗΠΑ.

- 1 Στην περίπτωση της απεργίας, ο οωματεμπορος πωλεί το θέμα παράνομα από τα σύνορα, προσφέρει ελαστική τροφή και το οδηγεί στην Μπανγκόκ με το δικό του όχημα. Στην περίπτωση αυτή το πετρέλαιο κοστίζει περίπου το ίδιο με αρκετά εισιτήρια λεωφορείου.
- 2 Πολύ συχνά οι οωματεμποροι διασχίζουν τα σύνορα σε αμφάκτα σημεία ή σε σημεία όπου οι φρουροί τους αφήνουν να περνούν χωρίς να ρωτούν.
- 3 Ένα εισιτήριο με επιστροφή αγοράζεται για να διασκεδάσει τις υποψίες, αν και το ταξίδι είναι άνευ επιστροφής.
- 4 Περιλαμβάνει το ταξίδι επιστροφής.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.18

Εσωτερικό δουλεμπόριο: διαδρομή δουλεμπόριου από την Τσίανγκ Ράι στην Μπανγκόκ, Ταϊλάνδη (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

1 Θύμα για κάθε κατηγορία
 2ήμερο ταξίδι από την Τσίανγκ Ράι προς την Μπανγκόκ

	Πώληση από οικο-γένεια		Εξαπάτηση (ψευδής προ-σφορά εργα-σίας, ψευδής πρόταση γάμου κ.λπ.)		Στρατο-λόγηση από προ-ώ- του σεξ		Σύνολο	Επανα-πώληση στη Μα-λαισία
	Απα-γωγή ¹	Απα-γωγή ²	Απα-γωγή ¹	Απα-γωγή ²	Απα-γωγή ¹	Απα-γωγή ²		
Κόστος απόκτησης	100	0	30	30	30	30	160	
Τροφή και ποτό	25	10	25	25	25	25	85	
Δωροδοκία στα σύνορα	0	0	0	0	0	0	0	
Μεταφορά με λεωφορείο	25	25	25	25	25	25	100	
2 νύχτες σε «γάφυρα»	20	20	20	20	20	20	80	25
Ρούχα και περιποίηση προ πώλησης	30	30	30	30	30	30	120	100
Διάφορα (πρόσθετες δωροδοκίες, ιατρικές δαπάνες, κ.λπ.)	35	35	35	35	35	35	140	75
Κατανεμημένο κόστος σωματεμπόρου ²	100	100	100	100	100	100	400	125
Συνολικό κόστος	335	220	265	265	265	265	1.085	325
Μέση τιμή πώλησης	650	650	650	650	650	650	2.600	750
Καθαρό κέρδος	315	430	385	385	385	385	1.515	425
Περιθώριο καθαροῦ κέρδους (ποσοστό)	48,5	66,2	59,2	59,2	59,2	59,2	58,3	56,7

1 Στην περίπτωση της απαγωγής, ο σωματεμπόρος περνάει το θύμα παράνομα από τα σύνορα, προσφέρει ελάχιστη τροφή και το οδηγεί στην Μπανγκόκ με το δικό του όχημα. Στην περίπτωση αυτή το πετρέλαιο κοστίζει περίπου το ίδιο με αρκετά εισιτήρια λεωφορείου.
 2 Περιλαμβάνει το ταξίδι επιστροφής.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.19

Τα οικονομικά του διαμερίσματος-πορνείου: Κούινς, Νέα Υόρκη (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

8 σκλάβες ανά διαμέρισμα-πορνείο
 10 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
 1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
 50% «φιλοδώρημα» ανά 20 σεξουαλικές πράξεις

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Πώληση σεξ	30,00
Προφυλακτικά	1,00
Μεταβλητό κόστος	
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	18,00 ανά σκλάβα ανά ημέρα
Ενοίκιο	70,00 ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	8,00 ανά σκλάβα ανά ημέρα
Μπράβος/φρουρός (2)	120,00 ανά ημέρα
Κόστος προφυλακτικού	0,25 ανά μονάδα
Ιατρικές δαπάνες (περιλαμβάνονται αμβλώσεις)	10,00 ανά σκλάβα ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	15,00 ανά σκλάβα ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
Προώθηση/διαφήμιση	3,00 ανά σκλάβα ανά ημέρα
Αναλώσιμα και διάφορα	5,00 ανά σκλάβα ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	3.000,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	72.000
	480
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	72.480
Λειτουργικά έξοδα	
	4.320
	2.100
	1.920
	7.200
	120
	2.400
	1.800
	720
	1.200
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	21.780
Μεικτό κέρδος	50.700
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>70,0</i>
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	800
Συνολική υποτίμηση	800
Καθαρό κέρδος	49.900
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>68,8</i>
Επίσια έσοδα	869.760
Επίσιο καθαρό κέρδος	598.800
ανά σκλάβα	74.850

ΠΙΝΑΚΑΣ Β. 20

Τα οικονομικά του μασατζιδικού: Λος Άντζελες, Καλιφόρνια (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

4 σκλάβες ανά μασατζιδικό
 8 σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα κατά μέσο όρο
 1 στους 5 πελάτες αγοράζει 1 προφυλακτικό
 30% «φιλοδώρημα» ανά 20 σεξουαλικές πράξεις

Τεκμήρια μονάδας

Εσοδα	Τιμές μονάδας
Πώληση σεξ	25,00
Προφυλακτικά	1,00
Μεταβλητό κόστος	
Τροφή, ποτό, ναρκωτικά για τις σκλάβες	18,00 ανά σκλάβα ανά ημέρα
Κατανεμημένο ενοίκιο	45,00 ανά ημέρα
Ρούχα, μακιγιάζ, περιποίηση	3,50 ανά σκλάβα ανά ημέρα
Υπεύθυνος/ταμίας	100,00 ανά ημέρα
Κόστος προφυλακτικού	0,25 ανά μονάδα
Ιατρικές δαπάνες	5,00 ανά σκλάβα ανά ημέρα
«Φιλοδώρημα»	8,33 ανά σκλάβα ανά 20 σεξουαλικές πράξεις
Αναλώσιμα, διαφήμιση και διάφορα	7,50 ανά σκλάβα ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Μέσο κόστος απόκτησης σκλάβας	7.500,00
Εξοπλισμός για μασάζ	1.500,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Εσοδα	
	24.000
	192
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	24.192
Λειτουργικά έξοδα	
	2.160
	1.350
	420
	3.000
	48
	600
	400
	900
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	8.878
Μεικτό κέρδος	
	15.314
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	63,3
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης σκλάβας	1.000
Εξοπλισμός για μασάζ	25
Συνολική υποτίμηση	1.025
Καθαρό κέρδος	
	14.289
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	59,1
Επίσια εσοδα	290.304
Επίσιο καθαρό κέρδος	171.468
ανά σκλάβα	42.867

ΠΙΝΑΚΑΣ Β. 21

Τα οικονομικά του διεθνούς δουλεμπορίου: διαδρομή δουλεμπορίου από Τσιάνγκ Μάι, Ταϊλάνδη στο Λος Άντζελες, Καλιφόρνια (2006, Δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

1 Θύρα για κάθε κατηγορία
3ήμερο ταξίδι από την Ταϊλάνδη στις ΗΠΑ

	Πώληση από την οικογένεια	Εξαστάση (ψευδής προσφορά εργασίας, σπουδών στο εξωτερικό κ.λπ.)	Στρατολόγηση από πρώην σκλάβο του σεξ	Σύνολο
Κόστος απόκτησης	100	30	30	160
Τροφή και ποτό	40	40	40	120
Λεωφορείο προς Μπανγκόκ	25	25	25	75
Πλασά έγγραφα	500	500	500	1.500
Αεροπορικό εισιτήριο μετ' επιστροφής ¹	1.200	1.200	1.200	3.600
2 νύκτες σε «γκράφα»	40	40	40	120
Ρούχα και περιποίηση προ πώλησης	75	75	75	225
Διάφορα (ιατρικές δαπάνες κ.λπ.)	100	100	100	300
Καταναμμένο κόστος σωματεμπορίου ²	1.750	1.750	1.750	5.250
Συνολικό κόστος	3.830	3.760	3.760	11.350
Μέση τιμή πώλησης	7.500	7.500	7.500	22.500
Καθαρό κέρδος	3.670	3.740	3.740	11.150
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	49,9	49,9	49,9	49,6

Σημείωση: Δεν υπάρχουν στοιχεία σημαντικής επαναπόλησης θυμάτων από τα δίκτυα σωματεμπορίας από τις ΗΠΑ.

- 1 Το εισιτήριο μετ' επιστροφής αγοράζεται για να διασκεδατούν οι υποψίες, αν και το ταξίδι είναι άνευ επιστροφής.
- 2 Περιλαμβάνει το ταξίδι επιστροφής.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β. 22

Τα οικονομικά του διεθνούς δουλεμπορίου: διαδρομή δουλεμπορίου από το αγροτικό Μεξικό προς τη Νέα Υόρκη (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεμάρια

1 ήμισυ για κάθε κατηγορία
 3ήμερο ταξίδι από το Μεξικό στις ΗΠΑ

	Απαγωγή	Εξαπάτηση (ψευδής προ- σφορά εργασίας, σπου- δών στο εξωτερικό κ.λπ.)	Ερωτική ιστορία / αποπλάνηση	Σύνολο
Κόστος απόκτησης	0	50	200	250
Τροφή και ποτό	20	40	40	100
Coysote	1.250	1.250	1.250	3.750
Πλαστά έγγραφα	0	50	0	50
Μεταφορά με φορτηγό	70	70	70	210
2 νύχτες σε «γάμφρα»	60	60	60	180
Ρούχα και περιποίηση προ πώλησης	75	75	75	225
Διάφορα (ατρικές δαπάνες κ.λπ.)	50	50	50	150
Κατανεμημένο κόστος σωματεμπόρου ¹	150	150	150	450
Συνολικό κόστος	1.675	1.795	1.895	5.365
Μέση τιμή πώλησης	3.000	3.000	3.000	9.000
Καθαρό κέρδος	1.325	1.205	1.105	3.635
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	44,2	40,2	36,8	40,4

Σημείωση: Δεν υπάρχουν στοιχεία σημαντικής επαναπόλησης θυμάτων από το δίκτυο σωματεμπόρης σε προορισμούς εκτός των ΗΠΑ.

1. Περιλαμβάνει το ταξίδι της επιστροφής και ένα 10 % για θύματα που χάνονται ή δολοφονούνται καθ' οδόν.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.23

Σωματοεμπορία με σκοπό την αναγκαστική επαίτεια: Ελλάδα (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

6 κατ' αναγκασμό επαίτες ανά ιδιοκτήτη
30 ελεημοσύνες ανά επαίτη ανά ημέρα
1 επαίτης επαναπώλείται κάθε 12 μήνες

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Ελεημοσύνες	0,30
Επαναπώληση	1.200,00
Μεταβλητό κόστος	
Τροφή και ποτό	2,00 ανά επαίτη ανά ημέρα
Κατανεμημένο νοίκιο ¹	5,00 ανά ημέρα
Ιατρικές δαπάνες	0,30 ανά επαίτη ανά ημέρα
Επαναπώληση	480,00 ανά επαίτη ανά επαναπώληση
Διάφορα	0,50 ανά επαίτη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Μέσο κόστος απόκτησης επαίτη	1.200,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	1.620
	100
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	1.720
Λειτουργικά έξοδα	
	360
	150
	54
	40
	90
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	694
Μεικτό κέρδος	1.026
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>59,7</i>
Υποτίμηση	
Κόστος απόκτησης επαίτη	150
Συνολική υποτίμηση	150
Καθαρό κέρδος	876
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	<i>50,9</i>
Επίσια έσοδα	20.840
Επίσιο καθαρό κέρδος	10.512
ανά επαίτη	1.650

1 Ο εκμεταλλευτής των κατ' αναγκασμό επαίτων συχνά τους κρατά κλειδωμένους σε ένα χώρο στο διαμέρισμά του/της ή τους στεγάζει μαζί με άλλους επαίτες που εξαναγκάζει να κάνουν αυτή τη δουλειά σε ξεχωριστό διαμέρισμα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι επαίτες εγκαταλείπονται για να κοιμηθούν σε παραγογειτονιές ή στον δρόμο.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β. 24

Σωματεμπορία με σκοπό την καταναγκαστική εργασία στην ταππουργία:
 Ούταρ Παντές, Ινδία (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

30 εργάτες που δουλεύουν εξαναγκασμένοι, 3 ομάδες για κάθε μέγεθος καλιού	
<i>Χαλιά που κατασκευάζονται:</i>	<i>Χαλιά που πωλούνται:</i>
15: 2' x 5' (μικρό)	15: 2' x 5' (μικρό)
4,5: 2' x 8' (μεσαίο)	4,5: 2' x 8' (μεσαίο)
0,5: 12' x 15' (μεγάλο)	0,5: 12' x 15' (μεγάλο)
Χονδρική τιμή: \$10 ανά τετραγωνικό πόδι	
Κόστος νήματος: \$0,89 ανά τετραγωνικό πόδι	
5% του νήματος μηνιαία απώλεια	

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Χαλιά, μικρά	100,00
Χαλιά, μεσαία	400,00
Χαλιά, μεγάλα	1.800,00
Λειτουργικό κόστος	
Νήμα	0,89 ανά τετραγωνικό πόδι
Φύλακες (2)	7,78 ανά ημέρα
Τροφή και ποτό	0,56 ανά εργάτη ανά ημέρα
Προμήθεια στους σωματέμπορους	3,33 ανά τετραγωνικό μέτρο καλιού
Επισκευές και διάφορα	0,25 ανά εργάτη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Αργαλειοί	1.800,00
Εργαλεία και άλλος εξοπλισμός	400,00
Κόστος απόκτησης εργάτη	150,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	1.500
	1.800
	900
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	4.200
Λειτουργικά έξοδα	
	392
	467
	500
	141
	375
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	1.875
Μεικτό κέρδος	
	2.325
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	55,4
Υποτίμηση	
Αργαλειοί	15
Εργαλεία και άλλος εξοπλισμός	11
Κόστος απόκτησης εργάτη	125
Συνολική υποτίμηση	151
Καθαρό κέρδος	
	2.174
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	51,8
Επίσια έσοδα	50.400
Επίσιο καθαρό κέρδος	26.086
Για κάθε εργαζόμενο σε καταναγκαστική εργασία	870

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.25

Καταναγκαστική εργασία στην ταππουργία: Ούταρ Παντές, Ινδία (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

30 εργάτες σε καταναγκαστική εργασία λόγω χρεών, 3 ομάδες για κάθε μέγεθος χαλιού

Χαλιά που κατασκευάζονται:	Χαλιά που πωλούνται:
15: 2' x 5' (μικρό)	15: 2' x 5' (μικρό)
4,5: 2' x 8' (μεσαίο)	4,5: 2' x 8' (μεσαίο)
0,5: 12' x 15' (μεγάλο)	0,5: 12' x 15' (μεγάλο)

Τιμή κονδριακής: \$10 ανά τετραγωνικό πόδι

Κόστος νήματος: \$0,89 ανά τετραγωνικό πόδι

5% του νήματος μηνιαία απώλεια

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Χαλιά, μικρά	100,00
Χαλιά, μεσαία	400,00
Χαλιά, μεγάλα	1.800,00
Παρακράτηση μισθοί	0,55
Λειτουργικό κόστος	
Μισθοί	1,10 ανά εργάτη ανά ημέρα
Νήμα	0,89 ανά τετραγωνικό πόδι
Επισκευές και διάφορα	0,25 ανά εργάτη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Αργαλειοί	1.800,00
Εργαλεία και άλλος εξοπλισμός	400,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	1.500
	1.800
	900
	495
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	4.695
Λειτουργικά έξοδα	
	990
	392
	375
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	1.757
Μεικτό κέρδος	2.938
Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)	62,6
Υποτίμηση	
Αργαλειοί	15
Εργαλεία και άλλος εξοπλισμός	11
Συνολική υποτίμηση	26
Φόροι/δωροδοκίες για αποφυγή φόρων ¹	420
Καθαρό κέρδος	2.492
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	53,1
Επίσια έσοδα	56.340
Επίσιο καθαρό κέρδος	29.903
ανά εργαζόμενο έναντι χρεών	997

1 Θεωρητικά η ταππουργία είναι νόμιμη επιχειρηματική δραστηριότητα που απαιτείται να πληρώνει φόρους σε τοπικό και εθνικό επίπεδο· ωστόσο, σχεδόν όλοι οι ιδιοκτήτες ταππουργείων δωροδοκούν τους τοπικούς φοροσυλλέκτες για να αποφύγουν να πληρώσουν το σύνολο των φόρων που τους αναλογεί. Αυτοί οι φόροι ποικίλλουν, αλλά το ποσοστό τους κυμαίνεται γύρω στο 10%.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.26

Καταναγκαστική εργασία έναντι χρεών στην πλινθοποιία: Μπιχάρ, Ινδία (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

50 εργάτες ανά καμίνη
 800.000 πλίνθοι ανά μήνα
 90% των πλίνθων πωλούνται (10% έλλειψη ζήτησης και φθορά)
 Σταθμισμένη μέση τιμή πώλησης μονάδας πλίνθου: 1,75 ρουπίες
 Πλίνθοι κατασκευάζονται οκτώ μήνες τον χρόνο
 Επιπρόσθετος όγκος πωλείται στη διάρκεια της εποχής των βροχών
 Το κόστος μεταφοράς το πληρώνει ο αγοραστής

Τεκμήρια μονάδας

Έσοδα	Τιμές μονάδας
Πλίνθοι	0,04
Παρακράτηση μισθοῦ	0,64
Λειτουργικό κόστος	
Μισθοί	1,29 ανά εργάτη ανά ημέρα
Επιστάτης/διευθυντής (2)	7,78 ανά ημέρα
Λογιστής	10,00 ανά ημέρα
Εισφορά στο κράτος ¹	370,00 ανά μήνα
Καύσιμα (κάρβουνο, πετρέλαιο, ντίζελ)	5.333,00 ανά μήνα
Αναλώσιμα, επισκευές και διάφορα	1,00 ανά εργάτη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Οικοδόμηση καμινιών	33.333,33
Εργαλεία, καλούπια, αντλίες, εξοπλισμός	3.000,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
Πλίνθοι	17.500
Παρακράτηση μισθοῦ	967
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	18.467
Λειτουργικά έξοδα	
Μισθοί	1.933
Επιστάτης/διευθυντής (2)	467
Λογιστής	300
Εισφορά στο κράτος ¹	370
Καύσιμα (κάρβουνο, πετρέλαιο, ντίζελ)	5.333
Αναλώσιμα, επισκευές και διάφορα	1.500
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	9.904
Μεικτό κέρδος	8.563
Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)	46,4
Απόσβεση	
Κατασκευής καμινιών	139
Εργαλείων, καλούπιων, αντλιών, εξοπλισμού	50
Συνολικά υποτίμηση	189
Φόροι/δωροδοκίες για αποφυγή φόρων ²	1.750
Καθαρό κέρδος	6.624
Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)	35,9
Επίσια έσοδα	217.733
Ετήσιο καθαρό κέρδος³	110.689
Καθαρό κέρδος (ποσοστό) ανά δεσμευμένο έναντι χρεών εργάτη	50,8 2.214

1 Το ακριβές ποσό εισφοράς εξαρτάται από το κρατίδιο της Ινδίας στο οποίο βρίσκεται η καμίνη. Κάποιες εισφορές είναι επίσιες και πάγιες· άλλες είναι πάγιες μεν αλλά προστίθενται ποσά χρημάτων ανά χιλιάδα πλίνθων. Σε μεταβλητά σενάρια, οι ιδιοκτήτες των καμινιών μπορεί να πληρώνουν αξιωματικούς για να μειώνουν τη σχετική εισφορά και συχνά μαγειρεύουν τα βιβλία για να δείξουν μικρότερο αριθμό παραγωγής και πώλησης πλίνθων. Η έρευνα σε πολυάριθμα καμίνια τριών κρατιδίων αποκάλυψε ότι η μέση εισφορά είναι κατά προσέγγιση 200.000 ρουπίες ανά έτος, ή περίπου 4.450 δολάρια.

2 Θεωρητικά η πλινθοποιία είναι νόμιμη επιχειρηματική δραστηριότητα που απαιτείται να πληρώνει φόρους σε τοπικό και εθνικό επίπεδο· ωστόσο, σχεδόν όλοι οι ιδιοκτήτες ταμπουργιών δωροδοκούν τους τοπικούς φοροσυλλέκτες για να αποφύγουν να πληρώσουν το σύνολο των φόρων που τους αναλογεί. Αυτοί οι φόροι ποικίλλουν, αλλά το ποσοστό τους κυμαίνεται γύρω στο 10%.

3 Ας υποθέσουμε ότι 360.000 από τις 400.000 (90%) πλίνθοι που δεν πωλούνται κατά τη διάρκεια της εποχής παραγωγής, πωλούνται εκτός αυτής· τα μόνα έξοδα που σχετίζονται με αυτές τις πωλήσεις είναι η εισφορά στο κράτος, οι δωροδοκίες για απαλλαγή από φόρους, η απόσβεση και οι μισθοί των επιστατών και του λογιστή.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.27

Καταναγκαστική εργασία για ξυλοκάρβουνο *Batteria*: περιοχή Καράκας, Βραζιλία
(2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

14 εργάτες ανά *Batteria* (4 συσκευαστές πλού)
30 φούρνοι ανά *Batteria*
Κάθε τόνος ξυλοκάρβουνο πωλείται στη κονδρική έναντι 2.500 ρεάλ
Μηνιαία παραγωγή 12 τόνοι

Τεκμήρια μονάδας

Εσοδα	Τιμές μονάδας
Ξυλοκάρβουνο	1.250,00
Λειτουργικό κόστος	
<i>Gato</i>	450,00 ανά μήνα
Φύλακες (2)	300,00 ανά μήνα
Μεταφορά	1.900,00 ανά μήνα
Τροφή και ποτό	3,00 ανά εργάτη ανά ημέρα
Αναλώσιμα, επισκευές και διάφορα	4,00 ανά εργάτη ανά ημέρα
Πάγιο κόστος	
Κατασκευή των <i>Batteria</i>	6.750,00
Εργαλεία και εξοπλισμός	2.500,00

Μηνιαίο κέρδος και ζημία

Έσοδα	
	15.000
Σύνολο μηνιαίων εσόδων	15.000
Λειτουργικά έξοδα	
	450
	600
	1.900
	1.260
	1.680
Συνολικά λειτουργικά έξοδα	5.890
Μεικτό κέρδος	
	9.110
<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	
	60,7
Υποτίμηση	
Κατασκευή <i>Batteria</i>	188
Εργαλεία και εξοπλισμός	69
Συνολική υποτίμηση	257
Καθαρό κέρδος	
	8.853
<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	
	59,0
Επίσια έσοδα	180.000
Επίσιο καθαρό κέρδος	106.237
ανά εργάτη που δουλεύει καταναγκαστικά	7.588

ΠΙΝΑΚΑΣ Β.28

Καταναγκαστική εργασία στη συλλογή καφέ: αγροτική Κένυα (2006, δολ. ΗΠΑ)

Γενικά τεκμήρια

Φύτευια καφέ 10 ακρ
 2 σοδειές ανά έτος (3 μήνες εποχή εργασίας, 3 μήνες ανάπαυλα)
 4 εργάτες ανά ακρ
 \$25 ανά ακρ για λιπάσματα και παρασιτοκτόνα
 1,000 λίβρες απόδοση ανά ακρ
 Τιμή χονδρικής άμεσα πληρωτέα: \$1,00 ανά λίβρα
 90% κάθε σοδειάς πωλείται

Τεκμήρια μονάδας		Μηνιαίο κέρδος και ζημία	
Έσοδα	Τιμές μονάδας	Έσοδα	
Κόκκοι καφέ	1,00		9.000
Λειτουργικό κόστος		Συνολικά μηνιαία έσοδα	9.000
Τροφή και ποτό για κάθε εργάτη	0,33 ανά εργάτη ανά ημέρα	Λειτουργικά έξοδα	2.376
Φύλακες (2)	1,50 ανά ημέρα		540
Λιπάσματα και παρασιτοκτόνα	25,00 ανά ακρ ανά ημέρα		250
Φύτεμα και εργασίες συντήρησης εκτός εποχής συγκομιδής	200,00 ανά σοδειά		200
Αναλώσιμα, επισκευές και διάφορα	0,20 ανά εργάτη ανά ημέρα		1.440
Πάγιο κόστος		Συνολικά λειτουργικά έξοδα	4.806
Εργαλεία και εξοπλισμός	1.000,00	Μεικτό κέρδος	4.194
		<i>Περιθώριο μεικτού κέρδους (ποσοστό)</i>	46,6
		Υποτίμηση	
		Εργαλεία και εξοπλισμός	17
		Συνολική υποτίμηση	17
		Καθαρό κέρδος	4.177
		<i>Περιθώριο καθαρού κέρδους (ποσοστό)</i>	46,4
		Επίσια έσοδα	18.000
		Επίσιο καθαρό κέρδος	8.355
		ανά εργάτη που δουλεύει καταναγκαστικά	209

Πίνακας Β.1: Για εκείνους τους πίνακες του Παραρτήματος Β οι οποίοι υπολογίζουν τα κέρδη που παράγονται από την εκμετάλλευση των σκλάβων του σεξ με κάθε μορφή και σε κάθε περιοχή, τα τεκμήρια ανά οικονομική μονάδα αναγράφονται αριστερά, τα ποσά των μηνιαίων κερδών και ζημιών δεξιά. Τα εισοδήματα προέρχονται από την πώληση εμπορευμάτων όπως αγοραίο σεξ, τροφή, αλκοόλ, προφυλακτικά και επαναπώληση στα δίκτυα σωματεμπορίας. Η σχετικά χαμηλή υπόθεση για το μέσο αριθμό των ημερήσιων σεξουαλικών πράξεων που πραγματοποιούνται λαμβάνει υπ' όψιν το γεγονός ότι μια σκλάβα ενδέχεται να αρρωστήσει, να τραυματιστεί από κάποιον πελάτη ή τον ιδιοκτήτη, να δραπετεύσει για μερικές μέρες ή να δολοφονηθεί και να περάσουν μερικές μέρες πριν εξασφαλιστεί αντικαταστάτρια. Στις λειτουργικές δαπάνες μπορεί να περιλαμβάνονται φαγητό, ποτά, ναρκωτικά, χρηματισμός αστυνομίας, ενοίκιο, σωματοφυλακή ή φρουρά και ιατρικές δαπάνες.¹ Οι πάγιες δαπάνες συμπεριλαμβάνονται επίσης. Στην περίπτωση ενός πορνείου-μπάνγκαλου στη Βομβάη, περιλαμβάνεται ο προκαταβολικός χρηματισμός (*hafta*) της αστυνομίας και το κόστος απόκτησης της κάθε σκλάβας. Έχω μειώσει το κόστος απόκτησης σκλάβας σε όλες τις περιοχές και μορφές σε σχέση με την αντίστοιχη μέση διάρκεια εκμετάλλευσης. Για λόγους απλούστευσης, έχω δεχτεί ότι όλες οι σκλάβες έχουν αποκτηθεί την ίδια στιγμή.

Στην κάτω δεξιά πλευρά κάθε πίνακα φαίνονται το προκύπτον περιθώριο κέρδους και το κέρδος ανά σκλάβα σε μετρητά. Σ' αυτόν τον πίνακα, ο ιδιοκτήτης ενός πορνείου-μπάνγκαλου της Βομβάης αποκομίζει κέρδος άνω των 12.900 δολαρίων ανά σκλάβα ανά έτος, με περιθώριο κέρδους πάνω από 72%. Τα πορνεία αυτού του είδους περιλαμβάνουν πάντοτε ένα μείγμα από σκλάβες και εργαζόμενες πόρνες. Τα οικονομικά στοιχεία στο λογιστικό φύλλο αντικατοπτρίζουν μοναδικά την οικονομική συνεισφορά των σκλάβων.

Πίνακες Β.2 – Β.3: Οι σκλάβες στα *pinjaras* πραγματοποιούν κατά μέσο όρο περισσότερες σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα απ' ό,τι οι σκλάβες στα μπάνγκαλου, αν και σε χαμηλότερες τιμές. Τα *pinjaras* και οι αίθουσες μασάζ συνήθως δεν περιλαμβάνουν εμπόρους που πουλούν αλκοόλ ή πρόχειρο φαγητό. Το κόστος απόκτησης των σκλάβων, καθώς επίσης οι μίζες και άλλα λειτουργικά κόστη, είναι χαμηλότερα σ' αυτά τα σημεία.

Πίνακας Β.4: Ένας *dalal* δεν στρατολογεί ποτέ θύματα και με τους τέσσερις τρόπους στο ίδιο ταξίδι, αλλά το να αποδεχτούμε ισοδυναμία μεταξύ των τρόπων και να τους παρουσιάσουμε ως τμήμα μιας κίνησης, μας επιτρέπει να σχηματίσουμε μια πιο καθαρή γενική εικόνα του κέρδους.

Πίνακας Β.5: Έχω επιλέξει συγκεκριμένο νυχτερινό κέντρο-οίκο ανοχής για να απεικονίσω τα οικονομικά στοιχεία των οίκων σεξουαλικής δουλείας στη Δυτική Ευρώπη που είναι αναγκαία προκειμένου να πληρώνεται το οργανωμένο έγκλημα. Οι ιταλικοί οίκοι ανοχής λειτουργούν υπό παρόμοια οικονομική δομή. Καθένας απ' αυτούς έχει λιγότερες σκλάβες απ' ό,τι τα ινδικά πορνεία, με χαμηλότερο μέσο αριθμό σεξουαλικών πράξεων ανά ημέρα. Εφόσον κάθε κέντρο ή οίκος ανοχής περιέχει μείγμα από σκλάβες και πόρνες, τα οικονομικά στοιχεία σ' αυτόν τον πίνακα ισχύουν μόνο για τη συνεισφορά των σκλάβων.

Πίνακες Β.6 – Β.7: Η τιμή για μια σεξουαλική πράξη από πόρνες που δουλεύουν σε διαμερίσματα ή στον δρόμο είναι συνήθως 25 ως 30% χαμηλότερη απ' αυτή σε νυχτερινό κέντρο-οίκο ανοχής και για τον ίδιο λόγο αυτές οι σκλάβες πραγματοποιούν συνήθως περισσότερες σεξουαλικές πράξεις ανά ημέρα. Τα έσοδα όσο και τα στοιχεία κόστους για τις πόρνες που δουλεύουν σε διαμερίσματα και στον δρόμο είναι μικρότερα και οι λειτουργικές δαπάνες είναι επίσης χαμηλότερες απ' ό,τι στα νυχτερινά κέντρα-οίκους ανοχής, που επενδύουν περισσότερο στη γενική ευζωία, στην εμφάνιση και στην ιατρική περίθαλψη των σεξουαλικών σκλάβων για να δελεάσουν τους πελάτες να πληρώσουν υψηλότερες τιμές.

Πίνακας Β.8: Κατά μήκος του άξονα της κορυφής, ο πίνακας περιλαμβάνει τις τέσσερις βασικές μορφές σωματεμπορίας από την Ανατολική προς τη Δυτική Ευρώπη. Ο αριθμός των σκλάβων που έπασαν στα δίκτυα σωματεμπορίας με τον τρόπο που περιγράφεται σε κάθε κατηγορία αντιπροσωπεύει την αναλογία με την οποία όσα περιλαμβάνονται σ' αυτές τις κατηγορίες πράγματι συμβαίνουν, το 2006.

Πίνακες Β.9 – Β.11: Γενικώς, η καταναγκαστική πορνεία στην Κεντρική και

Ανατολική Ευρώπη είναι ελαφρώς πιο επικερδής απ' ό,τι στη Δυτική Ευρώπη, καθώς σημαντικό μέρος των πελατών είναι τουρίστες, που είναι πρόθυμοι να πληρώσουν υψηλότερες τιμές σχετικά με το τοπικό λειτουργικό κόστος. Δεν έχω επαρκή στοιχεία για να περιγράψω την κερδοφορία της ξενοδοχειακής πορνείας στην Ανατολική Ευρώπη, αν και περιμένω να είναι ελάχιστα επικερδής τρόπος λόγω των μεγάλων μεριδίων εσόδων που μοιράζονται με το ξενοδοχείο ως αντάλλαγμα, για τη δυνατότητα προσέγγισης των αρρένων επισκεπτών. Επίσης υποθέτω ότι οι περισσότερες ξενοδοχειακές πόρνες δεν είναι σκλάβες.

Πίνακες Β.12 – Β.13: Αυτά τα υπολογιστικά φύλλα περιλαμβάνουν τους τρεις βασικούς τρόπους σωματεμπορίας στην Ανατολική Ευρώπη, με τον αριθμό των σκλάβων που διακινήθηκαν, όπως περιγράφεται σε κάθε μια κατηγορία, να αντιπροσωπεύει την αναλογία με την οποία πράγματι συμβαίνουν, το 2006.

Πίνακες Β.14 – Β.15: Παρόμοια με τις ινδικές επιχειρήσεις του σεξ, οι ταϊλανδέζικες περιλαμβάνουν συνδυασμό από υπό εκμετάλλευση σκλάβες και από εργαζόμενες πόρνες. Όπως στα ευρωπαϊκά νυχτερινά κέντρα-οίκους ανοχής, οι ταϊλανδέζικες επιχειρήσεις του σεξ επενδύουν περισσότερα στη γενική ευζωία των σκλάβων τους. Τα οικονομικά στοιχεία στο υπολογιστικό φύλλο αντακλούν αποκλειστικά την οικονομική συνεισφορά των σκλάβων.

Πίνακες Β.18 – Β.19: Αυτά τα φύλλα παρουσιάζουν τα οικονομικά στοιχεία των δύο βασικών μορφών σεξουαλικής σκλαβιάς στις Ηνωμένες Πολιτείες καθώς επίσης και τις δύο βασικές εθνικότητες των θυμάτων: σκλάβες από την Ανατολική Ασία και Ισπανόφωνες. Άτομα από την Αφρική και την Ανατολική Ασία διακινούνται λαθραία για εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση στις Ηνωμένες Πολιτείες, περιλαμβανομένων των μαγαζιών στριπτιζ και πορνογραφίας.

Τα πορνεία-διαμερίσματα στις ΗΠΑ συνήθως έχουν πολύ υψηλό κόστος για σωματοφύλακες ή φρουρούς, καθώς οι δωροδοκίες προς αστυνομικούς δεν είναι αποτελεσματικός τρόπος για να κάνουν τα στραβά μάτια στις Ηνωμένες Πολιτείες. Τα πορνεία-διαμερίσματα στις ΗΠΑ συνήθως έχουν μικρά έξοδα για προβολή, που σχετίζονται με διαφημιστικά έντυπα ή κάρτες, ενώ στην Ευ-

ρώπη και την Ασία τα πορνεία είναι ευκολότερο να τα δεις ή να τα προσεγγίσεις μέσω ξενοδοχείων, οδηγών ταξί ή περπατώντας στους δρόμους.

Τα μασατζιδικά στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι γεμάτες κυρίως με σκλάβες από την Ανατολική Ασία. Έχω συμπεριλάβει έσοδα μόνο για την αυξητική τάση της αγοράς σεξ, όχι το κόστος πλήρους υπηρεσίας, μασάζ και σεξ.

Πίνακας Β.20 – Β.21: Εποσημαίνονται οι κύριες μορφές του εμπορίου σκλάβων από την Ανατολική Ασία και το Μεξικό προς τις Ηνωμένες Πολιτείες. Από το Μεξικό, τη σωματεμπορία προς τις Ηνωμένες Πολιτείες διεξάγουν ξεχωριστές μονάδες, κάθε μια από τις οποίες πληρώνεται από έναν ιδιοκτήτη πορνείου επίσης ξεχωριστά, σε αντίθεση με τη διαδικασία διαμόρφωσης της συνολικής τιμής αγοράς για τη σκλάβη. Λίγες επιχειρήσεις είναι κάθετα οργανωμένες και συνεπώς οι σωματέμποροι ελέγχουν κάθε βήμα της διαδικασίας και διαθέτουν θύματα σε πορνεία τα οποία τους ανήκουν πλήρως ή κατά ένα μέρος. Δεν υπάρχει τελική τιμή αγοράς σ' αυτό το σενάριο, μόνο τα γενικά έξοδα της σωματεμπορίας.

Πίνακας Β.25: Η καθορισμένη με κυβερνητική απόφαση ημερήσια αμοιβή για την ύφανση χαλιών είναι πενήντα ρουπίες (1,10 δολ.)· όμως, για δεσμευμένους από χρέη εργάτες, το μισό από την ημερήσια αμοιβή σχεδόν πάντοτε παρακρατείται για την αποπληρωμή του χρέους. Τα χαλιά πωλούνται συνήθως περίπου δέκα δολάρια (450 – 500 ρουπίες) το τετραγωνικό πόδι στο χονδρεμπόριο. Ανάλογα με την περιοχή, οι λιανοπωλητές μπορούν να επιβαρύνουν τέσσερις έως δέκα φορές αυτό το ποσό. Υπάρχουν τρία συνηθισμένα μεγέθη χαλιών: δύο επί πέντε πόδια, πέντε επί οχτώ πόδια, και δώδεκα επί δεκαπέντε πόδια. Τα μικρότερα χαλιά απαιτούν για την ύφανσή τους δύο ανθρώπους που δουλεύουν επί πέντε έως έξι ημέρες. Τα μεσαίου μεγέθους χαλιά απαιτούν για την ύφανσή τους τρεις ανθρώπους που δουλεύουν επί δύο έως τέσσερις εβδομάδες, περίπου. Τα μεγαλύτερα χαλιά απαιτούν εργασία πέντε ανθρώπων για διάστημα άνω των δύο μηνών.

Πίνακας Β.26: Υπάρχουν περισσότερα από τριάντα χιλιάδες πλινθοποιεία στη Νότια Ασία –είκοσι χιλιάδες στην Ινδία– στα οποία μοχθούν περισσότεροι από

δυο εκατομμύρια άνθρωποι. Τα περισσότερα πλινθοποιεία είναι μεσαίου μεγέθους, που σημαίνει ότι λειτουργούν με περίπου πενήντα δεσμευμένους από χρέη εργάτες. Κάθε μεσαίου μεγέθους πλινθοποιείο έχει τη δυνατότητα να φορμάρει, να στεγνώνει και να ψήνει περισσότερες από πεντακόσιες χιλιάδες πλίνθους τον μήνα. Οι ρόλοι των δεσμευμένων εργατών είναι εντελώς διαχωρισμένοι. Σε ένα μεσαίου μεγέθους πλινθοποιείο μπορεί κάποιος να βρει τους πλάστες (*pathera*), που σκηματίζουν τους πλίνθους του αργίλου και τους στεγνώνουν για τρεις μέρες στον ήλιο· τους φορτωτές (*kumhar*), που μεταφέρουν τους άψητους πλίνθους στα καμίνια· τους στοιβακτές (*beldar*), που στοιβάζουν πλίνθους και κάρβουνο μέσα στο καμίνι σε εναλλασσόμενα στρώματα, σκεπασμένα με άμμο ή στάχτη από κάρβουνα· τους διαρρυθμιστές (*paraswala*), που δουλεύουν παράλληλα με τους στοιβακτές και απλώνουν στρώματα από χώμα μεταξύ των πλίνθων πριν από τη διαδικασία της όπτησης· τους θερμαστές (*jalaiwala*), που επιτηρούν το καμίνι 24 ώρες το 24-ωρο για να εξασφαλίζουν ότι η εσωτερική θερμοκρασία του παραμένει στους 1.000 βαθμούς της εκατονταβάθμιας κλίμακας για δεκαπέντε μέρες· και τους εκφορτωτές (*nikasiwala*), που μεταφέρουν τους ψημένους πλίνθους μετά την ολοκλήρωση του ψησίματος και τους στοιβάζουν για τη μεταφορά. Οι ψημένοι πλίνθοι βγαίνουν σε διάφορες ποιότητες. Μερικοί είναι υψηλής ποιότητας, μερικοί είναι ραγισμένοι ή με άλλα λόγια ελαττωματικοί. Οι καλύτερης ποιότητας πλίνθοι πίνουν μέγιστη τιμή 2,5 ρουπίες ο ένας, ενώ οι κατώτερης ποιότητας πλίνθοι πωλούνται προς 1,5 ρουπία.

Εκτός από τους πιο πάνω εργαζόμενους, κάθε μεσαίου μεγέθους πλινθοποιείο συνήθως έχει δύο εργοδηγούς και έναν λογιστή. Οι εργοδηγοί παρακολουθούν τη δουλειά και επιβάλλουν τιμωρίες. Ο λογιστής παρακολουθεί τον αριθμό των πλίνθων κάθε ποιότητας που ψήθηκαν και πουλήθηκαν και επιπλέον ελέγχει τις χρεώσεις και τις πιστώσεις των δεσμευμένων εργατών. Οι πληρωμές με βάση τους καθορισμένους από την κυβέρνηση μισθούς (1,29 δολάρια την ημέρα) γίνονται κάθε δύο εβδομάδες, αφαιρουμένων των κρατήσεων για το χρέος.

Εκτός από την εργασία, τον εξοπλισμό και την εισφορά προς το κράτος για τη χρήση της γης, το μεγαλύτερο έξοδο για έναν επιχειρηματία καμινιού είναι τα καύσιμα. Χρειάζεται πετρέλαιο για τη λειτουργία της αντλίας που μετα-

φέρει νερό στην περιοχή που γίνεται η λάσπη, επίσης αρκετούς τόνους κάρβουνο για να διατηρείται η υψηλή θερμοκρασία μέσα σ' ένα φούρνο με διάμετρο 400 πόδια. Το κόστος των καυσίμων είναι αναπόφευκτο, που σημαίνει ότι όταν ελαχιστοποιείται το εργατικό κόστος αυξάνονται τα κέρδη. Οι φόροι ελαχιστοποιούνται επίσης μέσω δωροδοκιών των τοπικών αξιωματούχων, καθώς επίσης και από τα «μαγειρεμένα» βιβλία, για τον αριθμό και τον τύπο των πλίνθων που πουλήθηκαν.

Πίνακας Β.27: Τα *Batterias* μπορούν να χρησιμοποιούν καταναγκαστική απλήρωτη εργασία, δούλους λόγω χρεών ή και τα δύο. Αυτοί οι εργάτες δουλεύουν σε συνθήκες κόλασης, καίγοντας τα ξύλα μέσα σε φούρνους σε ακραίες θερμοκρασίες με ελάχιστο οξυγόνο για να κατασκευάσουν ξυλοκάρβουνα. Τα γεμάτα καπνό πνευμόνια, τα εκτεταμένα εγκαύματα και ο ξυλοδαρμός από τους ανελέητους *gatos* (διευθυντές) εγγυώνται ότι η δουλειά δεν θα μείνει στη μέση. Η περιβαλλοντική βλάβη είναι σημαντική, καθώς οι εργάτες εκκαθαρίζουν δεκάδες δέντρα σε κάθε φάση για την παραγωγή του ξυλοκάρβουνο. Ο μικρός αριθμός των σκλάβων που απαιτείται –δεκατέσσερις ανά τριάντα φούρνους– και η υψηλή τιμή του ξυλοκάρβουνο στο κονδρεμπόριο –χρησιμοποιείται σε εργασίες καμίνευσης– εξασφαλίζουν μεγάλα κέρδη.

Πίνακας Β.28: Η παραγωγή κόκκων καφέ προϋποθέτει δύο σοδειές ανά έτος· όμως στο λογιστικό φύλλο παρουσιάζονται μάλλον τα μηνιαία οικονομικά στοιχεία. Στο μεγάλο και αυξανόμενο κόστος πρέπει να περιλαμβάνονται η γη, το λίπασμα και οι καλλιεργητικές μηχανές. Για να το απλοποιήσω, έχω δεχτεί ότι στις φυτείες χρησιμοποιείται μόνο καταναγκαστική εργασία, αλλά αρκετοί εργάτες μπορεί να είναι υπόδουλοι λόγω χρέους. Οι τιμές διαφέρουν από χρόνο σε χρόνο, έτσι έλαβα υπ' όψιν μου έναν συντηρητικό μέσο όρο.

Η παραγωγή του καφέ είναι επιχείρηση εντατικής εργασίας και περιλαμβάνει έκθεση σε τοξικά παρασιτοκτόνα. Το πρώτο κουραστικό βήμα περιλαμβάνει συλλογή με το χέρι των κόκκινων καρπών, κάθε φορά που τα φυτά του καφέ αρχίζουν να καρπίζουν. Οι κόκκινοι καρποί ωριμάζουν σε διαφορετικό χρόνο, έτσι οι εργάτες πρέπει να ξαναπερνούν από την ίδια γραμμή των φυτών του καφέ πολλές φορές. Η επεξεργασία τους συνεπάγεται τον διαχωρισμό

του κόκκου από την υπόλοιπη σάρκα, είτε μηχανικά είτε με τα χέρια. Μετά πρέπει να γίνει διαλογή των κόκκων κατά τύπο, χρώμα και καταλληλότητα για παραγωγή. Στη συνέχεια, οι κόκκοι στεγνώνουν στον ήλιο για περισσότερο από δυο εβδομάδες. Αφού στεγνώσουν, οι κόκκοι πακετίζονται σε σάκους των εξήντα κιλών και πωλούνται στους χονδρέμπορους. Για να εξασφαλίσουν ότι οι σκλάβοι δεν θα αποπειραθούν να δραπετεύσουν, πολλοί ιδιοκτήτες σκλάβων χαράζουν τα πόδια των σκλάβων τους με λεπίδες ξυραφιού κάθε πρωί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Επιλεγμένες στατιστικές ανθρώπινης ανάπτυξης

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ. 2

Επιλεγμένοι οικονομικοί δείκτες

	Κατά κεφαλήν εισόδημα 2006 (ΙΔΔ' σε δολ. ΗΠΑ)	Κατά κεφαλήν αύξηση ΑΕΠ 1990-2005 (ποσοστό)	Επίσο μέσο ποσοστό πληθωρισμού 1990-2005 (ποσοστό)	Για Υγεία	Για Παδεία	Για Άμυνα	Για εξωτερικό χρέος	Πληθυσμός που ζει με κάτω από \$2 την ημέρα 2005 (ποσοστό)
Αλβανία	4.878	5,0	29	4	2	4	3	12
Μολδαβία	1.979	-5,3	79	4	5	2	10	64
Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη	7.850	-0,5	102	4	5	9	-	34
Ινδία	3.389	4,2	7	2	2	15	18	80
Νεπάλ	1.490	2,1	7	5	18	8	6	83
Νότια Ασία	2.997	3,7	7	2	2	15	16	78
Βιρμανία	1.620	1,5	25	3	8	29	-	82
Ταϊλάνδη	8.190	2,8	3	8	17	6	16	33
Ανατολική Ασία και Ειρηνικός	5.675	6,0	6	1	8	11	11	50
Νιγηρία	1.154	0,0	23	1	3	3	12	91
Υποσαχάρια Αφρική	1.950	0,4	38	-	-	-	10	76
Μεξικό	9.903	1,5	16	5	25	3	21	26
Λατ. Αμερική και Καραϊβική	8.060	1,3	44	6	16	4	31	25
Ηνωμένο Βασίλειο	30.921	2,5	2	15	4	7	0	<1
Ιταλία	28.320	1,5	3	11	8	4	0	<1
Ολλανδία	31.789	2,1	2	10	2	4	0	<1
ΗΠΑ	41.684	2,1	2	22	2	25	0	<1
Βιομηχανικές χώρες	32.148	1,8	2	15	4	10	0	<1
Κόσμος	9.045	1,5						

1. Ισοδιναμία Αγοραστικής Δύναμης.

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ. 3

Επιλεγμένοι δείκτες ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση

	Ποσοστό εγγραμματοσύνης ετησίων 2000		Φοίτηση στο Δημοτικό 1996-2005 (ποσοστό)		Αναλογία εισοδήματος γυναικών προς άνδρες
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	
Αλβανία	92	77	-	-	0,56
Μολδαβία	100	98	86	87	0,65
Κ. και Α. Ευρώπη	98	95	79	77	0,60
Ινδία	68	45	80	73	0,38
Νεπάλ	59	24	79	66	0,51
Νότια Ασία	66	42	78	71	0,42
Βιρμανία	89	81	82	82	-
Ταϊλάνδη	97	94	-	-	0,61
Α. Ασία & Ειρηνικός	93	81	-	-	0,62
Νιγηρία	72	56	64	57	0,41
Υποσαχάρια Αφρική	69	53	60	56	0,40
Μεξικό	93	89	97	97	0,38
Λ. Αμερική & Καραϊβική	90	88	92	92	0,38
Ηνωμ. Βασίλειο	99	99	99	99	0,62
Ιταλία	99	98	99	99	0,46
Ολλανδία	99	99	99	99	0,53
ΗΠΑ	99	99	99	99	0,62
Βιομηχανικές χώρες	-	-	-	-	0,60

Πηγές: United Nations Children's Fund 2006; United Nations Development Program 2006; Organization for Economic Cooperation and Development 2007; World Bank, online statistics database, διαθέσιμο στο <http://econ.worldbank.org>.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

Διεθνική σωματεμπορία: Μια σύνοψη

1. *Rig Veda*, Ύμνος «Rudra-Brahmana», δέκατη mandala, ύμνος 66.
2. Μιλώντας για ελευθερίες δεν εννοώ το δικαίωμα του εκλέγειν, την ελευθερία του συνέρχεσθαι ή την ελευθεροτυπία, που αποτελούν δημοκρατικά δικαιώματα τα οποία έχουν εξαπλωθεί μαζί με τη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης. Εννοώ την πιο εξατομικευμένη έννοια της ελευθερίας ως «πραγματικής ευκαιρίας που έχουμε να εκπληρώσουμε ό,τι θεωρούμε πολύτιμο» (Sen 1992:31). Η έννοια της ελευθερίας του Αμάρτυα Σεν συνεπάγεται ότι κάθε άτομο στην κοινωνία κατέχει ορισμένα «πρωταρχικά αγαθά», στα οποία περιλαμβάνονται «δικαιώματα, ελευθερίες και ευκαιρίες, εισόδημα και πλούτος, και οι κοινωνικές βάσεις του αυτοσεβασμού» (81) που απαιτούνται για να επιτύχει ό,τι αξιολογεί ως πολύτιμο ο καθένας – αυτό ακριβώς έχει υπονομεύσει η παγκοσμιοποίηση και συνεπώς έχει υπονομεύσει τις ατομικές ελευθερίες και έχει συμβάλει στο φαινόμενο της σύγχρονης δουλείας.
3. Για τον όρο "human trafficking" στις περισσότερες χώρες υφίσταται παρόμοια σύγχυση.
4. Ακόμη χειρότερα, 2,4 εκατομμύρια (22%) πέθαναν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Hochschild 2005: 32.
5. Σε όλο το βιβλίο, χρησιμοποιώ τους όρους «δουλεμπόριο» και «δουλεία του σεξ» για να αναφερθώ στη διακίνηση και εκμετάλλευση των συντελεστών της διεθνικής σωματεμπορίας. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο όρος "trafficked" [θύμα διεθνικής σωματεμπορίας] είναι προτιμότεος γλωσσικά, ιδιαίτερα όταν χρησιμοποιείται ο ρηματικός τύπος. Θα ήταν χονδροειδές να ειπωθεί: «η Τζέιν Ντουπας slave traded στην Ιταλία» σε αντίθεση με το: «η Τζέιν Ντου was trafficked στην Ιταλία». [Στα ελληνικά, ούτως ή άλλως, η απόδοση και των δύο όρων δεν μπορεί να γίνει με ένα

ρηματικό τύπο – στο παρόν αποδίδεται είτε με τη φράση «πουλήθηκε ως σκλάβο», στην πρώτη περίπτωση, είτε «διακινήθηκε/πουλήθηκε από τα δίκτυα διεθνικής σωματεμπορίας», στη δεύτερη, συνεπώς κατά τη μετάφραση δεν ανακλύπει το πρόβλημα που επισημαίνει ο συγγραφέας. Σ.τ.μ.]

6. Η πιο ευρεία και σημαίνουσα προσπάθεια για τον τερματισμό της φτώχειας και τη λύση πλήθους άλλων παγκόσμιων προβλημάτων που σχετίζονται με τη βελτίωση της ανθρώπινης ζωής αποτυπώνεται στους Στόχους Ανάπτυξης της Χιλιετίας, των Ηνωμένων Εθνών. Το 2000, ο ΟΗΕ έθεσε οκτώ στόχους: την εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και της πείνας· την επίτευξη καθολικής στοιχειώδους εκπαίδευσης· την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ενίσχυσης των δικαιωμάτων των γυναικών· τη μείωση της παιδικής θνησιμότητας· τη βελτίωση της μητρικής υγείας· την καταπολέμηση του HIV/AIDS, της ελονοσίας και άλλων ασθενειών· τη διασφάλιση της περιβαλλοντικής αειφορίας· και την προώθηση της παγκόσμιας συνεργασίας για την ανάπτυξη. Επεδίωκε να έχουν επιτευχθεί όλα αυτά το 2015. Μέχρι το 2007 όμως, ουσιαστικά δεν είχε προσεγγιστεί η επίτευξη κανενός απ' αυτούς τους στόχους (βλέπε <http://www.un.org/millenniumgoals>). Η πιο κρίσιμη συνιστώσα των εν λόγω σχεδίων είναι η ξένη βοήθεια που υποσχέθηκαν είκοσι δύο πλούσιες χώρες, αλλά ελάχιστες απ' αυτές ανταποκρίθηκαν με συνέπεια. Το 2005, οι ΗΠΑ ήταν τρίτες από το τέλος, αφού προσέφεραν μόνο το 0,22% του εθνικού ακαθάριστου εισοδήματός τους στην ξένη βοήθεια (βλέπε OECD 2007).

Εκτός από την επανόρθωση βασικών ανεπαρκειών στον τομέα της ανθρώπινης ανάπτυξης, κρίσιμο ζήτημα για τη μείωση των επιπέδων φτώχειας είναι να αντιμετωπιστούν οι συστημικές ασυμμετρίες της διαδικασίας της οικονομικής παγκοσμιοποίησης. Οι τεράστιες εμπορικές ανισορροπίες που σχετίζονται με δασμούς, διασφαλίσεις, πρακτικές καταπολέμησης του ντάμπινγκ, αγροτικές επιδοτήσεις και άλλους εμπορικούς μηχανισμούς κοστίζουν στις αναπτυσσόμενες οικονομίες πάνω από το τριπλάσιο του ποσού το οποίο τους παρέχεται με τη μορφή της αναπτυξιακής βοήθειας κατ' έτος (βλέπε Stiglitz 2006: 78). Μέσω του ανυπέρβλητου φορτίου του χρέους, μεταφέρεται συνεχώς άκρως αναγκαίο κεφάλαιο από τις φτωχές στις πλούσιες χώρες και η μη ισότιμη πρόσβαση στις αγορές και σε ένα επαρκές μερίδιο του κέρδους που παράγει η παγκόσμια βιομηχανία επιδεινώνουν τη φτώχεια

και δημιουργούν τάσεις μαζικής μετανάστευσης την οποία εκμεταλλεύονται οι δουλέμποροι με ανελέητο τρόπο.

7. UNHCR 207: 7.

8. Στο ίδιο: 7, 11.

9. Τα στοιχεία για τη διεθνική σωματεμπορία είναι εγγενώς ανακριβή λόγω της παράνομης φύσης αυτών των εγκλημάτων και της ευρείας επικάλυψής τους με το λαθρεμπόριο και τη μετανάστευση. Προς περαιτέρω διασάφηση, επιχείρησα να διατυπώσω ένα πλαίσιο διαφάνειας από το οποίο να προκύπτει ένα βασικό σύστημα μέτρησης για τη διεθνική σωματεμπορία, ιδίως του τύπου εκείνου που απαιτείται για μια συνολική επιχειρηματική και οικονομική ανάλυση. Αναμφίβολα θα υπάρξουν βελτιωμένες μεθοδολογίες, ωστόσο και αυτή που ακολουθεί αποτελεί μια καλή αρχή.

Για να υπολογίσω τον αριθμό των θυμάτων της διεθνικής σωματεμπορίας σε κάθε περιοχή, άρχισα με τον υπολογισμό των σκλάβων του σεξ, για τον οποίο εφήρμοσα μια προσέγγιση εκ των κάτω προς τα άνω σε βασικές χώρες. Στη συνέχεια συνήγαγα τον αριθμό σε επίπεδο περιοχής (μια πιο βελτιωμένη προσέγγιση θα μπορούσε να αναλύσει όλες τις χώρες). Π.χ., στη Δυτική Ευρώπη, εξέτασα λεπτομερώς την Ιταλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία, τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, στη συνέχεια συνήγαγα τα στοιχεία για τις υπόλοιπες χώρες. Η Βόρεια και Νότια Αμερική ήταν οι μόνες περιοχές στις οποίες είχα τη δυνατότητα να κάνω ανάλυση της κάθε μιας χώρας.

Παίρνοντας ως παράδειγμα την Ιταλία, άρχισα με τον συνολικό αριθμό των ιερόδουλων, σχετικά με τον οποίο οι εκτιμήσεις που δόθηκαν κυμαίνονταν από 38.000-80.000, ανάλογα με την πηγή (ακαδημαϊκή, κυβερνητική, μη κυβερνητική). Ο εξέχων Ιταλός ακαδημαϊκός Φρανσέσκο Κατσεντίτι μου έδωσε τον πιο χαμηλό αριθμό, που περιλάμβανε μόνο τις πόρνες που μπορούσε να δει κανείς και να μετρήσει. Ο υψηλότερος αριθμός (από αρκετές ΜΚΟ) υπολογίστηκε με βάση το δεδομένο ότι περισσότερες από τις μισές πόρνες ασκούν πορνεία αφανώς, πίσω από κλειστές πόρτες. Υπολόγισα έναν αριθμό πλησιέστερα στον μικρότερο: 50.000.

Απ' αυτόν, συνήγαγα την αναλογία των ιερόδουλων που είναι σκλάβοι. Και ως προς αυτό, οι εκτιμήσεις για την Ιταλία κυμαίνονται: από 1:10

έως 7:10. Από οικονομικής απόψεως, η αναλογία μάλλον πρέπει να είναι η υψηλότερη παρά η χαμηλότερη, διότι η λιανική τιμή για μια σκλάβα του σεξ πάντοτε είναι μικρότερη από ό,τι η λιανική τιμή μιας πόρνης, εφόσον η πρώτη δεν πληρώνεται και ζει σε συνθήκες στις οποίες τα έξοδα συντήρησής της είναι ελάχιστα. Επειδή οι περισσότεροι πελάτες τείνουν προς την πιο φθηνή παραλλαγή του ίδιου προϊόντος, τα πορνεία που χρησιμοποιούσαν σκλάβες επικράτησαν στην αγορά κάθε περιοχής. Με βάση τις δικές μου επιτόπιες παρατηρήσεις και τους συνακόλουθους υπολογισμούς, κατέληξα σε μια αναλογία 1:3, δηλαδή μία στις τρεις πόρνες της Ιταλίας ήταν σκλάβες. Σε απόλυτο αριθμό, 16.500. Με παρόμοια ανάλυση για τις άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες, συνήγαγα τα στοιχεία για όλη την περιοχή και κατέληξα στο ότι στη Δυτική Ευρώπη συνολικά υπάρχουν 180.000 πόρνες-σκλάβες.

Στον υπολογισμό του ετήσιου αριθμού θυμάτων της διεθνικής σωματεμπορίας, όπως επίσης των σκλάβων που δραπέτευσαν, ελευθερώθηκαν ή πέθαναν, χρησιμοποίησα δύο βασικούς οδηγούς: τον συνολικό αριθμό των σκλάβων του σεξ και τη μέση διάρκεια δουλείας. Υπολόγισα τη μέση διάρκεια δουλείας βάσει αρκετών χιλιάδων συνεντεύξεων από θύματα και από περιπτωσιολογικές μελέτες. Στην πραγματικότητα, η κλίμακα κυμαίνεται σε κάθε περιοχή από ελάχιστους μήνες μέχρι και μία δεκαετία ή ακόμη περισσότερο, λαμβάνοντας όμως υπόψη συντηρητικές μέσες εκτιμήσεις μάς επιτρέπεται να κάνουμε σημαντικούς υπολογισμούς, στους οποίους περιλαμβάνεται το μηνιαίο ποσοστό απώλειας σε κάθε περιοχή.

Στο πλαίσιο των επιχειρήσεων, το ποσοστό απώλειας ορίζεται ως το μέσο ποσοστό μιας βάσης συνδρομητών ή ακροατηρίου που χάνεται κάθε μήνα. Το μηνιαίο ποσοστό απώλειας που υπολόγισα για τις σκλάβες του σεξ στη Νότια Ασία είναι 2,5%· στην Ανατολική Ασία και τον Ειρηνικό, 2,7%· στη Δυτική Ευρώπη 3,1%· στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, 3,3%· στη Λατινική Αμερική, 3,1%· στη Μέση Ανατολή, 3,4%· στην Αφρική, 2,7%· και στη Βόρεια Αμερική, 3,3%. Το ποσοστό απώλειας για τη Νότια Ασία σημαίνει ότι το 2,5% των σκλάβων του σεξ σε ένα δεδομένο μήνα δεν εξακολουθούν να είναι σκλάβες στο τέλος του ίδιου μήνα, είτε διότι δραπέτευσαν είτε διότι ελευθερώθηκαν είτε διότι αποδήμησαν. Αυτό το ποσοστό απώλειας συνε-

πάγεται ότι η μέση διάρκεια δουλείας για μια σκλάβο του σεξ στην περιοχή της Νότιας Ασίας είναι κατά προσέγγιση 3,3 έτη. Η Μέση Ανατολή έχει το υψηλότερο ποσοστό μηνιαίας απώλειας, 3,4% ή περίπου 2,5 έτη δουλείας. Η διάρκεια της δουλείας επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, στους οποίους περιλαμβάνονται η μορφή της εισόδου, η ποιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών, ο βαθμός επιβολής του νόμου και διαφθοράς των δικαστών. Η εφαρμογή του ποσοστού απώλειας (φθοράς) επιτρέπει υπολογισμούς του αριθμού των σκλάβων του σεξ που χάνονται κατ' έτος, αριθμός ο οποίος μπορεί να αποδοθεί καθαρά συγκρινόμενος με τα νέα θύματα της διεθνικής σωματεμπορίας, ώστε να συναχθεί ο συνολικός αριθμός σκλάβων του επόμενου έτους.

Αν, σε μια περιοχή, είναι γνωστός ο αριθμός των σκλάβων του σεξ όσο και η μέση διάρκεια δουλείας και αν θεωρήσουμε ότι το ποσοστό ρυθμού αύξησης είναι μηδενικό (ουδείς υποστηρίζει ότι η διεθνική σωματεμπορία μειώνεται), τότε μπορούμε να υπολογίσουμε τον ελάχιστο αριθμό των θυμάτων διεθνικής σωματεμπορίας ανά έτος, ο οποίος είναι αναγκαίος για να διατηρηθεί το μέγεθος της αγοράς. Η εφαρμογή μηδενικού αριθμού αύξησης σε κάθε περιοχή έχει ως αποτέλεσμα ένα σύνολο 500.000 θυμάτων της διεθνικής σωματεμπορίας ανά έτος. Ο μέγιστος αριθμός των 600.000 αντιστοιχεί στο πιο υψηλό επίπεδο αύξησης που μπορώ να αιτιολογήσω.

10. Αρχής γενομένης από το 1998, πολλές κυβερνήσεις, σώματα του ΟΗΕ –UNICEF, Ινστιτούτο Έρευνας του ΟΗΕ για το Διαπεριφερειακό Έγκλημα και την Απονομή Δικαιοσύνης (UNICRI), Αναπτυξιακό Ταμείο του ΟΗΕ για τις Γυναίκες (UNIFEM), Υπηρεσία του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα (UNODC)–, καθώς και διεθνείς κυβερνητικοί οργανισμοί άρχισαν να διαμορφώνουν εκτιμήσεις για τον ετήσιο αριθμό θυμάτων της διεθνικής σωματεμπορίας. Αυτές οι εκτιμήσεις κυμαίνονταν από τις 500.000 του UNIFEM μέχρι τα 4 εκατομμύρια της Αμερικανικής Υπηρεσίας Ξένης Βοήθειας (USAID). Οι εκτιμήσεις μειώνονταν συνεχώς και τα τελευταία χρόνια οι περισσότερες οργανώσεις στηρίζονταν είτε σε στοιχεία του ΟΗΕ είτε σ' αυτά του αμερικανικού Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Η UNODC έχει αναλάβει, για λογαριασμό του ΟΗΕ, τον πρώτο ρόλο όσον αφορά την εκτίμηση των δεδομένων περί της διεθνικής σωματεμπορίας και των τάσεων· το 2006, έπαψε

να παρέχει εκτιμήσεις μέχρι ότου διεξαχθούν περισσότερες αναλύσεις (βλέπε UNODC 2006: 45). Μια ξεχωριστή πρωτοβουλία του ΟΗΕ, υπό την ονομασία Παγκόσμια Πρωτοβουλία του ΟΗΕ για την Καταπολέμηση της Διεθνούς Σωματεμπορίας (UN.GIFT), βασισμένη σε συνολικά στοιχεία περί σωματεμπορίας (βλέπε <http://www.ungift.org>), αν και μέχρι στιγμής δεν έχει δημοσιοποιήσει εκτιμήσεις. Προς το παρόν, το αμερικανικό Στέιτ Ντιπάρτμεντ είναι εκείνο που δίνει στη δημοσιότητα στατιστικές που αφορούν τη σωματεμπορία: ωστόσο, η μεθοδολογία βάσει της οποίας διαμορφώνονται δεν είναι διαφανής.

11. United States Department of State 2007:8. Όταν προσπάθησα να επιβεβαιώσω τη μεθοδολογία η οποία χρησιμοποιήθηκε, συζητώντας, το 2006, με ορισμένους υψηλόβαθμους αξιωματούχους της Υπηρεσίας του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για την Παρακολούθηση και την Καταπολέμηση της Διεθνούς Σωματεμπορίας, ουδείς εξ αυτών ήταν σε θέση να μου παράσχει πληροφορίες.
12. Διεθνής Οργάνωση Εργασίας 2005: 55.
13. Στην πραγματικότητα, δεν υπάρχει πάντα αυτός ο διαχωρισμός. Πολλοί διακινητές ανήκουν στο ίδιο δίκτυο με τους εκμεταλλευτές. Αυτή η κάθετη ολοκλήρωση απαντά πιο συχνά στην Ευρώπη παρά στην Ασία, όπου στη σωματεμπορία είναι πιο βαθιά αναμειγμένες οι ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος. Ωστόσο, οι μεσάζοντες μιας οργάνωσης που είναι υπεύθυνοι για τη στρατολόγηση και τη μεταφορά πληρώνονται για τη δουλειά τους και αυτή η πληρωμή περιλαμβάνει ένα περιθώριο κέρδους πάνω από τα καθαρά έξοδα στρατολόγησης και μεταφοράς. Οι πληρωμές προς τους σωματέμπορους της ίδιας οργάνωσης μπορεί να είναι υψηλότερες ή χαμηλότερες απ' ό,τι οι πληρωμές προς τρίτους. Χάριν απλοποίησης, έχω υπολογίσει πως όλες οι πληρωμές γίνονται προς τρίτους, αν και σε περιθώρια συμπεσμένα κατά 45-60%. Σε πολλές περιπτώσεις, αυτά τα περιθώρια είναι χαμηλότερα από τα πραγματικά, καθώς η ζήτηση των ιδιοκτητών πορνείων για καινούργιες σκλάβες μπορεί να οδηγήσει σε πολέμους πλειοδοσίας μεταξύ των αγοραστών.
14. Επί του θέματος αυτού έχουν εμφανιστεί πολυάριθμα άρθρα: βλέπε, π.χ., Christian Miller, "Iraq's Foreign Laborers Face Exploitation, Death", *Los Angeles Times*, 12 Οκτωβρίου 2005· David Phinney, "Labor Trafficking

- in Iraq", 22 Απριλίου 2006, διαθέσιμο στο http://www.davidphinney.com/pages/2006/04/labor_trafficik.php· Cam Simpson, "U.S. Tax Dollars Tied to Human Trafficking, Report Alleges", *Chicago Tribune*, 6 Ιουνίου 2006· Cam Simpson, "Officer Says Iraq Firms Were Slow to Return Passports", *Chicago Tribune*, 22 Ιουνίου 2006.
15. Λέω «οχεδόν πάντα», επειδή, κατά τη διάρκεια των είκοσι πέντε ετών μετά από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, οι κεντρικά οχεδιασμένες οικονομίες μεγεθύνθηκαν οικονομικά και έγιναν πιο σταθερές απ' ό,τι οι καπιταλιστικές οικονομίες. Η Σοβιετική Ένωση είχε επίσης ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης 3,35% από το 1948-1973, ενώ η αμερικανική οικονομία, την ίδια περίοδο είχε ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης 2,45% και το Ηνωμένο Βασίλειο 2,42% (Maddison 2006: 643). Την ίδια περίοδο, η φροντίδα υγείας, τα ποσοστά θνησιμότητας και η εγγραμματοσύνη ήταν επίσης σε ανώτερο επίπεδο στις σοσιαλιστικές χώρες.
16. Stiglitz 2003: 142.
17. Η παγκόσμια οικονομική ολοκλήρωση, η αρχή της οποίας τοποθετείται στη δεκαετία του 1990, αποτελούσε, αν θέλουμε να είμαστε ακριβείς, την επανάληψη της διαδικασίας ολοκλήρωσης σε παγκόσμιο επίπεδο, που είχε αρχίσει το 1896, διακόπηκε απότομα το 1914 από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τη Μεγάλη Ύφεση που ακολούθησε, τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την άνοδο του σοσιαλισμού. Σ' εκείνη την πρώτη οικονομική παγκοσμιοποίηση του 1896-1914 καταλυτικό ρόλο έπαιξαν επίσης οι πρόοδοι στις τηλεπικοινωνίες (τηλέγραφος και τηλέφωνο) και στις μεταφορές (σιδηρόδρομος, ατμομηχανή και μηχανή εσωτερικής καύσης), όπως επίσης η υιοθέτηση του κανόνα του χρυσού, που προσέφερε σταθερότητα και προβλεψιμότητα στο διεθνές εμπόριο. Τα πρωτοφανή επίπεδα στα οποία ανήλθε το εμπόριο, η εργατική μετανάστευση και η παγκόσμια οικονομική ολοκλήρωση επέφεραν, ως αναγκαίο αποτέλεσμα, την αύξηση πολλών και αφόρητων δεινών, μεταξύ των οποίων και ένα νέο κύμα αποικιακής κατάκτησης στην Αφρική και στην Ασία, την αποσύνθεση των παραδοσιακών μέσων συντήρησης και των παραδοσιακών κοινωνιών και την άνιση κατανομή των οφελών της παγκοσμιοποίησης υπέρ των πλουσίων και εις βάρος των φτωχών.
18. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κερδοφορία της δουλείας

στον Παλιό Κόσμο, βλέπε Bales 1999:16· βλέπε στο ίδιο έργο μια γενικότερη πραγμάτευση της σύγκρισης της σύγχρονης δουλείας με τη δουλεία του 19ου αιώνα. Μια εξαιρετική περιγραφή της οικονομικής ιστορίας της δουλείας τον 19ο αιώνα στις ΗΠΑ παρουσιάζεται στο Ransom 1989. Για μια γενική μελέτη της πρώιμης ιστορίας της δουλείας, βλέπε Meltzer 1993.

19. Π.χ., το κόστος του αεροπορικού ταξιδιού μειώθηκε κατά 90% από το 1930 ως το 2000 (Frieden 2006: 95).
20. Παρατίθεται από Frieden 2006: 229.
21. Το ΔΝΤ δημιουργήθηκε, μαζί με την Παγκόσμια Τράπεζα, στο τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, κατά τη Νομισματική και Οικονομική Συνδιάσκεψη του ΟΗΕ, στο ξενοδοχείο «Όρος Ουάσινγκτον», στο Μπρέτον Γουντς του Νιου Χάμσαϊρ. Ένα από τα βασικά θέματά της ήταν η αποτροπή μιας νέας Μεγάλης Ύφεσης, του τύπου της δεκαετίας του 1930, που είχε οδηγήσει την παγκόσμια ανεργία και φτώχεια σε πρωτοφανή επίπεδα. Στη συνδιάσκεψη, ο Βρετανός οικονομολόγος Τζων Μέυναρντ Κένυς υποστήριξε ότι στην παγκόσμια οικονομική ύφεση είχε οδηγήσει η έλλειψη παγκόσμιας συνολικής ζήτησης και ότι οι κυβερνήσεις όφειλαν να διεγείρουν τη ζήτηση για να αποφεύγουν τις υφέσεις. Έτσι δημιουργήθηκε το ΔΝΤ και επιφορτίστηκε με το καθήκον να αποτρέψει μια άλλη παγκόσμια ύφεση πρίζοντας τις χώρες που δεν έπαιζαν καλά τον ρόλο τους ως προς τη διατήρηση της παγκόσμιας συνολικής ζήτησης. Εάν προέκυπτε ανάγκη, το ΔΝΤ θα έδινε δάνεια σε αυτές τις χώρες προκειμένου να διατηρήσουν τη ζήτηση.
22. Υπολογισμός από Maddison 2006:489.
23. Υπολογισμός από το ίδιο: 185.
24. Υπολογισμός από το ίδιο: 183.
25. Υπολογισμός από το ίδιο: 489.
26. Υπολογισμός από το ίδιο: 183.
27. Η συνήθης μέθοδος μέτρησης για τα επίπεδα φτώχειας είναι ότι οι συντηρούμενοι με εισοδήματα χαμηλότερα των 2 δολαρίων την ημέρα ζουν σε κατάσταση φτώχειας και οι συντηρούμενοι με εισοδήματα λιγότερα του 1 δολαρίου την ημέρα ζουν σε κατάσταση ακραίας φτώχειας. Σήμερα, περισσότεροι από 2,6 δισεκατομμύρια άνθρωποι, ή το 40% του πλανητικού πληθυσμού, συντηρούνται με λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα. Με τις πολιτικές

- της οικονομικής παγκοσμιοποίησης, ο αριθμός των ανθρώπων που ζουν στη φτώχεια αυξήθηκε σχεδόν κατά 25% από το 1990 έως το 2000.
28. UNDP 2005.
29. Η τεράστια αύξηση των υποχρεώσεων του χρέους ήταν επίσης αποτέλεσμα αύξησης της πραγματικής αξίας των δανείων λόγω της υποτίμησης του νομίσματος και της απόδοσης των επιτοκίων.
30. Στην οικονομική κρίση της Ανατολικής Ασίας, το 1997, θεωρείται ότι έπαιξαν ρόλο και άλλοι παράγοντες, πέραν της οικονομικής πολιτικής του ΔΝΤ. Ορισμένοι απ' αυτούς ήταν: η κατάρρευση του μεξικανικού πέσο, το 1994, που διέβρωσε την εμπιστοσύνη στα νομίσματα των αναπτυσσόμενων χωρών παγκοσμίως· η αύξηση των επιτοκίων στις ΗΠΑ, κατά τη δεκαετία του 1990, η οποία αφαίρεσε κεφάλαιο από τα νομίσματα των χωρών της Ανατολικής Ασίας· και ο αυξημένος οικονομικός ανταγωνισμός εκ μέρους της Κίνας, το νόμισμα της οποίας διατηρούνταν, με τεχνητό τρόπο, σε χαμηλό επίπεδο έναντι του δολαρίου, καθιστώντας πιο φθηνά τα εμπορεύματά της. Για μια αναλυτική εξέταση της χρηματοπιστωτικής κρίσης στην Ανατολική Ασία, βλέπε Agenor, et al. 1999.
31. Παρατίθεται από Frieden 2006: 352-353.
32. Το 1936, ο Κέυνς έγραψε: «Ο σύγχρονος καπιταλισμός είναι σαν τον ναυτικό σε μπουνάτσα. Μόλις ξεσπάσει η φουρτούνα, σταματά να κουμαντάρει το σκάφος, μπορεί ακόμη και να βυθίσει σκάφη που θα μπορούσαν να τον σώσουν, στη βιασύνη του να σπρώξει το διπλανό του και να διατηρήσει τη δική του θέση» (βλέπε Κέυνς 1997: 380). Ακόμη και έξι δεκαετίες αργότερα, δεν θα μπορούσαν να ειπωθούν πιο αληθινά λόγια για τη συμπεριφορά των σύγχρονων καπιταλιστών κατά τη διάρκεια της ασιατικής οικονομικής κρίσης.
33. Υπολογισμός από Maddison 2006: 552-553.
34. Η οικονομική σταθερότητα της Ταϊλάνδης μπορεί να ικνηλατηθεί στο παρελθόν επί σχεδόν μία χιλιετία. Τα πρώιμα βασίλεια των σύγχρονων Ταϊλανδών –Νιτραραβάπι (11ος-12ος αιώνας), Σουκοτάι (12ος-13ος αιώνας), Αγιουτάγια (14ος-16ος αιώνας) και Τσάκρι (17ος-18ος αιώνας)– συγκαταλέγονταν στα κατεξοχήν ευημερούντα της εποχής τους. Ιστορικά, η Ταϊλάνδη ήταν πιο ευημερούσα χώρα της υποπεριοχής του Μεκόνγκ από τις γειτονικές της, κυρίως επειδή δεν κατακτήθηκε ούτε έγινε ποτέ αποικία ξένων δυνάμεων.

Αντιθέτως, όλες οι άλλες χώρες της υποπεριοχής του Μεκόνγκ έγιναν αποικίες των Βρετανών ή των Γάλλων. Ενώ οι αιώνες της αποικιακής καταπίεσης και της μετα-ανεξαρτησιακής αστάθειας εξασθένησαν τις οικονομίες αυτών των χωρών, η σημερινή Ταϊλάνδη έχει σχεδόν 2,5 φορές μεγαλύτερο κατά κεφαλήν εισόδημα από ό,τι οι γειτονικές της χώρες.

35. Οι απολογητές της παγκοσμιοποίησης επικαλούνται το γεγονός ότι, τα τελευταία χρόνια του 20ού αιώνα, το ποσοστό των ανθρώπων που ζουν στην ακραία φτώχεια έχει μειωθεί, παρ' όλο που ο αριθμός τους έχει αυξηθεί. Ωστόσο, αν υπολογίσει κανείς ότι 2 σημερινά δολάρια αξίζουν πολύ λιγότερο από 2 δολάρια πριν από 15 χρόνια, τόσο το ποσοστό όσο και ο συνολικός αριθμός των ανθρώπων, σ' όλο τον κόσμο, που ζουν στη φτώχεια έχει αυξηθεί, κι αυτό ήταν επίπτωση της οικονομικής παγκοσμιοποίησης. Ας υποθέσουμε ότι έτος βάσης για τη μέτρηση των 2 δολαρίων ήταν το 2000. Ας υποθέσουμε επίσης ότι ο πληθωρισμός της Ινδίας έτρεχε με 5% ανά έτος από το 2000 έως το 2007. Οι περισσότεροι από 800 εκατομμύρια Ινδοί που ζούσαν με λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα το 2000 πρέπει να συγκριθούν με τον αριθμό των Ινδών που ζουν με λιγότερα από 2,81 δολάρια το 2007. Βάσει δικών μου υπολογισμών, ο αριθμός και το συνολικό ποσοστό των Ινδών που συντηρούνται με εισοδήματα κάτω απ' αυτό το όριο είναι μεγαλύτερα από τον αριθμό και το συνολικό ποσοστό που ζούσαν με λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα το 2000. Παρομοίως, ο αριθμός και το συνολικό ποσοστό των ανθρώπων σ' όλο τον κόσμο που ζουν με λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα, προσαρμόζοντας τον πληθωρισμό και την ισοδυναμία της αγοραστικής δύναμης, ημερησίως, στα κριτήρια μέτρησης του 2007, είναι μεγαλύτερα από τον αριθμό και το συνολικό ποσοστό αυτών που ζούσαν με λιγότερα από 2 δολάρια την ημέρα το 2000. Επειδή ο πληθωρισμός διαμορφώνεται, κυρίως, από τις αυξήσεις των τιμών, που συνδέονται με τον τεράστιο πλούτο των ανώτερων τάξεων, τα εισοδήματα των φτωχών μοιραία διαβρώνονται συνεχώς, τόσο στις φτωχές όσο και στις πλούσιες χώρες. Στις ΗΠΑ, οι πραγματικοί μισθοί της μεσαίας και κατώτερης τάξης είναι στάσιμοι επί δύο δεκαετίες (Stiglitz 2006: 10). Παγκοσμίως, τα 500 πλουσιότερα άτομα έχουν εισόδημα, όλα μαζί, μεγαλύτερο από τα φτωχότερα 416 εκατομμύρια (UNDP 2005: 4). Αυτό σημαίνει ότι σε κάθε δολάριο που κερδίζουν οι φτωχοί αντιστοιχούν 82.000 δολάρια

- των πλουσίων. Τέτοιες ανισότητες πλούτου είναι άκρως ανυπόφορες και ανήθικες.
36. UNDP, Απρίλιος 2005.
37. Στο πλαίσιο της Δεκαετίας Εθνικού Αλφαριθμητισμού (2003-12), ο ΟΗΕ επισήμανε επίσης ότι τα δύο τρίτα των πάνω από 800 εκατομμύρια αναλφάβιτων ενηλίκων του κόσμου είναι γυναίκες και ότι η απουσία εκπαίδευσης συνιστά βασικό παράγοντα φτώχειας, υψηλότερων ποσοστών προσβολής από τον ιό του AIDS και καθιστά τις γυναίκες ευάλωτες στην εκμετάλλευση και στη σωματεμπορία. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τον ιστότοπο της UNESCO, σχετικά με τη Δεκαετία Εθνικού Αλφαριθμητισμού του ΟΗΕ, στο: <http://www.unesco.org/education/litdecade/>.
38. Παγκόσμια Τράπεζα 2007: 13.
39. UNIFEM 2005: 2.
40. Guilмотο 2007: 15.
41. Ο νόμος για τον προγεννητικό έλεγχο ψηφίστηκε το 1994 και απαγόρευε στους γιατρούς να χρησιμοποιούν μεθόδους προγεννητικού ελέγχου για να προσδιορίσουν το φύλο του εμβρύου. Παρ' όλο που εκείνη την εποχή έλαβε μεγάλη δημοσιότητα, η έλλειψη πόρων, η διαφθορά και τα παραθυράκια του νόμου κατέληξαν σε μία μόνο καταδίκη από τότε που ψηφίστηκε (Guilмотο 2007: 15)
42. Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης 2003: 49.
43. UNIFEM 2005: 3.
44. Στο ίδιο: 1.
45. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, στατιστικές στο Διαδίκτυο, διαθέσιμες στο <http://www.who.int/en>.
46. Στην Ινδία, οι *dalit* συνήθως γίνονται σκλάβοι για να αποπληρώσουν χρέη ή εργάζονται σε καταναγκαστική εργασία, αλλά σχεδόν ποτέ δεν υποδουλώνονται με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, επειδή οι άλλοι Ινδοί τους θεωρούν απόβλητους.
47. Πέραν αυτών των συγκεκριμένων δυνάμεων της αγοράς, οι κλασικοί οικονομολόγοι υποστήριζαν επίσης ότι η προσφορά ενός προϊόντος προκαλεί αφ' εαυτής ζήτηση γι' αυτό. Όπως εξήγησε ο Τζων Στιούαρτ Μιλ, «αυτό που αποτελεί το μέσον πληρωμής για τα εμπορεύματα ... είναι, απλώς, τα

εμπορεύματα. ... Μια γενική περίσσεια προσφοράς ή περίσσεια όλων των εμπορευμάτων πάνω από τη ζήτηση, στον βαθμό που η ζήτηση συνίσταται στα μέσα πληρωμής, φαίνεται να είναι κάτι το αδύνατον ... Είναι αρκετά προφανές ότι το προϊόν δημιουργεί αγορά για το προϊόν και ότι υπάρχει στη χώρα πλούτος με τον οποίο μπορεί να αγοραστεί όλος ο πλούτος της χώρας» (Mill 2004: 522-523). Βάσει της συλλογιστικής του Μιλ, μεγάλη αύξηση της προσφοράς δυνητικών σκλάβων θα δημιουργούσε αφ' εαυτής σημαντική, αν όχι ίση, αύξηση της ζήτησης για σκλάβους.

48. Από τη σκοπιά του καταναλωτή, η διεθνική σωματεμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση θα μπορούσε να ερμηνευτεί ως μια εκδοχή της πορνείας που μεγιστοποιεί την απόλαυση, τη βία και την ακολασία. Θα μπορούσε επίσης να θεωρηθεί ως μεγιστοποίηση του κέρδους και ελαχιστοποίηση του κόστους.
49. Όλα τα κατά κεφαλήν στοιχεία είναι προσαρμοσμένοι αριθμοί που αφορούν την ισοδυναμία της αγοραστικής δύναμης, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά. [Η μέθοδος της ισοδυναμίας της αγοραστικής δύναμης επιτρέπει συγκρίσεις των βιοτικών επιπέδων μεταξύ χωρών. (Σ.τ.μ.)]
50. Η εξέταση της ζήτησης για σεξουαλικές υπηρεσίες σε σχέση με τον αριθμό των εργατωρών που απαιτούνται για να πραγματοποιηθεί η αγορά τους είναι κατάλληλη μέθοδος, επειδή, όπως λέει ο Άνταμ Σμιθ, «η εργασία ... είναι το πραγματικό μέτρο της ανταλλακτικής αξίας όλων των εμπορευμάτων» και «η πραγματική τιμή κάθε πράγματος, τι πραγματικά κοστίζει κάθε πράγμα στον άνθρωπο που θέλει να το αποκτήσει, είναι ο μόχθος και ο κόπος [που ο ίδιος έχει καταβάλει] για να το αποκτήσει» (*Inquiry*, βιβλίο I, κεφάλαιο 5, 43).
51. Κένυς 1997: 96.
52. Έχω χρησιμοποιήσει τον τύπο της τροχιάς ελαστικότητας της ζήτησης: $[(p1 + p2)/(q1 + q2)] \times (Dq/Dp)$.
53. Κένυς 1997: 96.
54. Μια πιο κλασική διατύπωση της σχέσης προσφοράς και ζήτησης μπορεί να βρεθεί στο Κένυς 1997, όπου ο Κένυς περιγράφει την προσφορά και τη ζήτηση στη σχέση τους με την πλήρη απασχόληση. Συνολική προσφορά $(Z) = \emptyset(N)$, όπου $N =$ απασχόληση. Συνολική ζήτηση $(D) = f(N)$. Στον

βαθμό που $D > Z$, ο εργοδότης έχει κίνητρο να αυξήσει τη N μέχρι το σημείο μεγιστοποίησης του κέρδους όπου $D = Z$. Στην περίπτωση ενός «εργοδότη» σκλάβων του σεξ, ο δουλοκτήτης θα πρόσθετε σκλάβους υπαλλήλους όσο $\emptyset(N) < f(N)$. Επειδή το $\emptyset(N)$ είναι ένας ελάχιστος αριθμός (πρωτίστως επειδή οι σκλάβες του σεξ δεν πληρώνονται σχεδόν καθόλου) και επειδή το $f(N)$ είναι ένας εκ των πραγμάτων μεγαλύτερος αριθμός (δηλαδή, η λιανική τιμή του σεξ είναι πάντα μεγαλύτερη από το λειτουργικό κόστος μονάδας της εργασίας της σκλάβας), το D θα ήταν πάντα μεγαλύτερο από το Z , έτσι η ζήτηση για σκλάβες του σεξ από έναν δουλοκτήτη θα ήταν σχεδόν απεριόριστη. Με άλλα λόγια, όσο περισσότερες σκλάβες μπορεί να έχει στα χέρια του ένας ιδιοκτήτης πορνείου τόσο μεγαλύτερα κέρδη μπορεί να αποκομίσει. Ο μόνος τρόπος για να μειωθεί η ζήτηση του δουλοκτήτη θα ήταν να αυξηθεί το $\emptyset(N)$ ή να πέσει το κέρδος για κάθε οριακή αύξηση στο (N) . Εάν αυξηθεί το $\emptyset(N)$, ο μόνος τρόπος που διαθέτει ο δουλοκτήτης για να διατηρήσει την ίδια σχέση ανάμεσα στο $\emptyset(N)$ και στο $f(N)$ θα ήταν να αυξήσει τη λιανική τιμή του προϊόντος του. Όπως αποδείχθηκε βάσει των αρχών της ελαστικότητας της ζήτησης, η όποια αύξηση στη λιανική τιμή θα μείωνε την καταναλωτική ζήτηση.

55. Υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ 2006: 8.

56. Οι έρευνες και οι δικαστικές διαδικασίες είναι επίσης δυνατόν να διαρκούν πολλά χρόνια και συνεπώς οι σωματέμποροι που δικάστηκαν από το 2001 ως το 2005 δεν είχαν διαπράξει εγκλήματα κατά την ίδια χρονική περίοδο. Αν υποθέσουμε ότι οι σωματέμποροι διέπραξαν εγκλήματα μόνο το έτος στο οποίο καταδικάστηκαν, το ποσοστό καταδικών της τάξης του 3-4% είναι υπερβολικό, αν και παρέχει ένα πιο συντηρητικό κριτήριο μέτρησης από το οποίο ορμώμενος μπορεί να προβεί κανείς σε άλλους υπολογισμούς.

Ινδία και Νεπάλ

1. Το *raan* είναι καθαριστικό του ουρανίσκου που συνήθως περιέχει μείγμα μπαχαρικών, φρούτων, ζάχαρης, σπόρων πιπεριάς και ορισμένες φορές καπνό. Είναι τυλιγμένο σε φύλλο πιπεριάς.
2. Ο HIV απειλεί τη ζωή αμέτρων ιερόδουλων και σκλάβων του σεξ κάθε

έτος και το σεξ χωρίς προφυλάξεις με πόρνες είναι ο βασικός παράγοντας της ταχύτατα αυξανόμενης εξάπλωσης του ιού στην Ινδία. Στις καθ' υπόθεση 1,5 εκατ. πόρνες της Ινδίας, οι 900.000 (το 60%) θα ήταν θετικές στον HIV. Εάν η καθημία προσέφερε σεξ σε δέκα άντρες την ημέρα και το ποσοστό μετάδοσης του ιού ήταν 1:5.000 (0,02%), τότε, στην Ινδία, κάθε ημέρα θα μολύνονταν 1.800 άνδρες, λόγω της σεξουαλικής συνεύρεσης με πόρνη. Σε κάθε αύξηση κατά 0,01% του ποσοστού μετάδοσης του ιού, προστίθενται 900 άνδρες την ημέρα σ' αυτούς που έχουν μολυνθεί.

3. Οι Ταμάνγκ είναι η πολυπληθέστερη εθνότητα στην περιοχή Σιντουπάλτοοκ του Νεπάλ.
4. Οι *dalit* συγκαταλέγονται στους πιο φτωχούς, λιγότερο μορφωμένους, ποστερπημένους δικαιωμάτων και υφιστάμενους τη μεγαλύτερη εκμετάλλευση ανθρώπους στην Ινδία. Ο ίδιος ο όρος *dalit* έχει τις ρίζες του στη σανσκριτική λέξη «dal», που σημαίνει «καταπιεσμένος», «εξουθενωμένος» ή «τυρανισμένος».
5. Λίγο περισσότερα από τα μισά παιδιά στην αγροτική Ινδία και στο Νεπάλ παντρεύονται ενώ διανύουν ακόμη την παιδική ηλικία και σχεδόν όλες οι κοπέλες είναι έφηβες που παντρεύονται με πολύ μεγαλύτερους άνδρες. Στην Ινδία, τέτοιοι γάμοι προστατεύονται από τον νόμο Sharda (νόμο που αφορά τον γάμο παιδιού), που νομιμοποιεί τον γάμο ενός άνδρα με έφηβη υπό τον όρο ότι θα έχει συμπληρώσει τα 15 χρόνια της. Αυτός ο νόμος ψηφίστηκε για να θεσπίσει μια ηλικία μεγαλύτερη απ' αυτή κατά την οποία παντρεύονταν οι περισσότερες Ινδές.
6. Σε καταφύγιο στο Αλαχαμπάντ, που το διπύθνε ένας ιερωμένος, ονόματι πατήρ Ρέιμοντ, συνάντησα 34 αγόρια που είχαν σωθεί από ταππουργίες. Είχαν πέσει στα δίκτυα του σωματεμπορίου, είχαν υποστεί πείνα, βασανιστήρια και αναγκάζονταν να εργάζονται δεκαοκτώ ή και περισσότερες ώρες την ημέρα. Επειδή οι αργαλειοί ήταν τοποθετημένοι μέσα σε παραπήγματα χωρίς εξαερισμό, η υψηλή συγκέντρωση μορίων σκόνης από τα νήματα τους είχε δημιουργήσει αναπνευστικά προβλήματα. Πολλά παιδιά είχαν επίσης πληγές από ξυλοδαρμούς, όπως επίσης τραύματα από το εργαλείο με το οξύ και γαμψό άκρο που χρησιμοποιούσαν για να πιέζουν το νήμα μέσα στον

αργαλειό, το οποίο συνήθως δεν μπορούσαν να χειριστούν λόγω της κόπωσης και της στέρσης ύπνου.

7. Η αναγκαστική εργασία έναντι χρεών ρίζωσε στην Ινδία κυρίως λόγω του ιστορικά καθιερωμένου συστήματος των καστών. Στα παλιά χρόνια, οι κάστες ήταν ομαδοποιημένες σε τέσσερις ευρείες *varnas*, κατηγορίες. Κατά καθοδική τάξη κοινωνικής σπουδαιότητας, οι *varnas* ήταν: η κάστα *brahmin* (λόγιοι, ιερείς), η κάστα *kshatriya* (βασιλείς, πολεμιστές), η κάστα *vaishya* (έμποροι, γαιοκτήμονες) και η κάστα *shodra* (βιοτέχνες, πάροχοι υπηρεσιών). Στην κοινωνία της Νότιας Ασίας, οι κάστες δεν είναι πλέον τόσο κλειστές όσο ήταν κάποτε, αλλά ακόμη υπάρχουν κατάλοιπα, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι εκατοντάδες εκατομμύρια φτωχοί κοινωνικά απόβλητοι, όπως οι *dalit*, εξαιρούνται πλήρως από το σύστημα των καστών.

Το ινδικό Σύνταγμα έθεσε, το 1950, εκτός νόμου την καταναγκαστική εργασία έναντι χρεών, αλλά ο πρώτος σχετικός εθνικός νόμος –ο νόμος για την κατάργηση του συστήματος καταναγκαστικής εργασίας έναντι χρεών– ψηφίστηκε μόλις το 1976. Ο νόμος του 1976 περιέγραφε τις ενέργειες που έπρεπε να γίνουν από τη στιγμή που κάποιος κυβερνητικός αξιωματούχος ταυτοποιούσε έναν εργάτη που δούλευε καταναγκαστικά για την αποπληρωμή χρεών. Σ' αυτά περιλαμβάνονταν η διαγραφή του χρέους και επιδότηση μέχρι 10.000 ρουπίες (222 δολάρια) για την αγορά των αναγκαίων μέσων (ζώων, εξοπλισμού) για την παραγωγή εισοδήματος. Το 1986, ψηφίστηκε ο νόμος για τη δικαιοσύνη στην παιδική και νεανική εργασία, προκειμένου να αποτραπεί η εκμετάλλευση παιδιών από το σύστημα καταναγκαστικής εργασίας έναντι χρεών και γενικώς από την καταναγκαστική εργασία. Ύστερα από μια αρχική έντονη δραστηριότητα, η απάθεια των κρατικών Αρχών και η εξοργιστική διαφθορά κατέστησαν τους νόμους στείρους. Ο Σάιτς, ένας άνθρωπος που αναγκάστηκε να εργάζεται για να ξεπληρώσει χρέη, μου είπε ότι ουδέποτε μπήκε στον κόπο να ασχοληθεί με τα προγράμματα αποκατάστασης που προέβλεπε ο νόμος του 1976: «Εάν τυχόν κάνουμε αίτηση για αυτές τις επιδοτήσεις, ο γαιοκτήμονας λαδώνει τον τοπικό αξιωματούχο και τσεπώνει τα χρήματα». Ορισμένοι γαιοκτήμονες μαζεύουν χωρίς καμιά προειδοποίηση εργάτες, τους καταγράφουν, αρπάζουν τα χρήματα των επιδοτήσεων

και το σκάνε. Σε άλλες περιπτώσεις, διεφθαρμένοι τοπικοί αξιωματούχοι παρακρατούν αμοιβές για τη διαδικασία υποβολής αιτίσεων και έτσι στα χέρια του εργάτη δεν φτάνει δεκάρα. Μέχρι σήμερα, μόνο ελάχιστοι απ' αυτούς τους δράστες έχουν καταδικαστεί βάσει τους ενός ή του άλλου νόμου.

8. Το 1776, ο Άνταμ Σμιθ έγραψε: «Όπου υπάρχει μεγάλη φτώχεια, υπάρχει μεγάλη ανισότητα. Για έναν πολύ πλούσιο άνθρωπο πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον 500 φτωχοί και η ευμάρεια των λίγων προϋποθέτει την ένδεια των πολλών» (Smith 2003: 903). Στο χωριό Μάχι, η αναλογία πενήτων προς εύπορους είναι 1.250 προς 1.
9. *Lakh* είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται στη Νότια Ασία για τις 100.000. Εκατό χιλιάδες νεπαλέζικες ρουπίες αντιστοιχούν σε περίπου 1.425 δολάρια.
10. Από το 1989, οι πολίτες του Νεπάλ άρχισαν να απαιτούν δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις, ύστερα από αιώνες μοναρχικής εξουσίας, υπό τη σημαία του *Jana Andolan*, του Λαϊκού Κινήματος. Η κυβέρνηση αντιμετώπισε με σφαίρες, συλλήψεις και εκτελέσεις τις μη βίαιες διαδηλώσεις του Φεβρουαρίου του 1990. Οι ταραχές συνεχίστηκαν και στις 9 Απριλίου του 1990 ο βασιλιάς Μπιρέντρα κατάργησε την απαγόρευση των πολιτικών κομμάτων. Στα έξι χρόνια που ακολούθησαν έγιναν εκλογές και σχηματίστηκαν εύθραυστοι συνασπισμοί, αλλά η διαφθορά που συνεχιζόταν ακάθεκτη οδήγησε, το 1996, σε αντάρτικο εναντίον της κυβέρνησης και στην εξέγερση των Μασοϊκών. Η δημοκρατία στο Νεπάλ δέχθηκε άλλο ένα πλήγμα την 1η Ιουνίου του 2002, όταν ο διάδοχος Ντιπέντρα δολοφόνησε τον βασιλιά Μπιρέντρα, τη βασίλισσα Αϊσβάρια και αυτοκτόνησε. Ο αδελφός του βασιλιά, Γκιανέντρα, άρπαξε χωρίς χρονοτριβή την εξουσία και έκτοτε κυβερνά δεσποτικά. Υπό τη διεθνή πίεση, έγιναν τελικά οι πρώτες δημοκρατικές εκλογές μέσα σε επτά χρόνια, στις 7 Φεβρουαρίου του 2006, αν και ψήφισε λιγότερο από το 10% των πολιτών της χώρας, λόγω των μπουϊκοτάζ και της βίας. Οι συγκρούσεις συνεχίστηκαν και τροφοδότησαν μια ροή μεταναστών και θυμάτων της σωματεμπορίας προς την Ινδία.
11. Τον Οκτώβριο του 2005, προτάθηκαν δύο τροπολογίες προκειμένου να γίνουν πιο αυστηρές οι ποινές για εγκλήματα σωματεμπορίας. Περιλαμβάνονταν η αύξηση του προστίμου για την κατοχή πορνείου, από 2.000 (44 δολά-

ρια) σε 100.000 ρουπίες (2.222 δολάρια) καθώς και ένα καινούργιο πρόστιμο 10.000 ρουπιών (222 δολαρίων) για την αγορά σεξ από πόρνη. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2007, ουδεμία από τις δύο είχε ψηφιστεί.

12. Η Ινδία και το Νεπάλ διαβουλευτήκαν όταν σχεδιάζονταν οι νόμοι, αν και πολλές από τις τελικές διατάξεις και ποινές ήταν εντελώς διαφορετικές στην τελική διατύπωσή τους.
13. Βλέπε Γενική Εισαγγελία του Νεπάλ 2005 και 2006.
14. Η άμβλωση ήταν παράνομη στο Νεπάλ μέχρι το 2002. Σήμερα επιτρέπεται υπό ορισμένες περιστάσεις, όταν η κύηση είναι αποτέλεσμα βιασμού ή υπάρχει κίνδυνος για τη ζωή της μητέρας κατά τη γέννηση.

Ιταλία και Δυτική Ευρώπη

1. Πριν, τα θύματα της διεθνικής σωματεμπορίας αντιμετωπιζονταν με βάση τους μεταναστευτικούς νόμους, ιδίως τον νόμο 286/98 περί Αλλοδαπών, και τους νόμους που σχετίζονταν με τη σεξουαλική εκμετάλλευση και άλλες μορφές δουλείας: άρθρα 600-604 του ιταλικού Ποινικού Κώδικα.
2. Επιτρέπεται να ασκούν πορνεία (με έγκυρες άδειες παραμονής) και να εργάζονται σε έναν εργοδότη οι υπήκοοι των ακόλουθων χωρών: της Αυστρίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Δανίας, της Ελλάδας, της Εσθονίας, της Ιρλανδίας, της Ισλανδίας, της Ιταλίας, της Ισπανίας, της Κύπρου, της Λετονίας, της Λιθουανίας, του Λιχτενστάιν, του Λουξεμβούργου, της Μάλτας, της Νορβηγίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Πορτογαλίας, της Σλοβακίας, της Σλοβενίας, της Σουηδίας, της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Φιλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.
3. Δυνάμει του άρθρου 250α του ολλανδικού Ποινικού Κώδικα, είναι παράνομο να εξαναγκάζεται κάποιο άτομο να ασκεί πορνεία, να εμπορεύονται ένα άτομο με σκοπό την πορνεία ή να αναγκάζεται μια πόρνη να παραδίδει το εισόδημα από την άσκηση της πορνείας. Αυτοί οι νόμοι επικαιροποιήθηκαν το 2004, με το άρθρο 273α, εισάγοντας πιο αυστηρές διατάξεις για τον χρόνο φυλάκισης, μέχρι τα είκοσι έτη, και μέγιστο πρόστιμο 45.000 ευρώ. Παρά τις αυστηρές ποινές, τα πρόστιμα σπανίως υπερβαίνουν τις ελάχιστες χιλιάδες ευρώ και ο χρόνος φυλάκισης σπανίως υπερβαίνει την τριετία.

4. Ολλανδικό υπουργείο Εξωτερικών 2004: 2.
5. Στο ίδιο: 5.
6. Στο ίδιο: 6.
7. Ολλανδικό υπουργείο Εξωτερικών 2005: 23.
8. Στο ίδιο: 5.
9. Στο ίδιο: 31.
10. Ekberg 2004: 1187.
11. Στο ίδιο: 1202.
12. Αμερικανικό Στέιτ Ντιπάρτμεντ 2005: 8.

Μολδαβία και πρώην Σοβιετική Ένωση

1. Διεθνές Κέντρο για την Προστασία και Προώθηση των Δικαιωμάτων των Γυναικών 2005: 34.
2. Στο ίδιο: 37.
3. Τα λευκά διαβατήρια είναι άδειες επανεισόδου που συνήθως παρέχονται σε αυτούς που ζητούν άσυλο ή σε πρόσφυγες, προκειμένου να μπορούν να ταξιδεύουν διεθνώς.
4. Ταμείο του ΟΗΕ για την Αγροτική Ανάπτυξη 2007: 2.
5. Παγκόσμια Τράπεζα 2005: 135.
6. Τα άρθρα του Ποινικού Κώδικα της Μολδαβίας θεσπίζουν πρόστιμα σε δολάρια, επειδή το λέι είναι πληθωριστικό.
7. Sachs 2005: 149.

Αλβανία και Βαλκάνια

1. Fox 1989:38.
2. Στο ίδιο: 22.
3. Στο ίδιο: 40.
4. Στο ίδιο: 26.
5. Στο ίδιο: 52.
6. Στο ίδιο: 132-133.
7. Στο ίδιο: 132.

8. Πιο πρόσφατα στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ, ΗΠΑ, 2007.
9. Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 2002: 4.
10. Στο ίδιο: 15-19.
11. Στο ίδιο: 66.
12. Στο ίδιο: 67.
13. Διεθνής Αμνηστία 2004: 5.
14. Στο ίδιο: 6.
15. Από μεταγραφές συνεντεύξεων που έγιναν στο Terre des Hommes, 2004.
16. Βλ. Δημοκρατία της Αλβανίας 2005.
17. Υπολογισμός του Ψυχο-Κοινωνικού Κέντρου Βάτρα 2002, 2003, 2004 και 2005.

Ταϊλάνδη και υποπεριοχή του Μεκόνγκ

1. Στην Αυστραλία, οι Ταϊλανδές σκλάβες του σεξ αποκαλούνται κατ' ευφημισμόν «κορίτσια με συμβόλαια», επειδή υπογράφουν δήθεν συμβόλαια εργασίας πριν ταξιδέψουν στην Αυστραλία, όπου αναγκάζονται να εργαστούν ως πόρνες.
2. Όπως η Ινδία, έτσι και η Κίνα έχει σοβαρή ανισορροπία στην αναλογία των φύλων: 110-130 άνδρες αντιστοιχούν σε 100 γυναίκες, ανάλογα με την επαρχία. Συνεπώς, μπορεί να είναι δύσκολο για έναν Κινέζο να βρει Κινέζα για να παντρευτεί. Εισάγονται λοιπόν γυναίκες από αρκετές γειτονικές χώρες για να καλύψουν το κενό.
3. Συνήθως, παρατίθεται χωρίο το οποίο περιέχει την εικόνα ενός άρματος που μεταφέρει τα άτομα στη νιρβάνα, χωρίο όπου ο Βούδας εξηγεί στον κορυφαίο μαθητή του Ανάντα: «Και είτε είναι γυναίκα είτε άνδρας το άτομο το οποίο αναμένει ένα τέτοιο άρμα, θα υπάρξει η ίδια μέριμνα για να φτάσουν στη νιρβάνα» (Bikku 2002, *Connected Discourses, samutta nikaya* 1.5.6).
4. Οι οπαδοί του βουδισμού Τεραβάντα επιμένουν ότι ο Βούδας αρνήθηκε να χειροτονήσει γυναίκες μοναχές και συμφώνησε μόνο αφού τον πίεσε ο Ανάντα. Παρ' όλο που δέχθηκε, πρόσθεσε οκτώ εντολές που πρέπει να ακολουθούν οι μοναχές εκτός από τις 227 που περιγράφονται για τους μοναχούς (αργότερα, ο αριθμός τους έφτασε στις 331). Οι μελετητές του Τεραβάντα

επικαλούνται αυτή και άλλες ανεκδοτολογικές ιστορίες για να αιτιολογήσουν την πνευματική κατωτερότητα των γυναικών.

5. Τα πιο σημαντικά είναι τα μέτρα αποτροπής και καταστολής της σωματεμπορίας γυναικών και παιδιών, του 1997, ο νόμος για την προστασία των παιδιών, του 2003, ο νόμος για την προστασία της εργασίας, του 1998, ο νόμος για την αποτροπή και καταστολή της πορνείας, του 1996, και ο νόμος για την προστασία των μαρτύρων.

Ηνωμένες Πολιτείες

1. CAST, εσωτερική βάση δεδομένων· παρακαλώ, επιδιώξτε επαφή με την οργάνωση για πρόσβαση.
2. Αναφέρεται στην αφήγηση της «Λουσίτα» που μαγνητοφωνήθηκε από την CAST· είναι διαθέσιμη μέσω επαφής με την οργάνωση.
3. Bales και Lize 2004: 26.
4. Στο ίδιο: 38.
5. Αμερικανικό υπουργείο Δικαιοσύνης 2006: 10.
6. Bales και Lize 2004: 39.
7. Στο ίδιο: 38.
8. Υπάρχουν κάποιες τεκμηριωμένες περιπτώσεις σωματεμπορίας στα σύνορα ΗΠΑ-Καναδά, όπου η διακίνηση των θυμάτων γίνεται μέσω των 28.000 ακρ της περιοχής Σαν Ρέτζις Μόχοκ. Επειδή η περιοχή αυτή βρίσκεται ένθεν και ένθεν των συνόρων, εγείρονται ζητήματα δικαιοδοσίας και η φύλαξη των συνόρων είναι συχνά μη ομοιόμορφη, καταστάσεις που γίνονται ακόμη πιο περίπλοκες, επειδή οι κάτοικοι διεκδικούν την ανεξαρτησία της περιοχής. Σύμφωνα με δήλωση του Λούις Φ. Νάρντι, διευθυντή του γραφείου λαθρεμπορικών/εγκληματικών οργανώσεων, της αμερικανικής Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Πολιτογράφησης, προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων, στις 18 Μαρτίου 1999, τουλάχιστον 3.600 άτομα διοχετεύτηκαν λαθραία στις ΗΠΑ, μέσω αυτής της περιοχής, από κινεζικές ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος στη διάρκεια του 1997 και του 1998. Παρά τις προσπάθειες που έγιναν για να τις σταματήσουν, οι δουλεμπορικές επιχειρήσεις μέσω της περιοχής αυτής συνεχίζονται.

9. Αμερικανικό υπουργείο Δικαιοσύνης 2006: 29.
10. Kwong 2001: 241.
11. Ταμείο ΟΗΕ για την Αγροτική Ανάπτυξη 2007: 10,14.
12. Όπως έχω αναλύσει σε προηγούμενα κεφάλαια, τα σύνορα που φυλάσσονται χαλαρά είναι επίσης προβληματικά, αφού οι δουλέμποροι κάνουν τις δουλειές τους πολύ εύκολα ή μπορούν να τα διασχίζουν μόνοι τους οι μετανάστες πριν τους στρατολογήσουν προς εκμετάλλευση. Αυτός είναι ένας από τους λόγους που υποστήριξα ότι ο καλύτερος τρόπος για την εξάλειψη της διεθνικής σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση είναι να εστιάσουμε στη δουλεία και όχι στο δουλεμπόριο.
13. Αμερικανικό υπουργείο Δικαιοσύνης 2006: 11.
14. Εφετείο ΗΠΑ, Ανατολικό Εφετείο Νέας Υόρκης, Cr. No. 04-140 (S-1) (FB).
15. Σύμφωνα με τον αμερικανικό νόμο για την προστασία θυμάτων σωματεμπορίας, TVPA (103[8]), υπάρχουν αρκετές μορφές σωματεμπορίας: σωματεμπορία με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση στην οποία μια εμπορική σεξουαλική πράξη γίνεται διά της βίας ή διά του καταναγκασμού ή το άτομο που πειθαναγκάζεται να την πραγματοποιήσει δεν έχει συμπληρώσει τα δεκαοχτώ χρόνια της ηλικίας του· ή στρατολόγηση, παροχή ασύλου, μεταφορά, προμήθεια ή απόκτηση ενός ατόμου με σκοπό την εργασία ή την παροχή υπηρεσιών με τη χρήση βίας, απάτης ή καταναγκασμού που αποσκοπεί στην υπαγωγή του σε ακούσια υποταγή, καταναγκαστική εργασία, δουλεία χρέους ή δουλεία.
16. Σε αντίθεση με τους περί σωματεμπορίας νόμους άλλων χωρών, τα δυνητικά πρόστιμα στις ΗΠΑ είναι απεριόριστα, αν και κυμαίνονται, κατά κύριο λόγο, από 10.000 μέχρι 150.000 δολάρια για κάθε θύμα.
17. Cam Simpson, "Officer Says Iraq Firms Were Slow to Return Passports", *Chicago Tribune*, 22 Ιουνίου 2006.
18. Η πλήρης ονομασία του νόμου PROTECT είναι Prosecutorial Remedies and Other Tools to End the Exploitation of Children Today (Δικαστικά Μέτρα και Άλλα Εργαλεία για τον Τερματισμό της Εκμετάλλευσης των Παιδιών Σήμερα), νόμος του 2003.
19. Ο Κλαρκ απολογήθηκε ως ένοχος, αν και επιφυλάχθηκε να αμφισβητήσει τη συνταγματικότητα του νόμου PROTECT, υποστηρίζοντας πως το «Κογκρέσο

υπερέβη την εξουσία του να θεσπίζει ποινικούς νόμους που δεν σχετίζονται με το διακρατικό εμπόριο και ότι ποινικοποιεί δραστηριότητες σε ξένη χώρα παραβιάζοντας την ορθή διαδικασία και το διεθνές δίκαιο». Η έφεσή του βρίσκεται εν αναμονή (αμερικανικό υπουργείο Δικαιοσύνης 2006: 36).

20. Βλ. TVPA 107 (e).

21. Στοιχεία από την Παγκόσμια Τράπεζα, βάση δεδομένων με άμεση σύνδεση.

22. Αμερικανικό υπουργείο Εμπορίου 2006: 47-48.

23. Υπολογισμός βάσει δεδομένων που συνέλεξε το αμερικανικό υπουργείο Εργασίας, National Compensation Survey, <http://www.bls.gov/ncs/home.htm>.

24. Dwyer 2005: 2, 8.

Ένα πλαίσιο για την κατάργηση της δουλείας: ρίσκο και ζήτηση

1. Η UN.GIFT θα μπορούσε να ανταποκριθεί στον ρόλο εάν είχε επαρκή χρηματοδότηση και ήταν ανοιχτή στους τύπους των θετικών μέτρων που πραγματεύεται το παρόν κεφάλαιο – ή μέτρων σχεδιασμένων για να επιτύχουν παρόμοιους σκοπούς.
2. Έχω συνθέσει, ξεχωριστά, ένα επιχειρησιακό σχέδιο που δείχνει με τι θα μπορούσε να μοιάζει ο συνασπισμός, στο οποίο περιλαμβάνονται η κατανομή προσωπικού, η υποδομή και η περιφερειακή παρουσία, η στρατηγική για την υποστήριξη και την ανάπτυξη της τακτικής και ένας δεκαετής προϋπολογισμός. Η απαιτούμενη επίσημη χρηματοδότηση ανέρχεται σε 355 εκατομμύρια δολάρια (65 εκατομμύρια για την πρώτη μονάδα, 290 για τη δεύτερη). Αυτός ο προϋπολογισμός λαμβάνει ως δεδομένο ότι το 87,5% των χρημάτων διοχετεύονται κατευθείαν στα προγράμματα κατάργησης της δουλείας. Τα 355 εκατομμύρια δολάρια επισίως (131 δολάρια για κάθε θύμα σωματεμπορίας) ίσως φαίνονται απαγορευτικά πολλά, αλλά δεν είναι. Οι ΗΠΑ δαπανούν 1,5 δισεκατομμύριο δολάρια την ημέρα για την άμυνα. Τρεις ημέρες αυτού του προϋπολογισμού θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν δραστηριότητες του συνασπισμού επί δώδεκα χρόνια. Εναλλακτικά, θα έπρεπε να προσφέρει χρηματοδότηση το ΔΝΤ. Δοθέντος ότι το ΔΝΤ εφήρμοσε πολιτικές που συνέβαλαν άμεσα στο να καταστούν ευάλωτα στη σωματεμπορία και στη δουλεία εκατομμύρια άτομα, αυτός ο οργανισμός θα μπορούσε να εξιλεωθεί χρ-

ματοδοτώντας ένα συνασπισμό αφιερωμένο στην επανόρθωση των βλαβών που ο ίδιος προκάλεσε.

3. Πρέπει να γίνουν κάποιες απλουστευτικές υποθέσεις. Πρώτον, στον τύπο του κόστους σύλληψης, έχω θεωρήσει τις πιθανότητες δίκης και κατάδικης ως ανεξάρτητες, παρ' όλο που οι συνθήκες του πραγματικού κόσμου τις καθιστούν εξαρτημένες (συνεπώς πολύ πιο δύσκολα υπολογίσιμες). Δεύτερον, προκειμένου να υπολογιστεί η πιθανότητα δίκης θα έπρεπε να ποσοτικοποιηθεί ο συνολικός αριθμός των σκλάβων του σεξ που εμπορεύονται οι σωματέμποροι, να πολλαπλασιαστεί το αποτέλεσμα με τον αριθμό των σεξουαλικών πράξεων που αναγκάζονται να εκτελέσουν αυτές οι σκλάβες σε κάθε δεδομένο έτος (συνολικός αριθμός εγκληματικών πράξεων): στη συνέχεια να διαιρεθεί με το γινόμενο ο αριθμός των σκλάβων του σεξ και των σεξουαλικών πράξεων που συνδέονται με διώξεις στη χώρα και στο συγκεκριμένο έτος. Σ' αυτή την περίπτωση, ο παρονομαστής θα ήταν ένας αστρονομικός αριθμός που θα καθιστούσε την πιθανότητα δίκης ασήμαντη. Επιπροσθέτως, κάθε έτος καινούργιες σκλάβες γίνονται θύματα σωματεμπορίας, άρα διαπράττονται επιπρόσθετες εγκληματικές πράξεις στη διάρκεια του. Για να απλοποιήσουμε τα πράγματα, μπορούμε να υποθέσουμε ότι από τη στιγμή που υποδουλώνεται ένα άτομο, όλες οι μελλοντικές εγκληματικές πράξεις είναι αποτέλεσμα της αρχικής υποδούλωσης. Έτσι, ο συνολικός αριθμός των εγκληματικών πράξεων μέσα σε ένα έτος θα μπορούσε να οριστεί ως ο αριθμός των σκλάβων του σεξ που πουλήθηκαν σε μια χώρα το συγκεκριμένο έτος συν τα νέα θύματα που εισήγαγαν οι σωματέμποροι στη χώρα το ίδιο έτος. Αυτή η μέθοδος πιθανώς μειώνει κατά πολύ τον αριθμό των εγκληματικών πράξεων, αλλά επιτρέπει μια πιο ουσιαστική ανάλυση. Θα μπορούσε κανείς να προβάλλει ενστάσεις σ' αυτή τη μεθοδολογία υποδεικνύοντας ότι κάποιοι από τους διωχθέντες είναι μόνο δούλεμποροι και κάποιοι άλλοι μόνο δουλοκίπτες και ότι συνδυάζοντας αυτές τις δύο κατηγορίες υπερέβαλα ως προς το ποσοστό των διώξεων. Ωστόσο, φαίνεται πως είναι λογικό να γίνει αυτός ο συνδυασμός προς υπερτονισμό του ποσοστού διώξεων, διότι έτσι προσφέρεται μια πιο ασφαλής ανάλυση.
4. Ο Πίνακας Α.3 υπολογίζει την ΑΕ (Αξία Εκμετάλλευσης) των σκλάβων του σεξ που εργάζονται σε πορνεία, σε κάθε περιοχή. Για λόγους απλοποίησης,

έχω παρουσιάσει αυτούς τους αριθμούς ως την ΑΕ της μέσης σκλάβας και όχι υπολογίζοντας την ΑΕ για όλες τις μορφές δουλείας του σεξ σε κάθε περιοχή και σχηματίζοντας μια σταθμισμένη ΑΕ για τη σεξουαλική δουλεία από αυτούς τους αριθμούς.

5. Άλλος ένας λόγος για τον οποίον πρέπει να αυξηθεί το πραγματικό ρίσκο της διεθνικής σωματεμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση είναι ότι «η πιθανότητα κέρδους για κάθε άνθρωπο λίγο-πολύ υπερεκτιμάται και η πιθανότητα απώλειας από τους περισσότερους υποτιμάται» (βλ. Smith 2003: 149). Με άλλα λόγια, οι ιδιοκτήτες των σκλάβων του σεξ υποτιμούν τις διακινδυνεύσεις που σχετίζονται με τα εγκλήματά τους και υπερτιμούν τα ήδη τεράστια κέρδη· εξ ου και τα ρίσκα που αναλαμβάνουν πρέπει να γίνονται όλο και μεγαλύτερα, προκειμένου να υποστούν αισθητή διάβρωση του κέρδους και το αποτέλεσμα να είναι πραγματικά απαγορευτικό.
6. Τα ποσοστά διώξεων και καταδικών είναι εκτιμήσεις καθ' υπολογισμό, που περιλαμβάνουν ορισμένες υποθέσεις. Πρώτον, έχω μετρήσει τα νέα θύματα που πωλούνται στη χώρα, είτε έρχονται απ' έξω είτε πωλούνται εντός. Δεύτερον, οι περιοχικοί μέσοι όροι για τον αριθμό των σωματεμπόρων ή των δουλοκτητών ανά δίωξη κυμαίνονται στους δύο με τρεις ανά περίπτωση, ενώ οι μέσοι όροι για τον αριθμό των θυμάτων ανά σωματέμπορο ή δουλοκτήτη στις υποθέσεις δίωξης ήταν διπλάσιοι στη Δυτική Ευρώπη σε σχέση με τη Νότια Ασία, λόγω του υψηλότερου επιπέδου του οργανωμένου εγκλήματος στην πρώτη. Επειδή η Μολδαβία και η Αλβανία είναι, ως επί το πλείστον, χώρες προέλευσης και διέλευσης, έχω συμπεριλάβει στους παρονομαστές της καθεμίας τον αριθμό των κατ' εκτίμηση πωλήσεων σκλάβων του σεξ, για το 2006, όπως επίσης τον κατ' εκτίμηση αριθμό των νέων θυμάτων της σωματεμπορίας από το 2002 έως το 2006, που είναι περίπου το έτος κατά το οποίο οι χώρες αυτές ψήφισαν τους νόμους για τη σωματεμπορία. Στην ίδια λογική, θα μπορούσε να περιληφθεί και το Νεπάλ, αλλά πιστεύω ότι η εσωτερική αγορά σκλάβων του σεξ είναι αρκετά μεγάλη για να δικαιολογεί παρόμοιο χειρισμό με άλλες χώρες προορισμού. Τα ποσοστά καταδικών περιλαμβάνουν κατηγορούμενους που συμβιβάστηκαν πριν πάνε σε δίκη, όπου τέτοια στοιχεία ήταν διαθέσιμα.
7. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η παύση λειτουργίας των επιχειρήσεων

με σκλάβες του σεξ θα μειώσει την προσφορά σκλάβων στους καταναλωτές, δίνοντας τη δυνατότητα στους δουλοκτήτες που ακόμη διατηρούν τέτοιες επιχειρήσεις να αυξήσουν τις τιμές. Ωστόσο, αυτό θα μείωνε τη ζήτηση από τους καταναλωτές, οι οποίοι προσελκύνονται κυρίως από την ελάχιστη λιανική τιμή, έτσι και στις δύο περιπτώσεις η ζήτηση για σκλάβες του σεξ θα μειωνόταν.

Παράρτημα Α

1. Διεθνής Οργάνωση Εργασίας 2005:10.
2. Shankardass 1990:298.
3. Για κάθε τύπο δουλείας και για κάθε οικονομικό κλάδο στον οποίο πραγματοποιείται εκμετάλλευση δούλων, έχω εφαρμόσει σταθμισμένους μέσους όρους εσόδων και περιθωρίων καθαρού κέρδους, προκειμένου να υπολογίσω το παγκόσμιο μέσο μέτρο. Για παράδειγμα, για να καταλήξω στα 1.810 δολάρια ως το ποσό των σταθμισμένων μέσων εσόδων παγκοσμίως για τη δουλεία/εργασία έναντι χρεών, υπέθεσα ότι, κατά προσέγγιση, το 89% των εργατών και των σκλάβων αυτού του τύπου στην Νότια Ασία είναι κατανεμμένο στους εξής κλάδους: στα καμίνια όπου παράγονται τούβλα (15%), στην ταππουργία και άλλους κλάδους της βιομηχανίας (25%) και στη γεωργία –ορυζώνες και φυτείες ζαχαροκάλαμου– (60%). Ως προς τους υπόλοιπους εργάτες και σκλάβους έναντι χρεών, υπέθεσα ότι οι μισοί βρίσκονται στη Λατινική Αμερική και οι άλλοι μισοί στην Αφρική. Στη Λατινική Αμερική (Βραζιλία, Περού, Βολιβία), υπολόγισα σταθμισμένους μέσους όρους που βασίζονται στα ανθρακωρυχεία (10%), στην κτηνοτροφία (30%) και στη γεωργία, όπως στην καλλιέργεια καπνού και ζαχαροκάλαμου (60%). Στην Αφρική (Ακτή Ελεφαντοστού, Κένυα, Ουγκάντα), υπολόγισα σταθμισμένους μέσους όρους που βασίζονται στη γεωργία, στην καλλιέργεια καφέ και κακάο (90%), και στην μεταφορά (10%). Υπάρχει ένας μικρός αριθμός εργατών/σκλάβων έναντι χρεών και σε άλλες περιοχές, αλλά εμπίπτουν από οικονομικής απόψεως στις κατηγορίες για τις οποίες έχουν γίνει υπολογισμοί. Έκανα παρόμοια προσπάθεια ως προς την αναγκαστική εργασία, μικρό ποσοστό της οποίας περιλαμβάνει τα παιδιά που στρατεύονται αναγκαστικά

και τα οποία δεν παράγουν έσοδα, κάτι που μειώνει ελαφρώς το ποσό των μέσων σταθμισμένων εσόδων.

Παράρτημα Β

1. Υπολόγισα τα λειτουργικά έξοδα, όπως είναι η τροφή, οι ιατρικές δαπάνες και το ενοίκιο, με βάση μονάδες τιμών στις συνοικίες των πορνείων ή σε περιοχές στις οποίες βρήκα καταστήματα με σκλάβες του σεξ. Οι συνεντεύξεις με σκλάβες του σεξ και ειδικούς των τοπικών ΜΚΟ που αγωνίζονται κατά του δουλεμπορίου ήταν επίσης πηγή πληροφοριών για τις δαπάνες τροφής, ένδυσης και τις ιατρικές δαπάνες, καθώς επίσης για τους μισθούς του προσωπικού των πορνείων, όπως των ταμιών και των φρουρών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Agenor, Pierre Richard, Marcus Miller, David Vines και Axel Weber, επιμ. 1999. *The Asian Financial Crisis: Causes, Contagion and Consequences*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Amnesty International. 2004. *So Does It Mean that We Have the Rights? Protecting the Human Rights of Women and Girls Trafficked for Forced Prostitution in Kosovo*. London: Amnesty International.
- Asia Development Bank Staff. 2003. *Combating Trafficking of Women and Children in South Asia: Regional Synthesis Paper for Bangladesh, India, and Nepal*, Manial, Asia Development Bank, Απρίλιος.
- Bales, Kevin. 1999. *Disposable People*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Bales, Kevin και Steven Lize. 2004. *Trafficking in Persons in the United States: A Report to the National Institute of Justice*. University, MS: Croft Institute for International Studies.
- Bikku, Bodhi. 2002. *The Connected Discourses of the Buddha: A New Translation of the Samyutta Nikaya*. Boston: Wisdom Publications.
- Dutch Ministry of Foreign Affairs. 2004. *Dutch Policy on Prostitution*. The Hague: Dutch Ministry of Foreign Affairs.
- Dutch Ministry of Foreign Affairs. 2005. *Trafficking in Human Beings: Fourth Report of the Dutch National Rapporteur*. The Hague: Dutch Ministry of Foreign Affairs.
- Dwyer, Paul E. 2005. *Salaries of Members of Congress: A List of Payable Rates and Effective Dates, 1789-2006*. CRS Report for Congress 97-1011 GOV. Washington, DC: Congressional Research Service.
- Ekberg, Gunilla. 2004. "The Swedish Law that Prohibits the Purchase of Sexual Services: Best Practices for Prevention of Prostitution and Trafficking in Human Beings." *Violence against Women* 10, no. 10 (Οκτώβριος 2004): 1187-1218.
- Frieden, Jeffrey A. 2006. *Global Capitalism: Its Fall and Rise in the Twentieth Century*. New York: Norton.
- Fox, Leonard, μτφρ. 1989. *The Code of Lekë Dukagjini/Kaunui I Lekë Dukagjinit*. Shtjefën Cjeçov, New York: Gjonlekaj Publishing Company.
- Guilmoto, Christophe. 2007. *Characteristics of Sex-Ratio Imbalance in India, and Future Scenarios*. Paris: United Nations Fund for Population Activities.
- Hochschild, Adam. 2005. *Bury the Chains*. New York: Houghton Mifflin.
- Human Rights Watch. 2002. *Hopes Betrayed: Trafficking of Women and Girls to Post-Conflict Bosnia and Hercegovina for Forced Prostitution*. New York: Human Rights Watch.

- International Center for Women's Rights Protection and Promotion. 2005. *La Strada, Trafficking in Persons in Moldova: Trends and Recommendations*. Chisinau: International Center for Women's Rights Protection and Promotion.
- International Labour Organisation. 2005. *A Global Alliance against Forced Labor*. Geneva: International Labour Organisation.
- Keynes, John Maynard. 1997. *The General Theory of Employment, Interest, and Money*. Amherst, NY: Prometheus Books.
- Kwong, Peter. 2001. *Global Human Smuggling: Comparative Perspectives*, Baltimore, MD: Johns Hopkins University Press.
- Maddison, Angus. 2006. *The World Economy*. Vols. 1 and 2. Paris: Development Center Studies, OECD Publishing.
- Meltzer, Milton. 1993. *Slavery: A World History*. New York: De Capo Press.
- Mill, John Stuart. 2004. *Principles of Political Economy*. Amherst, NY: Prometheus Books.
- Nepal Office of the Attorney General. 2005. *Annual Report*. Kathmandu: Nepal Office of the Attorney General.
- Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). 2007. *OECD Factbook 2007: Economic, Environmental, and Social Statistics*. Paris: OECD Publishing.
- Plan International. 2005. *Growing Up in Asia: Plan's Strategic Framework for Fighting Child Poverty in Asia*. Bangkok: Plan International.
- Ransom, Roger L. 1989. *Conflict and Compromise: The Political Economy of Slavery, Emancipation, and the American Civil War*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Republic of Albania: Council of Ministers. 2005. *Albanian National Strategy For Combating Trafficking in Human Beings: Strategic Framework and National Action Plan: 2005-2007*. Tirana: Dajti 2000 Printing House.
- Sachs, Jeffrey, 2005. *The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time*. New York: Penguin Press.
- Sen, Amartya. 1992. *Inequality Reexamined*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Shankardass, Rani Dhavan. 1990. "Debt Bondage: The Survival of an Ancient Mechanism." In *India: Creating a Modern Nation*, επιμ. Jim Masselos, σσ. 287-312. New Delhi: Sterling Publishers, 1990.
- Smith, Adam. 2003. *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*. New York: Bantam Dell.
- Stiglitz, Joseph. 2003. *Globalization and its Discontents*. New York: Norton.
- Stiglitz, Joseph. 2006. *Making Globalization Work*. New York: Norton.
- United Nations Children's Fund (UNICEF). 2005. *The State of the World's Children: Childhood under Threat*. New York: UNICEF.
- United Nations Development Fund for Women (UNIFEM). 2005. *Not a Minute More*. New York: UNIFEM.
- United Nations Development Program (UNDP). 2005. *Human Development Report*. New York: UNDP.
- United Nations Fund for Agricultural Development (UNIFAD). 2007. *Sending Money*

- Home: Worldwide Remittances to Developing Countries*. Rome: UNIFAD.
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). 2007. *UNHCR Statistical Yearbook: 2006*. Geneva: UNHCR.
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). 2007. *2007 World Drug Report*. Vienna: UNODC.
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). 2006. *Trafficking in Persons: Global Patterns*. Vienna: UNODC.
- United States Department of Commerce. 2006. *Income, Poverty, and Health Insurance Coverage in the United States: 2005*. Washington, DC: United States Department of Commerce.
- United States Department of Justice. 2006. *Report on Activities to Combat Human Trafficking: 2001-2005*. Washington, DC: United States Department of Justice.
- United States Department of State. 2003. *Trafficking in Persons*. Washington, DC: United States Department of State.
- United States Department of State. 2004. *Trafficking in Persons*. Washington, DC: United States Department of State.
- United States Department of State. 2005. *Trafficking in Persons*. Washington, DC: United States Department of State.
- United States Department of State. 2006. *Trafficking in Persons*. Washington, DC: United States Department of State.
- United States Department of State. 2007. *Trafficking in Persons*. Washington, DC: United States Department of State.
- Vatra Psycho-Social Center. 2002. *The Girls and the Trafficking*. Annual report. Vlora: Vatra Psycho-Social Center.
- Vatra Psycho-Social Center. 2003. *The Girls and the Trafficking*. Annual report. Vlora: Vatra Psycho-Social Center.
- Vatra Psycho-Social Center. 2004. *The Girls and the Trafficking*. Annual report. Vlora: Vatra Psycho-Social Center.
- Vatra Psycho-Social Center. 2005. *The Girls and the Trafficking*. Annual report. Vlora: Vatra Psycho-Social Center.
- Wilson, H.H., μπφρ. 1977. *Rig Veda Samhita*. New Delhi: Nag Publishers.
- World Bank. 2005. *Global Economic Prospects: Economic Implications of Remittances and Migration*. Washington, DC: World Bank.
- World Bank. 2007. *Global Monitoring Report: Confronting the Challenges of Gender Equality and Fragile States*. Washington, DC: World Bank.

ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Οι περισσότεροι νόμοι και τα άρθρα που αναφέρονται παρακάτω μου δόθηκαν γραμμένα σε καρτί και μεταφρασμένα από συναδέλφους της κάθε χώρας. Οι συνθήκες των Ηνωμένων Εθνών και οι νόμοι των ΗΠΑ μπορούν να βρεθούν στο Διαδίκτυο.

Αλβανία

Αλβανικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 110.

Αλβανικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 114.

Αλβανικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 128.

Αλβανικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 298.

Ινδία

Νόμος για την κατάργηση του συστήματος εργασίας έναντι χρεών, 1976.

Νόμος για τη δικαιοσύνη όσον αφορά την παιδική και εφηβική εργασία, 1986.

Νόμος για την εγκώρια βία, 2006.

Νόμος για την παρεμπόδιση του ανήθικου σωματεμπορίου, 1986.

Ινδικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 376.

Νόμος για τα ναρκωτικά και τις ψυχοτρόπους ουσίες, 1985.

Ιταλία

Κατάργηση της ρύθμισης περί πορνείας και αγώνας εναντίον της εκμετάλλευσης της πορνείας των αλλοδαπών, Ιταλικός Νόμος 75/1958.

Νόμος περί αλλοδαπών, Ιταλικός Νόμος 286/98.

Μέτρα κατά της εμπορίας ανθρώπων, Ιταλικός Νόμος 228.

Μολδαβία

Μολδαβικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 165.

Μολδαβικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 206.

Μολδαβικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 220.

Νεπάλ

Νόμος για τον έλεγχο και την τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων, 1986.

Νόμος για τον έλεγχο και την τιμωρία της εμπορίας ανθρώπων, 1999.

Ολλανδία

Ολλανδικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 250a.

Ολλανδικός Ποινικός Κώδικας, Άρθρο 273a.

Σουδία

Νόμος περί απαγόρευσης της πώλησης σεξουαλικών υπηρεσιών, 1998:408.

Ταϊλάνδη

Νόμος περί προστασίας των παιδιών, 2003.

Νόμος περί προστασίας της εργασίας, 1996.

Μέτρα περί αποτροπής και καταστολής της εμπορίας γυναικών και παιδιών, 1997.

Νόμος περί αποτροπής και καταστολής της πορνείας, 2003.

Ηνωμένα Έθνη

Διεθνής Σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων εναντίον των γυναικών, 1985.

Τήρηση εκ μέρους δυνάμεων του ΟΗΕ του Διεθνούς Ανθρωποπτικού Δικαίου, 1999.

Πρωτόκολλο για την αποτροπή, καταστολή και τιμωρία της εμπορίας προσώπων, ιδίως γυναικών και παιδιών, 2000.

Παγκόσμια Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, 1948.

Ηνωμένες Πολιτείες

Νόμος για τον έλεγχο των ουσιών, USC 21, 1996.

Νόμος PROTECT, U.S. Public Law 108-021, 13 Απριλίου 2003.

Νόμος περί προστασίας των θυμάτων σωματεμπορίας, U.S. Public Law 106-386, 28 Οκτωβρίου 2000.

Επανάγκριση του Νόμου περί προστασίας των θυμάτων σωματεμπορίας, H.R. 2620, 7 Ιανουαρίου 2003.

Επανάγκριση του Νόμου περί προστασίας των θυμάτων σωματεμπορίας, H.R. 972, 4 Ιανουαρίου 2005.

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αμπατζή, Λιόπη, *Προσεγγίζοντας το φαινόμενο του trafficking*. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, 2008.

Γιωτάκος, Ορέστης, Τσιλιάκου, Μαρία, επιμ., *Ο κύκλος της κακοποίησης: Ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική κακοποίηση, trafficking, bullying*. Αθήνα: Αρχιπέλαγος, 2008.

Λάζος, Γρηγόρης, *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα: Η εκδιόμνη*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη 2002.

Λάζος, Γρηγόρης, *Πορνεία και διεθνική σωματεμπορία στη σύγχρονη Ελλάδα: Ο πελάτης*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη 2002.

Μισούσα το πορνείο. Έρχονταν τόσοι πολλοί άντρες. Ήμουν τρομοκρατημένη. Προσπαθούσα να τους κρυφτώ, ώστε να μη με διαλέξουν. Τα αφεντικά μου είπαν πως έπρεπε να δουλέψω και να σταματήσω να φέρομαι έτσι. Επίσης, τα αφεντικά βίαζαν κάποια από τα άλλα κορίτσια. Αυτό με φόβισε. Φοβόμουν μήπως με βιάσουν ή μήπως με βλάψουν με κάποιον άλλο τρόπο. Δεν ήξερα κανέναν. Ήμουν μόνη. Ήμουν φοβισμένη.

Κάθε χρόνο εκατομμύρια γυναίκες και παιδιά απαγονται, παραπλανώνται, αποπλανώνται ή πωλούνται με στόχο την εξαναγκασμένη σεξουαλική εκμετάλλευση από χιλιάδες άντρες. Προσφέροντας πελώρια κέρδη στους εκμεταλλευτές τους οι σκλάβοι του σεξ αποτελούν τη βάση μιας από τις πιο κερδοφόρες παράνομες επιχειρήσεις του κόσμου. Αντίθετα με τα ναρκωτικά, που πρέπει να καλλιεργηθούν, να μαζευτούν και να συσκευαστούν, το γυναικείο σώμα δεν έχει ανάγκη από καμία τέτοιου είδους «επεξεργασία» και διατίθεται έτοιμο προς άμεση και επαναλαμβανόμενη κατανάλωση.

Σ' αυτό, το πρώτο στο είδος του ταξίδι, ο Σιντάρντ Καρά ταξιδεύει σε τέσσερις ηπείρους προσπαθώντας να ανακαλύψει τι ακριβώς είναι το δουλεμπόριο του σεξ. Περιγράφει όσο το δυνατόν πληρέστερα τη γένεση του οικονομικού κλάδου που έχει αναπτυχθεί, το πώς λειτουργεί παγκοσμίως και το πώς μπορεί να εξαλειφθεί. Στο οδοιπορικό του συναντά μεγάλο αριθμό θυμάτων, παίρνει συνεντεύξεις, γίνεται μάρτυρας αγοραπωλησιών και έρχεται αντιμέτωπος με κάποιους από τους εγκληματίες που τους εκμεταλλεύονται.

Χρησιμοποιώντας την πείρα του ως οικονομολόγος, ο συγγραφέας προσφέρει μια σπάνια ανάλυση του σεξ τράφικιν, επικεντρώνοντας την προσοχή του στους οικονομικούς παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάπτυξή του μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου. Καταγράφει το μέγεθος, την ανάπτυξη και την κερδοφορία του σεξ τράφικιν και άλλων μορφών σύγχρονης δουλείας – με αριθμούς που δημοσιεύονται για πρώτη φορά – και εντοπίζει τους κλάδους που θα πληγούν σε μια προσπάθεια εξάλειψης ή ποινικοποίησής του.

Ο συγγραφέας φέρνει στο φως μια πραγματικότητα που ο Δυτικός κόσμος αρνείται να αναγνωρίσει. Την πραγματικότητα χιλιάδων ανθρώπων που υποφέρουν σιωπηρά δίπλα μας.

ISBN 978-960-99067-3-9

9 789609 906739